

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

75'inci Birleşim 19 Nisan 2016 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	363
II.- GELEN KÂĞITLAR	366
III.- YOKLAMA	476
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	372
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>372:376</i>
1.- Antalya Milletvekili Mehmet Günal'ın, Turizm Haftası ve turizm sektörünün sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	372:373
2.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, köy enstitülerine ilişkin gündem dışı konuşması	373:374
3.- Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz'ın, Kırklareli'ne ilişkin gündem dışı konuşması	374:376

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsni Bozkurt'un, kuraklık nedeniyle Konya'nın Ereğli ilçesinde üreticilerin ciddi bir sıkıntı içinde olduğuna ve Meclisin kuruluş günü resepsiyonunun ertelemeğini üzüntüyle karşıladığına ilişkin açıklaması 376
- 2.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, İstanbul'un Beyoğlu ilçesine bağlı mahallelerdeki ulaşım sorununa ilişkin açıklaması 376
- 3.- Hatay Milletvekili Birol Ertem'in, Hatay ilinde köylülerin uzun süredir üzerinde yaşamakta oldukları Millî Emlak Müdürlüğüne ait arazilerin tapularını alabilmeleri için gerekli işlemlerin bir an önce yapılmasını dilediğine ilişkin açıklaması 377
- 4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, Çanakkale'de AKP Gençlik Kolları Başkan Yardımcısının Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarını hangi sıfatla ziyaret ettiğini ve bu konuda başlatılan bir soruşturma olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 377
- 5.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Denizli-Çameli yolu ile Denizli-Kale-Muğla yolunun ne zaman bitirileceğini ve Denizli-Antalya çevre yolu yapımına ne zaman başlanacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 377:378
- 6.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, birinci derece sit alanı olan Hünkâr Çayırı'nın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından satışa çıkarılıp çıkarılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 378
- 7.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'nın Karacabey ilçesindeki çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması 378
- 8.- Antalya Milletvekili Niyazi Nefî Kara'nın, 23 Nisan resepsiyonunu iptal eden Hükûmetin ve Meclis Başkanının bu tavrını kınadığına ilişkin açıklaması 378
- 9.- Sivas Milletvekili Ali Akyıldız'ın, değişik kılıklarda Sivas'ın bazı köylerini gezen ve Sivas İrşad Derneğine mensup olduğu tespit edilen kişilerin halkı tedirgin ettiğine ilişkin açıklaması 379
- 10.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, pamuk ve benzeri yağlı tohumların üretimini artırmak için sürdürülebilir tarım politikalarının neler olduğunu ve Orman Bakanlığında açık bulunan mühendis kadrolarına atama yapıp yapılmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 379
- 11.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, 23 Nisan resepsiyonunun iptal edilmesini şiddetle kınadığına ve yarın Karaman'da başlayacak olan davanın özellikle AKP'li milletvekilleri tarafından izlenmesinin bu olaya karşı sürdürülen sessiz duruşu ortadan kaldırmak olacağına ilişkin açıklaması 379

- 12.- Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu'nun, Mersin'e seçim döneminde verilmiş olan sözlerin yerine getirilip getirilmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 380
- 13.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, AKP'li yerel yönetimleri engelli haklara saygılı olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması 380
- 14.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'deki buğday tarlalarında uzmanlarca virüs olduğu söylenen bir hastalığın söz konusu olduğuna ve önlem alınması gerektiğine ilişkin açıklaması 380
- 15.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, İçişleri Bakanının sözlü ve yazılı sorulara verdiği yanıtların devlet geleneğiyle, Parlamento saygınlığıyla ve devlet adamı ciddiyetiyle bağdaşmadığına ilişkin açıklaması 380
- 16.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, çocuklara yönelik istismarların araştırılması amacıyla kurulan komisyonunun çalışmalarına başlaması için AK PARTİ Grubu ve Meclis Başkanının sorumluluklarının gereğini yapmalarını istediğine ve Profesör Doktor Oktay Sinanoğlu'nun vefatının 1'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 381
- 17.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, AK PARTİ Grubunun çocuklara yönelik istismarların araştırılması amacıyla kurulan komisyonunun çalışmalarına başlamasını geciktirmesinin iktidar sorumluluğuyla bağdaşmadığına ve Meclis Başkanının kararıyla 23 Nisan resepsiyonunun iptal edilmesine rağmen Cumhuriyet Halk Partisi olarak düzenleyecekleri 23 Nisan halk resepsiyonuna herkesi davet ettiğine ilişkin açıklaması 382
- 18.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, çocuklara yönelik istismarların araştırılması amacıyla kurulan komisyonunun çalışmalarına başlayacağına ve resepsiyonunun iptal edilmesinin 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanmadığı ve kutlanmayacağı anlamına gelmeyeceğine ilişkin açıklaması 382:383
- 19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İçişleri Bakanı Efkân Ala'nın (11/7) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 422
- 20.- İçişleri Bakanı Efkân Ala'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 422
- 21.- Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 452
- 22.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Kilis sınırında yapılan çete saldırılarıyla ilgili Hükûmetin hâlâ bilgi vermemiş olduğuna ve Hükûmetin görüşülen kanun tasarısıyla ilgili Meclisi bilgilendirmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 457:459

23.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Hükümetin görüşülen kanun tasarısıyla ilgili Meclisi bilgilendirmesinin şart olduğuna ve bunu yapmamanın Meclise büyük bir saygısızlık, kaliteli yasama mantığına da temelden karşıtlık olacağını düşündüklerine ilişkin açıklaması 459:461

24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, bir kanun teklifi ya da tasarısı üzerinde Hükümetin mutlaka konuşma yapması gerektiğine ve Hükümetin bu konuşmalarının aynı zamanda uygulamacılara yol ve yön göstereceğine ilişkin açıklaması 461

25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde Hükümet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 468:469

26.- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık'ın, Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın birinci bölümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 484

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

383

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

383:388

1.- Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 20 milletvekilinin, yolsuzlukları önlemek ve kamuoyunda oluşan yolsuzlukların arttığı algısını değiştirebilmek için yapılması gerekenlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/163) 383:385

2.- İzmir Milletvekili Kamil Oktay Sındır ve 35 milletvekilinin, ülkemizde basın özgürlüğünün önündeki engellerin ve basın özgürlüğünün sağlanması için yapılacak çalışmaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/164) 385:387

3.- Ankara Milletvekili Zühal Topcu ve 20 milletvekilinin, üniversitelerdeki terör örgütü yapılanmalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/165) 387:388

B) ÖNERGELER

389:392

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, (2/283) esas numaralı Taşeron İşçilerinin Kadrolu İşçi Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/25) 389:392

VII.- GENSORU**392,414,423****A) ÖN GÖRÜŞMELER**

392:411,414:419,

423

1.- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankara ve İstanbul'da meydana gelen 4 ayrı terör saldırısı öncesi gerekli önlemleri almadığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkân Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/7)

392:411,414:419,

423

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**411,419,448,452,****467,484**

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir Milletvekili Hamza Dağ'ın (11/7) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

411:412

2.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

412:413

3.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, İçişleri Bakanı Efkân Ala'nın (11/7) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

419:420

4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

421

5.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

448

6.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

449

7.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

449:450

8.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine tekraren sataşması nedeniyle konuşması

450:451

9.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması ile Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

452:453

10.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	453:454
11.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması	467
12.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması	468
13.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık'ın yaptığı açıklaması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması	484:485
14.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	485:487
IX.- SEÇİMLER	423
<i>A) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ</i>	<i>423:424</i>
1.- Başta cinsel istismar olmak üzere, çocuklara yönelik her türlü istismar olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan (10/123, 124, 125, 126) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliklerine seçim	423:424
X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	425,455,461,469, 476,488,525
<i>A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ</i>	<i>425:448,455:457, 461:467,469:476, 476:483,488:521, 525:527</i>
1.- Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/692) (S. Sayısı: 279)	425:434
2.- Velayet Sorumluluğu ve Çocukların Korunması Hakkında Tedbirler Yönünden Yetki, Uygulanacak Hukuk, Tanıma, Tenfiz ve İşbirliğine Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/697) (S. Sayısı: 280)	434
3.- Çocuk Nafakası ve Diğer Aile Nafaka Türlerinin Uluslararası Tahsiline İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/698) (S. Sayısı: 281)	434
4.- Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/695) (S. Sayısı: 278)	434:448,455:457, 461:467,469:476, 476:483,488:521, 525:527

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER**521**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yapılan oylama işlemi sırasındaki tutumu hakkında

521:525

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**528**

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık tarafından gerçekleştirilen gazete ve ikram malzemeleri alımlarına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3039)

528:529

2.- Tekirdağ Milletvekili Emre Köprülü'nün, çeşitli kırsal kalkınma programları kapsamında verilen desteklere ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3040)

530:532

3.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, çiftçiler için uygulanan tarım sigortası şartlarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3041)

533:535

4.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, süt üreticilerinin sorunlarına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3042)

536:539

5.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, gıda fiyatlarındaki artışa ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3043)

540:542

6.- Burdur Milletv ekili Mehmet Göker'in, çiğ süt fiyatlarına ve süt üreticilerinin desteklenmesine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3265)

543:546

7.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, üzüm üreticilerinin pazarlama sorunlarına ve Okul Üzümlü Akıl Üzümlü Projesine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3266)

547:549

8.- Isparta Milletvekili İrfan Bakır'ın, su ürünleri avcılığında misina kullanımının yasaklanmasına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3267)

550:552

9.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'nin Süloğlu ilçesinde Toprak Mahsulleri Ofisi alım tesisi ihtiyacına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3268)

553:555

10.- İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın, süt üreticilerinin sorunlarına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3269)

556:560

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, çalışma ziyaretlerine eşlik eden gazetecilere ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3270)

561:562

- 12.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın, Şanlıurfa'da sulama birliklerine elektrik verilmediğine dair iddialara ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3273) 563:566
- 13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de hayvancılığın geliştirilmesine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3274) 567:568
- 14.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, fındık fiyatlarına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3275) 569:570
- 15.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, et üreticilerine verilen teşvik ve desteklere ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3276) 571:572
- 16.- Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in, şeker pancarı ekimine ve kota uygulanmasının oluşturduğu mağduriyetlere ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3552) 573:574
- 17.- Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in, Eskişehir'deki şeker pancarı ekimine ve çiftçilerin kota uygulanması nedeniyle oluşan mağduriyetlerine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3553) 575:576
- 18.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın, Antalya'nın Gündoğmuş ilçesindeki bir yaylanın statüsüne ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3554) 577:578
- 19.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, gıda teknolojisi mezunlarına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3559) 579:580

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak beş oturum yaptı.

Düzce Milletvekili Faruk Özlü, dünya savunma harcamalarındaki son gelişmelere,

Mardin Milletvekili Erol Dora, gözaltı ve tutuklama uygulamalarına,

Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (b) bendine tabi BAĞ-KUR sigortalılarının sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Başkanlık Divanı olarak 17 Nisan 1993'te vefat eden 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ı rahmetle andıklarına,

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Başkanlık Divanı olarak Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İlknur İnceöz'e babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dileğinde bulunduklarına ve Kutlu Doğum Haftası'nı kutladıklarına,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

İstanbul Milletvekili Didem Engin, aday çırak, çırak veya meslek stajyeri olarak çalışılan sürelerin sigortalık borçlanma kapsamında sayılmamasının çok önemli bir sorun olduğuna,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, Suriye'de 2011 yılında başlayan savaş sonrasında Hatay ilindeki sera üreticilerinin nasıl etkilendiğini öğrenmek istediğine,

Hatay Milletvekili Birol Ertem, 29/12/2015 tarihinde EĞİTİM-SEN sendikasının aldığı bir günlük iş bırakma eylemine katılan Hatay ilindeki 800 öğretmen hakkında soruşturma açılmasının hukuksuz olduğuna,

Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın, Balıkesir'in Avşa Adası'nda kıyı kenar çizgisinin değişmesi nedeniyle bazı mülk sahiplerinin mağdur olduğuna,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Niğde'nin Gölcük ilçesi ile Nevşehir'in Derinkuyu ilçesi arasındaki yol yapım çalışması nedeniyle bölgede arazisi bulanan çiftçilerin mağdur olduklarına ve vatandaşların Gölcük-Çiftlik arasındaki yolun çift yol olarak düzenlenmesini talep ettiklerine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, 17 Nisan 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefatının 23'üncü yıl dönümüne ve başkanlık sistemine dayanan yeni anayasanın bir an önce hayata geçirilmesi gerektiğine,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, 17 Nisan köy enstitülerinin kuruluşunun 76'ncı yıl dönümüne, çocuklara cinsel istismarların önlenmesi için neler yapıldığını, Denizli'de kaç vakıf yurdu olduğunu ve çocuk istismarlarına ilişkin olarak kaç olay meydana geldiğini öğrenmek istediğine,

Adana Milletvekili İbrahim Özdiş, genel sağlık sigortasıyla ilgili yapılan düzenlemede eksiklikler olduğuna,

Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu, bakanları, verilen soru önergelerine karşı duyarlı olmaya davet ettiğine,

Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer, Amasya'nın Merzifon ilçesinin Kayadüzü beldesinde yapılan duble yolun yan yollarının bugüne kadar açılmadığına,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, Edirne'ye dört aydır vali atanmamasına,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, AÇEV ve Eğitim Reformu Girişiminin hazırladığı "Türkiye'de Erken Çocukluk Eğitiminin Durumu ve Öneriler" konulu rapora göre erken yaşta okula başlama uygulamasının başarısız olduğuna,

Konya Milletvekili Mustafa Hüsni Bozkurt, 17 Nisan 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefatının 23'üncü ve köy enstitülerinin kuruluşunun 76'ncı yıl dönümlerine,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, 17 Nisan 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefatının 23'üncü yıl dönümüne,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, MHP Grubu olarak Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İlknur İnceöz'e babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dileğinde bulunduklarına, 17 Nisan 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefatının 23'üncü yıl dönümüne ve Çal Dağı nikel madeniyle ilgili ÇED raporunun iptal edilmesini Orman ve Su İşleri Bakanının çok iyi değerlendirerek buna göre hareket etmesi gerektiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İlknur İnceöz'e babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dileğinde bulunduklarına, 17 Nisan 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefatının 23'üncü, köy enstitülerinin kuruluşunun 76'ncı yıl dönümlerine, şiddete maruz kalarak hayatını kaybeden sağlık çalışanlarını rahmetle andığına ve çocuk istismarlarıyla ilgili komisyonun kurulmasının geciktirildiğine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İlknur İnceöz'e babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dileğinde bulunduklarına ve 17 Nisan 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefatının 23'üncü yıl dönümüne,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İlknur İnceöz'e babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dileğinde bulunduklarına, 17 Nisan 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefatının 23'üncü yıl dönümüne ve Kutlu Doğum Haftası'na,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş ve 22 milletvekilinin, basına yönelik antidemokratik uygulamaların, basın-yayın faaliyetlerinin önündeki engellerin ve tutuklu gazetecilerin durumunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri (10/160),

Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 21 milletvekilinin, başta Hatay olmak üzere AKP Hükümetlerinin yanlış dış politikasının ülkemizde gerek sosyal gerek ekonomik anlamda neden olduğu zararların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri (10/161),

Van Milletvekili Lezgin Botan ve 22 milletvekilinin, sokağa çıkma yasakları ile askerî güvenlik bölgeleri ilanı kararlarının Anayasa'ya ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne uygunluğunun, vatandaşların gördüğü maddi ve manevi zararlar ile yaşanan hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri 500 kelimeden fazla olduğu için özeti (10/162),

Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

HDP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ve Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, Türkiye'yi ve çevre ülkeleri istikrarsızlığa sürüklediği ve küresel denklemde aktör olmaktan uzaklaştırdığı ileri sürülen politikalarda sorumluluğu bulunduğu iddiasıyla Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu hakkında (11/5),

HDP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken ve Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, Sur ve Silopi ilçelerinde alınan acele kamulaştırma kararı ve Türkiye genelindeki kentsel dönüşüm projeleriyle vatandaşları mağdur ettiği ve sermaye için rant yarattığı, uygulanan RES ve HES projeleriyle doğanın tahrip edilmesine sebebiyet verdiği iddiasıyla Çevre ve Şehircilik Bakanı Fatma Güldemet Sarı hakkında (11/6),

Gensoru açılmasına ilişkin önergelerinin gündeme alınması yapılan ön görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Malatya Milletvekili Taha Özhan'ın (11/5) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna,

Malatya Milletvekili Taha Özhan, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Malatya Milletvekili Taha Özhan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Malatya Milletvekili Taha Özhan, tekraren, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun (11/5) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna,

Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun (11/5) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel, Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in (11/6) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna,

Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir, Kayseri Milletvekili Mehmet Özhaskeki'nin (11/6) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Kayseri Milletvekili Mehmet Özhaskeki, Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir, Kayseri Milletvekili Mehmet Özhaskeki'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir, Tokat Milletvekili Coşkun Çakır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel, Çevre ve Şehircilik Bakanı Fatma Güldemet Sarı'nın (11/6) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna,

İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin, Çevre ve Şehircilik Bakanı Fatma Güldemet Sarı'nın (11/6) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir, Çevre ve Şehircilik Bakanı Fatma Güldemet Sarı'nın (11/6) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Kilis'e yapılan roket saldırılarının örtbas edilmek istendiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, AK PARTİ Grubunun gensoru önergelerinin görüşmeleri sırasındaki tutumuna,

Tokat Milletvekili Coşkun Çakır, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Özcan Purçu, Romanların yaşadığı bölgelerde kentsel dönüşüm projeleri nedeniyle yaşanan mağduriyetlere,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 18/4/2016 Pazartesi günü gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmında yer alan (11/7) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin 19/4/2016 Salı günü birleşimde, (11/8) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin 21/4/2016 Perşembe günü birleşimde görüşülmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Alınan karar gereğince, 19 Nisan 2016 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 21.43'te birleşime son verildi.

Ahmet AYDIN

Başkan Vekili

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Ali Haydar HAKVERDİ

Ankara

Kâtip Üye

No: 94

II.- GELEN KÂĞITLAR

19 Nisan 2016 Salı

Tasarılar

1.- Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/712) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.04.2016)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Kişilerin Geri Kabulüne İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/713) (İçişleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.04.2016)

Teklifler

1.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın; Karayolu Taşıma Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1046) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.04.2016)

2.- Muğla Milletvekili Nurettin Demir'in; Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1047) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.04.2016)

3.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in; Basın Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1048) (Anayasa ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.04.2016)

4.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1049) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.04.2016)

5.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 12.04.1991 Tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1050) (İçişleri; Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.04.2016)

6.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in; 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1051) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.04.2016)

7.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in; 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1052) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.04.2016)

8.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1053) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.04.2016)

9.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün; 2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1054) (İçişleri; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.04.2016)

10.- Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer'in; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1055) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.04.2016)

11.- İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke'nin; 6802 Sayılı Gider Vergileri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1056) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.04.2016)

12.- Muğla Milletvekili Nurettin Demir'in; Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1057) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.04.2016)

13.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın; Emniyet Teşkilat Kanunu ve Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1058) (İçişleri ile Milli Savunma Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.04.2016)

14.- Adana Milletvekili Muharrem Varlı'nın; Adana'ya İstiklal Madalyası Verilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/1059) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.04.2016)

15.- Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz ve 3 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1060) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.04.2016)

Tezkereler

1.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başkanlık Tezkeresi (3/663) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

2.- Ankara Milletvekili Ahmet Haluk Koç'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başkanlık Tezkeresi (3/664) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

3.- Bursa Milletvekili İsmail Aydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başkanlık Tezkeresi (3/665) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

4.- İstanbul Milletvekili Selahattin Demirtaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başkanlık Tezkeresi (3/666) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

5.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başkanlık Tezkeresi (3/667) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

6.- İstanbul Milletvekili Selahattin Demirtaş ve Van Milletvekili Figen Yüksekdağ Şenoğlu'nun Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başkanlık Tezkeresi (3/668) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

7.- Hakkari Milletvekilleri Nihat Akdoğan, Abdullah Zeydan ve Selma Irmak'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başkanlık Tezkeresi (3/669) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

8.- Mersin Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başkanlık Tezkeresi (3/670) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.04.2016)

Raporlar

1.- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/533) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 198) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/557) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 199) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

3.- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/558) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 200) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 202) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/550) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 206) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

6.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/623) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 213) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

7.- Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/321) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 214) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

8.- Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 215) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

9.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/429) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 237) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 240) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

11.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/572) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 241) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

12.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 243) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

13.- Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyşleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/553) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 245) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

14.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/563) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 247) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

15.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/506) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 253) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

16.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/564) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 254) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

17.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/565) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

18.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/567) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 256) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

19.- Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/594) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 258) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

20.- Türkiye Cumhuriyetinin Orta Amerika Entegrasyon Sistemine Bölge Dışı Gözlemci Olarak Katılımı Konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Orta Amerika Entegrasyon Sistemi Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/640) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 260) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

21.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/573) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

22.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/614) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 266) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

23.- Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/322) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 267) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

24.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/422) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 268) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

25.- Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/592) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 269) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

26.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşmasına Ek Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının (TİKA) Statüsüne Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/598) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 270) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

27.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/618) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 272) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

28.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/508) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 276) (Dağıtma tarihi: 19.04.2016) (GÜNDEME)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 20 Milletvekilinin, yolsuzlukların önlenmesi için gerekli çalışmaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/163) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.12.2015)

2.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır ve 35 Milletvekilinin, basın özgürlüğünün sağlanması için yapılacak çalışmaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/164) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.12.2015)

3.- Ankara Milletvekili Zühal Topcu ve 20 milletvekilinin, üniversitelerdeki terör örgütü yapılanmalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/165) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.12.2015)

19 Nisan 2016 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI
KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, alınan ortak karar gereğince, gündem dışı konuşmalardan sonra, sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerinden bir dakika söz vereceğim.

Şimdi, gündem dışı söz verme bölümündeyiz.

Gündem dışı ilk söz, Turizm Haftası ve turizm sektörünün sorunları hakkında söz isteyen Antalya Milletvekili Mehmet Günal’a aittir.

Buyurun Sayın Günal.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Antalya Milletvekili Mehmet Günal’ın, Turizm Haftası ve turizm sektörünün sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, turizm sezonunun açılışı ve Turizm Haftası nedeniyle söz almış bulunuyorum. Hayırlı olsun diyorum ama maalesef turizm sektörümüz çok da hayırlayacak bir durumda değil. Bu vesileyle, bu konuyu tekrar gündeme getirmek istedim.

Tabii, geçtiğimiz aylarda, haftalarda Rusya kriziyle tetiklenen ve en fazla turizm sektörünü ve seçim bölgemizi etkileyen kriz görüldü, konuşuldu. Burada da bir kısmını tartıştık Sayın Bakanla ve Antalya’da oluşturmuş olduğumuz Tarım Konseyi Müteşebbis Heyetiyle beraber, ilgili bakanlarla da hem burada hem Antalya’da toplantılar yaptık. Ama, maalesef, aldığımız geri beslemeler çok da hızlı bir şekilde gerekli kararların yeterli düzeyde alınmadığını gösteriyor. Daha doğrusu, geçici birtakım tedbirler alındı ama bunlarla beraber ciddi bir yeniden yapılanma, örgütsel anlamda ve bir stratejik plan anlamında gözden geçirip yeniden bir yapılanmaya gidilmesiyle ilgili konu hızlı gündem arasında sanki kayboluyor gibi görünüyor.

Bu tedbirler önemli; uçakla ilgili, bunlara destekle ilgili, istihdamla ilgili ama bunların her biri geçici ve kısa süreli. Bunların daha kalıcı hâle gelmesi ve 2007’de başlatılıp uygulanamayan, 2013’te sona eren ama 2023 stratejisini de içeren bir turizm stratejisi ve eylem planının yeniden gözden geçirilerek tamamlanması gerekiyor. Bu kapsamda da, iyi niyet olmakla birlikte -Sayın Bakan da burada söyledi ama- hızlı bir şekilde karar alınamadığını görüyoruz. Tabii, burada, sadece Bakanlığın ve bürokrasinin değil, aynı zamanda paydaş özel sektör temsilcilerinin de katılımı gerekiyor. Ama yıllardır bu koordinasyonun sağlanamamasında en önemli şey de, maalesef, Hükûmetin ortaya koyduğu eylem planı ve niyeti olmasına rağmen bir türlü eyleme geçilememesi yatıyor. Dolayısıyla, yapısal önlemleri her konuda olduğu gibi burada da geciktirmiş bulunuyoruz. Plansız bir durum var. “Bunların ortadan kalkabilmesi için bu krizi fırsata çevirelim.” demiştik, “Bu vesileyle de turizmde gereken yapısal

önlemleri, ileriye dönük kalıcı önlemleri de almamız için bir fırsat oluşturalım.” dedik. Bu konuda, şimdiden yine uyarıyoruz çünkü beklentiler kötü, turizmden gelen haberler kötü. Birçok satılık tesis ilanları artmaya başladı. Değişik birimlerden, turizm yatırımcılarından, Rehberler Odasından bize talepler geliyor. O nedenle, değerli arkadaşlar, bu sektörün sorunlarının çözülmesi lazım. Çünkü dış ticaret açığının, cari açığın kısmen ithalattan, enerji fiyatlarındaki düşüşten birazcık rahatlamış olmasına kapılmadan, asıl katkıda bulunan turizm sektörünü canlandırmamız lazım. Çünkü, sadece turizm sektörünü ilgilendirmiyor, tarımı da ilgilendiriyor, diğer sektörleri de ilgilendiriyor ve yan sektörlerde de birçok alanda istihdam sağlayan bir sektör turizm sektörü. Bu kapsamda, bu verilen sözlerin yanı sıra yapısal önlemlerin de alınması lazım.

En başta örgüt yapısı geliyor değerli arkadaşlar. Çünkü, şu andaki koordinasyonsuzluğun da en önemli nedeni, bütün turizm örgütleriyle, meslek kuruluşlarıyla olan üst koordinasyonun sağlanamamasından kaynaklanıyor. Planlanan turizm konseyi, meslek konseyleri, maalesef, henüz oluşturulabilmiş değil. Her birim de kendi açısından meseleye bakıyor ve bir süre sonra bu sorun kalıcı hâle gelmiş oluyor ve çözülüyor. Bir an önce bu stratejik planın gözden geçirilmesi ve eylem planının da somut bir şekilde uygulanması, bununla ilgili bir çerçeve kanunun acilen buradan çıkarılması gerekiyor. Bunun içerisinde, en başta örgüt yapısı, sonra istihdamla ilgili öneriler var, sektörün önerileri var -Sayın Bakana da iletiler, zamanım az olduğu için söyleyemiyorum- çalışanlarla ilgili öneriler var. Örneğin, beş altı aylık dedik ama kısa süreli bir istihdam teşviki getiriliyor, bu da yetersiz. Artı, Turist Rehberleri Odasının söyledikleri var, bize ulaştırdıkları sorunlar var. Bunlarla ilgili vergi, stopaj, KDV benzeri birtakım muafiyetlerden, istisnalardan yararlanmak istiyorlar. Çalışma şartlarıyla ilgili sorunları var, sözleşmelere uyulmamasına ilişkin, denetimlerin yetersizliğine ilişkin, belgesiz çalışmalara ilişkin.

Kısacası, turizm sektöründe şu anda başlatılan tanıtım atağı belki bir şey gibi görünebilir ama daha köklü bir şekilde, stratejik plana uygun bir tanıtım atağı gerekiyor. Bunun için de Meclise ve Hükûmete, öncelik vermek ve bir an önce bu sözleri yerine getirerek köklü bir turizm çerçeve kanunu çıkarmak düşünüyor. Biz de Antalya milletvekilleri olarak ve burada Milliyetçi Hareket Partisini temsilen, bir an önce bu sorunların çözümüne katkıda bulunacağımızı söylüyoruz.

Günü kurtarmak yerine kalıcı önlemler alalım diyor, saygılar sunuyorum. Tekrar, Turizm Haftası'nın hayırlı olmasını diliyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Günel.

Gündem dışı ikinci söz, köy enstitüleri hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'a aittir.

Buyurun Sayın Çamak. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- *Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, köy enstitülerine ilişkin gündem dışı konuşması*

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) - Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin eğitim sisteminin en başarılı dönemlerinin sembolü olan köy enstitülerinin 76'ncı yıl dönümü bugünlerde buruk bir şekilde kutlanıyor. Dönemin Millî Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel'in öncülüğünde 17 Nisan 1940 tarihinde kurulan köy enstitüleri, genç cumhuriyetin okuma yazma açığını kapatan bir aydınlanma dinamosu niteliğindedi. Köy enstitüleri, o zaman nüfusun yüzde 80'ini oluşturan köylülerin kendi olanaklarıyla kısa zamanda mükemmel sonuçlara ulaşabilecekleri bir model sunmaktaydı. Öyle ki, ABD'li ünlü eğitim teorisyeni John Dewey'in “Düşümdeki okullar Türkiye’de kuruldu.” Sözüden, köy enstitülerinin o zaman dünyaya örnek teşkil edecek bir durum olduğunu anla-

yabiliriz. Bu özelliklerinden ötürü UNESCO, köy enstitülerini o dönemlerde kalkınmakta olan ülkelere bir örnek olarak önermekteydi. Köy enstitüsü mezunu idealist öğretmenlerinden aldığı temel sayesinde ülkesine Nobel Ödülü'nü kazandırdığını söyleyen Aziz Sancar'ın varlığı da bu enstitülerin işlevselliği açısından nasıl bir öneme sahip olduğunu göstermektedir. (CHP sıralarından alkışlar)

Yüzyıllarca kendi kaderine bırakılan köy çocukları köy enstitüleri sayesinde eğitiminde en ileri noktaya kadar gelebiliyordu. Çok amaçlı ve çok programlı bir sistemdeki köy enstitüleri, öğrenciyi bir yarış atı gibi görmediği için elemeyerek, bir öğretmen donanımına sahip olmasının yanında, onu aynı zamanda sağlıkçı, kooperatifçi, çiftçi gibi köye faydası olacak birçok vasa ehil kılarak her türlü donanımına eriştiren bir nitelikteydi. Ancak, İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru Türkiye'nin ABD'nin Truman Doktrini doğrultusunda alacağı yardımların ön şartlarından birisi bu köy enstitülerinin kaldırılmasıydı. Buralardaki toprak ağaları da köylünün artık kendisine bağlı kalmamasından ötürü bu enstitülerden hiç memnun değildi. Bunların iktidar partisi içerisinde sonra bir başka partiyi kuran ekol üzerinde önemli ölçüde etkileri vardı. Zaten, Anadolu halkının ümmetten yurttaş dönüştürülmesinden ötürü pozitif bilimlere her zaman tehdit olarak gören bu anlayış, dış güçlerden de aldıkları destekle köy enstitülerini 1946'da önce işlevsiz bir hâle getirip 1954 yılında ise tamamen kapattı. Bu okulların kapatılması bir eğitim değişikliği olarak düşünülemez. Bu kararla, Anadolu halkının aydınlanmasının önü kesilerek yeşil kuşak projesine müsait bir alan yaratılmasının yıllar öncesinden temelleri atıldı. Köy enstitülerinin kapatılmasıyla, muasır medeniyet seviyesini yakalama hedefindeki cumhuriyet devrimleri yarım kaldı. Nihayetinde, bugün cehalete övgüler yağdıran makbul zihniyet, o gün de aydınlanmanın dogmatik ve itaatkâr anlayışının sonu olduğunu bildiği için köy enstitülerinin varlığını bir tehdit olarak görüp kapatılmasını sağladı. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün bunların en aşırı sonucu olarak dogmalarla yaşayan, sorgulamayan, itaat eden ve pozitif bilimlerden neredeyse tamamen uzaklaşan eğitim anlayışının en vahim dönemini yaşıyoruz.

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı olan "PISA" sınavlarının son yıllardaki verilerine bakılacak olursa OECD eğitim sıralamalarında şu an maalesef en alttaki ülkeler arasındadır. Fakat buna bir çözüm bulabilmek yerine, her gün daha da geriye gidişin hazırlıkları yapılmaktadır.

Salt ümmet toplum yaratmak için bilimden uzaklaşan anlayışın, Orta Doğu cehennemine kaotik bir parçasına dönüşmekten başka bir faydası olamaz.

Konuşmama son verirken bugün yokluğunda neden olan sonuçlara baktıkça değerinin çok iyi anlaşıldığı köy enstitülerini ve katkısı olanları saygı ve minnetle anıyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çamak.

Gündem dışı üçüncü söz, Kırklareli hakkında söz isteyen Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Minsolmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz'ın, Kırklareli'ne ilişkin gündem dışı konuşması

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kırklareli ili üzerine gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken tüm İslam âleminin ve milletimizin Kutlu Doğum Haftası'nı tebrik ediyorum.

Kırklareli'miz, Türkiye'nin kuzeybatısında, Marmara Bölgesi'nin Trakya kesiminde, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli illerinin üçünden birisi olarak hem Karadeniz'e kıyısı hem Edirne, Tekirdağ illerine komşuluğu hem de Bulgaristan'a 150 kilometre sınıрыla hudut ili olması itibarıyla güzide illerimizden

bir tanesidir. Babaeski, Demirköy, Kofçaz, Lüleburgaz, Pehlivanköy, Pınarhisar, Vize ve merkez ilçeyle birlikte 8 ilçeden müteşekkil; aynı zamanda 21 belgesi ve 179 köyüyle tarımın, hayvancılığın, ormancılığın, madenciliğın, turizmin ve sanayinin hep birlikte olduğu ve bu itibarla da gelişmesi çok yüksek hızla devam etmekte olan illerden bir tanesidir. Konumu itibarıyla Anadolu ve Avrupa arasında geçiş bölgesinde bulunan Kırklareli, tarihî, doğa, arkeolojik ve Osmanlı kültür mirasına da sahip olmasıyla bugün de içinde bulunduğumuz Turizm Haftası itibarıyla turizm potansiyelini de artırarak devam ettirmektedir. Bilindiğı gibi Demirköy ilçesinde İstanbul'un fethi sırasında kullanılan dökümhanede topların ve buraya ilişkin döküm işlemlerinin yapıldığı bir merkez bulunmaktadır. İl merkezinin güneyinde bulunan Aşağı Pınar bölgesinde de yaklaşık 1993 yılında başlayan ve başladığı günden bugüne kadar da sekiz bin iki yüz yıllık geçmişe işaret tutan önemli bulguların olduğu ve Profesör Mehmet Özdoğan tarafından gerçekleştirilen arkeolojik kazılarla önemli bir tarihsel gerçeğı de gün yüzüne çıkarmakta önemli bir mesafe katetmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kırklareli ilimiz eğitimde ülkemizin en önemli merkezlerinden biri olma özelliğıyle de öne çıkmaktadır. Eğitim seviyesinde yüzde 97'nin üzerindeki okuryazarlık oranı ve Mayıs 2007 tarihinde kurulan Kırklareli Üniversitemizle beraber de 10 fakültesiyle hizmet veren ve dünyaya açılan kapısıyla üniversitesi hızla gelişmektedir. 8 Nisanda -geçtiğimiz hafta içerisinde- YÖK Başkanımızın, Bakanlar Kurulumuzun ve Millî Eğitim Bakanlığımızın, Sayın Başbakanımızın ve Cumhurbaşkanımızın da onayıyla Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren en büyük ilçemiz olan Lüleburgaz'da Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi ve bununla beraber Kırklareli merkezde de kanunla yürürlüğe giren Hukuk Fakültemizle beraber Kırklareli Üniversitemiz de büyüyerek gelişmekte ve 2 tane fakültesini de geçtiğimiz hafta içerisinde eğitime katmış bulunmaktayız. Bu hususta emeğı geçen tüm paydaşlara huzurunuzda saygılarımı ve sevgilerimi sunuyorum.

Adalet Sarayımıza ilişkin de, çok kısa bir süre içerisinde inşaatına -bu yıl içerisinde- başlanacak ve bölgedeki sağlık ve tarım yatırımları yanında adalette de ihtiyaç bulunan bu yatırım gerçekleştirilecek.

Sağlık alanında Kırklareli'de inşaatı tamamlanmış olan ve çok kısa bir zamanda tefrişatıyla beraber hizmete alınacak olan Kırklareli 250 yataklı hastanemizle beraber, 300 yataklı Lüleburgaz Devlet Hastanesinin de önümüzdeki günlerde ihalesi gerçekleştirilerek inşaatına başlanacaktır. Babaeski'mizde tamamlanan hastaneyle beraber Pınarhisar ve Demirköy ilçelerimizdeki sağlık tesislerine ilişkin yatırımlar da hızla sürmektedir.

6.500 kilometrekarelik alanın yaklaşık yüzde 40'ı tarım, yüzde 40'ı orman, yüzde 5'i meralar ve yüzde 15'i de diğer tarım alanlarından oluşan bölgemizde tarımsal faaliyetlerden yılda 1,7 milyar gibi önemli bir kaynak ülkemiz ekonomisine katılmaktadır.

Katılım Öncesi Mali Yardım Aracının (IPA) tarım ayağı olan IPARD kapsamına 39 ille beraber Kırklareli ilimizin de alındığını geçmiş yakın zamanda ilimize müjdelemiştik. Bu IPARD kapsamında olan illerde yüzde 50 ile yüzde 70 arasında kırsal kalkınma destekleriyle de bölgemizdeki tarımsal varlık hızla artacaktır. Devlet Su İşlerinin bölgemizde yapmış olduğu yaklaşık 48 bin hektarlık yani yüzde 18'lik tarımsal alan sulamasının da bu bölgede 2 katına kadar artırılması planlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kırklareli ili, Boğazlardan ötürü aynı zamanda hayvancılıkla ari bölge olma özelliğıyle de tarımsal varlığını ve hayvancılık varlığını hızla artırmaktadır, ulaşım aksları içerisinde bulunan yapısı ve hızlı trenle beraber de bölgenin parlayan yıldızı olacaktır. Dereköy Sınır Kapımızla beraber de bölge ticari trafiğın artacağı bir bölge olma yolunda hızla ilerlemektedir.

Sözlerimi tamamlarken yaklaşımakta olan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın 96'ncı yılını şimdiden kutlar, değerli Kırklarelili hemşehrilerimi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Minsolmaz.

Sayın milletvekilleri, şimdi yerlerinden sisteme giren milletvekillerine birer dakika söz vereceğim. Sırasıyla başlıyorum.

Sayın Bozkurt...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsni Bozkurt'un, kuraklık nedeniyle Konya'nın Ereğli ilçesinde üreticilerin ciddi bir sıkıntı içinde olduğuna ve Meclisin kuruluş günü resepsiyonunun ertelemesini üzüntüyle karşıladığına ilişkin açıklaması

MUSTAFA HÜSNÜ BOZKURT (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

NASA verilerine göre Türkiye'nin de içinde bulunduğu bölge dokuz yüz yılın en büyük kuraklığını yaşıyor. Bu bağlamda, ilimin Ereğli ilçesinde de üreticiler ciddi sıkıntı içinde, büyük bir kuraklık var. Yıllardır devam eden ve bir türlü bitirilemeyen Ereğli İvriz kapalı sulama sistemi hakkında sorduğumuz soruya da Sayın Bakandan yanıt alamadık ama Sayın Bakan “NASA bilmez, biz biliriz. Kuraklık tehlikesi yok.” dedi, yüreğimize su serpti.

Elbette kuraklık tehlikesi geçirilebilir belki ama bu Meclisin kendi kuruluş gününü, ulusal egemenliği yok sayarak şehitler için kurulmuş bu Meclisin kuruluş gününde Mecliste bir resepsiyon verilmesinin ertelemesini gerçekten üzüntüyle karşıladığımı belirtiyor, yüce heyete saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Engin...

2.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, İstanbul'un Beyoğlu ilçesine bağlı mahallelerdeki ulaşım sorununa ilişkin açıklaması

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İstanbul Milletvekili olarak Beyoğlu ilçemize bağlı mahallelerimizdeki ulaşım sorununu dile getirmek istiyorum.

Okmeydanı, Şark Kahvesi, Örnektepe, Kulaksız ve çok sayıda başka mahallemizde saat dörtten sonra toplu taşıma hizmeti verilmiyor. İstanbulluların toplu taşımayla ulaşım ihtiyaçlarını karşılamak İstanbul Büyükşehir Belediyesinin en önemli görevlerinden biri fakat ne yazık ki bu mahallelerde oturan vatandaşlarımız İETT yönetiminin keyfi ve siyasi tutumu nedeniyle bu hizmetten yararlanamıyorlar ve saat dörtten sonra bölgeye otobüs seferleri yapılmıyor. İşinden evine, ailesine dönmek veya hastaneye gidebilmek için kilometrelerce yürümek zorunda kalan vatandaşlarımız var. Böyle bir saat sınırı konulmasının hiçbir haklı gerekçesi olamaz. Buradan İçişleri Bakanına ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı başta olmak tüm yetkililere sesleniyorum: Bir an evvel bu haksızlığa ve eziyete son verilmesini istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ertem...

3.- Hatay Milletvekili Birol Ertem'in, Hatay ilinde köylülerin uzun süredir üzerinde yaşamakta oldukları Millî Emlak Müdürlüğüne ait arazilerin tapularını alabilmeleri için gerekli işlemlerin bir an önce yapılmasını dilediğine ilişkin açıklaması

BİROL ERTEM (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Milletvekili olduğum Hatay ilinde halkımızın önemli sorunlarından birisi köylerimizde yaşayan insanlarımızın uzun süredir üzerinde yaşamakta oldukları Millî Emlak Müdürlüğüne ait arazilerde tapu alamamalarıdır. Bu arazilerden bir süre önce beş yıllık “ecrimisil” adı altında keyfi kira bedeli de toplanmıştır. Köylerimizde tarihsel olarak imar uygulaması olmadığı ve halkımız köylerdeki hazine arazileri üzerinde asırlardır yaşamakta oldukları için köylülerimizin, üzerinde evlerinin bulunduğu arsalarla sahip olma hakları vardır görüşündeyiz. Halk arasında hazine arazisi olarak bilinen bu alanlarda, bir zaman kriteri getirilerek çok uzun zamandır üzerinde yaşanan arazilere bir değer belirlenmesi ve bu alanların tapularının, üzerinde yaşayan üretici kişilere satış yoluyla devredilmesi doğru olacaktır. Maliye Bakanlığının, ilgili diğer bakanlıkların gerekli işlemleri bir an önce yapmasını diliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Öz...

4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, Çanakkale'de AKP Gençlik Kolları Başkan Yardımcısının Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarını hangi sıfatla ziyaret ettiğini ve bu konuda başlatılan bir soruşturma olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Sayın Başkan, son günlerde Çanakkale'de AKP Gençlik Kolları Başkan Yardımcısı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarını ziyaret ettiğini, okul kantinlerinde öğrencilerle -kendi ifadesiyle de- istişare toplantıları yaptığını belirtmektedir. Söz konusu kişinin kamu okullarında gerçekleştirdiği siyasi faaliyetlerini sosyal medya hesaplarında paylaştığı ve vakanın doğruluğu anlaşılmıştır. Basına da yansıdığı gibi -burada olduğu gibi- bu şahıs söz konusu kamu okullarına hangi sıfatla gitmektedir? İbni Sina Mesleki Teknik Anadolu, İbrahim Mutlu Anadolu, Merkez Teknik Anadolu, Hasan Âli Yücel Anadolu, TOKİ Ticaret Anadolu ve İmam-Hatip Liseleri, bu okulların hepsi devlet okullarıdır. Bu okulların idarecileri bu toplantılara hangi mevzuat çerçevesinde izin vermiştir? Kentin mülki idare amirlerinin Millî Eğitim Müdürünün bu yasa dışı propaganda faaliyetlerine ilişkin olarak başlattığı bir soruşturma bulunmakta mıdır? Bu çerçevede, soruşturmanın sağlıklı yürütülmesi için açığa alınan idareci var mıdır? Yoksa, Ensar Vakfı vakasında olduğu gibi burada da “Bir defadan bir şey olmaz.” mı denilmektedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arslan...

5.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Denizli-Çameli yolu ile Denizli-Kale-Muğla yolunun ne zaman bitirileceğini ve Denizli-Antalya çevre yolu yapımına ne zaman başlanacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sorum Çevre ve Şehircilik Bakanlığına.

Bir: Denizli-Çameli kara yolu yıllardan beri, her seçimde iktidar partisi tarafından bitirileceği sözü verilmesine rağmen hâlâ bitirilememiştir. On dört seneden beri bitirilemeyen Denizli-Çameli yolu ne zaman bitirilecektir?

İki: Denizli-Kale-Muğla yolu yıllardan beri bitirilememiş, ulaşım aksamaktadır ve turizm hareketini de olumsuz yönde etkilemektedir. Bu yol ne zaman bitirilecektir?

Üç: Honaz ilçemizin altından geçecek olan Denizli-Antalya çevre yolunun yapımına ne zaman başlanacaktır? Başlandığında hangi tarihte bitirilecektir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tarhan...

6.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan 'ın, birinci derece sit alanı olan Hünkâr Çayırı 'nın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından satışa çıkarılıp çıkarılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Bakan, Gebze ve Çayırova sınırları içinde bulunan, Fatih Sultan Mehmet'in vefat ettiği yer olan Hünkâr Çayırı'nın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından satışa çıkarılacağı ifade ediliyor. Böyle bir alanın satılması hem tarihe hem de doğaya ihanet anlamına gelir. Kültür ve Turizm Bakanlığını, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunu konuya duyarlı olmaya davet ediyor, Kültür ve Turizm Bakanına soruyorum: Birinci derece sit alanı olan, kültürel ve tarihî açıdan büyük önem taşıyan Hünkâr Çayırı, Özelleştirme İdaresi tarafından satışa çıkarılmış mıdır, Bakanlık olarak bu sürece müdahale edecek misiniz?

BAŞKAN – Sayın Aydın...

7.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın 'ın, Bursa 'nın Karacabey ilçesindeki çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta sonu Bursa'nın Karacabey ilçesini ve köylerini ziyaret etme fırsatı buldum. Gör-düğüm manzara Türkiye'nin geleceği için çok büyük tehlikeler arz etmekte. Çiftçi perişan, üretmiyor, ürettiğinin de karşılığını alamıyor. Kredi borçlarından dolayı büyük bir mağduriyet içerisinde. Kendi aralarında "takla sistemi" dedikleri bir sistemle borçlarını döndürmeye çalışıyorlar. Şeker pancarı üretimi neredeyse sıfıra inmiş, sadece domates ve mısır üretimi var. Eğer Hükûmet olarak çiftçilerin bu sorunlarına bir önlem alınmazsa, maalesef, gelecek kuşaklara bırakacak herhangi bir çiftçimiz ve tarımımız kalmayacak ve beton yemek zorunda mı kalacağız diye sorup yetkililerin önlem almasını talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kara...

8.- Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'nın, 23 Nisan resepsiyonunu iptal eden Hükûmetin ve Meclis Başkanının bu tavrını kınadığına ilişkin açıklaması

NİYAZİ NEFİ KARA (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

23 Nisan resepsiyonunu devam eden operasyonlar ve gelen şehitlerimiz nedeniyle iptal ettiğini belirten Hükûmet ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına soruyorum: 22 Nisanda açılış yapılacak EXPO 2016 için bugün basında yer alan haberlere göre konser vermek üzere birçok yabancı sanatçı Türkiye'ye gelecekti. Bu kadar büyük bir eğlence organizasyonu söz konusu olduğu zaman şehitlerimiz için hassasiyet göstermeyen Hükûmetin 23 Nisanın kutlanmaması konusundaki hassasiyetinin aleni bir cumhuriyet ve Atatürk alerjisinden kaynaklandığı ortadadır. Hükûmetin ve Meclis Başkanının bu tavrını kınadığımızı belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Akyıldız...

9.- Sivas Milletvekili Ali Akyıldız'ın, değişik kılıklarda Sivas'ın bazı köylerini gezen ve Sivas İrşad Derneğine mensup olduğu tespit edilen kişilerin halkı tedirgin ettiğine ilişkin açıklaması

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Daha önce İnsan Hakları Kuruluna müracaatımızda, Sivas'ın Şarkışla ilçesinin köylerini gezen çok farklı kılıkla farklı kişiler, şüpheli kişiler, bazılarında bal satıcısı, bazılarında dondurmacı, bazılarında halı satıcısı, bazılarında yol soran kişi olarak gittikleri köylerde “Neden bu köylerde cami yok?”, “Neden sakal bırakmıyorsunuz?”, “Neden namaz kılmıyorsunuz?”, “Bu köylerde yaşayanlar Alevi mi?” gibi sorularla o bölgede yaşayan insanları tedirgin etmişlerdi. İnceleme sonucunda gelen raporda, bu kişilerin Sivas İrşad Derneğine mensup kişiler olduğu tespit edilmiştir ama ne gariptir ki birkaç gün önce bu kez aynı kişilerin Sivas'ın Kangal ilçesinde ve Zara ilçesinde köyleri gezerek yine bu toplumu tedirgin ettikleri ortadadır. Peki, yetkililer madem tespit etmişlerse bu derneğe neden bir yaptırım uygulamıyorlar? Neden bu insanların sosyal barışı bozmalarına devam etmesine izin veriyorlar? Yetkilileri bir an önce göreve davet ediyorum. Sivas gibi hassasiyetin çok yüksek olduğu illerde herhangi bir sorun ve sıkıntı çıkmadan önlem alınmasını talep ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özdiş...

10.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, pamuk ve benzeri yağlı tohumların üretimini artırmak için sürdürülebilir tarım politikalarının neler olduğunu ve Orman Bakanlığına açık bulunan mühendis kadrolarına atama yapılıp yapılmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorum Tarım Bakanı Sayın Faruk Çelik'e: Pamuk ithalatı konusuna değinmek istiyorum. Ne yazık ki tarım cenneti ülkemiz pamuk konusunda yüzde 65 dolaylarında ithalat yapmaktadır. Pamuk ve benzeri yağlı tohumların üretimini artırmak için sürdürülebilir tarım politikalarınız nelerdir? Bu ithalat oranlarını aşağıya çekmeyi planlıyor musunuz?

Yine bir başka sorum Orman Bakanlığına: Orman Genel Müdürlüğü ve Bakanlığımızın mühendis bazında 600'ün üzerinde personel açığı bulunmaktadır. 7 bini aşkın orman mühendisinin işsiz olduğu bu ortamda gerekli atamaları yapmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Sarıhan...

11.- Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, 23 Nisan resepsiyonunun iptal edilmesini şiddetle kınadığına ve yarın Karaman'da başlayacak olan davanın özellikle AKP'li milletvekilleri tarafından izlenmesinin bu olaya karşı sürdürülen sessiz duruşu ortadan kaldırmak olacağına ilişkin açıklaması

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Arkadaşlarımızın bilgileri içinde olduğu gibi, 23 Nisan 1920 Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılması, Kurtuluş Savaşı'mızın da başlangıç tarihidir. Bize bağımsızlık sağlayan, en demokratik yapıya sahip olan, iş birliğilikten ve emperyalizmle uzlaşmaktan uzak olan, bağımsızlığımızı inşa eden, bu günü yaratan Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir resepsiyonun dahi esirgenmiş olmasını şiddetle kınadığımı ifade etmek isterim. Bu en azından tarihimize karşı bir göz yumuştur.

Ayrıca, yarın Karaman'da başlayacak olan davanın özellikle AKP'li milletvekilleri tarafından izlenmesinin en azından bu olaya karşı sürdürülen sessiz duruşu ortadan kaldırmak olacağını da anımsatmak isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kuyucuoğlu...

12.- Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu'nun, Mersin'e seçim döneminde verilmiş olan sözlerin yerine getirilip getirilmeyeceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Seçim öncesi Mersin ilimizi yatırımlarla ihya edeceklerini söyleyen AKP'li Bakan ve milletvekillerinin bu sözleri maalesef bir vaat olmaktan öteye gidememiştir. Bu vaatler arasında ilimizde yatırım bekleyen turizm bölgeleri, birçok yol projesi, Tarsus ilçemize üniversite açılması ve yine aynı ilçemize, Tarsus'a ihtisas organize sanayi bölgesi kurulması gibi birçok söz vardır. Buradan Mersin ve Tarsus halkı adına sormak istiyorum: Seçim döneminde verilmiş olan bu sözleri yerine getirecek misiniz? Bu vaatlerle ilgili ayrılmış ödenek veya başlatılan herhangi bir çalışma var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kayışoğlu...

13.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, AKP'li yerel yönetimleri engelli haklara saygılı olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de AKP'li yerel yönetimleri engelli haklarına saygılı olmaya davet ediyorum. Engelliler engelsiz bireyler gibi bütün haklara erişim hakkına sahip olmalıdır, bu nedenle pozitif ayrımcılık yapılmalıdır. Ama şu fotoğrafta gördüğünüz Bursa'da bir kaldırım, kaldırımda engelli yolu var, yolun tam üstünde büyük bir totem var ve engelli yolu, toteme pozitif ayrımcılık yapılarak totemin etrafından döndürülmüş. Bu ancak bir AKP zihniyetiyle yapılabilirdi; gerçekten çok komik, trajikomik. Lütfen bu anlayışa son verin ve engellilerin önündeki engelleri kaldırın diyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Gaytancıoğlu...

14.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'deki buğday tarlalarında uzmanlarca virüs olduğu söylenen bir hastalığın söz konusu olduğuna ve önlem alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim.

Yaklaşık iki haftadır Türkiye buğday üretimine ciddi katkılar sağlayan Edirne'deki buğday tarlalarında uzmanlarca virüs olduğu söylenen bir hastalık söz konusudur. Uzmanlar virüse karşı herhangi bir ilacın etkili olamayacağını söylemektedirler. Türkiye buğday üretiminin yaklaşık yüzde 4'ünü üreten Edirne'de bu virüse karşı üreticilerimizin bilgilendirilmesini ve olabilecek gelir kaybına karşılık şimdiden önlemlerin alınmasını Tarım Bakanlığına buradan duyuruyorum. Kapatılsa çiftçinin haberinin olmayacağı bir bakanlık olan Tarım Bakanlığının üreticinin yanında olmasını ve çiftçinin mağduriyetini gidermesini diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Pekşen...

15.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, İçişleri Bakanının sözlü ve yazılı sorulara verdiği yanıtların devlet geleneğiyle, Parlamento saygınlığıyla ve devlet adamı ciddiyetiyle bağdaşmadığına ilişkin açıklaması

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, milletvekillerinin en önemli görevlerinden birisi de denetim görevidir. Biz, milletvekilleri olarak Sayın İçişleri Bakanına yazılı, sözlü sorular yöneltiliyoruz. Sayın İçişleri Bakanının sorulara verdiği yanıtlar ne devlet geleneğiyle ne Parlamento saygınlığıyla ne de devlet adamı ciddiyetiyle asla bağdaşmayacak şekildedir. Sayın Bakanın laubali, lakayit, ciddiyetsiz ve bu Parlamentodaki milletvekillerinin saygınlığını rencide edecek üslubunu kınıyorum. Umuyorum bu hadsizliğini bir daha tekrar etmez. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, eğer söz talebinde bulunmuşlar ise grup başkan vekillerine söz vereceğim.

Sayın Akçay, buyurun.

Süreniz iki dakika.

16.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, çocuklara yönelik istismarların araştırılması amacıyla kurulan komisyonunun çalışmalarına başlaması için AK PARTİ Grubu ve Meclis Başkanının sorumluluklarının gereğini yapmalarını istediğine ve Profesör Doktor Oktay Sinanoğlu'nun vefatının 1'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

24 Mart 2016 tarihinde, Genel Kurulda çocuklara yönelik istismarların araştırılması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması kabul edilmişti. Kamuoyu gündemine gelen çocuklara yönelik istismarlar 24 Marttan beri kamuoyu gündeminde aynı yerini korumaktadır ve gazetelerde, basında her geçen gün yeni istismar vakaları ortaya çıkmaktadır. Hükümet ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu ve Sayın Meclis Başkanı bu konuda elini ağırdan almaktadır. Adalet ve Kalkınma Partisi komisyonun çalışması hususunda neden ayak diremektedir? Bunun, yarın görülecek olan mahkemeye bir ilgisi var mıdır? Komisyon yirmi altı gün önce kuruldu ancak hâlen bir toplantı yapılmadı çünkü teşkil edilemedi Genel Kurulda oylanmak suretiyle. Yetkililerden bu tutuma dair açıklama bekliyoruz. Yirmi altı gündür acaba birilerine siper olmaya devam mı edilmek istenmektedir? Konu kamuoyunda bu kadar infial yaratmışken, bu tutumu tartışmaları soğutmaya yönelik bir tutum olarak görüyoruz. Ancak unutulmasın ki komisyon kurulması kararını bu Meclis oy birliğiyle aldı, milletimiz bu konunun araştırılmasını istiyor. Adalet ve Kalkınma Partisi, Mecliste verdiği oyların arkasında durarak milletimizin beklentisinin yerine getirilmesi için bir an önce sorumluluğunun gereğini yapmalıdır.

Yine, Türk milletinin sinesinden çıkan, dünya çapında şöhret ve saygınlık kazanmış, değerli bilim ve düşünce insanı Profesör Doktor Oktay Sinanoğlu'nun vefatının 1'inci seneidevriyesindeyiz. Oktay Sinanoğlu, bilimsel çalışmalarla yeni ufuklar açmış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika daha veriyorum, tamamlayın lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - ...hem içinden çıktığı millete hem de insanlığa önemli eserler kazandırmış bir bilim adamıdır; onun yeri çok zor dolacak hizmetlerle doludur. Merhum Sinanoğlu, 26 yaşında profesörlüğe hak kazanarak Batı ülkelerinde son yüzyıllarda yetişen en genç profesör olmuştur. Türkçe aşkıyla, millet sevdasıyla Türk milletinin gönlünde mümtaz bir yer almıştır. Bu hâliyle Sinanoğlu her daim hürmetle ve rahmetle anılacaktır, anıyoruz.

Sözlerimi onun tarihe geçen sözlerinden biriyle tamamlamak istiyorum: “Millet, ülkesinin, dilinin, tarihinin elinden alınmasına, Türk adının tarihten silinmesine müsaade etmeyecektir.”

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Yalnız, gündemin “Seçim” kısmında komisyonun listesini oylarınıza sunacağım, bilgi olarak vereyim. Sayın Özel, buyurun.

17.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, AK PARTİ Grubunun çocuklara yönelik istismarların araştırılması amacıyla kurulan komisyonunun çalışmalarına başlamasını geciktirmesinin iktidar sorumluluğuyla bağdaşmadığına ve Meclis Başkanının kararıyla 23 Nisan resepsiyonunun iptal edilmesine rağmen Cumhuriyet Halk Partisi olarak düzenleyecekleri 23 Nisan halk resepsiyonuna herkesi davet ettiğine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de gündemin “Seçim” kısmında Karaman’la ilgili kurulan komisyonun, daha doğrusu, çocuk istismarını önleme amacıyla kurulan komisyonun gündemde yer almasından büyük memnuniyet duyduk. Zira, olay 24’ünde kamuoyuna yansıyor, daha doğrusu daha öncesinde yansıyor, 24’ünde komisyon kurulması talep ediliyor, 29’unda gruplardan isteniyor, 3 muhalefet partisi 29, 30 Mart ve 1 Nisan’da bildiriyorlar ama Adalet ve Kalkınma Partisi 15 Nisana kadar geciktirerek komisyonun kurulmasını bugüne kadar ötelemiş durumda. Oysaki, konu gündeme geldiğinde Türkiye’nin dört bir yanından benzer şikâyetler geldi. Bu şudur: Artık Meclis bizim kaderimize el koyacak, artık bunlar kapalı kapılar ardında kalmayacak, yaşanan bu istismarlar Meclis tarafından araştırılacak umuduyla tüm siyasi parti gruplarına, basına benzer şikâyetler yansıyor. Komisyonun bu kadar geciktirilmiş olmasının iktidar sorumluluğuyla bağdaşır tarafı yoktur.

Sayın Başkanım, 23 Nisan hem ulusal egemenlik hem de çocuk bayramıdır. 23 Nisan Ulu Önder Atatürk tarafından çocuklara armağan edilmiştir. Şehit çocuklarının korunması, kollanması, elde edilen gelirlerin onların okumasına aktarılmasıyla ilgili cumhuriyet resepsiyonları geleneğimizde vardır. Yalnız, Sayın İsmail Kahraman -Meclis Başkanımız- eliyle ve kendi kararıyla -Başkanlık Divanı kararı olmaksızın- resepsiyon iptal edilmiştir. Cumhuriyetin kuruluşunda, ülkenin kurtuluşunda yer almış bir siyasi parti olarak bunu kabul etmemiz mümkün değildir. Sayın Genel Başkanımızın talimatıyla 23 Nisan Cumartesi günü Meclisin saat 14.00’deki özel oturumunu takiben saat 15.00’te özel gündemli ve katılımcılarının tamamen Türkiye’nin dört bir yanından gelmiş çocukların olduğu bir grup toplantısı düzenleyeceğiz. Bu toplantının ardından saat 16.00 ila 17.30 arasında grup toplantı salonumuzun bahçesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen, artı bir dakika daha veriyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...çocuklarımızla, sanatçılarımızla, yazarımızla çizerimizle ve tüm halkımızla birlikte, cumhuriyet resepsiyonunu halkla birlikte kutlayacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Kahraman’ın iradesine rağmen, Meclisteki hem şahsınızı hem Meclis Başkanımızı, Meclisteki 550 milletvekilimizi Cumhuriyet Halk Partisinin 23 Nisan halk resepsiyonuna davet ediyoruz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bostancı, buyurun.

18.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, çocuklara yönelik istismarların araştırılması amacıyla kurulan komisyonunun çalışmalarına başlayacağına ve resepsiyonunun iptal edilmesinin 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nın kutlanmadığı ve kutlanmayacağı anlamına gelmeyeceğine ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Çocuk istismarı meselesi son derece önemli bir konu. Burada siyasi rekabet olmaz, çeşitli anlayışlar, düşünceler, ideolojiler üzerinden angajmanlar geliştirilemez, herhangi bir kesime yönelik koruyucu bir tavır asla söz konusu olamaz. Bu hepimizin her şeyden önce insan olma vasfının bir gereği ve siyasi

rekabete ilişkin her tür unsuru unutarak konuya odaklanmamız gereken bir husustur. Karanlık bir alan, orada kim ne yapıyor, bu işler nasıl geliyor? Elbette, devlet bir taraftan bunun takibatını yapacak ve gereğini yapacak. Bugün zaten komisyona ilişkin okuma gerçekleştirilecek, inşallah, komisyon da çalışmalarına başlayacak ve bu alana ilişkin karanlığı aydınlatma adına önemli bir işlevi yerine getirecektir diye ümit ediyorum. Komisyonunda olan arkadaşların da, kanaatim odur ki, herhangi bir şekilde, bırakın siyasi rekabeti, böyle bir anlayış, böyle bir tutumu, düşünceyi akla getirecek tavırlardan da uzak bir biçimde, bütünüyle çocuklarımıza ve bu karanlık alana odaklanarak iş yapacaklarına inanıyorum. Bunu belirtmek istedim öncelikle.

Diğer taraftan, 23 Nisan resepsiyonuna ilişkin Sayın Meclis Başkanı gerekçesini de ifade ederek bu yıl resepsiyonun olmayacağını ifade etti. Bu, tabii, 23 Nisanın, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanmadığı, kutlanmayacağı, unutturulduğu anlamına kesinlikle gelmez. AK PARTİ on dört yıldır iktidarda ve Meclis Başkanları çeşitli kereler AK PARTİ'nin içinden üyelerden seçildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika daha veriyorum Sayın Bostancı.

Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bugüne kadar da burada çok çeşitli 23 Nisan kutlamaları, resepsiyonları yapıldı. Bunları görmezlikten gelip bu yıl resepsiyonun yapılmamasından ilhamla birtakım siyasi değerlendirmeler yapmayı doğrusu çok uygun bulmam. Tabii ki Meclis Başkanı eleştirilebilir kararları dolayısıyla ama siyasi bir yorum, siyasi bir spekülasyon, buradan böyle daha geniş bir siyasi değerlendirme çıkarmak kanaatimce doğru olmaz. Türkiye'nin şu on dört yıldır yaşadığı siyasal gerçeklikle de esasen bu tür spekülasyonlar derin bir çelişki teşkil eder.

Cumhuriyet Halk Partisi alternatif kutlama yapacağını ifade ediyor. Hayırlı olsun resepsiyonları. Tabii ki herkese de davetlerini iletiler. Buna katılmak serbesttir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündeme geçiyoruz.

İyi çalışmalar diliyorum tekrar sayın milletvekilleri.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 20 milletvekilinin, yolsuzlukları önlemek ve kamuoyunda oluşan yolsuzlukların arttığı algısını değiştirebilmek için yapılması gerekenlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/163)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bilindiği gibi kamuoyunda 17 ve 25 Aralık soruşturmaları ya da 17-25 Aralık operasyonları olarak da bilinen ve 17 Aralık 2013 günü Cumhuriyet Savcısı Celal Kara'nın gözaltı talimatlarıyla başlayan süreçte 61'inci Türkiye Hükûmeti Kabine üyesi 4 bakan ile 3 bakan çocuğunun olduğu kişiler hakkında “rüşvet, görevi kötüye kullanma, ihaleye fesat karıştırma ve kaçakçılık” suçlarını işledikleri iddiasıyla soruşturma yürütülmüş, ilerleyen günlerdeyse soruşturma kimi iş adamlarının da söz konusu 4 bakanla kara para aklama, altın kaçakçılığı gibi birtakım suçların işlenmesinde ilişkileri olduğu nedeniyle gerçekleştirilmiştir.

İddianamede isimleri geçen şüphelilerden İçişleri Bakanı Muammer Güler, Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan ve Avrupa Birliği Bakanı Egemen Bağış hakkında cezai kovuşturma yapılabilmesi için hazırlanan fezlekeler de TBMM'ye gönderilmek üzere Adalet Bakanlığına sunulmuştur. Fezlekeler TBMM Genel Kurulunda yapılan oylama sonucunda reddedilmiş ve ayrıca bu operasyon kapsamında tutuklanan Barış Güler, Kaan Çağlayan ve Rıza Sarraf'ın da aralarında bulunduğu 5 kişi tahliye edilmiştir. Böylelikle yolsuzluk ve rüşvet operasyonu kapsamında tutuklu kimse kalmamıştır.

Ancak, operasyonun üzerinden geçen iki yıl içerisinde kamu vicdanı söz konusu yolsuzluk iddialarını unutmamış ve yolsuzlukların devam ettiği konusunda ciddi bir fikir birliği oluşmaya başlamıştır. Bu durum hem parlamenter sistemimizin hem de demokratik siyaset kurumlarının ve yargının güvenirliliğini sarsar nitelikte bir hâl almaktadır.

Uluslararası sivil toplum kuruluşu Şeffaflık Örgütü tarafından yapılan Yolsuzluk Algı Endeksi'nde geçen sene ülkemiz puanı en fazla düşen ülke olmuş ve Türkiye 175 ülke arasında 64'üncü sıraya gerilemiştir. Bu gerilemede hem 17-25 Aralık yolsuzluk operasyonlarının katkısı bulunduğu ileri sürülmekte hem de AKP hükümetlerinin yolsuzluğu engelleyici önlemler almaması ya da bu tür girişimlere karşı direnç geliştirmesinin katkısı olduğu belirtilmektedir.

Yapılmayan yargılamalar, siyasi iktidarın soruşturmalar sürecinde bürokrasiye müdahalesi, yolsuzluk yaptığı iddiası bulunan kişileri yargılamaktan kaçınması ve aksi yönde beyanlarda bulunması gibi nedenlerden dolayı kamuoyunda yolsuzluk algısının iyice artmasına neden olmuştur.

Bu bağlamda TBMM'ye büyük görevler düşmekte ve bu algının kırılması için gerekli somut adımları atması bir görev olarak belirmektedir. Öncelikli olarak kamuoyunda yolsuzluk algısının neden arttığına ilişkin bir araştırma yapılması ve yolsuzluğun bitirilmesi için nelerin yapılacağına dair kapsamlı bir çalışma yapılması elzemdir. Bu amaçla konunun uzmanlarından da görüş alınarak yolsuzlukları önlemek ve kamuoyunda oluşan algıyı bu kapsamda değiştirebilmek için ne gibi yöntemlerin kullanılması gerektiğini belirlemek amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1) Serkan Topal	(Hatay)
2) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
3) Muharrem Erkek	(Çanakkale)
4) Mevlüt Dudu	(Hatay)
5) Birol Ertem	(Hatay)
6) Murat Emir	(Ankara)
7) Nurettin Demir	(Muğla)
8) Hilmi Yarayıcı	(Hatay)
9) Aytuğ Atıcı	(Mersin)
10) Mehmet Göker	(Burdur)
11) Necati Yılmaz	(Ankara)
12) Bülent Kuşoğlu	(Ankara)
13) Aydın Uslupehlivan	(Adana)
14) Ahmet Akın	(Balıkesir)
15) Tur Yıldız Biçer	(Manisa)
16) Çetin Arık	(Kayseri)

17) Yakup Akkaya	(İstanbul)
18) Erdin Bircan	(Edirne)
19) Melike Basmacı	(Denizli)
20) Barış Karadeniz	(Sinop)
21) Bülent Yener Bektaşoğlu	(Giresun)

2.- İzmir Milletvekili Kamil Oktay Sındır ve 35 milletvekilinin, ülkemizde basın özgürlüğünün önündeki engellerin ve basın özgürlüğünün sağlanması için yapılacak çalışmaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/164)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde basın özgürlüğünün önündeki engellerin, gazetecilerin tutuklu yargılanmalarına neden olan antidemokratik düzenlemelerin belirlenmesi ve aşılması; basının demokratik koşullarda çalışabileceği, toplumun bilgi ve haber alma özgürlüğünü karşılayacağı basın özgürlüğünün sağlanması için alınacak önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması komisyonu kurulmasını bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla.

1) Kamil Okyay Sındır	(İzmir)
2) Yakup Akkaya	(İstanbul)
3) Atila Sertel	(İzmir)
4) Bülent Tezcan	(Aydın)
5) Haydar Akar	(Kocaeli)
6) Uğur Bayraktutan	(Artvin)
7) Mazlum Nurlu	(Manisa)
8) Muharrem Erkek	(Çanakkale)
9) Mehmet Göker	(Burdur)
10) Mevlüt Dudu	(Hatay)
11) Hilmi Yarayıcı	(Hatay)
12) Birol Ertem	(Hatay)
13) Orhan Sarıbal	(Bursa)
14) Özkan Yalım	(Uşak)
15) Devrim Kök	(Antalya)
16) Tur Yıldız Biçer	(Manisa)
17) Mehmet Tüm	(Balıkesir)
18) Erdin Bircan	(Edirne)
19) Ali Yiğit	(İzmir)
20) Tacettin Bayır	(İzmir)
21) Veli Ağbaba	(Malatya)
22) Seyit Torun	(Ordu)
23) Tekin Bingöl	(Ankara)
24) Kemal Zeybek	(Samsun)
25) Mustafa Ali Balbay	(İzmir)
26) Aytuğ Atıcı	(Mersin)
27) Hüseyin Çamık	(Mersin)

28) Didem Engin	(İstanbul)
29) Zeynep Altıok	(İzmir)
30) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
31) Muhammet Rıza Yalçinkaya	(Bartın)
32) Hüseyin Yıldız	(Aydın)
33) Gaye Usluer	(Eskişehir)
34) Cemal Okan Yüksel	(Eskişehir)
35) Ahmet Tuncay Özkan	(İzmir)
36) Tufan Köse	(Çorum)

Gerekçe:

Demokratik ülkeler kuvvetler ayrılığı ilkesine göre yönetilir. Yasama, yürütme ve yargı gücünden sonra basın gücünün gelmesi çağdaş demokrasinin gereğidir. Bu durum aynı zamanda temel hak ve özgürlüklerin başında gelen düşünce ve ifade özgürlüğüyle de doğrudan ilişkilidir.

Basın Kanunu’nun 3’üncü maddesinde “Basın özgürdür. Bu özgürlük; bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama ve eser yaratma haklarını içerir.” ifadesi, toplumun bilgi ve haber gereksiniminin karşılanmasındaki temeli oluşturur. Bu anlamda çağdaş demokrasi değerlerinin egemen olduğu, hukuk devletinin tesis edildiği toplumlarda özgür basın iş başındadır. Bunun dışında basının, gazetecinin yaşadığı her türlü kısıtlama, sınırlama; daha ötesinde, işinden dolayı yargılanması ya da tutuklanması, haber alma ve iletme hakkının ihlali anlamına gelmektedir.

Bugün ülkemizde hapiste tutuklu bulunan, sayıları onları bulan gazetecilerin durumu, demokratik değerlerden, hukuk uygulamalarından, temel hak ve özgürlüklerden ne denli uzaklaştığının somut örneğidir. Son olarak Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ve gazetenin Ankara Temsilcisi gazeteci Erdem Gül’ün tutuklu olarak yargılanmaları basın özgürlüğünün ve demokrasi-mizin geldiği durum açısından endişe vericidir. Anayasa’nın ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin basın özgürlüğüne ilişkin düzenlemelerinin kamu otoritelerince uygulanmaması, gazetecilerin özgürlüklerinden ve işlerinden edilmeleri en temel insan hakkı ve basın özgürlüğü ihlalidir.

Bugün basın özgürlüğünün, gazetecilerin, bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama görev ve haklarından dolayı maruz kaldıkları durumları kapsamlı bir araştırmaya ve değerlendirmeye gereksinim vardır. Gelinek noktada basın ve düşünce özgürlüğüyle ilgili sorunlar tutuklu gazeteci sayılarıyla ölçülebilir olmanın ötesindedir. Özellikle son yıllarda, iktidar tarafından uygulanan sindirme ve yıldırma yöntemleri sonuç vermiş; yazılı, görsel ve İnternet medyasını görevini özgürce yapamaz hâle getirmiştir.

Basın emekçilerinin yargılandığı davalar siyasi hesaplaşmayla anılır olmuş, ortaya çıkan hukuk zaafı gizlenemez bir duruma gelmiştir. Sorun, basın ve gazeteci özgürlüğünün engellenmesi, siyasi kasta dayalı uzun tutukluluk hâlleri, basın ve demokrasi üzerinden düşünce ve ifade özgürlüğüne büyük bir darbe niteliğindedir. Demokrasi anlayışıyla bağdaştırılamayacak bu durum hukuk devleti ve demokrasinin önündeki temel engellerin başında yer almaktadır.

Basına yönelik, mekanizma hâline getirilen sindirme ve yıldırma politikaları, darbe dönemlerinde anılabilecek politika ve uygulamaların seçimle iş başına gelmiş siyasi güç sahipleri tarafından bir araç olarak kullanılması olağanüstü önemdedir. Basının, gazetecilerin kontrol altına alınması, kısıtlanması, basının susturulmasına doğru bir sürükleniş de beraberinde getirmektedir.

Bu anlamda, ülkemizde basın özgürlüğünün önündeki engellerin, gazetecilerin tutuklu yargılanmalarına neden olan antidemokratik düzenlemelerin belirlenmesi ve aşılması; basının demokratik koşullarda çalışabileceği, toplumun bilgi ve haber alma özgürlüğünü karşılayacağı basın özgürlüğünün sağlanması için sorunun çok boyutlu araştırılması zorunlu görülmektedir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle konunun yüce Meclis tarafından ele alınması son derece önem taşımaktadır.

3.- Ankara Milletvekili Zühal Topcu ve 20 milletvekilinin, üniversitelerdeki terör örgütü yapılanmalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/165)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Son yıllarda yükseköğretim kurumlarında ve Kredi Yurtlar Kurumunun (KYK) yurtlarında özellikle PKK ve aşırı sol örgütlerin yapılanmaları tehlikeli seviyelere ulaşmış ve bu yapılanmalar pek çok öğrenciyi ve ailelerini mağdur duruma düşürmektedir. Üniversitelerde yapılanan PKK ve diğer aşırı sol terör örgütlerinin durumlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'mızın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini saygılarımızla arz ederiz.

1) Zühal Topcu	(Ankara)
2) Ahmet Kenan Tanrıkulu	(İzmir)
3) Ahmet Selim Yurdakul	(Antalya)
4) Oktay Öztürk	(Mersin)
5) Arzu Erdem	(İstanbul)
6) Deniz Depboylu	(Aydın)
7) Emin Haluk Ayhan	(Denizli)
8) Ümit Özdağ	(Gaziantep)
9) Mustafa Mit	(Ankara)
10) Yusuf Halaçoğlu	(Kayseri)
11) Mehmet Erdoğan	(Muğla)
12) Mehmet Parsak	(Afyonkarahisar)
13) Saffet Sancaklı	(Kocaeli)
14) Mevlüt Karakaya	(Adana)
15) Muharrem Varlı	(Adana)
16) Ruhi Ersoy	(Osmaniye)
17) Atila Kaya	(İstanbul)
18) İsmet Büyükataman	(Bursa)
19) İzzet Ulvi Yöner	(İstanbul)
20) Kamil Aydın	(Erzurum)
21) Şefkat Çetin	(Ankara)

Gerekçe:

Ülkemizde milyonlarca öğrencinin on iki yıl boyunca hazırlanarak girdikleri, ülkenin geleceğini belirleyen kadroların yetiştirildiği yükseköğretim kurumlarında ne yazık ki uzunca bir süredir PKK ve diğer yasa dışı sol örgütlerin yapılanmaları görülmektedir.

Üniversite öğrencileri, aileleriyle birlikte uzun yıllar hem maddi hem de manevi olarak ciddi emekler harcayarak üniversite tahsillerine başlamaktadır. Ülkemizin gelecek kadrolarını oluşturacak üniversite gençliği içerisinde özellikle son yedi yılda PKK ve yasa dışı sol örgütler gibi örgütlerin ciddi anlamda yapılanma gerçekleştirdikleri görülmektedir.

Bölücü terör örgütünün siyasallaşma sürecinin azami noktaya ulaştığı bugünlerde üniversitelerimizdeki bölücü yapılanmalar da bu doğrultuda genişlemekte ve artarak devam etmektedir.

Üniversitelerimizde birçok bölücü etkinlik, panel ve sosyal faaliyet yapılırken, bu faaliyetlerin herhangi birine yönetimler tarafından tavır alındığına dair tek bir somut örnek yoktur. Üniversite gençliğini kendileri için “potansiyel örgüt elemanı” olarak gören birtakım yasa dışı örgütler çalışmalarını ülkemizin her yerinde yapabilecek imkâna kavuşmuşlardır.

Üniversitelerin merkezî noktalarında yapılanmayı başaran bölücü terör örgütlerinin yandaşları, öğrenci yurtlarını da kontrol altında tutmaya çalışmaktadır.

Üniversitelerde yapılanan PKK sempatanları ortak kararlar alarak güncel olaylar ve PKK’yla ilgili varsaydıkları özel gün ve haftaları bahane ederek kutlamalar, gösteriler ve zorla ders boykotları yapmaya çalışmaktadır. Bu eylemlere örnek olarak, Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi örnek olarak gösterilebilir. Bu alınan sözde kararları uygulamak için dersliklere kalabalık gruplar hâlinde giderek, dersi veren öğretim görevlilerine sözde bahanelerini sunarak derslerin yapılmamasını istemektedirler. İsteklerine karşı çıkan öğretim görevlileri ve öğrencileri faşist olarak ilan edip fırsat bulduklarında fiziki olarak şiddete başvurumaktadırlar. Tüm bu boykotlar sonrasında birçok üniversite yönetimi çözümü, yasa dışı faaliyet gösteren, izinsiz eylem yapan bu öğrencileri cezalandırmak yerine boykotların yaşandığı fakültelerde eğitim öğretime ara vermekte bulmuşlardır. Tüm bu yaşananların sonrasında olaya sebebiyet veren öğrencilere disiplin soruşturması açılmazken bu sözde yasa dışı boykotlara karşı duran, tek derterli fakültelerini bitirip vatana millete hayırlı bireyler olmak isteyen öğrencilere disiplin soruşturması açılmaktadır.

PKK ve yasa dışı sol örgütlerin fakülteleri karargâh olarak kullanmaları fakültelerin öğrenciler için güvensiz hâle gelmesine neden olmaktadır. Buna örnek olarak Ege Üniversitesinde yaşananlar; tüm uyarılar ve fakülte öğrencilerinin bu güvensizlik ortamından şikâyetçi olduklarını yazılı olarak sundukları dilekçeler göz ardı edilerek yaptırım olan hiçbir önlem alınmamıştır. 20 Şubat 2015 günü formasyon dersine girmek için Edebiyat Fakültesine gelen üniversite öğrencilerinden Fırat Yılmaz Çakıroğlu, PKK sempatanlarının saldırısına maruz kalmış, aldığı bıçak darbeleri sonrasında hayatını kaybetmiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, üniversitelerde yapılan PKK ve diğer yasa dışı sol örgütlerin yapılanmalarının ve okuldan uzaklaştırılan ve aynı zamanda haklarında disiplin soruşturması açılarak mağdur edilen öğrencilerin sorunlarının araştırılarak mağduriyetlerinin giderilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılması gerekli görülmektedir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük’ün 37’nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

B) ÖNERGELER

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, (2/283) esas numaralı Taşeron İşçilerinin Kadrolu İşçi Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/25)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/283) esas numaralı Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Saygılarımla.

18/4/2016

Mustafa Sezgin Tanrıkulu
İstanbul

BAŞKAN – Teklif sahibi olarak İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu konuşacak.

Buyurun Sayın Tanrıkulu. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; (2/283) sayılı taşeron işçilerin doğrudan kadroya alınması hakkındaki kanun teklifim üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, Türkiye milyonlarca işçinin taşeron olarak çalıştığı bir cumhuriyete dönüşmüştür. AKP iktidara geldiğinde, 2002 yılında 360 bin olan taşeron işçi sayısı 2016 yılında 2 milyona çıkmıştır. Bunların 1 milyon 200 bini ise kamuda çalışmaktadır. AKP, CHP'nin ısrarlı basınçları sonucu 1 Kasım seçimlerinden önce taşeron işçiliği kaldıracağı noktasında seçim beyannamesine ibare almış ve en sonunda da geçtiğimiz hafta, Başbakan, taşeron işçiliğin kaldırılacağı noktasında bir beyanda bulunmuştur. 22 Mart tarihinde Başbakanın bu beyanından sonra Maliye Bakanı Başbakanı yalanlayan ve tamamen ona ters olan açıklamalarda bulundu. Maliye Bakanına göre, taşeron işçiler... Kamuda taşeronda çalışanların geçirileceği ayrı bir statü oluşturulacağı, bunların geçmiş haklarının ortadan kaldırılacağı, belediyelerin kapsam dışında tutulacağı, ücretlerinin aynı kalacağı, sınava tabi tutulacakları ve üç yıllık sözleşmelerle çalıştırılacakları noktasında Maliye Bakanının açıklaması olmuştur. Ancak, daha resmî bir açıklama yapılmamıştır AKP tarafından, yasanın içeriğinin nasıl olacağı konusunda.

Öncelikle, eğer bu şekilde yansıyacaksa, getirilecek düzenlemenin kamuda taşeron işçiliğe son vermeyeceğini çok açık bir biçimde söyleyebiliriz. Öncelikle, önerilenle kamuda 4/C gibi yeni bir statü oluşturulmak istenmektedir, bu da atipik bir sözleşme tipidir. 4/B, 4/C kaldırılacağına yeni bir statü, yeni bir atipik sistem getirilmeye çalışılmaktadır. Bu son derece yanlış olacaktır. Kamuda aynı işi yapanlar aynı ücreti almak durumundadırlar. Oysa önerilen sistemle aynı ücret sistemi devam edecektir, AKP'nin önerdiği sistemle. Taşeron işçiler bakımından performans değerlendirilmesi için sınavlar yapılacaktır aralarda, bu da kayırmacılığı ortaya çıkaracaktır. Ve sözleşmeler üç yıl olacaktır önerilen biçimiyle. Oysa tam olarak kadroya alınmaları lazım ve süresiz atanmaları lazım. Üç yıllık süreler de yine kayırmacı bir anlayışı kamuda çalışmada esas hâle getirecektir.

Değerli arkadaşlar, biz CHP olarak hem 24'üncü Dönemde hem de öncesinde, taşeron işçiliğin bu dünya düzeni içerisinde ve Türkiye ortamı içerisinde modern kölelik olduğunu her defasında ifade ettik. Memur gibi çalışanların memur kadrosuna, işçi gibi çalışanların da işçi kadrosuna alınması gerektiğini ifade ettik. 24'üncü Dönemde de milletvekillerimiz buna ilişkin birçok kanun teklifi verdiler, gündeme almaya çalıştık fakat burada sürekli Adalet ve Kalkınma Partisinin çoğunluk engeliyle karşılaştık. Şimdi de bu teklifimizde de sürekli hizmeti yapanların, sürekli çalışanların ayrımsız bir biçimde kadroya alınması gerektiğini ifade ediyoruz yani taşeron işçiliğe bizlerin burada son vermesi lazım. AKP tarafından önerilen ve getirilen ikircikli tasarıya hep beraber burada “Ret.” dememiz lazım değerli arkadaşlar.

1 Kasım ve 7 Haziran seçim bildiğelerimizde de bu konuyu çok etraflı bir biçimde değerlendirdik ve iktidara geldiğimizde buna son vereceğimizi ifade ettik. Kamuda çalışan 1 milyon 200 bin taşeronun gözü bugün Meclistedir, birçok arkadaşımız da burada bulunmaktadır şu anda. Bu nedenle, ayrımsız bir biçimde, gerçekten samimi bir biçimde taşeron işçiliğe son vermek istiyorsak, bugün İç Tüzük'ün 37'nci maddesi uyarınca verdiğimiz bu teklifin gündeme alınması gerekir ve daha sonra Adalet ve Kalınma Partisinin getireceği teklifle beraber komisyonda görüşülebilir. O nedenle, bugün birlikte bir iyi niyet adımı atabiliriz, bunu sırası gelmeden gündeme aldırabiliriz, ilgili komisyona gönderebiliriz ve Hükûmetin göndereceği tasarıyla beraber birleştirerek görüşülmesini sağlayabiliriz.

Benim son olarak diyeceğim de Meclis Başkanlığıdır. Bu Meclis çatısı altında çalışan yüzlerce taşeron işçi var değerli arkadaşlar. Bu Parlamentoda bu adaletsiz uygulamaya da son vermeliyiz. Yemekhanede, güvenlik hizmetlerinde, temizlik hizmetlerinde çalışanların tümü kadrosuzdur ve taşeronda çalışmaktadırlar. İlk başta da Meclis Başkanlığı bünyesinde taşerona son vererek bir adım atabiliriz. Kendi çalışanlarımızın gerçekten de onurlu bir şekilde, emeklerine saygılı bir biçimde çalışmalarını sağlamak da bu Parlamentonun görevi olmalıdır çünkü her gün onlarla karşılaşıyoruz; odamızda, kulislerde, yemekhanede, güvenlik hizmetlerinde. Bu borcumuzu, bugüne kadar bu Parlamentonun yerine getirmediği bu borcumuzu da onlara karşı ifa edelim diyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanrıkulu.

Bir milletvekili adına, İstanbul Milletvekili Sayın Yakup Akkaya konuşacak.

Buyurun Sayın Akkaya. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizin de süreniz beş dakikadır.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuda çalışan taşeron işçilerin kadroya alınmasıyla ilgili kanun teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Öncelikle, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, taşeron sisteminin, işçileri sömüren bir sistem olduğunu, devletin bu sömürü sistemine izin vermemesi gerektiğini uzun yıllardır söylüyoruz. Çözüm önerilerimizi de her yeni yasama döneminde Meclise sunuyoruz. Şu ana kadar bu konuyla ilgili, ne yazık ki bir yol alınmış değil. Her seçim öncesi taşeron işçilerin üzerinden vaatler yapılıyor ve bunlar oya tahvil edilmeye çalışılıyor ama seçim sonucunda da yeni bir seçimin beklentisi içine taşeron işçiler sokturuluyor.

7 Haziran ve 1 Kasım seçimlerinde Cumhuriyet Halk Partisi olarak belirttiğimiz, kamuda çalışan taşeron işçilerin kadroya alınma vaadi sonrası gene bir benzer söylemi AKP yapmıştı. 1 Kasım seçimleri sonrası, önce, “Asıl işte çalışanları kadroya alacağız.” dediniz, arkasından herkese kamuda özel statüde bir çalışma vaadinde bulundunuz. Taşeron işçilerimiz buna sevindi. Gerçekten, Sayın Başbakanın açıklamasını duyunca biz de sevinmiştik. Sonunda bir yanlışlıktan dönülecekti. Yandaş medya gün doğmadan methiyeler döşedi sütunlarında. Ancak, Sayın Başbakan ile Sayın Maliye Bakanının bu konuyla ilgili açıklamalarını okudukça taşeronda çalışanların bir kez daha kandırıldıklarını gördük. Taşeron kadrolu işçi olmayacak, sözleşmeli olacak, sözleşmeleri üç yıl olacak, üç yıl sonra feshedilebilecek, ayrıca, binlerce liralık alacağından da vazgeçeceklerdir.

Sayın milletvekilleri, sosyal devlet anlayışı, çalışma yaşamında ezilen, eşitsiz bir konumda olan çalışanları, emekçileri koruma yükümlülüğünü birinci öncelik olarak ele almalıdır. Sayın Maliye Bakanının yaptığı açıklamayla, dağ fare doğurmuştur. Yeni bir statüyle kamuda çalışacak taşeron işçilerden -tabiri caizse- rüşvet istenmektedir. Geriye dönük kıdem tazminatı dâhil bütün alacaklarından vazgeçe-

cekler. Bir nevi rüşvettir. Bu durum hiç de ahlaki değildir. Dahası, bu taşeron işçiler ayrıca sendikalara üye olmuşlardır ve toplu sözleşme yapmışlardır, yeni haklar kazanmışlardır. Bakın, Yüksek Hakem Kurulunda, geçtiğimiz süreç içinde, 500'e yakın toplu sözleşme imzalanmış -taşeron işçileri ile belediyeler arasında, belediye şirketleri arasında- ve yeni haklar kazanmışlardır. Getirilen düzenlemeyle bu haklar ellerinden alınacaktır. İşçiler sendikasızlaştırılacaktır ki burada en büyük darbeyi de HAK-İŞ Konfederasyonu yiyecektir çünkü yaklaşık 250 bine yakın taşeron işçisi toplu sözleşme yapmış ve HAK-İŞ'e bağlı HİZMET-İŞ Sendikasında örgütlenmişlerdir ve bunlar bu anlamda güvencesiz istihdam koşullarında keyfî uygulamalara maruz kalacaklardır.

Değerli milletvekilleri, taşeron sistemi, esasen devlet ve sermaye sınıfının gayrimeşru ilişkisinden doğan, işçi sınıfının kanını emen bir sülüktür. Taşeronlaşma, yoksulluğa pansuman olarak görülen ancak yoksulları hem öldüren hem de sürdüren bir sistemdir. Taşeronlaşma, işçi sınıfını sendikasızlaştırmayla vuran hain bir pusudur.

Değerli milletvekilleri, Hükûmetin taşeron işçilere önerdiği kadro değil, belli sürede çalışma önerisidir. Bu öneri -tabiri caizse- eğreti istihdam modelidir. Öngörülen şartlar, işçilerin kazanılmış haklarını, kıdem tazminatlarını, yıllık izin süresi haklarını, sendikalaşma haklarını ve toplu sözleşmeden kazandıkları hakları ellerinden almaya yöneliktir, taşeron işçilerin geçmiş yıllara yönelik kazandıkları milyonlarca liralık tazminatlarını ortadan kaldıracaktır.

Değerli milletvekilleri, gelin, hep beraber bu ayıbı ortadan kaldıralım. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu ülkede çalışanlara ayırım yapmadığını bir kez olsun gösterebilir. Kamu kurumlarında çalışanlara, belediye şirketleri de dâhil bütün taşeron işçilerimize güvenceli, sendikalı, toplu iş sözleşmeli çalışma hakkını verelim. Gelin, bu ayıptan Türkiye olarak kurtulalım.

Hepinizi sevgi ve saygıyla bir kez daha selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.04

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.17

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku’nun vermiş olduğu kanun teklifinin İç Tüzük’ün 37’nci maddesine göre doğrudan gündeme alınması önergesinin oylamasında karar yeter sayısı bulunmamıştı. Şimdi önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmına geçiyoruz.

Bu kısmın 1’inci sırasında yer alan, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına grup başkan vekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Ankara ve İstanbul’da meydana gelen 4 ayrı terör saldırısı öncesi gerekli önlemleri almadığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkân Ala hakkında bir gensoru açılmasına ilişkin (11/7) esas numaralı önergesinin görüşmelerine başlıyoruz.

VII.- GENSORU

A) ÖN GÖRÜŞMELER

1.- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Ankara ve İstanbul’da meydana gelen 4 ayrı terör saldırısı öncesi gerekli önlemleri almadığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkân Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/7)

BAŞKAN – Hükûmet? Burada.

Önerge daha önce bastırılıp dağıtıldığı ve Genel Kurulun 13 Nisan 2016 tarihli 72’nci Birleşiminde okunduğu için tekrar okutmuyorum.

Sayın milletvekilleri, biraz sessiz olabilirsiniz memnun olurum çünkü gündemi okuyamıyorum gürültüden. Lütfen... Rica ediyorum...

Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 99’uncu maddesine göre, bu görüşmede önerge sahiplerinden bir üyeye, siyasi parti grupları adına birer milletvekiline ve Bakanlar Kurulu adına Başbakan veya bir bakana söz verilecektir. Konuşma süreleri, önerge sahibi için on dakika, gruplar ve Hükûmet için yirmişer dakikadır.

Şimdi, söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum: Önerge sahibi olarak İstanbul Milletvekili Sayın Ali Şeker konuşacak; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay konuşacaklar, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Sırrı Süreyya Önder, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bartın Milletvekili Muhammet Rıza Yalçınkaya, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hamza Dağ konuşacaklardır; Hükûmet adına İçişleri Bakanı Sayın Efkân Ala söz alacaktır.

Şimdi ilk söz, önerge sahibi olarak Sayın Ali Şeker’dedir, İstanbul Milletvekili.

Buyurun Sayın Şeker. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanı Efkân Ala hakkında partimiz adına verilen gensoru üzerinde konuşmak üzere söz almış bulunuyorum.

Bu gensoruya sebep olan olaylar zincirinin başlangıcı, Sayın Erdoğan'ın “Huzur istiyorsanız 400 vekil verin.” sözleri üzerine yandaş Akit'in attığı “Ya 400 vekil, ya kaos” manşetidir. İçişleri Bakanı Efkân Ala, bu kaos planının uygulanmasını seyretmektedir sadece. Başkanlık için 400 vekil alamadınız ama kaos planınızda 450'nin üstünde şehit verdik, çok daha fazla sayıda da sivil vatandaşımız hayatını kaybetti bu süreçte. Binlerce anne, baba, çocuk, kardeş, abla acılara gömüldü. Havuz bataklık medyanız aracılığıyla, barış isteyen herkes hain ilan edildi. Türkiye IŞİD yapılanmasının sorumluları Ebu Hanzala ve arkadaşlarını serbest bıraktınız ama “Bu suça ortak olmayacağız.” diyen akademisyenleri sarayın fermanıyla hapse attınız.

Sayın Bakan, sizin Bakanlığınız Türkiye tarihine acıyla hatırlanacak yıllar olarak yazılacak. Bakanlık döneminiz, dünyanın en kanlı terör örgütü olan IŞİD'in Türkiye'de cirit attığı, yerleştiği yıllar olarak anılacak, bir de yaşanan onca acıyla ilgili sanki sorumluluk sizde değilmiş gibi attığınız “Terör olaylarını kınıyorum.” “tweet”leriyle. Ankara katliamındaki ihmalleri müfettiş raporlarına dayanarak haber yapan Birgün, Cumhuriyet ve Evrensel gazetelerine, halka gerçekleri ulaştırdıkları için soruşturma açtırıyorsunuz hemen.

Peki, bu saklamak istediğiniz gerçekler ne? Bir kez de ben Meclis kürsüsünden anlatayım bunları. 10 Ekim Ankara katliamından tam yirmi beş gün önce, 14 Eylül 2015 tarihinde, 81 il emniyet müdürlüğüne bir istihbarat bilgisi geliyor. Bu istihbaratta “IŞİD, Türkiye'de uçak, gemi kaçırma ya da mitingde, kalabalık bir yerde çok sayıda canlı bomba patlama şeklinde, dünya çapında ses getirecek kompleks bir eylem yapacak. Bunun için Deyr-ez Zor'da militanları özel eğitime tabi tutuyor.” deniliyor bu raporda.

IŞİD, yıllardır Orta Doğu ve özellikle de Suriye'yi kan gölüne çeviren, kendisi gibi düşünmeyen Türk, Türkmen, Arap, Kürt, Ezidi, Hristiyan kim varsa “katli vacip” olarak gören Selefi bir terör örgütü. Üstelik, yeni istihbaratlara göre, Suriye'de sıkışan IŞİD'in Türkiye'ye yönelmekte olduğu, kendi iç çatışmalarını da Türkiye içerisinde sürdüreceği görülüyor. Daha geçenlerde, Gaziantep'te IŞİD 2 gazeteci öldürdü. Daha dün, IŞİD denetimindeki Bap bölgesinden Kilis'e fırlatılan roketatar mermisi 4'ü çocuk 5 kişinin ölümüne yol açtı. Bugün, şu saatlerde, düşen bir mermiyle bir ev yanıyor ve belediye başkanı açıklama yapıyor: “Çok şükür bugün can kaybı yok.” diye.

Sayın Bakan, bu mermiler Kilis'e düştü mü, fırlatıldı mı?

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Dinlemiyor ki.

ALİ ŞEKER (Devamla) – İşte, bu kafa kesen IŞİD militanları göz göre göre, bağıra bağıra Türkiye'nin kalbinde 10 Ekim 2015'te cumhuriyet tarihinin en büyük terör saldırısını gerçekleştirdi. Devletin, bu katliamı planlayanları 2013'ten beri takip ettiği dinleme kayıtlarıyla sabit. Bu dinleme kayıtlarını daha önce kamuoyuyla paylaşmıştık biz. Bu dinleme kayıtlarında katiller aileleriyle vedalaştılar, helalleştiler; patlamaya hazır canlı bomba yelekleri üzerlerinde, Antep'ten yola çıktılar; sabah 08.30'da Ankara'ya girdiler. Her ne hikmetse, her gece yapılan olağan yol kontrol uygulamalarına o gece 24.00 ile 09.00 saatleri arasında ara verilmişti. 10.04'te canlı bombalar Yunus Emre Alagöz ve Suriye uyruklu Ebu Usema binlerce barış gönüllüsünün ortasında kendisini patlattı. Ne yazık ki 102 yurttaşımız bu terör saldırısında hayatını kaybetti.

Terörle Mücadele Daire Başkanlığının, patlamadan önce 09.38’de İstihbarat Daire Başkanlığından aldığı “gizli” yazılı notta canlı bombaların isimleri bile belliydi. Siz bu durumu “kokteyl” diyerek geçiştirdiniz. Hâlbuki, bu canlı bombaların isimleri patlama olmadan önce sizin elinizdeydi.

10 Ekimden önceki yirmi beş gün içinde 7 muhtemel eylem istihbarat bilgisi vardı. Bu istihbaratın gereğini neden yapmadınız? Tertip Komitesine bu istihbaratla ilgili neden bilgi vermediniz? Bu bilgiler, o gün görevde olan Ankara Emniyet Müdürü ve diğer güvenlik görevlileri hakkında görevi kötüye kullanma iddiasıyla soruşturma izni verilmesi için açılan müfettiş raporlarında yer alıyor. Müfettiş, bütün ihmalleri sıraladıktan sonra, “Yasal bir toplantı, gösteri yürüyüşünün güvenliğinin sağlanması il emniyet müdürünün görevidir. Bahse konu emniyet tedbirlerinin planlanmasında ve alınmasında bir ihmal olup olmadığının adli makamlar tarafından soruşturulmasında kamu yararı vardır.” diyerek tamamlıyor bu raporu.

Peki, sonuç ne? Soruşturma için gerekli izin verilmedi, savcı da görevi olduğu hâlde bu karara itiraz etmedi. Tam da bir vekilinizin televizyonlarda itiraf ettiği gibi, yasama sizin, yargı sizin, yürütme sizin, halk ise sahipsiz durumda.

Asıl ilginç olan şey şu: IŞİD hakkında gelen istihbaratlar aslında yeni bir bilgi değil. 20 Temmuz 2015 Suruç katliamından hemen sonra milletvekili arkadaşlarımızla birlikte Suruç’a gittik, incelemeler yaptık. Ertesi gün, şehit Müsellim Ünal’ın cenazesine katılmak üzere Adıyaman’a geçtik. Orada, Diyarbakır bombacısı Orhan Dündar’ı araştırırken, bir gün önceki Suruç katliamını gerçekleştiren Şeyh Abdurrahman Alagöz’ün de Orhan Dündar’la birlikte aynı IŞİD hücrelerinde olduğunu öğrendik ve bu raporlarla, tüm bunları kamuoyuna ve sizlerin bilgisine sunduk. Siz, bunların hiçbirine dikkat etmediniz, özen göstermediniz, umursamadınız.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Şimdi de duymuyor.

ALİ ŞEKER (Devamla) – Şimdi de duymuyorsunuz.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Dinlemiyor zaten.

ALİ ŞEKER (Devamla) – CHP heyeti olarak hazırladığımız Suruç katliamı ve IŞİD tehdidi hakkındaki değerlendirme raporlarımızı siz görmediniz ama bunun mağduriyetini halkımız yaşadı. Bu bilgiler, o raporda yer aldı arkadaşlar. İşte, bu raporda uyardık iktidarı “IŞİD çok büyük bir tehlikedir.” diye, “Türkiye’ye çok sayıda canlı bomba girdi.” diye, “Bu militanlar Türkiye’yi kan gölüne çevirecek.” diye. Dinlemediniz, şu anda da dinlemiyorsunuz.

16 Ekimde Mecliste düzenlediğimiz basın toplantısında, “Dokumacılar grubu” olarak bilinen IŞİD üyelerinin ifade tutanaklarının bir bölümünü açıkladık; canlı bombaları, onları dinlediğinizi, takip ettiğinizi, göz yumarak desteklediğinizi açıkladık, yine umursamadınız. Soru önergeleri verdik, hiçbirini cevaplamadınız. Yüce Meclisimizden neyi gizliyorsunuz? “Terörü araştıralım.” dedik, araştırma önergesi verdik, reddettiniz. Eğer araştırma önergemize destek verseydiniz, Suruç sonrası yaşanan katliamlar yaşanmayabilirdi.

Sayın Bakan, İstanbul Küçükçekmece Güvercintepe’de bir belediye otobüsüne molotofkokteyli atılması ve çıkan yangında 17 yaşındaki Serap Eser adlı kardeşimizin hayatını kaybetmesiyle sonuçlanan bir olay vardı. Müsebbibi olduğunuz bu olayı seçim meydanlarında kullandınız, istismar ettiniz. Yıllar sonra dönemin İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin “O molotofu atan MİT mensubuydu.” diye açıklama yaptı.

Hrant Dink, istihbarat kontrolünde göz göre göre katledildi.

12 Ocak 2016 tarihinde İstanbul Sultanahmet Meydanı’nda gerçekleşen canlı bomba eylemi öncesi müfettiş raporlarına göre risk ve eylem istihbarat bilgisi varken bu eylem önlenmedi, 12 kişi hayatını kaybetti.

17 Şubat 2016 tarihinde Ankara Merasim Sokak'ta patlayıcı dolu bir özel araç askerî personel servis otobüsüne çarparak büyük bir katliam gerçekleştirdi, 29 vatandaşımızı kaybettik.

13 Mart 2016 tarihinde Ankara Kızılay Güvenpark'ta otobüs ve durakların olduğu alana patlayıcı yüklü araçla saldırı düzenlendi, 37 yurttaşımızı kaybettik.

TAK isimli terör örgütünün üstlendiği Merasim Sokak ve Güvenpark saldırılarından önce Ankara'da Amerikan ve Alman Konsoloslukları kendi vatandaşlarını muhtemel saldırılar konusunda uyardılar, bilgilendirdiler. Bu istihbarat bilgilerini bizim yurttaşlarımızdan neden sakladınız?

19 Mart 2016'da 4 kişinin hayatını kaybettiği İstiklal Caddesi katliamını gerçekleştiren canlı bomba Mehmet Öztürk'ün telefonlarının dinlendiği ortaya çıktı. Mecliste düzenlediğim basın toplantısında Anonymous'un 336 İŞİD destekçisini tespit ettiğini açıkladım. İstiklal'de patlamayı yapan Mehmet Öztürk de bunlardan birisiydi. Diğer bilgileri Emniyete verebileceğimi söyledim, merak etmediniz, bu bilgileri istemediniz, 336 İŞİD destekçisinin bilgileri var burada.

Yıllar sonra yine bir içişleri bakanı “Şu, şu olayları MİT mensupları yaptı.” derse siz ne dersiniz o zaman?

Siyasi iktidarınız için yıllarca Kürt sorununu “Çözdük.”, “Çözüyoruz.”, “çözüm süreci” diyerek kullandınız, şimdi rant projeleri uğruna şehirleri yıkıyorsunuz. Şimdi İŞİD'i de kullanıyorsunuz.

Sayın Bakan, 2013'ten bu yana Reyhanlı, Diyarbakır, Suruç, Ankara Garı ve Ankara Devlet Mahallesi Merasim Sokak, Ankara Kızılay Güvenpark, İstanbul Sultanahmet ve şimdilik son olarak Taksim İstiklal Caddesi'nde canlı bomba eylemleri yaşandı. Bunların her biri ve olaylarda yaşanan ihmaller siyasi sorumlunun yani sizin istifa etmenizi gerektiren olaylardı. İstifa kültürünün ancak ve ancak siyasi onur ve erdem sahibi yöneticiler olursa yeşerebileceğini biliyoruz. İstifa etmeyeceğinizi gördük. Hazırladığımız gensoruyla, sessiz kalıp bu suçlara ortak olmaması için Meclisimizi göreve davet ediyoruz. Gerçeklerin ortaya çıkmasını engelleyemezsiniz, halkın gözlerini havuz medyasıyla bağlayamazsınız. O canlar size emanetti, tıpkı şimdi bu ülkede yaşayan 80 milyonun can güvenliğinin size emanet edildiği gibi. Size emanet edilen canlara sahip çıkmadınız. Görülüyor ki sahip çıkmamak bir yana, katillere göz yumdunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞEKER (Devamla) – ...görevinizi yapmayarak destek verdiniz. Biz geride kalanlar o insanların katlinin hesabını soracağız. Er ya da geç hukuk devleti önünde hesap vereceksiniz.

Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Şeker.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Erkan Akçay konuşacak.

Buyurun Sayın Akçay. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

MHP GRUBU ADINA ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin İçişleri Bakanı Sayın Efkân Ala hakkında vermiş olduğu gensoru üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Türkiye, tarihinin en ağır terör saldırılarıyla karşı karşıyadır, tarihinin en ağır dış politika sorunlarıyla yüz yüzedir. Tarihinin en tehlikeli toplumsal yozlaşma ve ayrışma sürecine girmiş bulunmaktadır Türkiye. On dört yıllık sürecin köriklediği korkunç kutuplaşma sonucu siyasi yelpazede derin yarıklar oluşmuştur. Parlamenter sistem ve cumhuriyetin temel nitelikleri “Askerî vesayetten kurtulacağız.” çığlıkları arasında sivil vesayetin cellatlarına kurban verilmiştir. Demokrasinin temel

ilkelerini garanti altına alan kuvvetler ayrılığı prensibi yok sayılmış, erkler bir kişinin siyasi sultasına terk edilmiştir. Dengeleri az çok koruyan, kaynağını Selefî/Eşarî düşünceden alan, şiddet, kin, nefret ve ötekileştirmeye dayalı bir anlayıştan beslenen sığ ideolojik bakış, vatandaşlarımızın özel hayatlarına kadar tasallut etmeye başlamıştır. Türk insanı, inançların, aidiyetlerin ve değerlerin ters yüz edilerek millî kimliğin silikleştirildiği, siyasetin tamamen çıkar ve ihtiraslara endekslendiği, millet sevgisi, egemenlik, vatan, birlik ve beraberlik gibi kavramların içinin boşaltıldığı bir cinnet atmosferinde soluk almaya mahkûm edilmiştir. Bir yandan terör eylemleri kutsanıp teröristbaşına güzelleme yapılırken, sırtı sıvazlanırken diğer yandan halka terörü bitirme sözleri verilmiştir. Bir yandan “Artık analar ağlamayacak.” edebiyatıyla milyonların duyguları feci şekilde istismar edilirken diğer yandan İmralı’ya, Kandil’e ricacılar yollanmıştır. Neticede, Türkiye Cumhuriyeti tarafından terör belasının yok edilmesi-ne ramak kala terörle mücadele müzakereye dönüştürülerek âdeta bir Frankenstein yaratılmıştır. Sadece analar değil yetim kalmış yavrular da gözyaşı dökmekte, bütün Türk milleti ağlamaktadır.

Türkiye’yi her bakımdan etkisine alan bu meşum sürecin mimarı sanmayın ki sadece Türkiye’nin dış düşmanlarıdır; bu sürecin mimarı on dört yıldır işbaşında olan AKP iktidarı ve çözüm ortaklarıdır. Her şey bir açılım rüzgârıyla başlamış ve bu rüzgâr millî varlığımızı, devletimizi sarsan bir fırtınaya dönüşmüştür. AKP iktidarı açılım rüzgârından sonra terör örgütü PKK lehine daha somut çözümler üretmek için kolları sıvamış ve böylece çözüm sürecini başlatmıştır. Açılımdan çözüm sürecine giden yolda iktidarın yükünü birtakım işgüzar valiler sırtlanmıştır. Valilerin bu teslimiyet sürecine tam katılımının ve iktidara tam bağlılığının sağlanması için de Mecliste çeşitli torba yasalar çıkartılmıştır. Valilerin yetkilerini genişleten yasa değişiklikleriyle bir yandan sivil vesayetın ağırları örülürken diğer yandan da terörle mücadele olgusunun tecrübeli ve başarılı personeli etkisizleştirilmiştir. Terörle mücadeleden vazgeçilmiş, müzakereyi ve teslimiyeti seçen AKP iktidarı tarafından müzakere sürecinin önündeki engeller birer birer kaldırılmıştır. O sıralarda hem dağlarda hem ovada PKK’yla mücadele eden komutanların tamamına yakınıyla, muhalif siviller, bir kısım gazeteciler, yazarlar Ergenekon, Balyoz gibi davalar tezgâhlanarak içeri atılmıştır. Terörle mücadelede uzmanlaşmış tecrübeli kadroları tasfiye etmek için özel yetkili mahkemeler kurulmuş, bunlar olanca hızla çalışıp önüne geleni tutuklayarak hapisanelere doldurmuştur.

Türkiye’de, tarihinde ilk defa teröristler için seyyar çadır mahkemesi kurulmuştur. Takvimler 20 Ekim 2009’u gösterirken, Habur’dan giriş yapan PKK kafilesindeki üniformalı teröristler yandaşlarının tezahüratları altında seferden dönen askerler gibi karşılanmıştır. Yandaş medya da bunlara alkış tutmuştur.

Bugünlerde verdiğimiz yüzlerce şehidin katilleri, kentlerimizi, kasabalarımızı yangın yerine çeviren bu terörist guruhudur. Bunlar, kendilerinde daha fazla cana kıyacak cüreti o gün yaşanan Habur rezaletinde devleti yönetenlerin aczini görerek kazanmışlardır. Böylece, 2002’ye geldiğinde halk desteğini kaybeden ve bitme aşamasına gelen PKK’yı diriltmek için uygun ortam oluşmuştur.

Doğu ve güneydoğudaki illerimizde ülke bütünlüğünden taviz vermeyen, bölücü başkaldırı karşısında daima devletin kararlılığını gösteren valiler izzettüikbal ile babihükümetten çekilmiştir. Onların yerine, ahkâmısrı tahrif eden yani PKK militanlarına hoşgörü gösterip bunu da “demokratik açılım” olarak lanse eden nevezuhur valiler türemiştir.

Tavizkâr tutum, korkaklık ve âcizlik, “açılım”, “çözüm”, “barış” ve “demokrasi” gibi kavramlarla sivanarak örtülmüştür. Bugün hakkında gensoru görüşmesi yapılan İçişleri Bakanı Sayın Efkân Ala da vaktiyle Diyarbakır’da valiymken bir açılım havarisi olarak sivrilmiştir. AKP iktidara geldikten sonra, 2004 yılının Eylülünde Diyarbakır’a atanan Sayın Ala, bölücü terör örgütü PKK’nın eylemleri konusundaki tutum ve açıklamalarıyla devletin değil, iktidarın valisi olduğunu göstermeye başlamıştır.

Sayın Bakan daha Batman Valisiyken açılımcı tutumuyla dikkatleri çekmiştir. Diyarbakır’da görev yaptığı sırada bölücü terör örgütü eylemcilerinin camı çerçeveyi indirmesi karşısında “Cama gelsin, cana gelmesin.” diyerek güvenlik güçlerini pasivize etmiştir. Bölgede olağanüstü hâl ilan edilmesine karşı çıkarak “OHAL çözüm olsaydı bu sorunları bugün yaşıyor olmazdık.” buyurmuştur.

Camı koruyamayanın canı koruyamayacağı ortadadır. Sadece canı değil, camı da, yani malı da korumak lazımdır. Mal canın yongasıdır. Vatandaşın ve devletin malını da korumak gereklidir. Devlet, vatandaşın canını da, malını da korumakla yükümlüdür.

Devlet, başından beri kararlılığını ve caydırıcılığını gösterseydi, terörle mücadele askerî, ekonomik, siyasi, sosyal ve psikolojik bütün boyutlarıyla sürdürülseydi bugünkü vahim sorunlarla boğuşmuyor olacaktık. İşte, Sayın Bakan Diyarbakır’da PKK militanlarına gösterdiği hoşgörü sayesinde Sayın Erdoğan’ın gözüne girerek Başbakanlık Müsteşarlığına kadar yükselmiştir. PKK terörü konusunda attığı adımlar ve sarf ettiği sözler ikbal merdivenlerini tırmanmasına zemin hazırlamış, İçişleri Bakanlığına kadar yükselmesini sağlamıştır.

17 Aralık 2013’te gerçekleştirilen yolsuzluk operasyonunda görevinden istifa eden Muammer Güler’in yerine Başbakan tarafından İçişleri Bakanlığına atanmıştır. Sayın Efkan Ala öylesine güvenilen bir isimdir ki, milletvekili bile olmadığı, siyasete henüz adım atmadığı bir zamanda Bakan yapılmıştır. Böylece, Güler’den sonra, Sayın Tayyip Erdoğan, daha sadık, daha bağlı bir İçişleri Bakanı kazanmıştır. Üstelik, Erdoğan’ın açılımcı ve müzakereci politikalarının üzerine tam isabetle oturan bir isimdir ve Cumhurbaşkanıyla öylesine uyumlu çalışmıştır ki onun Anayasa tanımayan tavrına hayran olmuş, ona ayak uydurmuştur. Türkiye Cumhuriyeti’nin Bakanı olmasına rağmen “Bu Anayasa’yı tanımıyorum.” diyebilmiştir.

Sayın Ala, Erdoğan’ın sırdaşı, Hükûmet içindeki en mutemet isimlerinden biridir ama aynı zamanda, Hükûmetin başarısızlığının da parlak bir timsalidir. Onun Bakanlığı döneminde PKK yeniden toplanıp, hendekler, tüneller kazarak topyekûn kalkışma fırsatı bulmuş, yeni militanlar kazanmıştır ve aynı zamanda Sayın Bakan Dolmabahçe mutabakatını yönlendiren aktörlerden biridir. 7 Haziran 2015’ten sonraki süreçte bölücü terör göstere göstere şehirlere yayılmaya başlamıştır ve Sayın Bakanın Bakanlığı döneminde IŞİD de Türkiye’de militan avına çıkmış, eleman elde etmiş, sempatizan toplamıştır. AKP iktidarında kevgire dönen sınırlarımızdan çoğu zaman mülteci akınına karışarak içeri giren IŞİD militanları PKK’ya nazire yaparcasına kanlı eylemler düzenlemeye başlamıştır. İstanbul ve Ankara gibi biri ekonominin, biri de ülkemizin kalbi durumundaki iki büyük kentimiz terör örgütlerinin eylem alanı hâline gelmiştir. Güvenliğin en üst düzeyde olması gereken bir yerde, Ankara’nın en işlek bölgelerinde birinde 17 Şubat akşamı düzenlenen saldırıda 29 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 61 vatandaşımız yaralanmıştır. Yine, 13 Mart 2016 tarihinde Ankara Kızılay’da meydana gelen patlamada 36 kişi hayatını kaybetmiş, 125 vatandaşımız yaralanmıştır. Peki, bizim Sayın İçişleri Bakanımız ne yapmıştır? İcraat yerine “tweet”lerle sağa sola laf yetiştirmeye çalışmıştır. Sayın Bakanın başkent Ankara’nın beyninde meydana gelen ve 28 kişinin ölümüyle sonuçlanan saldırıdan sonra attığı “tweet”i lütfen hatırlayalım: “Bu akşam Ankara’da yaşanan terör saldırısını şiddetle kınıyorum. Bu ülkemize karşı yapılmış bir saldırdır.”

Sayın Bakan bununla da yetinmeyip, medya aracılığıyla neden istifa etmeyeceğini açıklayıp, günah çıkarmakla, kendini aklamakla meşgul olmuştur. Onu bakan yapan AKP iktidarı, zaten hangi yolsuzluk ve usulsüzlükler yapılsa yapılsın, hepsini aklama ve temize çıkarma iktidarı olarak siyasi tarihimize geçmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2006'dan sonra iktidarın gölgesinde yavaş yavaş toparlanıp palazlanan PKK, eylemlerini giderek artırmıştır. Bölücü örgütün eylemleri 2009'a kadar zirveye tırmanmıştır. Bundan sonra, AKP iktidarı çareyi Oslo pazarlıklarında, İmralı süreçlerinde arayarak, yakayı tamamen bölücü terör örgütüne kaptırmıştır. Oysa, terör olaylarından kaynaklanan ölümler 2002'ye kadar bitme noktasına gelmiştir. Bu tarihten itibaren “çözüm süreci” ve “yol haritası” gibi paravan kavramların yaygın olarak telaffuz edilmeye başlandığı 2013 yılına kadar terör olaylarında ve verilen şehitlerde devamlı bir artış olmuştur.

Terör olayları yüzünden 2002 yılında şehit olan güvenlik görevlisi ve ölen sivil vatandaş sayımız toplamda 14 iken bu sayı giderek artmış, 2004'te 103'e, 2006'da 149'a ve 2008'de 222'ye çıkmıştır. 20 Temmuzdan bu tarafa geçen 274 günde 179'u polisimiz, 267'si askerimiz, 10'u korucumuz, 19'u sivil memurumuz olmak üzere ve 475 vatan evladını şehit verdik. Bunun yanında, 20 Temmuzdan bugüne kadar 250'ye yakın sivil vatandaşımız terörist saldırılarından dolayı hayatını kaybetmiştir ve toplam yaralı sayısı da 1.500'ü geçmiştir.

Bu rakamlar, terörle mücadelenin değil, müzakerenin acı bilançosudur. Bu tablonun sorumlusu Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetidir ve Efkân Ala gibi valiler ile içişleri bakanlarıdır.

Sayın milletvekilleri, bugün sınırlarımız tabiri caizse yol geçen hanına dönmüştür. Emniyet istihbarat birimleri ve MİT ne iş yapmaktadır? Türkiye iyi bir istihbarat ağı kurmadan sınırdan sızmaların önüne geçemez. Eylem hazırlığındaki bir militan sınırdan içeriye girdiği andan itibaren izlenemiyorsa, kiminle temas kurduğu, hangi aracı kimin yardımıyla temin ettiği, kullanacağı bombayı ve silahı kimden aldığı bilinmiyorsa yapacağı eylem de engellenemez. Terör örgütleri taşeron olarak kullanılmaktadır. Bunların arkasında elbette yabancı istihbarat elemanları vardır. Bunların da peşine düşülmeli, mutlaka etkisiz hâle getirilmelidir. Eğer arkalarında bazı ülkelerin diplomatları varsa bunlar tespit edilerek “persona non grata” ilan edilip sınır dışı edilmeleri sağlanmalıdır. Bundan asla kaçınılmamalıdır. Zira, Türkiye'nin hayati çıkarları söz konusudur.

Bir süre önce ABD'li tarihçi Webster Tarpley PKK'nın CIA tarafından kullanıldığını, Türkiye'nin doğu ve güney bölgelerinde istihbarat ajanlarının cirit attığını söylemiştir. Sadece bu ajanlar değil başka ülkelerin istihbarat elemanları da Türkiye'de kol gezmektedir. Ankara'daki menfur saldırıda parmağı olduğu öne sürülen yabancı istihbarat ajanlarının Türkiye'de fütursuzca operasyon düzenlediklerine dair iddialar geçtiğimiz yıllarda basına yansımıştır. Ülkemizde bulunan 3 Çeçen direnişinin aynı silahla öldürüldüğüne dair haberler hâlâ hatırlardadır. Bu, ciddi bir güvenlik ve istihbarat zafiyetinin işareti. Ayrıca, mülteciler meselesi de kapsamlı olarak gözden geçirilmeli, Suriye'den gelenlerin mümkün mertebe belirli yerlerde kalmaları sağlanmalı, aralarına sızabilecek teröristler belirlenmelidir. Ne yazık ki az konuşup çok iş yapması gereken iktidar sözcüleri çok konuşup az iş yapmaktadırlar, güçlerinin yetmeyeceği şeyleri vadedmektedirler. Hâlbuki, hedefleriniz ile yapabilecekleriniz ve kapasiteniz arasında doğru orantı olması icap eder.

Sayın Erdoğan henüz Başbakanken 2012'de “Şam'a gidecek, inşallah Selahaddin Eyyubi'nin kabri başında Fatıha okuyacak, Emevi Camisi'nde namazımızı da kılacağız.” demişti. Erdoğan'ın ve onun eski Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun ülkeyi getirdikleri nokta ortadadır. Söylediklerinin tam tersi yaşanmaktadır. Şam'dan, Halep'ten kaçanlar Sultanahmet'te, Hacı Bayram'da dua etmektedirler. “Sabrımızı sınamasınlar, gücümüzü test etmesinler.” gibi sözler artık alay konusu olmaktadır. Türkiye'nin sabrı her türlü sınanmış, gücü her şekilde test edilmiştir. Türkiye bir terör sarmalına dolanmıştır. Sınırlarımız kevgire dönmüştür. Türkiye çıkmaz yola sokulmaya çalışılmaktadır ve Türkiye yalnızlaştırılmıştır. Türkiye'nin sınır komşularından neredeyse hemen hemen hiçbir dostu kalmamıştır Gürcistan dışında.

“Düşmanımın düşmanı benim dostumdur.” ilkesinin edebî bir sözden ibaret olmadığı, Suriye’nin Birleşmiş Milletler daimî temsilcisi Beşar Caferi’nin açıklamasıyla daha iyi anlaşılmaktadır. Beşar Caferi, terör örgütü PKK’nın Suriye kolu PYD ve onun silahlı unsuru YPG’yi ABD ve Rusya’nın yanı sıra kendilerinin de desteklediğini söylemiştir. PYD herkes tarafından kullanılmaktadır ve PYD Yedi Kocalı Hürmüz gibi herkesi idare ederek Suriye’de kendine hükümrانlık alanı açmaya çalışmaktadır. ABD, Türkiye’nin güvenliği ve dostluğu yerine, açıkça PYD’yi tercih ederek niyetini ve safını belli etmiştir. İşin ilgi çekici tarafı, Rusya da PYD’yi desteklemektedir.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi, terörle mücadelede Türkiye Cumhuriyeti’nin ve güvenlik güçlerimizin hem yanında hem tam destekçisi ve hem de duacısidir. Terörle mücadele etmek için öncelikle zihniyetin değişmesi gerekmektedir. Açılımcı zihniyete sahip bir İçişleri Bakanıyla terörle mücadele edilemez. Bu nedenle, İçişleri Bakanı Efkân Ala görevden alınarak yerine millî değerlere ve hassasiyetlere sahip, terörle mücadele edecek yeni bir İçişleri Bakanı mutlaka atanmalıdır.

İçişleri Bakanı Efkân Ala 14 Şubat 2016 tarihinde Meclis Plan ve Bütçe Komisyonunda yaptığı konuşmada 7 ilçede 2.040 çukur ve barikatın kapatıldığını, 2.313 bomba düzeneğinin imha edildiğini söylüyor. İçişleri Bakanına sormak gerekir: PKK şehirlerde bomba doldururken, binlerce çukur açıp barikat kurarken, şehirlere silah ve mühimmat yığarken iktidarda siz yok muydunuz ve siz görevde değil miydiniz? PKK asfaltlara mayın döşerken, şehirlere mühimmat yığarken, yol kesip kimlik kontrolü yaparken, mahkeme kurup yargılarken, “vergi” adı altında haraç toplarken “Bunları görmezden gelin.” diye valilere talimat veren siz değil miydiniz?

Değerli milletvekilleri, bu düşüncelerle hepimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder konuşacak.

Buyurun Sayın Önder.

Süreniz yirmi dakika.

HDP GRUBU ADINA SIRRİ SÜREYYA ÖNDER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu gensorunun beyhude olduğunu söyleyerek söze başlamak istiyorum çünkü İçişleri Bakanı İçişleri Bakanlığını bırakmış durumda. Mülga bir bakanlıktan söz ediyoruz. Yetkilerinin yüzde 80’ini Genelkurmay’a devretmiş bir bakanlık var önümüzde.

Şimdi, gensoruyu verecekseniz Genelkurmay Başkanına verin; ona da usul müsait değil ama acı gerçek bu. Siyaset ya da yönetim askerin eline teslim edilince... Askerin aldığı eğitim iki türlüdür: Ölmek ya da öldürmek. Şimdi, eğitimi böyle alan, karşısındakini de dost ya da düşman kuvvetler olarak gören bir anlayışa siz sosyokültürel, ekonomik, tarihsel, bir sürü arka planı olan ve bir tarihsellik taşıyan bir meseleyi teslim ettiğinizde işte önümüze böyle ölümler gelir -hepsi bu vatanın evladı, hepsi gencecik fidanlarımız- bu Meclis de bir taziye evi yerine döner. Hiçbir gün olmuyor ki normal gündeme geçmeden önce grup başkan vekilleri o gün hayatını yitiren canlarımıza bir taziye konuşması yapmadan başlamamış olsun.

Bakanlık mülga da Hükûmet var mı? Hükûmet de mülga. Üstelik, belki Bakanlık yüzde 80 dedim, Hükûmet yüzde 100. Güvenliği Genelkurmay’a, diğer işleri de Cumhurbaşkanına havale etmiş, kırk dönüm bostan, yan gel yat Osman modundalar! Bundan memlekete ne hayır gelir?

Bu Hükûmetin başı bize şunu söylüyor büyük bir öfkeyle, Ziya Paşa’dan bir alıntıyla: “Siz herkesi kör, âlemi sersem mi sanırsınız?” diyor. Ben bu Başbakan’dan şüpheleniyorum, bunun Sayın Cumhurbaşkanımıza bir kastı olduğunu düşünüyorum. Ya şekerini yükseltip hastanelik edecek ya tansiyonunu

yükseltip hastanelik edecek, bir kastı var çünkü bunları söylerken bir yandan da çözüm, müzakere ve benzeri mekanizmaları zorluyorlar. Söyleyeyim böyle burada esip gürlediklerine bakmayın. Bu koltuklar böyle boş kalmayacak yani. Bunu bu Ziya Paşa'dan bir beyitle Sayın Başbakan'a söyleyeyim: "İdraki meali bu küçük akla gerekmez, zira bu terazi bu sikleti çekmez." Siz bu ülkeden bu temsiliyeti alıp götürmezsiniz. Şimdi arkadaşlarımız grup toplantısı yapıyorlar, bir kararlaştırma çıkacak o grup toplantımızdan.

Şimdi, Ziya Paşa demişken Başbakanın kavram dünyasında... Bu kadar muhafazakâr, bu kadar İslami referanslara vurgu yapan bir Başbakanımız var ama kavram dünyası hep Batılılardan. Daha önce de söylemiştim: "Sur'u Toledo yapacağız." dedi. Medeniyet şehirleşmeyle başlar, şehirlerden önce olanlara kültür diyoruz biz. Medeniyet kentle birlikte başlar ve onu insanlar yapar, o kentler de insanları etkiler, böyle bir karşılıklı hâlleşme içindedirler. Başbakanın aklına bir tane İslam kenti gelmiyor, "Sur'u Medine yapacağız." diyemiyor mesela, üstelik medeniyetin bizdeki karşılığının adını aldığı kent. Ya da "Amasya yapacağız." diyemiyor ya da "Edirne yapacağız." diyemiyor; ilginç bir şey, aklına gele gele Toledo geliyor. Bu Ziya Paşa da öyle. Tercii Bend'ini okuduğunuzda şirke kadar giden bir adamdır. Halife Abdülaziz'e kafa tutmuş, sürgün edilmiş bir şairdir; ben severim ama Başbakanın sevmesinde bir sıkıntı var, referansını oradan vermesinde bir sıkıntı var. Sürekli sorgulamış, nebilerin, velilerin, resullerin başına gelen bu işler için Cenab-ı Hakk'a soru tevcih etmiştir Terciii Bend'de, sonunda bir acziyeti vardır. Sayın Mehdi Eker iyi bilir, ayıktırmaları lazım; hem bu kadar Batı ve Batılı değerlere karşıtlık üzerinden bir politika izliyoruz hem de ne zaman paçamız sıkışsa aklımıza, kavram dünyamızda, Batı'dan başka bir şey gelmiyor diye.

Şimdi gene Ziya Paşa'dan gidelim. Ziya Paşa iyi, çok hikmetli sözler söylemiş: "Bil illeti, kıl sonra müdâvâta tasaddî/Sen her merhemi her yaraya derman mı sanırsın?" İşte, sıkıntı burada. Çünkü hastalık doğru teşhis edilemiyor. Mesele doğru teşhis edilse buna Genelkurmayın ilaç olmayacağı, askerî yöntemlerin ilaç olmayacağı da belli olacak. Muhalefet, iktidar, Mecliste bu konuyla ilgili konuşma yapan arkadaşımız gelsin buraya, bir deney yapalım –eminim, siz de bu müşahedede bulunmuşsunuzdur- ben arkamı döneyim, onun ne söyleyeceğini harfiyen söylerim. İktidar, muhalefet ve biz, kendimizi de katarak söyleyeyim.

Şimdi, istatistikler... Şehit sayıları, hendek sayıları vesaire istatistikten ibaret ve "Sen vaktinde bunu demiştin, öteki bunu yapmıştı, şu şunu doldurmuştu.", bundan ibaret bir şey. Bu hani sosyoloji bölümünün 1'inci sınıfında bile konuşulmaz, bundan daha fazlasına ihtiyacımız var. Çünkü, işte, illeti, tedavisine başlamadan önce teşhis etmeliyiz. Bakın bakalım, ne olmuş ya da bu çözüm süreci niye başlamış? Bugün sıraladığınız, 3 partinin ortak sıraladığı kavramsal olgular var ya, bunların hepsi çözüm süreci başlamadan önce de vardı ve çözüm sürecinin başlama gerekçesiydi. Zaten bir sorun olmasa, bu kadar derin, köklerde beslenen kaynakları olmasa ve akla gelebilecek -elhamdülillah bir tek tank sokmamıştık mahallelere, onu da soktuk- bütün yöntemler denenmemiş olmasa niye oturup konuşalım?

Askerî çözümlerin iki yolu vardır dedim; ölmek, öldürmek. Şimdi dokunulmazlıklar kaldırılacakmış. İki sonucu vardır; mahkûm etmek, beraat etmek. Ama, siyasetin ayrı bir boyutu vardır, o da uzlaşmak; üçüncü bir seçeneğe kapı aralar. Askerî yöntemler ve yargısal yöntemler tarihsizdir. Her maç sıfırdan başlar ama siyaset, konuşma, arama, bunlarda olmayan bir başka boyutu içerir, o da tarihselliğidir. Biz, bizden önce denenmiş yöntemlerin faydasını, zararını, hasılasını süzebilecek akıllar olduğumuz için bize Genelkurmayın dışında böyle bir Meclis yapmışlar ya da mahkemelerin dışında bir mekân ihdas edilmiş, gelin bu meseleyi... Sizin de konunuz, göreviniz bu demiş ama burada büyük bir vekil çoğunluğu çıkıp bir Genelkurmay temsilcisinin söylemesi gereken, o söylediği zaman anlaşılır bir tarafı olan şeyleri burada dile getirip duruyor; küfür, hakaret, ilzam, bunlar da gırla gidiyor.

Şimdi, hendek meselesi... Sayın Bakan da burada, arkasından konuşmuş olmayalım. İlk hendek ne zaman açıldı? Lice-Bingöl kara yolunda, çözüm süreci patinaja bindiği zamanda. Bir Millî Güvenlik Kurulu toplantısı vardı, Sayın Bakan İmralı heyet üyeleri olarak bizimle görüştü, bu hendeklerin kabul edilemez olduğunu söyledi ve buna siyaset kurumunun bir çözüm üretmesi gerektiğini iletti. Ben, Sayın Pervin Buldan, Sayın İdris Baluken, kalktık o gece Lice'ye gittik, hendeği kazanlarla konuştuk. 2 uzman çavuşumuz da -birisi Nurdağılı, birisi Kilisli- alıkonulmuştu. Sayın Bakan, bunun hiç kabul edilebilir bir şey olmadığını ve bu meselenin acilen siyaset eliyle çözülmesi gerektiğini söylemişti.

Sorduk, niye böyle yapıyorsunuz? Dediler ki: "Burnumuzun dibine -Lice kırsalını bilenler bilir- bir kalekol yapılıyor." Vaktinde bir Rus generalin söylediği sözü akla getiriyor, Türk Genelkurmayından ya da siyasetçilerinden birine demiş: "Bu kadar orduyu niye besliyorsunuz? Bize karşı besliyorsanız az, başkalarına karşı besliyorsanız çok." Oraya bir kalekol yapılıyor ancak görenler görür; o halkın nazarında da -işte, tarihselliğe vurgu yaptım- Lice'de 1990'lı süreçlerde karakol demek kabristanın kapısı demektir, oraya sağ girip sağ çıkan çok az insan vardı ve üstelik suç tarihi ortada, birçoğu haraç ve başka türlü yaptırımlar uygulanmak üzere kaçırılıyordu çünkü gerilla dağda. Orada işi olanı, gücü olanı... Bir suç örgütü oluşmuştu JİTEM namında. Bu Hükûmetin ileri adımı bir tek şu oldu: O en eli kanlı dönemlerde, en faşist zulmün uygulandığı dönemlerde onlar hayâ ettiler, "JİTEM diye bir şey yoktur." dediler. Bu Hükûmet bundan hayâ etmedi. JİTEM'in bütün artıkları bölgeye dolmuş durumda. Hükûmet biçare, İçişleri Bakanı naçar ve bunu savunuyorlar. Her gün oradan bir halkın ulusal izzetine, şerefine, haysiyetine fotoğraflar, yazılar, muameleler sergilenip duruyor. Bu, Hükûmetin ileri adımı; öbürleri hayâ etmişti, bunlar hayâ etmiyorlar. Peki, bu, çözüm mü? Bu, yol mu?

Sayın Bakan Başbakanlık Müsteşarıyken tarihî el yazmalarını -tarihselliği olan- günümüz Türkçesine kazandırmıştı, bir seti de bende var. Hepsini önemli ölçüde, önemli bir kısmını okumuşum. Anadolu sosyolojisinden bihaberler, dar bir taassup anlayışına odaklanmışlar ve bu Anadolu sosyolojisini bilenler de unutmuşlar. Anadolu heterodoksisi bu toprakların derdine derman, o el yazmalarının birçoğunda da o var. Nedir? Şöyle özetleyebiliriz: Türklük dediğimiz şey, insanın ontolojisiyle ilgilenmiyorlar, "Biz insanın hâlleriyle ilgiliyiz..."

Hep söylüyorum, bu topraklara geldiği zaman hepî topu 150 atlıydı; takatsiz bir Bizans, yorgun bir Hristiyanlık, azalmış bir Yahudilik, dağılmış kavimler... O Türk alperenleri "Biz 72 millete bir nazarla bakarız." dediler, bir; ondan sonra da "Biz insanların hâlleriyle ilgiliyiz." dediler. Bu, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımıza da söylenmiş bir sözdür. Şimdi, şöyle bir gerekçe, gerekçe olamaz, buradan bir sıkışmışlık üretilmez: "Biz dokunulmazlığa 'evet' dersek HDP'nin yanında görünmüş oluruz." Öyle değil, bizatihi Sayın Kılıçdaroğlu'nun çok iyi bilmesi gereken de tam bu Anadolu heterodoksisidir çünkü oradan beslenen bir damarın evladıdır. Biz insanların hâlleriyle ilgiliyiz kardeşim. Bugün bu insan mazlum. Sen "Bugün bilmem kimin dişine kan değdi." diyorsun. Bugün sen diyorsun ki: "Türk değil-sen itaat et." ya da işte, şöyle, böyle, falan. Necis laflar, necis; bir faydası yok. Bununla baş eğmiş, dizi toprağa değmiş yeryüzünde bir tek kavim yok, yani, bırakın Kürtleri, bununla boyun eğdirilmiş bir tek millet yok. 5 yaşındaki çocuğa bununla bir öğle yemeği yediremezsiniz, uykuya yatıramazsınız. "Biz insanların hâlleriyle ilgiliyiz." "O zaman bunu yapamazsın." diyecek; e, bu da yok. "Ört ki ölem." denilecek günler ama buna da hakkımız yok. Batılı emperyalist devletler ne yapmış? Üzülmüş müşahade ediyorum, bütün kalbimle söylüyorum, kendi iç çelişki ve çatışmalarını hep bizim gibi geri bıraktırmış ülkelere ihraç ederek gelişmelerini ve kendi iç huzurlarını stabil hâle getirmişler. Peki, biz ne yapmışız? Biz kendi içimizdeki iktidar blokunun bütün çatışmalarını -kim olursa olsun, hangi iktidar olursa olsun-

Kürt'e ihraç etmişiz, bildiğimiz başka bir şey yok; gittiğimiz Antep, içtiğimiz pekmez; bu kadar. Oysa hasım değil, hısım olmayı seçersek, gerçekten, bu ülkenin insan kaynağının -Türk'üyle, Kürt'üyle, Laz'ıyla, Ermeni'siyle, Süryani'siyle, Arap'ıyla çünkü bu topraklar binlerce yıllık bir genetik mirasın sahibi- bu ülkeyi götüremeyeceği bir yer yok. En milliyetçi hassasiyeti olanlar bile buraya gelip Kürt'ü tahkir etmekten başka bir şey yapamıyorlar. Bununla kimseye diz çöktüremezsiniz, kimseye aman di-lettiremezsiniz. Ama, ne olur? Toplumsal maliyeti çok büyük olur.

Bugün de yaşanan budur. Yaşanan, bir Kürt-Türk çatışması değildir; yaşanan, iktidar içi, egemenler arası bir kavgadır. En etkili ve en tarihsel yöntemi buldular, bunun böyle olmadığını göstermek için "Vuralım Kürt'e, nasıl olsa herkes hizalanıyor.", en akliselimi bile hemen "Taş yok mu, taş?" moduna giriyor. Bugün bir bakanın oğlunun kumarhanede görüntülenmesi de bu iç iktidar kavgasının bir parçasıdır, Davutoğlu'na "Avrupa Birliği seni nasıl muhatap alır? Bir horozlansana, 'Esas yetki Cumhurbaşkanımızdadır.' desene." diyen gazete yazıları da bu iç iktidar kavgasının bir parçasıdır.

Şimdi, biz bütün bunlara burada siyaset yapmak, söze alan açmak için geldik. Bu şartların hepsi ve belki yer yer daha ağırı bundan önceki çatışma dönemlerinde de vardı, üç yıl bir yol aldık. O gün konuşulamayan birçok şey bugün konuşulur gibi geldi ama öyle bir nefret tohumu ekildi, o kadar çok ocaklara ateş düştü ki bugün hep birlikte "hadi" desek bunu sağaltmak için beş on seneye ve çok büyük bir millî seferberliğe ihtiyacımız var. İşte eseriniz, övünün.

Nereye gidilecek buradan? Yenildiğiniz gün şu -ki bu bir tek sizin yenilginiz de olmayacak, hepimizin yenilgisi, topyekûn- yapmayı dilediğiniz şey neyse, varmayı düşündüğünüz hedef neresiyse oraya kazasız belasız, hasarsız, kayıpsız vardığınızı bir an için kabul etsek o gün ebediyen bölündüğümüz gündür işte. Yani "zafer" diye tarif ettiğiniz, murat ettiğiniz, varmak istediğiniz menzile vardığımızda bizi bekleyen felaket daha kötü olacak.

Atacaklarmış bizi Meclisten; buyurun, atın, siz vurdunuz da biz ölmedik mi? En iyi bildiğimiz yer kabristanlar, hapishaneler ama bize diz çöktüremezsiniz, aman diletemezsiniz, tırşikçilik ettiremezsiniz; etrafınızda onlardan bol miktarda var. Bu ezberle hizalanacak çok cudam bulursunuz ama bizden hiç kimseyi bulamazsınız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Önder.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bartın Milletvekili Muhammet Rıza Yalçinkaya konuşacak.

Buyurun Sayın Yalçinkaya. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi olarak İçişleri Bakanı Efkân Ala hakkında verdiğimiz gensoru üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında terörle mücadelede şehit olan tüm güvenlik güçlerimize ve terör saldırıları sonucunda hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar, yakınlarına sabırlar diliyorum.

Ne mutlu ki bu vatan için gözünü kırpmadan canını veren yiğit, yurtsever insanlarımız var. Askerimiz, polisimiz, güvenlik görevlilerimiz, bu ülkenin aslan yürekli evlatları; sizin o vatan mücadelenizi ayakta alkışlıyor, saygıyla sizleri selamlıyorum. İyi ki varsınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk "Türkiye'nin güvenliğini amaç tutan, hiçbir ulusun aleyhine olmayan bir barış hareketi bizim düsturumuz olacaktır." diyerek genç Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasını işaret etmiştir. Ulu Önder, yine, 1935 yılında yaptığı konuşmasında "Dünyada

milletler bir apartmanın sakinleri gibi kabul edilir. Eğer bir apartman, sakinlerinden bazıları tarafından ateşe verilirse diğerlerinin yangının etkisinden kurtulmasına imkân yoktur.” demiştir. Şimdi geldiğimiz noktada, AKP Hükûmetinin yanlış iç ve dış politikası nedeniyle apartman ateş almış, yangın bizim katımıza da sıçramıştır. Maalesef, bugün Türkiye’de büyük acıların yaşandığı, gözyaşlarının dinmediği, şehit haberlerinin peşi sıra geldiği, bombaların patlatıldığı, vatandaşlarımızın sokakta rahatça dolaşamadığı, kendilerini ve yakınlarını güvende hissedemedikleri bir ülke hâline geldiğimizi görüyoruz.

Ülkemiz, canı isteyenin dilediği alçakça senaryoyu icra ettiği terör örgütlerinin uygulama planına dönmüştür. Örgütler rahat rahat işlerini yaparlar, hiçbir engel çıkmaz, niçin? Çünkü İçişleri Bakanı muhaliflere, biat etmeyenlere kumpas kurmakla meşguldür. Bugün dünyanın pek çok saygın ülkesi, muz cumhuriyetleri dâhil, Türkiye’nin Suriye’yle eş değer iç karışıklık içine girmesinden endişe duymaktadır, tedirgindir. Sayenizde ülke yedi cihana rezil oldu. Bu ülkelerin insanları Türkiye’ye gelmekten korkar hâle geldi. Türkiye’yi misafirperver bir ülkeden, kaçan kurtulur bir ülke hâline getirdiniz. Barış denizi olan Ege Denizi sayenizde kan ve can denizine dönüşmüştür. Sizin el atıp yüzünüze bulaştırmadığınız hiçbir şey yok. Sizin yüzünüzden memlekette ne dirlik ne huzur kaldı.

AKP’nin iktidara geldiği 2002 yılında durma noktasına gelen terör olayları izlenen yanlış politikalar sonucunda kontrol edilemez bir noktaya taşınmıştır. Terör olayları lokal olaylar olmaktan çıkmış, kitleselleşmeye yönelmiş ve ulusal bütünlüğümüzü ve güvenliğimizi tehlikeye atacak bir konuma gelmiştir. Geline nokta ülkemiz son on dokuz yılın en büyük terör faturasıyla karşı karşıya bulunmaktadır. Türkiye’de ciddi bir istihbarat ve güvenlik açığı sorunu vardır. Ülkemizin istihbarat teşkilatları çalışamaz duruma gelmiştir.

Değerli arkadaşlar, AKP Hükûmeti, 2002 yılında sıfırlanmış terörü yeniden ayağa kaldırmıştır. Bu Hükûmet döneminde terör örgütlerine can verilmiş ve yeniden palazlanmalarına göz yumulmuştur. Türkiye’nin başına PKK belası yetmezmiş gibi IŞİD ve daha adını bile bilmediğiniz birçok terör örgütü bela edilmiştir. Dünyada en çok terör örgütünün hedef aldığı ülke Türkiye olmuştur. Bu iktidar hem iç hem dış politikada yaptığı sayısız yanlışlıklar sonucunda Türkiye’yi Orta Doğu’nun tipik bir korku ülkesi hâline getirmiştir. İçeride yurttaşlar, dışarıda komşular “Ne olacak bu ülkenin hâli?” diyorlar. Korkuyorlar, korkmakta haklılar çünkü ülkenin de halkın da güvenliği artık, Allah’a kalmıştır.

Sadece son iki aylık döneme baktığımızda, 12 Ocak 2016 tarihinde İstanbul Sultanahmet’te meydana gelen canlı bomba eylemi sonucunda 12 yabancı ülke vatandaşı yaşamını yitirmiş, 14 kişi yaralanmıştır. 17 Şubat 2016 tarihinde Ankara Merasim Sokak’ta meydana gelen bombalı terör saldırısında 29 yurttaşımız yaşamını yitirmiş, 60 yurttaşımız yaralanmıştır. 13 Mart 2016 tarihinde yine Ankara Kızılay’da meydana gelen bombalı terör saldırısında 37 yurttaşımız yaşamını yitirmiş, 71 yurttaşımız da yaralanmıştır. 19 Mart 2016 tarihinde İstanbul İstiklal Caddesi’ndeki canlı bomba eylemi sonucunda 4 yabancı ülke vatandaşı yaşamını yitirmiş, 36 kişi yaralanmıştır.

“Türkiye’de bulunan canlı bombaların isim isim listesi elimizde ancak eylem yapılmadıkça tutuklayamıyoruz.” diyen Başbakan Davutoğlu’nun bu sözleri sadece Türkiye’de değil, tüm dünyada hayretle karşılanmıştır. Başbakanın dediğine göre, onlarca canlı bomba ülkemizde rahatlıkla dolaşmaktadır.

Hâlen devam eden hendek operasyonlarının bilançosu ağır olmuştur. Mart ayı sonuna kadar Sur, İdil, Cizre, Silopi, Derik, Nusaybin ve Dargeçit’te yaklaşık 200 güvenlik görevlimiz şehit olmuştur.

Tüm bu acımasız olaylar gerçekleşirken İçişleri Bakanlığı büyük bir istihbarat ve güvenlik zafiyeti içinde olmuştur. Genelkurmay, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve bakanlıklar üçgeninde olan bir bölgede 17 Şubat günü askerî servis aracına bombalı saldırıda bulunulmuş, 29 masum insan hayatını

kaybetmiştir. Bu saldırıda kullanılan bombalı araç teröristler tarafından satın alınmış, teröristler o araçla iki ayda 3 bin kilometreye yakın yol yapmış, bomba yüklemiş, Türkiye'nin en doğusundan en batısına mekik dokumuş ve sonra gelip Ankara'nın kalbinde o vahşice eylemi gerçekleştirmiştir. MOBESE kameralarına aracın görüntüsü düşmesine rağmen terör eylemi engellenememiştir.

Bu acı gerçekler patlamadan sonra bir bir ortaya çıkmıştır. Yaşanan bu dramatik kamu zafiyeti üzerine vatandaşlar “yol geçen hanı” ya da “Dingo'nun hanı” tanımlamasını yaparken Sayın Bakan herhâlde kınama “tweet”leri atmakla meşguldü. (CHP sıralarından alkışlar) Böylece Sayın Bakan İçişleri Bakanlığında Twitter işleri bakanlığına geçmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

Dünyada ülkesinin başkentinde 167 vatandaşını teröre kurban verip sonra da “Ben İçişleri Bakanım.” diye o koltukta oturan bir başka bakan var mıdır, sizlere soruyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

13 Mart 2016 tarihinde Ankara Kızılay'da meydana gelen terör saldırısı öncesi ABD Büyükelçiliği, çalışanlarına ve ailelerine Kızılay ve Bahçelievler civarında patlama olacağını duyurarak o bölgelere gidilmemesi konusunda uyarmıştır.

Yine aynı şekilde, 19 Mart 2016 tarihinde İstanbul İstiklal Caddesi'ndeki bombalama eylemi öncesi Almanya Başkonsolosluğu hizmetlerini durdurmuş, çalışanlarına ve ailelerine Taksim'de dolaşmama uyarısında bulunmuştur. Ne yazık ki ABD Büyükelçiliği ve Alman Başkonsolosluğu bu eylemler öncesi olaylarla ilgili istihbarat bilgisine sahip olabilmiş, vatandaşlarını uyarmışlardır, ama İçişleri Bakanlığı istihbarat zafiyeti içerisinde kalarak kendi vatandaşlarını uyarmamış, uyarmadığı gibi eylemin gerçekleşmesini de engelleyememiştir. Bu da istihbarat ve güvenlik konularındaki ihmal noktasına ulaşmış zafiyeti ortaya koymaktadır. Sayın Bakanın döneminde Türkiye, vatandaşlarının yapılacak terör eylemlerine ilişkin yaşamsal uyarıları yabancı ülke temsilciliklerinden öğrendiği bir ülke hâline gelmiştir. İstihbarat elçiliklerden, bombalama Suudilerden, adalet Amerika'dan, cari açık Reza'dan, oh ne âlâ, ne âlâ. (CHP sıralarından alkışlar)

Ankara'da terör örgütleri için bulunmaz bir İçişleri Bakanısınız Sayın Bakanım. Sayenizde ülke her gün gözyaşı okyanusunda yüzüyor. Bu nedenle, istihbarat ve güvenlik konularındaki ihmal noktasındaki zafiyetlerin siyasi sorumlularının başında İçişleri Bakanı olarak siz gelmektesiniz.

Sizi defalarca uyardık ama bildiğinizi yapmaktan geri kalmadınız. Genelkurmay'a bağlı GES başkanlığını Genelkurmaydan alıp Millî İstihbarat Teşkilatına bağladınız, bugün sonuç ortada, ülke tam bir istihbarat zafiyetine teslim oldu.

Bakanlığın içerisinde yaşanan güç kavgasının da ülkenin bu hâle gelmesinde önemli bir yer tuttuğu aşîkârdır. Maalesef gerek vali gerek kaymakam gerek emniyet müdürü atamalarında gücü ele geçirmeye çalışan dinî grupların, tarikatların kendi içlerindeki güç savaşının önemli bir rol oynaması da terörle mücadelede zafiyet doğurmaktadır. Devletin bu kadrolarında görev yapacak, iyi yetişmiş, başarılı ve liyakat sahibi insanlar olmasına rağmen, bu güce hâkim olma savaşı onların görev almalarının önünü kesmektedir. Buna müsaade eden de Sayın İçişleri Bakanıdır.

Değerli arkadaşlar, İçişleri Bakanlığının öncelikli görevi, ülkemizin bölünmez bütünlüğünü, yurdumuzun iç güvenliğini ve asayişini, halkımızın can ve mal güvenliğini korumaktır. İçişleri Bakanlığı bu görevini angaje olduğu hukuksuz işler nedeniyle yerine getirememiş, müsamaha ve görmezlikten gelme anlayışıyla terör örgütleriyle etkin mücadele edememiş ve dolayısıyla da ülkede kamu düzeni sağlanamadığından güven ve huzur kalmamıştır. Terör olaylarının yoğun olarak yaşandığı şehirlerde görev yapan valiler, kaymakamlar, emniyet müdürleri ve diğer güvenlik ve asayişten sorumlu yetkililer de İçişleri Bakanlığının terörle mücadeledeki tutarsızlıkları ve yanlış uygulamaları nedeniyle ne ya-

pacaklarını bilemez duruma düşmüşlerdir. Devlet içerisinde devlet oluşturmaya çalışan terör örgütleri şehirlerdeki yapılanmalarıyla şehirleri ele geçirmişlerdir. Yollar kazılmış, barikatlar kurulmuş, tonlarca patlayıcı madde yollara, binalara, araçlara, her yere döşenmiştir. Terör örgütü mahkemeler kurmuş, devletin posta işletmesiyle tebligat yapmıştır. (CHP sıralarından alkışlar) Yine, terör örgütü vergi daire-si kurmuş, bölge halkı haraca bağlanmıştır. Devlet güvenlik birimlerindeki kameraları kapatmış, Heron uçuşları yapılmamıştır. “Kamera kör, anten sağır.” manşeti ön plana çıkmıştır. (CHP sıralarından alkış-lar) Yol kesilip araçlar durdurulmuş, kimlik kontrolleri yapılmıştır. Âdeta buralar “kurtarılmış bölge” olarak ilan edilmiştir. Ne yazık ki bunlar olurken ülkenin kamu düzeninden sorumlu İçişleri Bakanı, tüm bu yaşananları görmezden gelmiş ve yaşananlar karşısında terör örgütleriyle mücadele etme dira-yetini ortaya koyamamıştır.

Sayın Bakanın bu konudaki dirayetsizliğini ve gerekenleri yapamayışının sebebini şubat ayındaki gensoru görüşmelerinde öğrendik. Öğrendik ki Sayın Bakan devleti aramakla meşgulumuş. Sayın Ba-kan, konuşması sırasında şöyle bir açıklamada bulunuyor: “Terör örgütü yöntem değiştirdi; çukurlar kazdı, barikatlar kurdu, patlayıcı düzenekleri koydu. Ama şöyle bir soru akla gelebilir: ‘Ya arkadaşlar, bunlar olurken neredeydi bu devlet?’ diyebilirsiniz.” Evet, değerli arkadaşlar, Sayın Bakanın devleti temsil ettiği o yüce makamda devleti araması içler acısı bir durumdur. (CHP sıralarından alkışlar) Yani tam bir akıl tutulması yaşanmaktadır.

Sayın Bakan, devlet sizsiniz, yetki sizde; valiler, kaymakamlar, Emniyet müdürleri, Jandarma si-zin emrinizde. Eğer o sınıra yakın şehirlerde sınır güvenliğinin ortadan kalkmasıyla ülkemize girerek devlet içinde devlet olmaya kalkışanlara karşı mücadelede, yetki ve sorumluluk duygusu içerisinde, Bakanlığınızın yapması gerekenleri eksiksiz olarak uygulaysanız, bugün “Devlet nerede?” diyerek devleti aramaya çıkmazdınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Devlet olmanın en önemli gereklerinden biri toplumsal barışı bozacak girişimlere karşı önlem almaktır. Bu bağlamda, terör örgütünün sıkı bir takibi gerekli olduğu hâlde bundan kaçınılması, terör örgütüne eylem hazırlığı için ortam hazırlanması suçtur. Terör örgütü aylardır, hatta yıllardır şiddet ey-lemelerine yeniden başlamak için gerekli her türlü donanımı elde ederken sadece iktidarda bir süre daha kalma ve birkaç seçimi geçirme pahasına örgütün silah ve mühimmat depolamasına göz yumulmuş, bile bile tepki gösterilmemiştir. Bölgedeki valilere çözüm sürecine zarar gelmesin diye bu yaşananlara göz yumulması, müsamaha gösterilmesi talimatı verilmiştir. Nitekim, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan 17 Eylül 2015 günü katıldığı bir televizyon programında “Çözüm süreci içerisinde valilerimiz kendilerine verdiğimiz talimatlar gereği ciddi manada bu terör örgütlerine karşı şu andaki operasyonlara girmiyorlardı. Belki kendilerine çekidüzen verirler, belki bu şekilde devam etmezler ama maalesef kendilerine çekidüzen vermediler.” demiştir.

Dünyada terör örgütünün kendisine çekidüzen vermesine olanak tanıyan tek hükûmet sizsiniz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Yani, terör örgütüyle iş birliği içinde olan tek hükûmet de sizsiniz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Seçim dönemlerini eylemsiz atlatma adına, terör örgütünün gerek kırsalda ama özellikle kent mer-kezlerinde gerçekleştirdiği silahlı intikal ve yığınak yapma faaliyetlerine açık açık göz yumulmuştur.

SAİT YÜCE (Isparta) – Terör örgütüyle iş birliği yapan bir Hükûmet olur mu ya! Ne biçim bir konuşma bu!

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Devamla) - 8 Ağustos 2015 tarihli Sabah gazetesinde yer alan ve Millî Güvenlik Kuruluna sunulan rapordan hareketle hazırlanan manşet haberinde başlık “Terör örgütü şehirlere 80 bin silah yığıldı.” şeklindedir.

SAİT YÜCE (Isparta) – Devletini, hükûmetini terör örgütü ilan ettin, ayıp değil mi? Yazıklar olsun sana be!

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Devamla) - Bu nedenle, başta Sur, Cizre, Silopi ve Nusaybin olmak üzere, bazı kentlerde günlerce süren sokağa çıkma yasağının temel nedeni sivil yurttaşların en az zarar görmesini sağlamak olduğu kadar, terör örgütünün uzunca süren direnişini sağlayan silah, araç gereç ve erzak yoğunluğudur.

Evet Sayın Bakan, yüzlerce ton bomba ve çok sayıda uzun namlulu silah şehirlere depolanırken, çukurlar kazılırken, devletin oralardaki varlığı ortadan kaldırılırken gözlerinizi kapatıp gensoru görüşmelerinde açıkladığınız gibi kaldırdığınız barikat, kapattığınız çukur sayısı, ele geçirdiğiniz silah, roketatar ve patlayıcılarla sorumluluktan kaçamazsınız. Bu nedenle sorumluluktan kaçamazsınız, devleti aramaya çıkamazsınız çünkü devlet sizsiniz. Devlet adamı nedir, ne anlama gelir, bunu bir kendinize sormalısınız. Devlet adamlığı, yönetilen devletin başarısıyla ölçülür. Sizin Bakan olduğunuz dönemde yüzlerce sivil yurttaşın yaşamını yitirmesine ve yüzlerce güvenlik görevlisinin şehit düşmesine sebep oldunuz. Sizin Bakan olduğunuz dönemde ülkemizde acı, keder ve gözyaşı bitmedi. Tam bir felaket tablosuyla karşı karşıyayız. Şöyle bir geriye dönüp bakıp yaşananları sorguluyor musunuz? Sizin döneminizde kaç anne baba evlatsız kaldı? Kaç çocuk babasız kaldı? Kaç kadın eşsiz kaldı? Herhâlde vicdanınız sızlıyordur Sayın Bakan.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yalçinkaya.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Hamza Dağ konuşacaktır.

Buyurun Sayın Dağ. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Cumhuriyet Halk Partisinin İçişleri Bakanımız Sayın Efkan Ala hakkında vermiş olduğu gensoruyla ilgili olarak AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle, bu dört saldırıda ve diğer saldırılarda vefat eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ve yabancı ülke vatandaşlarına Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyorum, yakınlarına sabırcemil niyaz ediyorum. İnşallah, ülkemizde ve dünyada bu tarzdaki elim terör hadiselerinin bir daha yaşanmamasını da temenni ediyorum.

Değerli arkadaşlar, buradan tekrar bütün terör örgütlerini şahsım ve partim adına lanetliyorum. Bizler AK PARTİ olarak başkaları gibi ayırım yapmadan “Terörün dili, dini, ırkı olmaz.” diyerek bu konuda ayırım yapmamayı ortaya koymuş durumdayız. “Benim teröristim iyidir, diğer terörist kötüdür.” gibi bir düşünce açıkçası kabul edilebilir bir düşünce değildir. Ne yazık ki bazı terör hadiseleri olduğunda bu terör hadiseleri DAES tarafından yapıldığında ağızlarını doldura doldura lanetleme yapanlar açıkçası terör hadisesi PKK, PYD tarafından yapıldığında ya lanetlemekten vazgeçmekte ya da yarım ağız bir şekilde bunu söylemektedirler; hatta yaşanan, onlarca kişinin vefat ettiği terör hadiselerinden sonra da taziye çadırlarına giderek bu konuda samimiysizliklerini, samimi olmadıklarını çok açık ortaya koymaktadırlar. Bizler bu samimiysiz duruşları çok iyi bir şekilde biliyoruz. Milletimiz de aynı şekilde bu samimiysiz duruşu bilmekte ve izlemektedir. Bu milletin kanıyla beslenmeyi kendilerine vazife edinenleri bu millet kanlarında boğacaktır.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Hükümeti denetlemesine ilişkin Anayasa’ımızda değişik yöntemler var; bunlar soru, Meclis araştırması, Meclis soruşturması, genel görüşme ve gensoru. Gensoru önemli bir mekanizma. Gensoru, gerçekten ortaya konulduğu zaman neticesinde sonuç alınabilecek özelliği olan bir mekanizma. Biz dünden beri... İki tane gensoruyu gördük dün, bugün üçüncüyü görüşüyoruz, perşembe de dördüncüyü görüşeceğiz. Açıkçası son dönemde gensoru müessesesi sulandırılmış vaziyette. Gensoru müessesesiyle ilgili olarak yapılan işlemin Türkiye Büyük Millet Meclisinin yapması gereken işlemleri yavaşlatma ve engellemeyle karşı karşıya olduğunu görüyoruz. Ben bu gensoruya baktığımda ve bu gensoruyla ilgili duruma baktığımızda, 4 tane saldırıyla ilgili bu gensorunun bu saldırının etkileri, toplumda olabilecek panik havası azalmaya başladıktan sonra bu gensorunun verilmesini de açıkçası manidar buluyorum ve üzüntülerimi de ifade etmek istiyorum.

Biliyorsunuz, 1970’lerden bu yana ülkemiz, ASALA’yla başlayarak PKK terör örgütü, Marksist Leninist DHKP-C, MLKP, yine, dini istismar eden Hizbullah, DEAŞ gibi terör örgütleriyle -farklı boyutlarda olan terör örgütleriyle- mücadele etmektedir.

Terör, toplumları hedef alan bir insanlık suçudur. Terörizm insanlarda korku ve yılgınlık oluşturarak devlet otoritesini sarsmak amacındadır. Bu amaçları doğrultusunda sistematik şiddet uygulamaktadır terör örgütleri. Türkiye son dönemde amaçları farklı, ideolojileri farklı terör örgütleriyle mücadele içindedir. Türkiye’yi terör örgütlerinin hedef seçmesinin sebepleri: Jeopolitik konumu, jeostratejik konumu ve son dönemde, özellikle on beş yıldan bu yana bölgesinde ve ülkede büyüyen, gelişen bir ülke olması terör örgütlerinin Türkiye’yi hedef almasının sebeplerinden birisidir. Aynı zamanda, Suriye’de yaşanan istikrarsızlıklar ve çatışma ortamı, 877 kilometrelik sınırımız ve çatışma ortamının Türkiye’ye yakın olması PKK, KCK, PYD gibi, DEAŞ gibi terör örgütlerinin daha rahat hareket etmesine ve ülkemize yönelik eylemlerini artırmasına sebep olmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti, tarihinin en kapsamlı ve en büyük terörle mücadelesi içindedir. Bu mücadele içinde hainlik yapanları tekrar bu kürsüden kınıyorum. Unvanı akademisyen olan, ancak bize göre tek unvanları hainlik olan sözde akademisyenlerin bildirisi başta olmak üzere bu terörle mücadeleyi akamete uğratmak için birçok bildiri ve rapor hazırlandığını biliyoruz. Kolluk kuvvetlerine karşı sivilleri kalkan yapıp bölge halkını maddi ve manevi zarara uğratanları görmezden gelerek hazırlatılan bildiriler konusunda bu kişiler bize insan hakları dersi bugüne kadar veremediler, bundan sonra da veremeyeceklerdir. Bu noktada azami gayret gösteren, sivil ile terörist arasında ayırım yaparak bu mücadeleyi en iyi şekilde yapan güvenlik güçlerimize de buradan bir kere daha teşekkür etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, son dönemde gensoruya sebep olan bu hadiselerle baktığımızda, terör hadiselerine baktığımızda iki terör örgütünün ön plana çıktığını görüyoruz; biri PKK, diğeri DAEŞ. Biliyorsunuz, PKK terör örgütünün Marksist-Leninist, Maoocu bir ideolojiyle kurulduğu söylenmesine rağmen yine tek ideolojisi kan ve nefret olmuştur ve tarih boyunca Türkiye’nin düşmanlarına taşeronluk yapmaktan da uzak durmamıştır. İlk eylemini 15 Ağustos 1984 tarihinde Siirt Eruh ve Hakkâri Şemdinli’de gerçekleştirmiştir. O dönemden bu döneme birçok eylem yaparak sivil insanların doğrudan ölümüne neden olmuştur. Ülkemize tarih boyunca en büyük maddi ve manevi zararı veren bir terör örgütüdür. 1984 yılından bu yana terör nedeniyle 8 binden fazla insanımız şehit verilmiş, kadın, çocuk, kundaktaki bebek denilmeden PKK terör örgütü tarafından vahşice insanlarımız öldürülmüştür. Hiçbir maddi değerle ölçülemeyecek bu duruma rağmen, aynı zamanda 1,5 trilyon civarında -verilere göre- bir zararı söz konusudur. Bu topraklara ve başta Kürtlere olmak üzere her türlü acıyı, göz yaşını reva gören

bu terör örgütü, son dönemlerde, amacını ve nedenini açıklayamadığı bir şekilde şehir merkezlerinde şiddet eylemleri başlatmıştır. İnsanları evlerinden, şehirlerinden zorla göçe sürükleyen terör örgütüyle kolluk kuvvetlerimiz zorlu ve başarılı bir mücadele içine girmiştir. Evine gitmek için otobüs bekleyen insanları şehit eden, sivil insanları kendine kalkan yaparak polisimize, askerimize kurşun sıkan teröristler ve bu teröristleri haklı ve bunları meşru bir muhalefet aracı olarak görenler, her iki cihanda da kaybetmeye müstahaktır. Dillerinde barış, kalplerinde kin ve nefretten başka duygu olmayanların bunu anlayabilmelerini biz açıkçası beklemiyoruz.

DAEŞ terör örgütü ise 2011 yılından bu yana Suriye’de başlayan istikrarsızlık ortamıyla birlikte radikal Selefi bir din devleti kurmak noktasında ortaya çıkmış ve o bölgedeki istikrarsızlıktan faydalanan bir terör örgütüdür. Kendilerinden olmayan her türlü Müslümanı tekfir, kâfir ilan eden bir yapıdır. Türkiye gibi özellikle demokratik özelliği olan devletlerle ilgili de divanharp yani küfür devleti olarak addetmekte, burada memurluk yapılamayacağını, askerlik yapılamayacağını, oy kullanılamayacağını, hatta imamların arkasında namaz kılınamayacağını söyleyen bir yapıdır.

Avrupa’nın varoşlarında ötekileştirilmiş, yabancılaştırılmış, İslamofobia’yla nefret söylemlerine muhatap olmuş kişiler DAEŞ’in hitap alanında yer almaktadır. Gerek Diyanet İşleri Başkanlığımız gerekse İçişleri Bakanlığımız bu konuda ciddi bir çalışma yapmaktadır.

Bu noktada, ne yazık ki, meşru yollardan AK PARTİ iktidarını deviremeyeceğini, seçimle AK PARTİ’yi mağlup edemeyeceğini düşünen bazı muhalefet partileri, açıkçası DAEŞ terör örgütüyle AK PARTİ iktidarını ve Türkiye Cumhuriyeti devletini iş birliği içinde gösterme gayreti içindedirler. Burada da lojistik desteği bir diğer terör örgütü FETÖ’den almaktadırlar.

AK PARTİ legal yollardan milletin iktidarıyla ve milletin oylarıyla iktidara gelmiş, illegal yapıları mesafesini hep koymuş ve illegal yapılarla mücadelesini bundan sonra da sürdürmeye devam edecektir. Ancak PKK gibi terör örgütüne, DHKP-C gibi terör örgütüne “terör örgütü” diyemeyenlerin, biz, bu durumu anlayabileceğini ve algılayabileceğini düşünmüyoruz.

Ben bir Müslüman olarak, İslam’ı yaşamaya çalışan bir kişi olarak buradan çok açık, net bir şekilde söylüyorum ki DAEŞ bir terör örgütüdür ve aynı zamanda, İslam’ın huzur ortamına, İslam’ın sükun ortamına ve İslam’ın manevi tatmin ortamına, dünyada insanlar akın akın İslam’a gelirken İslam’a en büyük zararı veren yine bu terör örgütüdür. Ve biz çok açık, net bir şekilde bu terör örgütünü her yerde ilan ederken, ne yazık ki, bu kürsüden ve defalarca oturduğumuz yerden PKK terör örgütü müdür, DHKP-C terör örgütü müdür dememize rağmen, bu Meclis içinde birçok milletvekilinin bu konuda bu örgütlere “terör örgütü” diyemediğini görmekten de üzüntü duyduğumuzu ifade etmek istiyorum.

DAEŞ daha eylemlerine başlamadan ve dünyada birçok konu da bilinmeden 30 Eylül 2013 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından bir terör örgütü olarak ortaya konulmuştur. DAEŞ’in “hicret” sözünü söylemesiyle beraber yabancı terörist savaşçılar gündeme gelmiş ve o andan itibaren de ülkemizde 37.053 kişiye giriş yasağı konulmuş, 3.124 kişi de yurt dışına gönderilmiştir.

DAEŞ sadece Türkiye’de veya Suriye’de, Irak’ta eylemler içinde değil, biliyorsunuz, hepinizin de takip ettiği gibi, yurt dışında da eylemleri söz konusudur. Bu konuda Fransa’da 13-14 Kasım tarihlerinde 100’den fazla kişinin vefat ettiği, 200’den fazla kişinin de yaralandığı bir eylemi gerçekleştirmiştir. 22 Mart 2016 tarihinde de Belçika Brüksel’de benzer bir eylemi gerçekleştirmiştir.

DAEŞ, başta Müslüman ülkeler olmak üzere, tüm dünya için tehdit olmaya devam etmektedir. Sözde İslam adına yapılan bu mücadele en çok Müslümanlara zarar vermektedir ve İslamofobia’nın bir şekilde artırılmasına sebebiyet vermektedir. Biz, hem DAEŞ terör örgütüne hem İslam karşıtlığına hem İslamofobia’ya ve İslam düşmanlığına bugüne kadar karşı olduk, bundan sonra da karşı olmaya devam edeceğiz.

Sayın Bakanımızla ilgili verilen gensoru önergesine baktığımda açıkçası çok şaşırdığımı, gerekçesinin çok garip olduğunu söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, gensoruda Gezi olayları meşru bir muhalefet olarak gösterilmiş. Çok net bir şekilde söylüyorum ki, sokakları yakıp yıkan, kaldırım taşlarını yerinden oynatan, durakları yerle bir eden ve düşünce, ifade özgürlüğü, toplantı gösteri yürüyüşü bağlamında düşünülmeyecek bu eylemleri meşru muhalefet görmek –açıkçası, çok garip bir şekilde- ve bu sebebi ortaya koymak, düşünülebilecek ve kabul edilebilecek bir şey değildir. Cumhuriyetin kurucu partisi olarak ifade edenlerin bu birtakım illegal örgütlerle kol kola olması da bizi ziyadesiyle üzmektedir. Özellikle son dönemde illegal yapılarla Hükümeti devirmek adına kurulan ittifak, bu meşru muhalefet düşüncesiyle kapatılamaz.

Değerli arkadaşlar, biz temmuz ayından bu yana Türkiye Cumhuriyeti olarak ve ülkeyi yöneten Hükümet olarak bir mücadele içindeyiz. Birçok terör örgütüne karşı mücadele yapıyoruz -DHKP-C, DAESH, PKK- ve bu terör örgütüne karşı mücadele yaparken, ne yazık ki, karşımızda bir ortaklık görüyoruz. Bu örgütlerle mücadele ederken bazen CHP’nin, bazen HDP’nin...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – MİT turlarıyla mı yapıyorsunuz mücadeleyi? O roketler bize düşüyor şimdi!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

HAMZA DAĞ (Devamla) – Bazen de seslerin farklı yerlerden çıktığını görüyoruz. Açıkçası, bir ortaklığı değişik şekilde ortaya koyabilirsiniz. Ticaret hukukunda değişik ortaklık şekilleri var; komandit ortak, kolektif ortak, anonim şirket. Açıkçası, ben bunu bir adi ortaklık olarak görüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakın son dönemde yapılan şeylere. Bakın, DHKP-C’li terörist Berna Yılmaz, sözde “parasız eğitim” adı altında eylemler yapmakta; bu ülkenin polisine, Başbakanına, Cumhurbaşkanına hakaretler etmekteydi. Terör örgütü üyeliğinden ceza aldı. Peki, bu Berna Yılmaz ceza aldığı zaman bunu savunan, bunun için mahkeme mahkeme gezen kimdi? Gensoruyu veren CHP’ydi.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Oslo’ya giden MİT helikopterini anlat!

HAMZA DAĞ (Devamla) – Peki, Berna Yılmaz daha sonra ne yaptı?

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Oslo’ya MİT helikopterini yolladınız!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

HAMZA DAĞ (Devamla) – Bu Berna Yılmaz daha sonra...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Oslo’ya MİT’in helikopterini kim yolladı?

BAŞKAN – Sayın Yarkadaş... Sayın Yarkadaş, lütfen...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Öcalan’la kim görüştü?

HAMZA DAĞ (Devamla) – Bu Berna Yılmaz daha sonra Bayrampaşa’daki Çevik Kuvvet polislerine silah sıktı ve oracıkta öldürüldü.

Peki, Elif Sultan Kalsen...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Bırakın bunları, bırakın!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kürsüde bir konuşmacı var.

HAMZA DAĞ (Devamla) – Elif Sultan Kalsen İstanbul Emniyet Müdürlüğüne eylem yapan bir teröristti.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Oslo’ya MİT’in helikopteri gitti mi? Onu anlat bakalım!

HAMZA DAĞ (Devamla) – Arkadaşlar, gerçekler sizi rahatsız edebilir. Rahat ol. Gerçekler rahatsız edebilir, tabii ki. Biraz önce konuşurken hiçbir şey yapmıyordun.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – MİT’in helikopteri gitti mi Oslo’ya? Kandil’e gitti mi?

HAMZA DAĞ (Devamla) – Elif Sultan Kalsen İstanbul Emniyetine saldırı yaptı, 1 polisimizi yaraladı.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Bak, bunun arkasına bak, anlatıyor! “Kandil’e Helikopter gönderdik.” diyor, helikopter!

BAŞKAN – Sayın Yarkadaş, lütfen, rica ediyorum.

HAMZA DAĞ (Devamla) – Peki, biz Elif Sultan Kalsen’i, canlı bomba olarak konuşulan Elif Sultan Kalsen’i ilk nereden duyduk biliyor musunuz? Cumhuriyet Halk Partisi İnsan Hakları Raporu’ndan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – “Öfkeli çocuklar” dediniz canlı bombalara!

HAMZA DAĞ (Devamla) – Bitmedi. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Valilere kim emir verdi “Karışmayın.” diye?

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – “Öfkeli çocuklar” dediniz terör örgütüne. Teröre yardım yataklık yapıyorsunuz!

HAMZA DAĞ (Devamla) – Bir şov programına çıkan, kendini öğretmen olarak söyleyen ve bu şov programında terör örgütünün propagandasını yapan sözde öğretmene kim sahip çıktı? Siz sahip çıktınız. Diğer, şov programını sunan kişi dahi sahip çıkamadı.

Terörle mücadeleyi yıpratmak adına kaleme alınan bir dile kim sahip çıktı? Sizler sahip çıktınız.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – 2013’ten beri terörü siz büyüttünüz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

HAMZA DAĞ (Devamla) – Seçim öncesi, PKK’nın yayın organı olduğunu herkesin bildiği IMC TV’ye kim çıktı? IMC TV mahkeme tarafından kapatıldığında kim sahip çıktı? Siz. Bunları meşrulaştırmaktan başka yaptığınız bir iş yok.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Hukuksuz kapatıyorsunuz, hukuksuz. Hukuksuzluğa göz mü yumacağız?

HAMZA DAĞ (Devamla) – Suriye’de Kürtlere, Türklere, Araplara eziyet yapan, tek tip insan oluşturmak için uğraş veren PYD’ye terör örgütü diyemeyen de yine sizsiniz.

PKK, DHKP-C’nin posterleri önünde yapmış olduğunuz eylemi Türkiye unutmadı. Terörist cenazelerinde döktüğünüz yaşları ise hiç söylemek istemiyorum. 2011 yılında Hakkâri’de binlerce kişiyle miting yaptınız, bir tane Türk Bayrağı asamadınız. 2015’te de İzmir’de, 1 Kasım öncesinde miting yaptınız, o mitingde de Türk Bayrağı asamadınız.

Dokunulmazlık konusunda Genel Başkanınız bir açıklama yaptı, şu ana kadar en az 10 tane milletvekiliniz çıktı, “Dokunulmazlık konusunda farklı oy vereceğiz.” dediniz. Bir genel başkan yardımcınız da geçenlerde çıktı, bu mücadeleyi İsrail’in Filistin’e karşı yapmış olduğu mezalimle bir gördü. O genel başkan yardımcısına diyorum ki: Çanakkale’ye gidin; iyi bir rehber eşliğinde bir Çanakkale’ye girin, gezin, Mehmetçik’in nasıl şanlı bir ordu olduğunu orada görürsünüz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Keşke bu kadar olsa, keşke bu kadar olsa. Bakın, geçenlerde, İzmir Çiğli’de bir terör örgütüne destek veren bir müzik grubu, Grup Yorum, konser vermek istedi ve valilik de bu konseri güvenlik gerekçesiyle iptal etti haklı olarak. Yerel yöneticilerinizin tamamı çıktı, o konserle alakalı birçok sözler söylediler. Bu konser grubu Çiğli’de konser vermeyince soluğu nerede aldı, biliyor musunuz? Biliyorsunuz siz, Tunceli’de polisimizle çatışmaya giren teröristin başında aldı. Bunları savunmaktan utanmıyor musunuz?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Vay be! Yuh be!

HAMZA DAĞ (Devamla) – Bakın, ben çok açık bir şey söylüyorum: Geçenlerde Tokat Milletvekili Zeyid Aslan buradan bir söz söyledi, dedi ki: “Kawa’nın çocukları, PKK’yı ve onun siyasi uzantılarını yerle bir edecek.” Ben de diyorum ki: Millî Mücadele’de ilk kurşunu sıkın, 9 Eylül günü düşmanı denize dökerek Millî Mücadele’ye son noktayı koyan, milletin bekası, devletin devamı konusunda önemli olan İzmir’in evlatları ve Ege’nin evlatları, evladıfatihan ilk seçimde sizi sandığa gömecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Biz CHP’nin vesayet odaklarıyla iş birliği içinde olmasını hep biliyorduk ama sizlerin bu mücadelede, ne yazık ki, şu anda terör örgütüyle yan yana olmanızı ise hiç anlayamıyoruz.

Hafta sonu yapılan bir programda Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı bir şey söyledi; kurucu değerlere geri dönülmesinden, ülkenin kurtulması için kurucu değerlere geri dönülmesinden bahsetti. Bu ülkede hiçbir kurumun, hiçbir yapının kurucu değerlerle ilgili bir sorunu yok. Şu anda kurucu değerlerle ilgili sorunu olan bir siyasi hareket var, o da Cumhuriyet Halk Partisi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Son olarak şunu söylüyorum: Rahmetli Abdurrahim Karakoç’un bir şiiri vardı, “Mektup yazdım Hasan’a/Ha Hasan’a ha sana.” Açıkçası biz buradan mektup yazıyoruz, biz bir şeyler söylemeye çalışıyoruz. Bundan önce de, benden önceki konuşmacılar da birçok şeyler söyledi.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Türkiye’yi çatışma ortamına sürükleyen sizsiniz, kendinize söyleyin.

HAMZA DAĞ (Devamla) – Meydanlarda söylüyoruz, size mektup yazıyoruz ama karşımızda 1 tane CHP yok, 5 tane CHP var. Hangisi bu mektubu alırsa, artık bu ülkenin iyi bir ana muhalefet partisine ihtiyacı var, bunu da bu sayede sağlamış olursunuz diyorum.

Hepinizi sevgiyle, saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dağ.

Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın hatip, konuşması sırasında doğrudan grubumuza yönelik çok sayıda hakarete, ithamda bulundu; onlara cevap vermek için...

BAŞKAN – Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kendini gösteriyor işte.

BAŞKAN – Özür dilerim, bir dakika...

Sayın milletvekilleri, bu kürsüde elbette ki her düşüncenin özgürce aktarılması gerekiyor ama aynı zamanda, yine bu kürsüden ve oturduğumuz sıralarda aktarılan bütün düşüncelerin de saygıyla dinlenilmesi gerekiyor. Bunu benim size hatırlatmama gerek yok ama maalesef bazı anlarda bir kez daha söyleme ihtiyacını hissettim.

Buyurun Sayın Özel.

İki dakikanızı başlattım.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, İzmir Milletvekili Hamza Dağ’ın (11/7) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisi’ne sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Grubumuzun verdiği gensoru üzerinde konuşuyoruz. Hatiplerimizin konuşmaları sırasında, bu konuşmalar başlarken Sayın Bakanın nasıl bir yüz ifadesiyle başlayıp yüzüne süreç boyunca yaptıkları, söylediği sözler, ihmaller, terör örgütünü terör örgütü olarak değil bir paydaş olarak görmesi, ülkeyi

sürüklediği felaket açıklandıkça Sayın Bakanın kimyası bozuldu. Bu durumda, grubunun bu hâlde kendisini izliyor olması, karşısında Cumhuriyet Halk Partisinin gerçekleri yüzüne haykırmasının sonucunda Sayın Bakanın durumuna düşmek istemezdik. Türkiye Cumhuriyeti’nin bir sayın İçişleri Bakanını Allah bir daha bu duruma düşürmesin. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SAİT YÜCE (Isparta) – İçişleri Bakanına “Terörle iş birliği yapıyor.” denir mi? İçişleri Bakanına “terörist” diyorsun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Gelelim AKP tarafından kürsü verilen arkadaşın değerlendirmelerine. Biz arkadaşımızın değerlendirmelerini dinledik. Çok net olarak söyleyebiliriz, adını andığı hangi terör örgütü varsa Cumhuriyet Halk Partisi bu terör örgütünü kayıtsız şartsız kınamaktadır, terör bir insanlık suçudur. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SAİT YÜCE (Isparta) – Nasıl “terörist” diyorsun sen!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, biraz önce bir açıklama yaptım, lütfen...

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Ama siz IŞİD’e “Terör örgütü.” diyemeyerek, IŞİD’e “Bölgenin sinirli çocukları.” diyerek...

SAİT YÜCE (Isparta) – Sayın Başkan, İçişleri Bakanına “terörist” diyor bu. Nasıl diyebilir böyle bir şeyi?

BAŞKAN – Lütfen yerinize oturur musunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - ...sonra IŞİD’i eleştirirken “Söyledikleriniz yüzünüze çarpılacak.” dendiğinde IŞİD’in adını önce “DEAŞ”, sonra “DAİŞ” yapacak kadar da utanmazsınız. Vatandaşın gözünün içine bakarak IŞİD’i bile kınayamazsınız! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Hakaret etmeyin Sayın Özel, lütfen.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Terbiyeli ol! Haddini bil ya! Terbiyeli konuş!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Kaldı ki Cumhuriyet Halk Partisinin bir tane ittifakı vardır, o da halkıyla kurduğu ittifaktır ama siz dün terör örgütüyle ittifak kurup bugün şehit cenazelerine gidecek kadar tutarsızsınız, utanmazsınız! (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET METİNER (İstanbul) – Utanmaz sensin! Alçak! Rezil herif!

BAŞKAN – Sayın Özgür Özel, temiz bir dille konuşsaydınız çok daha iyi olurdu.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Bu nasıl bir utanmazlıktır ya!

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Çakır, buyurun.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Özgür Özel konuşmasında grubumuza dönerek “Utanmazsınız.” şeklinde bir kavram kullanmıştır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hak ettiği cevabı aldı, hak ettiği. Hak ettiği cevabı aldı.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Açık bir sataşmadır.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Tokat Milletvekili Coşkun Çakır’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Öncelikle, burada bir gensoru görüşülüyor, konuşmalar yapılıyor, zaman zaman konuşmaların dozu, gerginliği artıyor. Bu anlaşılabilir bir şeydir. Sesimizi yükseltmemiz de bir noktada anlaşılabilir

bir şeydir. Hatta, Özgür Bey'in bağırıp çağırması da bir noktaya kadar anlaşılabilir bir şeydir. Ama hangi tonda konuşursak konuşalım kullanmış olduğumuz kavramlar, kelimeler ve bu kelimelerin bize dönük olarak kullanılması asla anlaşılır değildir, asla kabul edilebilir değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Her şeyden önce bu “utanmaz” kelimesini bir milletvekili kullandığında bu kelimenin özgül ağırlığını...

MEHMET METİNER (İstanbul) – Ne kadar utanmaz olduklarını gösterirler bu kelimeyi kullananlar.

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) – ...neye tekabül ettiğini, nasıl bir anlam çanağına sahip olduğunu bilmesi gerekir. Ben şunu söyleyebilirim: Özgür Bey bu kavramın, bu kelimenin anlamına hakkıyla vâkıf olsaydı bunu kullanamazdı. Dilerim, isterim ve umarım ki Özgür Bey, bu kavramın, “utanmaz” kelimesinin ne kadar ciddi bir ifade olduğunu kavrar, anlarsınız ve bir daha kullanmazsınız. Ama elbette bizler bu kelimenin anlamına yeterince vâkıf olduğumuz için, bu “utanmaz” kelimesini aynıyla Özgür Bey’e iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET METİNER (İstanbul) – Aynen, misliyle.

COŞKUN ÇAKIR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bu kürsüden daha evvel söylemiş olduğum bir şeyi bir daha ifade ediyorum: Her türlü eleştiriyi, tenkiti yapabiliriz ama edep ve erkân dışına çıkmamamız gerekir. Sataşıyoruz, olabilir; bağırıyoruz, olabilir, fakat edebi ve erkânı önce grup başkan vekilleri çiğnerse eminim ki herkes arkasından, sizin deyiminizle söylemek gerekirse -öyle ifade ederdiniz- “Bir keçi giderse arkasından sürü gider.” şeklinde...

Onun için, bu kürsüden söylemiş olduğum bir şeyi bir daha söyleyip kapatıyorum: Vel hayâ vel iman; edepsizde ne din var ne iman.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum, grup başkan vekillerini görüşmeye davet ediyorum.

Kapanma Saati: 17.57

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.16

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VII.- GENSORU (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Ankara ve İstanbul’da meydana gelen 4 ayrı terör saldırısı öncesi gerekli önlemleri almadığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkân Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/7) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Hükûmet adına İçişleri Bakanı Sayın Efkân Ala’dadır.

Buyurun Sayın Ala. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Bursa) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında tüm şehitlerimize Yüce Rabb’imizden rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar temenni ediyorum, gazilerimizi minnetle anıyorum, terör saldırılarında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza rahmet diliyorum.

Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’ye büyük bedeller ödeten, binlerce cana ve yüz milyarlarca dolar maliyete neden olan, ülkemizin ayağında pranga olan terör sorunuyla yaklaşık otuz beş yıldır mücadele ediyoruz. Bu sorunu anlayabilmek için 1980’li ve 1990’lı yıllarda Türkiye’nin bu konuya yaklaşımını hatırlatmak ve hatırlamak gerekir. 1987’ye kadar sıkıyönetimle, 1987-2002 arasında olağanüstü hâl uygulamasıyla bu soruna çözüm aranmıştır. Biz iktidarı devraldığımızda Türkiye’de olağanüstü hâl vardı. Bazı iddialar oluyor ya “Terörsüz ülke devraldınız...” Terörsüz ülke devraldıysak olağanüstü hâl niye vardı? Bu kadarlık bir muhakemeyi takdirlerinize sunuyorum.

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – 2002.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Şehit sayısı kaçtı Sayın Bakan?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Tedbiren vardı, tedbiren.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Sistematik ve yapısal dönüşümler ve reformlar yapılmadığı için...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sen cam kırdırmayasın diye!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – ...bu dönemlerde kalıcı sonuçlar alınamamıştır. Bu dönemde, siyasi inisiyatif alınamamış, siyasi tanımlama yapılamamış, siyaset tamamen devre dışı kalmıştır; politika geliştirilememiş, meselenin çözümü sadece güvenlikçi politikalara emanet edilmiş, sorunu çözmek için herhangi bir siyasi, sosyal proje üretilmemiştir. Sosyokültürel ve sosyoekonomik nedenler, toplumsal travmalar, insani dramlar oluşturmuştur. Kendisine sürekli düşman üreten, farklılıkları kendisine tehdit olarak gören inkârcı anlayış, çözüm yerine sorunu daha da ağırlaştırmıştır.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, ekranlarının başında bizi izleyen çok kıymetli aziz milletin fertleri, sevgili vatandaşlarım; AK PARTİ iktidarı, 2002 yılında iktidara geldiğinde, otuz beş yıldır kangren olmuş problemi çözmek için inisiyatif aldı. Daha önceden sadece güvenlikçi anlayışlara, politikalara hasredilmiş terör sorunu siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel birçok yönüyle ele alınmış ve çok ciddi reformlar gerçekleştirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, demokrasi bu dönemde geliştirilmiş, demokratik adımlar ne pahasına olursa olsun, bütün ön kesme çabalarına rağmen duraksamaksızın yapılmıştır. Çünkü biz biliyoruz ki demokrasi ile terör arasında şöyle bir ilişki vardır: Bir ülkede demokrasi geliştikçe, kurumsallaştıkça, teröre olan toplumsal destek azalır ve bu olmuştur. Bugün orada AK PARTİ vardır ve birinci partidir. Bunun nedeni, bizim insana dokunan, insanı yüreğinden yakalayan, insana insan olduğu için kıymet veren anlayışımızdır. Arkadaşlar, bu bütün politikalarımıza en ince ayrıntısına kadar nüfuz etmiştir. Elbette teröristlerle mücadele için başka bir vechesidir ve orada da bugün -ülkemizin hangi köşesinde kime, hangi vatandaşımıza sorarsanız sorun- son derece etkili ve çok başarılı bir terörle mücadele şu anda verilmektedir, bir terörle mücadele söz konusudur.

Değerli kardeşlerim, terör sorununu ülkemizin gündeminden çıkarmak için ileri demokrasi hedefini, AB uyum sürecini, demokratik reformları, entegre ve çok boyutlu politikaları biz gerçekleştirdik. 2002 Kasım ayında, evet, biz iktidara geldik ama olağanüstü hâl uygulaması vardı ve son verdik. Daha gelir gelmez ilk icraatlardan birisi, olağanüstü hâl uygulamasına son vermek oldu. Bölgesel geri kalmışlık, ilgisizlik, ayrımcılık ve dışlayıcılığa neden olan etkenleri tespit ederek bu problemleri çözecek proje ve reformları hayata geçirdik. Bunun sonucu olarak da bölgede ekonomi canlandı, yatırımlar artmaya başladı.

Değerli kardeşlerim, değerli milletvekilleri; 1990'lı yıllarda, o dönemde köy boşaltmalar vardı; vatandaşlar, perperişan, yerlerinden, yurtlarından edildi ve gittikleri yerlerde de bunlara el uzatan kimse olmadı. Bunları biz de oralarda bürokrat olarak yaşadık, yaşayarak gördük ama yine, AK PARTİ Hükümeti iktidara gelince, o 1990'lı yıllarda -kendisi iktidarda değilken- vatandaşlara yapılmış olan bu yanlışlığı gidermek için yasa çıkardı ve terörden zarar görenlerin zararını tazmin etmeye başladı. 3,5 milyar lira bugüne kadar ödeme yaptık bu çerçevede. Bunlar, hafızalarımızı tazelemek için dile getirdiğim konulardır. Yani nereden geldik, neredeyiz değerli kardeşlerim, değerli milletvekilleri.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi terörist boşaltıyor şehirleri, terörist!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) - Hâlen de, vatandaşlarımızın ekonomik, sosyal durumlarının iyileştirilmesi amacıyla, valiliklerimize, bu çerçevede her yıl bütçeden ödenek gönderilmektedir.

Bu süre zarfında, vatandaşlarımızın devlete olan güvenlerini artırmak ve terörün yıllardır istismar ettiği zemini ortadan kaldırmak için önemli çalışmalar yürüttük.

Ayrımcılığa karşı, demokratik reformlarla temel ve hak özgürlükleri geliştirdik.

Vatandaşımızın önündeki, inanç ve kimliklerinden kaynaklı anlamsız yasakları kaldırdık. O bölgede insanların dindar olduğu bütün her tarafta bilinir. Yani bu, çok dile getirilmiyor; 28 Şubat sürecinde ortaya konan, inançlarımızın önündeki baskıların orada oluşturduğu travmalar, değerli milletvekilleri, çok fazla dile getirilmiyor ama çok önemlidir. Çünkü, o vatandaşlarımız orada dindar insanlardır ve dinlerini yaşamanın, inançlarını gerçekleştirmenin önündeki her türlü yasağa şiddetle tepki göstermişlerdir. Bunu da AK PARTİ kaldırdı. Tabii, vatandaşlarımızın verdikleri oylarla, yaptıkları desteklerle, verdikleri siyasi iradeyle bu gerçekleştirildi. Onun için, emeği geçen herkese, elbette Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanı olarak ama bir vatandaş olarak da yürekten teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bu dönemde TRT Şeş yayına başladı, devlet televizyonunda yirmi dört saat yayın yapılmaya başlandı. Biz oraya tayin olup gittiğimizde 2003'tü ve bir türkü söylemek için bile izin istenirdi, bundan biz hayâ ederdik. İşte, bunları kaldırma, bunları ortadan yok etme onuru da bize, bizlere, bu gruba nasip oldu. Farklı dil ve lehçelerde özel kurslar açıldı; “merhaba” denilemiyordu; Diyarbakır Cezaevindeki rezalet herkes tarafından çok iyi bilinir, annesi oğluna “Merhaba, nasılsın?” diyemiyordu kendi dilinde. Arkadaşlar, bu ayıba AK PARTİ hükûmetleri son vermiştir.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ya, bu tarafa bakıp anlatsana!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) - Değerli milletvekilleri, yapılan işler daha sonra dünya siyasi tarihinde ders olarak okutulacaktır ve demokrat insanlar tarafından saygıyla selamlanacaktır. Konjonktürel, sığ eleştirilere çok fazla ehemmiyet vermemek lazım.

Farklı dil ve lehçelerde özel kurslar açılmasına, özel radyo ve televizyonlarda yayın yapılmasına, üniversitelerde bölüm açılmasına, farklı dillerin seçmeli ders olarak okutulmasına, siyasi propaganda yapılmasına imkân sağlandı, özel okul açılması mümkün hâle getirildi, ana dilde savunma hakkı tanındı, köy isimlerine konulmuş yasaklar ortadan kaldırıldı; yani değerli milletvekilleri, bir paradigma değişikliği hayata geçirildi, bir sessiz devrim yaşandı bu ülkede. Böylece, terör sorunu ile vatandaşların meşru ve demokratik talepleri birbirinden ayrıldı, tüm toplum kesimlerinin sorunlarına karşı daha duyarlı bir yaklaşım benimsendi, sistemin kendi sorunlarıyla yüzleşmesi, yıllardır konuşulmadığı için daha da büyüyen sorunların açıklıkla konuşulup tartışılması sağlandı. Bu dönemde, terörün istismar ettiği siyasal ve sosyal sorunların üzerine cesaretle gidildi. Reformlar gerçekten büyük bir kararlılıkla hayata geçirildi. Bu sessiz devrime imza atan grup, parti ve Hükûmet sizlerin eseridir, teşekkür ediyorum değerli milletvekilleri. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili vatandaşlarım; Türkiye ne zaman büyüyüp gelişse önüne her zaman birtakım engeller çıkarılıyor ve birtakım uluslararası aktörler yerli iş birlikçileriyle derhâl faaliyete geçiyorlar ama halkın teveccühünü kazanmış, sorunları başkasına havale etmeden çözmeye iradesine sahip bir iktidarımız var. Bu iktidara karşı 2000'li yıllarda çeşitli engellemeler oldu; darbe girişimleri oldu, muhtıralar verildi, 367 rezaleti yaşandı ama bunların hiçbirisi bizi yolumuzdan alıkoymadı ve biz, Türkiye'nin devraldığı, büyük bir sorun olarak önümüzde duran bu terör sorununa da, değerli milletvekilleri, hiç tereddüt etmeden, ciddi bir inisiyatif olarak yaklaştık ve üzerine gittik. Ama hatırlarsanız, bu konuda da...

2011 yılında, değerli kardeşlerim, yine iktidara geldik vatandaşımızın yüzde 50 oyuyla, derhâl bu meseleye de vaziyet etmek istedik ve “Biz çözeceğiz.” dedik. Hemen, Millî İstihbarat Teşkilatına, biliyorsunuz, operasyon gerçekleştirildi. Arkasından, değerli arkadaşlar, değerli kardeşlerim, saygıdeğer milletvekilleri; 2013 yılında, biz yılmadık, yine “Mücadele edeceğiz” dedik, yine “Bu sorunu çözeceğiz” dedik ve projemize devam ettik ama dünya krize girmişken, hatırlayınız, Türkiye’de büyük yatırımların yapıldığı bir ayda ve teröristlerin de 8 Mayıs 2013’te geri çekilmeye başladığı dönemde, üçüncü havalimanının ihalesinin yapıldığı, televizyondan yapıldığı bir dönemde...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İhaleden bahsediyor! Biz gensoru verdik, siz ihaleden bahsediyorsunuz!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – ...IMF borcunun son taksitinin ödendiği bir dönemde ve üçüncü köprü ihalesinin yapıldığı bir ayda, bütün bunların, 100 milyar dolara yakın büyük bir kalkınma hamlesinin başlatıldığı dönemde hiçbir şey yokken arkadaşlar, değerli milletvekilleri, biliyorsunuz Gezi olayları başladı ve bütün bunlar geri çekilmedi, hepsi akamete uğradı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kim akamete uğrattı?

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) - Şimdi, biliyorlar ki Türkiye’de siyasi istikrar olursa Türkiye problemlerini çözer; biliyorlar ki Türkiye’de siyasi istikrar olursa Türkiye kendi meselelerini çözer ve yoluna devam eder, onlar da Türkiye’ye istediklerini yaptırılmazlar.

Değerli milletvekilleri, daha sonra da, hatırlayınız, dört dörtlük büyümeler oldu ve yine toparlandık, yine meselenin üzerine gittik. Çünkü, bu Türkiye’nin ayağındaki prangadır, bundan kurtulursak Türkiye’yi 78 milyon insanıyla tutabilecek kimse yoktur, olamayacaktır. Bunun için önüne sürekli engeller çıkıyorlar, bu sefer de 17-25 Aralık paralel çetenin darbe girişimini yaptılar.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Size paralel onlar, size!

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Yok öyle bir şey ya.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Öyle bir şey yoktu.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Sonra, 6-7 Ekim olayları.

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Artan terör olaylarını anlat ya, artan terör olaylarını anlat Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) - Sonra yine toparlandık, yine bu sorunu çözmek için siyasi inisiyatif aldık...

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Öyle bir şey yoktu!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – 6-7 Ekim olayları ve bütün...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ankara katliamlarını anlatın, Ankara katliamlarını.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Beyler, siz konuşurken ben orada dinledim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ankara katliamlarını anlatın.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Sizin hoşunuza gidecek laflar etsem biz de yüzde 25’ten yukarı çıkamayız, biz de 11 seçim kaybederiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gensoruya cevap verin, gensoruya.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Neden dinlemiyorsunuz?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gensoruya cevap verin.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Yani, siz 11 seçim kaybettiniz, e biz de 2002’den beri her girdiğimiz seçimi kazandık.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hitler de kazanmıştı.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) - Müsaade edin...

Biz politikalarımızın kime söyleneceğini, kimden onay alacağını biliyoruz. Biz politikalarımızı vatandaşlarımıza anlatıyoruz. Ben buradan vatandaşlarımızın memnuniyetini esas alan şeyler söylüyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Adolf Hitler de kazanmıştı seçimleri.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) - Onların sandıktaki memnuniyeti, sokaktaki memnuniyeti bütün jakobenlerin ya da herkesin memnuniyetinden bizim için daha önemlidir.

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) - Herkes memnun mu bu terör olaylarından?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Herkes Kilis’e düşen roketlerden memnun mu?

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Dolayısıyla, biz politikalarımızı götürdük ve bize yüzde 50 veren vatandaş, e bir de her seçimde iktidara getiren vatandaş sizleri iktidara getirmedi.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – İktidar değil itibar önemli Sayın Bakan, itibar önemli!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İtibar nasıl geri gelecek?

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – O bakımdan, bence -tavsiye de etmiyorum, tabii ki siz bilirsiniz ne yapacağınızı ama- biraz bizi dinleseniz sizin yararınıza olabilir.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Aman aman, kalsın!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) - Değerli milletvekilleri, son dönemde -tabii, çok hızla gidiyor süre- Orta Doğu’da meydana gelen hadiseler var ve bunun tabii ki ülkemize yansımaları var. Burada teröristlerin, terör örgütlerinin bir organizasyonu, bir koalisyonu söz konusu ve bu terör örgütleri bu koalisyonla saldırıyorlar.

7 Haziran ile 1 Kasım arasını hatırlayınız. Anayasal hükûmet zorunluluğu doğdu bu memlekette. Vatandaşın takdiri öyle oldu. Anayasal hükûmette bile, en ağır terör saldırısının olduğu dönemde, değerli arkadaşlar, kusura bakmayın, ilzam etmek gibi bir derdim yok ama o zaman bile siyasi sorumluluk almaktan kaçınanların, “Bu milletin bu derdiyle ben hemhal olayım, bir yerinden de ben tutayım.” demeyenlerin bu meseleyi gece gündüz çözmeye çalışanlara söyleyecek bir sözleri olmamalıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Cinayetlerinize ortak olmadık, cinayetlerinize!

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Yazık ya! Yazık!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, müdahale edin.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Türkiye’ye büyük bir iftira söz konusudur.

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Vallahi yazık ya Sayın Bakan!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) - Türkiye’de AK PARTİ’yi milletin gönlünden si-lemeyeceklerini anlayanlar uluslararası iş birlikçileriyle beraber tabii, iftiralara başlıyorlar. Bu, DEAŞ meselesi... Zaten PKK terörüyle yıllardır mücadele ediyoruz, en etkili bir şekilde de mücadelemizi sürdürüyoruz ama DEAŞ konusunda da Türkiye’ye güya böyle kurnaz cümlelerle birtakım yaftalamalar yakıştıracaklar ama bize yakışmaz, bize o çamurlar ulaşmaz bile.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İki dakika kaldı, Dolmabahçe’yi de anlat.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) - Bakın değerli milletvekilleri, biz, bugüne kadar 128 ülkeden 41.027 yabancıya giriş yasağı koymuşuz bu meselelerle ilgili. Kiminle? Uluslararası, devletlerle iş birliği, öbür devletlerle iş birliği içerisinde. Bu ülkeden, Türkiye’den 96 ülkeden 3.392 yabancı sınır dışı edilmiştir bu meselelerle ilgili.

Görürsünüz Belçika’daki meselede de ne kadar ciddi, haklı olduğumuzu ortaya koymuşuz.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Belçika’daki olaydan sonra kaç tane bakan istifa etti, biliyor musunuz siz?

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Orada, Almanya’da bir seçim kaybeden muhafefet partisinin lideri de, kendileri de istifa etti, İngiltere’de 3 parti istifa etti. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Oradaki bakanlar onurlu, onlar istifa etmesini biliyor Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Beni konuşturma, senin genel başkanın şurada bak diyor ki...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) - Konuşun, konuşun.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – İşte burada: “Ben eğer 26 almazsam istifa edeceğim.” Aldı mı? Almadı, duruyor. Ondan önce, yine “Ben -elbette 35 çıkasını yakaladı- istifa ederim 35 almazsam.” Etti mi? Etmedi.

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Siz kaç kişi ölürse istifa edeceksiniz, daha kaç kişi ölürse istifa edeceksiniz?

BARİŞ YARKADAŞ (İstanbul) – İstifa etmeniz için kaç kişinin ölmesi lazım?

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Yani orada arkadaşlar...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen konuşmacıya biraz saygılı duralım.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Bakın, bana laf atmazsanız sizin seviye... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Bakın, biraz önce seviyeli konuşmalar oldu. Ben de burada benim düşüncelerimi aktarıyorum. Laf atmazsanız benden cevap almazsınız ama laf atarsanız altında kalmayız, yani yapmayın arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BARİŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Bakan, istifa etmeniz için kaç kişinin ölmesi gerekiyor? Sayı verin sayı, kaç kişi ölürse istifa edeceksiniz? Kaç katliam daha olacak Türkiye’de?

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Kaç patlama daha olacak?

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Şimdi, bunlar doğru değil.

Arkadaşlar, bakın, başka bir rakam vereceğim: Bakınız, DEAS’a yönelik bugüne kadar, arkadaşlar, 4.734 kişi gözaltına alınmıştır, bunlar uluslararası örgütlerde de kayıtlıdır, bunlardan 1.772’si yabancıdır. 514’ü yabancı olmak üzere 1.416 kişi tutuklanmıştır. Yani, arkadaşlar, bunların 1.080 kişisi sadece 2016 yılındadır.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Yolgeçen hanı oldu, yolgeçen hanı Türkiye, yolgeçen hanı oldu!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Süremiz daralıyor, ben de son olarak şunu söyleyeyim: Sayın grup başkan vekili, tabii, “Allah düşürmesin bu duruma.” dedi. Ben de gerçekten 11 seçim kaybederek millet adına söz söyleme durumuna düşmemek için Allah’a dua ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve Bakanlar Kurulu sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Yolgeçen hanı oldu, yolgeçen hanı.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ala.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan konuşması sırasında, son kısmında şahsıma sataştı, o hakkımı saklı tutuyorum. Ancak grubumuza yaptığı satışmalardan dolayı grubumuz adına, müsaadenizle, İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş cevap hakkını kullanacak.

BAŞKAN – Tamam, buyurun Sayın Yarkadaş. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş’ın, İçişleri Bakanı Efkan Ala’nın (11/7) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükümet adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BARİŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Bakan her zaman olduğu gibi çok konuştu ama hiçbir şey söylemedi, zaten bir şey söylemesini de beklemiyordum çünkü söyleyebilecek bir şeyi yok.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Bursa) – Hiçbir şey anlamamışsın, ben ne yapayım?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) - Çok şey söylendi, siz anlamıyorsunuz.

BARİŞ YARKADAŞ (Devamla) – Şimdi Sayın Bakan susacak, Mehmet Emin Pencewini’yi dinleyecek... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – ...ve AKP'nin teröre nasıl yardım ve yataklık yaptığını, nasıl PKK'yla iş birliği yaptığını hep birlikte siz de öğreneceksiniz.

Bakın, ne diyor Iraklı Pencewini? Diyor ki: “Kandil’e MİT’in helikopterini götürdüm.”

ALİM TUNÇ (Uşak) – Arkadaşlarına bak, arkadaşlarına!

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – “Oradan PKK’lı bir yöneticiyi MİT’in denetiminde Oslo’ya taşıdım. Talabani’nin talimatıyla bunları yaptık, Tayyip Erdoğan ve Abdullah Gül de yaptığımız tüm görüşmeleri kameradan izledi.” Ne diyor? “Aynı helikopter daha sonra PKK’lıları geri bıraktı. PKK’lıların tamamına af getirecektik, Öcalan’ı da Mandela gibi evine götürecektik; evinde gazeteciler, siyasetçiler, sanatçılar ziyaret edecekti.” diyor. “PKK’lı 70 kişiye de Türkiye Cumhuriyeti devleti maaş bağlayacaktı.” Yani Sayın Bakan PKK’lılara maaş verip, onları helikopterle dolaştırıp PKK’ya yardım ve yataklık yapacaktı. Bitiyor mu? Bitmiyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sayın Bakanın üyesi olduğu Hükûmet, MİT Müsteşarı Emre Taner’e “Bu işle ilgilen.” diyor ve Emre Taner, Mehmet Emin Pencewini’ye diyor ki: “Eğer ben bu işi çözemezsem, silahı alır PKK’yla birlikte dağa çıkarım.”

MEHMET METİNER (İstanbul) – O kimdir ya, Pencewini kimdir?

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Bursa) – Kim diyor, kim diyor? Oradan buradan okuduklarını söyleme.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – İşte, AKP. Teröre ilişkin bugün soruların cevaplarını bekledik, Bakan bu soruların cevaplarını veremez. Neden veremez? Çünkü 10 Ekim katliamı, Ankara katliamı, Suruç katliamı hepimizin gözlerinin önünde yaşandı ve Sayın Bakan istifa etmemek için, hâlâ Sayın Genel Başkanımızın bir sözü üzerinden kendine meşruiyet yaratmaya çalışıyor.

Sayın Bakan, kaç kişinin ölmesi gerekir sizin onurlu bir şekilde istifa etmeniz için? (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Daha kaç katliam bekleyeceksiniz? Kaç annenin gözyaşları olacak bu ülkede?

Lütfen, onurunuzla artık istifa edin ve bu ülkede kanın dökülmesinden vazgeçin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Bursa) – Kaç seçim kaybedeceksiniz istifa için?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – O kanla iktidarınızı ayakta tutamazsınız. Pencewini’nin sözleri burada, işte burada; bugüne kadar AKP’den hiç kimse bunu yalanlayamadı.

BAŞKAN – Sayın Yarkadaş, konuşma süreniz bitti.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Öcalan’la, ortağımızla ve PKK’yla birlikte iş tutuyorsunuz, bu kadar basit. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET METİNER (İstanbul) – Pencewini kim, Pencewini?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Biz terörle mücadeleye gönümüzü koyduk, o da bizim boy-numuzun borcu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, az önce, sayın konuşmacı konuşmasında, AK PARTİ Hükûmetinin, AK PARTİ’lilerin terör örgütleriyle beraber iş birliği yaptığını ifade ettiler. Çok ağır bir ithamdır, buna cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yok, gerçek, gerçek onlar; itham değil, gerçek.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Masaya kim oturdu, AKP oturmadı mı?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Şimdi göreceksiniz gerçekleri!

4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanımız hakkında verilen gensorunun oylaması aşamasına geldik. Usul ekonomisi gereği, polemik uzamasın diye cevap vermemeyi uygun görüyorduk ancak AK PARTİ Hükûmetinin terör örgütleriyle beraber yol yürüdüğünü iddia etme alçaklığını göstermenin bir cevabı mecbur kıldığını düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından “Yuh!” sesleri, gürültüler)

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Yuh!

BÜLENT TURAN (Devamla) – “Yuh” diyenlere bir daha söylüyorum...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – İşte burada, yaptığın alçaklık burada! Burada yaptığın alçaklık! Bak, yazıyor burada! Yazıyor burada! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Otur yerine!

BÜLENT TURAN (Devamla) – ...AK PARTİ'nin terör örgütleriyle beraber olduğunu söyleyen alçaktır, şerefsizdir; ben bunu söylüyorum. (CHP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Yarkadaş, lütfen yerinize oturun.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakınız...

BAŞKAN – On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.41

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.52****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Ömer SERDAR (Elâzığ), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Bakan nerede, Bakan?

BAŞKAN - Sayın Özel, sisteme...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Bakan yok, Efkân Bey yok.

BAŞKAN - Sayın Özel, sisteme girmişsiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Evet, söz istiyorum efendim.

BAŞKAN - Nedir talebiniz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Efendim, biraz önce, oturum kapanmadan önce Sayın Bakan ismimi ve unvanımı zikrederek bir satışmada bulundu. İçeride de sizinle görüştük. Malum, oturum kapandığı için bu cevap hakkı tartışmalı bir konu.

BAŞKAN - Evet, 69/2.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Bu noktada, yerimden söz talep edeceğimi söylemiştim.

BAŞKAN – Size yerinizden bir dakika söz vereceğim. Lütfen yeni satışmalara neden olmayın. Süreyi de uzatmayacağım.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, İçişleri Bakanı Efkân Ala’nın (11/7) esas numaralı Genso-ru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, zaten çok uzun konuşmayacağım.

Sayın Bakan konuşması sırasında şöyle bir savunma üzerine dayandırdı her şeyi: “Bize çamur bulaşmaz.” dedi, grubundan da alkış aldı. Ben düşündüm, bize çamur bulaşır, herkese çamur bulaşır. Sayın Bakan, düşündüm çamurun bulaşmayacağı ne olabilir diye; çamur, galiba, bir tek çamura bulaşmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Bursa) – Ben söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ala.

20.- İçişleri Bakanı Efkân Ala’nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Bursa) – Doğrudur; çamur, çamura bulaşmaz; bir de çamur, adama bulaşmaz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakan, çamur olmuşsunuz, çamur!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Bursa) – Gözük müyorsun çamurdan!

VII.- GENSORU (Devam)*A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)*

1.- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankara ve İstanbul'da meydana gelen 4 ayrı terör saldırısı öncesi gerekli önlemleri almadığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkan Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/7) (Devam)

BAŞKAN – İçişleri Bakanı Efkan Ala hakkındaki gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmayacağı hususunu oylarınıza sunacağım.

Gensoru önergesinin gündeme alınmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir. Bu nedenle, gensoru önergesi gündeme alınmayacaktır.

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Evet, Sayın Bakanım, eller kalktı, aklandınız. Vallahi helal olsun size!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Haydi tebriğe, tebriğe! Haydi kuyruğa!

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Vicdanınız ne diyor, vicdanınız?

BAŞKAN – Çamur kimseye bulaşmasın arkadaşlar, lütfen...

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; ara vermedim, çalışmalara devam ediyorum. Lütfen görüşmelerinizi kuliste yapmanızı rica ediyorum.

Sayın milletvekilleri, lütfen yerlerinize oturur musunuz, ara vermedim. Ara vermedim sayın milletvekilleri, lütfen...

ZİHNİ AÇBA (Sakarya) – Sayın Başkan, siz farkındasınız ara vermediğinizin, pek farkında olan kimse yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, ara verin de bari gitsinler.

BAŞKAN – Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

IX.- SEÇİMLER*A) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ*

1.- Başta cinsel istismar olmak üzere, çocuklara yönelik her türlü istismar olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan (10/123, 124, 125, 126) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu üyeliklerine seçim

BAŞKAN – Başta cinsel istismar olmak üzere, çocuklara yönelik her türlü istismar olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna üye seçimi yapılacaktır.

Komisyon üyelikleri için siyasi parti gruplarınca gönderilen adayların listesini okutup oylarınıza sunacağım. (Gürültüler)

Sayın milletvekilleri, Divan işlem yapıyor, lütfen. Sayın milletvekilleri... Sesimi yükseltmek zorunda bırakmayın beni, lütfen.

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Bağır Başkanım, bağır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hâle bakın efendim, hâle bakın!

BAŞKAN – Aynısı sizde de var, herkeste var, bir yerde değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bizim gruba bakın aslan gibi, bir de şu hâle bak! Bir bize bak, bir şunların hâline bak!

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, kim bağırıyorsa oraya bakın.

ZİHNİ AÇBA (Sakarya) – Sayın Başkan, siz haklısınız. O taraf nasıl olsa dinlemiyor, siz haklısınız.

BAŞKAN – Okutuyorum:

Başta Cinsel İstismar Olmak Üzere Çocuklara Yönelik Her Türlü İstismar Olaylarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu

Üyelikleri Aday Listesi
(10/123), (10/124), (10/125), (10/126)

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

AK PARTİ (9)

Hatice Dudu Özkal

Afyonkarahisar

Jülide Sarıeroğlu

Ankara

İsrafil Kışla

Artvin

Yılmaz Tunç

Bartın

Fatma Benli

İstanbul

Erkan Kandemir

İstanbul

Mehmet Metiner

İstanbul

Yusuf Beyazıt

Tokat

Ayşe Sula Köseoğlu

Trabzon

CHP (4)

Burcu Köksal

Afyonkarahisar

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Bursa

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Mustafa Hüsnü Bozkurt

Konya

HDP (1)

Filiz Kerestecioğlu Demir

İstanbul

MHP (1)

Deniz Depboylu

Aydın

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Meclis Araştırması Komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin 21 Nisan 2016 Perşembe günü saat 15.00’te Ana Bina 1’inci kat 404 numaralı Meclis araştırması komisyonları toplantı salonunda toplanarak başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimini yapmalarını rica ediyorum.

Komisyonun toplantı gün ve saati ayrıca plazma ekranlarda da ilan edilecektir. Bunu da bilgilerinize sunalım.

Gündeme devam ediyoruz.

Alınan karar gereğince, sözlü soru önergelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- *Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınırşan Veri Akışına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/692) (S. Sayısı: 279) (x)*

BAŞKAN - Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Komisyon Raporu 279 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen konuşacak.

Buyurun Sayın Pekşen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bugün yine hararetle bir Meclis gündeminde söz almak durumunda kaldım.

Ben, hepimizin ilgisini çekeceğini umduğum bir hikâyeyi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bir yoksul Çin köylüsünün 1 tane atı varmış, bütün geçim kaynağı da o at. At onun hayatındaki en önemli geçim kaynağı. Günlerden bir gün at kaybolmuş. At kaybolunca komşuları ona başsağılığına ve taziye gelmek istemişler. Kabul etmemiş, “Zaman bu, ne getirir ne götürür hiç belli olmaz.” demiş ve nitekim birkaç gün sonra at yanında bir vahşi atla birlikte geri dönmüş. Bu defa, komşuları bunu kutlamak için gelmek istemişler, “Gelelim, kutlayalım, ne güzel, ikinci bir atınız daha oldu.” demişler. Köylü yine kabul etmemiş, “Bu zaman, ne getirir ne götürür hiç belli olmaz.” demiş ve nitekim birkaç gün sonra o vahşi ata binen tek erkek çocuğu attan düşmüş ve ayağını kırmış. Bunun üzerine, komşular köylüye gelip “Geçmiş olsun.” demek istemişler. Köylü yine kabul etmemiş, “Zaman, ne getirir ne götürür hiç belli olmaz.” demiş ve birkaç gün sonra ülke savaşa girmiş, zaptiyeler köye asker toplamaya gelmişler. Köylünün çocuğunun ayağı kırık olduğu için askere alamamışlar. Hikâye böyle uzayıp gider. Ama, emin olun, zaman bu, ne getirir ne götürür hiç belli olmaz, emin olun, hiç belli olmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, şimdi, var ya, bu kişisel verilerin uluslararası paylaşımını konuşuyoruz ya -sizi burada geçen defa uyarıştım- bu verileri paylaşmaya başlayacaksınız, buna direnmeye hiç şansınız yok ve paylaştıktan sonra akıbetinizi kendi ellerinizle yazdığınızı anlayacaksınız, geçmişte “kumpas davası” dediklerinizin önünüze birer birer konulduğunu hep beraber göreceksiniz. Hazırlıyorsunuz, sizi kutluyorum. Bu yüce yargının önüne gitmenizdeki ikinci aşamadır, gideceksiniz, ellerinizle gideceksiniz.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Göreceğiz, göreceğiz!

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Nasıl? Şimdi, beraber konuşalım. Şimdi, bu bilgisayarlarınız var ya, Mecliste odalarınızda bilgisayarlarınız var ya, benden size bir tavsiye, o bilgisayarlarınızın kamekalarına kocaman bir bant geçirin. Hepinizi her gün her yerden izliyorlar. Nasıl izliyorlar biliyor musunuz? İstediklerinizin, konuştuklarınızın hepsini kaydedecek şekilde izliyorlar. Benim Meclise geldiğim gün ilk yaptığım iş o bilgisayarın kamera kaydını kapatmaktı. Hiç kullanmadığım o bilgisayar 4’üncü kez değiştirildi, 5’incisi var şu anda odamda, onu da kullanmayacağım. Hepiniz o kayıtların altında-sınız, cep telefonlarınızla kaydediliyorsunuz. Nereden? O Amerika’da bir Reza Zarrab davası var ya, şimdi, o kaydedilmiş kişisel verilerin paylaşımını bu yasayla onaylayacaksınız ya, o yasanın

(x) 279 S. Sayılı Basmayazı tutanağına ekli dir.

onaylanmasından sonra o sizinle ilgili elde edilmiş olan, arşivde bekleyen kişisel veriler var ya, onların hepsi Reza Zarrab dosyasında uluslararası anlaşmaya uygun birer delil olacak. Ve bugün oradaki savcının, Amerika'daki savcının açıkladığı gibi, Türkiye de bu yargılamanın içerisinde muhatap delil ülkesi hâline gelecek. Ve emin olun o bakanlarınız var ya, işte Zafer Çağlayan, Egemen Bağış, bilmem önüne yattı, arkasına yattı hikâyesinin muhatapı olan siyasi tarihin en renkli siması, o arkadaşların hepsine Amerika Birleşik Devletleri'nden birer kırmızı tebligat gelecek ama bir tek onlara değil, onlarla iş birliği içerisinde olan bürokratların tamamına da, o Gümrük Müsteşarına, Gümrük Genel Müdürüne... O Atatürk Havalimanı'ndaki gümrük muayene memuruna kocaman bir alkış rica ediyorum, ona helal olsun, yürekli adammış, dünyaya bir gerçeği anlattı, helal olsun ona. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teoman, Teoman.

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Ama hepinize birer tebligat gelecek. Emin olun tebligatı durdurmanızın bir tek yolu önünüze neyin konulacağına bağlı. Önünüze neyin konulacağını ise yavaş yavaş anlamaya başladık. O önünüze konulacak olana direnebileceğinize hiç ihtimal vermiyorum, hiçbir şekilde. Yakında halkın karşısına geçersiniz, demin burada anlattığı gibi, teröre ilişkin yeni bir projeksiyon martavalını anlatırsınız ama emin olun bu martavallardan artık halk bıktı, toplumun her kesimi artık irite oldu.

Bak, şimdi, ben size bir Karadeniz hikâyesi anlatayım. Geçen yıl fındık 20 lira, bu sene fındık 7 lira. Karadenizli perperişan, ormanlarını ellerinden aldınız, derelerini de aldınız, yetmedi, şimdi, maden ruhsatıyla, 2 bin maden ruhsatıyla arazilerini perperişan ettiniz ama kredi kartlarıyla tefeci bankaları üzerlerine saldınız, çocukları ya işsizlikten perişan ya gurbet ellerde perişan ya da el kapılarında dilenci hâline geldi. Peki, ne oluyor, bu Karadeniz düşmanlığı nedir, sebebi nedir? Ya terörden ölüyorlar ya -bölgede yapmadığınız kanser tedavilerinden- kanserden ölüyor bu Karadeniz'in çocukları ya da sizin onları sürüklediğiniz dramdan -yoksul- ve o hâlde ölüyorlar. Karadeniz'de nüfusu artan tek bir kent yok sayenizde. Göç ve yoksulluk Karadeniz'in kaderi hâline geldi. Sizin, bu ülkenin siyasi tarihinde “Şunu da biz başardık.” dediğiniz bir sektörünüz var mı Allah aşkına, bir tane?

Bakın, dünyanın en önemli çikolata maddesini Karadeniz üretiyor; bir fındık üretimi var, 120 milyar dolarlık bir sektörün içerisinde Karadeniz'e fındıkla ilgili dişe damağa dokunur bir tek yatırım planlamanız yok. Yok çünkü bunlarla ilginiz yok. Ya çocuklarınız orada, Singapur'da kumar makinelelerinde, onları korumak ve kollamakla meşgulsünüz...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Olanları da kapatıyorlar.

HALUK PEKŞEN (Devamla) - ...ya da Ensar Vakfıyla ilgili böyle irite eden, toplumu irite eden, gerçekten utanç verici işleri kamufle etmekle meşgulsünüz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, gelin, bakın, bu ülkede turizm yapılandırıldı. Nasıl yapılandırıldı? Devlet planladı, Hazine Müsteşarlığı teşvik verdi, Kalkınma Bankası kredi verdi ve Türkiye'nin bir turizm sektörü oldu. Aynısı tekstilde yapıldı; Devlet planladı, Hazine Müsteşarlığı teşvik etti ve Kalkınma Bankası kredi verdi, bir tekstil markası oldu. Niye çikolata sanayisinde Türkiye yok? Soruyorum, niye? Dünya nüfusuna 3 milyarlık bir nüfus daha eklendi. Çin'de 2 bin çeşit çikolata var ama fındık yok. Bu yıl -yalnızca 2015 yılında- sizin iktidarınız döneminde süt, sudan ucuz hâle geldi ama 150 milyon liralık süt ürünü ithal ederken de hiç bundan irite olmadınız, hiç yüzünüz kızarmadı. Köylü sütünü döküyor, öbür tarafta vatandaş Belçika'dan, Hollanda'dan, Almanya'dan, İtalya'dan sütlü çikolata satın alıyor. O satın aldığınız sütlü çikolataların içerisindeki fındığı da, şekeri de Türkiye'den gönderiyorsunuz, oradan katma değeri yüksek olarak size geliyor. Ben soruyorum sevgili AK PARTİ'li milletvekilleri:

Bana bir tane sektör söyleyin, bu ülkeye kazandırdığınız bir tek sektör söyleyin. Turizm sizinle beraber çöktü, yaş meyve sebze sizinle birlikte çöktü, narenciye çöktü, taşımacılık çöktü, müteahhitlik çöktü, dış ticaret çöktü. Ya, bir tane söyleyin hadi! Hadi bir laf atın! Hadi bir laf atın, “Şu sektörü kalkındırdık.” deyin! (CHP sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – İnanarak mı konuşuyorsun? Sen inanıyor musun? İnanıyor musun?

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Hadi bir söyleyin! Var mı? Yok.

Ama ne yazık ki sizin için tek ölçü şu: “Sandıktan oy aldım.” O sandıkla gelenlere sandık öyle bir ders veriyor ki siyasi tarihin içerisine bir bakarsınız, hani, o laf attığınız Cumhuriyet Halk Partisi var ya, siyasi tarihe bir bakın, sizin gibi ne meydan okuyanlar geldiler, neler vardı, neler vardı ama onların hepsi yoklukla malul oldu. Sokaklarda çocuklara, gençlere sorun: “O partilerin adlarını biliyor musunuz?” Hiçbiri onların adlarını bilmiyor ama bir şey söylüyorlar, diyorlar ki: “Cumhuriyet var, Cumhuriyet Halk Partisi var.” Biz hep var olacağız, cumhuriyet hep var olacaktır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu Cumhuriyet Halk Partisi böyle dimdik konuşacaktır. Hadi bir laf. .

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Muhalefetin adı Cumhuriyet Halk Partisi.

HALUK PEKŞEN (Devamla) –Bakın, bir laf bulamadınız değil mi?

Düşünüyor musunuz? Var mı, bulabildiniz mi bir sektör? Bulun hadi, bir tane bulun. Bence var, bence çok iyi bulduğunuz, bu ülkeye kazandırdığınız bir iş var arkadaşlar; inanılmaz kumpas kuruyorsunuz, sonra inkâr ediyorsunuz. Gelirken hani, 3 tane “Y” ile geldiniz ya; yasaklar, yolsuzluk ve yoksullukla geldiniz. Bence ona 2 tane daha eklediniz; yolsuzluğa yalanı eklediniz ve ne yazık ki... Bunun arkasındaki kelimeyi ben söylemeyeyim, siz bulursunuz. Bulamayanlara mesaj atacağım.

Sayın milletvekilleri, AKP iktidarının ne olduğunu aslında biz biliyoruz. O yandaş medyanızla halka bugüne kadar söylediklerinizi karşınıza koyduk. Bakın, yine söylüyorum, size sınav sorusu, bir hafta içerisinde...

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Siz kimsiniz de sınav yapıyorsunuz ya!

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Sayın AKP milletvekilleri, 316’nıza söylüyorum: 316 milletvekili, bize on dört yıl içerisinde hangi sektörü bu ülkeye kazandırdığınızı söyleyin.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Ben cevap vereyim isterseniz.

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Söyleyemezseniz halkın karşısına sizi çıkarmayacağız. İşte, böyle sesinizi keseceksiniz ve susacaksınız.

MUSTAFA ILICALI (Erzurum) – Cevap vereyim.

HALUK PEKŞEN (Devamla) – Doğruları konuşmaya devam edeceğiz.

Saygıyla sevgiyle selamlıyoruz.

Sağ olun, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Meral Beştaş konuşacak.

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Doğrusu, şu anda üzerinde söz aldığım Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı -oldukça uzun tabii- ve Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına İlişkin Protokol’e ilişkin söyleyecek çok şey var ama

Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun’la ilgili Mecliste gerçekten çok büyük tartışmalar yaşandı. Bizler, Halkların Demokratik Partisi olarak bu kanunun Kişisel Verilerin Korunması Kanunu olmadığını, her ne kadar AB uyum sürecinde bu kanunun önümüze getirildiğini ifade ettiysek de AB uyum yasalarına ve ulusal üstü sözleşmelere aykırılığını defalarca, defaatle, çok ısrarla ifade etmemize rağmen iktidar partisinin oylarıyla maalesef, kişisel verilerin korunmasına değil korunmamasına dair kanun -bir fişleme kanunu- herkesin kişisel verilerinin tek elde toplanmasına dair kanun yasalaştı ve şu anda da buna ilişkin protokolü onaylamaya dair bir kanun üzerinde konuşacağım.

Yani ben bunların hepsinin, maalesef, iktidar partisinin, 2002 yılından beri, başlangıçta her ne kadar ufak tefek olumlu adımlar atılsa da sonrasında uluslararası sözleşmelerin iç hukuka uyarlanması sürecinde her zaman kendi politikalarını, kendi çıkarlarını, kendi bakış açılarını ifade eden bir yöntemle ulusal üstü sözleşmelere dair yasal çalışmalar yaptığını biliyoruz ve burada her zaman, aslında, bu sözleşmelerin ruhuna, esasına aykırı küçük istisnalar gibi görünen ama aslında, uygulamada, yaşamda, maalesef, tüm yasayı, ulusal üstü sözleşmeyi ve Anayasa’yı bloke eden, ortadan kaldıran bir yasama faaliyetine uzun yıllardır tanıklık ediyoruz. Türkiye’de şu ana kadar yapılan birçok değişiklik, yasal değişiklik, takdir edilir ki aslında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu konuda verdiği sayısız kararlar mümkün olmuştur. Gözaltı süresi otuz günden dört güne indirildi, devlet güvenlik mahkemeleri kaldırıldı, yine buna benzer birçok mevzuat değişikliği yapıldı fakat bugün, günümüze geldiğimizde özellikle son yıllarda bu değişikliklerin tek tek içinin boşaltıldığı, aslında “darbe” demeden darbenin uygulandığı, “sıkıyönetim” denmeden sıkıyönetim uygulamalarının yaşama geçirildiği, “katliam” demeden toplu insan ölümleriyle karşılaştığımız, “işkence” demeden canlıları bırakalım cenazelere işkence yapıldığı bir dönemde bu çalışmayı yapıyoruz. Ben dikkatinizi, sayın milletvekillerinin ve Türkiye kamuoyunun dikkatini başka bir konuya çekmek istiyorum. Bu nedenle, kişisel verilerle ilgili daha fazla bir şey anlatmayacağım.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, KCK operasyonları bir dönemin çok tartışılan meselelerinden biriydi ve maalesef, yakalananlar, tutuklananlar ve yargılananlar Kürtler olunca, Kürt siyasal hareketi olunca, Demokratik Bölgeler Partisi, Barış ve Demokrasi Partisi olunca aslında hak edilen tartışma hiçbir zaman yapılmadı. Türkiye’de hiçbir zaman hiçbir partinin, hiçbir kurumun, hiçbir kesimin on binlerce üyesi tutuklanmadı, yargılanmadı, cezalandırılmadı ama genel olarak toplumsal yaşamda, yargıda, ekonomide, eğitimde, her alanda var olan ayrımcılık, ayrımcı yaklaşım bu yargılamalara ilgide ve ilgisizlikte de kendini çok net bir şekilde gösterdi. 2009 14 Nisanında –keşke dinletebilseydim kendimi ama bunun bir formülü yok maalesef, herkes takdir ettiği üzere ya dinler ya dinlemez- bir operasyon başlamıştı ve içinde belediye başkanlarının, il eş başkanlarının, parti meclisi üyelerinin, merkez yürütme kurulu üyelerinin olduğu demokratik siyaset alanında çalışan binlerce insanımız, arkadaşımız o zaman sabah operasyonlarıyla gözaltına alındı. Bir anımı size anlatacağım: 14 Nisan 2009 tarihinde partiye gittiğimizde arandık avukat olarak. Dediler ki: “Gözaltılar var.” 52 kişi gözaltına alındı ve daha gözaltına alınanlar sağlık kontrolünden bile geçmemişti. Biz de televizyonu açtık, dedik ki: Bakalım ne var? Günün ilk saatleri, saat altı, yedi daha. Dörtte, beşte olmuştu ve inanılmaz bir şekilde bazı kanallarda KCK operasyonlarının ne kadar doğru olduğuna, ne kadar haklı olduğuna, bu operasyonların niye yapılması gerektiğine, arka planın ne olduğuna dair sabah sabah köşe yazarlarının, gazetecilerin, koca koca profesörlerin analiz yaptığına tanıklık ettim, bizzat ben yaşadım. Ve bu operasyonun, daha operasyon düşmesine basılmadan ne kadar sistematik bir şekilde hazırlandığını, önceden nelerin planlandığını, nasıl bir operasyonun, yapılacağını canlı bir şekilde yaşadık. Yüzlerce klasör konuldu önümüze ama bu yüzlerce klasörün kapağını dahi açmamıza izin verilmedi. KCK ana davası için söylüyorum, diğer davaların hepsi de aynen bu seyrirde yıllarca devam etti ve hâlâ ettiriliyor.

Şüphesiz, bu davalar sadece Diyarbakır'da devam eden KCK ana davası olarak bilinen bir dava değil. O dönemde iktidar partisi bu operasyonların arkasında durdu, bu operasyonların olması gerektiğini, paralel iddialarıyla -aynen bugün başkalarına paralel diyorlar ya- o zaman da Kürt siyasal hareketine, demokratik siyasete paralel yaftalarıyla, bu operasyonlarla ne kadar iyi, güzel bir iş başarıldığını ifade ettiler. Sonra, cemaatle aralarındaki çelişkiden sonra bu operasyonları cemaatin yaptığını, bunların bir kumpas olduğunu ifade etti bizzat Başbakan yardımcılarını, bakanları; Başbakan düzeyinde, Cumhurbaşkanlığı düzeyinde müteaddit defalar biz bu açıklamaları duyduk. Fakat gelin görün ki çelişki sadece burada değil, şu anda bu davanın, ana davanın -sadece ana dava üzerinden konuşacak olursam- savcılarını tutuklu değerli arkadaşlar. Paralel iddiasıyla cemaat yapılanması sebebiyle ana davanın savcılarını tutuklandı ve şu anda yargılanıyorlar. Peki, ana davada ne yapıldı? Savcılarını tutuklandı ama o savcılarının hazırladıkları iddianameler şu anda yargılamaya esas kabul edilerek davalar devam ettiriliyor. Peki, bu davalarda ne var, hangi iddialar var? Emin olun bu iddiaları... 7 bin küsur sayfa -731 diye hatırlıyorum- iddianame. Bu iddianamede yok yok ama şu anlamda yok yok: Yani, her türlü trajikomik, komik, ne bileyim yani şaka gibi anlatılabilecek; bir partinin faaliyetleri, bir derneğin faaliyetleri, bir kadın hareketinin faaliyetleri o iddianamede suç unsuru olarak, suç delili olarak konuldu ve tartışıldı. Size sadece birkaç örnek vereyim: Belediye başkanı -davada- belediyeye gittiği için... İddia, sevk maddesinin gerekçelerinden biri bu, belediyeye toplantıya gitmiş. İl başkanı il binasına girerken fotoğraflanıyor, belediye başkanı belediye binasına girerken fotoğraflanıyor. Bir isim vereceğim: Yaşar Sarı. O zaman DİSKİ'nin Genel Müdürüydü. Dört yıl tutukluluğunu önleyemedik. Yaşar Sarı'nın evi Diyarbakır Yerel Yönetimler Bürosu'nun yanılmıyorsa dördüncü katındaydı, katı yanlış söyleyebilirim. Her gün Yaşar Sarı fotoğraflanmış. İddianamede şöyle yazıyor, diyor ki: "Yaşar Sarı şu saatte Yerel Yönetimler Bürosu'na gitti, şu saatte çıktı." Ya, Yaşar Sarı da gelip diyor ki: "Benim evim orada. Ben bir saatte gidiyorum evime, sonra sabah çıkıyorum. Gün içi gidip yemeğimi yiyorum, öğlen saatinde, çıkıyorum. Burası benim evim yani ben evime gidip geliyorum." Bunu anlatıp ikna edene kadar, dört yılı aşkın bir süre Yaşar Sarı tutuklu kaldı. Evinin ispatı bir tarafa, bunun bir iddia olarak, bir tutuklama gerekçesi olarak oraya sunulması yargının geldiği aşamayı, hukuk ayıbını gerçekten gözler önüne sermesi açısından ibret vericidir.

Başka bir iddia, "Hasankeyf Sular Altında Kalmasın" kampanyası. Çevre hareketleri, partinin çevre komisyonu ve DTK'nin çevreyle ilgili birimleri Hasankeyf'e ilişkin kampanyalar yapmışlar ve Hasankeyf'in korunmasına dair uluslararası düzeyde, ulusal düzeyde ne kadar büyük kampanyaların yapıldığını ilgilenenler çok iyi bilir. Ve Hasankeyf'in nasıl tarihi bir miras olduğunu yine buradan söylemek isterim, görmeyenlerin de mutlaka gerçekten görmesi gereken bir yer. Ama, iddianameye nasıl konu olmuş? İddianamedeki cümleyi söylüyorum, diyorlar ki: "Hasankeyf, PKK gerillalarının orayı geçiş güzergâhı olarak kullandığı; su altında kalmaması için bu eylemi yapanların, bu yolu kesmek istememeleri sebebiyle örgüt adına suç işledikleri..."

Şimdi, bunlar o kadar komik gibi görünüyor ama bu iddialarla oradaki tutuklular beş yıl tutuklu kaldılar ve hâlâ bu yargılama devam ediyor. Peki, niye anlatıyorum bu davayı? Bu davanın şu anda geldiği aşama itibarıyla üzerinde büyük bir oyun oynanıyor, büyük bir projenin bir parçası olarak bu dava devam ettiriliyor. Peki, nedir bu davanın özelliği? Bu davanın içinde DTK eş başkanları var; yargılananlar arasında, bu davanın sanıklar arasında -sanık demeye dilim varmıyor- bu davanın mağduru olanlar arasında 8 milletvekili arkadaşımız var. Bu davanın yine, mağdurlarından şu anda Mardin Büyükşehir Belediyesi Başkanı, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı var ve başka, Batman,

diğer birçok ilin belediye eş başkanları, belediye meclis üyeleri, merkez yürütme kurulu üyeleri, parti meclisi üyeleri var. Ve bu davaya ilişkin savcılar tutuklayan akıl, “Kumpas yapıldı.” diyen akıl şimdi yeni bir heyet görevlendirmiş ve bu heyet haftanın her günü duruşma yapmak istiyor. Rivayet odur ki -bu sadece bir rivayet değil tabii, veriye dayalı- üç ayda, haziran ayına kadar bu davanın bitirilmesi talimatı verilmiş. Avukat arkadaşlarımız hâkimin reddini, başkanın reddini, her türlü hukuki yolu deniyorlar ama gelin görün ki mahkemenin hukuk falan taktığı yok. Hatta, yine rivayet odur ki mahkeme başkanı ve üyeleri sıklıkla Ankara’yı ziyaret ediyorlarmış; artık, kimi ziyaret ediyorlar, nasıl talimat alıyorlar bilemiyoruz.

Bunlar rivayet değil değerli arkadaşlar, şu anda haftada en az iki üç gün duruşma yapılıyor ve bu talimattan sonra ne yapıldı biliyor musunuz? Gültan Kışanak Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı olarak bu davanın sanığı değildi, dava, özel bir uygulamayla hemen dosyalar birleştirildi ve bu davaya eklendi. Sayın Ahmet Türk yine aynen KCK ana davaya monte edildi. Sebahat Tuncel, HDK Eş Sözcüsü olarak hemen hızlı bir operasyonla bu davanın sanığı hâline getirildi ve bu operasyona hâlâ devam ediliyor. Yani, HDP, HDK, DTK, DBP, KJA ve daha birçok sivil toplum kuruluşu, demokratik siyaset alanı ve yerel yönetimler bu dava üzerinden tasfiye edilmeye çalışılıyor.

Bugünlerde yaşadığımız hiçbir şeyi bir tek o konu başlığı altında düşünmemenizi öneririm bir kişi olarak, bir milletvekili olarak, bir arkadaşınız olarak. Bunların hepsi birbiriyle bağlantılı yani şu anda bu davayı hızlandırmak, her gün duruşma yapmak istemek, büyükşehir belediye başkanlarını dâhil etmek, gizli tanıkları zorla getirip orada soru sorulmasına bile izin vermemek ya da gizli tanıkların hazırlanmış ifadeleri orada gelip ezbere bir şekilde anlatmasının hiç kimse -burada çok değerli hukukçular var- tesadüf olduğunu ifade etmesin. Hepimiz çok iyi biliriz ki davalar arasında, hele tutuksuzsa ve bu kadar iş yükü ağırsa, en az iki ay, üç ay talik edilir. Eğer bir dava konusunda hızlandırma kararı verilmişse bunun asla ve asla talimattan ve başka bir talimatlandırmadan ve özel bir istemden bağımsız olmadığını ifade etmek istiyoruz. Gerçekten şu anda sadece iletişim tespit tutanaklarıyla ve anlattığım iki üç örnekte trajikomik iddialarla bu kadar insan demokratik siyaset alanından tasfiye edilmek isteniyor. Bunu, dokunulmazlık tartışmasından ayrı düşünmüyoruz. Bunu, şu anda hâlâ tutuklu olan 11’i kadın, 8’i erkek olmak üzere 19 belediye başkanının tutukluluğundan bağışık ve bağımsız düşünmüyoruz, yine 36 belediye meclis üyesinin tutuklanmasından da bağımsız değil.

Şimdi, bu kadar tutuklama başka bir partide olsa... İktidar partisinin belediye başkanı bildiğim kadarıyla hiç tutuklanmadı, Merkez Yürütme Kurulu üyesi tutuklanmadı. Hatta bir ara burada böyle ciddi, hoş bir sohbete tanık olmuştuk “Siyasete müdahale etmeyelim, edilmemeli.” diye ama sorun Halkların Demokratik Partisi, muhalefet, Kürtler ve gerçekten demokrasi güçlerinin bu konudaki demokratik muhalefeti olunca biz üç maymunu oynamaya devam ediyoruz ve bu operasyonlar -KCK ana davasını özellikle anlattım, bunun üzerinden aynen dokunulmazlıklar gibi- diğer sivil toplum örgütlerine yönelik, basın yayın organlarına yönelik, kadın örgütlerine yönelik, akademisyenlere yönelik operasyonlardan asla bağımsız değil.

Şu anda Türkiye’de sessiz bir toplum, itaat eden bir toplum, biat eden bir toplum yaratılmak isteniyor ama tabii ki bunu başaramayacaklar. Bunu başaramayacağınızı biz şimdiden görüyoruz, kaybedeceğinizi biliyoruz ama kaybederken bütün toplumu da siyasetçiler olarak ciddi bir şekilde bu kaostan, bu cendereden, bu acılardan korumak gibi, kollamak gibi bir görevimiz var. Yani şu anda zaten iktidar partisi milletvekilleri ve eski Anayasa Komisyonu Başkanı sağ olsunlar çok açık sözlüler gerçekten, her şeyi söylüyorlar “Oğlan bizim, kız bizim.”, bir de cinsiyetçi bir bakış açısıyla. Zaten cinsiyetçilik ruhlarına işlemiş gerçekten, kadın bakış açısından hiç eser yok. Diğeri “E, zaten üçü de bizim.” diyor, “Biz başkanlık sistemini getirelim ki yargı, yürütme ve yasamayı ayıralım.”

Gerçekten ya bütün Türkiye yurttaşlarını aptal yerine koyuyorlar, 78 milyon insanı ya da ne dediklerini bilmiyorlar yani AK PARTİ'nin, iktidar partisinin kendi seçmenine de böyle bir haksızlık yapmaya hakkı yok. Herkesin akli melekeleri kendine göredir, herkesin bir akıl süzgeci vardır. Bu söylenenler karşısında herhâlde bir değerlendirme, bir hesap yapma gibi koşulları vardır ama her söylemle yani âdeta hepimizle alay ediliyor, aklımızla alay ediliyor ve söylenenlere inanmamız bekleniyor. İşte gerçekten, şu anda yargının içinde bulunduğu durum, bırakın bağımsızlığı, tarafsızlığı, yargı mensupları -hepsini tenzih ediyorum, sınıf arkadaşlarımız var, çok değerli hukukçular var, gerçekten işini yapmaya çalışanlar var ama- herhâlde yaşamlarının hiçbir döneminde bu kadar büyük bir baskı görmediler, böyle büyük eziyetler çekmediler çünkü istemese de o kararı vermek zorunda, vermese sürgün edilecek, yeri değiştirilecek, tutuklanacak, paralelci diye damgalanacak ya da başka başka işler gelecek başına. Şimdi böyle bir yargıya HDP'yi, DBP'yi, DTK'yı, KJA'yı, basın örgütlerini, kadın kurumlarını, bir bütün olarak toplumsal muhalefet odaklarını susturun, konuşturmayın, her söze soruşturma açın talimatı var. Benim seçtiğim ilde, Adana'da zaman zaman basın açıklamalarına katılıyorum sendikaların, derneklerin, sivil toplum kuruluşlarının. Şöyle bir uygulama başlatmışlar: Kim ağzını açıyorsa Adana'da hemen iki gün sonra soruşturma kâğıdı gidiyor, "Niye bunu söyledin?", "Niye orada bulundun?" Bir de açıklamadan sonra bizzat tanık oldum. Hemen, diyelim ki 100 kişilik bir kitle var, 101'inci kişi geldi. 100 kişinin kimliğine zaten bakmış oluyor, o 101'inci kişiyi de çağırıyor, diyor ki: "Bir GBT'ne bakacağız." Yani açık bir alanda, açıklama yapmış. GBT'yi alıyor, ismini kaydediyor ve açıkça tehdit edip "Bir daha bu açıklamalara gelmeyin, başınız belaya girer." diyor. Yani hukuk dışılığın bu kadar diz boyu olduğu, demokratik tepkilerin bu kadar sınırlandırıldığı, hukukun bu kadar ayaklar altına alındığı bir dönemde iktidar partisi şiddete davetiye çıkartıyor. İlegaliteye, yasa dışılığa ve aslında hukuk dışılığı kendisi sebebiyet veriyor. Hukukun arkasında durmadığı için, hukuk kurallarına olan güven yerle bir olduğu için maalesef bunun yegâne sorumlusu iktidar partisi ve uygulamalarıdır diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Beştaş.

Şahsı adına Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu konuşacak.

Buyurun Sayın Kuyucuoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Evet, gensoru vesilesiyle ara ara sayın bakanlarımızı burada görüyoruz, bu mutluluk veriyor bize, burada olmaları.

Değerli milletvekilleri, Turizm Haftası'na girdiğimiz bugünlerde tüm turizm sektöründe ve ilişkili sektörlerde endişeli bir bekleyiş var, "Ne olacak, nasıl olacak, geleceği nasıl planlayacağız?" endişesi. Sektörün durumuna ve bu yılki beklentilere baktığımızda, alınan önlemler sektörü kurtarmaya yetmeyecek. Sektörden aldığımız bilgilere göre, geçen yıla göre rezervasyonlarda düşüş yüzde 50'lere ulaşmıştır. 1,5 milyona yakın kişinin istihdam edildiği sektör çalışanlarının çoğu işsiz kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Değerli milletvekilleri, burada sorulması gereken soru, sektörün nasıl bu duruma geldiğidir. 100 milyar dolarlık yatırım ve kırk yıllık çaba sonunda 36 milyon turistle 35 milyar dolar gelir getiren Türkiye turizm sektörü neden birçok ülkenin kendi vatandaşlarına gidilmemesi yönünde uyardığı bir ülke hâline gelmiştir? Bunun tek bir nedeni vardır, o da ülkeyi yönetme beceriksizliğidir. Dış politikada atı-

lan yanlış adımlar her konuda ülkemizin aleyhine gelişmelere neden olmuştur. Turistin birinci derecede önem verdiği şey güvenlik ve huzurdur. Türkiye’de güvenlik, huzur ve hukuk kalmamıştır. Birçok ülkeyle ticari ve diplomatik ilişkilerimiz durma noktasına gelmiştir. Demokrasimizi zayıflattık, hukukun üstünlüğünü ve basın özgürlüğünü yok ettik ve bu uygulamalarla dünyada mizah konusu hâline geldik. Ticari ilişkilerimizde en önemli ülkelerin başında gelen Rusya’yla bütün bağlarımızı kopardık. Özetle, ülkemizdeki huzur ve güven ortamını beceriksiz ülke yönetimimizle yok ettik. Bu nedenle de tercih edilen ülke olmaktan çıktık. Turist çeken ülkeden göçmen çeken ülkeye döndük.

Değerli arkadaşlar, yapılması gerekenlerin en başında gelen ülkemizin dünyada bozulan imajını düzeltmektir. Aileleriyle birlikte sayıları 7,5 milyona ulaşan 2,5 milyon civarındaki kamu çalışanını devlet desteğiyle turizm tesislerinden yararlandırmalıyız. Turizm sektörüne uygulanan teşvikler açısından ülkemiz dört bölgeye ayrılmalı ve daha az turist ve turizm geliri elde eden bölgelere daha çok teşvik uygulanmalıdır. Bazı bölgelere aynı ülkeden turist yığılmasının önüne geçilecek politikalar geliştirilmeli ve turizmin ülke geneline yayılması sağlanmalıdır. Uçağa destek yerine yolcu başına destek uygulamasına geçilmelidir. Uçakla gelen turistlerde olduğu gibi kruvaziyer gemileriyle gelen turistler için de destek verilmelidir. Turizm Master Planı yeniden ele alınmalıdır.

Türkiye’ye turist gelen ülkelerden gelen turist sayısına göre değil, artış yüzdesi oranında destek yapılmalıdır. Turizm sektörünün bu yıl ödemesi gereken 4,3 milyar liralık kredi borçlarına da çözüm bulunmalıdır. Bu şekilde, turizm sektörü belli ülkelere bağımlılıktan kurtulacak, turizmin ülke geneline yayılması ve çeşitlenmesi teşvik edilecektir. Kendi ilim Mersin daha çok iç turizme hitap etmesi nedeniyle bu durumdan fazla etkilenmese de dış turizm için yatırımlar yapan ve yıllardır dış turizme hazırlanan Mersin bölgesi olarak büyük beklentimiz vardır. Emeklerimizin Hükûmetin yanlış politikaları yüzünden boşa gitmesini istemiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Turizm demek, tanıtım demektir. Yurt dışına çıkış harçları artırılarak buradan elde edilen kaynak turizmin tanıtımında kullanılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, sektörü kurtarmanın yolu, bu tür desteklerden daha çok, ülkemizin hem dış hem de iç politikasında ciddi değişikliklere gitmekten, demokrasimizin ve hukukun üstünlüğünü koruyarak insan hak ve özgürlüklerinin önünü açmaktan, güvenli ve huzurlu iç barışı sağlanmış bir ülke olmaktan geçer.

Bu vesileyle turizm sektörünün Turizm Haftası’nı kutluyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – ...oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.36

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.52****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

279 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın maddelerine geçilmesinin oylanmasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi tasarının maddelerine geçilmesini tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Maddelere geçilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime kırk dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.53

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

279 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan, Velayet Sorumluluğu ve Çocukların Korunması Hakkında Tedbirler Yönünden Yetki, Uygulanacak Hukuk, Tanıma, Tenfiz ve İşbirliğine Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- *Velayet Sorumluluğu ve Çocukların Korunması Hakkında Tedbirler Yönünden Yetki, Uygulanacak Hukuk, Tanıma, Tenfiz ve İşbirliğine Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/697) (S. Sayısı: 280)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3’üncü sırada yer alan, Çocuk Nafakası ve Diğer Aile Nafaka Türlerinin Uluslararası Tahsiline İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- *Çocuk Nafakası ve Diğer Aile Nafaka Türlerinin Uluslararası Tahsiline İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/698) (S. Sayısı: 281)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

4’üncü sırada yer alan, Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

4.- *Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/695) (S. Sayısı: 278) (x)*

BAŞKAN – Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Komisyon Raporu 278 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu tasarı, İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kanuna mı geçtiniz? Bizim konuşmacılar hazır değil. Hiç kimse söylemedi.

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

(x) 278 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Meclis gündemine yönelik olarak gruplar arasında varılmış bir mutabakat vardı.

BAŞKAN – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Uluslararası anlaşmalardan 3 tane uluslararası anlaşma önemliydi. O konuyla ilgili gruplar verdikleri sözlere sadık davrandılar ve bugün 3 tane uluslararası anlaşma görüşülecek, sonra da kanuna geçilecekti.

BAŞKAN – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sebep nedir bilinmez ama tahmin ediyorum iktidar partisi milletvekillerinin Meclise devamındaki bir sorunla ilgili olduğu anlaşılıyor, uluslararası anlaşma maddelerine geçildiği oylandıktan hemen sonra ara verdik, aradan döndüğümüzde -bizim bilgimiz dâhilinde olan- 3 tane uluslararası anlaşma görüşülecekken onlar atlandı ve Komisyon yerini aldı, kanuna geçiyoruz.

Bu durumda grupların uluslararası anlaşmalara göre konuşmacıları var ama bu kanun için grupların konuşmacıları belki şimdi odasında, belki bürosunda, belki bir başka yerde, belki yemekte. Apar topar, böyle bir şeyi Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna -ki diğer gruplar da benzer düşünüyorlardır- söylemeksiz uygulamak, en hafif deyimle, büyük bir nezaketsizlik. Şahsınızla ilgili değil, siz...

BAŞKAN – Şimdi onu soracaktım, “Benimle ilgili mi?” diyecektim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır, kesinlikle öyle bir şey yok. Yani siz bakıyorsunuz, komisyon yok, erteleyeceksiniz, yapacak bir şey yok, gündemi yürütüyorsunuz. Ama biliyorsunuz ki grup başkan vekilleri arasındaki uzlaşmalar, o partilerin kurumsal kimliklerinin vermiş olduğu sözlerdir ve bu konudaki en ufak bir aksama o grubu utandırır. Biz böyle bir şey yaşanmaması için, örneğin uluslararası anlaşmalarda toplam yirmi dakika konuşulup 3 uluslararası anlaşma geçecek diye konuşmacılarımıza yirmi dakikalık sürenin on dakikasını kullandırarak, indirdik; siz de gördünüz. Ama şimdi, bir bakıyoruz, kanuna geçilmiş, bundan bir tek Sayın Bakanın, Komisyonun, iktidar partisinin haberi var. Nereden anılıyor? Şaşırmıyorlar. Nereden anılıyor? Nasılsa oylama yok diye bütün milletvekilleri gitmiş, yok, bir yerdeler, biliyorlar oylama olmayacağını.

Bu, grubumuza karşı yapılmış bir haksızlık; iş birliği anlayışımıza, ülkenin genel menfaatleri üzerinde hepimizin mutabakatına ve uluslararası anlaşmaları geçirmeye ilgili irademize, bu konuda göstermiş olduğumuz anlayışa, iş birliğine yapılmış bir suistimal. Bunu kabul etmemiz mümkün değil.

Grup başkan vekillerinin varlığında tarafınızdan bu konunun hızla değerlendirilmesi için birleşime ara verilmesini ve grup başkan vekilleriyle durumun istişare edilmesini talep ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Turan, sizi dinliyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, kıymetli grup başkan vekilinin hassasiyetini paylaşıyoruz. Ancak, aradan önceki görüşmemizde, CHP’li arkadaşların da olduğu bir görüşmede, birtakım malum gerekçelerle, bir başka partimizin ısrarından dolayı, çalışmalarımızı âdeta sabote etmesinden dolayı kanunu görüşmeye başladık; bunu konuştuk daha önce de.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, böyle bir şeyden haberim yok benim grup başkan vekili olarak.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, ben dinleyeyim, karar vereceğim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, hatta buraya geldiğimizde, belki de usule aykırı olarak, tüm Meclise bunu ilan ettik, duyurduk. Muhtemelen Özgür Bey orada yoktu galiba, o yüzden böyle bir sıkıntı olmuş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben oturum kapanırken buradaydım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hiç sorun değil, uygun görürseniz bir beş dakika ara verelim, Özgür Vekilim toplansın arkadaşlarını, devam edelim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Turan.

Bana da getirilen, söylenen bilgi, bu konuda yani kanuna geçilmesi konusunda bir uzlaşma sağlandığı yönündeydi. Buna uygun olarak da, Sayın Özel sizin ifade ettiğiniz gibi, ben usuli işlemleri tamamladım ve kanuna geçtim ama tabii ki burada uyum içinde çalışmak hepimizin ilkesidir, öyle de olmalıdır.

Bu nedenle, ben grup başkan vekillerini görüşmeye davet edeyim, bir de on beş dakika ara vereyim.

Erkan Bey -isterseniz- sizi de dinledikten sonra mı ara vereyim yoksa şimdi mi ara vereyim?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim, tutanaklara girmesi bakımından da bir cümleyle ifade edeyim.

BAŞKAN – Onun için soruyorum zaten.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tabii, ara vermenizde büyük fayda var.

BAŞKAN – Tamam.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani, nasıl bir mutabakata varmışsak, hangi tasarıların görüşüleceği hususunda mutabık kalmışsak o yolda gidilmesi gerekir. Ancak, toplantıdan sonra belki yeni bir tutum belirleriz.

BAŞKAN – Tamam.

O zaman talepler doğrultusunda bir on dakika ara verelim.

Grup başkan vekillerini görüşmeye davet ediyorum.

Buyurun.

Kapanma Saati: 20.39

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.53

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

278 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon? Burada.

Hükûmet? Burada.

Tasarının tümü üzerinde ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan’a aittir.

Buyurun Sayın Ertan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada, Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı’nın geneli üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Türkiye, cezaî konularda adli işbirliğine ilişkin çok sayıda uluslararası sözleşmenin ve ikili anlaşmanın tarafıdır. Bu sözleşmelerin ve anlaşmaların etkin bir şekilde uygulanması için buradaki ilkelerin bir araya getirildiği bir çerçeve yasanın çıkarılması elbette ki şarttır. Bu kadar teknik bir konuda dağınık bir hâlde bulunan düzenlemelerin bir araya getirilmesi elbette ki oldukça önemli. Bugün tartışacağımız bu tasarı, genel olarak, şimdiye kadar taraf olduğumuz sözleşmelerdeki genel hükümleri içermekle birlikte tabii ki eksik olduğu noktalar var.

Öncelikle, son ayların alışkanlığı olsa gerek, yine alelacele geçirilmeye çalışılan bir kanunla karşı karşıyayız. Malumunuz, iktidarın vize muafiyeti çalışması sözü nedeniyle haziran ayına endeksli bir çalışma takvimimiz var ve hızla bu temponun içinde bulunmaktayız. Önceki tasarılar da olduğu gibi bu tasarımı da incelemek için sadece üç beş gün zamanımız olabildi ve çok detaylı inceleme imkânımız olmadı, maddeler üzerinde verimli bir tartışma yürütülmedi, verimli tartışma olmayınca da iktidar partisi, muhalefeti bastırdığını düşünüyor.

Her ne kadar diğer kanunlara kıyasla daha özenli hazırlandığı tarafımızca fark edilmiş olsa da, yeterince tartışılmadan, paydaşlarınca yeterli görüş alınmadan ve kamuoyunda da yeterli tepkileri gözlemlemeden çıkarılmasından dolayı elbette ki haklar ve özgürlükler bakımından endişelerimizi artıran bir yapısı var. Bütün bu kanunlar için hepimizin aklımızda bulundurması gereken bir nokta olduğu kanaatindeyim. Avrupa Birliğinden haziran ayına kadar süre almış olabilirsiniz ama kanunların uygulama süresi hazırda bitmeyecek. Yani biz bu kanunları uzun süreli olması için hazırlamalıyız. Bu nedenle her kesimin kaygılarını rahatlıkla ifade edebileceği ortamların hazırlanması bu Meclisin en önemli görevlerinden biri olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, daha önce de belirttiğim gibi, teknik ve gerekli bir kanun olmasına rağmen sorunları da yok değil, elimden geldiğince bu sorunları sizlere aktarmaya çalışacağım. Öncelikle, ademimerkeziyetçilik iddiası ve vaadiyle iktidara gelen AKP, merkeziyetçiliğe doğru tam gaz devam etmektedir. Devlet işlerini tek merkezden ele alma gayreti öyle bir noktaya gelmiş ki hukukun üstünlüğü

ilkesi bu iktidar döneminde neredeyse yok hükmündedir. Kanunu incelerken görmüşsünüzdür, merkezî makam olarak belirlenen Adalet Bakanlığı son derece geniş yetkilerle donatılmıştır ve bu yetkiler doğrultusunda Bakanlığın verdiği kararlara bütün adli mercilerin de uyması beklenmektedir. Peki, devletlerce ileri sürülen şartların veya merkezî makamca verilen teminatın hukuka aykırılığı durumunda ne olacak? İdari bir makamın verdiği teminat ya da kabul ettiği şartların yargıyı da bağlamasını nasıl beklersiniz?

Ayrıca, tasarının 19'uncu maddesinde, iade kararının yerine getirilmesi, Başbakanın kararına bağlı hâle getirilmiştir. Eskiden Bakanlar Kurulunun yetkisi kapsamında olan iade kararının tek kişiye bağlanması, demokrasideki çoğulculuk ilkesi açısından uygulamayı geriye götürmektedir. Çoğulculuk ilkesiyle çeliştiği gibi, her kararı tek başına verme kaygısı, kendi Kabinesine güvenmeyen bir iktidar izlenimi de doğurmaktadır.

Adalet Bakanı ve Başbakanın, mahkemelerin karar vereceği adli iş birliği talepleriyle ilgili son sözü söyleyecek olması, hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden olan hukukun üstünlüğü ilkesiyle çelişmektedir. Adli meselelerde yürütmenin yargıya müdahalesinin önüne geçmek için, mevcut tasarıda bakanlara verilen yetkiler asgari düzeye indirilmelidir. Ayrıca, bu makamların adli iş birliği ve iadeye ilişkin kararlarının hukuka aykırılığı durumunda, kararların denetimi için başvurulacak itiraz yolunun ilgili maddelerde açıkça belirtilmesi gerekiyor. İtiraz yolunu Türkiye'de ikamet edenler biliyor olsa bile, uluslararası ayağı olan bu kanunun, Türkiye vatandaşı olmayan kişiler için de yol gösterici olması gerekir.

Değerli milletvekilleri, belki takip etmişsinizdir, bugün yine Amerika'dan Reza Zarrab'la ilgili haberler vardı. Bu haberlere göre, Reza Zarrab hakkındaki davanın 30 Martta yenilenen iddianamesinde, Türkiye ilk kez suçun işlendiği ülkeler arasında sayıldı. Gerçi Zarrab'ın tutuklandığı ilk günden beri biz bunu biliyorduk ve ifade ediyorduk.

Yenilenen iddianameye göre Zarrab'a yöneltilen, ABD çıkarlarına karşı komplo kurmak için iş birliği, İran'a karşı uygulanan uluslararası ambargoyu delmek, banka sahteciliği ve kara para aklama suçlamalarının işlendiği yerlerden biri de Türkiye. Bu durumda, suç Türkiye'de işlendiği için, ilgili savcı, Zarrab'ın bu suçları kimlerle birlikte ve nasıl işlediğini araştırma, dosyasına koyma ve ifadesini alma hakkına sahip oldu.

Konumuz uluslararası adli iş birliği olunca, sormadan edemiyoruz. Amerika Birleşik Devletleri, Reza Zarrab soruşturması için Türkiye'ye iş birliği talebinde bulununca Hükûmetin yanıtı ne olacak? Bu suçlamaların araştırılması için iş birliği yapacak mı? Yoksa tasarının 4'üncü maddesinde yer aldığı gibi, Türkiye'nin millî güvenliği, kamu düzeni ve diğer temel çıkarları ihlal edilecek kaygısıyla bu talepleri görmezden mi gelecek? Türkiye'de artık millî güvenlik AKP'nin güvenliği, kamu düzeni de AKP'nin düzeni olduğu için, üstelik 17-25 Aralık süreci de hâlâ dün gibi hafızalardayken, ileride bu kanunun Reza Zarrab için uygulanıp uygulanmayacağını doğrusu çok merak ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tasarının Komisyon görüşmeleri sırasında üzerinde durduğumuz bir konu da bu tasarının mevcut iktidarın muhafazakâr kaygıları nedeniyle herkese eşit koruma sağlamıyor olmasıdır. Bildiğiniz üzere, bundan önce gelen ve insan haklarını etkileyen kanunlarda da bütün ayrımcılık temellerinin sıralanmasını ve AKP iktidarının görmemekte ısrar ettiği cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği farklılıklarının da koruma altına alınmasını sıklıkla vurgulamıştık.

Mevcut tasarının 4 ve 11'inci maddeleri, kişilerin ırkı, etnik kökeni, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi görüşleri nedeniyle cezalandırılma riski varsa iade taleplerinin ye-

rine getirilmeyeceğini belirtmektedir. Biz de diyoruz ki buraya “cinsel yönelim” ve “cinsiyet kimliği”ni ekleyin çünkü çok sayıda ülkede eş cinsellik suçtur. Özellikle İran, Rusya, Yemen, Suudi Arabistan, Özbekistan, Hindistan gibi ülkelerde, 20’yi aşkın ülkede eş cinsellik suç sayılmakta ya da bunun ifade edilmesine karşı yasalar bulunmaktadır. Kaldı ki sırf eş cinsel olduğu için adını saydığım bu ülkelerden kaçıp Türkiye’ye sığınan çok sayıda insan var. Bu tasarıya onları da koruyacak düzenlemeleri eklediğimiz müddetçe bu ülkelerdeki kişilerin tercihleri, cinsel kimlikleri nedeniyle cezalandırılmasına aracı olmuş olacağız.

Komisyon toplantısında bu kaygılarımızı dile getirdiğimizde, Sayın Bekir Bozdağ muhafazakâr demokrat bir parti olarak halka karşı sorumluluklarının olduğunu ve siyasi tavırlarının çok net olduğunu ifade etti. Yaşam hakkını ve temel insan haklarını öncelemeyen bir tutum takındığınız müddetçe demokrat olduğunuza kimseyi inandıramazsınız Sayın Bakan. Kaldı ki Türkiye’yi yüzde 50’den ibaret sayıyorsunuz ama defalarca hatırlattığımız şu gerçeği tekrar dile getirmek isterim: Siz yüzde 100’ün Bakanısınız ve bu şekilde davranmadığınız müddetçe görevinizi kötüye kullanıyor olacaksınız. Kaldı ki cinsel yönelimi sizden farklı olduğu için yaşam hakkı tehdit edilen kişileri korumamanın bahanesi olarak muhafazakârlık gösterilemez. Bu kriter ne yaşam hakkı ne de diğer temel hakların bahanesi ve istisnası olamaz.

Yine, 11’inci maddenin (2)’nci fıkrasında iade talebinin reddinin istisnası olarak sunulan suçlar arasında savaş suçuna yer verilmemiştir. Roma Statüsü’ne taraf olmadığımız için Uluslararası Ceza Mahkemesinin yetkisini tanımıyor olmamız savaş suçu işlemiş kişileri koruyacağımız anlamına gelmemektedir. Roma Statüsü’ne henüz taraf olmamak zaten başlı başına bir ayıp ama taraf olmadığımız için savaş suçunu koruyor görünmemiz bu ayıbı daha da derinleştirmekten başka bir işe yaramayacaktır. Bu nedenle, savaş suçlularının korunmaması ve iadesinin önüne geçilmemesi için savaş suçunun da insanlığa karşı suçların yanında açıkça belirtilmesi gerekir.

Değerli milletvekilleri, bu tasarının birçok maddesinin Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleriyle geçerli olan CMK’yla tam uyumlu olduğunu söylemek yanlış olur; bir kısmında geçiyor, bir kısmında geçmiyor. Örneğin, CMK’da geçici tutuklama süresi otuz günken tasarının 14’üncü maddesinde bu sürenin en fazla kırk gün olduğu belirtilmektedir. Uluslararası adli iş birliği söz konusu olduğunda geçici tutuklama süresinin on gün artırılmasının nedeni anlaşılamamaktadır. Ayrıca, yabancı kişiye ihtiyaç duyduğunda avukat ve tercüman sağlanmasına dair bir hüküm ısrarlarımıza rağmen tasarıya eklenmemiştir. Bu tasarının belirli maddelerinde CMK hükümlerinin uygulanacağı doğrudur ancak bu uygulamanın yabancı kişilerce de kolaylıkla bilinebilmesi ve mahkemelerde yaygın hâlde gelmesi için tercüman ve avukat hizmetinin açıkça belirtilmesi gerektiği kanaatindeyim. Kaldı ki, bunu belirtmediğimiz takdirde Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi’ne Ek 3 No.lu Protokol’ün hükümleriyle de çelişmiş olacağız. 22 Martta imzaladığımız bu protokolü ileride onaylayacağımız düşünülürse, CMK’nın yanı sıra uluslararası yükümlülüklerimizle uyum sağlamak ve ileride adli makamlarda oluşabilecek karışıklıkları önlemek için bu noktaların tekrar değerlendirilmesi gerekir.

Tasarıya dair belirtmek istediğim bir başka husus ise Türkiye’nin iade talepleri ve şartlarını düzenleyen 22’nci maddeyle ilgili olacak. Söz konusu maddede millî güvenliğin ve uluslararası ilişkilerin zarar görme ihtimalinin bulunması hâlinde Adalet Bakanlığının, iade talebini yabancı devlete iletmeyeceği belirtiliyor. Türkiye’nin suç işlediği iddiasıyla birinin iadesini istemesinin millî güvenliğe nasıl zarar vereceğini anlamakta güçlük çekiyoruz. Türkiye’nin yargılama yetkisine giren bir konuda, yargının önüne getirilmesi gereken bir kişiden yargı kararıyla değil de idarenin kararıyla nasıl vazgeçebi-

liriz? Bunun adı, siyasi otoritenin tasarrufuyla suçluları yargının önünden kaçırmaktır. Yeri geldiğinde “egemenlik” diye ahkâm keserken yargı egemenliğini etkisiz kılmanın hiçbir anlamı yoktur. Komisyon toplantısında bu hükmün istisnai bir hüküm olduğu ve şimdiye kadar böyle bir vakaya denk gelinmediği Adalet Bakanlığı tarafından belirtilmiştir. Gerçekleşme olasılığı bu kadar düşük ise siyasi mercilerin yargıya yön vermesine neden olabilecek ve yargı egemenliğini olumsuz etkileyecek bu düzenlemeyi kanuna neden ekliyoruz? Bu husus açıklanamadı.

Değerli milletvekilleri, başta da belirttiğim gibi, sadece Avrupa Birliğiyle yürütülen vize serbestisi görüşmelerinin koşullarının yerine getirilmesi için alelacele kanunlaştırılması, tasarının ilgili taraflara danışılarak detaylıca incelenmesini engellemekte ve Meclisin yasama yetkisini güçsüzleştirmektedir. Bu nedenle, katılıma imkân vermeyen her türlü yasama çalışmasında olduğu gibi, Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı’nın da bu yöntemle kanunlaşmasına karşı olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum, teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu konuşacak.

Buyurun Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulun siz değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, idrak etmekte olduğumuz Kutlu Doğum Haftası’nın Peygamber Efendimiz’i anmak ve onun mesajlarını anlamak için iyi bir fırsat olmasını temenni ediyorum. Bu haftanın, başta terör olmak üzere, ülkemizde yaşanan sorunlar nedeniyle kaybolan huzurun ve parçalanmış değerlerin tamirine katkı sağlamasını, Peygamber Efendimiz’e duyulan sevgi ve bağlılığın perçinleşmesine vesile olmasını diliyorum. Devletimizin bekası, vatanımızın ve milletimizin birlik ve bütünlüğü uğruna terörle mücadelede Hakk’a yürüten aziz şehitlerimize Allah’tan rahmet, gazilerimize acil şifalar, Türk milletine de başsağlığı diliyorum.

20 Temmuzdan bu tarafa maalesef 179 polisimiz, 267 askerimiz, 10 korucumuz, 19 sivil memurumuz, toplam 475 evladımız şehit olmuştur. Bunun yanında, aynı süre içerisinde 250’ye yakın sivil vatandaşımız terörist saldırılardan dolayı hayatını kaybetmiştir, toplam yaralı sayısı ise 1.500’ü geçmiştir. Bir yanda güvenlik güçlerimiz cansiparane terörle mücadeleyi yürütürken diğer yanda terörle mücadeleyi askıya alarak yeni bir müzakere masası kurulması ve terörle mücadeleyi akamete uğratma yönündeki sinsi girişimleri milletimiz adına ibretle takip ettiğimizi belirtmek istiyorum. Türklüğü sindirmek ve tarihten silmek, Türkiye’yi ve Türk milletini yok etmek için sıraya girmiş olan çevreler terörle mücadeleyi keserek yeniden müzakere önermektedir. Türkiye’nin Suriye’ye dönmesi ve Balkanlaşması etap etap hayata geçirilmek istenmektedir. Küresel güçler Türkiye’nin bölünmesi, insan ve toprak temelli parçalanması amacıyla devrededir. Bilinmelidir ki terörle mücadeleyi akamete uğratmaya dönük yeni bir ihanet süreci bölücü terörü daha da azdıracak, anaların gözyaşını artıracak ve şehitlerimizin kemiklerini sızlatacaktır. Bölücü terörün kökü kazınmadan terörle mücadeleden vazgeçip böyle bir süreç başlatılacak olanları ise Türk milleti asla affetmeyecektir.

Dün Suriye’nin IŞİD denetimindeki bölgesinden ateşlenen roketatar mermileri Kilis’i vurmuş, 3’ü çocuk 4 Suriye vatandaşının ölümüne, 6 kişinin de yaralanmasına yol açmıştır. Daha önce de Suriye tarafından vatan topraklarına düşen füzelerden dolayı 6 kişi hayatını kaybetmiş, 26 kişi de yaralanmıştır.

Suriye yakasından fırlatılan füzeler sınırlarımızı, Kilis ve çevresini kana bulamaya devam etmektedir. Başta Kilis olmak üzere sınır il ve ilçelerimiz diken üstündedir, sınır güvenliğimiz tehdit altındadır. Hükûmeti, acilen, sınır il ve ilçelerinde yaşayan vatandaşlarımızın huzur ve güvenliğini sağlayacak tedbirleri almaya davet ediyorum.

Değerli milletvekilleri, son dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilen kanun tasarılarının, bir hizmet icabı olmaktan ziyade, Avrupa Birliği vize muafiyeti ve benzeri dayatmaların sonucu olarak ve acil biçimde gündeme geldiğini görüyoruz. Bu durum, hem hukuk devleti ilkeleri hem de kanun yapma tekniği açısından mahzurlu sonuçlar doğurmaktadır; görüşmekte olduğumuz tasarı da bu mahiyettedir.

Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı, içeriği daha önce ikili anlaşmalar ve bir kısım kanunlarla iç hukukumuzda kısmen var olmakla birlikte, bunları kodifiye eden bir düzenleme-
dir; özel nitelikli konuları ve hukukumuza ilk defa girecek bazı kavramları da içermektedir.

Günümüz dünyasındaki gelişmeler örgütlü suçlar için de elverişli bir ortam oluşturmaktadır. Başta terörizm, finansal suçlar ve kitle imha silahlarının yayılması gibi tehlikeler millî güvenlik açısından ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Bu gelişmelerin sonucu olarak suçlar da küreselleşmektedir. O sebeple, devletler açısından sınıraşan örgütlü suçlarla mücadele büyük önem arz etmektedir. Özellikle finansal kurumlara ve bankalara yönelik siber saldırıların yapıldığı ülke ile bu eylemi yapanların bulunduğu ülke farklıdır. Ülkelerin İnternet sitelerine devletin bilgilerine ulaşmak için yapılan siber saldırılarda da eylemi yapanın yaşadığı ve eylemini yaptığı ülke farklı olmaktadır. Yurt dışında yaşayan milyonlarca vatandaşımız da dikkate alındığında, ülkemiz açısından bu alanda uluslararası iş birliğinin önemi daha belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Nitekim, Milliyetçi Hareket Partisi olarak seçim beyannamemizde, yurt dışındaki vatandaşlarımızın adalete erişiminin önündeki yapısal ve hukuki engellerin uluslararası iş birliği imkânlarına ağırlık verilerek kaldırılacağı belirtilmiştir. Bu tür problemlerle mücadelede etkinlik sağlanması, suçun ve suçluların yakalanması için ülkeler arası iş birliği şarttır. Kuşkusuz, yeryüzünde hiçbir ülke suçlular için bir sığınma yeri olmamalıdır ve tüm ülkelerin, terörle mücadele başta olmak üzere, suçlarla mücadele konusunda iş birliği yapması kaçınılmaz bir zorunluluk olarak görülmelidir. Aksi takdirde, Ankara'daki patlama Paris'tekinden daha az lanetleniyorsa, Orta Doğu'daki insanların ölümü Avrupa'dakilerden daha önemsiz ve sıradan görülüyorsa, normal karşılanıp tepki verilmiyorsa bu anlayışla terörizme karşı uluslararası düzeyde etkili bir iş birliğinin yapılabilmesi mümkün olmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, devletlerin uluslararası adli iş birliğinde öncelikle anayasal düzenlemelerle birlikte uluslararası anlaşmalar ve ulusal hukuk kurallarını uyumlaştırması ve iç hukukta da buna uygun düzenlemeler yapması gerekmektedir. Uluslararası adli iş birliği çerçevesinde suçlunun suç işlediği ülkeye getirilerek yargılama sürecinin tamamlanması veya hakkında verilmiş cezanın infazının yerine getirilmesi için failin geri getirilmesi önemlidir. Ülkemizde suça karışıp yurt dışına kaçanların ya da yurt dışında suça karışıp ülkemize gelenlerin yakalanmasında ve yargılanmasında da uluslararası iş birliği kaçınılmaz bulunmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye de uluslararası adli iş birliği alanında diğer ülkelerle çok sayıda ikili ve çok taraflı sözleşmeye imza atmıştır. Uluslararası adli iş birliği alanında özel bir kanuni düzenlemenin bulunmaması uygulamada aksaklıklara sebep olabilmekte ve bu müessesenin yeterince etkin kullanılamamasına yol açabilmektedir.

Tasarıyla “soruşturma veya kovuşturmanın devri” ile “rıza dayalı iade usulü” gibi mevzuatımızda daha önce düzenlenmemiş uluslararası adli iş birliği müesseselerine de yer verilmektedir. Tasarı amacı itibarıyla uluslararası adli iş birliği alanında diğer ülkelerle zamanın şartlarına göre imzalanmış olan anlaşma hükümlerinin uygulamada farklılıklara yol açmasının önüne geçmeyi hedefleyen bir düzenleme olarak görülmektedir. Bugüne kadar bu konuda yapılmış olan ikili ve çok taraflı anlaşmalar saklı tutulmaktadır. Bu durum, her ne kadar tasarının amaçlarından birisi zamanın şartlarına göre düzenlenen hükümlerin uyumlaştırılması olsa da bazı hususların birleştirilmesinin nasıl mümkün olabileceği sorusunu da akla getirmektedir.

Devletler arasındaki adli iş birliği kapsamında suçluların iadesi, kovuşturma, soruşturma ve infazın devredilmesi ile hükümlünün nakli konuları tek bir kanuni düzenleme çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu konuların her birine dair Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar mevcut bulunduğu için, kanun tasarısında sevk edilen düzenlemelerin bahse konu anlaşmalara uygunluğunun tesis edilmesi önem taşımaktadır. Aksi ihtimalde, Anayasa’nın 90’ıncı maddesi hükmü gereği görüşülen kanun tasarısının yasalaşması hâlinde hukuki değerden mahrum kalması gibi bir sonuç ortaya çıkabilecektir.

Bir diğer husus, tasarının ana unsurunu oluşturan merkezî makam olarak Adalet Bakanlığının tespitidir. Bu durum, işlerin hızlı yürütmesine katkı sağlayabilecek bir düzenleme olmakla birlikte, alınacak kararların dış politika, güvenlik, siyaset, sosyal ve ekonomik hususlarla da ilgili olması nedeniyle verilen yetki ve sorumluluğun bir bakanlığı aşacak düzeyde olduğu değerlendirilmektedir.

Kanun tasarısında yabancı ülkede bulunan bir kişinin Türkiye’ye iadesine ilişkin talep ve şartlar düzenlenmiştir. Adli mercilerin soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması ya da mahkûmiyet kararının infazı için yabancı ülkede bulunan ve hakkında yakalama veya tutuklama kararı verilen kişilerin iadesini isteyebileceği ifade edilmiştir.

Bunun dışında, madde gerekçesinde bir kişinin Türkiye’ye iadesine ülkemizde işlenmiş bir suç sebebiyle başvurulacağı dile getirilmiştir. Uygulamada doğabilecek tereddütleri engellemek bakımından gerekçe ile madde arasında çelişki görüntüsünün açıklığa kavuşturulması ve gerekçede belirtilen şekilde konunun maddeye dercedilmesi yerinde olacaktır.

“İnfazın devralınması” hükmü kapsamında, yabancı devletçe verilen mahkûmiyet kararının Türkiye’de infaz edilebilmesi için hükümlünün Türkiye’de bulunması şartı getirilmiştir. Öte yandan, tasarının “İnfazın devredilmesi” başlıklı maddesinde ise bu defa Türkiye’de verilen mahkûmiyet kararının yabancı devletçe infaz edilebilmesi için infazın devredileceği devlette bulunan hükümlünün bu devletin vatandaşı olması veya bu devletle güçlü sosyal bağlarının bulunması şartına bağlanmıştır. Oysa, Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi’nde infazın devri için hükümlünün mutad olarak diğer devlette oturması şartı bulunmaktadır. Uluslararası hukukta mutad mesken unsurunun bir ülkede bulunma kadar hafif veya bir ülkenin vatandaşı olma kadar ağır bir şart olmadığı nazara alındığında, tasarıdaki bu maddelerin bahse konu uluslararası sözleşmeyle uyumlu bulunmadığı görülmektedir.

Yine, tasarının “İnfazın devralınması” başlıklı maddesinde yabancı devletçe verilen mahkûmiyet kararının Türkiye’de infaz edilebilmesi için aynı suçtan dolayı Türkiye’de soruşturma ve kovuşturma yapılmamış olması şartı getirilmiştir. Buna karşılık, Türkiye’de verilen mahkûmiyet kararının yabancı devletçe infaz edilebilmesi bakımından tasarının “İnfazın devredilmesi” başlıklı 28’inci maddesinde benzer nitelikli bir şartta yer verilmemiştir.

Belirtilmelidir ki Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi'nin 6/(e) maddesi, infazı yerine getirmesi istenilen devlette ilgili eylemin kovuşturma konusu yapılmış olmasını infaz talebinin reddi gerekçesi olarak kabul etmiştir. Bu itibarla, bahse konu uluslararası sözleşmeyle uygunluk açısından tasarının 28'inci maddesine aynı suçtan dolayı infazı gerçekleştirilecek yabancı devlette soruşturma ve kovuşturma yapılmamış olması şartı getirilmesi yerinde olacaktır.

Kanun tasarısıyla, infazın devrini talep yetkisi zımnen de olsa mahkûmiyet hükmünü veren devlete verilmiştir. Bir diğer ifadeyle, ilgili maddelerin tamamının lafzına bakıldığında kanun koyucunun bunu murat ettiği anlaşılmaktadır ancak söz konusu hükme ilgili maddelerde sarahaten yer verilmesi ilerleyen safhada doğabilecek tereddütlerin önlenmesi bakımından faydalı olacaktır.

Değerli milletvekilleri, tasarının Türkiye'ye hükümlü naklini düzenleyen 30'uncu maddesinde hükümlünün Türk vatandaşı olması veya Türkiye'yle güçlü sosyal bağlarının bulunması, yabancı devlette hüküm giymiş bir kişinin Türkiye'ye nakli için bir şart olarak kabul edilmiştir. Benzer şekilde, tasarının "Türkiye'den hükümlü nakli" başlıklı 32'nci maddesinde hükümlünün nakledileceği devletin vatandaşı olması veya bu devlette güçlü sosyal bağlarının bulunması, bu defa Türkiye'de hüküm giymiş bir kişinin yabancı devlete nakli için bir şart olarak kabul edilmiştir. Buna karşılık, Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesi'nde bir hükümlünün nakli ancak hükmü yerine getiren devletin uyuğu ise gerçekleştirilebilecektir. Bu itibarla, tasarıdaki "güçlü sosyal bağların bulunması" ibaresi söz konusu uluslararası sözleşmeyle uyumlu kabul edilmeyecektir. Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesi'nde hükümlünün nakledilmeyi isteyebileceği belirtildikten sonra naklin hükmü veren veya naklin yapılacağı devlet tarafından talep edilebileceği ifade edilmiştir. O sebeple, tasarıda, talep mercilerinin açıkça gösterilmesi yerinde olacaktır.

Kanun tasarısında, ayrıca, esasa ilişkin önemli hususların kanunda açıkça düzenlenmesi yerine alt düzenleyici işlemlere bırakılması doğru değildir. Diğer yandan, "İnfaz sırasında, hükmün verildiği devlette veya Türkiye'de genel veya özel af kabul edilmesi ya da suç ve cezayı ortadan kaldıran veya hafifleten bir sebebin ortaya çıkması hâlinde hükümlünün hukuki durumu hakkında bulunduğu yer ağır ceza mahkemesince karar verilir." hükmüyle yabancı devlette hüküm giymiş olanların Türkiye'ye iadesi talep edilerek, bu madde uyarınca, yeni bir sebep ve durum ortaya çıktığı iddia edilerek hüküm hafifletilebilecek veya ortadan kaldırılabilir. Bu yönüyle tasarı, kamuoyunda kara para aklama ve yolsuzluk nedeniyle Türkiye'nin gündeminde olan ve ülke dışında bulunan kişilerle de illiyet kurularak değerlendirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, buradaki kaygı, bu kanunun amacının acaba bir aklama ya da cezanın veya infazın hafifletilmesi girişimi mi olduğudur. 1'inci maddede ikili anlaşmalar saklı tutulduğuna göre, suçluların geri verilmesi ve ceza işlerinde karşılıklı yardım anlaşmaları karşısında öngörülen düzenlemeler ne getirecektir? Başlatılan kovuşturmayla ilgili olarak hangi mevzuatın geçerli olacağı adli yardımlaşma taleplerinde belli edilmiş ve farklı bir görüş ileri sürülmüşse iki ülke arasındaki bağlayıcı çözümü uluslararası ceza hukukunda ara buluculuk kurumları mı sağlayacaktır? Bu tasarıyla, örneğin, iade edilmeyen bölücülerin, teröristlerin ülkemize iadesi mümkün olacak mıdır? Bölücü terör örgütünün bazı ülkelerde yuvalanmasının ve destek görmesinin önüne geçilebilecek midir? Ülkemize ve milletimize ihanet eden, yetim hakkına el uzatanlardan hesap sorulabilecek midir? Bu tasarı, bunlarla ilgili olarak karşılaşılan problemleri giderebilecek midir? Teröristler evlatlarımıza kıyarken, şehirlerimizde canlı bombalar patlatılırken PKK'yı başkentlerinde konuk edip sırtını sıvazlayan, 14 Nisan 2016 tarihli raporlarında da utanmadan, PKK'ya orantılı güç kullanılmasını isteyen Avrupa'nın bu pervasızlığının önüne geçilebilecek midir?

Tasarının bütününe bakıldığında, diğer ülkelerde barındırılan terör örgütü militanlarının ülkemize iadesiyle bölücülerin bu ülkelerde yuvalanmasının önüne geçilebilecek ilave bir mekanizma maalesef görülememektedir. Aksine, kişi yararına durum nedeniyle, suçluların avantajlı olan yerlerde kalmasının bir hak hâline getirilmesi söz konusu olmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun tasarısı, ülkemiz ile Avrupa Birliği arasında devam etmekte olan vize serbestisi diyalogu süreci kapsamında, vize serbestisi yol haritasında ülkemize ait yükümlülükler arasında yer alan cezai konularda uluslararası adli iş birliği alanında özel bir kanuni düzenleme yapılması kapsamında acele olarak çıkarılmaktadır. Bu nedenle kanunun içeriği ile ikili anlaşmalar arasında tereddütler ortaya çıkacak, uygulamada birtakım sıkıntılara yol açılabilecektir.

Konuşmamı bitirirken, kanun tasarısının hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aksu.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel Konuşacak.

Buyurun Sayın Yüksel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; akşamın bu ilerleyen saatlerinde hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı, maalesef, Adalet Komisyonunda ve alt komisyonda yeterli çalışma yapılmadan, alelacele, çok büyük bir hızla geçirildi.

Sayın grup başkan vekilleri, vallaha, arkanıza bir dönün, bakın. Ben şimdi, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 kişi sayıyorum, bari siz dinleyin, en azından söylediklerimiz bir yerine varsın çünkü muhalefet olarak taleplerimizi şey yapacağız. Yani 317 milletvekilinin sahibi AKP’nin 8-9 milletvekiliyle burada temsili millî iradeye duyduğunuz saygının da bir tezahürü olsa gerek. (CHP sıralarından alkışlar)

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – 4 partiyiz, 4.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – Türkiye Büyük Millet Meclisine son yıllarda “yargı paketi” adı altında sunulan tasarı ve tekliflerin içeriğinde yargı mevzuatına yönelik gerekliliğin dışında konjonktürel olguyu esas alan değişiklikler göze çarpmaktadır, bu doğaldır da. Şimdi huzurlarınızda ki yasa da Avrupa Birliği vize muafiyeti noktasında alelacele getirilen taslak ve tasarlardan birisidir. Bu kadar önemli bir kanunun, onlarca uluslararası sözleşmeyle daha önce çerçevesi çizilmiş bu kadar önemli bir konunun topu topu üç günde alelacele Komisyondan geçirilmesi gerçekten takdire şayan. Yani Hükûmetin bir oldubitti mantığıyla bu kadar önemli yasaları, uluslararası arenada memleketimizin bakış açısını getiren yasaları geçirmesi hukuk devleti ilkesini zedelemektedir. Bu yaratılan olgu, hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayan, yargıya ve Parlamente’ye da güveni giderek ortadan kaldıran sonuçlar yaratmaktadır.

Kanun tasarısının gerekçesinde de belirtildiği üzere, Avrupa Birliği vize serbestliği için öngörülen şartlardan birisi de cezai konularda uluslararası adli iş birliğiyle ilgili müstakil bir düzenleme yapılmasıydı.

Tasarıyla ilgili yapılan teknik çalışmalar neticesinde -burası çok önemli- esas itibarıyla yasal düzenlemenin ilk hâli yani Barolar Birliğine, meslek kuruluşlarına gönderilen ilk hâli 200 maddenin üzerindeydi arkadaşlar. Biz meslek kuruluşlarına gönderilen tasarıdan Adalet Komisyonuna gelmeden önce bir çalışalım dedik, çalıştık. Adalet Komisyonuna tasarı bir geldi, 38 madde. Şu 170 kusur madde ne oldu? Hani inek mi yedi, dağa mı kaçtı, yandı bitti kül mü oldu? Yani ilk hâlde düzenlenen bu 200 maddenin 170 maddesinin Parlamente’nin iradesinden kaçırılmasının amacı nedir? Ben söyleyeyim. Anayasa’nın 7’nci maddesinde, yasama yetkisinin kim tarafından -yani bu Parlamento tarafından- kul-

lanılacağı açıkça belirtilmiş olmasına rağmen, bu 170 maddeyi maalesef AKP Hükûmeti, Parlamentodan yetki devriyle, yönetmelikler yoluyla düzenlenmek üzere Bakanlığa teslim ediyor arkadaşlar. Anayasa Mahkemesi birçok kararında “kanunla düzenleme” ilkesine atıf yaparak, aynı zamanda yasama yetkisinin de Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğunu ve bu yetkinin devredilemeyeceğini öngören Anayasa’nın 7’nci maddesini ve hukuk devletini düzenleyen 2’nci maddeyi esas alarak değerlendirmeye yapmakta ve bu düzenlemeleri iptal etmektedir. Egemenliğin bir yansıması olan cezalandırma yetkisi söz konusu devletin egemenlik alanıyla sınırlı olup başka bir devletin, başka bir egemen devletin ülkesinde bu yetkiyi kullanması pek tabii ki söz konusu değil. İşte, huzurlarımızdaki bu yasa yani aslı 200 madde olan fakat Parlamente’ye 38 madde olarak getirilen ve kalan 170 maddesi Adalet Bakanlığı tarafından yönetmeliklerle düzenlenmesi beklenen bu yasa, işte, bir devletin bizim ülkemizde ceza kovuşturması yapıp yapamayacağıyla ilgili.

Şimdi, bu kanun tasarısının gerekçesinde de belirtildiği üzere, Avrupa Birliği vize serbestliği demek, Schengen uygulamasının bu yasal düzenlemeyle ülkemizi kapsamı anlamına geliyor. Bu ne anlama geliyor? Anılan anlaşmaya taraf olan devletler egemenlik yetkilerinin bir kısmından feragat etmek suretiyle, anlaşmaya taraf başka bir devlete o devletin kendi ülkesinde belirli koşullar altında sınır ötesi “observasyon” ve sıcak takip yapma olanağı veriyor. Bu denli önem arz eden konuların Adalet Komisyonundan ve Türkiye Büyük Millet Meclisinden kaçırılarak Adalet Bakanlığı tarafından yönetmeliklerle düzenlenmesine olanak sağlanması da ayrı bir vahamet konusu.

Anayasa’da öngörülen ayrık durumlar dışında, yasalarla düzenlenmemiş bir alanda yasayla yürütmeye genel nitelikte kural koyma yetkisi verilemiyor ama geçenlerde, bir milletvekiniz çıktı “Yasama da bizde, yürütme de bizde, yargı da bizde.” diye bir itirafta bulundu. Bu kanunda o itirafta aslında çok somut bir örneğini göreceğiz.

Şimdi, taraf olduğumuz Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi’nde -kısa adıyla CİKAYAS- olan delil, dosya ve belgelerin gönderilmesi hükmü yasa tasarısında yok. Dolayısıyla, adli yardımlaşma talepleri kapsamında belge talep edildiğinde, müstakil mevzuatımızda buna ilişkin bir düzenleme olmaması nedeniyle delillerin, transferin reddedilebileceği düşünülüyor.

Ayrıca, gene CİKAYAS’ta yer alan tanık ve bilirkişilerin ifade vermesi, tanık ve bilirkişilerin yabancı devletin adli makamları önüne bizzat çıkması, tanık sıfatıyla veya yüzleştirilmek amacıyla tutuklunun geçici nakli ve bağışıklık, hususiyet ilkesi tasarıda gene yok.

Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi’nde yani SİDAS’ta yer alan hususilik ilkesi tasarıda yok.

Ama, tasarıda çok önemli bir şey var: Tasarının 2’nci maddesinde Adalet Bakanlığı merkezî makam olarak tanımlanıyor ve pek çok maddede de bu merkezî makama yani Adalet Bakanlığına çok önemli yetki ve görevler veriliyor. Ancak, bu görev ve yetkilerin, örneğin 3’üncü maddenin (4)’üncü fıkrasında olduğu gibi, yargı mercilerinin de üstünde konumlanmayı gerektirecek amir hükümler içermesi gözetildiğinde, bu durumun siyasi bir makam olan Adalet Bakanlığının yargı mercilerinin üstünde konumlanması sonucunu yarattığı, güçler ayrılığı ilkesine aykırı olduğu çok açıkça görülmektedir. Ben, aynı, okuyayım bu maddeyi, diyor ki: “Merkezî Makam -yani Adalet Bakanlığı- devletlerce ileri sürülen şartları kabul edebilir veya istenen teminatı verebilir. Merkezî Makamca kabul edilen şartlar veya verilen teminatlar adli mercileri bağlar.” Yani, Adalet Bakanı yargının üstünde, yargıya talimat veren bir konumda konumlandırılıyor. İşte, bu, güçler ayrılığı ilkesine aykırı bir durum.

Kuşkusuz ki devletlerin diğer devletlerle ilişkilerinde egemenlik haklarını gözetme kaygısıyla bazı işlemlerde yürütme organına yetki tanınması doğal gibi görünse de bu durum yargının görev alanına doğrudan müdahaleyi gerektirici nitelikte olmamalı. Kaldı ki her ne kadar idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolu açık olsa da Adalet Bakanlığının tasarruflarının yargısal denetime sahip olacağı düşünülse de sonuçta, çok az kişinin bildiği bir uluslararası yazışma faaliyetinin yargı önüne götürülmesi zor görünmekte.

Yine, HSYK'nın Başkanı konumundaki bir Bakanın olumsuz kararlarına karşı HSYK'ya tabi yargı mensuplarının karşı çıkması da konjonktürel olarak uzak bir olasılık. Anayasa'mızın 138'inci maddesinin ikinci fıkrasında "Hiçbir organ, makam, merci ve kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz." hükmü var. Dolayısıyla, merkezî makâmın yani Adalet Bakanlığının yargı mercisi adına taahhüde girmesi ve bunu yargı mercisine bağlamasının Anayasa'nın 138'inci maddesine de aykırı bir durum yaratacağı açık.

Tasarının 11'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında cinsel kimliğin iade edilmeme nedeni olarak gösterilmemesi doğru değil. Şimdi, bizim yasalarımızda eş cinsellik bir suç değil fakat çoğu ülkenin yasalarında eş cinsellik idamı gerektirecek bir suç. Cinsel tercihin iade edilen ülkede eziyet, fena muamele ya da idamı gerektirmesi hâlinde iade edilmemenin gerektiğinin kanun tasarısında mutlaka olması gerekir.

Yine, savaş suçunun siyasi suç olarak kabul edilmemesi uzun vadede ülkemizi uluslararası alanda güç duruma düşürmektedir.

22'nci maddede, merkezî makama yani Adalet Bakanlığına iade taleplerini reddetme konusunda soyut ve geniş bir takdir yetkisi tanınmaktadır. Benden önceki hatiplerin söylediği gibi, aslında bu ilk etapta şu ünlü Reza Zarrab'la ilgili adli iş birliği taleplerinde Adalet Bakanının işlerine gelmediği durumda bilgi ya da belgeyi diğer devlete vermesinin engellenebileceği düşünülmektedir. Keza, aynı durum infazın devrinde de söz konusu.

Tasarının 30'uncu maddesinde yer alan, Türkiye'ye hükümlü naklinin bir anlamda soyut yetkiyle Adalet Bakanlığına bırakılması, infazını memleket toprağında geçirmek isteyen Türk vatandaşlarının hakkını açıkça sınırlandıran bir girişim.

Bu çerçevede Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'yla temel ilkelerin konulması, çerçevenin çizilmesi, sınırsız, belirsiz geniş bir alanın idarenin düzenlemesine bırakılmaması gerekmektedir. Oysa, bu alanda taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler çerçevesinde tasarı incelenmediğinde, uluslararası sözleşmelerde temel olan bazı hususların tasarıda düzenlenmediği görülmekte.

Tasarının "Yönetmelik" başlıklı 35'inci maddesinde, biraz önce anlattığım gibi, aslında, aslı 200 madde olan fakat 38 maddeye indirilen ve kalan 170 maddenin Adalet Bakanlığının yönetmeliklerle düzenlemesini sağlayacak bir düzenleme var. Yani aslında, daha çok fazla şey söylenebilir fakat görüyorum ki bu teknik konular sayın milletvekillerinin, AKP'li milletvekillerinin çok fazla ilgisini çekmiyor. O zaman, biraz ilgilerini çekecek şeylerden bahsedelim.

Şimdi, son haftalarda görüyoruz ki bu kürsüye çıkan çoğu AKP'li hatip Cumhuriyet Halk Partisini HDP'yle ya da bizim açık nitelediğimiz, terör örgütü PKK'yla aynı paralelde göstermeye çalışıyor.

Arkadaşlar, paralel bizde olmaz. Hani sizin eski ortağınız, şimdiki paraleliniz olan cemaate de dikiz, size de dikiz, terör örgütü PKK'ya da dikiz, IŞİD'e de dikiz.

Şimdi, düşünüyorum ben yani biz ne yaptık da ya da ne yapmadık da böyle bir algı yaratmaya çalışıyorsunuz? Biraz araştırdım, acaba kim PKK'ya yakın, PKK kimin gözünün nuru, bir bakalım. Ben,

geçenlerde de yaptım, Sayın Bostancı kızdı bana “Sen işine gelenleri söylüyorsun.” diye, gene işime gelenleri söyleyeceğim. Cumhurbaşkanı Erdoğan demiş ki: “PKK’yla görüşen arkadaşı ben gönderdim, sıkıntısı olan varsa bana söylesin.” Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan demiş ki: “Öcalan’ın olayları okuma kabiliyeti ve tecrübesi var, o bölgenin yeni aktörüdür.” Beşir Atalay “Abdullah Öcalan Kürtlerin lideridir, onun mesajları bizim de düşüncemizdir.” demiş ve Başbakan Yardımcınız Bülent Arınç “Sayın Öcalan demeyi ve PKK bayrağı açmayı suç olmaktan çıkardık.” demiş.

Şimdi, doğru, belki halkımızın haberi yok, gerçekten de siz bunları suç olmaktan çıkardınız. Şimdi de Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Başbakan diyor ki: “Şu dokunulmazlıkları kaldıralım, HDP’lileri yargılayalım.” Yargılayamazsınız, yargılayamayacaksınız. Neden biliyor musunuz? Siz bunları, gerçekten de 6551 sayılı Yasa’yla suç olmaktan çıkardınız. Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun’u 10/7/2014’te kabul ettiniz ve terör örgütünün propagandasını yapmayı suç olmaktan çıkardınız. Buyurun elimde, 6 maddelik bir kanun. HDP’li vekillerin dokunulmazlığı kalksa bile, kendi çıkardığınız kanun yüzünden onları yargılayamayacaksınız. Ben HDP’li vekillerin dokunulmazlık dosyalarına şöyle bir göz gezdirdim; yüzde 80’i terör örgütünün propagandasını yapmak. İşte, sizin çıkardığınız bu 6551 sayılı Yasa’yla maalesef, terör örgütünün propagandasını yapmayı, Sayın Arınç’ın söylediği gibi “Sayın Öcalan” demeyi, PKK bayrağı açmayı suç olmaktan çıkardığınız için, amacınıza ulaşamayacaksınız.

Şimdi, biz ne yapmışız? PKK’yla Oslo’da göz göze oturan sizsiniz, HDP’yle Dolmabahçe’de diz dize oturan sizsiniz, Salih Müslim’i kırmızı halılarla karşılayan sizsiniz. Terör örgütünün bombacısının cenazesine gitti diye eleştiriyorsunuz HDP’yi, tarihini de söyleyeyim...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) - Ya, savunmak sana mı düştü!

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) - Galip Ensarioğlu bir terörist olan Şerzat Diyarbaz kod adlı Abdulkadir Durgun’ın taziye çadırına gitmedi mi? Mazereti de “O zaman PYD terör örgütü değildi.” Habur’da teröristleri davul zurnayla karşılayan sizsiniz. Hâkimleri teröristin ayağına götüren sizsiniz. Bu ülkenin şanlı Silahlı Kuvvetlerinin “Şurada terörist yığınak yapıyor, burada bomba hazırlıyor, burada eylem hazırlığında.” diye 290 defa valiliklerden izin istemesine rağmen, valiliklere izin verilmeyen sizsiniz. Şimdi, kim oluyor PKK’nın destekçisi? 2002’de, siz geldiğinizde terör mü vardı? Yani, şimdi Sayın İçişleri Bakanı konuşmasında dedi ki: “Biz geldiğimizde olağanüstü hâl vardı, kim diyor biz geldiğimizde terör yoktu?” E, yoktu. İşte, o olağanüstü hâl sonuç vermiş idi; ölen, şehit haberi falan gelmiyordu. Hani, 2002’de şehitler oluyordu da bizden saklıyordusanız, onu bilemem. Amma velakin, kendi, terör örgütü PKK’yı, iyi niyetle ya da kötü niyetle, palazlandıracak her türlü icraatı yapan, işine geldiğinde “çözüm süreci” diye konuşup “Seni başkan yaptırmayacağız.” dediler diye çözüm sürecini buzdolabına kaldıran, Dağlica’da 16 askerimiz şehit olduğu gece “Bazı şehit babalarının karakteri bozuk.” diyen sizsiniz. Şimdi bize söyleyin: PKK’nın destekçisi biz miyiz, siz misiniz?

Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın hatip konuşması esnasında hem bizim CHP’yle paralel bir yerde durduğumuzu ifade etti hem de...

BAŞKAN – “...iddia ediyorsunuz.” dedi Adalet ve Kalkınma Partisine.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kürsüden, tabii, o pozisyonu ortaya koyunca da bir sataşma oldu.

BAŞKAN – Soralım kendisine isterseniz, bir açıklama yapsın.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aynı zamanda, yaptığımız siyasi faaliyetlerin aslında terör örgütünün propagandası olduğunu ama AKP’nin çıkardığı yasalarla da suç olmaktan çıktığını iddia etti. Açık bir sataşma var.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bir sataşma yok.

BAŞKAN – Şimdi, eğer böyleyse elbette ki var ama konuşmacının bu son bölümdeki, bu söylediğiniz kısımların olduğu bölümü dikkatle dinledim. Burada yani sizin grubunuzla, HDP’yle ilgili bir bağlantı kurmadı. Sadece PKK’yla ilgili bu analizi yaptı.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır, Sayın Başkan. Ne alakası var yani? PKK’lilerin burada fezlekeleri yok. “O fezleke dosyalarının hepsini inceledim, terör örgütü propagandası olan faaliyetleri siz suç unsuru olmaktan çıkardınız.” dedi.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

İki dakika.

Tartışmayalım, öyle algılıyorsanız, buyurun.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel’in 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, sosyal demokrat olduğunu iddia eden bir partinin milletvekili buraya gelip düşünce, ifade, örgütlenme özgürlüğü tanımlar içerisine giren siyasi çalışmaları bir terör örgütü propagandası gibi sunarsa CHP’nin durumunu herhâlde çok fazla konuşmaya gerek kalmaz ama yine biz yakın hafızayı biraz hatırlatmak istiyoruz.

Yani siz, önce, AKP’nin savaş politikalarına ve darbe konseptine eklemelendiniz. Hatırlar mısınız, 7 Hazirandan sonra birileri toplum içerisine henüz çıkamayacakken siz koş koş, hemen can simidi attınız. Deniz Baykal’ın yaptığı görüşmeleri, istikşafi keklenmeleri diyeyim, bütün onlardan sonra şimdi dokunulmazlık üzerinden yapılacak olan rejim değişikliğini, bütün bunlarda siz nereye eklemelendiniz? Sizin pozisyonunuz son derece nettir. Yani, AKP bugüne kadar ne zaman sıkışmışsa CHP devletçi, statükocu bir refleks üzerinden AKP’yi kurtaran bütün hamleleri yapmıştır, açıktır, nettir. Bunun için de özellikle 7 Haziran seçimlerinden sonra, MİT Müsteşarından Genelkurmay Başkanlığının görevlilerine kadar, size “Devletin bekası tehlike altındadır.” brifingleri verildi.

Dolayısıyla, siz hem AKP’nin darbe sürecinde hem savaş sürecinde hem de şimdi dokunulmazlıklar üzerinden yapacağı, rejim değişikliği anlamına gelecek olan bu Meclisi tasfiye sürecinde AKP’yle paralel falan değilsiniz, kol kolasınız. Bizim açımızdan tablo son derece nettir ama biz, sizden çok, sizin yönetiminizden çok size oy veren milyonların iradesini ve duruşunu önemsiyoruz. O insanların tamamı siz darbeye karşı çıkasınız diye, savaş politikalarının bir parçası olmayasınız diye, Türkiye’yi bir diktatörlüğe mahkûm etmeyesiniz diye oy verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Biz onlara duyduğumuz saygının gereği, sizin yapmadığınız işi yapacağız. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baluken.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın grup başkan vekili konuşması sırasında dört beş farklı argümanla, Cumhuriyet Halk Partisini Adalet ve Kalkınma Partisiyle kol kola olmakla, istikşafî görüşmeleri -yakışksız bir tanımlamayla- kandırılma gibi -ben aynı kelimeyi kullanmayayım burada- ve yine, Adalet ve Kalkınma Partisi ne zaman sıkışırsa CHP'nin ona can simidi attığı gibi, siyasi eleştirilerin de üzerinde, partimiz açısından hakaret kabul edeceğimiz birtakım tanımlamalarda bulundu. Müsaade ederseniz, cevap hakkımı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

6.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin Sayın Grup Başkan Vekili, Cumhuriyet Halk Partisini, partimizi AKP'nin politikalarına eklenmek ve darbe politikalarını meşrulaştırmakla suçluyor; bunun bir eleştiri olmasından öte Cumhuriyet Halk Partisine hakaret ediyor. Ama, biz bir partinin bir partiye eklenmesi... “Kendisini sosyal demokrat, sol bir parti olarak ifade eden” derken -kendileri partilerini nasıl tanımlıyorlar, onu belki birazdan kürsüye geldiklerinde ifade ederler ama- biz kendilerinin, Adalet ve Kalkınma Partisi ile bize “istikşafî keklenme” diye söylediği, ama barış süreci, çözüm süreci keklenmesi sırasında, AKP'nin Gezi olaylarına “darbe” dediği süreçte, bir milletvekiliniz ilk gecesinde oradayken sadece, saraydan partinize gelen mesajlarla Genel Başkanınızın “Darbeyi gördük, gençlerimizi oradan çektik.” noktasındaki yaklaşımı, herhâlde partinizin siyasi tarihinde ve Türkiye’de Gezi olaylarını izleyen herkesin hafızalarında sizler açısından bir utanç sayfasıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu bir görmek lazım.

Bunun yanında, “AKP ne zaman sıkıştıysa onunla kol kola girmek” derken... Bunu, Allah yazdıysa bozsun. Cumhuriyet Halk Partisi, AKP'nin ekonomik anlamda, sosyal anlamda, iç güvenlikle ilgili, dış politikayla ilgili yapmış olduğu her icraatta Türkiye Cumhuriyeti'nin ve bu ülkede yaşayan onurlu insanların hakkını, hukukunu gözetecek muhalefet anlayışını ortaya koymaktadır. Sizin, bir anlaşma içinde olduğunuz ama bu anlaşmada size vad edilenlerden ve sizin onlara vadettiklerinizden, bu Meclis çatısı dışında yaptığınız anlaşmalardan birileri geri durduğunda AKP'ye muhalif, ama birlikte olduğunuz zaman da kol kola olmanın da ötesinde halaya durduğunuzu da hepimiz hatırlıyoruz, görüyoruz.

Çok teşekkür ederim. Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Grup Başkan Vekili, tekrar çözüm süreci üzerinden, AKP'yle iş birliği yaptığımızı ve Gezi süreciyle ilgili de tamamen çarpıtılmış bilgilerle...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

Süreniz iki dakika.

7.- *Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, şu toplantı tutanaklarından da bahset yani biz de bilelim.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Aramızdaki fark ne biliyor musunuz arkadaşlar? Biz çözüm sürecinde yaptığımız bütün çalışmaların arkasındayız, gururla ve onurla söylüyoruz. O dönem AKP iktidarda olduğu için muhatabımız AKP’ydi, başka bir hükümet olup da çözüm sürecine girmiş olsaydı onlarla o süreci yürüttürdük ve Türkiye siyaset tarihinin en değerli işini yaptık. İki buçuk yıl boyunca bir tek canı bile o yaptığımız çalışmalar vesilesiyle kurtarmışsak bundan daha değerli, daha onurlu bir şey yok ama siz yaptığınızın arkasında durabiliyor musunuz? Siz bu savaş sürecinin, darbe sürecinin eklemlenmesiyle ilgili süreçleri, istikşafi görüşmeleri sahiplenebiliyor musunuz?

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Çözüm süreci nereye geldi Başkan?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Deniz Baykal’ın Tayyip Erdoğan’la yaptığı gizli görüşmeleri, şimdi rejim değişikliğine vereceğiniz onayı getirip burada sahiplenebiliyor musunuz? Aramızdaki fark o.

Diğer taraftan, Gezi sürecinin başından sonuna kadar bizim partimiz Gezi sürecinin aktif, motor, dinamik gücüydü, Taksim’deki aktif, dinamik kitle zaten HDP’ydi. İlk gün, hatırlayın, milletvekilimizin orada oluşturmuş olduğu bir duyarlılıktan son güne kadar HDP, Gezi’nin asıl ruhunu yansıtan daha fazla demokrasi, yerinden yönetim ve ekolojik duyarlılık, özgürlüklerin genişletilmesiyle ilgili bütün taleplerin arkasında yer aldı. Ama, ne zaman ki birtakım ulusalcı ve milliyetçi çevreler -HDP bürolarını da dâhil etmek üzere- her tarafta HDP bürolarına saldırmaya başladılar, meseleyi bir iç savaş boyutuyla, bir Türk-Kürt savaşı boyutuyla ele almak istediler. Tabii ki biz o ortaya çıkan ve Gezi direnişinin ruhuna uymayan o anlayışı da mahkûm ettik, onu bugün de mahkûm etmeye devam ediyoruz. Keşke bizim kadar yaptığınız çalışmaların arkasında olsanız.

Çözüm süreciyle ilgili kim, hangi bilgiyi merak ediyorsa o süreçle ilgili bütün bilgileri paylaşmaya hazırız. Bugün başlasın, bugün de o sürecin içerisinde yer alırız. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Siz konuşmayacaksınız... Peki.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Konuşacağız efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok, eğer söz veriyorsanız, Cemal Bey...

BAŞKAN – Hayır, bilmiyorum, talebi nedir?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ha, tamam.

BAŞKAN – Talebi nedir bilmiyorum, Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Grup Başkan Vekili yine konuşması sırasında partimizi önümüzdeki günlerde olabilecek bir rejim değişikliğine destek vermeye hazırlanmakla suçladı, buna cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika.

8.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine tekraren sataşması nedeniyle konuşması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle şu Gezi meselesine bir açıklık getirmek lazım. Gezi olayları, o kışın yapılmak istendiği Gezi Parkı’nda ağaçlar kesilmeye niyetlendirildiğinde, altına gençler, aktivistler ve doğaya sahip çıkanlar çadırlarını kurduğunda İstanbul Büyükşehir Belediyesi zabıtalарının saldırmasıyla başladı. Bu başlangıçta 1-2 milletvekilinizin orada olduğu ve kurumsal olarak da orada temsil edildiğiniz doğrudur. Ama, ardından Eş Genel Başkanınızın daha sonra “Gezi’de darbeyi gördük ve kitemizi, vekillerimizi oradan çektik.” dediğini gayet net hatırlıyoruz. Ama, iradesini kurumsal tavrınızdan özgürleştirmiş Kürt gençlerinin Gezi’de bulunması, Halkların Demokratik Partisinin Gezi’yi darbe olarak gören dönemin Başbakanının talimatıyla oradan çekilmiş olduğu gerçeğini değiştirmez, bir kez bunu söyleyelim.

Ayrıca, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Adalet ve Kalkınma Partisinin 7 Haziranda tek başına iktidarı kaybettiği süreçte, ilk gecedan itibaren, AKP politikalarına karşı emeklileri, emekçileri, asgari ücretlileri, esnafı, memuru, köylünün yüzünü güldürecek olan ekonomik politikalarımızı bizden sonra tekrar eden ve bizim de memnuniyet duyduğumuz, 3 muhalefet partisinin bir şekilde -Adalet ve Kalkınma Partisi olmaksızın- Hükûmet oluşturmasının ve özellikle, 4 bakanla ortaya çıkan 17-25 Aralık süreci, tarihin en büyük yolsuzluk süreciyle ilgili hesap vermelerini sağlayacak, AKP iktidarı tarafından on üç yıl boyunca ezilmiş olanlara biraz olsun nefes aldırarak bir cumhuriyet hükûmeti için her yolu denedik. Ama, Cumhuriyet Halk Partisi yaptığı tüm görüşmelerin arkasındadır. AKP'yle o görüşmeler sonucunda vardığımız nokta da bir stratejik ya da koalisyon ortaklığı değil, farklı sıralarda siyaset yapmaktır.

Arz ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Yüksel, sizi dinleyeceğim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, bu, sabaha kadar böyle sürebilir.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sürerse sürer yani. Siz mi yöneteceksiniz? İç Tüzük var.

BAŞKAN – Sayın Bostancı, müsaade eder misiniz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ama, böyle olmaz.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz, Sayın Yüksel'i dinleyeceğim.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Efendim, Sayın Bostancı İç Tüzük'te bulunan haklarımızı da engelleyecekse lütfen engellesin.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Hiçbir şeyi engellediğim yok.

BAŞKAN – Sayın Yüksel, siz bana talebinizi söyleyin lütfen.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bostancı'nın bakış açısına göre konuşmayız.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Efendim, sayın hatip söylemediğim birtakım sözleri söyledim diye atfederek...

BAŞKAN – Nedir onlar?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – “Siyasi faaliyetlerimizi terör propagandası olarak nitelendirdi.” dedi.

BAŞKAN – Açıklama yapmak istiyorsunuz yani?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Evet.

BAŞKAN – O zaman yerinizden bir dakika...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Hayır, sataşmadan dolayı efendim, oradan sataşıldı...

BAŞKAN – Bakın, açıklama yapacaksınız, “Ben öyle söylemedim, şöyle söyledim.” diyeceksiniz.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Peki efendim.

BAŞKAN - Yerinizden bir dakika veriyorum size ve grup başkan vekillerini de gündeme davet ediyorum 66'ncı maddeyle ilgili olarak. Biz burada Gezi olaylarını veya ona bağlantılı olarak partilerin tutumlarını konuşmuyoruz. Bu konuyla ilgili kimseye de söz verme niyetinde değilim.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- *Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Evet, Sayın Başkan, sayın HDP grup başkan vekili benim siyasi birtakım faaliyetlerini terör propagandası olarak nitelendirdiğimi söyleyerek söylemediğim sözleri tarafıma atfetmiştir. Hâlbuki, ben aynen “PKK bayrağı açmayı ve bebek katiline ‘Sayın Öcalan’ demeyi suç olmaktan çıkardık.” diye kastedilen 6551 sayılı Yasa’yı söylemiştim, yoksa onların siyasi birtakım propagandalarını terör propagandası olarak nitelendirmedim ama eğer kendisi PKK bayrağının altında siyaset yapmak ya da bebek katiline “Sayın Öcalan” demek istiyorsa ve bunları siyasi faaliyet olarak nitelendiriyorsa artık sözün bittiği yerdeyiz. Teröriste “terörist” demek gerekir, bebek katiline “bebek katili” demek gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Efendim Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yani hem Sayın Özel hem de sayın milletvekili konuşmasında tekrar sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Ne denildi?

Sayın Baluken, bakın, karşılıklı konuşmalar yapıldı, açıklama hakkı, cevap hakkı noktasında hepinize, talep edenlere eşit bir şekilde söz hakkı verdim ama siz de takdir edersiniz ki bunu bir noktada durdurmamız gerekiyor.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır, öyle bir şeyimiz yok.

BAŞKAN – 66’ncı madde, gündeme bağlılık ilkesi, hepinizi gündeme davet etmek zorundayım, lütfen.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sataşma...

BAŞKAN – Bunu anlayışla karşılanmanız dileğiyle, size iki dakika söz veriyorum ve diğer grup başkan vekillerinden ve sizden de lütfen, bu tartışmayı burada kesmenizi özellikle rica ediyorum.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- *Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması ile Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Sayın Özel de çok iyi biliyor ki Gezi sürecinin başından sonuna kadar HDP orada Gezi sürecinin aktif dinamik kitlesinin dile getirmiş olduğu bütün taleplerin arkasında yer aldı ve Gezi sürecinin içinde bulundu.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Hepiniz aktiftiniz o zaman.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Ne zaman ki Gezi’den Lice’ye doğru bir köprü kurulmaya başlandı, ne zaman karakol ve kalekollarla ilgili protestolarda AKP’nin talimatlandığı kolluk güçleri Lice’de genç insanları katletmeye başladı, siz o dönemden sonra HDP bürolarına yönelik saldırıları herhâlde takip etmişsinizdir değil mi? Ve üzülerək belirtmek istiyorum ki yani HDP bürolarına saldıran o kitlenin içerisindeki bayraklara bakarsanız, bizim o dönem ne demek istediğimizi de çok iyi bilirsiniz. Yani, meseleyi Gezi ruhundan koparıp farklı bir yöne çekmek, bir iç savaş boyutuna, bir Türk-Kürt savaşı boyutuna çekmek, Gezi ile Lice arasındaki köprüyü yıkmak üzere birtakım merkezler harekete geçince tabii ki HDP o anlamda gerekli olan tavrı ortaya koyar ve Gezi’nin aktif dinamiğini, aktif

dinamik bileşenini de o konuda uyarır. Biz, o anlamda Gezi'yle ilgili bütün o süreçte yaşananların son derece net olduğunu, Gezi'nin bağlamından bizzat sizin de partinizin dâhil olduğu başka bir konsept tarafından koparılmaya çalışıldığını düşünüyoruz.

Şimdi, bu “bebek katili” meselesine gelince: Sayın Vekilim, sizin Kürt meselesi başta olmak üzere, Türkiye'deki temel meselelerin tarihini biraz okumuş olmanız lazım. “Bebek katili” derken “Biz Der-sim'de bebekleri katlederken kurşun harcanmasını diye, mermi harcanmasını diye süngülerle hamile kadınların karnını deşiyorduk.” diyenleri biliyoruz. Bu topraklarda kimin bebekleri katlettiğini, kimin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) – ...yüz yıllık meseleleri buraya getirdiğini çok iyi biliyoruz, şüpheniz olmasın.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Baluken konuşması sırasında partimizin de doğru-dan dâhil olduğu kişilerin HDP bürolarına saldırması gibi bir şeyle itham etti. Cevap vermem gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Özgür Özel, size de son kez söz veriyorum, daha sonra 69/2'deki hakkımı kullanacağım, bunu da belirteyim.

Buyurun, iki dakika.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, o, başka bir tartışma konusu.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ara verebilirsiniz yani sataşma olursa cevap veririz biz. Cevap vereceğiz.

BAŞKAN – Ben ne yapmam gerektiğini biliyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ama Naci Bey söyledi size ne yapmanız gerektiğini.

BAŞKAN – İlla fiilî bir müdahaleyle mi bu durumu atlatmamız gerekiyor Sayın Baluken?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tamam siz yapın, biz de İç Tüzüksel hakkımızı kullanırız.

BAŞKAN – İlla fiilî bir müdahale mi yapacağım?

69/2'yi uygulayacağım.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, bu cevabı Naci Bey'e de verseydiniz.

BAŞKAN – 69/2'yi uygulayacağım bundan sonra.

Buyurun, devam edin Sayın Özgür Özel.

Süreniz iki dakika.

10.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, sizin biraz önceki beyanlarınız çok ayrı bir tartışmaya, belki bir usul tartışmasına konu olabilir.

BAŞKAN – Buyurun, istediğinizi yapın.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Benim son konuşmacı olmam söylediğim sözlerle muhataplarımın cevap veremeyecek olması serbestisini getirir ki demokrasiye inanan bir partinin sözcüsü olarak sizin tanıdığımız bu hukuksuz ve demokrasi dışı hakkı kullanmayacağım. O yüzden eğer bir sataşmada bulunsam mutlaka cevap hakkının kullanılmasını gerektiğini de düşünürüm. (CHP sıralarından alkışlar)

HALUK İPEK (Amasya) – İç Tüzük, sataşma hukukunu düzenler.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Çok net olarak şunu ifade edelim: Biraz önce, geçmiş Genel Başkanımızın da ismi zikredilerek yaptığı bir görüşmeden bahseden partinin değerli grup başkan vekiline Sayın Celal Doğan'ın hangi partide siyaset yaptığını, Cumhuriyet gazetesine verdiği röportajı ve Cumhurbaşkanının benzer davetine icabet etmesini nasıl değerlendirdiklerini, Celal Doğan'la ilgili bize yaptıkları eleştirinin benzerlerini parti içinde yapıp yapmadıklarını, bunu bir disiplin meselesi olarak görüyorlarsa bu konuda hangi süreçleri işlettiklerini sormak isteriz.

Ayrıca, Gezi’de, Sayın Genel Başkanımız Kadıköy mitingini iptal etmiş, tüm varlığıyla o meydana bulunmuşken sizin genel başkanlarınızın, eş genel başkanlarınızın Gezi’de o sırada bir darbe görüyor olmalarına bir açıklık getiremediniz. Ama bizim gördüğümüz bir şey vardı: İstanbul’da, Diyarbakır’dan gelen TOMA’lar vardı. Halkların Demokratik Partisi nasıl bir güvence vermiş olmalı ki Diyarbakır’daki bütün TOMA’lar, Diyarbakır’da herhangi bir ihtiyaç duyulmayacağına inançla Taksim Meydanı’ndaki gencecik çocuklarımızın üzerine gaz sıkıyordu, su sıkıyordu.

Konu da yüce Meclisin dikkatlerine sunuyoruz, teşekkür ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, yine açık bir satışma var.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye söylüyorum. İfade ettiniz demin “Grup başkan vekillerine daha söz vermeyeceğim.” diye. Esasen grup başkan vekillerine verilmiş bir söz yoktur; iki grup başkan vekilinin birbirine top kaldırması, pas vermesi ve buna bir ad vermemiz gerekirse, danışıklı bir dövüş vardır, şov vardır. Kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bu nasıl pas verme? Yani en sert siyasi eleştiriler yapıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, ben bu konudaki bütün açıklamalarımı yaptım, “Bu konuda 69/2’yi de uygulayacağım.” dedim.

Sizi dinliyorum şimdi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Özel, konuşması sırasında, yine, Halkların Demokratik Partisinin AKP’ye güvenceler verdiğini ve bu nedenle Diyarbakır’daki TOMA’ların İstanbul’a getirildiğini ifade etti. Açık satışmadır yani. Bizim öyle bir güvencemiz yok.

BAŞKAN – Tamam, açık satışma, size bundan dolayı söz vereceğim aynı oturum içinde kalmak kaydıyla, 69/2’ye göre.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Meral Danış Beştaş...

BAŞKAN – Şimdi vermiyorum Sayın Beştaş...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Nasıl? Sayın Başkan...

BAŞKAN – Aynı oturum içinde, zamanını takdir edeceğim. Söz vereceğim ama zamanını takdir edeceğim. “69/2” demiştim ya, onu açıkça okursanız, zaman konusunda takdir yetkisi veriyor.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Böyle bir teamül yok ama, siz keyfinize göre uygulayamazsınız.

BAŞKAN – Yok ama, böyle bir teamül de yok Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yani bu Parlamentoda, orada oturan...

BAŞKAN – Böyle bir teamül de yok ama Sayın Baluken, bu da yeni çıktı.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ama yani şimdi, İç Tüzük, Anayasa ve oturmuş olan Parlamento teamülleri var. Siz kendi keyfinize göre orada Parlamento teamüllerini değiştiremezsiniz.

BAŞKAN – Ben keyfime göre hareket etmiyorum, 69/2’ye göre hareket ediyorum. Biraz önce yerinizden, otururken, bana “Ara verin.” dediniz...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Evet, onu yapabilirsiniz, o ayrı bir şey.

BAŞKAN – “İlla fiili bir müdahale mi yapmam gerekiyor? Hukuki bir açıklama yapacağım.” dedim ama madem anlaşılamıyor, fiili bir müdahale yapıyorum.

On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.04

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.26

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

**X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

4.- Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/695) (S. Sayısı: 278) (Devam)

BAŞKAN – 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz. Komisyon burada.

Hükümet burada.

Tasarının tümü üzerinde şahsı adına ilk söz Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Veysi Kaynak’a aittir.

Buyurun Sayın Kaynak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Şırnak’ta terör örgütü PKK’nın yerleştirdiği mayının infilak etmesi neticesinde şehit olan 2 askerimize rahmet diliyorum, yaralı 4 askerimize de acil şifalar diliyorum.

Aynı zamanda, Başika’da, Irak’ta, DAEŞ terör örgütünün tankımıza yönelik saldırısından sonra kahraman askerlerimizin 32 DAEŞ mensubunu bertaraf ettiği gelen haberler arasında.

Askerimize, polisimize, güvenlik güçlerimize, Başika’da da, Türkiye’de de, dünyanın her neresinde görev yapıyorlarsa başarılar diliyorum.

Değerli Başkanım, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu olarak Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı üzerinde görüşmeler yapıyoruz.

Bu tasarı kanunlaştığında, yargı uygulamasında normatif bir düzenleme bulunmamasından kaynaklanan sıkıntı ve sorunlar aşılmış olacak ve mahkemelerin uluslararası adli yardımlaşma konusunda kimi zaman yaptıkları usul hatalarının önüne geçilmiş olacaktır.

Bilindiği üzere, cezai konularda adli iş birliğinin temel amacı bir ülkede suç işleyen failin yabancı bir başka ülkeye giderek veya kaçarak yapılacak adli tahkikattan veya verilecek hükmün infazından kurtulmasının önüne geçilmesidir. Zira, yabancı bir ülkede de adli takibata devam edilebilmesi, suç faillerine işlemiş oldukları fiillerin karşılıksız kalmayacağını göstermekte ve bu şekilde suç ve suçluluğun önlenmesine önemli katkı sağlamaktadır.

Günümüzde, bilimsel ilerlemenin dünyamıza ve insanlığa sağladığı nimetler yanında neden olduğu birtakım külfetlerin varlığı da muhakkaktır. Bu külfetlerden birisi de hiç kuşkusuz, suç ve suçluluğun artık sınır tanımaz olması veya bir diğer söylemle, bir devletin egemenlik alanına sığmayacak kadar geniş alanlara yayılabilme imkânı olmasındandır. Bu kapsamda, özellikle sınıraşan örgütlü suçlara dikkat edilmesi önem arz etmektedir. Münferit işlenen suçlar bakımından yeterli olan birçok tedbir bu sınıra-

şan suçlar bakımından kifayet etmemektedir. Ekonomik, siyasi, askerî veya terör gibi birbirinden farklı saiklerle suç örgütü ve faillerinin devletlerin suçla mücadele eden kolluk güçlerinden bir adım önde olma ve bu şekilde yeni yöntemler bularak fiillerini işlemeye devam etme gayreti, suçlulukla mücadelede devletler arası adli iş birliğini kaçınılmaz bir noktaya getirmektedir. Bu kapsamda, uluslararası adli iş birliğinin çerçevesi giderek genişlemekte ve gelişmektedir. Bu iş birliği, kimi zaman sanık, bilirkişi veya tanık dinlenmesi şeklinde uluslararası istinabe formatında dar bir çerçevede gerçekleşmektedir; kimi zaman ise suçluların iadesi, soruşturma veya kovuşturmanın aktarılması, yabancı ceza ilamlarının tanınması ve infazının sağlanması, delillerin gönderilmesi veya gizli soruşturma tedbirlerinin kullanılmasına izin verilmesi şeklinde daha geniş bir çerçevede yürüyebilmektedir.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; arz ettiğim şekildeki adli yardımlaşma işlemlerinin yapılabilmesi devletlerin egemenlik haklarıyla doğrudan ilgilidir. Bu nedenle, gerçekleştirilebilmeleri ancak milletler arası anlaşmalar veya uluslararası hukukta genel kabul görmüş ilkelerden olan müteakibliyet ilkesi çerçevesinde mümkün olabilmektedir. Bugüne değin ülkemiz bakımından uluslararası adli iş birliği bir yandan çeşitli ülkelerle yapılan ikili veya çok taraflı anlaşmalara dayanırken, diğer yandan iç hukukumuzda kimi farklı kanunlarda yer bulan dağınık mahiyetteki hükümlere istinat etmektedir.

Esasında iç hukukumuz bakımından net bir şekilde adli yardımlaşmanın hukuki dayanağını oluşturduğunu söyleyebileceğimiz bir düzenleme şu ana kadar bulunmamaktaydı. Zira, bu konuda sadece iade yönünde belirli birkaç ilkeye yer veren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'muzun 18'inci maddesi haricinde kanun düzeyinde bir norm yoktu. Huzurunuzda görüşülmekte olan bu tasarıyla bu eksikliğin giderildiğini çok rahat söyleyebilmemiz mümkündür.

Mukayeseli hukuka bakıldığında ise cezai konularda adli yardımlaşmanın gerektirdiği durumlarda hangi mahkemenin veya mercinin nasıl bir usul takip edeceğini gösteren müstakil kanuni düzenlemeleri sıklıkla görmekteyiz. İşte, Almanya, Avusturya, Fransa, Hollanda, İsviçre, Romanya gibi ülkelerde bu adli yardımlaşmaya ilişkin özel kanunlar bulunmaktadır.

Bu tasarının kanunlaşmasından sonra, uluslararası adli iş birliğini düzenleyen bir iç hukuk normu ile ikili veya çok taraflı anlaşma hükümlerinin çatışması hâlinde hangisine üstünlük tanınacağı hususu tartışma konusu olmuştur, bundan sonra da olacaktır. Hatırlanacağı üzere, tasarının alt ve üst komisyon görüşmelerinde benzer kaygılar çeşitli milletvekillerimiz tarafından dile getirilmişti. Bu konuya, tasarının 1'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında yer verilen "Türkiye'nin taraf olduğu adli iş birliğine ilişkin milletlerarası andlaşmalar ile diğer kanun hükümleri saklıdır." ifadesiyle açık bir çözüm getirilmiştir. Bu hüküm, Anayasa'mızın 90'ıncı maddesinin son fıkrasında yer bulan, uluslararası anlaşmaların önceliği ilkesinin bu tasarıya da yansması mahiyetindedir. Bu ilke, hem ikili hem çok taraflı anlaşmalar bakımından geçerli olup anlaşmanın kanundan önce ya da sonra meriyet kazanması herhangi bir şekilde önem taşımamaktadır.

Çok değerli milletvekilleri, hepimizin malumu olduğu üzere, insanın olduğu yerde hata ve eksikliğin de olması kaçınılmazdır. Kuşkusuz, bu, hazırlanan normatif düzenlemeler için de geçerlidir. Değişen ve gelişen insan ve toplum yapısıyla birlikte hukukun da yeni düzenleme ve değişikliklere ihtiyaç duyması, itirazsız kabul edilen bir durumdur. Bu pencereden görülen tasarıya baktığımızda, tasarının düzenleme yaptığı alanda ihtiyaç duyulan konuları kapsadığı ve bu alandaki mukayeseli hukuk düzenlemeleriyle örtüştüğü rahatlıkla söylenebilecektir.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; ben bu noktada, bu tasarıda yer verilen ve klasik denilebilecek düzenlemelerden ziyade hukukumuzda ilk kez kanuni bir dayanak bulan müesseselerden de kısaca bahsetmek istiyorum.

Bunlardan ilki, tasarımızın 9'uncu maddesinde düzenlenen görüntülü ve sesli iletişim tekniğiyle adli yardımlaşma usulüdür. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 58 ve 196'ncı maddelerinde iç hukukta kullanılması mümkün olan görüntü ve ses aktarma teknolojilerinin uluslararası adli yardımlaşmada da kullanılmasına imkân sağlanmaktadır. Bu düzenleme sayesinde yargılamanın hızlanması sağlanacak, sanık bakımından temel insan haklarından olan makul sürede yargılanma hakkı gerçekleştirilecektir. Aynı zamanda kamu bakımından davaların en az giderle ve en seri şekilde görülmesine ilişkin yükümlülük yerine getirilmiş olacaktır.

Diğer önemli ve yeni bir müessese geçici tutuklama müessesesidir. Geçici tutuklamayla, yabancı bir devletin iade talebini iletmesinden önceki süreçte, yine bir devletin yapacağı bir ön taleple, iadeye konu olabilecek bir suçun işlendiğinin kabulü için kuvvetli şüphe bulunması şartıyla kişinin hürriyetinin geçici olarak kısıtlanabilmesi hüküm altına alınmaktadır. Geçici tutuklamanın, koşulları ve statüsü itibarıyla, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100'üncü maddesinde düzenlenen tutuklamadan tümüyle farklı bir tedbir olduğunu ifade etmekle yetinelim.

Yine, bu tasarıdaki yeniliklerden biri olan rızaya dayalı iade de iç hukukumuza yeni bir müessese olarak konulmuştur. Mezkûr bu müessese de iade edilecek kişinin iradesine ve talebine bağlıdır büyük oranda.

Aynı zamanda son yeni müessesemiz ise soruşturma veya kovuşturmanın yabancı devletlere devredilmesi ve devralınmasıdır. Tasarının en önemsedğim maddelerinden biri de burasıdır. Bu kurum sayesinde Türkiye'de devam edilmesinde yarar kalmamış soruşturmalar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaynak, teşekkür ederim.

VEYSİ KAYNAK (Devamla) – Ben, tasarımızın hayırlar getirmesini diliyorum.

Tasariya emeği geçen Adalet Bakanlığımızı ve bürokrasisini, çalışma arkadaşlarını tebrik ediyorum.

Hayırlı akşamlar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaynak.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Şahsı adına diğer konuşmacı...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Pardon, görmedim.

Buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Bir hususa değinmek için, tutanaklara geçsin diye söz istedim.

BAŞKAN - Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

22.- *Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Kilis sınırında yapılan çete saldırılarıyla ilgili Hükûmetin hâlâ bilgi vermemiş olduğuna ve Hükûmetin görüşülen kanun tasarısıyla ilgili Meclisi bilgilendirmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Şimdi, Sayın Başkan, uzun süredir Parlamento iradesine, halk iradesine saygı duymayan, buradan gelen taleplere hiçbir şekilde karşılık vermeyen bir Hükûmet pratiğiyle karşı karşıyayız. Tam bir haftadır Kilis sınırında yapılan çete saldırılarıyla ilgili Kabineden bir bakanın gelip bilgi vermesi talebini hem biz hem ana muhalefet partisi iletmesine rağmen, herhangi bir bakan tenezzül edip, gelip burada milletvekillerine, Genel Kurula ve Türkiye kamuoyuna bu bilgilen-dirmeyi yapmadı. Ve şu anda da Kilis sınırındaki o saldırılar aynı şekilde devam ediyor. Biz bilgiye sahip değiliz yani basından ne kadar okursak o kadar bilgimiz var.

Şimdi, bundan geçtik; burada görüşülen bir kanun tasarısıyla ilgili de -neredeyse artık rutin hâle gelecek- ilgili bakan, burada olmasına rağmen, bu sıralarda Hükûmeti temsilen oturmasına rağmen “Bu kanunla ilgili neler yapılmak isteniyor? Hükûmetin niyeti nedir?” şeklinde bilgilendirme hakkını kullanmak isteyen milletvekillerinden bu hakkı esirgiyor. Oysaki İç Tüzük’ün 81’inci maddesi de Genel Kurula gelen kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesiyle ilgili usulleri düzenliyor. İç Tüzük 81’de hem siyasi partilerin, siyasi parti gruplarının hem komisyonun hem de Hükûmetin konuşma sürelerine dair bile tanımlamalar var. Şimdi, böylesi bir durum ortadayken bu kadar önemli bir kanunda, yani cezai konularda uluslararası adli iş birliğiyle ilgili bir konuda Adalet Bakanı niye Genel Kurulu bilgilendirmiyor, niye milletvekillerini bu kanun tasarısıyla ilgili belki de var olan tereddütleri giderecek şekilde bir bilgilendirme hakkından esirgiyor, merak ediyoruz. Yani, Sayın Bakan ya bu kanun teklifine katılmıyor, arkasında duramıyor, izah edemeyeceği şeyler var ya da izah edebileceği durum olmasına rağmen burada bulunan milletvekillerinin mesaisine, demin bahsettiğim Hükûmet yaklaşımı üzerinden saygı duymuyor. Yani, bunu biz kabul edilemez bir durum olarak ifade ediyoruz. AKP Grubunu anlıyoruz, onlar hızla burayı bir yasa fabrikası olarak kullanmak istedikleri için hiçbir yasa hakkında grup olarak onların görüşleri yok, o artık rutine bindi.

VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – O bizi ilgilendirir.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yani, Türkiye’yi yöneten iktidar partisinin Meclise gelen, Genel Kurula gelen yasalarla ilgili bir fikri olmadığı için... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – O bizi ilgilendirir.

SAİT YÜCE (Isparta) – Nereden biliyorsun be! Sen kendine bak!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – ...grup adına konuşmuyor ama Hükûmetin farklı bir durumu var. Hükûmet, bütün Türkiye’nin hükûmeti olduğu için, bütün muhalefet partileri dâhil olmak üzere Meclisin geneliyle ilgili bir sorumluluk taşıdığı için bu hakkı bu şekilde, çok rahat bir şekilde “Ben Genel Kurulu bilgilendirmiyorum.” üzerinden gasbedemez diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Konuşma mecburiyeti diye bir şey yok, soru-cevap var. Sayın Bakan...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Hayır, konuşacak efendim.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Konuşma talebim var zaten Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben yok demedim, konuşamayabilir yani böyle bir zorunluluğu yok dedim ama eğer konuşmazsa da soru-cevap kısmında sorularla bu konu aşılabılır. Ama, buna rağmen Sayın Bakan bir söz talebinde bulunmuştu.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Buna rağmen değil, daha önce talebim var.

BAŞKAN – Hayır, hayır, onunla bağlantılı değil. Sayın Özgür Özel şimdi söz talebinde bulundu da.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Biz milletvekilleri olarak bilemiyoruz kanun tasarısı ne getiriyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakan konuşmasını yapacaksa...

BAŞKAN – Sayın Bakan, siz kürsüden mi konuşmak istiyorsunuz? Bir söz talebiniz vardı, elinizi kaldırdınız.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Hayır, ben konuşacağım, Hükûmet adına konuşacağım zaten.

BAŞKAN – Ha, tamam, tamam o zaman yani benim...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Konuşacak, kürsüden konuşacak.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Efendim, konuşma sırası Hükûmette zaten şu anda.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Konuşma sırası Sayın Bakanda.

BAŞKAN – Hayır, benim listemde böyle bir şey yok da o yüzden sordum. Şimdi şahsı adına ikinci konuşmaya geçtim, bana böyle bir bilgi gelmediği için ikinci konuşmacıyı çağırmak durumunda kaldım. Ama, Sayın Baluken elini kaldırdığı zaman zaten Sayın Bakan elini kaldırmıştı konuşmak için ve ben önce Sayın Baluken’e söz verdim bende bir bilgi olmadığı için. Tamam mı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Siz de bu konuda konuşacaksınız herhâlde, yoksa Sayın Bakana söz vereceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, tabii, bu konuda hem de çok daha...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Benim konuşma talebim var, müsaade buyursanız konuşacağım.

BAŞKAN – Size söz vereceğim, talebi var, ayağa kalktı, size söz vereceğim Sayın Bakan. Lütfen biraz anlayışlı davranın ama.

Buyurun.

23.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Hükümetin görüşülen kanun tasarısıyla ilgili Meclisi bilgilendirmesinin şart olduğuna ve bunu yapmamanın Meclise büyük bir saygısızlık, kaliteli yasama mantığına da temelden karşıtlık olacağını düşündüklerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, şimdi, aslında, durum çok daha iyi anlaşılmış oldu. Kuvvetler ayrılığı bunun için lazım. Burası yürütme, burası yasama ama maalesef kuvvetler ayrılığına saygılı davranmayan bir yönetim anlayışı zaman zaman yürütmenin yasama, zaman zaman yasamanın yürütme üzerinde yetki karmaşaları ve tahakkümlerine dönüşüyor.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Onun için başkanlık sistemine geçelim diyoruz. Kuvvetler ayrılığı diyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, oturuma ara verirsek eğer, Sayın Başkan tutanakları talep ederse şunu göreceksiniz: Sayın Başkan şahıslar adına lehte konuşmayı yaptırdı, ardından Sayın Namık Havutça’yı davet etmek üzere önündeki metinden çağrı yapmaya başladı. Sayın Baluken de tam o sırada, itirazı yapması gerektiği zaman yaptı, zaten ben de eş zamanlı söz talep etmişim çünkü kanunların hızla geçmesi... Kaldı ki bu bir temel kanun. Aslında bunu temel kanun olarak da görüşemeyiz. O konudaki görüşlerimizi defalarca izah ettik. Temel kanunun çok daha kapsamlı kanunlarla ilgili uygulanması lazım. Öyle, İç Tüzük’e göre, 30-36 maddelik kanunun temel kanun yapılması da doğru değildir ama temel kanun yapmaktaki amaç, maddeler üzerinde grupların haklarını kullandırmayıp sadece önerge işlemi yapmaya yöneliktir.

BAŞKAN – Sayın Özel, toparlar mısınız lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz çok önemli bir konu.

BAŞKAN – Ettim, müsaade ettim, bir ricada bulunuyorum sadece.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Kaç dakika Sayın Başkan bunun süresi?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, grup başkan vekiliyle ben konuşuyorum, lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman usul tartışması açalım. Öyle bir şey olur mu?

BAŞKAN – Evet, sizi dinliyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, şimdi geçtiğimiz hafta başlayan bir usul var. AKP Grubu kanunu hızla geçirebilmek için kendileri de grup adına konuşmuyorlar -bence de o kendi takdirleridir, doğru değildir ama kendi takdirleridir- ama sayın bakanları da konuşturmuyorlar. Geçen hafta bunun birkaç tane kötü örneğini gördük. Biraz önce de ben kürsüye gittim, Sayın Bakanın konuşma

talebi olup olmadığını sordum, olmadığını öğrendim. Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun geçen hafta yaptığı o uygulamayı Sayın Bekir Bozdağ’a da dayattığını anladım. “Sayın Bakanın kürsüde konuşma talebi var mı?” diye soruyorum, “Başvurmadı, konuşmayacak.” diyorlar. Yine de bekliyoruz. Sayın Bakanın konuşmasıyla ilgili zaman, iktidar partisi grubundan arkadaşımızın lehte konuşması ile bizim aleyhte konuşmamız arasındadır.

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Evet, şu anda.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakanın konuşma talep etmeyip sizin de Sayın Namık Havutça’yı kürsüye davet etmeniz -ki tutanaklarda mevcut- o sırada bizim itirazımız ve Sayın Baluken’e söz vermeniz de Sayın Bakanın kürsüde konuşma yapma talebi olmadığı ya da talebinin kürsüye iletilmediği ya da yasamanın yürütme üzerinde kurduğu tahakküm üzerine böyle bir hazırlığı olduğu hâlde -gördük biraz önce- bu eleştiri gelmeden önce Sayın Bakanı konuşturmayarak doğrudan soru-cevap işlemi ve maddelere geçileceği anlaşılıyor. Bunu doğrulayan bir başka husus: Siz “Sayın Bakanın konuşma zarureti yok, bize başvurmadı, soru-cevapta gerekli cevabı verir.” dediniz, Sayın Bakan ondan sonra notlarını gösterdi. Biz, bir kez, geçen hafta yapılan bu yanlış Sayın Bakanın bu tavrıyla derhâl düzeltceğini düşünüyoruz. Her ne kadar tutanakta, Sayın Bakan başvurmamış için Namık Havutça’ya söz verilmiş ve başlamış bir işlemin tamamlanması şart olsa da biz bir tasarı üzerinde bir bakanın Meclisi bilgilendirmesinin şart olduğunu, bunu yapmamanın o bakan tarafından Meclise büyük bir saygısızlık, kaliteli yasama mantığımızı da temelden karıştıracak olacağını düşünüyoruz. O yüzden, siz bence de... Sayın Bakanın talebi olduğu ancak birtakım eksiklikler yüzünden kürsüye iletilmediği ya da iletilse de bunun görmezden gelinmeye çalışıldığı anlaşılıyor. Sayın Bakana tekrar sorun, Sayın Bakan bunu yapsın ama bir daha iktidar partisi...

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Sen Sayın Bakana talimat mı veriyorsun?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...Meclisin yasalar hakkında doğrudan Sayın Bakan tarafından geneli üzerinde bilgilendirilme hakkına karşı bir darbe girişiminde de sakın bulunmasın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, olanı bir de bu kürsüden anlatmak durumundayım.

Şimdi şahısların konuşmalarına geldik. Elbette ki iki şahsı adına...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Özür dilerim, şu açıklamayı yapayım, size de söz vereceğim.

İki şahıs konuşması arasında bakanın konuşması gerekiyor, bunu biliyorum. Ancak, şimdiye kadar bu konuda bir talep olduğu şeklinde bir bilgi gelirdi, biz de bunu buraya listemizde yerleştirdik. Demek ki bir iletişim kopukluğu oldu. Böyle bir talep -bize metin olarak- buraya girmedi, elimdeki şu metne. Ancak ben daha ikinci şahsı adına olan kişiyi söylemeden...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başlamıştı.

BAŞKAN - Bir şey çıkmadı ağzımdan.

...söylemeden Sayın Bakan “Söz istiyorum.” dedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ona bakarız tutanaktan, pek onu görmedik.

BAŞKAN - Ben duydum.

Arkadaşlar, ben de kendi açımdan söylüyorum. Aynı anda Sayın Baluken ayağa kalktı. Burada bir iletişim eksikliği olduğu için ben Sayın Bakan yerinden bir açıklama yapacak zannettim. Sayın Bakana “Önce Baluken’e söz verelim, daha sonra size döneriz.” dedim. Sayın Baluken konuştuktan sonra, Bakan yine “Ben açıklama yapacağım.” diyor devamlı buradan yani “Konuşacağım ben kürsüden.” diyor Sayın Bakan Sayın Baluken konuşurken. Ben bunların hepsini duydum.

Şimdi, işin bu yönünü bilmeden yorumlayarak kişilerin veya kurumların veya bürokratik birtakım düzenlemelerin eksikliği şeklinde yorum yapmak doğru değil diye düşünüyorum; en azından kişisel, şahsi düşüncem bu. Bir iletişim kopukluğu olmuştur, bu da her zaman olabilecek olan ve olan bir şeydir. Ama, Bakan yerinde ve zamanında “Söz istiyorum.” dedi. Ben Sayın Bakan yerine, önce Sayın Baluken’e söz verdim. Tekrarlıyorum: Sayın Bakan yerinden açıklama yapacak zannettim, şurada ismi olmadığı için. Sayın Baluken konuşurken Sayın Bakan yerinden sürekli “Ben konuşacağım kürsüden.” dedi. Bunu da böyle bilmenizi isterim.

Şimdi Sayın Akçay’a söz vereceğim, sonra Sayın Bakan sizi kürsüye davet edeceğim.

Buyurun Sayın Akçay.

24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, bir kanun teklifi ya da tasarısı üzerinde Hükûmetin mutlaka konuşma yapması gerektiğine ve Hükûmetin bu konuşmalarının aynı zamanda uygulamacılara yol ve yön göstereceğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu konuyla ilgili düşüncelerimi birkaç cümleyle özetlemek isterim. İç Tüzük’ün 62’nci ve 81’inci maddeleri Hükûmetin konuşmasına yönelik düzenlemeleri de içermektedir ve Hükûmetin Genel Kurul’daki konuşmaları fevkalade önemlidir. Şu anda önemli bir tasarımı görüşüyoruz veya bir kanun teklifini; bu kanun teklifi veya tasarıyla ilgili, diyelim ki iktidar partisi konuşmayabilir, hatta bir muhalefet partisi de konuşmayabilir ama asla ve asla Hükûmetin konuşmamaslık yapmaması gerekir. Bu kanaattemyim çünkü Hükûmetin Genel Kurul’daki konuşmaları, aynı zamanda uygulamacılara yol ve yön de gösterecektir. Özellikle uygulamacıların ilk baktığı şey, kanunun lafzı ve ruhu olduğu kadar, kanun gerekçelerini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) - Son cümlemi...

BAŞKAN – Bir dakika daha verelim Sayın Akçay, toparlayın lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Önce kanuna bakar, sonra gerekçesine, bir de Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyon ve Genel Kurulunda milletvekillerinin ve Hükûmetin ne dediğine bakarak o kanunun amacına, ruhuna daha iyi bir nüfuz sağlar. Dolayısıyla, Hükûmetin mutlaka konuşması gerekir. Ve bilgilendirme konusunda Hükûmeti son derece isteksiz görüyoruz çok önemli hadiseler olmasına rağmen. Diyelim ki Sayın Millî Savunma Bakanı Kilis’te toplantı yapıyor veya Sayın Başbakan veya ilgili bakanlar, bazı yandaş mahfillerde alabildiğine tartışmadan uzak, propagandaya yönelik kelam edebiliyorlar. Oysa o önemli hadiseler ve konularda Türkiye Büyük Millet Meclisinde bilgilendirme yapmaları hem vatandaştaki kafa karışıklığını gidermek hem de Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekillerini bilgilendirmek bakımından daha fazla istekli ve özenli olmalarında fayda görüyoruz. Kanun tasarısı ve tekliflerinde Hükûmetin mutlaka ama mutlaka konuşması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

4.- Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/695) (S. Sayısı: 278) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi Hükûmet adına Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ konuşacak.

Sayın Bakan, size haksızlık yaptık kusura bakmayın, siz tam yerinde söz istediniz ama maalesef eleştirilere muhatap oldunuz. Siz talebinizi tam zamanında yerine getirdiniz Sayın Bakan, kayıtlara geçsin.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Sistemde ismi yok.” diyorsunuz, bir de “Haksızlık yaptık.” diyorsunuz yani bu kadar olur!

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yirmi dakika süreniz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı görüşmeleri vesilesiyle huzurlarınızdayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün çok önemli bir tasarımı hep beraber müzakere ediyoruz. Tasarının müzakeresi öncesi siyasi partilerimizin grup başkan vekillerinin Hükûmetimizi dinleme konusunda bu kadar istekli olmalarından büyük bir memnuniyet duyduğumu özellikle ifade etmek isterim.

Değerli milletvekilleri, Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı son derece önemli bir alanı ilk defa müstakil bir kanun vasfıyla düzenlemektedir. Türkiye, bugüne kadar, cezaî konularda uluslararası adli yardımlaşmasını ikili anlaşmalara veya çok taraflı sözleşmelere göre yürütüyordu ve Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılan bazı genelgeler, yönetmelikler vesaire de uygulamada dikkate alınıyordu ama bu alanı müstakil olarak düzenleyen bugüne kadar bir kanunumuz yoktu, ilk defa Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarımız kabulünüz hâlinde olacaktır.

“Ne getiriyor?” dersiniz; işin özü bu kanun tasarısı yeni hiçbir şey getirmiyor. Bu kanunda yer alan maddelerin hepsi esasında şu anda kanun niteliğindedir ve uygulanmaktadır. Nereden diyoruz kanun niteliğindedir? Şuradan söylüyoruz: Bunların tamamı uluslararası antlaşma hükümleridir. Bildiğiniz gibi, Anayasa’mızın 90’ıncı maddesine göre uluslararası anlaşmaların tamamı -bazı istisnaları hariç- Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülür ve oylanır, kabulü hâlinde yürürlüğe girer ve uygulanır. Adli iş birliği konusundaki sözleşmelerin tamamı da bu Parlamentoda görüşülmüş, yasalaşmış ve uygulamaya girmiştir. Peki, biz ne yapıyoruz şimdi? Bütün bunlarda ortak olan bazı konuları müstakil bir kanun içerisinde bir araya getiriyoruz. Uygulayıcılar büyük problem yaşıyor; hangi konuda, nerede var? Sözleşmeleri açacaklar, başka başka düzenlemeleri açacaklar, onları takip edecekler; sıkıntı oluyor. Ayrıca, adli yardımlaşma konusu sürekli gündemde olan bir konu da değil. Belki bir hâkim, belki adli makamda görev yapan başka bir kişi görev süresi içerisinde ya hiç karşılaşmayacak ya da çok az karşılaşacak. Böyle olduğunda da mevzuata hâkim olmadığı için de bazı uygulamalarda aksamalara yol açıyor, problemler oluyor. Bu kanun sayesinde elinin altında müstakil bir metin olacak ve buradan meseleyi daha kısa sürede çözmek ve adli yardımlaşmayla ilgili uygulamaları daha doğru yapabilme bakımından büyük bir imkâna kavuşacaktır.

Şimdi, burada söylenen bazı şeylere de değinmek istiyorum. Bu kanun tasarısı taslağı 200 madde civarındaydı, doğru. Görüşe gönderdik, o da doğru. Peki, ne oldu, uçtu mu bu maddeler? Uçmadı. Çünkü, tasarının 1’inci maddesinin (3)’üncü fıkrasına baktığınız zaman, uluslararası sözleşme hükümlerinin ve özel kanun hükümlerinin saklı olduğunu düzenliyoruz. Nedir? O sözleşmelerde var, onlar zaten kanun, onlar zaten uygulanıyorlar; birincisi bu.

Niye azalttık? İkincisi: Bunların bazılarını birleştirdik. Dört, beş madde, bir madde içerisinde yer almış oldu.

Üçüncüsü de bu kanun sadece Türkiye’yle arasında uluslararası adli iş birliği olan ülkelerle ilgili adli yardımlaşmada uygulanmayacak, bizimle arasında adli iş birliği anlaşması olmayan ülkelerle ilgili de uygulanacaktır. Biz onların hepsini oraya yazdığımızda, o ülkelerle uygulama söz konusu olduğu zaman, onlara da onların bize tanımadığı birtakım imkânları tanımış olacağız. O nedenle, biz, bu iş

için zaruri olan asgari kuralları bir araya getirdik ve diğerlerini sözleşmelere atfı yaptık, saklı tuttuk ki o sözleşme ikiliyse iki ülke arasında uygulanacak, çok taraflıysa orada uygulanacak ama Türkiye'yle arasında sözleşme olmayan ülkelerle ilgili de bu kanundaki genel kural neyse o uygulanacak, o ülke ile Türkiye arasında herhangi bir anlaşma olursa o uygulanacak veya başka iş birliği olursa o çerçevede hareket edilecek. Esasında bu, Türkiye'nin bu konudaki egemenlik hakkının bir yansımasıdır. Bu bir kaçırma değil, saklama değil, gizleme değil; bunların hepsi gözümüzün önünde olan işlerdir.

İkincisi: Uluslararası adli yardımlaşma konusunda bazı uygulamalar var, suçluların iadesi konusunda özellikle. Şimdi, bazı ülkeler diyorlar ki: "Mahkeme karar verdiği zaman ben iade ederim." Bazıları diyor ki: "Bu konu mahkemenin işi değil, bu siyasi bir konudur, hükümet karar verdiği zaman ben bunun gereğini yaparım." Bazı ülkeler de diyor ki: "Bunun hem hukuki boyutu var hem de siyasi boyutu var, mahkeme bunun iade edilip edilmeyeceğine dair bir inceleme yapsın, bir karar versin, iade edilebilir olduğuna karar verdiği zaman bunun takdiri siyasi makamda olsun."

Neden dersenez, onun üzerinde durmamız lazım. Burada bir merkezî makam kuruyoruz. "Merkezî makama ne gerek var?" deniliyor. Bir defa, merkezî makam kurulması Türkiye'nin taraf olduğu bazı uluslararası sözleşmelerin maddeleri gereğidir. Orada diyor ki: "Her ülke bir merkezî makam kuracak." Bir defa, Türkiye'nin taahhüdü gereğidir. İki: Bugüne kadar zaten bu merkezî makam var, bu bir şekilde uygulanıyor ama adı bir kanunda tanımlanmadığı için sanki yokmuş gibi oluyor. "Neden merkezî makam var?" diyeceksiniz, sebebi şu: Mahkemeler herhangi bir ülkenin Türkiye'nin adli yardımlaşma taleplerine nasıl baktığını bilmezler. Önüne bir dosya geldi, dosyayı inceledi, suçun siyasi bir suç olmadığına veyahut da askerî suç olmadığına veyahut da diğer maddeleri inceledi, iade edilebilir nitelikte bir suç olduğuna karar verdi, "İade edin." dedi ama Türkiye'nin de o ülkeden iade talepleri var, terör suçlarına ilişkin, başka suçlara ilişkin pek çok iade talebi var ama o ülke Türkiye'nin iade taleplerini yerine getirmiyor. Biz diyoruz "Şunu bize ver.", bir sürü bahane söylüyor, bir sürü kendine göre kurallar ortaya koyuyor, Türkiye'yle arasında uluslararası adli yardımlaşmaya dair ikili veya çok taraflı anlaşma olmasına rağmen bu anlaşma hükümlerine uymuyor. O zaman Türkiye ne yapacak? Mütakabiliyet ilkesini uygulayacak, mahkeme böyle bir karar vermiş olsa dahi bizim, bize karşı sözleşme hükümlerini uygulamayan ülkeyle ilgili merkezî makam olarak burada bir siyasi takdir hakkımız olacak, onu kullanacağız. Bu, ülkemizin çıkarları için de son derece gerekli, vatandaşlarımızın hukukunu korumak için de son derece gerekli, ülkemizin ulusal güvenliği ve kamu düzeni bakımından da son derece gerekli, egemenlik hakkının gereği olarak da son derece zaruri olan bir husustur, bütün ülkelerde de böyle bir merkezî makam vardır. Merkezî makam olmadan bunları yürüten ülke de neredeyse yok gibi. Şu anda Avrupa Konseyine üye ülkelerin tamamında böylesi bir takdir yetkisi kullanan makam olduğunu buradan bir kez daha ifade etmek isterim.

Tabii, diğer bir konu, o da şu: "Merkezî makam yargı yetkisi kullanacak." Arkadaşlar, merkezî makam yargı yetkisi kullanmaz. Çok açık kanun maddesinde "Merkezî Makam, yargı yetkisine giren hususlar hariç olmak üzere, devletlerce ileri sürülen şartları kabul edebilir veya istenen teminatı verebilir." Şimdi, yargı yetkisine ilişkin bir konu değil. Diyelim, Almanya'dan biz bir yardım talebinde bulunmuşuz, adli dinleme kayıtlarını istemişiz, Almanlar diyor ki: "Bunu siz alacaksınız, inceleyeceksiniz, ya imha edeceksiniz ya geri vereceksiniz. Bununla ilgili ben sizden teminat istiyorum." Biz onlara o teminatı vermediğimizde bu belgeleri Türkiye'ye vermiyor, merkezî makam bununla muhatap oluyor. O zaman, merkezî makam bunu teminat verebilir, onlar bize verdiği zaman da biz onları kendilerine dedikleri şartta iade edebiliriz. Mahkeme bunu bilmez, mahkemenin bundan haberi de olmaz

çünkü yazışmalar merkezî makam vasıtasıyla oluyor. Devletler arası yazışmaların bir usulü var, o usul çerçevesinde yürüyor; bu kesinlikle yargıya müdahale değildir, yargıya emir vermek, talimat vermek değildir. Bunun özü, Türkiye'nin adli yardımlaşma politikasını Türkiye Cumhuriyeti devletin ve Türk milletinin çıkarlarına uygun, Türkiye'ye yapılan muameleye uygun bir şekilde yürütmek ve buna ilişkin tedbirleri alıp uygulamaktır. Bunun altını bir kez daha çizmekte fayda görüyorum.

Bir diğer konu, geçici tutuklamaya dair konuşan arkadaşlarımız oldu burada. “Geçici tutuklama var, kırk güne kadar tutuklama durumu var, kırk gün nasıl olur?” diye burada eleştiriler yapıldı. Bir defa bizim hukukumuzda, Türk hukukunda, şu andaki hukukta geçici tutuklama diye bir şey yok. Nereden kaynaklanıyor geçici tutuklama? Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden kaynaklanıyor. Taraf olduğumuz sözleşmelerde geçici tutuklamaya ilişkin kurallar var. Örneğin bu sözleşmelerden birisi Avrupa Konseyi ülkelerinin tamamının 1957'den beri, Türkiye'nin de 1959'dan beri uyguladığı sözleşme hükmü. Diyor ki orada: “Geçici tutuklama on sekiz günden az olamaz, kırk günden fazla olamaz.” Sözleşme hükmü. “Kırk günden fazla olamaz, on sekiz günden az olamaz.” Nasıl oluyor bu? Bir ülke Türkiye'den herhangi bir adli yardımlaşma talebine konu şahısla alakalı geçici tutuklama talebinde bulunuyor. Türkiye bu durumda geçici tutuklamayı yaptırıyor ve kırk gün süreyle o ülkeyle arasındaki yazışmalar, vesaire işlemler tamamlandıktan sonra o kişinin iadesi söz konusu oluyor. Peki, otuz gün geçti, bununla ilgili Türkiye kırk gün bunu kendi şeyinde tutabilir mi kararıyla? Tutabilir kırk gün. Yani, otuz günde bir bizim sulh ceza hâkimlerimiz bunların tutukluluk süresini veyahut da yargılandıkları ağır cezalar, her neredeyse, onlar bunların durumunu değerlendirebilir mi? Değerlendirebilir. Kırk günü beklemeyebilir, otuz gün sonra da bırakabilir ama bizim taraf olduğumuz anlaşmalar var. Biz imza atmışız, “Bir ülkenin talebiyle ben geçici tutuklama kararı verdiğim kişiyi kırk gün tutacağım.” demişiz. Biz o taahhüdümüze uygun davranacağız, bu ayrı bir konu; yoksa Türkiye'nin iç hukukundaki otuz günde bir tutukluluğun gözden geçirilmesi hususu ayrı bir konudur. Bunu birbirine karıştırmamakta fayda olduğunu buradan bir kez daha ifade etmek isterim.

Tabii, bu kanunda olmayan kısımların yönetmeliklerle, genelgelerle düzenleneceği hususu ifade ediyor. Bu kanunun uygulanmasının daha iyi yapılması için elbette yönetmelik çıkarılabilir ki bu Anayasa'da yazan bir durum, yasada olan bir durum. Anayasa'da, yasada olan bir uygulamayı yapmak ayıp da değil, günah da değil, yanlış da değil. Doğru bir şekilde kanunun uygulanması için yönetmelik de tüzük de elbette çıkarılabilir. Ayrıca, uluslararası sözleşmelere aykırı bir adli yardımlaşma sistemini işletme imkanımız da yok. Neden? Çünkü Türkiye'nin adli yardımlaşma politikasını nasıl Türkiye'nin merkezî makamı yakından takip ediyor, başka ülkelerin de bu konuya yaklaşımını yakından takip ediyorsa başka ülkeler de Türkiye'nin adli yardımlaşma taleplerine nasıl cevaplar verdiğini yakından takip ediyorlar. Biz o sözleşme hükümlerini uygulamadığımız zaman onlar da bizim taleplerimize aynı muameleyi yapıyorlar. O nedenle, burada esas, kanun ama öte yandan da kanun gibi iç hukukumuzun bir parçası olan uluslararası sözleşmelerdir. Bunlara göre bu uygulama olacaktır, yönetmelikler de bu uygulamaların daha sağlıklı olabilmesi için yol gösterici bir vasıf taşıyacaktır. Yoksa Meclisin yasama yetkisini alıp yönetmeliklerle bunu hayata geçirme gibi bir kötü niyeti hiçbirimiz düşünmeyiz, taşımayız da, böyle bir şeyi de kabul etmek asla mümkün değildir.

Ayrıca, “Bakanlar Kurulu eskiden buna karar veriyordu.” Doğru, Bakanlar Kurulu karar veriyor ama Bakanlar Kurulunda bu konudaki iade kararına ilişkin konuda bütün bakanlar aynı derecede bilgi sahibi mi? Değil. Sonuçta, gene Adalet Bakanlığının oraya bir önerisi oluyor. Dışişleri Bakanlığından görüş alınıyor, İçişleri Bakanlığından, ilgili kuruluşların hepsinden de bilgiler toplanıyor, ona göre

konu Bakanlar Kuruluna geliyor. Bakanlar Kurulunda görüşülmesi süreçleri de uzatıyor. Şimdi ne yapıyoruz? Şimdi Dışişleri Bakanlığının, İçişleri Bakanlığının, ilgili başka yerler varsa onların görüşleri alındıktan sonra Adalet Bakanının önerisi ve Başbakanın onayıyla bu işlem yapılacak. Bakanlar Kurulundan kaçırılan bir şey olabilir mi böyle bir durumda? Bakanlar Kurulunun Başkanı kim? Başbakan. Başbakanı kaçırırsak ha o zaman dersiniz ki: “Siz Bakanlar Kurulundan kaçırıyorsunuz.” Yok, Başbakanın onayıyla oluyor bu ve ilgili bakanlar bu meseleyi takip ediyor ve Başbakanın onayına getiriyor. İşlerin sürüncemede kalmaması, daha kısa sürede tamamlanması bakımından bunun son derece önemli olduğunu burada özellikle ifade etmek isterim.

Değerli milletvekilleri, tabii, konuşmamın başında söyleyecektim ama tartışmalar konuşmalarımı ortadan kaldırır diye söylemedim, şimdi izniniz olursa benden önce sayın grup başkan vekillerinin dile getirdiği hususlarla ilgili bir iki hususu ben de ifade etmek isterim: Hükûmetin burada oturması, otururken de bilgi vermesi bir zorunluluk değil; İç Tüzük açık, biz de grup başkan vekilliği yaptık, hükûmet istediği zaman bilgi verir. Nitekim, geçmişte de defalarca bilgi verilmedi, bir sürü kanun ben hatırlarım, bilgi verilmedi; Hükûmet bilgi vermemek için değil, bilgi vermekten korktuğu için de değil, bilgi vermekten âciz olduğu için de değil, belki o günün tartışmaları içerisinde zaman kaybolmasın diye. Yani, şurada dakikalarca karşılıklı atışmalar oldu, kim ne kazandı bundan? Biz bir şey kazandık mı? Yok. Parlamento bir şey kazandı mı? Yok. Seçmenler bir şey kazandı mı? Yok. Millet bir şey kazandı mı? Yok. Yahu, laf yarıştırmaktan kimse bir şey kazanamaz. Laf yarıştırtıyoruz. Yani, hepimizin birbirini itham edecek yeteri kadar hafızasında kayıt vardır. Bu laf yarıştırmayla bu Parlamentoyu daha ileri noktaya taşıyamayız. Ben onun için de bu noktalarda Hükûmetin zaman zaman takdiri olabilir, ona da saygı duyulması gerektiğini buradan ifade etmek isterim. Kaldı ki, ben konuşma talebinde de -Başkan da ifade etti- bulundum ama yazılı göndermedim, şifahi talepte bulundum, beni dinlemiş olsalardı bu talebim de gelecekti.

Tabii, ben yasama-yürütme ilişkisini hep söylüyorum, onun için diyorum ki, gelin başkanlık sistemine geçelim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yasamanın, yürütmenin birbirinden tam ayrı ve birbirine karşı tam bağımsız olduğu sistemin adı “başkanlık sistemi”dir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURHAN KUZU (İstanbul) – Helal olsun! İşte bu alkışlanır.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Zaten tüm çabanızın bu olduğu belli. Zaten tüm çabanız bu.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Şu anda Türkiye’de, bakın, sistemde kuvvetler ayrılığı yok. Niye yok?

MUSA ÇAM (İzmir) – Ortadan kaldırdınız, ortadan kaldırdınız kuvvetler ayrılığını!

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – İşte, yasamanın içinden Hükûmet çıkıyor, salt çoğunluktan hükûmet çıkıyor.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Doksan üç yıldır bu şekilde yönetiliyor bu Parlamento Sayın Bakan.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Hükûmetin istemediği bir şeyin burada görüşülmesi, kanunlaşması -elinizi vicdanınıza koyun- mümkün mü? İktidar grubu “Evet.” demediği zaman gündeme bir şey girebiliyor m? Giremiyor. Denetim de öyle, iktidar izin verdiği oranda burada bir denetim oluyor. O zaman diyorum ki, gelin...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yargı da elinizde, zaten hepsi elinizde.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Yargı öyle değil, yargı bağımsız, tarafsız, milletin yargısı. Yasama-yürütme ilişkisi...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yasama, yürütme, yargı, hepsi elinize geçti.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Cumhuriyet Dönemi’nin bütün evrelerinde böyledir bu. Bizim dönemimizde de böyle, öbür dönemde de. Komisyonla çoğunluk kime ait? Hükûmete ait. Genel Kurulda çoğunluk kime ait? Hükûmete ait. Bir araştırma komisyonu kurulacak, karar neyle oluyor? Çoğunlukla. Peki, hükûmet bunlara “Evet.” demediğinde iktidar grubu “Evet.” diyor mu? Demiyor. O zaman gelin hükûmet ile şu Meclisi ayıralım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gelin, ayrı ayrı seçilsinler. Hükûmet Meclisin içinden çıkmasın. Milletvekilleri daha güçlü, daha etkin olsun, denetim de daha etkin olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Başkanlık sistemine geçirelim, bu tartışmaları bitirelim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Saray olsun, saray!

MUSA ÇAM (İzmir) – Rüyada rüyada, rüyada olacak o.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakan, konuşmasında “İki muhalefet muhalefet partisinin grup başkan vekillerinin birbirlerine cevap hakkı doğuracak şekilde...” ifadelerinden sonra...

SALİH CORA (Trabzon) – Öyle bir şey demedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...İç Tüzüksel olarak kullandıkları bir hakkı “laf yarıştırmaya”, “laf dalaşı”, “Bu Parlamento bundan ne kazandı, halk ne kazandı, ben ne kazandım?” sözleriyle...

SALİH CORA (Trabzon) – Genel bir tespit yaptı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...hem değersizleştirmiş hem de ağır bir sataşmada bulunmuştur.

SALİH CORA (Trabzon) – Asla öyle bir şey olmadı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Konu hakkında cevap hakkımız doğmuştur.

BAŞKAN – Sayın Özel, yalnız, Bakan, muhalefet partilerini kastetmedi, “Hepimiz laf yarıştırmıyoruz.” dedi, hepimiz...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Biraz önce...

BAŞKAN – Yani buradaki çalışma yöntemine...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır, hayır...Bu sataşmalar...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kimi kastetti?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yani, hayır, bence Naci Bey’e de söz hakkı doğuyor.

BAŞKAN – Bir müsaade edin, ben de bir düşüncemi açıklayayım arkadaşlar. Yani herkese söz, özgürlük, tamam, ifade özgürlüğü de biraz biz de faydalanalım bundan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Tabii, tabii, buyurun efendim, itirazım yok.

BAŞKAN – Yani şahsa sataşmadı, herhangi bir parti grubuna –çok iyi dinledim- sataşmadı. Bu, sadece buradaki çalışma yöntemimize bir eleştiriydi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Parlamantonun tamamına sataştı.

BAŞKAN – “Laf yarıştırmıyoruz, Parlamento bir şey kazanmıyor.” dedi. Aslında, bu, Parlamantoyu itibarsızlaştırma söylemi değil, Parlamantonun çalışmasına anlam katacak bir yapıcı eleştiriydi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Siz böyle mi algıladınız Sayın Başkan?

BAŞKAN – Çok iyi dinledim.

Sayın Özel, isterseniz bir kez daha düşünün.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, ben de sizi çok iyi dinledim, konuşmanızın içeriğinde, bir kere, Başkanın tartışmayla ilgili görüş bildirmeme, kendine yapılan saldırılarda savunma hakkı saklı olmak üzere, ilgili İç Tüzük maddesini ihlal ederek başladınız.

BAŞKAN – Sonuçta ben karar vereceğim talebinize, sataşma olup olmadığına. Doğal olarak ben de bu konuda gördüklerimi, duyduklarımı söylemek durumundayım Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, Sayın Bakan hiç şüphe yok ki biraz önce Sayın Baluken ile benim aramda iki üç kez kürsüye çıkmak suretiyle birbirimize verdiğimiz cevapları hem değerlendirebiliriz hem küçük görerek hem de “Bundan millet ne kazandı?” gibi Sayın Bakanın değerlendirme sınırlarını da aşan... Ona millet karar verir sonuçta, kazanıp kazanmadığına ki bu konuda çok duyarlıysa lütfen harekete geçsin, akşam yedide yayın kesilip de millettten kaçırmayalım bu görüşmeleri.

BAŞKAN – Peki, Sayın Özel, sataşmadan söz mü istiyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Evet efendim.

BAŞKAN – Çünkü talebiniz yayıldıkça başka konulara değinmek durumunda kalıyorsunuz.

Buyurun, iki dakika size söz veriyorum Parlamentonun itibarını korumak adına. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

11.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ’ın 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın tümü üzerinde Hükümet adına yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce de ifade ettim ama, bu sözleri bir bakandan duy-mak kötü ama geçmişinde grup başkan vekilliği olan bir bakandan duymak çok daha kötü. Hele hele üst üste 7 kez, 8 kez kürsüye geldiğini, gittiğini grup başkan vekilliği sırasında hepimizin hatırladığı -Sayın Bakan itiraz ederse onu tutanaklardan bulurum ama vücut diliyle, tebessümüyle doğruluyor- bir kişinin şimdi o gün yaptığı bir gerçekliği bugün “laf yetiştirme”, “milletin bir şey kazanmaması” gibi değerlendirmesini gerçekten üzüntüyle takip ediyoruz. Grup başkan vekillerinin burada kendi gruplarına yapılan bir sataşma ya da gruplarının mensuplarına yönelik birtakım hem sataşmaları hem çarpıtmaları dikkatle takip etmeleri, buna cevap vermeleri hem Parlamentonun ritüellerindendir hem de demokra-sinin olmazsa olmazıdır. Bunu en iyi bilen iki kişi, bir tanesi şu anda biraz önce bu sataşmayı yapan Bakanken, bir tanesi de zatalinizdir; aynı sıralardan, aynı makamlardan, aynı mevkilerden geliyoruz bu konuda.

Gelelim başkanlık sistemi tartışmasına. Bu konuda Sayın Bakanın değerlendirmeleri tam da sara-yın talimatı; Meclis Başkanının uygulamaları, uzmanlık komisyonlarının işlevsizleştirilmesi, en sonun-da bu Parlamentonun kuruluş yıl dönümünde yapılması gereken bir resepsiyonun iptaline kadar giden parlamenter sistemin iktidar partisi eliyle itibarsızlaştırılması, âdeti ilga edilmesi operasyonunun bir devamıdır. Biz bu operasyona teslim olmayız. Bu ülkede parlamenter sistemle görev yapmak üzere bu Anayasa’ya uygun olarak yemin etmiş insanlarız. 1 Kasım’da, Sayın Bekir Bozdağ’a, seçim bölgesinde-ki hiçbir seçmen bu Parlamentoda ona tanınan yetkileri kullanmak yerine bir başkasının talebi üzerine bunu servis etme yetkisini vermemiştir, buna da izin vermeyeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aynı gerekçeyle yani yaptığımız siyasi değerlendirmeleri laf yarıştırmaya olarak...

BAŞKAN – Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

İki dakika.

12.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada laf yarıştırmak için biz asla konuşuyor değiliz. Yani grubumuza yapılan her türlü sataşmada, İç Tüzük'ten doğan hakkımız gereği, diğer siyasi parti gruplarına ağır eleştiri geliştirecek şekilde, halkımızı ve kamuoyunu bilgilendiriyoruz. Nitekim, biraz önce CHP'yle yaşamış olduğumuz tartışma da son derece sert siyasi eleştirileri taşıyan ama halkın bilgilene-mesi açısından da bizim son derece değerli bulduğumuz tartışmalardı.

Şimdi, burada, Parlamentonun işlevsizleştirilmesiyle ilgili bilinçli bir süreç yürüten bir iktidar partisi grubu ve bir Hükûmetin gelip muhalefetin burada konuşmasını “Parlamentonun işlevsizleştirilmesi” olarak tanımlamasını, doğrusu, hayretle karşıladık. Yani, siz, 7 Hazirandan sonra bu Parlamentonun kapısına kilit vurmuş bir partisiniz, 7 Hazirandan sonra 1 Kasım'a kadar 4 kez, sadece birkaç saat, o da seçimler için bu Parlamento'yu kapatmış bir siyasi anlayışsınız. Dolayısıyla, en son konuşması gereken sizlersiniz. Bakın, bugün de Parlamentonun gündemi, muhalefet olmasa, halkın gündemi değil. Sarayın gündemi Parlamentonun gündemi oluyor. Muhtarlar toplantısında ne konuşuyorsa, oradan ne talimat veriyorsa siz de Parlamento'da o gündemi işletiyorsunuz. E, bunu yapan sizsiniz. Bu ülkenin Başbakanı “Ben Meclise talimat verdim, Meclis çalışmaya devam edecek.” diyebiliyor. Yani, Meclisi kendi elinizde işlevsizleştiren bir anlayışı siz getiriyorsunuz. “Yasama, yürütme, yargı bizde.” diyen sizsiniz, hoca burada, “Oğlan bizim, kız bizim.” diyen sizsiniz. Şimdi Sayın Bakanın son açıklaması da bütün bunların itirafı niteliğindedir. “Evet, biz Parlamentonun konuşmasını istemiyoruz çünkü başkanlık sisteminin gelmesini istiyoruz.” diyor. Yani, “Parlamento'yu halkın gündeminden koparıyoruz, böylece halka başkanlık sistemini dayatıyoruz.” diyorsunuz. Bunu kabul etmemiz mümkün değil. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akçay, siz de söz talebinde bulundunuz galiba.

Size de iki dakika veriyorum.

Yerinizden herhâlde kullanacaksınız.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Sayın Bakan konuşmasını yirmi dakika olarak kullandı ve bazı görüşlerini de ifade etti. Kendisini hem tebrik ederim hem teşekkür ederim. Şimdi, yalnız konuşmasının başında “Hükûmetin konuşma mecburiyeti yok; isterse konuşur, isterse konuşmaz.” dedi. İşte, böyle bir keyfîlik de olmalı diyoruz. Yani kendisini konuşmaya, söylemeye mecbur hissetmesi gerekir ve bu bilgilendirmeleri yapması gerekir.

Ayrıca, grup başkan vekillerinin veya milletvekillerinin konuşması, tartışması bir laf yarıştırmadır, olmamalıdır. Ama laf yarıştırmaya zaman zaman olsa bile o da Parlamentonun zaman zaman usulündendir çünkü Parlamento, konuşulan yer demektir. Zaman zaman espri yapılır, zaman zaman sataşmalar olur, zaman zaman polemikler de yaşanır. Üstelik biz Sayın Bakanı, grup başkan vekilliği zamanından çok iyi bir polemikçi olarak tanırız, buna tanıklık ederiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başpolemikçi, baş! Eczacılar bile böyle yapmıştı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet. Yani iyi de polemik yapar. Dolayısıyla, şimdi, o geçmişte yaptığı polemikleri veya laf atışmalarını şimdi laf yarıştırmaya nitelemesini de doğru bulmayız. Gerekirse laf da yarıştırsın, yalnız Parlamentiye işlevsiz hâle getirmemek için Hükûmetin daha fazla etkin konuşması gerekir, bunu söyledik.

Başkanlıkla ilgili ifadelerini de bir demagoji olarak ben kabul ediyorum. Yani bu kısa süre içerisinde ve gündemimiz de bu olmadığı için şu anda bu tartışmaya girmeyelim ama demek ki bazı eleştirilerin gerekçesinin gizli ajandasının da bu olduğu endişesini de taşıyoruz. Şimdilik söyleyeceklerim bunlar, inşallah...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, diğer arkadaşlar da iki dakika konuştuğu için eşitliği bozmayalım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamam Sayın Başkanım.

Sağ olun, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

4.- Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/695) (S. Sayısı: 278) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, şahsı adına Balıkesir Milletvekili Sayın Namık Havutça konuşacak.

Buyurun Sayın Havutça. (CHP sıralarından alkışlar)

NAMİK HAVUTÇA (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cezaî Konulardaki Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarı üzerinde şahsım adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, öncelikle ifade etmek gerekir ki cezai konularda uluslararası adli iş birliğinin AB sürecinde uyumlu çalışmalar kapsamında tek bir kanunda toplanması çabası doğrudur. Bu şekilde, mevzuatta dağınık bir şekilde bulunan hükümlerin tek kaynakta toplanması uygulayıcıya da yarar sağlayacaktır. Ancak, tasarının 3, 13, 22’nci maddesinde ve ilgili diğer maddelerde ifade olunmak suretiyle ön inceleme yetkisiyle yetkilendirilen merkezî makam, özellikle suçlunun iadesi bakımından teminatsız görülmüştür tarafımızca. Bakanlığın yetkisi, mevcut düzenlemeler dâhilinde öngörülmüş olduğu gibi adli makamlara bilgi ve belge sağlanmasına yardımcı olmakla sınırlı olmalıdır. Oysa, getirilen yeni sistemde TCK’nın 18’inci maddesinde var olan ve tasarısıyla yürürlükten kaldırılması öngörülmüş olan sistem ön inceleme yetkisine sahip bir makam oluşturulmak suretiyle değiştirilmektedir. Biz böyle bir makama gerek bulunmadığını, mevcut sistemin daha teminatl olduğunu düşünmekteyiz.

Suçluların iadesinde devletlerin uyguladığı üç sistem var. Bir: Yalnızca hükûmetin yetkili olduğu sistem. İki: Yalnızca yargının yetkili olduğu sistem. Bir de bizim de kabul ettiğimiz, “karma sistem” dediğimiz hem hükûmetin hem de yargının birlikte kabul ettiği sistem. Bu sistemde failin ve fiilin niteliğini mahkeme belirlemekte, geri vermeyeyse hükûmet karar vermektedir değerli arkadaşlar. Ancak, tasarıyla merkezî makama yani Adalet Bakanlığına ön inceleme yetkisi... Özellikle, merkezî makama gerekli şartları taşımayan iade taleplerini doğrudan reddetme yetkisi veriyor bakın bu. Oysa, TCK’nın bugün 18’inci maddesinde geri vermeye, bilgi vermeye, belge vermeye ağır ceza mahkemesi karar veriyor, onun takdirini Bakanlar Kuruluna bırakıyor. Şu anda düzeni değiştiriyoruz; önce Bakanlık,

yani bizden dışarıdan herhangi bir dış mahkeme belge, bilgi istiyor, Adalet Bakanlığına geliyor, Adalet Bakanlığı sadece şekli bir inceleme değil, kendi takdiriyle bunu geri çevirebiliyor; bu, doğru bir düzenleme değil, uluslararası sözleşmelere de aykırı. Zaten mevcut düzenlemeler gereği “Mahkeme geri verme talebinin kabul edilebilir olduğuna karar verirse, bu kararın yerine getirilip getirilmemesi Bakanlar Kurulunun takdirine bağlıdır.” TCK 18/5. Tasarının 19’uncu maddesinde ise bu kararın yerine getirilmesi Başbakanın onayına bağlanmıştır. Bu imkân varken Bakanlığa ön inceleme yetkisi tanınması ancak başvuru koşulları bakımından şekli denetimle sınırlı olmalıdır. Bu gerekçeyle tasarının 13’üncü maddesinde ifade olunan “gerekli şartları taşımayan” ifadesi belirlilikten uzaktır.

Tasarının 22/3’üncü maddesinde de merkezî makamın, talebi, iade için gerekli şartları taşınamaması hâlinde yabancı devlete iletmenden reddedebilmesi açık bir hüküm değildir.

Tasarının 12’nci ve 22’nci maddelerinde ifade olunan “gerekli şartları taşımayan talep” ifadeleri “yapılan şekli inceleme neticesinde iade talebinin başvuru şartlarını taşınamaması” şeklinde bir ifadeyle somutlaştırılmalıdır. Böylelikle, makamın incelemesinin sadece başvuruda istenen bilgi ve belgelerin var olup olmadığının şekli denetimiyle sınırlı yapılması sağlanacaktır. Nitekim, fail ve fiile ilişkin hukuki niteleme yapma yetkisi sadece bağımsız ve tarafsız mahkemelere aittir. Oysa yasa tasarısında bu şekli aşarak ön inceleme makamı, gelen talepleri doğrudan reddetme yetkisi alıyor; bu bir defa sözleşmelere aykırı. Sayın Bakan, bunların dikkate alınması gerekir.

Ayrıca, ön incelemede talebin reddi sebepleri objektif kıstaslara bağlanmalı -mercinin- ancak ek bilgi ve belge talebinin kanunen belirlenmiş makul süre içerisinde mazeretsiz olarak yerine getirilmemesi hâlinde talebin reddedilmesi mümkün olabilmelidir.

Değerli milletvekilleri, öte yandan, aynı maddenin 3/(ç) bendi uyarınca, Türkiye’nin millî güvenliğinin ve uluslararası ilişkilerinin zarar görme ihtimalinin bulunması, iade talebinin reddine sebep olması açık bir hüküm niteliğinde değildir. Zira, zaten Türkiye’nin yargı yetkisine giren hâller iadeye engeldir. Bu durumda, söz konusu ihtimal Türkiye’nin yargılama yetkisine girmeyen hâllere ve özellikle devlet sırrına özgü olarak değerlendirilecektir. Ancak, kanımızca bu madde de “ihtimal” kavramının hukuki bir tabir olmaması nedeniyle objektif bir temele sahip değildir. “İhtimal” hukukta belirsiz bir kavramdır, bunun somutlaştırılması ve netleştirilmesi gerekiyor.

Yine, tasarının 3 ve 4’üncü maddesinde ifadesi olan “yargı yetkisine giren hususlar hariç olmak üzere merkezî makamca kabul edilen şartlar ve verilen teminatların adli mercileri bağlayıcı nitelikte olması” hususu da belirlilikten uzaktır. Nihayetinde, adli işlem yapan adli mercinin bu işlemiyle ilgili olduğundan, kabul edilen şart ve verilen teminatların nasıl olup da yargı yetkisine giren bir hususun dışında uygulanma imkânı bulacağı açık değildir.

Değerli milletvekilleri, yine tasarının 4 ve 11’inci maddesinde “siyasi suç” terimi var. Tasarıda bunun tanımına yer verilmiyor. Siyasi suç nedir? Bakın, mevcut mevzuatımızda da bu yönde bir tanım bulunmuyor. Diğer taraftan, taraf olunan uluslararası sözleşmelerde siyasal suçun açık bir izahı da yoktur. Ancak, iadeye ve adli iş birliğine engel teşkil ettiğinden siyasi suçun mutlaka tanımı yapılmalıdır. Doktrinde siyasi suçun ne olduğu tartışmalı bir konu tabii ki. İtalyan Ceza Kanunu’nun 8/3 maddesi siyasi suç “Ceza kanununun uygulamasında siyasi suç, devletin siyasi çıkarlarını veya vatandaşın siyasi bir hakkını ihlal eden her türlü suçtur.” diye tanımlıyor. Ayrıca, “Tamamen veya kısmen siyasi saikle işlenen adli suçlar da siyasi suç sayılır.” şeklinde tanımlıyor. Oysa, bu kapsamda Terörle Mücadele Kanunu yeniden gözden geçirilmeli, siyasi suç ile terör suçu arasındaki ayrım belirginleştirilmelidir. Bakın, bu şekilde hem insanların düşünceleri yüzünden terörist ilan edilmesinin hem de teröristin siyasi

suç maskesi ardında gizlenmesinin önüne geçilmiş olur. Her ne kadar Terörle Mücadele Kanunu'nun 1 ve 2'nci maddesi birlikte değerlendirildiğinde bir suçun terör suçu olabilmesi için öncelikle terör örgütü faaliyeti olarak işlenmesi gerekli, ancak, 3'üncü maddesi silahlı bir örgüt kapsamında işlenmemek kaydıyla siyasi suç kapsamında değerlendirilmesi mümkün olan suçları böyle bir ayrıma gitmeksizin doğrudan terör suçu saymaktadır. Oysa, terör suçu iadeye engel teşkil etmezken, siyasi suçlunun talep eden ülkeye iade edilmemesi gerek ulusal mevzuat -söz konusu tasarıda- gerekse taraf olunan uluslararası sözleşmelerde genel kabul görmüştür. Bu kapsamda, tasarının 11/(2)'nci maddesi de belirli kılınmalıdır, somutlaştırılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Türk Ceza Kanunu 18'e göre geri verme hâlinde kişi ancak geri verme kararına dayanak teşkil eden suçlardan dolayı yargılanabilir veya mahkûm olduğu ceza infaz edilir. Değerli Bakan, yine tasarının 10/(4) maddesinde benzer bir hükme rastlanmamaktadır. Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesi 14/(3) "Suç addolunan fiilin evsafı takibat esnasında değişmişse, iade edilen şahıs hakkında ancak yeniden belirlenen suçun unsurlarıyla iadesi talep edilebilir." diyor.

Bu hükümler çerçevesinde grubumuzun tespit ettiği pek çok eksiklik bu tasarıda bulunmaktadır. Öncelikle, adli merci karar mercisi yerine geçmemelidir. Dışarıdan bizden istenen -örneğin Zencani dosyasında, örneğin Zarraf dosyasında- bilgi ve belgelerin yerindelik kararını önce mahkeme vermedir. Sayın Bakan, siz şimdi adli makamların yerine geçerek önce karar veriyorsunuz, sonra da adli makamlara götürüyorsunuz, bu doğru değil; bir defa, bunu düzeltmemiz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAMIK HAVUTÇA (Devamla) – Açıkça Bakanlığınız adli mahkemelerin yerine geçiyor. Bunları önereceğiz, düzeltilmesini talep ediyoruz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Havutça.

Sayın milletvekilleri, şimdi soru-cevap bölümündeyiz.

Süremiz yirmi dakika. İlk on dakikayı sorulara ayırdık.

Sayın Toğrul, buyurun.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, geçtiğimiz aylarda 2 Alman televizyon kanalı, İŞİD'in elinde olan Ezidi kadınları İnternet'ten satışa çıkardığını, bu satış ofislerinden birinin Gaziantep'te olduğunu belirlemiştir. Gaziantep Barosunun suç duyurusu üzerine Emniyet harekete geçmiştir ve bu ofise baskında 370 bin dolar, çok sayıda yabancı pasaportun yanı sıra, para transferine dair de 1.768 sayfalık Arapça makbuz bulunmuştur. Ezidi kadınları sattıkları iddia edilen 6 Suriyeli hakkında dava açılmış, ilk duruşma 31/12/2015, hemen on beş gün sonra ikinci duruşmada da delil yetersizliğinden serbest bırakılmışlardır. Arapça metinlerin çevirisi de mahkemeden on gün sonra mahkemeye ulaştırılmıştır. Türk mahkemelerinin bu kadar hızlı karar vermesini nasıl değerlendiriyorsunuz? Suç duyurusunda bulunan Gaziantep Barosunun mahkemeye müşteki olarak katılmamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Bakana soruyorum:

1) Ülkemizde yargılama çok yavaş işliyor ve her gün biraz daha çöküyor. Yurttaşlarımız adaletin geç tecelli etmesi, hak arayışlarının maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle çoğu zaman hak aramaktan vazgeçiyorlar. Hak aramanın masraflarının azaltılması yönünde bir çalışmanız var mı?

2) Ülkemizde icra dairelerinin sayısı her gün artmaya devam ediyor, yeni icra daireleri açılmaya devam ediliyor. İcra dairelerinden de infaza ilişkin çok az iş çıkıyor. Borçların mal varlıklarının haciz edilmezliği kuralından dolayı birçok takipten sonuç alınamıyor. Alacaklı hem takip ve hem de yedimlik nedeniyle yüklü masraflar yaptığı için icradan vazgeçiyor, tahsilatlar da yapılamıyor. Bu nedenle haczedilmezlik ve yedimlik masraflarının peşin olarak alınmasından vazgeçilmesi yönünde bir hazırlık var mıdır?

3) Cezaevlerinin adaletin geç tecelli etmesi, haksız yere tutuklamalarının yapılması nedeniyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – ...kapasitesi 2 misli artmıştır. Bu nedenle, cezaevlerinin bu sıkıntılarına son verilmesi için ne tür tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Aydın...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Sayın Bakan, Türkiye 2015 yılı sonunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde hakkında en fazla dava başvurusu bulunan 3'üncü ülke oldu. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin önünde şu anda toplamda 64.850 dava başvurusu bulunuyor. Türkiye bu rakamla şu anda AİHM'in iş yükünün yüzde 13'ünü oluşturuyor. Türkiye hakkında 2015 yılında açıklanan kararların 79'unda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin en az bir maddesinin ihlaline hükmedildi. Adalet Bakanı olarak bu karnenin düzeltilmesi için bir çalışmanız var mı? Böylesine bir karneyi nasıl düzeltereksiniz?

BAŞKAN – Sayın Zeybek...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Samsun ili Terme İlçesi Evcî ve Sakarlı Mahallelerine Ağustos 2015'te; yine Havza ilçesi Karşıyaka ve Memduhiye Mahallelerinde Eylül 2015'te bölgede sel felaketi yaşanmıştır. Sel felaketinin verdiği zararlar yetkililer tarafından tespit edilmiştir. Zararların giderileceği sözü verilmiştir ancak tespit edilen zararlar afetten zarar görenlerin mağduriyetini gidermemiştir. Selden zarar gören yolların, menfezlerin, kanalların, köprülerin onarımı yapılmamıştır; mahalleliler çok zor durumdadır. Doğal afetten zarar gören vatandaşlarımızın zararlarının giderilmesini ve mahallelerde bozulan altyapının yapılmasını, devletin ve sorumluların gerekli hassasiyeti göstererek mağduriyetin en kısa zamanda giderilmesini arz ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Tarhan...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, İran Cumhurbaşkanı ülkemizi ziyaretinde, İranlı iş adamı Zencani'nin ülkemizi zan altında bırakarak "Türkiye'de 8,5 milyar dolar rüşvet verdik." demesi toplantıda gündeme geldi mi, gelmedi mi? Yüce Meclisi bilgilendirir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Havutça...

NAMİK HAVUTÇA (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, cezaevlerinde yoğun, kapasitenin çok üzerinde mahkûm ve tutuklu bulunuyor ve bununla ilgili de bize birçok şikâyet geliyor. Mesela Balıkesir Kepsut Cezaevinde, şu andaki mevcudun, kapasitenin 2 katı olduğu ve oradaki hükümlülerin, tutukluların yerlerde yattıkları şeklinde şikâyetler geliyor.

Bu noktada, Ceza İnfaz Yasası'nda bir değişiklik yaparak denetimli serbestlik mekanizmasının, sisteminin iki yıla çıkarılması konusunda Bakanlığınızın bir çalışması var mı? Biz bunun gerekli olduğunu düşünüyoruz. Zira, Türkiye artık neredeyse bir açık cezaevine dönüştü.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tuncer...

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Adalet Bakanı, birinci sorum: 15 Nisan 2016 tarihinde Amasya’nın Gümüşhacıköy ilçesinde bulunan ve Eylül 2015 tarihinde hizmete açılan yarı açık cezaevinin iki bloğunun çatısı mahkûmların üzerine uçmuş, 7’si ağır olmak üzere 85 mahkûm yaralanmıştır. Çevresindeki binaların çatısından kiremit dahi düşmezken, henüz 1 yaşını dahi doldurmamış cezaevinin çatısının uçmasıyla ilgili, Ankaralı müteahhit firma hakkında; yine, yağmur altında mahkûmlara bahçede sayım yapan ve mahkûmları sayımdan sonra da on beş dakika bahçede tutarak mahkûmların yaralanmasına sebebiyet veren cezaevi yönetimi hakkında soruşturma başlatılmış mıdır?

İkinci sorum: Yeni Çeltik maden ocağının kapatılması ve işçilerin Soma’ya gönderilmesi kararı sonucu yer altında açlık grevine başlayan işçilere sorunların çözüleceğine dair ilgili bakanlıkça verilen sözler tutulmaya başlanmış mıdır? Verilen sözün gereği ne zaman yerine getirilecektir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Doğan...

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Sayın Bakan, malumunuz, geçtiğimiz hafta Avrupa Parlamentosu İlerleme Raporu yayımlandı. Raporda Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyine çağrıda bulundu ve Türkiye’yle yargı ve temel haklar faslının açılması konusunda müzakerelere başlanması konusunda görüş bildirdi. Bu konuda bir eylem planınız var mıdır, konu gündeminizde midir?

Ayrıca, geri gönderme merkezlerine kabul edilen düzensiz göçmenlerin avukat yardımına ve yarıya erişim hakları konusunda bizleri bilgilendirmenizi talep ediyoruz lütfen.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özkan...

BURCU ÇELİK ÖZKAN (Muş) – Teşekkürler.

Türkiye cezaevlerinde sistematik olarak artan ihlallerin son örneği Alanya L Tipi Cezaevinde yaşanmaktadır. Bu ihlallere ilişkin olarak yeni koşuş açmayarak tutuklu ve hükümlüleri koşuş koridorlarında yere battaniye, çarşaf serdirterek yatırma, şahsi eşyalara dâhil kitap, gazete ve mektuplarına el koyma, tecrit, işkence ve kötü muamele, kameralarla sürekli gözetleme, havalandırma saatlerinde sınırlama, sosyal ve sportif faaliyetlerden yararlandırmama ve benzeri tutuklu ve hükümlülerin yaşamsal ihtiyaç ve aletlerine el koyma gibi hak ihlalleri bilgisi tarafımıza ulaşmıştır. İddialara ilişkin Bakanlığınızca bir soruşturma başlatılmış mıdır? Bakanlığınızın herhangi bir önlem ve tedbiri var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Tüm...

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kurtuluş Savaşı’nın ve Kuvayımillîye’nin örgütlenmesinde önemli illerimizin başında Balıkesir gelmektedir. Yerel basının öncülüğünde ve ilde bulunan iktidar ve muhalefet partilerinde desteklenen “Balıkesir’e İstiklal Madalyası Verilsin” imza kampanyası yürütülmektedir. Sayın Bakana soruyorum: Şanlıurfa’ya İstiklal Madalyası verilmesi yasalaşmışken Balıkesir’in de aynı yasa kapsamına alınmasını istiyoruz. Ülke kardeşliğe daha çok ihtiyaç duyduğumuz bir dönemde Şanlıurfa ve Balıkesir’in birlikte değerlendirilmesi Kuvayımillîye ruhu açısından da önemlidir. Buradan Balıkesirlilere bu onurun müjdesini verecek misiniz? Aynı yasa kapsamına alınarak ve İstiklal Madalyası verilerek bu kentlerimiz kardeş kent de ilan edilemez mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkan.

Sayın Bakan, geçen yıl Mart 2015 tarihinde Lüleburgaz’da Adıyamanlı Kürt öğrenci Ramazan Fırat ev arkadaşları tarafından, bilekleri kesilmiş, sırtından bıçaklanmış hâlde ölü bulundu. 3 ev arkadaşı gözaltına alındı ve tutuklandı. Soruşturmaya gizlilik kararı alınmıştı, sonradan duyuyoruz ki bu 3 ev arkadaşı dört beş ay tutuklu kaldıktan sonra serbest kalıyor. Şimdi soruyorum size: Neden soruşturmaya gizlilik kararı alındı? Eğer ev arkadaşları suçsuzsa Ramazan Fırat’ı kim ya da kimler öldürdü? Bu adalete güveniyor musunuz? Bir gencin hayatı bu kadar ucuz mu?

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

Sizin de süreniz on dakika.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; tabii, Alman televizyonlarında DEAŞ terör örgütüyle irtibatlı bazı kadınlarla köle ticareti yapıldığına ilişkin iddialar bugün gazetelerde yer aldı. Bunun üzerine “Konu nedir?” diye biz de bu konuya bir bakılmasını arkadaşlarımıza söyledik.

Bizim, tabii, yargıda olan her konuyu takip etme imkânımız yok, bilme imkânımız da yok çünkü soruşturmaları yargı yapıyor ve bunlar gizli, bizim bilebilme imkânımız yok ancak medyaya yansdıktan sonra, sizin gibi değerli milletvekillerimizi bilgilendirmek maksadıyla, ne var ne yok, neden bunlarla ilgili serbest bırakma oldu veyahut da bir ceza verilmedi diye biz bunlarla alakalı bilgi ediniyoruz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Çeviriler on gün sonra verildi.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi, bunu, tabii, bizim mahkemeye sorma hakkımız yok, yetkimiz de yok. Tabii, soruşturmayı yapan ve burada kararı veren sulh ceza hâkimliği veya yargılama yapıyorsa mahkemesi. Dolayısıyla, bizim onunla ilgili tabii, bir etki yapma veya “Bunu neden böyle yapıyorsun?” deme hakkımız yok, keşke olsa. Benim de sizin gibi rahatsız olduğum bir sürü konu var. “Niye bu iş böyle oluyor?” diye sorarım. Şimdi, Adalet Bakanı olarak bunu sorduğumda suç, sormadığımda da suç. Bizim burada gerçekten...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Bakan, diğerlerine soruyorsunuz ama.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yok, hiçbir tanesine bizim böyle bir soru sorma hakkımız yok, yetkimiz yok, denetimimiz yok ama Meclisimizi bu konuda doğru bilgilendirme görevimiz var. O bilgilerin tamamı geldiğinde de biz sizi doğru bir şekilde burada bilgilendireceğiz. Ama köle ticareti veya başka şekilde kim, ne gibi bir suç işliyorsa, bunun cezası neyse bunu alması lazım.

DEAŞ terör örgütü, eli kanlı bir terör örgütüdür, insanlık suçu işliyor, canavarca cinayetler işliyor. Böylesi bir terör örgütüne karşı mücadele herkesin görevi, ülkemizin görevi. Şu anda Türkiye cezaevlerinde 500 civarında DEAŞ terör örgütünden tutuklu insan var. Bir de ayrıca adli kontrolle serbest bırakılanlar var; bunların rakamına baktığınızda, binin üzerinde şu anda takip, adli kontrol ve tutuklu bulunan kişi var. Ayrıca da 24 tane de hükümlü var, cezası verilmiş, kesinleşmiş hükümlü var. DEAŞ terör örgütüyle etkili bir şekilde Türkiye Cumhuriyeti, tıpkı eli kanlı PKK terör örgütüyle mücadele ettiği gibi mücadele etmektedir, bundan sonra da etmeye devam edecektir.

“Yargı yavaş işliyor.” Doğru, gerçekten sıkıntılarımız var, yani bunu her zaman dile getiriyoruz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – On beş günde karar var.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Yargının hızlandırılması için elimizden geleni elbette yapmamız lazım. Bakanlık olarak bu konuda ciddi çalışmalar yürütüyoruz. Önümüzdeki günlerde ceza yargılaması, idari yargılama ve hukuk yargılamasında iş yükünü azaltacak ve vatandaşlarımızın hak arayışlarını daha kısa sürede sonlandırmasına yardımcı olacak 3 ayrı paketi Parlamentomuza sevk edeceğiz.

Ayrıca, bildiğiniz gibi, istinaf yargı yolu şu anda yürürlüğe giren yasalarla mevzuatımızın içinde yer alıyor ancak faaliyete geçmedi. Atamalar yapıldı. 20 Temmuz 2016’da istinaf faaliyete geçecek. Bunun anlamı şu: Ceza yargılamasında dosyaların yüzde 91’i, hukuk yargılamasında dosyaların yüzde 89’u, idari yargılamada ise dosyaların yüzde 80’i istinafta kesinleşecektir ve bu, yargılamayı çok hızlandıracaktır. İstinafin çalışma usulü içerisinde dosyada bir eksik, bir yanlışlık gördüğünde dosyayı bozup mahal mahkemesine gönderme durumu yok; yanlış kendi düzelterek, eksikliği kendi tamamlayacak; vaka incelemesi, delil incelemesi, değerlendirmesi -keşif dâhil- gerek görürse hepsini kendisi yapıp, kararı ilk derece mahkemesi gibi esastan verebilecektir, bu da yargılamayı hızlandıracak son derece önemli bir adım olacak.

“Yargıda zaman yönetimi” diye bir sistem başlatıyoruz. Dava açan her vatandaşımıza, açtığı dava-
nın kaç gün içinde biteceğine dair, davayı açtığı an kendisine bir belge verilecek. Savcılıklara şikâyetle
bulunan her vatandaşımıza, şikâyeti hakkında bir kararın ne kadar sürede verileceğine ilişkin ona da bir
belge verilecek. Adli yargıda ve idari yargıda, Yargıtay, Danıştay, hepsinde, böylesi zaman bakımından
da adliyelerin taahhütte bulunmasını sağlayan bir sistem kuruyoruz; inşallah, bu sistem de 1 Ocak
2017’den itibaren uygulamaya başlayacak. Daha pek çok adım var, tabii, bunların hepsini anlatmak,
uzun, zaman alır; onu ifade etmek isterim.

Tabii, icra daireleriyle ilgili, yedieninlik ücretinin kaldırılması, böyle bir düşüncemiz yok, böyle
bir çalışmamız da yok, doğru da görmüyoruz işin doğrusu.

Haczedilemezlikle ilgili konuda Bakanlığımızda bir çalışma var, o tamam olduğu zaman onunla
alakalı bir detay bilgi vereceğiz.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde, tabii, Türkiye’nin karnesi şu an iyi değil, yani bunu
daha iyi yapmamız lazım, bunda hiç şüphe yok, ama Hükümetimizin aldığı tedbirlerle bu karne olum-
lu olarak değişmiştir. 31/12/2012 tarihindeki Türkiye aleyhine derdest başvuru sayısını veriyorum;
16.876’dır. Bu rakam, 31/9/2015 tarihi itibarıyla 9.150 ve mart ayı başı itibarıyla da 8.600’dür.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen biraz sessiz olur musunuz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yani ondan sonraki süreçte de artan dosyalar
var. Biz bunu aşağı çekmek için ne yaptık dersanız, bireysel başvuru, ombudsmanlık, bunlar son derece
önemli roller oynadı, yasalarımızdaki hak ihlallerini önleyecek düzenlemelerin yapılmış olması. Pek
çok çalışma yapıldı. Adalet Bakanlığında İnsan Hakları Daire Başkanlığı kuruldu. Ayrıca, İnsan Hakları
Tazminat Komisyonu kuruldu. Ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında yer alan ihlale
konu hususların ortadan kaldırılmasına ilişkin bir eylem planı hazırlandı. Bu eylem planı çerçevesinde
de çalışmalarımızı devam ettiriyoruz. Önümüzdeki süreç içerisinde bu trendin aşağıya doğru ineceğini
tahmin ediyoruz.

Tabii, Terme ve Havza’daki felaketlerle ilgili büyük geçmiş olsun diyorum. Şu anda Bakanlık
olarak bilebileceğim bir konu olmadığı için bunu ilgili arkadaşlarıma sizin adınıza ileteceğimi ifade
etmek isterim.

İran Cumhurbaşkanıyla yapılan görüşmelerde ben heyetler arası görüşmede hazır bulundum.
Heyetler arası görüşmede Türkiye ile İran arasındaki ticaretin artırılması, siyasi alandaki iş birliğinin
güçlendirilmesi ve bölgesel sorunlar konuşuldu, turizm konuşuldu ve diğer alanlar konuşuldu. Bu ko-
nuların hiçbirisi gündeme gelmedi. Türkiye-İran ilişkileri nasıl daha iyi olur, bunun üzerinde değeren-
dirmeler yapıldı. Bunu ifade etmek isterim.

Tabii, cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlü sayısı fazla, ben de milletvekillerimizin bu değerlendirilmesine katılıyorum. Ancak, denetimli serbestlik hakkını elde etmek için sürenin iki yıla çıkarılması konusu Bakanlığımız tarafından değerlendirildi, olumlu bir kanaatimiz yok burada. Şu anda, biliyorsunuz, şartla tahliyesine bir yıl kalan kişiler denetimli serbestlikten istifade edebiliyorlar. Biz bunu iki yıla çıkardığımızda bu şu anlama geliyor: Üç yıl hapis cezası alan bir kişi içeride belki bir gün, belki iki gün, belki en fazla bir hafta kalıp hemen çıkacak demektir. Şu anda Türkiye'deki işlenen suçların oranına baktığımız zaman, nihai cezaya göre bu tayin edildiği için, üç yıl, kamu düzenini bozan suçların neredeyse büyük bir çoğunluğu bu kapsamdaki cezaları gerektiriyor. Bu şu anlama gelir: Yani "Kamu düzenini bozan pek çok suça ceza vermeyin." anlamına geliyor. Yani, bunu tek tek suçlar bakımından sizler de değerlendirdiğinizde göreceksiniz. O yüzden, iki yıla çıkarılması üç yıl cezasızlık anlamına gelir. Bakanlık olarak da böyle bir çalışmamız yok. Böyle bir çalışma yapmayı doğru da görmüyoruz. Ben daha önce de açıkladım "Başka bir formül olabilir mi acaba?" diye, o tür bir arayışımız olduğunu söyledim ama şu ana kadar olumlu bir formül üretilmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bakan, teşekkür ederim.

BURCU ÇELİK ÖZKAN (Muş) - Diğer soruyu cevaplandırmadı.

BAŞKAN - Peki, bir soruya daha cevap verelim lütfen.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Gümüşhacıköy'le ilgili hadise son derece önemli. Ben duyarlılığımıza teşekkür ediyorum. Oranın geçici kabulü yapılmış, kesin kabulü henüz yapılmamış. Bununla ilgili biz bir kontrolör, Bakanlıktan müfettiş gönderdik. Müsteşar Yardımcımızı, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürümüzü gönderdik. Bütün bu konu inceleniyor. Orada bu inşaatla ilgili denetimde görev alan kişiler dâhil kim varsa herkesle ilgili hem idari hem adli yönden tahkikat yapılacak. İhmali, kastı, kusuru olanlarla ilgili de gereken müeyyide uygulanacaktır. Yani, bu noktada kimsenin gözünün yaşına bakmayacağımızı bilmenizi isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim ben de Sayın Bakan.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN - Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunacağım ancak bir yoklama talebi var, onu yerine getirelim.

Sayın Özel, Sayın Tarhan, Sayın Yalım, Sayın Erkek, Sayın Tümer, Sayın Yeşil, Sayın Doğan, Sayın Aydın, Sayın Arslan, Sayın Üstündağ, Sayın Özkan, Sayın Yüksel, Sayın Yıldız, Sayın Tuncer, Sayın Çam, Sayın Tüm, Sayın Aldan, Sayın Gökdağ, Sayın Emre, Sayın Akar.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

4.- *Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/695) (S. Sayısı: 278) (Devam)*

BAŞKAN - Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Beş dakika ara veriyorum, grup başkan vekillerini görüşmeye davet ediyorum.

Kapanma Saati: 23.58

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 00.12

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

278 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon burada.

Hükûmet burada.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm, 1 ila 22’nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Emin Haluk Ayhan konuşacak.

Buyurun Sayın Ayhan. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MHP GRUBU ADINA EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan 278 sıra sayılı Tasarı’nın birinci bölümü üzerine söz aldım. Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Sayın Bakanım, burada yaptığınız...

BAŞKAN – Sayın Ayhan, bir sözünüzü kesebilir miyim, eklerim sürenize.

Sayın milletvekilleri, lütfen sessizliğinizi korur musunuz, rica ediyorum.

Buyurun Sayın Ayhan.

EMİN HALUK AYHAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Gecenin bu saatinde, tabii, yorgun arkadaşlar da, son konuşmacılardan biri olmak biraz güç ama.

Şunu ifade etmek istiyorum: Sayın Bakanım, gerçekten son yaptığınız konuşmadan memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum. Burada ben yapacak olduğum tenkitlerin bir kısmından vazgeçtim. Söylediklerinizin bazıları beni ikna etmiş olmasa da en azından bu konuda Hükûmetin, iktidarın ne düşündüğünü anlamış oldum. Bu, gerçekten güzel bir şey. Bazen taktiksel olarak, bazen başka nedenlerden Hükûmetin konuşmadığı olabiliyor ama doğru bir şey olduğu kanaatinde değilim. Ben konuşmanızdan memnuniyet duyduğumu özellikle ifade etmek istiyorum. Ama, nereye kadar? Son kısmına gelinceye kadar bir problem yoktu. Orada siz zımnen tahakküm etme olayına doğru yönelmiş oldunuz, oranın demokrasiyle iler tutar bir tarafı kalmadı. Ben bunu söylemek istemezdim, hatta bu konuşma yarına kalırsa tutanakları getirtip daha detaylı bir analizini yapmak isterdim ama yine de konuşmanızın çok yararlı olduğu kanaatindeyim. Birincisi, bazı konularda hakikaten ikna oldum, vazgeçtim tenkitten. İkincisi de bazı konularda sizin ısrarcı olacağınızı ne yaptık? Görmüş olduk.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tasarının genel gerekçesinde, uluslararası adli iş birliğinin, bir devletin yetkili adli mercilerinin diğer bir devletin adli yardımlaşma, suçluların iadesi, soruşturma ve kovuşturmanın devri ve hükümlülerin nakli konularını kapsadığı ifade ediliyor.

Sınırşan suçlar artıyor, yeni suç örgütleri ortaya çıkıyor. Bunun için de cezai konularda uluslararası adli iş birliği ihtiyacı doğuyor, anlaşmalar imzalanıyor. Çok taraflı anlaşmalara ilaveten ülkemiz, ABD, Fas, Hindistan, İran, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Kazakistan, Kuveyt, Mısır, Moğolistan, Özbekistan, Pakistan, Tacikistan, Tunus, Türkmenistan vesaire, gerekçede devam ediyor, diğer ülkelerle de bu iş birliği anlaşmaları imzalanmış.

Bu tasarıyla cezai konularda uluslararası adli iş birliği alanında taraf olduğumuz anlaşmaların iç hukuka uygulanması kolaylaşacak.

Bir de rıza olayı var burada. Bu tasarıyla “rıza dayalı iade usulü” gibi mevzuatımızda daha önce düzenlemediğimiz uluslararası adli iş birliği müesseselerine yer verilecek, konulara ilişkin mevzuat ihtiyacı da karşılanacak. Yani rızadan kaynaklanan olaylar da çözülecek. Şimdi, tabii, bu işte rızanın olması önemli. Bu tasarı da görüşülmeden veya Bakanlar Kurulunda imzalanmadan çok kısa bir süre önce Bakanlar Kurulunda ne oluyor? Kabul ediliyor. Başbakanlığa hangi tarihte geldi bilmiyorum. Bunu şöyle nitelemek mümkün: Belki ilahî bir tesadüf, belki de bu olayın akabinde duyulan bir ihtiyaçtan kaynaklanan olay. Bu daha önce çalışılmış vesaire ama Başbakanlığa gelişi hakikaten Hükûmetin rızasıyla mı, başka rızayla mı, onu bir ne yapmak lazım? İncelemek lazım, bakmak lazım.

Şimdi, bundan sonra, biz zaten Milliyetçi Hareket Partisi olarak seçim beyannamemizde yurt dışındaki vatandaşlarımızın adalete erişiminin önündeki yapısal ve hukuki engellerin uluslararası iş birliği imkânlarına ağırlık verilerek kaldırılacağını ifade ettik. Bu tür problemlerle mücadelede etkinlik sağlanması, suçun ve suçluların yakalanması için ülkeler arasında iş birliğinin şart olduğunu da söyledik.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuza mensup Adalet Komisyonu üyelerimizin hazırladığı muhalefet şerhinde, tasarının özel nitelikli konuları ve hukukumuzda ilk defa girecek bazı kavramları içerdiği belirtiliyor. Özellikle sınıraşan suçlar ile özellikle finansal kurumlar ve bankalarla ilgili olaylarda ülkelerin ve yapanların farklı ülkelerde olabileceği belirtiliyor. Bu nedenle bu hususlarda iş birliğinin önemli olduğu da ifade ediliyor.

Kuşkusuz, uluslararası iş birliği çerçevesinde, suçlunun suç işlediği ülkeye getirilerek yargılanmasının tamamlanması, infazın yerine getirilmesi için failin geri getirilmesi önemli. Ayrıca, ülkemizde suça karışıp yurt dışına kaçan ya da yurt dışında suça karışıp ülkemize gelenlerin yakalanıp yargılanmasında iş birliği kaçınılmaz.

Şimdi, burada, tasarının ana unsuru da merkezî makam olarak Adalet Bakanlığının tespiti. Bu durum, işlerin hızlı yürütmesine katkı sağlayabilecek bir düzenleme olmakla birlikte, alınacak kararların dış politikada güvenlik, siyaset, sosyal ve ekonomik hususlarla ilgili olması nedeniyle verilen yetki ve sorumluluğun bir bakanlığı aşacak düzeyde olduğunu değerlendiriyoruz.

Siz burada bizi ikna etmeye çalıştınız ama maalesef, bu izahatınızın kifayet ettiğini düşünmüyorum, Sayın Bakan ayrıldı gerçi ama.

Şimdi, biraz önce dediğimiz gibi, bu tasarının Meclise gelişi, hakikaten rızaya bakarsanız, ya Allah’ın inayeti ya da denk gelmesi. Tabii ki Hükûmet bu tasarıya ilişkin hususlarda, özellikle Gülen dosyası veya paralel olayıyla ilgili neydi, ne sahibiydi? Epey bilgi sahibiydi, çalışmış bir vaziyetteydi. O zaman tersti. Neden? Ne yapıyordu? Dışarıdan birini getirmeye çalışılan hususlar ağırlıktaydı. Şimdi, burada kanaatimiz, biraz da meydana gelen olay dolayısıyla, dışarı bilgi verilmesiyle ilgili –zaten kuş kaçtı da- olay önemli ama ben şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Hakikaten, olayın bu kadar birbiriyle üst üste gelmesi önemli. Ben, özellikle, Bakanlığa şunu da sormak istiyorum: Amerika’daki tutuklamayla ilgili 19 veya 20, Bakanlar Kurulunda imzası 21, buraya gelişi, Meclise gelişi 24, bu arada Hükûmetin veya Bakanlığın dışarıdan bir bilgi talebinin olup olmadığı, bizim açımızdan önemli. Hükûmetten bunu bekliyoruz, en azından istiyoruz. Kamuoyunun aydınlatılması gerektiği kanaatindeyiz.

Gerçekten, sıkıntılı bir durum. Biraz önce söyledim, tasarının 2’nci maddesinde merkezî makam olarak tanımlanan olay, pek çok maddede bu makama verilen yetkiler, yürütmeyi yargı otoritesinin üzerinde konumlandırabilecek ve güçler ayrılığı prensibine halel getirebilecek.

3'üncü maddede de merkezî makamın görev ve yetkilerini düzenliyorsunuz. Ancak, bu yetkilerin tek başına Bakanlıkta olması, alınacak kararın güvenlik, dış politika, siyaset, sosyal politika ve ekonomik hususlarla ilgili olması, Bakanlığı da aşacak nitelikte. Burada, hakikaten, özellikle dikkat çekmek istediğim bir husus var, biraz önce de ifade ettik ama 17'nci maddede geldi; rızaya dayalı iade usulü konusu da Adalet Bakanlığının onayına bırakılıyor. 17'nci maddenin (4)'üncü fıkrasında da "Rızaya dayalı iade usulü uygulanarak verilen iade kararının yerine getirilmesi, Merkezî Makamın onayına bağlıdır." deniliyor.

Gerçekten, günümüz dünyasında teknolojik ve mali gelişmelere, millî güvenliğe, ekonomik menfaatlere tehdit oluşturacak suçların sınıraşan boyutlara ulaşması nedeniyle böyle bir şeye ihtiyaç duyulduğu kesinlikle doğru ancak, zamanlama açısından bizim aydınlatılmaya ihtiyacımız var, bunu da bu Hükûmetten bekliyoruz. Burada gelip konuşmalarının da bu açıdan çok yararlı olduğu kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum yüce heyete.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ayhan.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Zeynel Emre konuşacak.

Buyurun Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın ilk bölümü hakkında partim adına söz aldım. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, küreselleşmenin bugün dünyada geldiği durum açısından bu yasa tasarısını ele aldığımız zaman, suçun örgütlülük çapının basit araçlarla büyütülmesine, geliştirilmesine hayli elverişli bir ortamda yaşadığımızı söyleyebiliriz. Propaganda dediğimiz aygıt, örneğin, artık sadece meydanlarda, alanlarda, bu kürsülerde yapılmıyor; aklımıza gelebilecek her konunun icra alanı, cebimizdeki telefonlarla erişebildiğimiz, hiçbir yasaklamanın engel olamadığı sosyal medya ortamlarında yaşanıyor. Arap Baharı'ndan "occupy" hareketlerine kadar sosyal medyanın gücüne her birimiz ayrı ayrı şahidiz, bu güce de tabiiyiz fakat sosyal medya her zaman, örneğin Gezi gibi tarihî bir değer inşası için kullanılamayabiliyor, linç çağrıları da benzer bir şekilde sosyal medya üzerinden yapılabilir, örnekleri de mevcut. "Sosyal medya" dediğimiz alana erişimin anahtarı olan ağ, bugün bunun çok daha ötesinde imkânlarla açılan bir kapı. Bakın, yakın zamanda bu ağ marifetiyle 45 milyon vatandaşımızın kimlik bilgileri tüm dünyanın erişimine açıldı. Teknolojik gelişmelerin dünya siyasetine yön verdiği bir çağda yaşıyoruz. Küreselleşme fevkalade hızlı adımlarla geleceği belirliyor, evet ve fakat suçlar da küreselleşiyor.

Şimdi, bu açıdan böyle bir tasarının, tıpkı diğer yasa tasarılarında olduğu gibi, Adalet Komisyonunda son dönem görüşülüp buraya gelen yasa tasarılarında olduğu gibi, ihtiyaç olduğu, gerekliliği şüphe götürmez. Biz her seferinde aynı şeyi söylüyoruz, bunu size anlatmaya kararlıyız, anlayacağınız günü de ipe çekiyoruz. Ne diyoruz? Günlerdir bu Kurulda görüştüğümüz tasarıların birçoğu gereklidir ancak böyle değil. İktidar partisinin bu yöntemi, aslında çıplak gözle görülür olan niyetleri apaçık ortaya seriyor. Bu tasarı, az evvel andığım nedenlerle sınıraşan suçlarla mücadele açısından gereklidir, Türkiye gibi yurt dışında milyonlarca vatandaşı yaşayan bir ülke özelinde ise ayrıca önem taşımaktadır ancak biz bu tasarıların AKP için nerelerden geçtiğini sanmayıp ki bilmiyoruz, göremiyoruz; amacın ne olduğunu gayet iyi anlıyoruz.

Şimdi, önümüzdeki günlerde yine buradan söz alıp dikkat çekeceğimiz bir mevzu da bilirkişilik tasarısı olacak. Bugün görüştüğümüz tasarı gibi bilirkişilik meselesinin de yargısal alana ait birtakım yetkilerin yürütme alanına devrini mümkün kılan maddeler içerdiğini göreceksiniz. Adalet Bakanlığı bürokratlarının hâkimin yargılama yetkisi üzerinde tasarrufta bulunmasına mahal verecek düzenlemeler içeren bir tasarının niyetleri sır olamayacak kadar açık, ortadadır. Siyasal iktidarın bu uluslararası iş birliğini siyasi bir nazarla ele alamayacağına inanmamızı beklemek, aslında aklımızla alay etmek olacaktır.

Neden bahsediyoruz? Bakın, mesela Reza Zarrab meselesi. Şimdi bizden Türkiye'nin egemenlik hakları, millî güvenliği, kamu düzeni veya diğer temel çıkarlarının ihlal edilmesi durumunda yabancı devletlerin adli iş birliği taleplerini reddedebilecek olmasına imkân tanıyan tasarının 4'üncü maddesine binaen "Zarrab meselesinde uluslararası iş birliğini reddetmeyecek bir Adalet Bakanlığımız var." dememizi bekleyenler olduğunu düşünüyoruz. Ancak bilmeyen yok, bilmeyen kalmadı, Adalet Komisyonunda apar topar görüştürülen, Genel Kurulda çoğunluğun tahakkümüyle geçirilen tasarılar marifetiyle birçok konuda Bakanlık yetkili kılınmaya çalışılıyor. Hazırlanan tasarıların her biri ayrı şaibe içeriyor, her biri bir yoruma mahal veriyor. Yasaların gerekliliğinin sorun çözücü ya da sorun çıkmasına engel olucu mahiyetleriyle ölçülmesi lazım. Yasalar iktidarların tahkim edilmesi için eğilip bükülürse bunlara artık yasa değil, siyasi ajanda denir. Bizim bu tasarıların niyetlerini ifşa etmekten, yanlışlarına dikkat çekmekten, risklerine değinmekten artık dilimizde tüy bitti.

Değerli arkadaşlar, attığınız her adım, bu ülkenin siyasal ekolojisini allak bullak ediyor. Siz tıpkı yerinden büyük makinelerle söküp başka yerlere diktığınız ağaçların doğasıyla oynadığınız gibi bu ülkenin doğasıyla da, siyasi doğasıyla da oynuyorsunuz, bu ülkeyi içten içe tükettiğinizi görmüyorsunuz. Bakın, bu kürsü de artık iktidarın bu doymak bilmez tavrının karşısında kurtarabileceklerimizin sayısını artırmaya çabaladığımız bir ortam hâline geldi. Peki, bu, sizlerin nasıl oluyor da hoşuna gidebiliyor, siz bu güç zehirlenmesiyle daha ne kadar yaşayabileceğinizi düşünüyorsunuz? Bir gün sizler de bugün burada çıkan yasaların konusu olabilecek, muhatabı olabilecek pozisyonunda da olabilirsiniz. Bakanlığın keyfince korunup kollanacağınız bir durum olmayabilir. Biz ana muhalefet partisinin milletvekilleri olarak bugün savunduğumuz değerler neyse yarın da aynı değerleri savunacağız.

Şimdi, burada bir konuya daha dikkat çekmek istiyorum. Bu Mecliste, son dönemde, hızlıca yasalaşıp geçmesi beklenen, "vize muafiyeti" başlığı adı altında işte 70'ten fazla tasarının yasalaşıp geçmesinin beklendiği ve bununla ilgili de tüm partilere kolaylık sağlanması yönünde, hem kamuoyuna yönelik yapılan açıklamalar var hem de yasalar görüşülürken bu kürsüde sıklıkla dile getirilen konulardan biri bu. Gönül ister ki Avrupa Birliği gerçekten vize muafiyeti konusunda bize bu yetkiyi versin, vatandaşımız özgürce gitsin Avrupa'yı gezsin, her yeri ziyaret etsin, vizeyle uğraşmasın. Bu konuda konsolosluk kapılarında vatandaşlarımızın beklemesi hepimiz için büyük üzüntü kaynağı. Dolayısıyla, şayet bu konuda bir düzenleme olacaksa biz canıgönülden bunu destekleriz. İnsanların "Bakın, bu olmayacak." deyip morallerini de bozmak istemiyoruz, umutlarını da kırmak istemiyoruz ancak kamuoyuna böyle sunulan bir olayın gerçeğini de vatandaşlarımıza söylemek bizim boynumuzun borcu, ana muhalefet partisi olarak görevimiz.

Bu konuda, Avrupa Birliği ülkelerinin çok büyük bir kısmında karşı açıklamalar yapılıyor zaten. Daha bu görüşmeler yapılırken, vize muafiyetiyle ilgili Türkiye'de kamuoyuna iktidar tarafından açıklama yapılırken, daha o açıklamaların tabiri caizse mürekkebi kurumadan hemen farklı ülkelerden açıklamalar geldi "Biz, şunlar şunlar olsa dahi vize muafiyeti konusunda herhangi bir şekilde Türkiye'ye

izin verilmesini sakıncalı buluyoruz, kabul etmiyoruz.” diye. Şimdi, bu konu konuşulduğu zaman şöyle bir karşılık gittiğini görüyoruz, işte “Eğer vize muafiyeti konusunda bize verdikleri sözleri tutmazlarsa biz de kendi yükümlülüklerimizi yerine getirmeyiz.” şeklinde. Türkiye olarak biz bu yükümlülüklerimizi fazlasıyla yerine getirdiğimiz gibi, bizim esasında rest çekeceğimiz fazla da bir alan kalmadı. Avrupa Birliğinin en büyük korkusu, sınırlarımızda yaşanan gelişmeler ışığında oradan Türkiye’ye yaşanan göç dalgasının kendi ülkelerine de sirayet edebileceği, kendi ülkelerindeki sosyal dengenin, ekonomik koşulların bozulabileceği; en büyük endişesi bu, bunun için Türkiye’ye ihtiyaç duyuyor. Ancak, Türkiye zaten alabileceği kadar mülteci aldı, milyonlarca mülteci Türkiye’de yaşıyor şu anda ve yapılan geri kabul anlaşması gereğince de Avrupa Birliği ülkelerinde yakalanıp Türkiye’ye teslim edilen çok sayıda mülteci var ve bunun her gün devamı da geliyor. Dolayısıyla, biz eylül ayından sonra ya da işte haziran ayının sonlarından sonra “Ey Avrupa Birliği, siz bize bunu vadettiniz de yerine getirmediniz, o hâlde biz de taahhütlerimizi yerine getirmiyoruz.” gibi bir yaklaşım sergileyecek bir argümana sahip değiliz. Bunu neden söylüyorum? En başta şunun için söylüyorum: Bugün burada konuştuğumuz yasada olduğu gibi, komisyonlara sevk edilen, titizlikle araştırılması gereken, üzerinde durulması gereken birçok yasa tasarısının gerekçesinde Avrupa Birliği konusunda atılacak adımlar, işte Avrupa Birliğinin istediği vize muafiyeti gerekçeleri gibi gerekçelerle geliniyor ve bunun sonucunda da görüşülen yasa tasarıları, burada görüşülüp yasalaşan tasarılar daha sonra tekrardan Meclise düzeltme ihtiyacı içerisinde gelecek. Dolayısıyla, geçmişte, biz, burada yasalaşıp çok kısa süre içerisinde tekrar geri dönen, tekrardan görüşülen yasalar olduğunu biliyoruz. Bunu böylesine bir aceleyle yapmanın ne bize ne Türkiye’ye hiçbir faydası olmayacaktır. Dolayısıyla, bu kadar hızlı görüşülüp yasalaşan başta bu kanun tasarısı olmak üzere, biz burada ana muhalefet partisi olarak gerekli uyarıları yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEYNEL EMRE (Devamlı) - Maalesef istemeyiz ama zaman da bizi haklı çıkaracak diyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Emre.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Ayşe Acar Başaran konuşacak.

Buyurun Sayın Başaran. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Açıkçası, son süreçte özellikle Avrupa Birliğine vize muafiyetiyle ilgili olarak Meclise birçok yasa tasarısı geldi ve maalesef ki bu yasa tasarılarının her biri -daha önce de belirttiğimiz gibi- üzerinde hiçbir çalışma yapılmadan, hiçbir şekilde sivil topluma danışılmadan, hiçbir şekilde komisyonlarda bunun üzerinde gerekli tartışmalar yürütülmeden Meclise getiriliyor ve maalesef ki Mecliste görüşmeler esnasında boş olan iktidar sıraları, sadece oylama esnasında, sadece matbaa görevi gören bir işlevsel durum içerisinde bu kanunların çıkarıldığını görmekteyiz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Doğrusu biz de sizi ilk defa görüyoruz, dağda mıydınız acaba?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamlı) – Evet, son süreçlerde birçok kanun çıktı ancak galiba bu kanunları çıkarırken bir de bunların nasıl uygulandığına bakmamız gerekiyor.

Şu anda zaten birçok sözleşme mevcut, birçok uluslararası sözleşmeye Türkiye’nin imza koyduğunu ve yürürlükte olduğunu görüyoruz. Ancak bu sözleşmelerle ilgili olarak özellikle son sekiz

dokuz aydır her tarafta, Türkiye'nin her tarafında birçok ihlalin olduğu açık, net ve ortadadır. Sokağa çıkma yasakları adı altında uygulanan bu abluka sisteminin Türk hukukunda hiçbir yeri ve uygulaması esasında yoktur. Bu Mecliste sıkıyönetim kararı alınmadığı müddetçe bu kadar uzun süreli olarak şehirlerin abluka altına alınması, şehirlerin bombalanması, sivililerin katledilmesinin hiçbir yasal dayanağı bulunmamaktadır.

Yine, aslında bugün görüşülmesi planlanan ancak kendini sadece yasa çıkarma makinesi olarak gören iktidar partisinin daha kısa sürede başka bir yasayı gündeme alması nedeniyle görüşemediğimiz yine başka bir kanun, aslında sözleşmeye ilişkin kanun olan, Çocuk Nafakası Ve Diğer Aile Nafakası Türlerinin Uluslararası Tahsiline İlişkin Sözleşme'ye atıf yapılan, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 3'üncü ve 27'nci maddelerine atıf yapılan, çocukların yüksek yararının... Biz, iktidar partisinin, Hükümetin bakanının çıkıp 45 çocuğa tecavüz vakasında "Bir kereden de bir şey olmaz." dediği günleri yaşıyoruz.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Saptırmayalım lütfen, saptırmayalım! Gerçeklere tarafsız kalın.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Evet, bu uluslararası sözleşmeye de biz imza koymuştuk, şu anda yürürlükte ama maalesef ki biz burada "Bir kereden bir şey olmaz." deyip geçiştiriyoruz.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Haksızlık yapıyorsunuz. Gerçekleri çarpıtmayın!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Çocuk yararını şöyle koruyoruz: Bugün Cizre'ye gelen bir girişim çocuklara oyun oynatamıyor çünkü polisler gelip çocukları dağıtıyor, oyun oynamak yasak.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Orada da gerçekleri çarpıtıyorsunuz!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Buyurun, gelin, hep beraber gidip izleyebiliriz. Buradan konuşarak bir şey olmuyor.

Her çocuğun fiziksel, zihinsel, ruhsal, ahlaki ve toplumsal gelişmesini sağlayacak yeterli yaşam standartları sağlanması gerekirken şu anda Sur'dan çıkan çocuklar sadece "bom, bom" diyor, sadece bomba sesini taklit edecek şeyler yapıyor.

Evet, dediğim gibi, birçok uluslararası sözleşmeye imza atabiliriz, buradan çok mükemmel kanunlar çıkarabiliriz ama esasında bizim burada konuşmamız gereken, bu kanunları uygulayacaklara, biz buradaki tahakkümün önüne nasıl geçebiliriz? Bu ülkenin Cumhurbaşkanı çıkıp "Ben Anayasa Mahkemesini tanımıyorum, kararına da saygı duymuyorum." dedi.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – "Anayasa Mahkemesini tanımıyorum." demedi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) - Siz istediğiniz kadar buradan mükemmel kanunlar çıkaracağınızı iddia edebilirsiniz ama en üstteki, kendine "Bu ülkenin, bu halkın cumhuru" diyen zat "Ben Anayasa Mahkemesini tanımıyorum." dedi.

Evet, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde dosyaların olmadığını söylüyorsunuz. Doğrudur, yine kanunu dolanarak, Avrupa'nın, Avrupa Birliği'nin dayatmasıyla, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden çıkan ihlal kararları neticesinde bir Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru mekanizması kuruldu ancak şu anda bütün dosyalar orada birikmiş vaziyette. Onlar tekrar oradan reddolup yine Anayasa Mahkemesinden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidecek. Hepiniz biliyorsunuz, bu şekilde, kanunu dolanarak bu şekilde uyguladığınız sistemle bütün bu işlediğiniz suçların üstünü örtbileceğinizi zannediyorsanız yanıldığınızı bir kez daha belirtmek istiyorum.

Yine bir tane daha uluslararası sözleşmeden söz etmek istiyorum, belki kadın arkadaşlarım bu konuda duyarlılık gösterirler. CEDAW, kadınlara uygulanan her türlü ayrımcılığa karşı sözleşmedir. Bugün tarihte en fazla kadına ayrımcılık yapan iktidarla baş başayız maalesef ki çünkü kadınlara tek reva görülen...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Pozitif ayrımcılık yapıyoruz, pozitif ayrımcılık.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – ...eve kapatıp -başka hiçbir şekilde- toplum dışına itme gibi bir sistemin uygulandığını açık ve net olarak görüyoruz. [AK PARTİ sıralarından alkışlar(!)] Dedğim gibi, buradan istediğiniz kadar kanun çıkarttığınızı söyleyebilirsiniz ama ne kadar güzel uygulandığına bakmak gerekir.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Pozitif ayrımcılık yapıyoruz kadınlara.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) - Bu şekilde alkışlayarak, bu şekilde kendini savunmaya çalışarak -dediğim gibi- yaptıklarınızın hiçbirinin üstünü örtemeyeceksiniz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) - Güneş balçıkla sıvanmaz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) - Bugün hukuka aykırı olarak Silopi’de yasak uygulanırken birilerine rant sağlanması için şu anda halkın evleri yıkılıyor, halkın evi başına yıkılıyor şu anda Silopi’de. Evet, bunun da hiçbir dayanağı yok, hiçbir hukuki altyapısı yok ancak zaten biz, 7 Hazirandan sonra uygulanan darbeden sonra zaten, bir hukuk devleti olmaktan çıktık...

SALİH CORA (Trabzon) - Kanundan bahset, kanundan. Kanundan bahset, konuyu dağıtma.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) - ...şu anda mevcut iktidarın kendi kişisel hırsları, kendi rantları, kendi siyasi iktidarlara ve sarayın kendi iktidarı için oluşturduğu bir sistem hâline geldik.

Onun için, buradan Avrupa Birliği’ni kandıracağınızı zannediyorsanız yine yanılıyorsunuz. Avrupa Parlamentosunun en son gönderdiği rapor açık ve net ortada. İfade edeceğinizi söylüyorsunuz. İfade edersiniz, tekrar size geri döner ya da en son özellikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin uyguladığı...

SALİH CORA (Trabzon) - O raporu tanımıyoruz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) - ...tedbir kararlarını bile yerine getirmedığınız için yakında bir heyet gelip burada inceleme yaptığında, bunun niye uygulanmadığını tespit ettiğinde, aslında yaptığınız suçları gizleyemediğinizi yine göreceğiz, yine açığa çıkmış olacak.

Dediğim gibi, bence gerçekten artık kendimizi kandırmaktan, kendinizi kandırmaktan vazgeçin ve gelin, esas konuşmamız gereken konuları konuşalım. Burada, şehirlerin abluka altına alındığını konuşalım; çocukların her gün, her an, her yerde cinsel taciz ve istismara maruz kalmalarına rağmen üstünün örtüldüğünü, suçluların kayırıldığını konuşalım; bugün cezaevlerinde insanlara her türlü işkencenin yapıldığını konuşalım; gelin, bugün, bir milletvekili olarak cezaevlerine gidip görüş yapamadığınızı konuşalım; aslında, esasında, gelin, uygulamayı konuşalım.

Buradan çıkaracağınız bu fevkalade kanunlarla kimsenin gözünü boyayamıyorsunuz. “Dostlar alışverişte görsün.” diyorsunuz ama onu da görececek hâliniz kalmamış.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Üç ayda bir Meclise uğruyorsunuz, ne anlatıyorsunuz ya? Buraya geldiğin bile yok.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Dedğim gibi, bu kanunların hiçbir hukuki altyapısı, zemini de yok. Daha önceden çıkarttığınız ve oluşturduğunuz kanunların da neye hizmet ettiğini biz yine buradan hepimiz biliyoruz.

Yeterince canınızı sıktığıma inanıyorum, yeterince sizi gerçeklerle yüzleştirdiğime inanıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Cevap vermeye değer bulmadım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Meclis Başkanlığı görevimi yaparken elbette tarafsız olma bincindeyim. Bunu da samimiyetle gerçekleştirdiğimi düşünüyorum. Ama neticede, ben de bir partinin İstanbul Milletvekiliyim, kadını ve şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisini yönetiyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından “Bravo Başkan” sesleri, alkışlar)

Buyurun Sayın Bakan, bir açıklama yapacaksınız galiba.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık'ın, Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın birinci bölümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Sayın Başkan, biraz önce kürsüde konuşan hatip, hepimizin lanetlediği, “iğrenç bir olay” olarak nitelendirdiğimiz ve suçluların cezasını bulmasıyla ilgili gereken her türlü işlemin yapıldığı bir konuda, bir Hükûmet üyesinin “Bir kereden bir şey olmaz.” gibi bir ifadeye bulunduğunu ifade etti. Bu son derece iğrenç bir iftiradır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hiçbir Hükûmet üyesinin “Bir defadan bir şey olmaz.” gibi bir konuşması, yaklaşımı olmamıştır, olamaz. Bunu kayıtlara geçmesi açısından özellikle ifade etme ihtiyacı hissettim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Bakan açık bir şekilde grubumuza ve hatibimize yönelik “iğrenç bir iftira atma” suçlaması getirdiler. Açık bir şekilde...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - Evet, doğru.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hükûmet adına cevap verdi.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – İğrenç bir iftira değil mi? Doğru.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İğrenç olanın ne olduğu ortada.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Doğru.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, grup başkan vekilini dinliyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – O iğrençliği bütün Türkiye kamuoyu iyi bir şekilde tartışıyor, onda bir beis yok ama bu şekilde yaptığı değerlendirme açık bir sataşmadır. O nedenle, sataşmadan dolayı grubumuza söz hakkı doğmuştur. 69’a göre sataşmadan söz istiyoruz.

BAŞKAN – Peki, iki dakika.

Kim konuşacak?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Meral Daniş Beştaş.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Savunamayacak hâldesin değil mi?

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

13.- *Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık'ın yaptığı açıklaması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Doğrusu, iğrenç bir iftira olduğu konusunda kamuoyunun görüşüne başvurmakta fayda var. Bu sözleri bütün Türkiye duydu, biz de duyduk. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – Hayır, yalan söylüyorsun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bu sözler geri alınmadı.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Karaman’da çocukların tecavüze maruz kaldığı ve yarın davasının görüleceği reel olarak ortada bir durum, bir vaka, bunu tartışmıyoruz. Peki, bunun iğrenç bir iftira olduğunu söylüyorsunuz da yarın Karaman’da niye hayatı durduruyorsunuz? Yarın Karaman’da kuş uçmayacakmış, yandaş basın her türlü basın açıklamasını yasaklamış. Yargıya verilen talimat gereği olsa gerek, basına kapatılmış, izlemeye kapatılmış.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Oradaki sizin evladınız olsa siz ne yapardınız! Sizin evladınız olsa ne yapardınız orada, söyler misiniz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ensar Vakfını korumak uğruna...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Çocukları koruyoruz, çocukları. Kendi çocuğunuzun orada açıklanmasını ister miydiniz Sayın Meral Daniş?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Empati yapmaya davet ediyorum sizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Burada, Mecliste görüşmeler yaptığımız sırada, ısrarla ve inatla, biz bunu araştıralım, gelin çocukların hangi taciz ve tecavüze maruz kaldığını ortaya çıkaralım; bunu hangi vakıf, hangi grup, hangi kesim yapmışsa birlikte lanetleyelim, suçluları ortaya çıkaralım dedik.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Kendi evladınız olduğunu düşünün.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ama burada eller -muhalefet istediği için- maalesef, araştırma önergesine “hayır” olarak kalktı.

SALİH CORA (Trabzon) – Kandil’deki çocuk istismarlarına bakın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bunu bütün Türkiye kaydetti ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı “Bir kereden bir şey olmaz.” diyerek...

SALİH CORA (Trabzon) – Kandil’deki kadın tacizlerine bakın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...asında çocukları değil, vakfı korumaya aldı ve vakfı korumaya aldığını hepimiz çok güçlü bir şekilde dinledik.

SALİH CORA (Trabzon) – PKK’nın tacizlerine bakın.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yani, “Yarası olan gocunur.” diye bir laf var ya, şu anda sizin yaranız var, yaranız!

SALİH CORA (Trabzon) – Terör örgütünün tacizlerine bakın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yaranız olmasa bu kadar hareketlenmezsiniz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Yarası olan sizlersiniz. İftira atıyorsunuz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Gecenin bu saatinde üstünüze alınıyorsunuz. Ben sizin yerinizde olsaydım, belki sessiz kalarak bu işi hiç değilse üstümden atardım.

SALİH CORA (Trabzon) – Hiç üstümüze alınmıyoruz, siz üstünüze alının.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – PKK’nın yaptıklarını anlat.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yani, Ensar Vakfı Karaman olayı bu ülkede en trajik olaylardan biridir. Bunun hesabını sormaya devam edeceğiz. Yarın da Karaman’da olacağız. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, az önceki konuşmacı konuşmasında Karaman’daki meseleyi grubumuza atfederek oradaki olayı kapattığımızı iddia ettiler. Cevap vereceğiz onunla ilgili.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

14.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İnanın, siyasi makamlar, mevkiler gelir ve geçer ama insanlığımız, vicdanımız, ahlakımız ölünceye kadar yanımızda kalır diye düşünüyorum.

Sayın Bakan kendisiyle ilgili gensoruda burada en net hâliyle öyle demediğini söyledi, okudu, anlattı. Buna rağmen, böyle demesini istiyorsunuz ki polemik olsun diye. Böyle demedi. Demediği hâlde dedi mi diyelim?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – İyi, bari özür dilesin.

BÜLENT TURAN (Devamla) – İki: Bu konuda herkesten daha fazla hassas olduğumuzu düşünüyorum. Yarın Karaman'daki dosyayı, davayı, biz de oluşturduğumuz heyetle beraber Karaman'a gideceğiz, çocuklarımızın hakkı için, polemik için değil, hassasiyetimiz için takip edeceğiz; o alçağın en ağır cezayı alması için, hapse girmesi için çalışacağız, gayret edeceğiz, gözlemleyeceğiz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – O vakfı ne yapacağız?

SELMA IRMAK (Hakkâri) – Bir değil alçak, pek çok alçak var.

BÜLENT TURAN (Devamla) – “Siz daha öylesiniz, biz daha böyleyiz.” Olur mu öyle bir şey?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sorumlu kurumların durumu ne olacak?

BÜLENT TURAN (Devamla) – O yüzden, bir daha sizi -bir kadın olarak en azından- bir kadın bakanla ilgili daha hassas bir dil kullanmaya davet ediyorum.

Kim çocuğa böyle bir kötü muamele olmasını ister, kim çocuğun böyle bir sıkıntıdan dolayı mağdur olmasını ister? Bizim bir hassasiyetimiz var, o da çocuklarımız. Dosya kapalıysa, yargı bununla ilgili adım atmışsa buna saygı duymak gerekmez mi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Nerede olmuş, nerede, nerede? Yeri nerede? Ne? Nerede? Nasıl? Sorumlular kim?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hangi yargıdan bahsediyorsun sen Allah aşkına!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Hanginiz -hepimiz için söylüyorum- daha fazla birbirimizi suçlayabilir? Sen daha hassassın, ben değilim; olur mu öyle bir şey?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Değilsiniz, değilsiniz!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ben de, sen de hassasız dememiz lazım.

Ensar Vakfını aradık, bir sürü avukatla gidiyor, çocukların avukatlığını yapacak. Sizler gidiyorsunuz, biz gidiyoruz, tümü kamuoyunun önünde olacak bunun. Beraber takip edelim.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Kapalı, kapalı.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Kaldı ki bir şey daha; 4 parti bir araya geldi, bununla ilgili ortak bir komisyon kurma kararı aldı, o da bugün okundu burada. Yani neyi eksik yaptığımızı anlatmaya çalışıyorum. Bir tane mesele kalıyor, o da samimiyet; samimiysek buradayız, iftiradan, polemikten uzak olarak bu meseleye yaklaşmak istiyoruz.

Saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şahsı adına...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sataşmadım Sayın Başkan, insaf edin ya. Vallahi insaf edin ya.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “İftira attı.” dediniz ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Yani doğrudan beni hedef alarak kadın olarak kadın bakan hakkında hassasiyet göstermediğimi iddia etti. Bu konuda açık bir şekilde sataşma...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Öyle demedim.

BAŞKAN – Öyle demedi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Öyle dedi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ben not aldım.

BAŞKAN – “Bir kadın olarak bir kadın bakana hassasiyet göstermeniz gerekir.” dedi veya bu mealde bir şey söyledi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bunu talep edebilmemiz lazım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ama “gerekirdi” başka, göstermediğimi...

BAŞKAN – Bu bir sataşma değil, bu bir sataşma değil Sayın Beştaş, lütfen...

Sayın Özel, buyurun...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, ama açık bir sataşma var.

BAŞKAN – Bu bir sataşma değil, lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Benim hassasiyetimi sorguladı. Bu bir sataşma değil mi?

BAŞKAN – Sizin hassasiyetinizi sorgulamadı. Sizden böyle bir şey...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kadın bakanla ilgili hassasiyetini sorgulayamaz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ben hayatını kadın haklarına adanmış biri olarak, nasıl böyle bir şeyi sorgular? Benim kadın hassasiyetimi sorgulayamaz.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Zabıtlara bakın Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, sizi kadın haklarıyla ilgili duyarsızlıkla suçlamadı.

SALİH CORA (Trabzon) – Tutanaklar okunsun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Tam tersine, direkt suçladı. “Kadın olarak kadın bakan hakkında...”

BAŞKAN – Böyle bir şey yapmadı Sayın Beştaş.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Siz onu savunmak zorunda değilsiniz.

AYŞE SULA KÖSEÖĞLU (Trabzon) – İyi eğleniyorsunuz ya, evet, eğlenin. Eğlenecek bir konu buldunuz, eğlenin.

BAŞKAN – Tutanakları getireceğim, okuyacağım ve size söz verip vermeyeceğimi o zaman tayin edeceğim. Getireceğim tutanakları.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – İstismanın her türlüüne karşıyız.

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biraz önce kanunun tümü üzerindeki görüşmeler yapılrken çok önemli bir diyalog yaşandı. Lehte konuşmadan sonra, aleyhte konuşmadan önce Sayın Bakanın söz sırası geldiğinde, Sayın Bakanın söz kullanmama durumu üzerine, itirazlardan sonra Sayın Bekir Bozdağ aslında söz istediğini ama sesini duyurmadığını söyledi. Siz de onun yerinden cevap vermeyi arzu ettiğini anladığınızı ve o yüzden kürsüye çağırmadığınızı söylediniz.

Şimdi, anladığım kadarıyla sırada, birinci bölüm üzerinde lehte konuşma olacak, sonra aleyhte konuşmaya geçeceğiz. Kürsüye bildirilmiş bir konuşma talebi olmadığını görüyoruz. Sayın Bakanı biraz önceki duruma düşülmemesi için uyarıyoruz. Sayın Bakan, Hükümet adına bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Müsaade ederseniz Sayın Başkan, kısaca...

BAŞKAN – Bir dakika daha, lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Parlamentonun kaliteli yasama yapması adına gruplar konuşma yapılmayabilir ama Hükümetin bu konuda görüşlerini açıklamamasının kabul edilemez bir durum olduğu konusunda... Biraz önce de sanki onu yapıyormuşsunuz gibi algılandı ama hemen düzeltti Bakan, “Ben konuşacaktım, kesinlikle öyle bir şey yok.” falan filan...

BAŞKAN – Evet, gerçekten öyleydi ama, bunu açıkladım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ha, evet.

Şimdi, Sayın Bakanın söz talebi olmadığı görülüyor. Aynı yanlış anlaşılma ve sonrası da olmasın diye Sayın Bakana bu talebini kürsüye iletmek için bir beş dakikalık süresi olduğunu hatırlatmakta fayda görüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

4.- Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/695) (S. Sayısı: 278) (Devam)

BAŞKAN – Şahsı adına Balıkesir Milletvekili Sayın Mahmut Poyrazlı konuşacak.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı birinci bölüm üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, sizin de bir kadın milletvekili olarak yüce Meclisi yönetmenizden büyük bir memnuniyet duyduğumu da ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, her türlü istismara da karşı olduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, benden önceki hatiplerin de bahsettiği üzere, günümüzde hayatın tüm alanlarını etkileyen bir hareket olarak küreselleşme olgusu, bütün ülkelerin ortak gündemlerinden birisidir. Küreselleşmenin dönüştürücü etkisi karşısında iş başındaki hükümetlerin tüm alanlarda gerekli tedbirleri alması, uyum programlarını devreye sokması ve böylece meydana gelen dönüşümün sağlıklı bir şekilde seyrini sağlaması çok kritik bir politik reflektir. Bugüne kadar AK PARTİ hükümetleri bunu layıkıyla yapmış ve layıkıyla yapmaya da devam etmektedir.

Küreselleşme ve özellikle de teknolojik yenilikler ile bilişim sistemlerinin sağladığı kolaylıklar sınıraşan suçların artışına ve yeni suç türlerinin ortaya çıkmasına da yol açmıştır. Bu durum ve ayrıca uluslararası terörizm ülkelerin uluslararası adli iş birliğine olan ihtiyaçlarını her geçen gün de artırmıştır.

İşte bu sıkıntıların doğurduğu ihtiyaç konularından birisi de cezai konularda uluslararası adli iş birliğidir. Cezai konularda uluslararası adli iş birliği, bir devletin adli mercilerinin diğer bir devletin adli mercileri adına yerine getirdiği işlemler bütünü olarak tanımlanabilir. Cezai konularda uluslararası adli iş birliği temel olarak yardımlaşma, suçluların iadesi, soruşturma ve kovuşturmanın devri, infazın devri ve hükümlülerin nakli konularını kapsamaktadır.

Uluslararası adli iş birliği iç hukuk ile uluslararası hukukun iç içe geçtiği bir alandır. Bugüne kadar iç hukukumuzda adli iş birliğine ilişkin özel bir kanun bulunmaması nedeniyle bu alandaki faaliyetler, Anayasa'mızın 90'ıncı maddesi uyarınca kanun hükmünde sayılan uluslararası sözleşmeler, milletlerarası anlaşmalar, başta Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu olmak üzere ceza mevzuatımızda yer alan düzenlemeler ve Adalet Bakanlığının genelgeleriyle yürütülmeye çalışılmaktadır.

Sayın milletvekilleri, cezai konularda uluslararası adli iş birliği alanını bütüncül olarak düzenleyen bir kanunun bulunmaması nedeniyle bu müessese maalesef bugüne kadar adli makamlarımızca etkin bir şekilde kullanılamamıştır. Uygulamada adli makamlarımızın yabancı devlet makamlarına nazaran daha az sayıda ve nitelikte adli iş birliği talebinde bulunduğu görülmektedir. Şüphesiz bunda uluslararası adli iş birliğini düzenleyen bütüncül ve müstakil bir kılavuz kanunun olmamasının etkisi büyüktür.

Değerli milletvekilleri, sizlerin takdiri ve oylarıyla inşallah yasalaşacak olan bu tasarıyla cezai konularda uluslararası adli iş birliğinin genel çerçevesi düzenlenecektir. Mukayeseli hukuk örnekleri ve ülkemizin ihtiyaçları ışığında hazırlanan bu tasarıyla uluslararası düzeyde suçla mücadele ve suçluların yargılanması ile cezaların infazının sağlanması konularında uluslararası adli iş birliğinin usul

ve esasları belirlenmektedir. Bu tasarıyla, adli makamlarımız bakımından uluslararası sözleşmeler ve milletlerarası anlaşmalara nazaran daha tanıdık olan bu kanun çerçevesinde adli iş birliği faaliyetlerinin yürütülmesi daha kolay ve etkin bir hâle gelecektir. Yine, anlaşma hükümlerinin iç hukukumuzda farklılık arz etmesi ve mevzuatımızda anlaşma hükümlerine kıyasla boşluklar bulunması adli iş birliğinin etkili bir şekilde gerçekleştirilememesine neden olmaktadır ki bu tasarıyla bu husus da önlenecektir. Bu bağlamda, uygulamaya yol göstermek amacıyla çeşitli genelgelerin çıkartılmasına da ihtiyaç kalmayacak, adli makamlar arasında uygulama birliği sağlanacaktır.

Tasarıyla cezai konularda ayrıca “soruşturma veya kovuşturmanın devri” ile “rıza dayalı iade usulü” gibi mevzuatımızda daha önce düzenlenmemiş olan uluslararası adli iş birliği kurumlarına da yer verilmektedir ve yine vize serbestisi diyalogu süreci kapsamında vize serbestisi yol haritasında ülkemize ait bir yükümlülük de yerine getirilmiş olacaktır.

Ben tasarının ülkemize, milletimize, yargı makamlarımıza hayırlar getirmesini diliyor, Komisyon çalışmaları sırasında katkı sağlayan tüm milletvekillerimize teşekkür ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Poyrazlı.

Şahsi adına diğer konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Selina Doğan olacak.

Buyurun Sayın Doğan. (CHP sıralarından alkışlar)

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, sayın vekiller; Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı üzerinde söz almış bulunuyorum.

“Cezai konularda adli iş birliği” diyoruz, “suçluların iadesi” diyoruz, “suçluların cezalandırılması” diyoruz ama dışarıdan baktığımız zaman Türkiye aslında suçluları ağırlayan, suçluların suçlarını örtmeye çalışan bir ülke konumunda.

SALİH CORA (Trabzon) – Kimi ağırladı? Kimi ağırladı?

Kafadan atıyor!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bir bekle söylesin.

SELİNA DOĞAN (Devamla) – Nitekim, geçtiğimiz hafta Avrupa Parlamentosu ilerleme raporu yayınlandı biliyorsunuz. Raporda özellikle güney sınırlarımızla ilgili güvenlik konusunda çok ciddi uyarılar var. Bir bakalım, güney sınırlarımızda neler oluyor.

Biliyorsunuz dün IŞİD kontrolündeki Bab bölgesinden ateşlenen roket mermilerinin Kilis kent merkezine isabet etmesi sonucu...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Avrupa sınırlarına 700 bin kişi dayandığında sınırları elek gibi oldu. Bizim 5 milyon girdi sınırlarımızdan içeri.

SELİNA DOĞAN (Devamla) – Pardon, bir şey söyleyecekmeniz ben susayım, siz buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Onu da söyleyin, onu da söyleyin.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayınız lütfen.

Sayın Konuşmacı, siz Genel Kurula hitap ediniz.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Laf atıyorlar efendim, ne yapsın? İnsicamını bozuyor hatibin.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, siz de konuşmacının konuşma üslubunu, intizamını bozmayınız lütfen.

Buyurun Sayın Doğan.

SELİNA DOĞAN (Devamla) – Dün, IŞİD kontrolündeki Bab bölgesinden ateşlenen roket mermi-
lerinin Kilis kent merkezine isabet etmesi sonucunda 4’ü çocuk, 5 Suriyeli yaşamını yitirdi, 5’i Suriyeli
yine 6 kişi de yaralandı maalesef. Bugün de yine Kilis’e roket mermileri düştü. Şu anda bir kentimizde
savaş görüntüleri yaşanıyor, bugün basına yansıdı. Roket mermilerinden dolayı evler yanıyor ve hatta
Kilis Belediye Başkanı dedi ki: “Çok şükür bugün de ölmedik.” Artık bu yaşananlar “Roket mermisi
düştü.” ifadeleriyle açıklanamaz sayın milletvekilleri. Bu, resmen, Türkiye’ye sınırları dışından yapılan
roketli bir saldırdır. Savaş tamamları çalmak tabii ki bizim işimiz değil ama üzülererek söylüyoruz ki
bütün bu yaşananlar da sadece savaşlarda olur.

Peki, tüm bunlar olurken Türkiye ne yapıyor? Rutin yapılan resmî açıklamalar dışında üst düzey-
den, AKP Grubundan şu ana kadar biz bir kınama duymadık bu ölümler karşısında. Sınır ihlali yaptığı
gerekçesiyle Rus uçağını düşürerek Türkiye’yi savaşın eşiğine getiren ve bununla da övünen siyasi ira-
de bu roketlere neden sessiz kalıyor? Bunun açıklanmasını bekliyoruz. Hükûmetin bu sessizliği akıllara
MİT Müsteşarı Hakan Fidan’a ait olduğu ileri sürülen ses kaydında ifade edilen “Gerekirse Suriye’ye
4 adam gönderirim, Türkiye’ye 8 füze attırıp savaş gerekçesi üretirim.” sözlerini hatırlatıyor. Acaba
kayıtta yer alan plan mı hayata geçiriliyor diye soruyoruz.

Olayın büyüklüğü ile gösterilen tepkinin zayıflığı arasındaki uçurumu nasıl açıklamak gerekiyor?
IŞİD’in Ankara’da katliam yapacağı istihbaratının Ankara’daki güvenlik güçlerine geldiği ortaya çıktı,
dün burada tartıştık bolca. Bu istihbarata karşın bu katliam gerçekleşiyse bizim nasıl düşünmemizi,
nasıl hissetmemizi istiyorsunuz? Soruyoruz: IŞİD’e karşı hangi güvenlik önlemlerini alıyorsunuz? Soru
önergeleri veriyoruz, lütfedip cevap vermiyorsunuz.

Nitekim, Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen ve Türkiye’nin işine gelmediği için iade
edeceğini açıkladığı raporda da benzer kaygılar dile getirilmiş. Türkiye bu kaygıların tartışılmaması
için, tabii her zaman yaptığı gibi, işte “Raporda Ermeni soykırımından bahsediliyor.” gibi gerekçelerle
algı operasyonu yaptı, Sayın Adalet Bakanı.

SALİH CORA (Trabzon) – Siz o raporu kabul ediyor musunuz? Ermeni soykırımını kabul ediyor
musunuz?

SELİNA DOĞAN (Devamla) – Tabii, bunun nedeni sadece rapordaki ağır ihlalleri gölgelemektir.
Raporda hiçbir şekilde böyle bir dayatma yok. Sadece, raporun “Giriş” kısmında geçtiğimiz beş yılda
oluşturulan mevzuata bir atıf var ve Avrupa Parlamentosunun kendisinin 2015 Nisan ayında aldığı ka-
rara atıf var. Ermenilerle ilgili de sadece Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin hiçbir ön şarta bağlı olmadan
iyileştirilmesine yönelik bir öneri var. Bu konuda da kimsenin itirazı olmadığı kanaatindeyim.

Dolayısıyla, raporda tüm bunlarla beraber, güney sınırlarındaki ciddi güvenlik ihlalleriyle ilgili de
sınırlardan geçen, işte, insan, tarihî eserler, silahlar gibi iddialara ilişkin şeffaf, gerekli denetlemenin
yapılmadığına dair kaygılar dile getirilmiş.

SALİH CORA (Trabzon) – Rapor iade edildi.

SELİNA DOĞAN (Devamla) – Gerçekten, tam da raporda dile getirilen kaygılar bugün gerçek-
leşiyor sayın vekiller. Türkiye artık, IŞİD’e müsamaha gösteren bir ülke konumundan çıkmak için ne
gerekliyorsa yapmak durumunda. Bu roketler öyle kınamalarla geçirilecek türden de değil üstelik.
Bu roketlerle ne amaçlanmak isteniyorsa Türkiye bu oyuna gelmeden, gereken bütün önlemleri almak
durumunda. Dolayısıyla, bu yaptığımız anlaşmalar da tüm bu hususlar yerine getirilmeden hiçbir anlam
ifade etmiyor ne yazık ki.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Doğan.

Şimdi, on beş dakika süreyle soru-cevap işlemini yapacağız.

Sisteme giren sayın milletvekillerine yedi buçuk dakikalık bir zaman zarfında soru sormaları için söz vereceğim.

Sayın Erdoğan...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Böylesine önemli bir kanun görüşülürken Adalet Bakanının burada olmaması büyük bir sıkıntı.

Sayın Bakanım, şu anda ülkemizde tutuklu bulunan kaç IŞİD militanı vardır? Bunlardan kaç Türk vatandaşı, kaç yabancı uyrukludur?

Yine, şu anda görev yapmakta olan paralelci hâkim, savcı sayısı kaçtır? AKP iktidarı tarafından mesleğe alınan paralelci hâkim, savcı sayısı ne kadardır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Tor...

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – ABD’de çeşitli suçlardan tutuklanan ve yargı süreci devam eden Rıza Sarraf’ın yakın çalışma arkadaşı olduğu iddia edilen, İran’da yargılanarak idam cezası verilen Babek Zencani’nin yargılama sürecinde Türkiye’de dağıtılan komisyonun 8,5 milyar dolar olduğunu itiraf ettiği yazılı medyada yer almıştır. Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı’nın görüşüldüğü şu sıralarda, bu kapsamda Babek Zencani’nin beyanında yer alan hususların soruşturulması yönünde Adalet Bakanlığında bir çalışma, bir gayret var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yüksel...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Bakan, biraz önce bir arkadaşımız Adalet Bakanına sordu ama Sayın Bakan cevap verme nezaketini göstermedi, sizden bu nezaketi bekliyorum.

Malumunuz olduğu üzere İran İslam Devleti Babek Zencani’yi idama mahkûm etti ve bu sorgulama esnasında Türkiye’de 8,5 milyar dolar rüşvet dağıttığını, hatta bakanlardan birinin de binde 7 payı olduğunu söyledi. İran Cumhurbaşkanının Türkiye ziyaretinde bu konu gündeme geldi mi? Merak edip de “Bu rüşvet kimlere dağıtıldı?” diye sordunuz mu? Bunu yüce Meclisle paylaşmayı düşünür müsünüz efendim?

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Doğan...

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Sayın Bakan, TÜBİTAK 2016 yılı Ortaöğretim Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması çerçevesinde hazırlanan “Tillo Evliyalarının Kerametleri” adlı projenin teknolojimize nasıl bir katkı sunacağını açıklanmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına soruyorum:

1) Bilim ve sanayi alanında yatırımın ve üretimin artırılması için hangi tür teşvik ve destekler vermeyi düşünüyorsunuz?

2) Ülkemizde istihdamın artırılması için ne tür teşvik ve destekler vermeyi düşünüyorsunuz?

3) İhracatın artırılması için kur garantisi düşünüyor musunuz?

4) Sanayide ve üretimde maliyetleri aşağıya çekmek için, enerjide ve doğal gazda KDV’yi sıfırlamayı, TRT katılım payını tüm işletme ve fabrikalardan kaldırmayı düşünüyor musunuz?

5) Asgari ücreti 1.300 lira yaptınız, verdiğiniz sözde işverene yük getirmeyecektiniz. Bunun uygulamada işverene yük getirmeden ödenmesini düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yarkadaş...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Kullanmayacağım.

BAŞKAN – Vazgeçtiniz...

Sayın Yedekci...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Bakan, bu TÜBİTAK’ın yapmış olduğu yarışmalarda İlayda isimli bir öğrencimiz yarışmaya bir proje sunuyor ve bu proje yarışmada değerlendirilmeye değer görülüyor. Sonra, aynı çocuk Nobel’in İlk Adım Ödüllerinde dünyada 1’inci oluyor. Ama, aynı dönem “Duayla büyüyen bitkiler” dalında, TÜBİTAK bir öğrenciye ödül veriyor. Bu durumu gerçek anlamda bilimsel olarak değerlendirdiğinizde ne düşünüyorsunuz? Bu, bir.

İkincisi, TÜBİTAK bilimsel projelerin üniversitelerde geliştirilmesi, üniversite-sanayi iş birliğiyle ilgili çalışmalar konusunda ne gibi çalışmalar yapıyor? Siz de TÜBİTAK’ın yıllardır geldiği durumu kötü bulmuyor musunuz? Değerlendirmeniz nedir? Bilimden uzaklaştığını düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yüksel...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Bakan, bu sefer de sizin Bakanlığınızla ilgili bir şey sormak istiyorum.

Malumunuz, hepimizi heyecanlandıracak şekilde bir millî otomobil davası çıkmıştı. Sonradan, basın-yayın organlarından gördüğümüz kadarıyla millî otomobil çakma çıktı. Bu konuyla ilgili bizi aydınlatır mısınız efendim?

BAŞKAN – Sayın Toğrul...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Bakan, daha önce de komisyonda birkaç kez sormuştum. Türkiye’nin temel bilim politikası nedir? Temel bilimlerin bugün geldiği hâl, fen fakültelerinin durumuyla ilgili ne düşünüyorsunuz? Yeniden yapılandırma gibi bir fikriniz var mı? Fizik, kimya, matematik, biyoloji mezunlarının bugün, asker, polis olmak dışında bir şansları var mı? Bunu artırmak için ne yapmayı düşünüyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Yedekci, tekrar mı sisteme girdiniz?

Buyurun.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Evet.

Sayın Bakana bir de şu konuda bir soru sormak istiyorum: Sürdürülebilir enerji dünyanın artık vazgeçilmezi hâline geldi. Türkiye’de sürdürülebilir enerji denince, akla başka maddeler geliyor, mesela yerli kömür kullanımından falan bahsediliyor; bir panelde sizi de bu konuda dinlemiştik ve çok üzülmiştük biz. O zaman, ben, akademisyen olarak bir panelde sizi dinlemişim. Biz, sürdürülebilir enerjiden, rüzgâr enerjisi, toprak enerjisi, güneş enerjisi, hatta artık füzyon enerjisini anlıyoruz.

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) - Öyle bir enerji yok.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Var ama sizin haberiniz yok. Sizin haberiniz yok, inşallah olduğu zaman, zaten Türkiye başka bir...

CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Yenilenebilir enerji onlar.

BAŞKAN – Sayın Yedekci...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Müsaade ederseniz, sorumu sorayım Beyefendi!

BAŞKAN – Sayın Yedekci, lütfen, sorunuzu sorar mısınız.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Söz almak istiyorsanız alırsınız...

BAŞKAN – Sayın Yedekci...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – O zaman, o tarafa müdahale edeceksiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Siz sorunuzu sorun, ben onunla ilgili görevimi yaparım, bana görevimi hatırlatmayın. Siz, önce kendi görevinizi yapın, lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Ben kendi görevimi yapıyorum -oradan o bize bir şey söylerken değil mi?

BAŞKAN – Tamam, ben ona gerekli ikazı yaparım.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - Ama, beni böldü.

BAŞKAN – Lütfen, sorunuzu sorar mısınız, bitirir misiniz.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Yani sürdürülebilir enerji konusunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Süre bitti Sayın Başkan.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Başkan, biz de buradayız.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen.

Bitti mi Sayın Yedekçi?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Daha sormadım ki!

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - Sürdürülebilir enerji konusunda Bakanlığınız gerçek anlamda ülkeye, vatana, millete faydalı olarak ne yapmayı düşünmektedir? Her geçen gün çevre ve çevre katliamları gündemdeyken ve dünya iklim değişikliğinden bahsederken Bakanlığınız bu konuda nasıl önlemler almaktadır ve ne gibi çalışmalar yapacaktır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Dağ...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, İzmir Milletvekili olarak, İzmir’e yapmış olduğunuz özellikle yüksek teknolojiyle ilgili konularda 5’inci bölge desteklemesinden dolayı İzmirli olarak teşekkür ediyoruz. 5’inci bölge desteklemesinin sağlamış olduğu imkânları bir kere daha burada zikrederseniz memnun oluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Sayın Başkanım, soru sorarak katkıda bulunan milletvekili arkadaşlarımıza ben de teşekkür ediyorum.

Öncelikle teknik sorulardan başlayayım. Bir milletvekili arkadaşımız sordu “DAEŞ’ten dolayı kaç kişi tutuklu, hükümlüdür?” diye. Şu anda DAEŞ terör örgütünden dolayı Türkiye Cumhuriyeti’nin cezaevlerinde 476 tane tutuklu var, 24 de hükümlü var, toplam 500 kişi DAEŞ terör örgütü üyesi olmak ve bazı eylemlere katılmış olmaktan dolayı tutuklu ve hükümlü. Bu noktada bilgilendirmiş olayım Genel Kurulumuzu.

Bir başka milletvekili arkadaşımız Sayın Erdoğan... Paralel devlet yapılanmasından dolayı meslekten çıkartılan hâkim, savcı noktasında 15 kişi paralel devlet yapılanmasından dolayı meslekten ihraç edilmiş.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Kaç tane paralelci hâkim var?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Söyleyeceğim. Görevden uzaklaştırılan kişi sayısı 57. Şu anda 3 hâkim, 4 savcı da tutuklu bulunmaktadır. Bu soruyu da bu şekilde cevaplandırdıktan sonra...

“Bu, Sayın Ruhani’nin Türkiye ziyareti sırasında Babek Zencani’yle ilgili bir konu gündeme geldi mi?” Ben de heyetler arası görüşmede bulunmuş bir bakan olarak söylüyorum; gündeme kesinlikle gelmedi, arkadaşlarımızın bilgisine sunalım.

Sayın Milletvekilimiz Arslan’ın “Bilim ve sanayi alanında hangi teşvikleri veriyorsunuz?” sorusu vardı. Türkiye’de bilim, sanayi ve teknoloji alanında gerçekten çok yoğun bir teşvik mekanizması var.

Öncelikle, şöyle bir örnekleme yapmak istersem, bir genç müteşebbisimizin özellikle teknoloji alanında bir fikri varsa -ki biraz sonra sayın milletvekilimizin sorusuyla bağlayacağım onu- Teknogirişim Sermaye Desteği Programı’na müracaat ediyor. Bu programın değerlendirmesini tamamen akademisyenlerden oluşan 5 kişilik bir panel yürütüyor. Eğer projesi burada kabul edilirse -geçen yıl 100 bin liraydı bu yıl 150 bin liraya kadar, öğrencimize, genç girişimcimize, teknogirişimcimize hibe destek veriyoruz.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Objektif yaklaşıyor musunuz Sayın Bakan?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Tabii. Onu söyleyeceğim zaten, bizim şikâyetçi olduğumuz nokta tam sizin söylediğiniz nokta; bunun değerlendirmesini tamamen 5 kişiden oluşan bir akademisyen heyeti yapıyor. Maalesef, bu söylediğiniz, sizin söylediğiniz... Sayın Yedekci’ydi değil mi?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Evet.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Sayın Yedekci’nin ifade ettiği bir genç kızımız, sıvının içerisindeki su miktarını belirlemeye yarayan bir proje sunuyor ama maalesef, bizim o 5 kişilik akademisyen heyeti, bu genç kızımızın o projesini desteklemeye değer görmüyor, ona 100 bin lirayı vermekten imtina ediyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onları, o akademisyenleri içeri atalım!

MURAT BAKAN (İzmir) – Paralel!

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Şimdi, artık, bu takdiri size bırakalım; Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlar kararı versinler, biz de en azından kamuoyuna “CHP’nin görüşü budur.” diye sunalım.

Ama şunu söyleyeyim: Bu bizi gerçekten çok rahatsız etti ve bundan dolayı bu kızımız gidiyor, biliyorsunuz, Avrupa’da dünya 1’inciliğini alıyor. Bunun üzerine biz, Bakanlık olarak dedik ki bu işte bir yanlışlık var. Eğer bir genç kardeşimiz, bir akademisyenimiz 5 kişilik akademik heyettekilerin 3’ünden 70’in üzerinde puan alıyorsa, diğer 2 akademisyen hangi notu verirse versin bu proje desteklensin.

İki: Her projede, her panelde böyle “sıfırcı hoca” dediğimiz bazı hocalar vardır ya, sıfırcı hocaları da panellere çağırmayın. Bunları artık bizim geçmemiz gerekiyor.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Kim karar veriyor buna Sayın Bakan?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Bunları tamamen akademisyen havuzundan TÜBİTAK’ın...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Bakan, orada da mı havuz var!

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Arkadaşlar, bu kesinlikle siyasi bir olay değil, yıllardır TÜBİTAK’ta uygulanan bir mekanizma var; o mekanizma içerisinde kendi alanında...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – TÜBİTAK son yıllarda bilimden çok uzaklaştı.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Hayır, onu şöyle söyleyeyim: Şu anda TÜBİTAK’ın tarihinde özellikle bilime en çok odaklandığı dönem şu son birkaç yıl. Özellikle bu paralel temizliği yaptıktan sonra...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biri de sizin temizliğinizi yapmasın Sayın Bakan!

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) –...TÜBİTAK, Türkiye’de şu anda yürüttüğü projelerle gerçekten hem savunma sanayisinde hem biraz önce sizin sorduğunuz enerji teknolojilerinde çok ciddi projeleri yürütüyor ve çok ciddi başarılar elde ediliyor. Biz bugün sabah, Enerji Bakanımızla oturduk, TÜBİTAK’ın Enerji Bakanlığıyla birlikte yürüttüğü projeleri değerlendirdik. Bazılarını sizinle paylaşayım.

Bir: Millî Rüzgâr Türbini Projesi. Şu anda, Beykoz’da rüzgâr türbini çalışıyor, testleri yapılıyor. İnşallah, kısa süre sonra 2,5 megavatlık, yüzde 98 oranında yerli rüzgâr türbinini geliştirmiş olacağız ve bunu ticarileştirerek...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Yüzde 2’si mi yabancı?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Yüzde 2’si yabancı, yüzde 98’i yerli. Çok ciddi bir ortaklık var burada; TÜBİTAK’ın ortaklığı var, MAM’ın, Enerji Enstitüsünün, üniversitelerimizin ortaklığı var. Mesela, Millî Güneş Enerji Sistemimiz dediğimiz MİLGES Projesi şu anda uygulama aşamasına geçti. Tarım Bakanlığının, Enerji Bakanlığının, TÜBİTAK’ın ortak olduğu ve...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - Yüzde 98 bizimse yüzde 2’yi niye biz almadık Sayın Bakanım?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) - O, muhtemelen, teknik bir malzemedir yani Türkiye’de üretilmeyen ve üretilmesi de çok önemli olmayan bir malzemedir. Ama, bugün sabah konunun üzerinden geçtiğimiz için size söyleyeyim, rahatlıkla söyleyebiliyorum: MİLGES Projesi’nde şu anda Urfa Ceylanpınar’da 10 megavatlık güneş santralini kuruyoruz, güneş paneli tarlasını kuruyoruz. Ve, inşallah, yakında Konya Karapınar’da 3 bin megavatlık güneş santralini kuracağız.

Millî Termik Santral Projemiz devam ediyor. Bakınız, millî, düşük montanlı kömürlerden dizel yakıt elde edilmesiyle ilgili millî projelerimiz devam ediyor. Kendi SCADA sistemimizle ilgili çalışmalarımız devam ediyor.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - İnşallah.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) - Bütün bunlar, şu anda, TÜBİTAK’ın kendi imkânlarıyla ve kamu destekli projelerle yaptığı çalışmalar. TÜBİTAK, şu anda, tamamen bilime odaklandı, bunda hiçbir tereddüdünüz olmasın.

Yerli otomobil projesiyle ilgili şunu söyleyeyim: Çok iddialı gidiyoruz, çok ciddi bir çalışma yapıyoruz. Göreceksiniz, inşallah, Türkiye 2019 içerisinde kendi millî işletim sistemine sahip, elektrikli ve menzili uzatılmış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) - Sayın Başkan, bir iki dakika daha...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Evet, evet.

BAŞKAN - Sayın Bakan, ek süre olarak bir dakika vereyim size.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) - ...aracımı piyasaya çıkaracak ve Türkiye yeni nesil teknolojilerde iddialı bir ülke olacak. Şu anda, bu çalışmaları çok yoğun olarak sürdürüyoruz. Bir taraftan araç dizaynına çalışıyoruz, bir taraftan TÜBİTAK’ın ve Türkiye’nin sahip olduğu teknolojilerin yerli otomobile, millî otomobile uyarlanmasına çalışıyoruz. Burada savunma sanayisinden ciddi bir teknolojik birikimimiz var; şimdi bu teknolojik birikimi otomobile aktarıyoruz. Neden? Bakınız, değerli arkadaşlar, önümüzdeki birkaç yıl içerisinde, bugün otomobilde kullanılan parçaların yüzde 70’i hiç kullanılmayacak.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - Bu bilinen bir şey zaten, tabii.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) - Bu çok çok önemli. Niçin çok önemli? Türkiye, otomotiv yan sanayisinde iddialı bir ülke. Eğer bu yeni nesil teknolojilere, yeni teknolojilere Türkiye şimdiden adapte olursa önümüz açık ama eğer biz treni, her zaman olduğu gibi, kaçırsak o zaman Türkiye’de otomotiv sanayisinde de ciddi bir kriz bizi bekleyebilir. Bu açıdan, detayını inşallah önümüzdeki hafta...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, önemli bir husus.

BAŞKAN – Sayın Özel, lütfen...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Bitirsin bence de.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Verin, verin bir iki dakika Başkan, bizim sorularımıza da cevap versin.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Sayın Başkanım, detayını inşallah, önümüzdeki hafta biz patent yasasını komisyonumuzda görüşeceğiz, burada da, Genel Kurul-da da konuşuruz ama şunu size çok rahatlıkla söyleyeyim: Türkiye’nin...

MURAT BAKAN (İzmir) – Biz önemsiyoruz Sayın Bakanın söylediklerini, lütfen...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Evet, lütfen sesini açın, biz de duyalım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz dinledik Sayın Başkan daha önce Sayın Bakanımızı, sağ olsunlar.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Biz dinleyemedik. Körler sağırılar birbirini ağırlar mı yani biz de duyalım işte.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Sayın Bakan, son olarak bir dakika daha vereyim size, toparlayın lütfen.

Bundan sonra, yaptığım her işlemi karışan bu arkadaşlara soracağım!

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Türkiye, yeni teknolojiler-de iddia sahibi otomobilini üretecek ve göreceksiniz, inşallah, biz de bir Türk markasını dünya yollarına çıkaracağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – İnşallah, inşallah, Jet Fadılar olayına dönmesin ama!

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – İnşallah, inşallah.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Bunun için çalışıyoruz. Zaman zaman da bilgileri paylaşıyoruz. Ben de inşallah Meclisimize bu konuda sık sık bilgi sunmaktan büyük bir bahtiyarlık duyacağım.

Hepinize teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Biz de teşekkür ederiz Sayın Bakan.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Ülkemizin başarıları bizim için gururdur.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – İmza’ya dönmesin ama.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederiz.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1’inci madde üzerinde üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın 1'inci maddesinin 3'üncü fıkrasındaki "olduğu" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve imzaladığı" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu

Erhan Usta

Kadir Koçdemir

İstanbul

Samsun

Bursa

Baki Şimşek

Kamil Aydın

Mehmet Erdoğan

Mersin

Erzurum

Muğla

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi okutacağım iki önerge aynı mahiyette bulunduğundan önergeleri birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın 1'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasındaki "milletlerarası andlaşmalar" ibaresinin "uluslararası andlaşmalar" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Musa Çam

Lale Karabıyık

Eskişehir

İzmir

Bursa

Tahsin Tarhan

Selina Doğan

Mehmet Gökdağ

Kocaeli

İstanbul

Gaziantep

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İdris Baluken

Çağlar Demirel

Meral Danış Beştaş

Diyarbakır

Diyarbakır

Adana

Behçet Yıldırım

Mahmut Toğrul

Ahmet Yıldırım

Adıyaman

Gaziantep

Muş

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı... Komisyona soracağız...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yoruldunuz tabii.

BAŞKAN – Herkes gibi biz de yoruluyoruz tabii.

Aynı mahiyetteki, okunan son önergelere Komisyon katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş olacak.

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin bu saatinde hepinize kolaylıklar diliyorum öncelikle.

Şimdi, ben 1'inci madde üzerinden ziyade biraz önceki tartışmaya ilişkin düşüncelerimi kısaca ifade etmek isterim.

SALİH CORA (Trabzon) – Madde, madde, maddeden bahset.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Adalet Bakanının yargıya ilişkin, denetim mekanizmalarına ilişkin beyanına dair de birkaç sözümüz var. Gerçi her gün anlatıyoruz ama umarım karşılığını hep birlikte bulacağız Türkiye olarak.

Şimdi, Sayın Başkan, şüphesiz, sizin kadın alanındaki çalışmalarınızı biliyorum ve bu konudaki hassasiyetinizin de farkındayım ama biz gerçekten bu Mecliste, kadın hakları alanında, Türkiye'nin kadına yönelik şiddet, kadına yönelik tecavüz, eşit işe eşit ücret, istihdam ve daha birçok konu başlığında uluslararası arenada çok kötü bir karneye sahip olduğunu tartışmasız yaşıyoruz, biliyoruz ve tanıklık ediyoruz. Biz, Halkların Demokratik Partisi olarak kadın hakları alanında, kadın temsiliyeti alanında -yani özür dileyerek kadın arkadaşlardan- öncülük yaptığımızı ve bu konuda, kadın alanında kesinlikle hiçbir taviz vermeyeceğimizi de bu Meclis kürsüsünden defalarca ifade ettik. Diğer Meclis gruplarında kadın oranının yükselmesi bizi sadece mutlu eder. Biz -Meclis başkan vekillerinin de- her türlü statüde, temsil makamında da kadın arkadaşlarımızla birlikte çalışmayı bir onur sayarız ve kesinlikle her konuda asgari kadın müştereginde buluşmayı arzularız. Bu kürsüden de -sadece ben defalarca- kadına yönelik haksızlıklarda, hukuksuzluklarda, şiddette ve eşitsizliklerde ortak bir tutum alma çağrısı yaptık ve bu çağrımızı da yineliyoruz. Hiçbir kurumu, hiçbir kesimi zan altında bırakmadan, siyasi partilerimizi bile bir tarafa bırakarak kadın ekseninde buluşabileceğimiz onlarca başlık olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyoruz. Eğer, gerçekten, Meclis başkan vekilinin kadın olmasıyla AKP'yi ya da iktidar partisini kadın özgürlükçü ilan edeceğimizi sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Yani bunlar sadece... Belirli makamlarda olabiliriz ama önemli olan, kadın bakış açısıyla, gerçekten kadın kimliğiyle kadın özgürlüğünü önceleyen politikaları ne kadar sahiplendiğimiz ve bu konuda nasıl mücadele ettiğimizdir.

Ayrıca, sayın grup başkan vekili kadın hassasiyetimi sanırım sorguladı, tutanaklara baktım. Yani, bu konuda gerçekten böyle bir şeyi reddediyoruz. Biz asla asla kadın hassasiyeti konusunda kendimize söz söyletmeyiz, bence bir daha da söylemeyin. Bu konuda bizim tarihimize bakın, pratiğimize bakın ve ona göre konuşalım. Biz sadece gerçekleri burada konuşuyoruz.

Bir de Sayın Adalet Bakanı, burada, gerçekten -bu tabii çok uzun bir konu- bir yandan yargı, yasama -yargıyı ayrık tuttu ama- ve yürütmenin nasıl iç içe geçtiğinden ve denetim mekanizmasının kullanılmadığından neredeyse şikâyet etti, şaka gibi yani; bu kavramı çok kullanıyorum ama... Yani, bir yandan kuvvetler ayrılığını fiilen iktidar olarak işlevsiz hâle getireceksiniz, Anayasa'yı askıya alacaksınız, soru önergelerine cevap vermeyeceksiniz, Meclis araştırmalarını kendi çoğunluğunuza dayanarak reddedeceksiniz, gensoruları çoğunluğa göre el kaldırarak reddedeceksiniz ve sonra diyeceksiniz ki: "Vallahi, bu sistem işlemiyor, gelin, başkanlık sistemine geçelim." Yani, hepimiz bunu izliyoruz, şu anda Meclis de yasama işlevini görmüyor. Ama, bunu gördürtmeyen, çoğulcu değil çoğunlukçu anlayışa sahip olan, parmak sayısı ile gelip, sadece oy verip, dışarı çıkıp, sonra "Meclis işlevini görmüyor." demekte. Yani "Kendim ettim, kendim buldum." gibi, neredeyse üzülmemizi bekliyorlar. Yani, bu bahaneleri artık hiç kimse gerçekten dikkate almıyor yani bu sadece komik oluyor, ancak komik olabilir. Şu anda, Mecliste çoğunlukçu, baskıcı ve tümüyle kendi parmak esasına göre, kendi milletvekili sayısına göre "İstedğim kanunu çıkartırım, istediğim düzenlemeyi yaparım, Ensar Vakfıyla ilgili araştırma önergesini önce kendi oylarımla reddederim, sonra muhalefetin dediğini kabul etmemiş olarak ertesi gün aynı önerge üzerinde kamuoyunun tepkisi üzerine araştırma önergesini kabul ederim..." Biz bunların hepsinin farkındayız, Türkiye de farkında. Bunu dikkatinize bir kez daha sunmak istiyorum.

Hepinize iyi geceler diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Beştaş.

Şu anda benim durumum müsait değil ama eşit koşullarda kadın hakları mücadelesini her zaman konuşmayı dilerim sizinle.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Konuşuruz, biz de hazırız.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerindeki konuşmacı Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel olacak.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; herkese iyi geceler diliyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Bekir Bey herhâlde bu tasarımı çok önemsemiyor -Sayın Bakan- gitti. Aslında yüzüne söylemek isterdim ama Bekir Bey maalesef, Genel Kurulu yanlış bilgilendirdi. Kanunun tümü hakkında yaptığım konuşmada “Adalet Bakanı yargının üstünde konumlandırılıyor, yargıya talimat verecek bir madde var.” dediğimde, geldi, beni çok sert eleştirerek tasarının ilgili maddesini okudu, ben de okuyorum, aynen şöyle: “...yargı yetkisine giren hususlar hariç olmak üzere...” Bakın, “Yargı yetkisinin haricinde.” dedi. “...devletlerce ileri sürülen şartları kabul edebilir ve istenen teminatı verebilir.” dedi.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Veya...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamlı) - Bitti, gerisini okumadı, gerisini de ben okuyayım: “Merkezî Makamca kabul edilen şartlar veya verilen teminatlar adli mercileri bağlar.” Yani Sayın Bakan, bu cümleyi okumayarak sanki bu, madde metninde yokmuş, adli makamları bağlayacak kararlar vermiyormuş, adli makamlara, mahkemelere talimat vermeyecekmiş gibi bir izlenim yarattı, Genel Kurula yanlış bir bilgi verdi.

Şimdi, bu tasarıda çok fazla yetkiler var. Adli iş birliği... Ve dedi ki: “Bu çok önemli, bizim yabancı ülkelerden alacağımız bilgiler için de önemli.” E, şunu sormak lazım: İran İslam Cumhuriyeti’nde bir yargılama yapıldı. Kara paranın ağababası bir adam idama mahkûm edildi, Tahran Meydanı’nda sallandırılacaklar adamı. Bu adam ifadesinde, mahkemeye verdiği ifadesinde dedi ki: “Türkiye’de biz 8,5 milyar dolar rüşvet dağıttık.” Hatta bir bakanın adını da vererek “Onun payı da -oranı da- binde 7’ydi.” dedi. Acaba, sayın makam merak edip de adli iş birliğiyle ilgili “Yahu, senin mahkemelerinde, benim memleketimde böyle bir rüşvet ağı olduğuyla ilgili bir iddia var, şu dosyaları bana gönder.” dedi mi, merak etti mi?

SALİH CORA (Trabzon) – Yalan.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamlı) - Yoksa, aslını biliyor da merak etmediğinden mi istemedi.

Gene bir madde var, o maddede de merkezî makam Adalet Bakanlığına bir yetki veriliyor. İşte, çok geniş, millî güvenlik falan, kavramların arkasına diyor ki: Gerek gördüğü takdirde yabancı devletlerden gelen adli iş birliği taleplerini geri çevirebilir. Vallahi bizim aklımıza ilk başta Rıza Sarraf geldi yani Amerika’daki savcı isteyince herhâlde o bilgileri vermemek için bunu koydular dedik. Kanunla ilgili bunlar...

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – 11’inci maddeyi okuyun, 11’inci maddede bunların cevabı var.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamlı) – Tabii, gece bir buçuk; siz bu teknik konulardan sıkılıyor-sunuz, ben sizi neşelendireyim bu saatte. Şimdi, biraz önce -bir siyasi- PKK’yla, çözüm süreciyle ilgili konuşmamda polemik çıktı, aklıma bir fıkra geldi: Kasabanın birinde, bir caminin karşısında arsası olan bir genelev patronu oraya bir genelev inşa etmeye karar verir. Cami cemaati haklı olarak ayaklanır: “Ya, olur mu böyle bir iş!” Ama ellerinden de kanunen bir şey gelmez çünkü arsa adamın, ruhsatı var. Adam inşaata başlar, cami cemaati de her vakit namazından sonra beddua etmeye başlar: “Ya Allah’ım! Bu bina olmasın, yıkılsın. Caminin karşısında genelev mi olur.” diye dua ederler, ederler, ederler; bina birinci kat olur, ederler; ikinci kat, ederler; üçüncü katta gene dua ederler. Bina biter, son gece bir fırtına çıkar, bir yağmur, şimşek; bina yerle bir olur. Genelev patronu mahkemeye başvurur, “Bunlar bu kadar dua etti, binamız başımıza yıkıldı. Şu kadar zararım var, bunları bu cami cemaatinden tazmin edelim.” der.

SALİH CORA (Trabzon) – Nerede oluyor bu?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) – Fıkra, fıkra... Bir yerde olmuyor.

Cami cemaati de mahkemeye başvurur, der ki: “Yahu, bizim duamızla burası yıkılır mı?”

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Bu anlatılır mı ya!

SALİH CORA (Trabzon) – Hikâye anlatma burada. Burası fıkra anlatma yeri değildir, Meclis burası.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) - Hâkim bakar dosyaya, der ki: “Ya, çok garip bir durumla karşı karşıyayız. Duanın gücüne inanan bir genelev patronu ile duanın gücüne inanmayan bir cami cemaati var.” İşte, durumunuz aynen öyle.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ana muhalefet hangisi burada?

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Aynaya bak, aynaya.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Devamla) - “Millî irade” diyorsunuz, “Parlamento” diyorsunuz. Parla-
mentonun yasayı değiştirecek çoğunluğu sizde, Türkiye’nin her türlü sorununa çözüm olacak çoğunluk
sizde, Parla-mentonun gücüne inanmıyorsunuz. Biz de diyoruz ki bu çözüm sürecini kapalı kapılar
arkasında yapmayın, gelin, Parla-mentoda yapalım. Ama, çoğunluk sizde; siz Parla-mentonun gücüne
inanmıyorsunuz, biz Parla-mentonun gücüne inanıyoruz. Sonu ne olacak, hiç belli değil.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, bundan sonra görüşmeleri on ikide sonlandıralım, on
ikiden sonra işin ayarı kaçıyor.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Karar yeter sayısı talep ediyorum.

BAŞKAN – Peki, karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı’nın
1’inci maddesinin (3)’üncü fıkrasındaki “olduğu” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve imzaladığı” iba-
resinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan (Muğla) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Katılmıyoruz Sayın Baş-
kanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Muğla Milletvekili Sayın Mehmet Erdoğan konuşacak.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 278 sıra sayılı Cezaî Ko-
nularla Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı’nın 1’inci maddesinde vermiş olduğumuz önerge
hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, yüce heyeti-
nizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime, bugün Şırnak’taki operasyonlar sırasında şehit olan 2 askerimize Allah’tan rahmet, ya-
kınlarına başsağlığı; yine, aynı operasyonda yaralanan 4 askerimize de acil şifalar dileyerek başlamak
istiyorum.

Sayın Bakan, tabii, burada, sorduğumuz soruları siz anlamıyorsunuz, dinlemiyorsunuz, yanınız-dakiler de anlamıyor, dinlemiyor. Ben kürsüden –tutanaklardan da alın sorduğum soruyu- sorularımı tekrar etmek istiyorum. Sorularımızı ya ciddiye almıyorsunuz ya da cevap vermek istemiyorsunuz. Eğer cevap vermek istemiyorsanız İç Tüzük’ü değiştirin, bu soru-cevap işini kaldıralım ya da doğru cevap verin.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Daha nasıl cevap verelim? Teklif ediyorsunuz, kabul ediyoruz.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Çünkü, sorduğumuz soru teknik bir soru. Yani, öyle uzatacak -bilmem ne, falan- masal anlatacak sorular değil.

Ben dedim ki: Şu anda ülkemizde tutuklu bulunan kaç tane IŞİD militanı var? Ve bunların kaç tanesi Türk vatandaşı, kaç tanesi başka ülkenin vatandaşı? Siz, tutuklu sayısını, hükümlü sayısını söyletiniz ama kaç tanesi Türk vatandaşı, kaç tanesi başka ülkenin vatandaşı, bunu söylemediniz. Bu sizin kayıtlarınızda var. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İkincisi, AKP Hükûmeti gece gündüz “Paralellerle mücadele ediyoruz.” diye bağırıyor; AKP “Paralel, yargıyı ele geçirdi.” diye her gün bağırıyor.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sizi de geçirdi, sizi de ele geçirdi!

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Ben de soruyorum: Şu anda yargının içinde paralelci kaç tane hâkim, savcı var? Bunun ne kadarını siz atadınız? Niye cevap vermiyorsunuz buna? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen, Genel Kurula hitap edin.

SALİH CORA (Trabzon) – Yargının içindeki ülkücülere sor!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Yargının içine onları ülkücüler almadı, siz aldınız, siz! 2010’daki referandumla bunu siz yaptınız.

SALİH CORA (Trabzon) – Sakin ol ya!

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen, Genel Kurula hitap edin.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Bu sizin icraatınız, hesabını da siz vereceksiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen...

SALİH CORA (Trabzon) – Yalan konuşma, sakin ol!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Hesabı size kesiyorlar ama Sayın Erdoğan.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, dinleyelim konuşmacıyı.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Onlar biliyor hesabı kimin ödeyeceğini. Bunun hesabını bu dünyada da siz vereceksiniz, öbür dünyada da siz vereceksiniz.

ORHAN KARASAYAR (Hatay) – Bizim veremeyeceğimiz hiçbir hesap yok Allah’a şükür.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Şimdi, bu arada, görüşmekte olduğumuz tasarıdaki maksat nedir? Sayın Davutoğlu diyor ki: “Avrupa Birliğinden vize alacağız.” Gerisi önemli değil, geçen hafta görüştüğümüz kanun da bu, bu da bu, önümüzdeki hafta görüşeceğimiz de bu. Ne yapacaksınız? Bunu iç politikada kullanacaksınız. Ama bugün Türkiye’nin ciddi derterleri var, Türkiye otuz senedir terörle mücadele ediyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Seninle beraber gidelim.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Siz istediğiniz yere gidin kardeşim, bizim yerimiz yurdumuz belli.

Ama size şunu soracağım: Otuz seneden fazla, Türkiye terörle mücadele ediyor; siz Avrupa Birliği ülkelerine, terörle mücadele konusundaki tecrübelerinizden istifadeyle, bugüne kadar Türkiye'nin bu sahadaki birikimiyle ilgili olarak hangi işi bu kanun çerçevesinde kabul ettireceksiniz? Avrupa birçok teröristi Türkiye'ye karşı orada muhafaza etti, onlara kucak açtı, siz bu kanundan sonra onların kaç tanesini Türkiye'ye getirebileceksiniz, onların kaç tanesini yargılayabileceksiniz orada?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Devlet Bahçeli duymasın.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) – Ya da işte, Avrupa'nın başından defetmek için Irak'a, Suriye'ye gönderdiği IŞİD militanlarının ne kadarını, bu kanunla birlikte tutukladığınız, yargıladığınız adamın ne kadarını Avrupa ülkelerine geri gönderebileceksiniz? Yarın bu IŞİD militanları, geçmişte başka terör örgütlerinin yaptığı gibi, bizim cezaevlerini kendilerine bir eğitim alanı hâline getirirse ne yapacaksınız? Adalet Bakanlığının bununla ilgili bir hazırlığı, bir çalışması var mı? Böyle ciddi bir kanun görüşülürken Adalet Bakanı buradan çıkıp gidiyor; bari Orman Bakanını koysaydınız, hiç olmazsa orman hukukuna göre bunları görüşürdük. Yani bunları arkadaşlar, akliselimle değerlendirin.

Yine, başta ABD, İngiltere, İsrail ve Almanya olmak üzere o sizin iş birliği yaptığınız birçok ülke, ülkemizi güvenliksiz ilan etti ve ülkemizdeki kendi vatandaşlarının geri dönmesi ve kendi ülkelerinden başka vatandaşlarının da Türkiye'ye gelmemesi konusunda telkinde bulundu. Bu telkinde bulunan, Türkiye'yi bu kadar sıkıntıya sokan ülkelerle siz bu iş birliğini nasıl yapacaksınız Sayın Bakan? Bunu yapabileceğinize inanıyor musunuz? Bu kanun çıkınca Türkiye'nin bu alandaki hangi sıkıntısı çözülecek?

Ben bu duygularla gecenin bu saatinde hepinizi saygıyla selamlıyorum. İnşallah hayırlı olur. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Karar yeter sayısı...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Karar yeter sayısı...

Önergeyi oylarınıza sunuyorum, karar yeter sayısı arayacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci maddede üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (a) bendindeki “belirttikleri” ibaresinin “vurguladıkları” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu
İstanbul

Erhan Usta
Samsun

Kadir Koçdemir
Bursa

Baki Şimşek
Mersin

Kamil Aydın
Erzurum

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (a) bendindeki “milletlerarası” kelimesinin “uluslararası” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel
Diyarbakır
Mahmut Toğrul
Gaziantep

İdris Baluken
Diyarbakır
Behçet Yıldırım
Adıyaman
Burcu Çelik Özkan
Muş

Meral Danış Beştaş
Adana
Ahmet Yıldırım
Muş

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendindeki "Merkezi Makam: Adalet Bakanlığı" ibaresinin "Merkezi Makam: HSYK" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Musa Çam

İzmir

Selina Doğan

İstanbul

Lale Karabıyık

Bursa

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet Gökdağ konuşacak.

Buyurun Sayın Gökdağ. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın 2'nci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, önümüzde bulunan, görüşmekte olduğumuz tasarı birçok uluslararası sözleşmeyi ilgilendiren, ilintili kanun tasarısı. Böyle bir kanun tasarısını, gerekli görüşmeyi yapmadan, çeşitli sivil toplum kuruluşlarıyla görüşmeden alelacele geçirme telaşındayız. Bakın, bu kanun tasarısını ilgilendiren sözleşmelerin bir kısmını okuyayım size: Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi, Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi, Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesi, Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi; yani -daha devamı var- 15-20 sözleşmeyi ilgilendiren, onunla ilintili bir tasarı. Şimdi, biz bu kadar geniş sözleşmeyi ilgilendiren tasarıyı 38 maddeye indirgemişiz değerli arkadaşlar. Daha önceki tasarıda 200 madde olan tasarı 38 maddeye inmiş. Gerisini ne yapmışız? Gerisini Adalet Bakanlığının çıkaracağı yönetmeliğe bırakmışız.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu kadar önemli, uluslararası iş birliği gibi önemli bir konuda ülkenin hangi işlemleri, ne şekilde, hangi şartlarla, hangi sınırlar içinde iş birliği kapsamına alacağını, yasama yetkisini kullanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin belirlemesi gerekir. Yönetmeliğe bırakılacak hususların ise teknik konulardan ibaret olması gerekir. Bu kural karşısında, Anayasa'da yasayla düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi kanunilik ilkesine aykırıdır. Yürütmenin düzenleme yetkisi sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetkidir. Bu nedenle, Anayasa'da öngörülen ayrık durumlar dışında, yasalarla düzenlenmemiş bir alanda yasayla yürütmeye genel nitelikte kural koyma yetkisi verilemez. Bu, Anayasa'nın 7'nci maddesine aykırıdır. Bu aykırılığı bile bile bunu yapmakta ısrar ediyorsunuz. Biraz önce, Adalet Bakanı böyle bir hakkın olduğunu, yönetmelik çıkarılabileceğini söyledi. Evet, yönetmelik çıkarılabilir ama söylediğimiz şartlarda. Eğer böyle bir uygulama olacaksa 38 maddeye de gerek yok, yasanın 1'inci maddesini yazalım, gerisini "Adalet Bakanlığının çıkaracağı yönetmelikle düzenlenir." deyip geçelim; bu kadar konuşmaya, alt komisyona, esas komisyona ne gerek var? Verelim Adalet Bakanlığına, hepsini yönetmelikle düzenlesin. Arkadaşlar, bu doğru bir yöntem değil. Bu yöntem Anayasa'ya da aykırı, kanun yapma ilkesine de aykırı.

Biraz önce, sayın grup başkan vekili, burada, Karaman'daki olayla ilgili saydı, dedi ki: "Komisyon kuruldu, şu yapıldı, bu yapıldı." En sonunda "Samimiyet gerekir." dedi.

Değerli arkadaşlar, o komisyonun kurulmasına kamuoyundaki baskı nedeniyle karar verildi, buradaki baskılar nedeniyle. Sizin asıl samimiyetiniz ne zaman çıkacak ortaya biliyor musunuz? "Karaman'daki yurtlarla ilgili bilgin yok." diyen Valinin, bugün medyada, gazetelerde boy boy gösterilen Karaman Valisinin o yurtlara yardım yaptığı anlaşıldı. Eğer siz o Vali hakkında, o Milli Eğitim Müdürü hakkında bir işlem yaparsanız sizin samimi olup olmadığınızı anlayacağız değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Öyle, samimiyeti bir kelimeyle sınırlamayın, samimiyet bu işin bataklığını kurutmaktır. Bu ülkede bu ve buna benzer kaç tane yurt var, bu yurtlarla ilgili araştırma yapıyor musunuz, buna göz yuman valiler hakkında soruşturma yapıyor musunuz, yapmıyor musunuz; hodri meydan, samimiyetinizi görelim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gökdağ.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (a) bendindeki "milletlerarası" kelimesinin "uluslararası" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Burcu Çelik Özkan (Muş) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Muş Milletvekili Burcu Çelik Özkan konuşacak.

Buyurun Sayın Özkan. (HDP sıralarından alkışlar)

BURCU ÇELİK ÖZKAN (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında, gecenin bu vaktinde sizlerle çok daha umut verici konuları, vakaları konuşmak isterdik ama ne yazık ki ülkemizde hâlen bu ortamı sağlamış bir ne politika ne siyaset yürütebilmiş değiliz, böyle bir ortamda değiliz ne yazık ki.

Şimdi, aslında, bakarsanız epeydir Genel Kurula gelen tasarılar hakkaniyetle alt komisyon çalışmalarından geçmiyor. Hepimiz komisyon çalışmalarında yer alıyoruz zaman zaman, hem İnsan Hakları Komisyonunda yer almış olmamla ilgili olarak hem de Adalet Bakanlığına ilişkin gelen tasarıları bire bir, yakından takip eden bir vekil olarak alt komisyon çalışmalarında aynen Genel Kurulda olduğu gibi, parmak hesabıyla tasarıların Genel Kurula aktarıldığına dair burada defalarca açıklama yaptık.

Şimdi, belli ki bir sistemin altyapısı oluşturulmaya çalışılıyor. Bu, Avrupa Birliği uyum süreci olabilir, vize muafiyeti olabilir vesaire. Ancak, biz, bence çocuklarımızı, gençlerimizi ve geleceğimizi asla düşünmeden hareket ediyoruz.

Bugün burada sadece kanunlaşsın, sadece belli bir süreci devam ettirelim diye hızlı hızlı alelacele geçirdiğimiz kanunlar, eminim ki, bundan bir yıl sonra, iki yıl sonra tekrardan gündeme alınması gereken, tekrardan üzerinde tartışılması, konuşulması gereken birçok konuyu içerisinde barındırıyor.

Şimdi, bu şu anda konuştuğumuz tasarı bire bir Adalet Bakanlığını ilgilendiriyor. Adalet Bakanı burada değil. Az önce kendisiyle Genel Kurul arasında da bir konuşma yaptık. Bakın, bugün burada sizlere gecenin bu vaktinde cezaevlerindeki ihlallerden, siyasi soykırımlardan, cezaevlerinde anneleriyle birlikte kalmak zorunda kalan çocuklardan bahsetmek istiyoruz.

Sevgili arkadaşlar, yedi sekiz aydır ülkede devam eden bu çatışmalı sürecin aynı doğrultuda entegre edilmiş hâli şu anda cezaevlerinde yaşanmaya devam ediyor. Cezaevi idaresi ve personelleri, âdeta hükümetmiş gibi, âdeta iktidarmış gibi -sizlere anlatıyorum eğer dinlemek isterseniz, saygınız varsa biraz- cezaevlerinde hâkimiyeti eline almış, süregelen politikalarla aynı doğrultuda siyasi hükümlü ve tutuklulara çok ciddi bir baskı, tehdit ve ayrımcılık yapmaya devam ediyor.

Bakın, bunlar sadece bizlerin düşüncesi değil, iki hafta önce Tekirdağ ve Bakırköy Cezaevlerine İnsan Hakları Komisyonu olarak bizler ziyarette bulunduk. Oradaki hukuksuzlukları, ağır ihlalleri, bütün parti gruplarının yer aldığı komisyonda bire bir tespit ettik; bunlar raporlanacak elbette ancak şu anda hâlen bizler burada otururken, bizler burada bunları konuşurken ihlaller yaşanmaya devam ediyor. Ters kelepçe, çıplak arama, mavi odalarda çıplak bırakma, aç bırakma, kıyafeti sebebiyle darba, şiddete uğrayanlar, sözlü ve fiziki işkenceler bir yana. Öte yandan “Hasta tutsaklar, hasta tutuklu ve hükümlüler” diye bir sorunumuz var bizim. Bundan çok değil sadece bir yıl önce çözüm süreci devam ederken tarafların üzerinde konsensüse vardığı bir konudur ve şu anda acil, bakın, ölüm noktasında, ölüm derecesinde bekleyen 300’ü ağır olmak üzere toplamda 800’e varmış hasta, tutuklu ve hükümlü vardır. Bu konuyla ilgili ideolojik politikalar, parti gruplarının farklı düşüncelere sahip olması vesaire, her şey bir kenarda, insani, vicdani olarak ve hukuki olarak çok acil bir şekilde bu hususun gündeme alınması ve hasta tutsakların serbest bırakılması gerekiyor.

Bunun yanı sıra, Sise anaya değinmeden geçemeyeceğim. Muş’ta yaşandı, milletvekili olduğum şehirde yaşandı. Sise ana 77 yaşında bir anamız ve örgüt üyeliği sebebiyle bugün, şu anda Muş Cezaevinde tutuklu. Bu konuyu da bütün Parlamentonun, bütün Genel Kurulun vicdanına bırakıyorum.

Hepinize tekrardan iyi geceler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çelik Özkan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı’nın 2’nci maddesinin (1)’inci fıkrasının (a) bendindeki “belirttikleri” ibaresinin “vurguladıkları” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde hükmünün daha açık ve anlaşılabilir hâle getirilmesi öngörülmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddede üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının sonundaki “bağlanabilir” ibaresinin “bağlanır” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu

Erhan Usta

Kadir Koçdemir

İstanbul

Samsun

Bursa

Baki Şimşek

Kamil Aydın

Mersin

Erzurum

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Musa Çam

Lale Karabıyık

Eskişehir

İzmir

Bursa

Tahsin Tarhan

Ömer Süha Aldan

Selina Doğan

Kocaeli

Muğla

İstanbul

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

“(4) Merkezi Makam, yargı yetkisine giren hususlar hariç olmak üzere, devletlerce ileri sürülen şartları kabul edebilir veya istenen teminatı verebilir. Merkezi Makamca kabul edilen şartlar veya verilen teminatlar adli mercilerce dikkate alınır.”

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrasında yer alan “Merkezi Makamca kabul edilen şartlar veya verilen teminatlar adli mercileri bağlar” cümlesinin madde metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Çağlar Demirel

İdris Baluken

Meral Danış Beştaş

Diyarbakır

Diyarbakır

Adana

Mahmut Toğrul

Behçet Yıldırım

Ahmet Yıldırım

Gaziantep

Adıyaman

Muş

Mehmet Emin Adıyaman

Iğdır

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

Önerge üzerinde Iğdır Milletvekili Sayın Mehmet Emin Adıyaman konuşacak. (HDP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Adıyaman.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı’nın 3’üncü maddesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, öncelikle her insanın, ister ilgili ülkenin vatandaşı ister yabancı bir ülkenin vatandaşı olsun, tüm insanların aslında ihtiyaç duyduğu, uluslararası hukuk açısından da en temel güven-cesi hiç şüphesiz hâkim güvencesidir, yani yargısal güvence. Dolayısıyla, yargı ya da hâkim güvencesi- nin en büyük teminatı da tarafsız ve bağımsız mahkemelerdir. Dolayısıyla, iç mevzuat açısından olduğu gibi, uluslararası sözleşmelerde de ve önümüze gelen bu yasa tasarısıyla da dikkat edilmesi gereken, bireylerin veya kişilerin yargı güvencesinden mahrum bırakılmamasıdır. Dolayısıyla, incelediğimizde bu tasarıyı ve 3’üncü maddeyi, 3’üncü maddenin 1’inci fıkrası açıkça aslında yargı yetkisini merkezî makam olarak Adalet Bakanlığına devretmiş bulunmaktadır. Herhangi bir kişinin ilgili bir ülkeye iade edilmesi veya Türk vatandaşı bir kişinin yabancı bir ülkede bulunması durumunda bunun Türkiye’ye iade edilip edilmemesi tamamen siyasal erkin siyasî mülahazalarına tabi tutulmuş durumdadır. Yani, siyasal iktidar, varsayalım ki Türkiye’de suç işlemiş bir birey yabancı bir ülkede ise ve o Türk vatandaşı- nın Türkiye’ye iade edilmesi siyasî anlamda veya ekonomik veya mali anlamda siyasal erkin çıkarlarına zarar verecekse, bu durumda, Adalet Bakanlığı bu iade taleplerini, yargı karar vermiş olsa bile, çeşitli gerekçelerle reddedebilir, durdurabilir ya da tersine, evrensel hukuk ilkelerine aykırı bir tarzda, Türki- ye’de bulunan bir yabancı şüpheli, ilgili devlet açısından şüpheli ya da suçlu olduğu iddia edilen bir kişi, temel hukuk prensiplerine aykırı bir şekilde, onun hukukun üstünlüğünden kaynaklanan hakları göz ardı edilerek sadece siyasî mülahazalarla, ilgili ülkeye iade edilebilecektir. Bunu açık bir şekilde zaten maddenin (4)’üncü fıkrasında görmekteyiz. Ne diyor (4)’üncü fıkra: “Merkezî Makam yargı yetkisine giren hususlar hariç olmak üzere, devletlerce ileri sürülen şartları kabul edebilir.” Şimdi, devamında da, tabii, vereceği kararın yargı makamını bağlayacağını hemen ekliyor. Şimdi, burada merkezî makam olan Adalet Bakanlığının alacağı kararın yargı sınırları içerisine girip girmediğini veya yargı makamını ilgilendiren bir yetki olup olmadığının sınırlarını kim tayin edecek, bunu nasıl belirleyeceğiz?

Merkezî makamın alacağı veya vereceği bir teminat, doğrudan doğruya yargının en alt kademe- sinden Anayasa Mahkemesine kadar tüm yargı makamlarını bağlamış olacak. Daha da önemlisi, ilgili birey bu yetkiyle Adalet Bakanlığının aldığı bu kararlarına karşı yargı yoluna da gidemiyor. Yani, ya- bancı bir ülke vatandaşı, suçlu ya da suçsuz olsun, Adalet Bakanlığının iade yönündeki kararı üzeri- ne Türkiye’deki yargı sisteminden, yargı güvencesinden yararlanmamış olacaktır. Bu yargı yetkisinin adım adım siyasal iktidara devri sadece bu kanunla değil, biliyorsunuz, geçmişte iş güvenlik kanunu, daha sonra Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün aldığı kararlarla örneğin yargı yerinden uzak cezaevlerinde bulunan tutsakların SEGBİS sistemi üzerinden yargılanması ya da geçen haftaki 273 sıra sayılı Tasarı’da mal varlığının dondurulmasına ilişkin yetkinin Maliye Bakanlığına verilmesiyle, adım adım siyasal iktidarın vesayeti altına girmiş bulunmaktadır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Adıyaman.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı’nın 3’üncü maddesinin (4)’üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer Süha Aldan (Muğla) ve arkadaşları

“(4) Merkezi Makam, yargı yetkisine giren hususlar hariç olmak üzere, devletlerce ileri sürülen şartları kabul edebilir veya istenen teminatı verebilir. Merkezi Makamca kabul edilen şartlar veya verilen teminatlar adli mercilerce dikkate alınır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANİ FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Muğla Milletvekili Sayın Ömer Süha Aldan konuşacak.

Buyurun Sayın Aldan. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 278 sıra sayılı Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı’nın 3’üncü maddesi üzerinde söz aldım.

Bu maddede önemli olan (4)’üncü ve (6)’ncı fıkralardır. (4)’üncü fıkra biraz önce yeniden değerlendirmeye tabi tutuldu ama üzerinde durmakta yarar var: “Merkezî Makam -yani Adalet Bakanlığı- yargı yetkisine giren hususlar hariç...” Tamam buna da bir şey demiyoruz. “...şartları kabul edebilir veya istenen teminat verebilir.” diyor ve fıkranın devamında “Merkezî Makamca kabul edilen şartlar veya verilen teminatlar adli mercileri bağlayıcı niteliktedir.” şeklinde fıkra tamamlanıyor. Bir kere, bu, doğrudan doğruya yargıya bir müdahale niteliğindedir. Anayasa’mıza göre yargı mercileri kimseden talimat almazlar. Yargı mercileri görevlerini yaparken tam bağımsız olmaları gereken mercilerdir.

Bu noktada, geldiğimiz noktada -yargısal faaliyetlerini kapsamasa dahi- Adalet Bakanlığının mahkemelere emir verici üst makam konumuna sokulması gerçekten Anayasa’ya aykırıdır. Bu fıkra Anayasa’ya aykırıdır ve iptali gereken bir düzenlemedir. Biz, bu konuda gerek Komisyonunda gerekse şimdiki değişiklik teklifimizde “Yargı mercilerince dikkate alınır.” ibaresinin konmasını istedik ama bu kabul edilmedi.

İkinci bir nokta (6)’ncı fıkradır. (6)’nci fıkra: “Adli işbirliği talebine esas teşkil eden suçun ağırlığı ile talebin yerine getirilmesi için sarf edilecek emek, mesai ve masraf arasında açık orantısızlık bulunması veya bir devletin mutad olarak yerine getirmekten imtina ettiği işlemlere ilişkin olması hâlinde, Merkezi Makam talebi geri çevirebilir.” şeklindedir, bu da mahkemenin iradesine doğrudan müdahale niteliğindedir. Adalet Bakanlığı bir mahkemenin talebini keyfî olarak geri çevirme, geri döndürme hakkına sahip olmaktadır ki bu da gerçekten Anayasa’ya aykırı bir hüküm olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında bu görüşmekte olduğumuz düzenleme, bir anlamda Avrupa Birliğinde serbest dolaşım için, kapının açılması için araçlardan biri olarak gösterilmektedir. Nitekim, önümüzdeki günlerde buna benzer birtakım düzenlemeleri, sadece Adalet Komisyonundan değil diğer komisyonlardan gelen düzenlemeleri de yasalaştırmaya çalışacağız. Bu noktada, muhalefet olarak elbette ki bize düşen görev bu konuda yardımcı olmaktır ancak eğer düzenlemeler temel hukuk anlayışımıza aykırıysa, Anayasa’ya aykırıysa, Türkiye’nin devlet geleneklerine aykırıysa elbette ki karşı çıkacağız. Keza, temel hak ve özgürlükleri sınırlandıran, aslında, görünürde sanki bir özgürlük alanı gibi gösterilip de sınırlandıran düzenlemelere de karşı çıkacağız.

Ama bir noktaya işaret etmekte yarar görüyorum: Aslında Avrupa Birliğine biçimsel olarak yaklaşıyoruz ama her geçen gün Avrupa Birliğinden uzaklaşıyoruz, bunu göz ardı etmemek lazımdır. Bu yasal düzenlemeleri kâğıt üzerinde birbiri ardına sıralayarak, yan yana getirerek çıkaracağız, çıkarabiliriz; zaten Meclis bir yasa fabrikası hâlinde bunları çıkarmaya da devam edecektir ama şunu unutmayalım: Anlayış itibarıyla, bakış açısı itibarıyla Türkiye her geçen gün Avrupa’dan, Avrupa Konseyinden, Avrupa Birliğine üyelikten uzaklaşmaya başlamıştır. Uzaklaşıyoruz, bunun farkında değiliz. Türkiye, öyle bir ana doğru gitmektedir ki Avrupa Birliğine kapıyı kapatması için her türlü gerekçeyi hazırlayan bir ülke konumuna sokulmaktadır. Türkiye otoriter bir anlayışın elinde bilinmez bir noktaya doğru seyrir hâlinde.

Burada yapılması gereken, bizler açısından sizlere belli şeyleri hatırlatmaktadır. Mecliste böyle bir düzenleme kabul ediliyor. 3'üncü maddede bu oturum sona erecek ve şu anda Meclis tamamıyla boş. İşlevsiz kılarırsanız bu Meclisi, bu işlevsizliğe siz neden olursanız milletvekili olarak, bir gün hiç ummadığımız bir anlayışla karşı karşıya kaldığımızda da sesiniz çıkmaz diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 278 sıra sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının sonundaki “bağlanabilir” ibaresinin “bağlanır” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANİ FİKRİ IŞIK (Kocaeli) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

Başkan – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

(Kâtip Üye Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz tarafından gerekçenin okunmasına başlandı)

“Yabancı devlet ile Türkiye arasında hukuki ve fiili mütekabiliyet bulunmaması halinde adli iş birliği talebinin yerine getirilmesi...”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Önerge kelime değişikliği, bir tane önerge kabul edilsin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Karar yeter sayısı istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, siz devam edin lütfen.

(Kâtip Üye Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz tarafından gerekçenin okunmasına devam edildi)

“...diğer ülkenin de bunu yerine getireceğini taahhüt etmesine bağlanmaktadır.”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hani söz vermiştik, karar yeter sayısı istemeyecektik.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yazılı mı alalım sözünüzü bundan sonra Sayın Grup Başkan Vekili.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, siz de yorulunuz, ben de yoruldum; müsaade edin, şu işi bitirelim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, sayın!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kabul edildi efendim, kabul edildi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kabul edilmiştir Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Karar yeter sayısı istedik Sayın Başkan, istedik!

BAŞKAN – Karar yeter sayısı...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Evet, Başkanım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Nasıl istedi ya?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, “Kabul edenler...” dediniz Başkan. Başkan “Kabul edenler...” dediniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Olur mu öyle şey? Sayın Başkan “Kabul edenler...” dediniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ara verin, zabıtlara bakın Sayın Başkan.

BAŞKAN – Anlamadım!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ara verin, zabıtlara bakalım.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı istedi ama. (CHP ve MHP sıralarından “Hayır!” sesleri)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Asla, buna izin vermeyiz!

BAŞKAN – Peki.

Kabul edenler... Sayalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Buyurun sayın Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Karar yeter sayısı istedik Sayın Başkan.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Sayın Başkan, karar yeter sayısı istedik.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Başkanım, karar yeter sayısı istedik.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İstemediniz, nerede istediniz ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Lütfen zabıtlara bakın. Zabıtlara bakın Sayın Başkan.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 23 kişiler.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Oylamaya geçtikten sonra istediniz efendim.

BAŞKAN – Yalnız, sayın milletvekilleri, karar yeter sayısı istendi. (CHP, HDP ve MHP sıralarından gürültüler)

Tutanaklara bakacağım.

On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 02.11

ONUNCU OTURUM

Açılma Saati: 02.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin Onuncu Oturumunu açıyorum.

278 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu ve arkadaşlarının vermiş olduğu önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım çünkü tutanaklarda karar yeter sayısı talebi var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir kez, şimdi, Hükûmet ile Komisyonun olmadığı bir yerde bu işleme devam edemezsiniz. İkincisi...

BAŞKAN – Sayın Özel, birincisine cevabım var.

Evet, ikincisi ne?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İkincisi: Biraz önce Sayın Bülent Turan “karar yeter sayısı...” diye seslendi, siz duymadınız veya gerekli olmadığını düşündünüz; doğru değildir ama duymadınız herhâlde ve işleme başladınız.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aradı ama.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Daha önce defalarca benzer şey oldu. Bazen geciktığımız için, bazen size sesimiz erişmediği için, bazen de siz duymadığınız hâlde “Duymadım ama işleme başladım, bir dahakine.” gibi sözlerle yaptınız.

Şimdi, buradan tutanağa dönüp “Karar yeter sayısı istenmiş, ben aramamıştım ama şimdi tekrar oylama yapacağım, karar yeter sayısı arayacağım.” demek doğru bir şey değil. Zaten Komisyonun ve Hükûmetin yerinde olmadığı burada bu işleme devam etmek yerine bu işlem yarına kalırsa zaten oylama yeniden yapılacak.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tamam, kalsın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama, öbürü, açık olarak sizin yetkilerinizi -doğru kullanmadığınız diyeyim gecenin bu vaktinde- doğru kullanmamanız, adilane davranmamanız sonucunu doğurur. Biz bunu size de yakıştıramayız, iktidar partisinin böyle bir şeye de ihtiyacı yok. Zaten gecenin de sonuna geldik. Ama bu tutum sürerse bu tutum üzerinde konuşmak durumundayız efendim.

BAŞKAN – Sayın Akçay, sizi de dinleyeyim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, bu İç Tüzük uygulanmak üzere ve usule yönelik. Sizin karar yeter sayısı talebini duymamış olmanız bunu istememek için, uygulamamak için yeterli sebeptir. Duymamışınızdır çünkü ben de Grup Başkan Vekili olarak duymadım ama siz tutanaklara bakmışsanız “Ben, işte istemiş de duymadım, o yüzden tutanaklara baktım, oylama yapacağım.” diyememeniz gerekir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunu hep uygularsınız o zaman, ben hep sonlara doğru bir “Karar yeter...” der otururum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir de şu durum var: Eğer kapı açıksa bacadan girmeye çalışılmaz, usul yöntemiyle söylüyorum. Yani iktidar partisinin yeterli çoğunluğu da vardır, gecenin bu saatinde çok fazla üzüntüye ve komplekse kaptırmaya da gerek yok. Hadiseyi de zorlamayalım. Bu önerge kabul edilmiştir. Ondan sonraki süreci bu şekilde uhuletle ve suhuletle götürelim ve bacadan girmeye çalışmayalım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, önce Sayın Özel’e...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu konuda benim de söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurun, görmedim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Şimdi, daha önceki uygulamalarınızı da bire bir bilen bir grup başkan vekili olarak ifade edeyim. Defalarca bizim karar yeter sayısı talebimizi, ya duymadığınız için ya Genel Kuruldaki gürültü ortamından dolayı fark etmediğiniz için siz karar yeter sayısını dikkate almadan işlem başlatmışsınız birçok oturumda.

BAŞKAN – Evet.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ve bizim o uygulamalara yönelik itirazlarımız da olmuştü. Özellikle bu konuda iç güvenlik yasası görüşülürken ortaya koymuş olduğunuz performans da bütün Türkiye kamuoyu tarafından uzun süre tartışıldı.

Şimdi, bugün de AKP Grup Başkan Vekili istemiş olabilir ama siz bir işleme başladınız, “Kabul edenler... Etmeyenler...” demek suretiyle oylamayı da yaptınız. (AK PARTİ sıralarından “Oylanmadı.” sesleri)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yapmadı, sadece kabul edenleri sordu.

BAŞKAN – Yapmadım.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, “Kabul edenler...” dediniz, “Etmeyenler...” dediniz.

BAŞKAN – Tamam, peki; ben tutanağı okuyacağım şimdi size, evet.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Dolayısıyla, başlamış olan bir işlemle ilgili sadece talep AKP grup başkan vekilinden geldiği için “Bir de tutanaklara bakayım.” deme lüksüne sahip değilsiniz diye düşünüyoruz. Eğer böyle bir tutum alırsanız, o durumda İç Tüzük’e ve Anayasa’ya göre değil, talebin gelmiş olduğu siyasi parti grubuna göre karar vermiş olursunuz...

BAŞKAN – Kabul edilmez, doğru olarak, evet.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - ...ki bu da sizin Genel Kurulu tarafsız yönetmediğiniz anlamına gelir...

BAŞKAN – Doğru.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – ...ki öyle bir şeye ihtimal vermek istemiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, şimdi, ben burada tartışılan konuyu gerçekten anlamış değilim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben bir söz alabilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Bir dakika... Ben konuşayım, siz sonra konuşursunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 3 grup başkan vekiliyle ilgili söylemek istiyorum izin verirseniz.

BAŞKAN – Şimdi, ben “Karar yeter sayısını duymadım.” dedim veya ona benzer bir şey söyledim, hepiniz itiraz ettiniz, öyle mi?

KAMİL AYDIN (Erzurum) – El kaldırdık biz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Oylama yapıldığı için itiraz ettik.

BAŞKAN – İtiraz ettiniz, ben de dedim ki: “Sorunu iyice çözmek için tutanaklara bakacağım.”

Şimdi tutanakları okuyorum: “Gerekçe...” Arkadaşımız okuyor. “‘Yabancı devlet ile Türkiye arasındaki hukuki ve fiilî mütakabiliyet bulunmaması hâlinde adli iş birliği talebinin yerine getirilmesi...’

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Karar yeter sayısı istiyoruz Sayın Başkan.”

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tamam, duymadınız.

BAŞKAN – “Başkan – Evet, siz devam edin lütfen.”

Arkadaşım okuyor yine, kâtip üye:

“...diğer ülkenin de bunu yerine getireceğini taahhüt etmesine bağlamaktadır.”

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, siz de yoruldunuz, ben de yoruldum; müsaade edin, bu işi bitirelim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Karar yeter sayısı istedik.”

Bakın, daha önce istenmiş.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ama daha önce okuduğunuz kâğıtta...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Ama Sayın Başkan siz de sormuşsunuz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ama siz karar yeter sayısı aramamışsınız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gelin buraya, bakalım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Karar yeter sayısını aramadınız ki.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – “Duymadım.” deyip de tutanaklara bakan bir başkan vekili...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Niye? Çünkü duymadınız, biz de duymadık.

BAŞKAN – Sayın Başkan, peki...

“Karar yeter sayısı istiyoruz.” dediler, “Ben duymadım.” mı dedim, hatırlamıyorum.

BURCU ÇELİK ÖZKAN (Muş) – Evet, siz “Devam edin.” dediniz ve duymadınız, orada var çünkü.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Peki Sayın Başkan, siz duydunuz mu, duymadınız mı?

BAŞKAN – Bakın, okuyorum: “Sayın milletvekilleri, siz de yoruldunuz, ben de yoruldum; müsaade edin, bu işi bitirelim.” diyorum.

BURCU ÇELİK ÖZKAN (Muş) – Öncesine gelin.

BAŞKAN – Bundan önce zaten Sayın Bülent Turan karar yeter sayısı istemiş.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – O zaman niye “Kabul edenler...” diyorsunuz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İstemiş ama siz duymamışsınız Sayın Başkan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Oylamaya geçtiniz, oylamaya Sayın Başkan.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ama işlemi başlatmışsınız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Başlatmadım daha işlemi arkadaşlar.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – “Kabul edenler...” diye sormuşsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, gerekçe okunuyor.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Devam edin.

MURAT BAKAN (İzmir) – “Kabul edenler...” dediniz.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – “Kabul edenler...” diye sormuşsunuz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan “Kabul edenler...” diye sormuş musunuz?

BAŞKAN – Evet, sormuşum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – E, tamam, oylamaya geçmişsiniz demektir.

BAŞKAN – Evet.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – İşlem başlamış.

MURAT BAKAN (İzmir) – E, nasıl başlamamış oluyor işlem?

BAŞKAN – Yarım kalan bir işi tamamlıyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Şimdi, bir defa bir siyasi partinin hakkını o zaman...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yarım kalan bir işi tamamliyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tamam.

BAŞKAN – Komisyonun burada olmaması veya Hükûmetin burada olmaması benim bu oylamayı yapmamı engellemiyor. Çünkü usulen, karar yeter sayısı işlemini devreye soktuğumuzda ve karar yeter sayısı bulunmadığında biz tekrar buraya geldiğimizde önce oylamayı yapıyoruz, sonra komisyonu soruyoruz, sonra hükûmeti soruyoruz, sonra da kaldığımız yerden devam ediyoruz diyoruz; usul bu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Doğru o, ben buna hak veririm.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Oylamayı yarın yapalım Başkanım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Oylamayı yaptınız.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Oylamaya geçtiniz Başkanım.

BAŞKAN – Nedir talebiniz sizin?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, biraz evvel siz oylamayı yapmadınız mı?

BAŞKAN – Yapmadım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yaptınız.

BAŞKAN – Yapmadım.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ya nasıl yapmadınız, biraz önce okudunuz.

BAŞKAN – Yarım kaldı sayın milletvekilleri, bakın tutanak burada.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim “Kabul edenler... Etmeyenler...” dediniz, yarım bıraktınız oylamayı

BAŞKAN – Ben düşüncemi açıklamadım.

MURAT BAKAN (İzmir) – Kestiniz, kestiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yarım bıraktınız.

BAŞKAN – Lütfen, rica ediyorum yani.

MURAT BAKAN (İzmir) – Kestiniz Başkanım, kestiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yarım bıraktınız oylamayı.

BAŞKAN – Ben sonuç açıklamadım sayın milletvekilleri.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Niye açıklamadınız?

MURAT BAKAN (İzmir) – Bu, çoğunluk olmadığını gördüğünüz her dakikada oylamayı durdurmanız anlamına gelir.

BAŞKAN – Yani, açıklamadım sonucu, o yüzden işlem yarım kaldı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Katip üyeler gördüler.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, usul tartışması mı açmak istiyorsunuz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ya, efendim...

BAŞKAN - Buyurun...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Hiç yakışmıyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Oylamayı yarın yapalım Başkanım.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Hayır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Saat iki buçuk Sayın Başkan, iki buçuk.

BAŞKAN – Buyurun, hiç kaçınıyorum, son derece doğru ve tarafsız yaptığımı düşünüyorum ve bu söylenen hiçbir şeyi de hak etmediğimi düşünüyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Lütfen...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – O zaman Sayın Başkan, yarın devam edelim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Lütfen...

Açın usul tartışmasını.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bizim tutanakları inceleme şansımız yok.

BAŞKAN – Lütfen...

Bu kadar ince ve bu kadar hassas olmamalı ilişkilerimiz olumsuz anlamda. Ben doğru bir işlem yapmaya çalışıyorum, siz eleştiriyorsunuz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Tutanakları görmedik.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, tutanaklarda...

BAŞKAN - Buyurun, tutanak burada, alın okuyun. Buyurun.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Evet Başkan, siz aldırmadınız çünkü AKP azınlıktaydı, bunun için sonlandırmadınız.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, ben de konuşmak istiyorum izin verirsiniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir talebim yok. Bu oylama yarın da olsa bugün de olsa Anadolu'daki ifadeyle, atla deve değil. Ne önergenin kabulü ne de reddi işin esası değil, küçük bir kelime farkı var, çok önemli değil. Ancak zabıtlara geçsin diye söylüyorum: 3'üncü maddeye başlarken 3 grup başkan vekilini ziyaret ettim "Saat iki buçuk oldu, çok geç oldu, yarın sabah toplantılar var, ilgili 10-15 kişi kalsın, herkesi gönderelim ama bunun karşılığında, yardımcı olun, karar yeter sayısıydı, yoklamaydı isteyip Meclisi kilitlemeyelim." dedim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Niye istemediniz?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İstemedik.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – istemedik.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İstemedik.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Siz istediniz ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Konuşuyorum efendim, izin verin.

Ben, sadece zabıtlara geçsin diye söylüyorum Sayın Başkan.

Bunun üzerine, CHP grup başkan vekili kıymetli arkadaşımız gönderdi grubunu, ben de gönderdim grubumuzu ve insani bir taleple sadece, geç olduğundan dolayı "Bu işi bu hâliyle bitirelim." dedim. Fakat, sonra, sözüm ona 3 arkadaş, baktım ki, kendi aralarında gülerken, paslaşarak, sayarak, dediler ki: "Biz bunu yapalım." Sözlerine rağmen bunu yaptılar, taahhütlerine rağmen, bunu yaptılar. (CHP, HDP ve MHP sıralarından gürültüler)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ooo!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İş rayından çıktı, öyle bir şey yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Arkadaşlar, konuşuyorum, dinleyin iki dakika.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Ama yanlış.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ben de diyorum ki: İster kabul edin ister etmeyin, ister yarın oylayın ister şimdi oylayın ama aslında 3 grup başkan vekilimizin talepleri, neden on dört yıldan beri iktidar olamadığının cevabı aslında. [AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP, HDP ve MHP sıralarından gürültüler, alkışlar(!)]

KAMİL AYDIN (Erzurum)- Yapma ya!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Harikasin!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Bundan bir menfaat beklemek, bundan bir şey beklemek farklı bir şey. Hukuk da siyaset de insandan ayrı bir şey değildir.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yanlış.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Gece saat iki buçuk olmuş, insani tarafıyla bu talepte bulundum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ya, biz önergeyi oylamışız!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Takdir sizin Sayın Başkan.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, benim burada takdirim diye bir şey söz konusu değil.

Bakın, siz karar yeter sayısı talebinde bulundunuz ama daha gerekçe okunurken bunu söylediniz Sayın Turan, daha gerekçe okunurken. Çok açıkça söylüyorum ki ben de aranızda, orada gülüyordunuz, bir espri yapıyordunuz, onunla bağlantılı olarak böyle bir şey söylendi diye düşündüm -tutanak nereden o yüzden de “Sayın milletvekilleri...”

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tutanaklarda iki defa var Sayın Başkan. Bunu niye tartışıyoruz arkadaşlar, anlamıyorum ki.

BAŞKAN – “...siz de yoruldunuz, ben de yoruldum; müsaade edin, bu işi bitirelim.” dedim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam, bitirelim Başkan.

BAŞKAN - Çünkü karar yeter sayısı vardı, söylemişti ama gerekçe okunurken.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kararınıza saygı duyuyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben de kendisine “Lütfen şu işi bitirelim.” dedim. Ben “‘Karar yeter sayısı vardır.’ dedi.” dedim gülerек, siz hepiniz “Hayır, yok.” diye bağırmaya başladınız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tutanakları görelim.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Var tutanaklarda.

BAŞKAN - Şimdi, bakın, açıkça konuşuyoruz her şeyi. Ben “Söyledi ama.” dedim yine gülerек, siz hepiniz, diğer milletvekilleri, yani muhalefet milletvekilleri “Karar yeter sayısı istemedi ama.” dediniz. Ben de bunun üzerine “Tutanaklara bakacağım.” dedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, o “‘istemedi ama’”lar tutanaklarda var mı, onu görelim.

BAŞKAN – Hayır, hayır.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yok, yok, hayır yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok öyle bir şey.

BAŞKAN - Siz bağırıyorsunuz orada –talepleriniz oldu- ellerinizi kaldırdınız. Şimdi gözümüz var Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır.

BAŞKAN – Üçünüz birden, üç grup birden “Karar yeter sayısı istemedi.” dediniz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, stenograflar burada yani, arkadaşlar gecenin bu saatinde...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, beş dakika ara verelim, oylamayı yarına bırakalım, bu kadar basit ya.

BAŞKAN – Ben de bunun üzerine, zaten son görüştüğümüz madde olduğu için “Metne bakacağım, tutanağa bakacağım.” dedim. Tutanağa baktım, oylama bitmemiş. İsteddiği kadar Komisyon, Hükümet burada olmasın, bu işlem... (CHP ve HDP sıraları arasında karşılıklı konuşmalar)

Sayın Özel, konuşuyoruz, sonra devam edersiniz sohbetinize.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Pardon.

BAŞKAN - Sayın Baluken siz de.

Hepimiz burada bir emek sarf ediyoruz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sohbet etmiyoruz Sayın Başkan, yaptığımız usulsüzlükle ilgili konuşuyoruz.

BAŞKAN - Komisyon yok, Hükûmet yok, bunlar olmadan benim bu işlemi tamamlayabilme durumum ve sorumluluğum söz konusu. Ancak bu oylamayı yaptıktan sonra ben onları, Komisyonu ve Hükûmeti soracağım, eğer yoksa Meclisi kapatabilirim. Ben bu oylamada kararımı bildirmediğim, oylama sonucunu bildirmediğim, neyi tartışıyoruz burada?

MURAT BAKAN (İzmir) - “Kabul etmeyenler...” dediniz.

BAŞKAN – Tartışalım, usul tartışması da açın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Açma Sayın Başkan, saat iki buçuk.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, beş dakika ara verelim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Açın.

BAŞKAN – Lütfen, yani gerçekten bu işi tadında bırakalım, gerçekten.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tadında bırakalım da...

MURAT BAKAN (İzmir) – Çoğunluğu görmediniz, yarıda bıraktınız.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

Sabaha kadar da konuşalım bu konuyu, hiç umurumda değil.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Özellikle Sayın Bülent Turan’ın yapmış olduğu açıklamayı kabul edemeyeceğimizi ifade etmek istiyoruz.

BAŞKAN – Onu bilemem.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Evet, sayın grup başkan vekili bize geldi, grubu göndermek istediğini söyledi, ama bunun için bizden talep ettiği şey, karar yeter sayısı ve yoklama istemememizdi. “Önergelerde oy kullanmayın.” şeklinde herhangi bir talep HDP Grubuna iletilmedi, eğer diğer iki gruba iletildiyse bilmiyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yarına bırakalım Sayın Başkan.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Biz de karar yeter sayısı istemedik, karar yeter sayısını isteme durumunu yaşatan da yine kendisidir.

Şimdi, burada, sizin durumunuzla ilgili de siz bir işleme başlamışsınız. Yani sayın grup başkan vekili istemiş, ama siz, ya duymamışsınız ya duyup da dikkate almamışsınız, “Kabul edenler...” diye oylama işlemine başlamışsınız. Dolayısıyla, İç Tüzük ve Parlamento teamülleri gereği, başlamış olduğunuz bir işlemi bitirmeden, yani tekrar bir var mı, yok mu deme durumu...

BAŞKAN – Oylamayı bitirmedim Sayın Baluken.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sonucu açıklamamıştınız sadece.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Başlamıştınız ama.

BAŞKAN – Sonucunu açıklamadım, bitirmedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi, tamam, sayın milletvekilleri...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yarına bırakabiliriz oylamay.

BAŞKAN – Bırakamam, çünkü bu şeyi yapmak zorundayım, kimseye de söz vermiyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Niye vermiyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yeteri kadar konuşuldu.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hayır, ben konuşmadım. Öyle şey olur mu Sayın Başkan?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Bülent Turan'ın...

BAŞKAN – Ona cevap verebilirsiniz, tamam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet, onu söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun, bir dakika vereceğim size, size de Sayın Akçay, lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Grup Başkan Vekili Bülent Turan'ın konuşmasında, açıkça, söylediği her şey, söyledikleri doğru. Bize geldi “Karar yeter sayısı istemezseniz yollayacağım.” dedi, “Biz de yollarız.” dedik. “Yoklama istemezseniz, tamam.” Üç grup da bunu ihlal etmedi. Sayın Bülent Turan bize gelip de böyle bir şeyi zaten teklif edemez, Parlamento iradesine saygısızlıktır orada kimin ne oy kullanacağı. Gelip de bize şunu diyebilir mi? “Oylama sırasında siz önerenin lehinde oy kullanmayın, bizim lehimizde kullanın.” Böyle bir şeyi ne ben taahhüt edebilirim grubum adına, böyle bir şeyi söylemek kadar da abes bir şey olmaz. Bülent Turan bizi sözümüzü tutmamakla suçluyor. Karar yeter sayısı istemeyecektik, ben istemedim; yoklama yapacaktık, istemedim. Baktı ki önerge kabul edilecek, karar yeter sayısı isteyerek anlaşmayı kendi bozdu. Yaptığı iş, bizi suçladığı şey kendi yaptığıdır. Bir anlık olur, biz de böyle hatalar yaparız, ama onu bize yıkamaz. Ben ne yapacaktım? MHP'nin önergesini desteklemeyi düşünüyorum, Bülent Turan'a karar yeter sayısı istemeyeceğim dedim diye bir de döneceğim, AKP Grubuyla birlikte oy kullanacağım; bunu benden kimse isteyemez.

BAŞKAN – İşi oralara getirmeye gerek yok Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben böyle bir şeyi taahhüt de edemem.

BAŞKAN – Sayın Akçay, sizi dinliyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bülent Turan'ın sözlerini kabul etmek mümkün değil ve doğru da değil. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak diğer muhalefet partisi grup başkan vekillerine önerdikleri gibi, işte bu karar yeter sayısı, yoklama istememe konusunda ve bu 3'üncü madde görüşüldükten sonra ertesi gün devam edilmesi konusunda mutabık kaldık. Hatta, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Sayın Başkan, dikkat ederseniz, 2'nci ve 3'üncü maddelerde konuşmacı bile vermedik. Sadece gerekçe okutulup oylandı.

BAŞKAN – Gerekçe okuttunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu konuda verdiğimiz bir söze veya kararlaştırdığımız bir mutabakata aykırı bir davranışımız söz konusu değildir. Ancak, müsaade edin ve takdir edin ki kendi önergemize bir “Evet.” oyu verelim. Yani bunu herhâlde bir mutabakata aykırılık saymazsınız.

KEMALETİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – HDP'yle beraber verin!

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – HDP niye veriyor?

KEMALETİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – Hep beraber verin, hep beraber!

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sen önce kendine baksana!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – HDP nereye, ne vereceğini bilir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ayrıca, diğer muhalefet partilerinin nasıl bir oy vereceğine dair de hiçbir parti telinde dahi bulunamaz.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – İş mi yani bu söylediğin şimdi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne dedi?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – “HDP’yle beraber verin.” dedi.

BAŞKAN – Sayın Akçay, bitti mi konuşmanız?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hangi utanmazdır o, çıksın!

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sana mı soracağız?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Utanmaz! Yılışık yılışık...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Herkes sözüne dikkat edecek Sayın Başkan.

BAŞKAN – Elbette, elbette. Bana niye bağırıyorsunuz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Burada ciddi şeyler konuşuyoruz.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Pişkin pişkin oturup oradan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, sözünüz bitti mi diye soruyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, biz konuyu bağlamından kopararak başka mecralara taşımıyoruz. Sayın Bülent Turan taşıdı.

KEMALETİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – Ne dedik? Ne dendi?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sen ne dedin?

KEMALETİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – Bir şey mi dedik size? Ne dedik? Nasıl?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi laf atıyor. Oradan birtakım yılışık laflarla muhatap oluyoruz. Bu işin ciddiyeti... Konuyu bağlamından koparmayalım. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi. Her partinin kendi iradesiyle hareket etme hakkı vardır, herkes de buna saygı duymak zorundadır. Bağlı olduğumuz Anayasa ve İç Tüzük vardır. Yapılan bir yanlışlık da yoktur. Tekrar ediyorum: Eğer kapı açıksa bacadan girilmeye çalışılmaz Sayın Başkan. Benim naçizane tavsiyem: Elbette, eğer bundan, iktidar partisi yapılan değişikliğin mevzuat bakımından da sıkıntı doğuracağını düşünüyorsa çözüm yolu yine İç Tüzük’te de vardır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Tekrirmüzakere...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Ya, kabul etmedi ki.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bu, yarın sabah toplantıda düzeltilir.

BAŞKAN - Sayın Akçay...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - “Kabul edilmiştir.” dedi mi Sayın Başkan?

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) - Sayın Başkan “Kabul edilmiştir.” dedi mi ki tekrirmüzakere yapalım?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Öyle bir şey yok. Başkan “Kabul edilmiştir.” demedi ki.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Ama yapılan oylamayı yok farz edemezsiniz.

BAŞKAN - Oylama yapmadım Sayın Akçay. Okuyorum size.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Nasıl yapmadınız Sayın Başkan?

KAMİL AYDIN (Erzurum) - “Kabul edenler...” dediniz.

BAŞKAN - Sayın Akçay, bir oylamada “Kabul edenler...” denilir, “Kabul etmeyenler...” denilir, Başkan görüşünü açıklar ve öyle yapılır, öyle tamamlanır. Bunu...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Öyle bir şey yok ki.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Öyle yaptınız ya.

BAŞKAN - Öyle yapmadım. Okuyorum tutanakları, bakın...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Sonuçlandırın Sayın Başkan, sizi bekliyoruz.

BAŞKAN - Tutanakların son bölümü de geldi.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Sonucu açıklayın. “Kabul edenler...” dediniz.

BAŞKAN - “Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...” diyen benim.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Evet.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - Kabul edenler daha fazla.

BAŞKAN - Haydar Akar: “Sayın Başkan, sayın!” diye bağırıyor. Özgür Özel: “Kabul edildi efendim, kabul edildi.” Bülent Turan: “Karar yeter sayısı istedik Sayın Başkan, istedik!” Başkan: “Karar yeter sayısı...” Bülent Turan: “Evet, Başkanım.” Erkan Akçay: “Nasıl istedi ya?” Yani, karar yeter sayısını. İdris Baluken: “Hayır, hayır, ‘Kabul edenler...’ dediniz Başkan.” Erkan Akçay: “Olur mu böyle şey? ‘Kabul edenler...’”

“Kabul etmeyenler...” dememişim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Daha işlem bitmedi ki.

BAŞKAN - “Karar yeter sayısı istiyoruz.” diye bağırıyor. Benim ciddiye almadığımı açıkça söylediğim bir konuyu sizler... Oylama bitmemiş. “Karar yeter sayısı istedim.” diye bağırıyor, tutanaklarda var, ben nasıl aramayacağım karar yeter sayısını?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Başkanım, bu oylamayı tekrar edin lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Bakın, “Kabul etmeyenler...” dediniz. Tutanağın o kısmı henüz gelmemiş olabilir.

BAŞKAN - Geldi, işte, hepsi burada.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sonra... Ya, efendim...

BAŞKAN - Demedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Kâtip üyelerinize “Sayın bakalım.” dediniz ya. Edenler, etmeyenler elini kaldırıyor. Orada...

BAŞKAN - Oylama bitmedi, bitmedi oylama!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Nerede “Sayın bakalım.” ya, nerede “Sayın bakalım.” ya, nerede? Yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - “Sayın bakalım.” dediniz.

BAŞKAN - Oylama bitmedi!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - “Kabul etmeyenler...” dediniz...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) - “Kabul edenler”i saymadı. “Kabul edenler” sorulmadı.

BAŞKAN - Oylama bitmedi. Şimdi, müsaade ederseniz, oylama bittikten sonra da veya... Oylama bittikten sonra ben nasıl ara veririm arkadaşlar? Ben dört senedir burada görev yapıyorum, rica ediyorum.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - Tam ortasında ara verdiniz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Dört senedir burada görev yapıyorum. Binlerce kanun maddesi önergesi geçti elimden.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Oylamayı yapın Başkanım o zaman.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Başkanım, oylamayı yapın lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Buradan sonra bu iş şuraya gider Sayın Başkan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - İşlemi bitirmişsiniz Sayın Başkan.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Oylamayı yapın, karar yeter sayısını arayın Sayın Başkanım.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Sayın Başkan, oylamayı yapar mısınız.

BAŞKAN - Lütfen...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, bakın, bunu yaparsanız buradan sonra bu iş şuraya gider... Biz şunu tartışmaya açmadık: Çok sayıda arkadaşımız uyarıyor...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Başkanım, tutanaklar belli, oylamayı yapın, karar yeter sayısı arayın!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sen kimsin ya! Sen kimsin böyle talimat veriyorsun?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – “Sen kimsin?” ne demek ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, isterseniz usul tartışması açın, buradayım. Oylamayı tekrar edeceğim, karar yeter sayısı arayacağım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Usul tartışması açıyorum.

BAŞKAN – Açın, tamam.

Kimler konuşuyor? Hemen, hemen... Artık bundan sonra böyle oluyor. Kim konuşuyor aleyhte?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Aleyhte.

BAŞKAN – Aleyhte Erkan Akçay.

Lehte?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Lehte.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Lehte.

BAŞKAN – Usul tartışmasını açmaya da gerek yoktu ama.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Vay be! Vazgeçin isterseniz!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – E, deminden beri ısrar ediyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aleyhte Erkan Akçay, lehte İdris Baluken, aleyhte...

MURAT BAKAN (İzmir) – Özgür Özel.

BAŞKAN – Lehte?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben konuşacağım.

BAŞKAN – Usul tartışmasını açıyorum.

Aleyhte ilk söz Sayın Erkan Akçay'ın.

Buyurun Sayın Akçay.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Süreyi takdir etmediniz.

BAŞKAN – Üç dakika, biliyorsunuz ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok, on dakikaya kadar verebiliyorsunuz ya, süreyi takdir etmeniz lazım.

BAŞKAN – Gerçekten iş çıkırından çıktı, herkes bir kez daha düşünsün.

MURAT BAKAN (İzmir) – Oylamayı yarıda kesmeyin o zaman.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı'nın 278 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yapılan oylama işlemi sırasındaki tutumu hakkında

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Eğer iş çıkırından çıkmışsa bunda sizin de payınız yadsınamaz Sayın Başkan yani biraz da bu şekilde bakmak lazım. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

Herhâlde, Milliyetçi Hareket Partisini kendi önergesine “evet” oyu vermekle suçlayamayacaksınız. Diğer partilere de veya milletvekillerine de neden bu doğrultuda oy verdi şeklinde bir eleştiri dahi getirilemez. Hatta bunu bir iktidar partisi milletvekili arkadaşımız da verebilirdi çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışması böyle bir durum.

Ben Sayın Turan'ın konuşmasını ciddiye yadırgadım. Ta, aldı, işte o klasik seçimlere kadar, "İşte, şöyleydi, böyleydi..." Konuyu bağlamından koparmayalım. Burada yapılan, elbette biz ne söz vermişsek bugüne kadar durduğumuz gibi bundan sonra da dururuz. Sizin Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu olarak dikkat etmeniz gereken de bir husus vardı, o da gerekli sayıyı elbette getirmeniz gerekirdi. Eğer orana vuracak olursak yani Milliyetçi Hareket Partisinin sayısıyla...

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben iktidar partisinden değerli milletvekillerine söylüyorum: İktidar partisinden milletvekilleri kendi getirdiği tasarımlara gereken özeni, ihtimamı göstermiyor, grup tesa-nüdünüz ve disiplininiz fevkalade zayıf, genel olarak bir eleştiri yapayım. Yani belki kabul etmezsiniz, sıkıntı da yaparsınız ama işin çıkışından çıkmasının en önemli sebebi o.

KEMALETTİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – Kabul etmiyoruz.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Endişe buyurmayın Sayın Başkan, siz endişe buyurmayın.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Seni alakadar etmez.

ERKAN AKÇAY (Devamlı) - Yani sabahki tartışmalarda veya dün... Dün gensoru görüşülüyor, Sayın Bakan kendisini savunuyor, konuşuyor ve dikkat ediyorum, en fazla, pürdikkat dinleyen muhalefet milletvekilleri ve hiç dinlemeyen büyük çoğunlukla iktidar milletvekilleri, buralarda geziyor. Sayın Bakan burada konuşuyor, iktidar partisinden milletvekili, eli cepte, buralarda geziyor. Sayın Başkan uyarıyoruz, ondan sonra Başkan uyarıyor, o milletvekili arkadaşımız, duymasına rağmen, inat etti, buralarda geze geze geze en sonunda bizim sıralara geldi yani benimle kavga etmek istiyor. Bu kadar ciddiyetsizlik var. Yani kendi Bakanının gensorusuna gereken özeni ve saygıyı göstermeyen iktidar partisinden milletvekillerinin -bazılarının- olduğunu bizden fazla belki de siz biliyorsunuz, bilmeniz lazım. O nedenle, dediğim gibi, kapı açıksa bacadan girmeye çalışmaya gerek yok.

"Kabul edenler... Etmeyenler..." dediniz Sayın Başkan. Kabul edenlerin etmeyenlerden en az 4-5 sayı fazla olduğu da açık oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamlı) – Milliyetçi Hareket Partisinin bu önergesi kabul edilmiştir Sayın Başkan, lütfen bu şekilde bir değerlendirme yapın.

Teşekkürler Sayın Başkan.

COŞKUN ÇAKIR (Tokat) – Başkanım, bizim grup için endişe etmenize hiç hacet yok, illa ki endişeye ihtiyacınız varsa kendi grubunuz için endişe edin.

BAŞKAN – Sayın Akçay, teşekkür ederim.

Lehte Sayın İdris Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, usulen lehte almak zorunda kaldık ama tavrınızın lehinde konuşmak mümkün değil çünkü İç Tüzük ve Anayasa'daki, Parlamento teamüllerindeki yerleşik uygulamalar ortadayken siz tamamen talebin geldiği siyasi partinin ismi doğrultusunda Genel Kurulu yönetiyorsunuz, bunu uzun süredir yapıyorsunuz. Özellikle bugün bu tartışmaya konu olan karar yeter sayısı ile ilgili -burada 24'üncü Dönemden olan milletvekilleri arkadaşlar da var- iç güvenlik yasası görüşülürken muhalefet partisinden grup başkan vekillerinin sıranın 1-2 metre önüne gelerek "Karar yeter sayısı istiyoruz." demelerini bile o dönem dikkate almamıştınız. Sonra tutanaklarda da geriye dönük incelemeler yapıldığında orada yapmış olduğunuz birçok hata, birçok hatalı uygulama ortaya da çıkmıştı.

Şimdi, bütün bu pratik ortadayken burada başlamış olduğunuz bir işlemi -dediğim gibi- iktidar partisinden bir talep geldiği için "Ben ara verip tutanaklara bakacağım." şeklinde, tamamen değiştiren bir tutum içerisine girdiniz, bunu yapma hakkınız yok. Evet yani grup başkan vekili karar yeter sayısı istediğinde, yorgun da olsanız, o kürsüde, o Divanda bulunduğunuz süre içerisinde dikkatle dinlemeniz ve Genel Kurulun yönetimini çok büyük bir ciddiyetle yerine getirmeniz gerekir. Duymamış olabilirsiniz, normaldir, yorgunluktan dalmış olabilirsiniz. Neticede, o talebi dikkate almayarak bir işleme başladınız ve o işlemi bitirmek durumundasınız.

Bizim gördüğümüz tablo şuydu: Evet, siz o işleme başladınız. Muhalefet sıralarında oturan milletvekillerinin sayısı iktidar sıralarında oturan milletvekillerinin sayısından daha fazla olduğu için ve siz buna kanaat getirdiğiniz için de, böylesi bir pozisyona düşmemek için, kendi partinizle çelişkili bir duruma düşmemek için tarafsız bir başkan vekilinin yapması gerekenden çok farklı bir tutum ortaya koydunuz.

Şimdi, tabii, AKP grup başkan vekili bazı suçlamalar yöneltti, açıkladık ama şunu söyleyelim: Hiçbir grup başkan vekili bir başka gruba önergelerin oylaması sırasında “Oy kullanmayın.” ya da “Bizim istediğimiz doğrultuda oy kullanın.” diyemez herhâlde. Bazı AKP’li milletvekilleri de bizim verdiğimiz oyu sorguluyorlar, böyle bir hakkınızın ve haddinizin olmadığını da ifade etmek istiyorum. HDP, gelen hangi öneriye hangi oyu vereceğini kendi inisiyatifiyle, iradesiyle belirleyecek bir partidir. Sizin durumunuz kötüdür yani bir tek kelime değişikliğini bile muhalefetten geldiği için kabul etmeme yönünde nasıl bir iktidar anlayışına sahip olduğunuzu bugün, bu akşam, gecenin bu saatinde bir kez daha ortaya koymuş oldunuz diyorum.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, hem de çok teşekkür ederim, gerçekten samimiyetle teşekkür ederim.

Aleyhte Sayın Özgür Özel, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hakikaten şaşılacak bir iş yapıyor ama bu işi yaptığımız için de kimsenin şaşırma hakkı yok. Çünkü Parlamentoda alınan her karar gelecek döneme ilişkin çok ciddi yerleşik bir uygulamaya dönüşebiliyor.

Sayın Başkan, birazdan kararınızda ısrar edebilir, oylamayı baştan yapabilir, tutanakta bulunduğu için tutanağa dönerek karar yeter sayısı talebini karşılayabilirsiniz. Bundan en çok muhalefet partileri memnun olur, bizi rahatlatırsınız. Çünkü -biraz önce Sayın Baluken’in söylediği gibi- bizim defalarca sağır sultan duyacak şekilde söylediğimiz durumlarda dahi, tutanağa geçmeyi bırakın, herkes biliyor, televizyona çıkıyor ama sayın başkanlar “Duymadım.” dediği için uygulama yapıyor. Bu gece AKP Grubunun bu sıkıntısını halletmek için böyle bir iş yaparsınız, biz rahatlarız, yarından itibaren herhangi bir önerge konuşulurken, konuşma sırasında, daha önerge okunurken “karar yeter sayısı” der tutanağa geçiririz, sonra oylama sonucuna göre ısrar ederiz, tutanak talep ederiz, o tutanağa göre de oylamayı yenilemek zorunda kalırsınız, karar sizin. Ama esas sıkıntı, tutanağa döneceksek gece on ikide içerideki tutanağa dönelim. Ben bir sağlıkcı olarak uyarıyorum dedim, İdris Bey de bir doktor olarak katıldı, on ikiden sonra bu işler doğru olmaz, yoruluruz, yıpranırız dedik. Bülent Bey de dedi ki: “Biz üçe, dörde kadar çalışacağız, 10 madde götüreceğiz.”

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 3 madde.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Biz dedik ki: Böyle bir şey yok Meclis pratiğinde. Gece üç de olsa, dört de olsa 10 madde olmaz, bu, çok az bir yerde kalır. Bakın gece üç, 3’üncü maddedeyiz ve neleri konuşuyoruz. Şu kadarını söylemek lazım Sayın Başkan, bir de ciddi bir iş yapıyoruz: Eğer yaptığınız işlemin doğruluğunu yarın bir kanıta dayandırıcaksanız önünüze biz doğru olmadığını, haksız bulduğumuz bir Anayasa Mahkemesi kararını da koyarız, 4+4+4. Komisyon toplantısı tutanakları, ilk 7 madde günlerce sürmüş, daha sonra bir talimat gelmiş, “Arkadaşlar bu işi bu pazar bitirecekler inşallah.” demiş devrin Başbakanı ve şimdiki Millî Eğitim Bakanı, dönemin Millî Eğitim Komisyon Başkanı “Madde 8’i okutuyorum.” diyor, tutanak var, “Söz talebi?” diyor. 40 milletvekilinin ismi var; “Söz talep ediyorum.” “Söz talep ediyorum.” diyor tutanakta. Başkan diyor ki: “Olmadığına göre maddeyi oylarınıza sunuyorum.” Ve kalan 20 maddeyi bir barikatın arkasında bu tutanaklar altında geçirdiler. Anayasa Mahkemesinin kararını yarın açın okuyun. Ne diyor biliyor musunuz? “Tutanakta var ama Başkan duymamış.” diyor ve Başkan duymadığı için o işleme devam etmesinde... Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir komisyon başkanına da duyduğu hâlde yapmamayı yakıştırmadığı için o kararı verdi ve reddedildi o.

Şimdi, siz, karar sizin, yaparsınız bu uygulamayı, Anayasa Mahkemesi kararı biraz sizi utandırır ama esas olarak yarından itibaren arada bir yerde karar yeter sayısı isteriz, bizim işimiz kolaylaşır; takdir sizin Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bülent Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yılmaz Tunç Bey konuşacak.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tunç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; usul tartışması üzerinde söz aldım, Başkanın tutumu lehinde söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu gecenin bu saatinde saygıyla selamlıyorum.

Aslında gereksiz bir tartışmanın içerisine girdik, bir önerge sırasında karar yeter sayısı istendiği açık.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hicap duyuyoruz, hicap.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Tabii, bu konuda tartışmalar oldu. “Karar yeter sayısı istendi, istenmedi.” şeklindeki tartışmalardan sonra Sayın Başkan da tutanakları inceleyeceğini ve ona göre karar vereceğini ifade etti. Tutanaklar geldi, tutanaklara baktığımızda da Grup Başkan Vekilimiz Sayın Bülent Turan “Karar yeter sayısı istiyoruz.” diyor ve zamanında karar yeter sayısı istediği de tutanaklarda açık.

Şimdi, bundan sonra yapılması gereken iş, artık karar yeter sayısı istendiğine göre oylamayı devam ettirip karar yeter sayısını aramaktan geçiyor. Başkanın tutumu da bu yönde, İç Tüzük de bu yönde, dolayısıyla tartışılacak herhangi bir husus yok. Karar yeter sayısı istendi, oylamaya başlanmıştı; oylamada “Kabul edenler...” dendi, “Kabul etmeyenler...” sözü Başkanın ağzından çıkmamıştı. Tutanaklarda bu böyledir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Kabul etmeyenler...” diye ellerini kaldırdılar.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Sayalım.” diyor, “Sayalım.”

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Siz “Yarım kalan bir işlemde Başkan aslında artık bundan sonra devam ettirmelidir.” diyorsunuz ama sayısız örnekleri vardır.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bugün dahi oldu, bugün, bugün.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bugün de oldu.

Sayın Başkanlar hep karar yeter sayısını sizin müdahalelerinle, sizin müdahaleleriniz sonrası istemişlerdir. Burada da durum açık, tartışılacak hiçbir husus yok, karar yeter sayısı isteyen grup başkan vekilimizin talebi doğrultusunda oylamanın yeniden başlaması ve karar yeter sayısının aranmasıdır. Bu nedenle, tutumunuzun doğru olduğunu belirtmek istiyorum.

Lehinde olduğunu belirtiyor, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, öncelikle gerçekten üzülüğümü bilmenizi isterim. İçim çok rahat, gönlüm çok rahat. Kesinlikle sizin söylediğiniz gibi “Böyle bir sayıp aradaki iktidar, muhalefet oyları arasında muhalefet lehine bir farklılık var, ondan sonra bir oyun yapayım.” şeklinde bir düşünce aklımdan geçmedi. Benim böyle düşünceler aklımdan zaten geçmez; böyle mantık oyunlarını, kurnazlıkları da yapmaya yapım müsait değildir zaten. Böyle bir pratiklik yoktur zihnimde. Bu konuda içim son derece rahat, gönlüm rahat, vicdanım son derece rahat. Ben böyle bir kurnazlık yapmadım.

Yaptığım şudur, Sayın Özel: Burada ters bir anlama var. Evet, bazen duymayabiliyoruz karar yeter sayısını, gürültüden, dalgınlığımızdan, bir başka işle uğraşırken; ısrar edince peki diyoruz. Burada ben duydum karar yeter sayısı istemesini, problem bu, ben duydum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama aramadınız.

BAŞKAN – Ama siz itiraz edince duyduğumu ve söylendiğini ispat etmek için tutanaklara bakayım dedim. Benim çelişkim bu, ben duydum. Karar yeter sayısı istedi diyorum, siz itiraz ediyorsunuz ve inanın, sadece sizleri rahatlatmak için “Tutanaklara bakacağım.” dedim. Çünkü yukarıda Allah bir, ben “Karar yeter sayısı...” dediğini duydum, yukarıda Allah bir. Bak, gecenin bu saatinde konuşuyoruz ama buna rağmen haksız eleştirilerle karşılaşıyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Niye oylama yaptınız o zaman?

BAŞKAN – Oylama yapmadım, oylama bitmedi.

Lütfen İç Tüzük’ü açalım, 141’inci maddesini okuyalım, o maddenin “İşaretle oylamada usul” başlığından başlayalım ve devam edelim: “İşaret oyuna başvurulması gereken hallerde Başkan oylama yapılacağını bildirerek önce oya sunulan hususu kabul edenlerin, sonra kabul etmeyenlerin el kaldırmasını ister.

Kâtip üyeler, kendi oylarını Genel Kuruldaki oyların sayımı bittikten sonra Başkana bildirirler.

Oylama sonucu, Başkan tarafından Genel Kurula ‘kabul edilmiştir’ veya ‘kabul edilmemiştir’ demek suretiyle ilân olunur.”

Şu tutanakların neresinde “Kabul edilmiştir.” veya “Edilmemiştir.” diye bir beyan var? Neresinde var?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sorduğunuz için söyleyelim o zaman...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Sayalım.” demişsiniz.

BAŞKAN – Düşüncemde devam ediyorum...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, sorduğunuz için söylüyorum...

BAŞKAN - ...kararımda devam ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, edin.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

4.- Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/695) (S. Sayısı: 278) (Devam)

BAŞKAN – Oylamayı yeniliyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, bir dakika...

Soruyorsunuz ya...

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakın, doğrusu bu.

BAŞKAN - Karar yeter sayısı arayacağım.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Sayalım.” demişsiniz.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Karar yeter sayısı istiyoruz.” demiş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, doğrusu bu.

BAŞKAN - Karar yeter sayısı yoktur.

İki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 03.01

ON BİRİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 03.03****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin On Birinci Oturumunu açıyorum.

278 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu ve arkadaşlarının vermiş olduğu önergenin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 03.04

ON İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 03.05****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin On İkinci Oturumunu açıyorum.

278 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu ve arkadaşlarının vermiş olduğu önergenin ikinci oylamasında da karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Yapılan üçüncü oylamada da karar yeter sayısı bulunamamıştır.

Alınan karar gereğince, bu nedenle, kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 20 Nisan 2016 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 03.06

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'lu'nun, Bakanlık tarafından gerçekleştirilen gazete ve ikram malzemeleri alımlarına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3039)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı **Sayın Faruk ÇELİK** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1. Bakanlığınıza bağlı kurumlara alınan günlük gazeteler hangileridir? Alınan gazetelerin maliyeti nedir? Hangi kalemden karşılanmaktadır?
2. Bakanlığınıza bağlı kurumlara alınmayan günlük gazete var mıdır? Varsa hangileri, ne gerekçe ile alınmamaktadır?
3. Bakanlığınıza bağlı kurumlara alınan çiçek, pasta ve şekerlemeler hangi firmalardan alınmaktadır? 2014-2015 yılları arasında yıllar bazında maliyeti nedir?
4. Harcamalar hangi kalemden karşılanmaktadır?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610-1728
Konu : Yazılı Soru Önergesi

18.04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26052 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/3039 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3039

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NA AİT
7/3039 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız ile bağlı ve ilgili kuruluşlarca önergede bahsi geçen hususlar ile ilgili harcamalar, her yıl hazırlanan ve Resmi Gazete'de yayımlanan Bütçe Kanunu çerçevesinde Bakanlığımıza tahsis edilen ödenekler kapsamında ilgili bütçe kaleminden, Başbakanlık Tasarruf Genelgesi ve ilgili mevzuat çerçevesinde yapılmaktadır.

2.- Tekirdağ Milletvekili Emre Köprülü'nün, çeşitli kırsal kalkınma programları kapsamında verilen desteklere ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3040)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk Çelik tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Emre KÖPRÜLÜ
Tekirdağ Milletvekili
TBMM Başkanlık Divan Üyesi

Bakanlığınız 42 ilde, IPARD (Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma) programı kapsamında toplam destek tutarı 3,5 Milyar TL olan 10 bin 823 proje ile sözleşme imzalamış, bu projelere 2,2 Milyar TL hibe ödemesi gerçekleştirmiştir.

Bakanlığınızca 2006 yılında başlatılan “Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı” kapsamında; tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, ambalajlanması ve depolanması gibi ekonomik yatırımlar ile makine-ekipman alımları ve damla-yağmurlama sulama yatırımları için hibe desteği verilmektedir.

Buna göre;

42 ilde uygulanan IPARD (Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma) programı kapsamında;

- 1- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, ambalajlanması ve depolanması gibi ekonomik yatırımlardan, hangi illere, kaç projede, ne kadarlık hibe verilmiştir? İllere göre dağılımı nedir?
- 2- Yine bu destek kapsamında, hangi illere, ne kadarlık makine-ekipman alım desteği verildi? İllere göre dağılımı nedir?

2006 yılından beri uygulanan “Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı” kapsamında;

- 3- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, ambalajlanması ve depolanması gibi ekonomik yatırımlardan, 2006-2016 yılları arasında hangi illere, kaç projede, ne kadarlık hibe verilmiştir? İllere göre dağılımı nedir?
- 4- Yine bu destek kapsamında, 2006-2016 yılları arasında hangi illere, ne kadarlık makine-ekipman alım desteği verildi? İllere göre dağılımı nedir?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610-1729
Konu : Yazılı Soru Önergesi

18./04./2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26052 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Tekirdağ Milletvekili Sayın Emre KÖPRÜLÜ'ye ait 7/3040 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3040

**TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ SAYIN EMRE KÖPRÜLÜ'YE AİT 7/3040 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca 2006 yılında başlatılan ve 2020 yılı sonuna kadar devam edecek olan “Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı” kapsamında; tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, ambalajlanması ve depolanması gibi ekonomik yatırımlar ile makine-ekipman alımları ve damla-yağmurlama sulama yatırımları için %50 hibe desteği verilmektedir.

Kırsal Kalkınma Destekleri kapsamında Türkiye genelinde;

- 2006-2015 döneminde 5.761 proje tamamlanmış, 1 Milyar 570 Milyon TL hibe desteği verilmiştir.
- 2007-2015 döneminde 272 Bin adet yeni makine-ekipman alımına 1 Milyar 145 Milyon TL hibe desteği verilmiştir.

IPARD programının uygulandığı 42 ilde “Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması Sektörü” başlığı altında inşaat ve makine-ekipman alımı ile ilgili toplam 452 proje için sözleşme imzalanmıştır. İmzalanan sözleşmelerin toplam yatırım tutarı 1 Milyar 354 Milyon TL olup, bu projelere 570 Milyon 238 Bin TL hibe destek sağlanmıştır.

Kırsal kalkınma desteklerinden 81 ilimizin uygun ve eşit ölçüde yararlanmasının sağlanmasına yönelik düzenleme 2016 Şubat ayında Resmi Gazetede yayınlanmıştır. Yeni düzenleme ile IPARD kapsamında olmayan 39 ilimizin benzer destek alanlarından yararlanması için hibe alanları belirlenmiştir. Bu kapsamda, Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisine ve Hükümet Programına uygun şekilde, 81 ilimiz için dengeli bir kırsal kalkınma hamlesi başlatılmıştır.

3.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, çiftçiler için uygulanan tarım sigortası şartlarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3041)

18.02.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98, İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince saygıyla talep ederim.

Av. Akın ÜSTÜNDAĞ
CHP Muğla Milletvekili

Son günlerde yaşanan zirai don, Muğla İlinin Ortaca, Köyceğiz ve Dalaman İlçelerinde narenciye ürünlerini olumsuz etkilemiş ve üretici mağdur duruma düşmüştür.

Rusya krizi nedeniyle ürünlerde hasadın geç kalması yaşanan zirai don olayının etkilerini daha da arttırarak daldaki ürünleri vurmuş, soğuğun vurduğu ürünler, meyve suyu fabrikalarına kilosu 10 ila 20 kuruştan satılmış ve bu da üreticiyi mağdur etmiştir.

Geçen yıl zirai dondan etkilenen ürün oranının yüzde % 50-60 civarında olduğu ancak bu yıl zararın % 93'lere ulaştığı, donun vurduğu portakalların acıdığını ve suyunu çektiğini, daha önce 50-60 kuruşa satılan portakalın şu an 20-30 kuruş civarında satıldığı belirtilmektedir.

Bu kapsamda;

1- Dış politikadaki olumsuz gelişmelerden zaten maksimum düzeyde etkilenen narenciye üreticisinin, zirai don sebebi ile karşılaştığı zararın telafisi için bir önlem alacak mısınız?

2- Bölgedeki çiftçilerle yapılan görüşmede ise mazot ve gübre desteği kapsamında dekar başına 10-12 TL olarak gerçekleşen ödemenin yetersiz olduğu bu para ile çiftçinin hiçbir masrafının karşılanamadığı belirtilmektedir. Bu konuda çiftçinin mağduriyetini giderecek bir önleminiz var mıdır?

3- Ürünü sigorta ettiren çiftçi için bu gibi durumlarda yapılan ödeme için zararın tarımsal mal varlığının % 40'ını geçmesi şartı aranmaktadır. Bu oran ürünü zirai don nedeni ile zarar gören çiftçi için çok yüksek olduğundan çiftçi zararı ile baş başa kalmaktadır. Bu oranın değiştirilmesi ve makul olan % 10 veya %15'e çekilmesi için herhangi bir çalışmanız var mıdır?

4- TARSİM uygulamasında çiftçi için belirlenen primin % 50'si devlet % 50'si çiftçi tarafından karşılanmaktadır. Bu oran ve prim miktarları pek çok çiftçinin ödeme gücünü aşmaktadır. Bu noktada çiftçi lehine yeni bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz? Çiftçinin sistemde hasarsız geçen bir sigorta dönemini takip eden yılda, tarife primleri üzerinden % 10 nispetinde indirim uygulanmaktadır. Bu indirim oranlarında % 15 veya % 20'lere çekmeyi düşünüyor musunuz?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

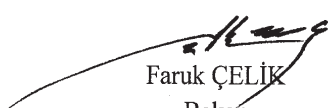
Sayı : 54045643/610-1730
Konu : Yazılı Soru Önergesi

18.04.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26052 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Muğla Milletvekili Sayın Av. Akın ÜSTÜNDAĞ'a ait 7/3041 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3041

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. AKIN ÜSTÜNDAĞ'A AİT 7/3041 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Doğal afetlerden etkilenen üreticilerin mağduriyetlerini gidermek üzere Tarım Sigortaları uygulamaları 2006 yılında ilk kez başlatılmıştır. Tarım sigortaları kapsamında poliçe bedelinin %50'si devlet tarafından karşılanmakta olup, bu oran açık alanda yetişen meyvelerde don riski için %67'ye kadar çıkabilmektedir.

Söz konusu riskler için sigorta yaptıran tüm üreticiler, sigorta prim desteğinden faydalandıkları gibi bu riskler nedeniyle ürünleri zarar gören üreticiler hasar tazminatı ödemesinden de faydalanmaktadır.

Teminat kapsamına alınacak riskler, bölgeler ve ürünler; 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesinde Bakanlar Kurulu tarafından her yıl için yeniden belirlenmektedir.

TARSİM, tarafından üreticilerin hasarlarının tazmin edilmesinde tarımsal mal varlığına bakılmaksızın hasar oranında ödeme yapılmaktadır.

Bitkisel ürün sigorta poliçesi düzenlendikten sonra sigortalı tarafından ödenecek olan primin % 25'i peşin alınmakta; kalan prim tutarı da en geç poliçe bitiş tarihinden itibaren 1 ay içinde tahsil edilmektedir. Ayrıca, sigortalanan parselde son 3 yılda kesintisiz poliçe düzenlenmesi ve son yılda hasar olmaması kaydıyla, hasarsız yıl göz önüne alınarak dolu paket primi üzerinden; 1. yıl için %10, 2. yıl için %15 ve 3. yıl için %20 olmak üzere "Kademeli Hasarsızlık İndirimi" uygulanmaktadır.

TARSİM ile Türkiye genelinde uygulamanın başladığı 01 Haziran 2006 tarihinden itibaren, 2016 yılı günümüz itibarıyla Muğla İlinde toplam;

- 41.784 adet poliçe düzenlenmiş,
- 27,4 Milyon TL Devlet prim desteği,
- 37,4 Milyon TL hasar tazminatı ödenmiştir.

Mazot, gübre ve toprak analizi birim destek miktarları Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulunun (TDYK) tavsiye kararına istinaden her yıl yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararına göre bütçe imkânları çerçevesinde yürütülmektedir.

4.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, süt üreticilerinin sorunlarına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3042)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

18.02.2016

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98, İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince saygıyla talep ederim.

Av. Akın ÜSTÜNDAĞ
CHP Muğla Milletvekili

Muğla İlinde süt üretimi yapan kayıtlı 12 bin süt üreticisinin bulunduğu, piyasadaki daralma, sütlerini satacak yer bulamamaları ve üretilen sütün maliyetini bile karşılamayan bir fiyattan pazar bulması üreticilerin tepkisine neden olmuş ve süt üreticileri bu durumu sütlerini sokağa dökerek protesto etmişlerdir.

Ülkemizde et ve süt üretiminde faaliyet gösteren birliklerin yaptıkları açıklamalarda uygulanan politikalar neticesinde ülkedeki hayvancılık sektörünün krize girdiğini, sütlerin satılmadığını, et piyasanın düştüğünü ve sonrasında hayvanların kesildiğini dile getirilmektedir. Sektörün uzmanları dünyada büyük boyutlarda üretim yapan ülkelerde yeniden aile çiftliği yöntemine dönüşün başladığı şu günlerde, bizim hala büyük işletmelere geçme çabamızın doğru olmadığını, süt sektöründe faaliyet gösteren sanayicilerin bugün sırf devlet desteklerine daha çabuk ulaşmaları dolayısı ile sektöre hızlı bir şekilde girmekteler ancak sektörün kriz dönemlerinde dahi kahrını çeken üreticilerimiz devletin verdiği imkânlardan faydalanamamaktadır.

Süt üreticimiz, ülkemiz çevresinde yaşanan savaşlar ve dış politikamızdaki istikrarsızlık sebebi ile uzun zamandır süt ihracatı yapamamaktadır. Bakanlığımızın bu sektörün sıkıntılarına uygun bir politikasının olmadığı ve sektördeki büyük firmaların korunduğu fakat üreticinin piyasa koşullarına kurban edildiği söylenmektedir.

Bu kapsamda;

1- Bugün süt sektöründe yaşanan arz ve talep dengesizliğini ortadan kaldıracak ve asıl üretimin lokomotifini konumundaki kayıtlı üreticimizin desteklerden yararlandırılması sağlayacak çalışmalar neden yapılmıyor?

2- Et ve Süt Kurumu piyasada oluşan arz talep dengesizliğine neden müdahale etmiyor?

3- Et ve Süt Kurumunun müdahil olduğu tek konu et sektörü müdür?

4- Süt Endüstrisi Kurumunun özelleştirilmesi ile devletin bu sektör ve sorunlarını kavramakta güçlük çektiği gerçeğini artık siz de görüyor musunuz?

5- Bakanlığımızın ülkede oluşan süt fazlalığının eritilmesi adına bir çalışması var mıdır?

6- Süt üretici birliklerinin kendilerini ve faaliyetlerini yıkmaya yönelik baskılardan bunaldıkları ve bu konuda Bakanlığınızın koruma tedbirlerine gereksinim olduğunu açıklamaktadırlar. Süt birliklerinin beklediği gibi bir korunma politikanız var mıdır?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610-1 / 738
Konu : Yazılı Soru Önergesi

18/04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26052 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Muğla Milletvekili Sayın Av. Akın ÜSTÜNDAĞ'a ait 7/3042 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3042

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. AKIN ÜSTÜNDAĞ'A AİT 7/3042 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca süt üretimini, verimi ve kaliteyi yükseltmek, uygulanan politikaların etkinliğini sağlamak, sektörün öncelikli problemlerinin çözümüne katkıda bulunmak, amacıyla süt üreticilerine önemli destekler verilmektedir.

Bakanlığımızca süt sektöründeki gelişmeler ve süt piyasaları yakından takip edilmekte olup, Dünya fiyatları ve günün koşulları dikkate alınarak gerekli destekleme politikaları belirlenmekte ve uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca çiğ süt desteği, üçer aylık dönemler halinde söz konusu dönem için geçerli olan girdi fiyatları, üretim maliyetleri, çiğ süt satış fiyatları, pariteler, piyasa koşulları incelenerek ve bütçe imkânları ölçüsünde belirlenmekte olup, gerek üreticilerimizin gerekse tüketicilerimizin mağduriyetinin önüne geçilmektedir.

Üretici, özel sektör ve kamu sektörlerinin katılımları ile 2009 yılı içerisinde kurulmuş olan Ulusal Süt Konseyi sayesinde süt üreticilerinin durumu yakından takip edilmektedir. Ulusal Süt konseyinde sektörün tüm paydaşlarının katılımıyla yapılan toplantılarda tavsiye edilen çiğ süt fiyatı belirlenmektedir.

Sanayiye arz edilen çiğ sütün alım ve satımının sözleşmeli usulde yapılması, üretici/üretici örgütü ve alıcı arasında uyulması gereken kuralların belirlenmesi, üretim ve pazarlamada sürdürülebilirliğin sağlanması, arz talep dengesinin oluşturulması ve çiğ süt üretiminde izlenebilirliğin sağlanması amacıyla hazırlanan “Çiğ Sütün Sözleşmeli Usulde Alım Satımına İlişkin Yönetmelik” 16.04.2015 tarihli ve 29328 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu yönetmelik ile; sanayiye aktarılan çiğ sütün sözleşmeli usulde alım satımının zorunlu olduğu, sözleşme bilgilerinin Bakanlıkça kullanılan süt kayıt sistemine kaydedileceği; sözleşme süresi altı aydan az, bir yıldan fazla olamayacağı; çiğ sütün hijyenik şartlara uygun olarak, sözleşmede belirtilen üretim yeri veya yerlerinde üretileceği; alıcı tarafından üreticiye kesif yem verilmesi durumunda süt/yem paritesinin 1,3’ün altında olamayacağı; çiğ sütün fiyatının, pazarlık ile, çiğ sütteki koloni sayısı, somatik hücre sayısı, süt yağı ve protein oranlarını dikkate alarak kalite ve içeriğe göre, süt/ yem paritesine göre veya Ulusal Süt Konseyinin ilan ettiği tavsiye fiyatına göre belirlenebileceği hükme bağlanmıştır.

Üreticinin üretmiş olduğu çiğ sütü, Bakanlığımızdan çalışma izin almış süt işleme tesislerine satan, ulusal düzeyde üst örgütlenmesini tamamlamış bir hayvancılık örgütüne üye olan yetiştiricilere 2009 yılından itibaren, manda, koyun ve keçi sütü ile soğutulmuş inek sütüne farklı olmak üzere litre başına destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Süt kalitesinin artırılmasına yönelik olarak pilot 5 ilimizde ıslah amaçlı süt kalitesinin desteklenmesi projesi uygulanmaktadır. Uygulanan projeyle bütçe imkânları doğrultusunda desteklenen il sayısının artırılması hedeflenmektedir.

Süt piyasasının regülasyonu ve üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla süt arzının

fazla olduğu dönemlerde piyasadaki fazla sütün çekilerek süt tozu veya ıslak ürüne işlenmesi teşvik edilmektedir. Süt üreticisi arz fazlalığından kaynaklı düşük fiyat baskısına karşı referans fiyat uygulamasıyla korunmaktadır. Bu düzenleme ile dönemlere göre arz fazlalığından kaynaklanan çiğ süt fiyatlarının mevcut fiyatlardan daha da geriye gitmesi engellenmekte, ithalatta gözetim uygulaması ile piyasanın dış etkilerden korunması sağlanmaktadır.

Süt ürünleri ihracatçısının ihraç ettiği ürünlerde kullandığı çiğ sütün, süt tozu eşdeğeri için çiğ süt üreticilerine destekleme ödemesi yapılmaktadır. Bu uygulamada destekleme birim fiyatının tespitinde Bakanlıkça belirlenen üretici referans fiyatı esas alınarak üreticiler fiyat dalgalanmalarına karşı korunmaktadır.

2012 yılında başlatılan ve günümüzde de devam eden Okul Sütü Programı ile ilköğretim öğrencilerine süt tüketim alışkanlığı kazandırarak dengeli beslenmelerini sağlamanın yanı sıra mevsimsel süt arzı fazlalığının değerlendirilmesine katkı sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca piyasaların regülasyonu amacıyla değişik müdahale araçlarını elinde bulunduran Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü üreticinin elindeki arz fazlası çiğ süt sütü, fiyat istikrarının sağlanması amacıyla üretici örgütleri ile yaptığı sözleşmeler kapsamında Ulusal Süt Konseyinin belirlediği taban fiyat üzerinden almaya başlamıştır.

Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığı ile hayvancılık sektörüne yönelik sübvansiyonlu kredi sağlanmaktadır.

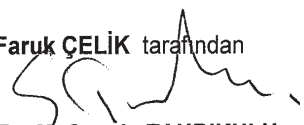
Bakanlığımızca yürütülen ıslah çalışmaları ve hayvancılığa verilen desteklemeler sayesinde 2002-2015 döneminde süt üretimimiz 8,4 Milyon Tondan, 18,6 Milyon Tona yükselmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımızca, hayvancılık sektörün geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması amacıyla üreticilerimizin hayvancılığa sağlanan desteklerden azami ölçüde yararlanması amacıyla çalışmalar devam etmekte olup, tamamlanınca kamuoyu ile paylaşılacaktır.

5.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, gıda fiyatlarındaki artışa ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3043)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı **Sayın Faruk ÇELİK** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

- 1-Dünyada gıda fiyatları düşerken Türkiye'de yükselmesinin sebepleri nelerdir?
- 2-Dünyada gıda fiyatları düşerken Türkiye'de yükselmesi AKP Hükümeti'nin yanlış tarım politikalarının bir sonucu değil midir?
- 3-2016 yılında tarım ürünlerinin aylık bazda ne kadar artacağı öngörülmektedir?
- 4-Tarım ürünleri piyasasına da tavan fiyat uygulaması getirileceği iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, tavan fiyat uygulamasının hukuki dayanağı nedir?
- 5-2016 Ocak ayında gıda fiyatlarının bir önceki aya göre %7.3 yükselmesi normal midir?
- 6-Gıda fiyatlarındaki artışın önüne geçilmesi için alınacak tedbirler nelerdir?
- 7-Balık fiyatlarındaki %13.97'lik artışın sebepleri nelerdir?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610-1731
Konu : Yazılı Soru Önergesi

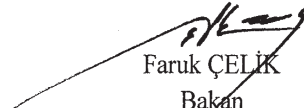
18.../04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26052 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/3043 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3043

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NA AİT
7/3043 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Tarım ve gıda ürünlerinin fiyatları serbest piyasa şartlarında arz/talep dengesine göre oluşmakta olup, fiyat değişimlerinde; üretim miktarı, tüketim ve talep durumu, kalite vb. faktörlerin etkisi olabilmektedir.

Bakanlığımızca gıda fiyatlarındaki değişim ile ilgili tüm unsurlar takip edilmekte ve ilgili birimlerle işbirliği içinde ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Bu kapsamda gıda ve tarım ürünlerinin; kısa ve uzun vadeli arz-talep, ihracat-ithalat ve üretim-tüketim değişimleri ile bu değişimlerin ve dağıtım zincirindeki gelişmelerin fiyatlara olası etkilerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi, gerekli görülmesi halinde, alınacak tedbirlere ve uygulanacak politikalara ilişkin önerilerde bulunulması amacıyla “Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi” kurulmuştur. Komite, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında; Ekonomi, Gümrük ve Ticaret, Kalkınma ve Maliye Bakanlıklarının Müsteşarları, Hazine Müsteşarı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı ve Türkiye İstatistik Kurumu Başkanının katılımıyla oluşturulmuştur.

Komite ve alt komitelerce ürün, pazar, fiyat vb. konularda araştırmalar, raporlar, marj analizleri, piyasa analiz çalışmaları, projeksiyon analizleri yapılmaktadır. Hazırlanan raporlarda enflasyona katkısı yüksek olan ürünlere dair politika analizi ve projeksiyon modelleri gerçekleştirilmiştir.

Yapılan çalışmalar ile alınacak tedbirler, sorunların kısa, orta ve uzun vadede çözümüne yönelik değerlendirmeler yapılmakta ve Ekonomi Koordinasyon Kuruluna bilgi verilmektedir.

6.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in,     süt fiyatlarına ve süt üreticilerinin desteklenmesine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk  elik'in cevabı (7/3265)

TÜRKİYE BÜYÜK M LLET MECL S  BAŞKANLIĞINA

AŞağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk  elik tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Dr. Mehmet GÖKER
Burdur Milletvekili

Ülkemizde faaliyet gösteren bazı büyük süt sanayicileri sütte üretim fazlalığı gerekçesini bahane göstererek üreticinin elinde bulunan sütü ucuzla almaya çalışmaktadır. Buna rağmen ülkemizde     süt alımları artarak devam etmekte olup, 2014 yılında 8 milyon 625 bin 743 ton olan sanayiye aktarılan inek sütü miktarı 2015 yılında yüzde 3,6 artıŐla 8 milyon 934 bin 245 tona çıkmıştır.

Aynı dönemde marketlerde satılan perakende süt fiyatları yüzde 11,9 oranında, peynir fiyatları yüzde 1,5 ile yüzde 23 oranında, tereyağı fiyatları yüzde 15,8 oranında, aýran fiyatları yüzde 18,5 oranında ve dondurma fiyatları ise yüzde 15,2 oranında artıŐ göstermiŐtir. Talep azlığından őikayet eden sanayicilerimiz, geçen yıla göre daha fazla süt ve süt ürünleri üretmesi üzerinde düŐünülmesi gereken bir konudur.

Diğer taraftan, yaklaşık 20 aydır satıŐlarda sorun olduğu gerekçesi ile bir türlü arttırılmayan     sütün referans fiyatı 1 lira 15 kuruşa çakılı kalmıştır. Buna ilaveten söz konusu 1 lira 15 kuruŐluk fiyat tavan fiyat olup, serbest piyasada     sütün litresi ortalama 80-90 kuruştan alıcı bulmaktadır.

Bu bilgiler iŐığında;

- 1- Bazı sanayicilerin sütte yaşanan üretim fazlalığını bahane ederek, sütü ucuzla almaya çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 2- Ulusal Süt Konseyi'nin belirlediği 1 lira 15 kuruŐluk     süt fiyatını yeterli buluyor musunuz?
- 3- Süt  reticisinin maliyetlerini bile karŐılamakta zorlandığı yapıda, tüketicinin sütü pahalıya tüketmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 4- Bakanlık olarak süt üreticilerini ve küçük süt iŐletmelerini korumak amacıyla almış bulunduğunuz herhangi bir tedbir var mıdır?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1747
Konu :Yazılı Soru Önergesi

18.04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAşKANLIğINA

İlgi : 25.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Burdur Milletvekili Sayın Dr. Mehmet GÖKER'e ait 7/3265 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3265

**BURDUR MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. MEHMET GÖKER'E AİT 7/3265 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca süt üretimini, verimi ve kaliteyi yükseltmek, uygulanan politikaların etkinliğini sağlamak, sektörün öncelikli problemlerinin çözümüne katkıda bulunmak, amacıyla süt üreticilerine önemli destekler verilmektedir.

Bakanlığımızca süt sektöründeki gelişmeler ve süt piyasaları yakından takip edilmekte olup, Dünya fiyatları ve günün koşulları dikkate alınarak gerekli destekleme politikaları belirlenmekte ve uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca çiğ süt desteği, üçer aylık dönemler halinde söz konusu dönem için geçerli olan girdi fiyatları, üretim maliyetleri, çiğ süt satış fiyatları, pariteler, piyasa koşulları incelenerek ve bütçe imkânları ölçüsünde belirlenmekte olup, gerek üreticilerimizin gerekse tüketicilerimizin mağduriyetinin önüne geçilmektedir.

Üretici, özel sektör ve kamu sektörlerinin katılımları ile 2009 yılı içerisinde kurulmuş olan Ulusal Süt Konseyi sayesinde süt üreticilerinin durumu yakından takip edilmektedir. Ulusal Süt konseyinde sektörün tüm paydaşlarının katılımıyla yapılan toplantılarda tavsiye edilen çiğ süt fiyatı belirlenmektedir.

Sanayiye arz edilen çiğ sütün alım ve satımının sözleşmeli usulde yapılması, üretici/üretici örgütü ve alıcı arasında uyulması gereken kuralların belirlenmesi, üretim ve pazarlamada sürdürülebilirliğin sağlanması, arz talep dengesinin oluşturulması ve çiğ süt üretiminde izlenebilirliğin sağlanması amacıyla hazırlanan “Çiğ Sütün Sözleşmeli Usulde Alım Satımına İlişkin Yönetmelik” 16.04.2015 tarihli ve 29328 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu yönetmelik ile; sanayiye aktarılan çiğ sütün sözleşmeli usulde alım satımının zorunlu olduğu, sözleşme bilgilerinin Bakanlıkça kullanılan süt kayıt sistemine kaydedileceği; sözleşme süresi altı aydan az, bir yıldan fazla olamayacağı; çiğ sütün hijyenik şartlara uygun olarak, sözleşmede belirtilen üretim yeri veya yerlerinde üretileceği; alıcı tarafından üreticiye kesif yem verilmesi durumunda süt/yem paritesinin 1,3’ün altında olamayacağı; çiğ sütün fiyatının, pazarlık ile, çiğ sütteki koloni sayısı, somatik hücre sayısı, süt yağı ve protein oranlarını dikkate alarak kalite ve içeriğe göre, süt/ yem paritesine göre veya Ulusal Süt Konseyinin ilan ettiği tavsiye fiyatına göre belirlenebileceği hükme bağlanmıştır.

Üreticinin üretmiş olduğu çiğ sütü, Bakanlığımızdan çalışma izin almış süt işleme tesislerine satan, ulusal düzeyde üst örgütlenmesini tamamlamış bir hayvancılık örgütüne üye olan yetiştiricilere 2009 yılından itibaren, manda, koyun ve keçi sütü ile soğutulmuş inek sütüne farklı olmak üzere litre başına destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Süt piyasasının regülasyonu ve üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla süt arzının fazla olduğu dönemlerde piyasadaki fazla sütün çekilerek süt tozu veya ıslak ürüne işlenmesi teşvik edilmektedir. Süt üreticisi arz fazlalığından kaynaklı düşük fiyat baskısına karşı referans fiyat uygulamasıyla korunmaktadır. Bu düzenleme ile dönemlere göre arz fazlalığından kaynaklanan çiğ süt fiyatlarının mevcut fiyatlardan daha da geriye gitmesi

engellenmekte, ithalatta gözetim uygulaması ile piyasanın dış etkilere korunması sağlanmaktadır.

Süt ürünleri ihracatçısının ihraç ettiği ürünlerde kullandığı çiğ sütün, süt tozu eşdeğeri için çiğ süt üreticilerine destekleme ödemesi yapılmaktadır. Bu uygulamada destekleme birim fiyatının tespitinde Bakanlıkça belirlenen üretici referans fiyatı esas alınarak üreticiler fiyat dalgalanmalarına karşı korunmaktadır.

Bunun yanı sıra, Bakanlığımızca piyasaların regülasyonu amacıyla değişik müdahale araçlarını elinde bulunduran Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü üreticinin elindeki arz fazlası çiğ süt sütü, fiyat istikrarının sağlanması amacıyla üretici örgütleri ile yaptığı sözleşmeler kapsamında Ulusal Süt Konseyinin belirlediği taban fiyat üzerinden almaya başlamıştır.

Bakanlığımızca süt üreticilerinin durumu yakından takip edilmekte ve yaşanan sorunlara yönelik tedbirler gerektiğinde uygulamaya konulmaktadır.

7.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, üzüm üreticilerinin pazarlama sorunlarına ve Okul Üzümü Akıl Üzümü Projesine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3266)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk ÇELİK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Kazım ARSLAN
Denizli Milletvekili

Rusya ile yaşanan uçak krizinin tarımdaki olumsuz sonuçları yeterli önlemler alınmadığı için devam etmektedir. Ege Bölgemizde önemli bir geçim kaynağı olan ve Denizli ilimizde de üreticilerimiz için değer taşıyan sofralık yaş üzüm ve çekirdeksiz kuru üzüm Rusya krizi sonucunda düşen ihracatla birlikte üzüm borsasında, Ocak-Şubat aylarında 6,00 TL düzeyinden 4,00-4,50 TL'ye kadar düşmüştür.

Üzüm üreticilerimiz, birlikler ve ziraat odalarımız, üzüm sezonu yaklaşırken yaşanan bu sorunun çözümü adına Bakanlığınızın acil müdahalesini talep etmektedir. Bakanlığınızın Rusya krizinin üzüm alanına yansıyan etkilerini gidermek adına tarım alanında da bir teşvik paketinin uygulamaya konmasını beklemektedir.

Buna göre;

- 1- “Okul Üzümü Akıl Üzümü” projesi neden durdurulmuştur; proje ne zaman devam ettirilecektir?
- 2- “Okul Üzümü Akıl Üzümü” projesi kapsamında, pilot bölge Manisa’da ne kadar üzüm dağıtılmıştır?
- 3- Üzüm bağı ekim alanlarının genişlemesine karşın bu projenin durdurulması sonucunda ortaya çıkacak ürün zararı ve iç tüketim kaybı hesaplanmış mıdır?
- 4- Rusya ile yaşanan kriz sonucunda üzüm ihracatımızda yaşanan daralmayı telafi etmek adına Bakanlığınız hangi acil önlemleri alacaktır?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1718
Konu :Yazılı Soru Önergesi

18/04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Denizli Milletvekili Sayın Kazım ARSLAN'a ait 7/3266 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3266

**DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN KAZIM ARSLAN'A AİT 7/3266 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Okullara Kuru Üzüm Dağıtım Programı kapsamında Bakanlığımız, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı tarafından ortaklaşa yürütülen çalışmalar ile Okul Öncesi ve Temel Eğitim Birinci Kademe öğrencilerine kuru meyve tüketim alışkanlığının kazandırılması, yeterli ve dengeli beslenmelerine katkıda bulunarak sağlıklı büyüme ve gelişmelerinin sağlanması amacıyla 81 ilde 30.511 okulda yaklaşık 6 Milyon öğrenciye 2014-2015 öğretim yılı ikinci döneminde haftada 2 gün olmak üzere kuru üzüm dağıtımı yapılmıştır. Uygulanan program çerçevesinde Manisa İlinde 90.480 öğrenciye program süresince kuru üzüm dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

2016 yılında okullarda kuru üzüm dağıtılmasına ilişkin usul ve esasların belirlendiği 2016/8719 sayılı “Okullarda Kuru Üzüm Temini ve Dağıtım Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı” 8 Nisan 2016 tarihli ve 29678 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığımızca Rusya Federasyonu ile yaşanan kriz yakından takip edilmekte olup, üreticinin ve ihracatçının mağduriyet yaşamaması için ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde çalışmalar yürütülmektedir.

8.- Isparta Milletvekili İrfan Bakır'ın, su ürünleri avcılığında misina kullanımının yasaklanmasına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3267)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa ve Meclis İktüzüğü gereğince Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 29.02.201

İrfan BAKIR

Isparta Milletvekili

Batı Akdeniz' de yer alan ilimizin içinde bulunduğu bölge aynı zamanda göl sayısının fazlalığından dolayı Göller yöresi olarak adlandırılmaktadır. Bu göllerimizden Eğirdir ve Beyşehir göllerinde küçük balıkçılarımız yıllardır avlanarak yaşamlarına devam etmektedirler. Ancak birçok sorunla uğraşan ve geçim derindeki bu vatandaşlarımızın en büyük sıkıntısı yasaklanan misina ağlardır. 3/1 Ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğin 45. Maddesinin 22. Bendinde misina (monofilament) ağların kullanımı yasaklanmıştır.

Özellikle iç sularımızda kullanılan bu uzatma ağları, balık avcılığında kullanılan av araçlarının %95' ini oluşturmaktadır. Bu misina ağların yapısından dolayı çevreye zarar verdiği öne sürülerek, geçimini balıkçılıkla sürdüren birçok vatandaşın ağları toplanmış ve bu vatandaşlarımız büyük maddi zarara uğramışlardır. Zaten zor şartlarda geçimini sürdüren bu vatandaşlarımızın 15-20 bin Türk Lirası değerindeki ağlarının toplanması kendilerine büyük darbe vurmuştur. Tabi ki bu konuda çevre ve doğa hassasiyetleri üst düzeyde olmalıdır. Bu noktada herhangi bir kuşku yoktur. Ancak küçük balıkçılar bu yeni mevzuata henüz hazırlanamamışken böyle bir karar alınması büyük sıkıntılar yaratmıştır. Satışı serbest ancak kullanımı yasak olan misina ağların yerine kullanılan yada kullanılması istenilen iplik ağlarda çok kısa sürede kirlenmektedir. Temizliği çamaşır suyu ve benzeri bir takım kimyasallarla yapılan ip ağlar göllerimizi daha çok tehdit etmektedir. Son yıllarda ilgili kurumlarca yapılan çalışmalarda asıl sorunun balık ağlarındaki göz açıklığı olduğu tespit edilmiştir. Balıkçıların bu konuda eğitilmesi son derece önemlidir. Küçük boyda yakalanan balıklar, göllerdeki balık popülasyonu ve ekolojik denge açısından ciddi sorun teşkil etmektedir. Dolayısıyla monofilament (misina) uzatma ağlarının yasaklanması yerine, balık stok izleme çalışmalarının daha sık yapılarak popülasyonun boyca dağılımına uygun göz genişliğindeki ağlarla avcılığa izin verilmelidir. İç sularımız için en sağlıklı, en ekonomik, en verimli ve en seçici av aracı misina olarak tabir ettiğimiz monofilament malzemeden yapılmış uzatma ağlardır. Hem bölgemizde hem de balıkçılıkla geçimini sürdüren birçok ilimizde büyük bir sorun haline gelen bu konuya ilişkin sorularım şunlardır;

- 1-) Bu yasak tebliğ edilmeden önce küçük balıkçıların karşılaşılabileceği sorunlar göz önünde bulundurulmuş mudur?
- 2-) İlgili tebliğ devam edecek midir? Ya da 2016 yılı içerisinde bu konuda yeni bir çalışma yapılacak mıdır? Hazırlanacak yeni tebliğde misina ağların kullanımını serbest bırakmayı düşünüyor musunuz?
- 3-) Yasağa konu olan misina ağların kullanımının yasak, satışının serbest olması hususunda ne düşünüyorsunuz?
- 4-) İlgili tebliğ şayet yürürlükte kalacak ise balıkçıların ellerinde kalan ağların tüketilmesi için ek süre verecek misiniz?
- 5-) 12 balıkçılık kooperatifinin ortak imzasıyla, uzman görüşü de eklenerek tarafınıza gönderdikleri misina ağların serbest bırakılmasına ilişkin talepleri konusunda ne düşünüyorsunuz?
- 6-)Endüstriyel balıkçılığı kontrol altına almak yerine, sürekli kıyı balıkçısı aleyhine değişen balıkçılık mevzuatı hakkında görüşleriniz nelerdir?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610-1719
Konu : Yazılı Soru Önergesi

18.04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Isparta Milletvekili Sayın İrfan BAKIR'a ait 7/3267 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3267

**ISPARTA MİLLETVEKİLİ SAYIN İRFAN BAKIR'A AİT 7/3267 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca misina ağların ekolojik ortamı olumsuz yönde etkilemeleri sebebiyle 21 Ağustos 2008 tarihli ve 26974 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ ile 1 Eylül 2010 tarihinden itibaren yasaklanacağı ilan edilmiş olup, 10 Temmuz 2010 tarihli ve 27637 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile de yasaklama tarihi 1 Eylül 2011 tarihine kadar uzatılmıştır. Bu çerçevede söz konusu düzenlemeye uyum sağlamaları için balıkçılara yeterli geçiş süreci tanınmıştır.

Halen yürürlükte olan 3/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğin süresi 31 Ağustos 2016 tarihinde sona ermektedir. Misina ağlarının yeniden kullanımına ilişkin Bakanlığımıza intikal eden talepler yeni tebliğ hazırlama döneminde Su Ürünleri Danışma Kurulunda değerlendirilerek karar verilecektir.

Ayrıca su ürünleri avcılığı düzenlemeleri genel olarak endüstriyel balıkçılığa getirilmektedir. Kıyı balıkçılarına bu düzenlemelerin birçoğunda (yer, zaman vb.) istisna tanınmaktadır. Bu kapsamda;

- Endüstriyel balıkçıların gırgır ağları ile 18 metre olan avlanma derinliği, 24 metreye çıkarılmış bu sayede kıyı balıkçısına daha fazla avlanma alanı sağlanmıştır.
- Trol gemileri de bölgelere göre değişmekle birlikte, kıyıdan 2-3 mil açıktaki olacak şekilde mesafe yasağı getirilmiş ve kıyı balıkçısına yer açılmıştır.
- Endüstriyel balıkçılara uygulanan zaman yasağı (4,5 ay) kıyı balıkçısına uygulanmamaktadır.

9.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'nin Süloğlu ilçesinde Toprak Mahsulleri Ofisi alım tesisi ihtiyacına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3268)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik tarafından yazılı olarak yanıtlanması talebimi saygılarımla dilerim.
29.02.2016

Doç. Dr. Okan GAYTANCIOĞLU
Edirne Milletvekili

Ana görevi yurttta hububat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmesini ve tüketici halk aleyhine anormal derecede yükselmesini önlemek, bu ürünlerin piyasasını düzenleyici tedbirler almak ve gerektiğinde Bakanlar Kurulu Kararı ile hububat dışındaki diğer tarım ürünleri ile ilgili verilecek görevi yürütmek, afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekeli işlemleri, sivil halk ve Silahlı Kuvvetler için olağanüstü mal stoku bulundurmaya olan Toprak Mahsulleri Ofisi; hem üreticiyi hem de tüketiciyi koruyan bir müdahale kurumudur. Bu nedenle ekonomisi tarıma dayalı olan ilçelerde Toprak Mahsulleri Ofisinin gerekli tesisleri oluşturup, çiftçinin yetiştirdiği ürünleri değeri üzerinden alarak çiftçinin değerinin altında ürün satmasını önleme görevi vardır. Tarıma dayalı bir ekonomiye sahip Edirne İlimizde de Şube Müdürlüğü ve 4 İlçemizde Ajans Amirliği bulunmakta, Meriç ve Lalapaşa ilçelerimizde alım tesisi oluşturulmaktadır. Süloğlu ilçemizde ise alım tesisi oluşturulmamakta ve üreticiler Lalapaşa İlçemize ya da Edirne'ye ve Havsa'ya yönlendirilmektedir.

Buna göre;

1. Edirne İli Süloğlu İlçesine TMO olarak bir alım tesisi yapmamanızın nedeni nedir?
2. Edirne İli Süloğlu İlçesinde bu yıl üreticileri komşu ilçelere yönlendirmek yerine ürün alımı yapacak bir tesis oluşturacak mısınız?
3. Süloğlu İlçesinde alım yapılmaz ise üreticilerin komşu ilçelere nakiller sırasındaki oluşan maliyetlerini karşılamaya yönelik bir çalışmanız olacak mıdır?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1720
Konu :Yazılı Soru Önergesi

18.04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Edirne Milletvekili Sayın Doç. Dr. Okan GAYTANCIOĞLU'na ait 7/3268 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3268

**EDİRNE MİLLETVEKİLİ SAYIN DOÇ. DR. OKAN GAYTANCIOĞLU'NA AİT
7/3268 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız ilgili kuruluşu olan Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) 2003 yılında, Avrupa Birliği ülkelerinde bulunan bir müdahale kuruluşu örneğine uyarlanması şeklinde başlatılan yeniden yapılandırma çalışmaları kapsamında; üretim, alım, satış, ithalat, ihracat, sevk, tesellüm, depolama kapasiteleri, işyerleri arasındaki mesafeler ve yerleşim yerinin sosyal imkânları gibi kriterler göz önünde bulundurularak bir kısım işyerlerinde statü değişikliği yapılmıştır

Yukarıda belirtilen kriterler doğrultusunda yıl içerisinde işyerlerinin statü ve bağlılık durumlarında zaman zaman değişiklikler yapılabilmekte veya yeni işyerleri açılabilmektedir. Ayrıca TMO, sabit işyeri olmayan yerlerde alım dönemlerinde geçici alım merkezleri açmak suretiyle üretici mağduriyetini gidermektedir.

TMO hâlihazırda; 31 şube müdürlüğü, 117 ajans amirliği, 71 tesisli ekip olmak üzere, toplam 219 daimi işyeri ve hasat dönemlerinde açılan geçici alım merkezleri ile birlikte yaklaşık 300 noktada faaliyetlerini sürdürmektedir.

Edirne ili Süloğlu ilçesi; Lalapaşa tesisli ekibine 19 km, Havsa ajans amirliğine 28 km, Edirne şube müdürlüğüne ise 34 km uzaklıkta olması; bu iş yerlerine ürün satılmasında herhangi bir sorun yaşanmamaktadır.

Ayrıca randevulu alım sistemi ile Süloğlu ilçesindeki ürün sahipleri TMO'ya teslim edecekleri ürünler için istedikleri tarihte Edirne Şube Müdürlüğü, Lalapaşa tesisli ekibi ve Havsa ajans amirliği iş yerinden herhangi birinden randevu alarak da ürün teslim edebilmektedir.

10.- İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın, süt üreticilerinin sorunlarına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3269)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik tarafından yazılı olarak yanıtlanması için;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa Ali BALBAY
İzmir Milletvekili

Bir yaşam mucizesi olarak gördüğümüz ve büyük besin değerine sahip olan sütün insan yaşamındaki yeri, insanlık tarihi kadar eskidir. Öyle ki insanoğlu 5 bin yıldan beri süt içmektedir. Ancak hayvancılık sektörünün temel ürünlerinden biri olan sütte son dönemlerde ciddi sorunlar yaşanmaktadır.

Üreticilerimizin emeği ve alın teriyle, gece-gündüz, kar-kış, yağmur-çamur, doğal afetler ve her türlü ekonomik güçlükle ürettikleri sütle, hem milli ekonomiye hem kendi ekonomilerine büyük katkı sağlamaya çalışmaktadır. Çiftçi ve köylülerimiz yaşadıkları fiyat-maliyet, talep-kalite baskısı ile uluslararası ciddi rekabet baskısı altındadır.

Bu durum süt üreticilerimizin içinde bulundukları sorunlarını artırmış ve gerekli desteklemelerin yapılmaması ile daha zor koşullara itmiştir. Süt üreticilerimizin pek çok bölgede süt ineklerini kesime götürmek durumunda kaldıkları bir gerçektir.

Bu bağlamda;

1. Köylü ve çiftçilerimize, özellikle süt üreticilerimize büyük girdi maliyeti olan Veteriner Hekim hizmetlerinin bedelsiz olarak bakanlığınız tarafından sunulmasını sağlar mısınız?
2. Süt üreticilerimizin süt ırkı hayvanlarının üretilmesi için kullanılan suni tohumlama bedelinin bakanlık tarafından karşılanmasını uygun görür müsünüz?
3. Süt üreticilerimizi desteklemek için İzmir Büyükşehir Belediyemizin uyguladığı "Süt Kuzusu Projesi", hükümetinizin uyguladığı "Okul Sütü Programı" gibi projelerden örneklerle, Türkiye'de bulunan 2 milyon 541 bin Suriyeli mülteciler için de "Mülteci Sütü Programı" uygulanmasını talimat eder misiniz?
4. Bakanlığınız ve bağlı kurum ve kuruluşları aracılığı ile üreticilerimizi desteklemek için neden müdahale alımları yapmıyorsunuz?
5. Ülkemizde üretilen sütün süt tozuna çevrilerek daha uzun süre muhafaza edilmesi yönünde bir çalışmanız mevcut mudur?
6. Süt üreticilerinin her yıl ürünlerini belli bir fiyatın altında satmamaları için neden taban fiyatı belirlenmiyor?
7. Sektörün içinde bulunduğu sorunların giderilmesine ilişkin hangi plan/proje/teşvik ve eylemlerde bulunacaksınız?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1721
Konu :Yazılı Soru Önergesi

18.04.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Mustafa Ali BALBAY'a ait 7/3269 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3269

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA ALİ BALBAY'A AİT 7/3269 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Bakanlığımızca süt üretimini, verimi ve kaliteyi yükseltmek, uygulanan politikaların etkinliğini sağlamak, sektörün öncelikli problemlerinin çözümüne katkıda bulunmak, amacıyla süt üreticilerine önemli destekler verilmektedir.

Bakanlığımızca süt sektöründeki gelişmeler ve süt piyasaları yakından takip edilmekte olup, Dünya fiyatları ve günün koşulları dikkate alınarak gerekli destekleme politikaları belirlenmekte ve uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca çiğ süt desteği, üçer aylık dönemler halinde söz konusu dönem için geçerli olan girdi fiyatları, üretim maliyetleri, çiğ süt satış fiyatları, pariteler, piyasa koşulları incelenerek ve bütçe imkânları ölçüsünde belirlenmekte olup, gerek üreticilerimizin gerekse tüketicilerimizin mağduriyetinin önüne geçilmektedir.

Üretici, özel sektör ve kamu sektörlerinin katılımları ile 2009 yılı içerisinde kurulmuş olan Ulusal Süt Konseyi sayesinde süt üreticilerinin durumu yakından takip edilmektedir. Ulusal Süt konseyinde sektörün tüm paydaşlarının katılımıyla yapılan toplantılarda tavsiye edilen çiğ süt fiyatı belirlenmektedir.

Sanayiye arz edilen çiğ sütün alım ve satımının sözleşmeli usulde yapılması, üretici/üretici örgütü ve alıcı arasında uyulması gereken kuralların belirlenmesi, üretim ve pazarlamada sürdürülebilirliğin sağlanması, arz talep dengesinin oluşturulması ve çiğ süt üretiminde izlenebilirliğin sağlanması amacıyla hazırlanan “Çiğ Sütün Sözleşmeli Usulde Alım Satımına İlişkin Yönetmelik” 16.04.2015 tarihli ve 29328 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu yönetmelik ile; sanayiye aktarılan çiğ sütün sözleşmeli usulde alım satımının zorunlu olduğu, sözleşme bilgilerinin Bakanlıkça kullanılan süt kayıt sistemine kaydedileceği; sözleşme süresi altı aydan az, bir yıldan fazla olamayacağı; çiğ sütün hijyenik şartlara uygun olarak, sözleşmede belirtilen üretim yeri veya yerlerinde üretilceği; alıcı tarafından üreticiye kesif yem verilmesi durumunda süt/yem paritesinin 1,3’ün altında olamayacağı; çiğ sütün fiyatının, pazarlık ile, çiğ sütteki koloni sayısı, somatik hücre sayısı, süt yağı ve protein oranlarını dikkate alarak kalite ve içeriğe göre, süt/ yem paritesine göre veya Ulusal Süt Konseyinin ilan ettiği tavsiye fiyatına göre belirlenebileceği hükme bağlanmıştır.

Üreticinin üretmiş olduğu çiğ sütü, Bakanlığımızdan çalışma izin almış süt işleme tesislerine satan, ulusal düzeyde üst örgütlenmesini tamamlamış bir hayvancılık örgütüne üye olan yetiştiricilere 2009 yılından itibaren, manda, koyun ve keçi sütü ile soğutulmuş inek sütüne farklı olmak üzere litre başına destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Süt kalitesinin artırılmasına yönelik olarak pilot 5 ilimizde ıslah amaçlı süt kalitesinin desteklenmesi projesi uygulanmaktadır. Uygulanan projeyle bütçe imkânları doğrultusunda desteklenen il sayısının artırılması hedeflenmektedir.

Süt piyasasının regülasyonu ve üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla süt arzının fazla olduğu dönemlerde piyasadaki fazla sütün çekilerek süt tozu veya ıslak ürüne işlenmesi teşvik edilmektedir. Süt üreticisi arz fazlalığından kaynaklı düşük fiyat baskısına karşı referans fiyat uygulamasıyla korunmaktadır. Bu düzenleme ile dönemlere göre arz fazlalığından kaynaklanan çiğ süt fiyatlarının mevcut fiyatlardan daha da geriye gitmesi engellenmekte, ithalatta gözetim uygulaması ile piyasanın dış etkilere korunması sağlanmaktadır.

Süt ürünleri ihracatçısının ihraç ettiği ürünlerde kullandığı çiğ sütün, süt tozu eşdeğeri için çiğ süt üreticilerine destekleme ödemesi yapılmaktadır. Bu uygulamada destekleme birim fiyatının tespitinde Bakanlıkça belirlenen üretici referans fiyatı esas alınarak üreticiler fiyat dalgalanmalarına karşı korunmaktadır.

Okul Sütü Programı 2012 yılında başlatılmış olup, halen devam etmektedir. Program sonuçları dikkate alınarak sonraki programlarda yapılan yeni çalışmalar değerlendirilmekte ve uygun olanlar uygulamaya geçmektedir.

Bakanlığımızca piyasaların regülasyonu amacıyla değişik müdahale araçlarını elinde bulunduran Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü üreticinin elindeki arz fazlası çiğ süt sütün, fiyat istikrarının sağlanması amacıyla üretici örgütleri ile yaptığı sözleşmeler kapsamında Ulusal Süt Konseyinin belirlediği taban fiyat üzerinden almaya başlamıştır.

Bakanlığımızca, hayvancılık sektörü öncelikli sektör olarak ele alınmış, sektörün geliştirmesi ve verimliliğin artırılması amacıyla önemli miktarda destek sağlanmış ve birçok proje uygulamaya geçirilmiştir. Bu kapsamda;

- Hayvancılığa 2002 yılında 83 Milyon TL destek verilmiş iken, 2015 yılında 2,9 Milyar TL destek verilmiştir. 2003-2015 döneminde hayvancılığa toplam 17,7 Milyar TL destek sağlanmıştır. Toplam destek miktarı içerisinde hayvancılığın payı 2002 yılında %4,4 iken 2015 yılında %29'a çıkarılmıştır.
- Bakanlığımız tarafından hayvansal ürünlerin işlemesine yönelik yatırımlar ve makine-ekipman alımlarına Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında %50 hibe desteği sağlanmaktadır.
- Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığı ile hayvancılık sektörüne yönelik sübvansiyonlu kredi sağlanmaktadır.
- DAP, GAP, DOKAP ve KOP kalkınma bölgelerindeki illerimizde 2014 yılında başlatılan proje kapsamında, mevcut büyükbaş-küçükbaş hayvancılık işletmelerinin modernizasyonu için ahır-ağıl tadilatı veya yeni inşaata %50, damızlık boğa ile koç-teke alımı için de %80 oranında hibe desteği ödenmektedir. Ayrıca besi materyali üretimini teşvik etmek amacıyla etçi veya kombine ırk ile tohumlama yapılan anaç hayvan başına 350 TL, doğacak buzağıya 150 TL ve soy kütüğüne kayıtlı ise ilave 70 TL olmak üzere toplam 570 TL destek verilmektedir.
- Küçükbaş yetiştiriciliğinin geliştirilmesi amacıyla 2013 yılında başlatılan sertifikalı sürü yönetici programı kapsamında sertifika almış sürü yöneticisi (çoban) istihdam eden işletmelere 5.000 TL destek sağlanmaktadır.
- Ülkemizde büyükbaş hayvan varlığı içerisindeki kültür ırkı hayvan oranının artırılarak hayvan başına verim ve performans değerlerinin artırılmasına yönelik "Soykütüğü ve Önsoykütüğü Projesi" ile "Döl Kontrolü Projesi" uygulanmaktadır.

- Hayvancılık Desteklemeleri kapsamında verilen anaç sığır ve buzağı desteği, ayrıca en hızlı ıslah metodu olan suni tohumlamaya her aşamasında önem verilerek ıslah çalışmalarına ivme kazandırılması hedeflenmektedir.
- Hayvan ırklarının ıslahı konusunda Bakanlığımızca “Hayvan Genetik Kaynakların Korunması”, “Halk Elinde Islah” gibi projeler yürütülmekte, Araştırma Enstitülerimizde çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca, bu kapsamda üniversiteler, STK ve özel sektör ile işbirliği içerisinde de projeler yürütülmektedir.

Kalkınma Projelerinin uygulandığı bölgelerde mevcut anaç sığırlara et verimi yüksek etçi veya kombine ırklarla suni tohumlama yaptırılması teşvik edilerek, damızlık değeri olmayan boğa altı ineklerin safkan etçi ırklarla melezlenmesi çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımızca hayvancılık sektörün geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması amacıyla üreticilerimizin hayvancılığa sağlanan desteklerden azami ölçüde yararlanması amacıyla çalışmalar devam etmekte olup, tamamlanınca kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Ayrıca, Bakanlığımızca işletme bazlı danışmanlık sistemine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu sistemde her bir işletme için faaliyetine göre Bakanlığımızda görev yapan ziraat mühendisi veya veteriner hekimler ilişkilendirilecektir. Böylece üreticilerin bilgi ihtiyaçları karşılanarak işletmenin kontrol ve izlenmesi sağlanacaktır.

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, çalışma ziyaretlerine eşlik eden gazetecilere ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3270)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1. Ankara'daki gazetecilerin temsilcileri kaç gezinizde size eşlik etmişlerdir?
2. Eşlik eden gazete temsilcileri kimlerdir?
3. Sürekli aynı temsilcileri geziye götürdüğünüz iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, bu temsilciler kimlerdir?
4. Bu temsilcilere Bakanlık bütçesinden harcırah, temsil gideri vb. bir ödeme yapıldığı iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, bu ödemeler Bakanlık bütçesinin hangi kaleminden ve ne tutarlarda yapılmıştır?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1705
Konu :Yazılı Soru Önergesi

18.04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :25.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/3270 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3270

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NA AİT
7/3270 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığım döneminde tarımla ilgili konular, ikili ilişkiler ile uluslararası tarımsal organizasyonlar vb. konularda düzenlenen seyahatlere özel olarak herhangi bir gazeteci eşlik etmemiştir.

12.-Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın, Şanlıurfa'da sulama birliklerine elektrik verilmediğine dair iddialara ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3273)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk Çelik** tarafından Anayasanın 98'inci İçtüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

İbrahim AYHAN

HDP Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa ilimiz ülkenin önemli tarım kentlerinden biri olmakla beraber ilimizdeki çiftçilerimiz ciddi sorunlar yaşamaktadırlar. İlimizde pompajla çalışan altı sulama birliğinin (Topçu Gündaş Sulama Birliği:50 bin dekar, Yalınlı Onortak Sulama Birliği:50 bin dekar, Sevimli Polatlar Sulama Birliği:35 bin dekar, Tatar Höyük Sulama Birliği:100 bin dekar, GAP Sulama Birliği:50 bin dekar, Güzelyurt Sulama Birliği:80 bin dekar) bünyesinde bulunan 365 bin dekar tarım arazisinde, sulama birliklerine elektrik verilmemesinden kaynaklı sulama yapılamamaktadır. Sulama birliklerine elektrik verilmeme sebebinin sulama birliklerinin elektrik borçlarından kaynaklandığı iddia edilmektedir. Enerji fiyatlarının yüksekliği bu konuda önemli bir etkidir.

24.12.2015 tarihli gazetelerde, Akçakale'den gelen sulama birlikleri temsilcilerini kabulünüzde, suyu kesilen 4 sulama birliğinin elektriklerinin verilmesi için ilgili yerlerle telefon görüşmesi yaptığınız, sulama birliğine üye çiftçilerin 2015 elektrik borçlarının, 2016 yılı tarımsal desteklemelerinden kesilmesi konusunda taahhüt vermeleri ve elektrik dağıtım şirketinin de birliklerin elektriğini açması konusunda mutabakat sağladığınız ifade edilmektedir. Yine aynı gazetelerde, "Bakan Çelik, tarımsal üretim faaliyetlerinin zarar görmemesi için şimdilik bu şekilde geçici çözüm sağladıklarını ancak bunu DSİ Genel Müdürlüğü aracılığıyla kökten çözecekleri müjdesini verdi." İfedeleri yer almaktadır.

Ancak sulama birlikleri, 2016 yılı tarımsal desteklemelerinden kesilmesi konusunda taahhüt vermelerine rağmen elektrik dağıtım şirketinin altı sulama birliğine elektrik vermediği iddia edilmektedir.

Ayrıca elektrik borcu olmadığı halde sulama birliği borcundan dolayı elektrik alamayan çiftçiler ciddi mağduriyet yaşamaktadırlar.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa'da altı sulama birliğine elektrik verilmediği iddiaları doğrumudur? Doğru ise sulama birliklerine elektrik verilmemesinin nedeni nedir?
2. Sulama birliğine üye çiftçilerin 2015 elektrik borçlarının, 2016 yılı tarımsal desteklemelerinden kesilmesi konusunda taahhüt vermeleri ve elektrik dağıtım şirketinin de birliklerin elektriğini açması konusunda mutabakat sağladığınız iddiaları doğru mudur?
3. Çiftçileri 2015 elektrik borçlarının, 2016 yılı tarımsal desteklemelerinden kesilmesi konusunda taahhüt vermelerine rağmen elektrik dağıtım şirketinin altı sulama birliğine elektrik vermediği iddia doğru mudur?
4. Elektrik borcu olmadığı halde sulama birliği borcundan dolayı elektrik alamayan çiftçilerin mağduriyetini nasıl değerlendirmektesiniz? Bu mağduriyetin giderilmesi konusunda herhangi bir çalışmanız mevcut mudur? Mevcut ise bu çalışmalar nelerdir?
5. Sorunun çözümü konusunda ilgili diğer bakanlıklar ile koordineli bir çalışmanız mevcut mudur? Mevcut ise bu çalışmalarınız nedir/ne aşamada? Mevcut değil ise böyle bir çalışma başlatmayı düşünüyor musunuz?
6. Tarımsal sulama alanında kullanılan enerjinin fiyatının düşürülmesi konusunda herhangi bir çalışmanız mevcut mudur? Değilse bu yönlü bir çalışma başlatmayı düşünüyor musunuz?
7. Tarımsal sulama alanında alternatif enerji kullanımı konusunda herhangi bir çalışmanız mevcut mudur?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1704
Konu :Yazılı Soru Önergesi

13/04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :25.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Şanlıurfa Milletvekili Sayın İbrahim AYHAN'a ait 7/3273 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3273

**ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ SAYIN İBRAHİM AYHAN'A AİT 7/3273 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Önergede bahsi geçen elektrik piyasası ile ilgili hususlar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, sulama birliklerine yönelik konular ise Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın görev alanında bulunmakta olup, bu kapsamda yapılacak çalışmalara Bakanlığımız görev alanı içerisinde gerekli katkı ve destek sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca, aşırı sulamanın önlenmesi, etkin sulama ile toprak ve su kaynaklarımızın korunmasına yönelik destekler verilmekte ve yıl boyunca eğitim ve yayım faaliyetleri yürütülmektedir. Bakanlığımızca "Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı" kapsamında "Toplu ve Bireysel Basınçlı Sulama Sistemleri" ile 2012 yılından itibaren "Güneş Enerjili Sulama Sistemlerinin" kurulumuna %50 hibe desteği verilmektedir. Bu kapsamda 2012-2015 döneminde 82 adet Güneş Enerjili Sulama Sistemi projesine 1 Milyon 783 Bin TL hibe desteği verilmiş olup, 2016 yılında da söz konusu projelere %50 hibe desteği verilecektir.

Diğer taraftan, tarımsal sulamada kullanılan enerji giderlerini, diğer maliyetleri ve sulama suyu miktarını en aza indiren sulama teknikleri ve ileri teknoloji ürünü sistemlerin projelendirilmesi ve kurulması konusunda Bakanlığımızca hibe desteği, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından da sübvansiyonlu kredi desteği sağlanmaktadır.

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de hayvancılığın geliştirilmesine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3274)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sn. Faruk ÇELİK tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 29.02.2016

Ömer Fethi GÜNER

Niğde Milletvekili

Niğde İli tarım ve hayvancılık ile geçim sağlanan bir ildir. Niğde'de coğrafi konum olarak da sanayinin oluşması tarım ve hayvancılığa bağlıdır. Tarım ve hayvancılıkta mutlaka entegre tesislere gereksinim vardır. Niğde ilinde hayvancılığın gelişmesi için Hayvancılık Organize Sanayi Bölgesi kurulması ihtiyaçtır.

1-Hayvancılığın yaygın olduğu Kızılca-Çukurkuyu bölgesinde Hayvancılık Organize Sanayi Bölgesi kurulması düşünülmekte midir? Bu konuda başlatılmış bir çalışma var mıdır?

2-Niğde ilinde büyükbaş, küçük baş hayvan sayıları ve kanatlı hayvan sayıları son beş yılda rakamsal olarak toplam nedir?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1703
Konu :Yazılı Soru Önergesi

18.04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :25.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'e ait 7/3274 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3274

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'E AİT 7/3274 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Niğde İlimizden Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulması ile ilgili herhangi bir başvuru bulunmamakta olup, Tarıma Dayalı Hayvancılık İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulması ile ilgili talep olduğunda, ilgili mevzuat doğrultusunda değerlendirmeye alınacaktır.

Ayrıca, hayvancılık istatistiklerine ilişkin veriler düzenli olarak TÜİK tarafından kurumsal web sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

14.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, fındık fiyatlarına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3275)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

ANKARA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Gıda Tarım Ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince saygıyla talep ederim.01.03.2016

Av. Mahmut Tanal
İstanbul Milletvekili

Bazı web sayfalarında yer alan haberlere dayanarak 2014-2015 yıllarında 22 lira olan fındık fiyatlarının 9 liraya kadar düşmesi üreticiyle alıcıları karşı karşıya getirmiştir.

2014-2015 yıllarında bir dönem 22 liraya kadar çıkan fındık fiyatlarının, 2016 yılı içinde 9 liraya kadar gerilediği vatandaşlardan gelen şikâyetlerle tarafımıza ulaşmaktadır. Yaşanan büyük fiyat kaybı sonrasında üretici birlikleri, en büyük fındık alıcıları arasında yer alan Nutella'nın üreticisi Ferrero'nun yarattığı tekel sistemi ile fındık fiyatlarını düşürdüğünü iddia etmektedirler.

Düzce ilinde ve ülke genelinde fındık üreticilerimizin yaşadığı sıkıntılar, karşılaştıkları zorluklar, olumsuzluklar ve sorunlar neticesinde aşağıdaki sorularımın cevaplanması gereği doğmuştur.

- 1) Önergenin verildiği tarih itibarıyla üreticiden alınan fındığa kilogram başına ne kadar fiyat verilmektedir?
- 2) 2011 yılından önergenin verildiği tarihe kadar yıllara göre ayrı ayrı belirtilmek üzere üreticiden alınırken fındığa verilen fiyatlar ne şekilde olmuştur?
- 3) Vatandaşlarımızdan gelen şikâyetlere dayanarak üreticinin fındık fiyatlarının düşük olmasından ve bazı belirgin firmaların piyasayı etkilemesinden dolayı mağdur edildiği iddiaları doğru mudur? İddialar doğru ise üreticinin mağdur edilmesinin gerekçesi nedir?
- 4) Fındık fiyatlarını belli sektörlerin belirlediği iddialarına dayanarak üreticinin mağdur edilmesini önlemek ve üreticimizin emeğinin karşılığını tam anlamıyla alabilmesini sağlamak için uygulanması düşünülen bir eylem planı var mıdır? Varsa planın içeriği/kapsamı ne şekildedir? Uygulanması düşünülen bir eylem planı varsa ne zaman uygulanacaktır?
- 5) 2016 yılı içinde üreticimizin mağdur edilmemesi adına destekleme alımı yapılacak mıdır? Yapılacaksa ne kadar destekleme alımı yapılacaktır? Destekleme alımı yapılacaksa ne zaman yapılacaktır?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1702
Konu :Yazılı Soru Önergesi

18/04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :25.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Av. Mahmut TANAL'a ait 7/3275 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3275

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. MAHMET TANAL'A AİT 7/3275 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca fındık sektörüne yönelik, üretim, tüketim, piyasa durumu, dış ticaret, fiyat değişimleri vb. tüm unsurlar takip edilmekte ve ilgili tüm birimlerle işbirliği içinde ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Fındık üreticilerine verilen alan bazlı destek uygulamasına 2015 üretim yılında da devam edilecektir. 2001/3267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile fındık üretimine izin verilen 16 İl ve 123 İlçede ruhsatlı alanlarda fındık üretimi yapan fındık üretici belgesine sahip üreticilere 2015 yılı ürünü için 170 TL/da alan bazlı gelir desteği verilecektir. Destek ödemesinin 2016 yılı Haziran ayında yapılması planlanmaktadır. 2009-2015 döneminde üreticilere toplam 4,4 Milyar TL alan bazlı destek, 3,8 Milyon TL telafi edici ödeme desteği verilmiştir. Ayrıca fındık üreticilerine mazot, gübre ve toprak analizi gibi destekler de verilmektedir.

Yapılan bu destekler ve uygulanan politikalar üreticilerimize ve piyasalara önemli katkı sağlamış olup, Bakanlığımızca fındık sektörü yakından takip edilmektedir.

15.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, et üreticilerine verilen teşvik ve desteklere ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3276)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik tarafından yazılı olarak yanıtlanması talebimi saygılarımla dilerim.
02.03.2016

Doç. Dr. Okan GAYTANCIOĞLU
Edirne Milletvekili

Ülkemizde daha önce ki yıllarda besi desteği hayvan başına 300 TL/baş olarak verilmekteyken 2015 yılında bu destek 150 TL/baş düşürülmüştür. Kırmızı et fiyatlarının tartışıldığı günümüzde besicilik desteğinin azaltılması ya da destek dışı kalması, destekleme bütçesinde destekleme kalemi olarak yer almaması kırmızı et üretimi miktarı açısından çok önemlidir. Bu tür desteklemeler erken kesimleri önlemekte, hastalıklarla mücadelede önemli bir etken olmakta ve Avrupa Ülkeleri de besiciliği desteklemektedir. Buna göre;

1. Bu yıl üreticilere besicilik desteği verilecek midir?
2. Besicilik desteği verilecekse miktarı ne kadar olacaktır?
3. Besicilik desteklemesine destekleme bütçesinde destekleme kalemi olarak yer vermeyi düşünüyor musunuz?
4. Maliye Bakanlığı'nın ilgili tebliğine göre desteklemelerden yüzde 2 Gelir Vergisi kesilmektedir? Bu verginin düşürülmesine yönelik bir çalışmanız var mıdır?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1701
Konu :Yazılı Soru Önergesi

18/04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :25.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Edirne Milletvekili Sayın Doç. Dr. Okan GAYTANCIOĞLU'na ait 7/3276 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3276

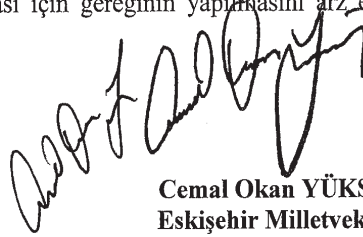
**EDİRNE MİLLETVEKİLİ SAYIN DOÇ. DR. OKAN GAYTANCIOĞLU'NA AİT
7/3276 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca, hayvancılık sektörü öncelikli sektör olarak ele alınmış, sektörün geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması amacıyla hayvancılık destekleri daha da etkinleştirilmiştir. Bu kapsamda üreticilerimizin hayvancılığa sağlanan desteklerden azami ölçüde yararlanması amacıyla çalışmalar devam etmekte olup, tamamlanınca detayları kamuoyu ile paylaşılacaktır.

16.- Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in, şeker pancarı ekimine ve kota uygulanmasının oluşturduğu mağduriyetlere ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3552)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. maddesine uygun olarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim.
09.02.2016

Cemal Okan YÜKSEL
Eskişehir Milletvekili

Çiftçiye toprağa bağlayan, hem tarımda hem de fabrikalarda binlerce ailenin geçim kaynağı olan şeker pancarının en önemli özelliklerinden biri de; birim alanda en az su tüketen bitki grubu olmasına karşın, eşit alana sahip bir ormandan 3 kat daha fazla oksijen üretmesidir. Şeker pancarı milyonlarca tonluk taşıma hacmi yaratarak, taşımacılık sektöründe de binlerce kişinin kazanç kapısıdır. Dünyada şeker pancarı üretimi yapabilen ülkeler bunu teşvik ederken, üretimini ve üretim kalitesini artırırken, ülkemizin bu konudaki gerileyişi son derece düşündürücüdür. Bu doğrultuda olmak üzere;

- 1- 2002 yılından bu yana; Türkiye'de şeker pancarı ekimi yapılan arazi dönümü ve elde edilen ürün miktarı grafiklere ne şekilde yansımıştır?
- 2- 2015 döneminde Türkiye'de hedeflenen şeker pancarı üretiminin kaç ton altında kalmıştır? Buna karşın ülke çapında toplam kaç TL kota cezası uygulanmıştır?
- 3- Şeker Pancarı üretiminde kullanılan tohumun yüzde kaçını ithal, yüzde kaçını yerli tohumdur?
- 4- 2002 yılından bu yana yerli tohum üretimindeki artış veya düşüş grafiklere ne şekilde yansımıştır?
- 5- 2002 yılından bu yana Türkiye'deki şeker polar yüzdesindeki artış veya düşüş grafiklere ne şekilde yansımıştır?
- 6- Şeker Pancarı üretiminde Avrupa ülkeleri içerisindeki yerimiz nedir?
- 7- Ülkemizde uygulanan yüksek yoğunlukta tatlandırıcı (YYT) kotası kaçtır?
- 8- Yüksek yoğunlukta tatlandırıcı (YYT) ithalatı, 2002 yılından bu yana grafiklere ne şekilde yansımıştır?
- 9- Bakanlık yetkililerinize göre, Türkiye toprakları şeker pancarı üretimine elverişli midir?

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1726
Konu :Yazılı Soru Önergesi

18.04.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29/03/2016 tarih ve 43452547-120.07-26966 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Eskişehir Milletvekili Sayın Cemal Okan YÜKSEL'e ait 7/3552 ait esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığınızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3552

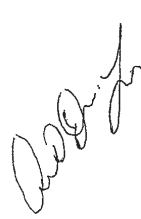
**ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN CEMAL OKAN YÜKSEL'E AİT 7/3552 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Şeker üretimi ile ilgili düzenlemeler 19/04/2001 tarih ve 24378 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4634 sayılı Şeker Kanunu kapsamında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilişkili kuruluşu olan Şeker Kurumu ve Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bağlı olan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. tarafından yürütülmekte olup, bu kapsamda yürütülen çalışmalara Bakanlığımızca gerekli katkı sağlanmaktadır.

17.- Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in, Eskişehir'deki şeker pancarı ekimine ve çiftçilerin kota uygulanması nedeniyle oluşan mağduriyetlerine ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3553)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. maddesine uygun olarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 09.02.2016

Cemal Okan YÜKSEL
Eskişehir Milletvekili

Çiftiği toprağı bağlayan, hem tarımda hem de fabrikalarda binlerce ailenin geçim kaynağı olan şeker pancarının en önemli özelliklerinden biri de; birim alanda en az su tüketen bitki grubu olmasına karşın, eşit alana sahip bir ormandan 3 kat daha fazla oksijen üretmesidir. Şeker pancarı milyonlarca tonluk taşıma hacmi yaratarak, taşımacılık sektöründe de binlerce kişinin kazanç kapısıdır. Doğayla uyumu, üretiminden sağlanan yan ürünlerin çeşitliliğı ile tarım sektörünün gözdesi olması gereken Şeker Pancarı, Eskişehirli çiftçilerin de en önemli geçim kaynaklarından birisidir. Özellikle son 2 yıldır düşen üretim miktarı ve polar yüzdesi nedeniyle zor zamanlar geçiren çiftçiler, bunlar yetmezmiş gibi üretim sonrası bir de kota cezasına maruz bırakılıyor. Dünyada şeker pancarı üretimi yapabilen ülkeler bunu teşvik ederken, üretimini ve üretim kalitesini artırırken, ülkemizin bu konudaki gerileyişi son derece düşündürücüdür. Bu doğrultuda olmak üzere;

- 1- Şeker pancarı üreticisinden 'Kota borcu' adı altında kesilen kota cezası, güncel haliyle hangi illerde uygulanmaktadır?
- 2- 2015 döneminde Eskişehir ilinde kaç dönüm arazide kaç ton şeker pancarı üretilmiştir?
- 3- Eskişehir ili üreticisi, hedeflenen şeker pancarı üretiminin kaç ton altında kalmıştır, buna karşın kaç TL kota cezası uygulanmıştır?
- 4- 2002 yılından bu yana Eskişehir ili yerelindeki şeker polar yüzdesindeki artış veya düşüş grafiklere ne şekilde yansımıştır?
- 5- Bakanlık yetkililerinize göre; Eskişehir ili toprakları şeker pancarı üretimine elverişli midir?
- 6- Bakanlığınızın 'Kota borcu' adı altında kesilen kota cezalarının kaldırılmasına ilişkin bir çalışması var mıdır?

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1725
Konu :Yazılı Soru Önergesi

18.04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29/03/2016 tarih ve 43452547-120.07-26966 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Eskişehir Milletvekili Sayın Cemal Okan YÜKSEL'e ait 7/3553 ait esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3553

**ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN CEMAL OKAN YÜKSEL'E AİT 7/3553 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Şeker üretimi ile ilgili düzenlemeler 19/04/2001 tarih ve 24378 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4634 sayılı Şeker Kanunu kapsamında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilişkili kuruluşu olan Şeker Kurumu ve Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bağlı olan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. tarafından yürütülmekte olup, bu kapsamda yürütülen çalışmalara Bakanlığımızca gerekli katkı sağlanmaktadır.

18.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın, Antalya'nın Gündoğmuş ilçesindeki bir yaylanın statüsüne ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3554)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim. 07.03.2016

Prof. Dr. Mustafa AKAYDIN
Antalya Milletvekili

Antalya'nın Gündoğmuş ilçesine bağlı sınırları içerisindeki Söbüçimen Yaylası'nın 4342 sayılı Mera Kanununa göre Alanya'nın 2012 yılındaki 6360 sayılı kanunun yürürlüğe girişine kadar belde statüsünde bulunan Türkler Mahallesi sakini vatandaşlarımıza tahsis edildiği bilinmektedir. Kanun, mera, yaylak ve kışlak statüsündeki arazilerin hiçbir şekilde özel mülkiyete geçirilemeyeceğini, amacı dışında kullanılamayacağını, zaman aşımına tabi olmayacağını, sınırlarının daraltılamayacağını; yalnızca yönetmeliğe uygun olarak kiralanabileceğini hükme bağlamaktadır.

2013 yılında Antalya Milletvekili ve mevcut Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun aile üyelerinin Gündoğmuş İlçe Tarım ve Mal Müdürlüklerine başvurarak Söbüçimen Yaylası üzerinde imar izni istedikleri fakat ilgili mercilerden ret aldıkları, içinde bulunduğumuz dönemde yeniden başvuru yapmaya hazırlandıkları aktarılmaktadır.

- 1) Önergeye konu olan Söbüçimen Yaylası, 4342 sayılı yasa uyarınca 5A olarak da bilinen kadim mera statüsünde mi, yoksa kurulan özel komisyonla 5B statüsünde mi tahsis edilmiştir? 5A statüsünde ise kullanım hakkını belirleyen resmi hudutnâme, 5B statüsünde ise komisyon kararına göre yayla üzerinde Türkler Mahallesi sakinleri hariç hak sahibi mevcut mudur?
- 2) Son yerel düzenlemeler uyarınca Türkler Mahallesi sakinlerinin, yerleşim yerlerinin belde statüsü taşıdığı dönemdeki kazanılmış hakları korunmakta mıdır?
- 3) Yaylanın, Çavuşoğlu ailesine kiralama yoluyla tahsisine dair herhangi bir talep ya da başvuru yapılmış mıdır?

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610-1724

18.04.2016

Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29/03/2016 tarih ve 43452547-120.07-26966 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Antalya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Mustafa AKAYDIN'a ait 7/3554 ait esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3554

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. MUSTAFA AKAYDIN'A AİT 7/3554
ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca, 4342 sayılı Mera Kanunu çerçevesinde meraların korunması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmakta, tespit, tahdit ve tahsis çalışmaları yürütülmektedir. 4342 Sayılı Mera Kanununun “Mera, Yaylak ve Kışlakların Korunma, Bakım ve Islahı” başlıklı 4. Bölümünün 19. Maddesinde yer alan hükümlerde meraların korunmaları amaçlanmıştır.

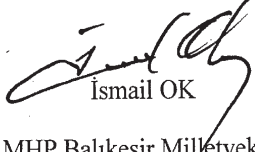
Antalya İli, Gündoğmuş İlçesi mülki sınırları içerisinde bulunan Söbüçimen Yaylasının tespit, tahdit ve tahsis çalışmaları 4342 sayılı Mera Kanunun 5/a maddesi kapsamında tamamlanmış ve Söbüçimen Yaylası, Alanya İlçesi Türkler Mahallesi halkına tahsis edilmiştir. Ayrıca, Türkler Mahallesi halkının Söbüçimen Yaylasındaki hakları Mera Kanunu kapsamında korunmaktadır.

Diğer taraftan Söbüçimen Yaylasının önergede bahsi geçen aileye kiralama yoluyla tahsisine ilişkin Bakanlığımıza ulaşan herhangi bir talep ya da başvuru bulunmamaktadır.

19.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, gıda teknolojisi mezunlarına ilişkin sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/3559)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı **Faruk ÇELİK** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim. /..... /2015

İsmail OK
MHP Balıkesir Milletvekili

515 bin ürün ve firmaya denetimler gerçekleştiren Bakanlık, bu yılın ilk 10 ayında 438 bin denetim gerçekleştirdi. Bu kapsamda, tüketicilerin haklarının korunması için görev yapan 5 bini aşkın denetim ordusu önümüzdeki yıl genişletilecek. Denetim elemanı alımları 2015 yılında başlayarak 2018 yılına kadar 25 bin kişilik denetim ordusu oluşturulacağı söylenmektedir.

Bu konular ile ilgili olarak ;

- 1- Geçen yıl ilk defa mezun veren Gıda Teknolojisi Mezunları için kadro ihdası düşünüyor musunuz?

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-1 723
Konu :Yazılı Soru Önergesi

18.04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 29/03/2016 tarih ve 43452547-120.07-26966 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Balıkesir Milletvekili Sayın İsmail OK'a ait 7/3559 ait esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/3559

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN İSMAİL OK'A AİT 7/3559 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız bütçe imkânları çerçevesinde personel istihdamı yapabilmekte olup, 2016 yılı ve sonraki yıllarda Bakanlığımıza tahsis edilecek açıktan ve naklen atama kontenjanı dâhilinde, Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) sonucuna göre kadro ve hizmet ihtiyacı doğrultusunda branşlarla birlikte Gıda Teknolojisi Bölümü mezunu alımı yapılması planlanmaktadır.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 1

75'İNCİ BİRLEŞİM
19 NİSAN 2016 SALI
SAAT: 15.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun 18.4.2016 Pazartesi günü Gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmında yer alan 11/7 esas numaralı Gensoru önergesinin 19.4.2016 Salı günü Birleşimde, 11/8 esas numaralı Gensoru önergesinin 21.4.2016 Perşembe günü Birleşimde görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 18.4.2016 tarihli 74’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun;

19 ve 26 Nisan 2016 Salı günü birleşimlerinde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

20 ve 27 Nisan 2016 Çarşamba günü birleşimlerinde Sözlü Soruların görüşülmemesi,

Yukarıda belirtilen Çarşamba günü birleşimlerde Genel Kurulun saat 14.00’te toplanması,

Yukarıda belirtilen birleşimlerin dışında, 26’ncı Dönem 1’inci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 - 24.00, Çarşamba ve Perşembe günleri 14.00 – 24.00 saatleri arasında;

Çalışmalarını sürdürmesi,

170 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 5’inci maddelerden, ikinci bölümünün 6 ila 12’nci maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.3.2016 tarihli 59’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 22, 25 ve 29 Nisan 2016 Pazartesi ve Cuma günleri saat 14.00’te toplanarak, bu günkü birleşimlerinde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 31.3.2016 tarihli 64’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun;

19 Nisan 2016 Salı günü Birleşiminde 5 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, 20 Nisan 2016 Çarşamba günü Birleşiminde 24 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, 21 Nisan 2016 Perşembe günü Birleşiminde 29 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, 22 Nisan 2016 Cuma günü Birleşiminde 31 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, 25 Nisan 2016 Pazartesi günü Birleşiminde 33 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, 26 Nisan 2016 Salı günü Birleşiminde 35 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, 27 Nisan 2016 Çarşamba günü Birleşiminde 37 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, 28 Nisan 2016 Perşembe günü Birleşiminde 39 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, 29 Nisan 2016 Cuma günü Birleşiminde 41 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, Yukarıda belirtilen birleşimlerinde gece 24.00’te günlük programın tamamlanamaması halinde günlük programın tamamlanmasına kadar,

Çalışmalarını sürdürmesi,

277 ve 278 Sıra Sayılı Kanun Tasarılarının İhtüzüğün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi,

277 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 5’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dahil olmak üzere 6 ila 13’üncü maddelerden oluşması,

278 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 22’nci maddelerden, ikinci bölümünün 23 ila 38’inci maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.4.2016 tarihli 73’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

20.4.2016 Çarşamba - Saat: 10.00

21.4.2016 Perşembe - Saat: 10.00

* Avrupa Birliği Uyum Komisyonu

20.4.2016 Çarşamba – Saat: 15.00

*Meclis Araştırması Komisyonu

(Aile Bütünlüğünün Korunması)

21.4.2016 Perşembe – Saat: 11.00

* Dışişleri Komisyonu

20.4.2016 Çarşamba - Saat: 11.00

* Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu

20.4.2016 Çarşamba - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

75'İNCİ BİRLEŞİM

19 NİSAN 2016 SALI

SAAT: 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Taşeron İşçilerinin Kadrolu İşçi Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/283) İçtüzüğü'nün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önerge

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Ankara ve İstanbul'da Meydana Gelen Dört Ayrı Terör Saldırısı Öncesi Gerekli Önlemleri Almadığı İddiasıyla İçişleri Bakanı Efkân Ala Hakkında Bir Gensoru Açılmasına İlişkin Önergesi (11/7) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 11.04.2016) (Dağıtma Tarihi: 12.04.2016)

2.- Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Levent Gök ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; Eğitim ve Öğretim Faaliyetlerinin Niteliğini Düşürdüğü ve Çocuklara Yönelik İstismar Vakalarının Artmasına Neden Olduğu İddiasıyla Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı Hakkında Bir Gensoru Açılmasına İlişkin Önergesi (11/8) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 11.04.2016) (Dağıtma Tarihi: 12.04.2016) (**Görüşme Günü: 21.04.2016**)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

- 1.- **(S. Sayısı: 279)** Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınırışan Veri Akışına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/692) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2016) (X)
- 2.- **(S. Sayısı: 280)** Velayet Sorumluluğu ve Çocukların Korunması Hakkında Tedbirler Yönünden Yetki, Uygulanacak Hukuk, Tanıma, Tenfiz ve İşbirliğine Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/697) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2016) (X)
- 3.- **(S. Sayısı: 281)** Çocuk Nafakası ve Diğer Aile Nafaka Türlerinin Uluslararası Tahsiline İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/698) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2016) (X)
- 4.- **(S. Sayısı: 278)** Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı (1/695) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.04.2016) (**)
- 5.- **(S. Sayısı: 277)** Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/688) ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.04.2016) (**)
- 6.- **(S. Sayısı: 170)** İş Kanunu ile Türkiye İş Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/597) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (**)
- 7.- **(S. Sayısı: 248)** Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/672) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.03.2016) (X)
- 8.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)
- 9.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)
- 10.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)
- 11.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)
- 12.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) (X)

() İktüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.**
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

13.- **(S. Sayısı: 29)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Fransız Toplumu Hükümeti, Valonya Hükümeti ve Brüksel-Başkent Bölgesi Fransız Toplumu Komisyonu Heyeti Arasında Kültür, Eğitim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 30)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Arasında Türkiyede Bir Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/327) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 32)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 33)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/334) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 34)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 35)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 36)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 37)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 38)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 39)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 40)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 41)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

26.- (S. Sayısı: 42) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/347) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

27.- (S. Sayısı: 43) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

28.- (S. Sayısı: 44) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

29.- (S. Sayısı: 45) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

30.- (S. Sayısı: 48) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) (X)

31.- (S. Sayısı: 46) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

32.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

33.- (S. Sayısı: 49) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

34.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) (X)

35.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) (X)

36.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

37.- (S. Sayısı: 56) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

38.- (S. Sayısı: 57) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

39.- (S. Sayısı: 58) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

40.- (S. Sayısı: 59) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) (X)

41.- (S. Sayısı: 62) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/345) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.01.2016) (X)

42.- (S. Sayısı: 88) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) (X)

43.- (S. Sayısı: 69) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

44.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

45.- (S. Sayısı: 71) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

46.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

47.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (X)

48.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

49.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

50.- (S. Sayısı: 76) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

51.- **(S. Sayısı: 77)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 78)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 79)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 80)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psicotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 81)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 82)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 83)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 84)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 89)** Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 90)** Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 91)** Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 92)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 93)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 94)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 99)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 100)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 101)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

73.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

74.- **(S. Sayısı: 106)** Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

76.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

77.- (S. Sayısı: 107) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/444) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

78.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

79.- (S. Sayısı: 112) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) (X)

80.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

81.- (S. Sayısı: 113) Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

82.- (S. Sayısı: 114) Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

83.- (S. Sayısı: 115) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

84.- (S. Sayısı: 116) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

85.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/465) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

86.- (S. Sayısı: 121) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

87.- (S. Sayısı: 122) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

88.- (S. Sayısı: 124) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

89.- (S. Sayısı: 125) Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) (X)

90.- **(S. Sayısı: 126)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/485) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

91.- **(S. Sayısı: 127)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/486) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

92.- **(S. Sayısı: 128)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/488) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

93.- **(S. Sayısı: 129)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/489) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

94.- **(S. Sayısı: 130)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/491) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

95.- **(S. Sayısı: 131)** Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/459) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

96.- **(S. Sayısı: 132)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında İade Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/500) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

97.- **(S. Sayısı: 133)** Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna Hersek Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/501) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

98.- **(S. Sayısı: 135)** Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

99.- **(S. Sayısı: 138)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/350) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

100.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

101.- **(S. Sayısı: 143)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

102.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

103.- **(S. Sayısı: 134)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

104.- (S. Sayısı: 137) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/331) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

105.- (S. Sayısı: 139) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

106.- (S. Sayısı: 141) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/493) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

107.- (S. Sayısı: 153) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/490) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

108.- (S. Sayısı: 156) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

109.- (S. Sayısı: 158) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/477) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

110.- (S. Sayısı: 159) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/473) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

111.- (S. Sayısı: 160) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/467) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

112.- (S. Sayısı: 172) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/423) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

113.- (S. Sayısı: 173) Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/442) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

114.- (S. Sayısı: 174) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

115.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

116.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/409) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

117.- (S. Sayısı: 181) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/507) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) (X)

118.- (S. Sayısı: 140) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

119.- (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askerî Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

120.- (S. Sayısı: 145) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/515) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

121.- (S. Sayısı: 150) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

122.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/400) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

123.- (S. Sayısı: 154) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/503) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

124.- (S. Sayısı: 155) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/495) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

125.- (S. Sayısı: 166) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/426) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

126.- (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/524) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

127.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/527) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) (X)

128.- (S. Sayısı: 146) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Makedonya Cumhuriyetinin Kazakistan Cumhuriyetindeki Temsilinin Türkiye Cumhuriyeti Astana Büyükelçiliği İmkânlarından Yararlanılarak Gerçekleştirilmesine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/519) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

129.- (S. Sayısı: 157) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/492) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

130.- (S. Sayısı: 162) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/390) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

131.- (S. Sayısı: 163) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/388) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

132.- (S. Sayısı: 164) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/391) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

133.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/425) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

134.- (S. Sayısı: 169) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı (1/510) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

135.- (S. Sayısı: 171) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/393) ve Tarım, Orman ve Köyşleri ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

136.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.03.2016) (X)

137.- (S. Sayısı: 161) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/466) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

138.- (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

139.- (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/521) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

140.- (S. Sayısı: 180) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 24 Mart 2008 Tarihinde İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

141.- (S. Sayısı: 184) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/482) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

142.- (S. Sayısı: 190) Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/615) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) (X)

143.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/624) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.03.2016) (X)

144.- (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/579) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

145.- (S. Sayısı: 187) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

146.- (S. Sayısı: 188) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/622) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

147.- (S. Sayısı: 189) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

148.- (S. Sayısı: 191) Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/616) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

149.- (S. Sayısı: 193) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/625) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

150.- (S. Sayısı: 194) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Norveç Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/626) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

151.- (S. Sayısı: 195) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/627) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.03.2016) (X)

152.- (S. Sayısı: 196) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthal ve İhracının, Transitinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/396) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

153.- (S. Sayısı: 197) 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/474) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

154.- (S. Sayısı: 201) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

155.- (S. Sayısı: 203) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/547) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

156.- (S. Sayısı: 204) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

157.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/549) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

158.- (S. Sayısı: 208) Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/475) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

159.- (S. Sayısı: 209) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

160.- (S. Sayısı: 210) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/551) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

161.- (S. Sayısı: 211) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/554) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

162.- (S. Sayısı: 212) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/556) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

163.- (S. Sayısı: 216) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

164.- (S. Sayısı: 217) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/569) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

165.- (S. Sayısı: 218) Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

166.- (S. Sayısı: 219) Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/420) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

167.- (S. Sayısı: 220) Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/530) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

168.- (S. Sayısı: 221) Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/531) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

169.- (S. Sayısı: 222) Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

170.- (S. Sayısı: 223) Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

171.- (S. Sayısı: 225) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında Sanayi ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/538) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

172.- (S. Sayısı: 226) Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/476) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

173.- (S. Sayısı: 227) 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/478) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

174.- (S. Sayısı: 228) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/397) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

175.- (S. Sayısı: 229) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/398) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

176.- (S. Sayısı: 230) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

177.- (S. Sayısı: 231) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/421) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

178.- (S. Sayısı: 232) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/560) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

179.- (S. Sayısı: 233) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/561) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

180.- (S. Sayısı: 234) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/566) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

181.- (S. Sayısı: 235) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Mali İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/581) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

182.- (S. Sayısı: 236) 3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

183.- (S. Sayısı: 238) Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 2 Haziran 1987 Tarihinde Ankarada İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/505) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

184.- (S. Sayısı: 239) Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/526) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

185.- (S. Sayısı: 242) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cibutide TİKA Program Koordinasyon Ofisi Kurulmasına ve Teknik İşbirliğine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/578) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

186.- (S. Sayısı: 244) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/552) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

187.- (S. Sayısı: 246) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/559) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

188.- (S. Sayısı: 249) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/344) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

189.- (S. Sayısı: 250) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/339) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

190.- (S. Sayısı: 251) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/468) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

191.- (S. Sayısı: 252) Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/504) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

192.- (S. Sayısı: 259) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/595) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

193.- (S. Sayısı: 261) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/328) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

194.- (S. Sayısı: 262) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

195.- (S. Sayısı: 264) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/523) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

196.- (S. Sayısı: 265) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/605) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

197.- (S. Sayısı: 271) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/607) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

198.- (S. Sayısı: 275) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 279

**Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması
Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine
Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri
Akışına İlişkin Protokolün Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
(1/692) ve Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/692 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Gerekçesi4

• Dışışleri Komisyonu Raporu6

• Tasarı Metni8

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin8

• Protokol Metni9

• Beyan12

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1006-1006

22/3/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 21/3/2016 tarihinde kararlaştırılan “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/692)	
ESAS	Dışışleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu

GEREKÇE

Kişisel verilerin korunması, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi bilinciyle her geçen gün daha da önem kazanmış ve temel insan haklarından biri haline dönüşmüştür. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlaşması, bilgiye erişimin kolaylaşması ve bilhassa internet ve telefon gibi teknolojilerin günlük hayatımızda artan rolleriyle birlikte, kişisel verilerin korunmasında ulusal ve uluslararası birtakım standartların benimsenmesi zorunlu hale gelmiştir. Nitekim, birçok ülkede kişisel verilerin korunmasına ilişkin detaylı yasal düzenlemelerin benimsendiği ve bu alandaki yasal mevzuata uygunluğu denetleyici çeşitli yapıların oluşturulduğu görülmektedir.

Avrupa Konseyi (AK) bünyesinde hazırlanarak 8 Kasım 2001 tarihinde Strazburg’da imzaya açılan ve 1 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe giren “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi”ne Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına İlişkin Protokol”, kişisel verilerin korunması alanında Ana Sözleşmenin ardından oluşturulan ikinci bağlayıcı uluslararası düzenlemeyi teşkil etmektedir.

Üç maddeden oluşan Protokolün temel amacı; taraf devletlerde kişisel nitelikteki verilerin otomatik işleme tabi tutulması konusunda, “Denetleyici ve Yetkili Makamlar” ile “Sınıraşan Veri Akışlarına” dair düzenlemelerin yapılmasıdır.

Ek Protokol’e, AK dışındaki ülkelerin de taraf olma imkânı bulunmaktadır. Protokol’e, 35 AK üyesi ve AK dışından Uruguay olmak üzere, halihazırda 36 devlet taraftır. Ülkemizin de aralarında bulunduğu 8 AK üyesi devlet ise halen imzacıdır.

Türkiye, kişisel verilerin korunması ve bu alandaki yasal mevzuata uygunluğu denetleyecek yapıların oluşumuyla ilgili uluslararası düzenlemeleri takip ederek, ulusal mevzuatını bu yönde geliştirmektedir. Nitekim, 2010 yılında Anayasada yapılan değişikliklerle kişisel verilerin korunması ülkemizde anayasal hak haline getirilmiştir.

Ülkemiz, Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi’ne Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına İlişkin Protokol’ü imzaya açıldığı gün imzalamıştır.

Kişisel verilerin korunması alanında yürütülmekte olan ulusal mevzuat çalışmalarına paralel olarak, sözkonusu Ek Protokol’ün onaylanması, ülkemizin Avrupa Konseyi çerçevesinde oluşturulan ortak hukuk sistemine dahilini güçlendirecek; kişisel verilerin korunması alanında ortaya çıkabilecek insan hakları ihlallerinin önüne geçilmesine fayda sağlayacak ve ülkemizin uluslararası saygınlığına katkıda bulunacaktır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

8/4/2016

Esas No: 1/692

Karar No: 308

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 22/3/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 24/3/2016 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınırışan Veri Akışına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 7/4/2016 tarihli 24’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile; taraf devletlerde kişisel nitelikteki verilerin otomatik işleme tabi tutulması konusundaki denetleyici ve yetkili makamlar ile sınırışan veri akışlarına ilişkin düzenlemelerin yapılmasını teminen 8 Kasım 2001 tarihinde Strazburg’da imzalanan Protokolün onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlaşması, bilgiye erişimin kolaylaşması ve bilhassa internet ve telefon gibi teknolojilerin günlük hayatımızda artan rolleriyle birlikte kişisel verilerin korunmasında ulusal ve uluslararası bir dizi standardın benimsenmesinin zorunlu hâle geldiği,

Birçok ülkede kişisel verilerin korunmasına ilişkin ayrıntılı yasal düzenlemelerin kabul edildiği ve bu alanda yasal mevzuata uygunluğu denetleyici çeşitli yapıların oluşturulduğu,

Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanarak 8 Kasım 2001 tarihinde Strazburg’da imzaya açılan ve 1 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe giren Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınırışan Veri Akışına İlişkin Protokolün, Türkiye’nin de taraf olduğu kişisel verilerin korunması alanındaki ana sözleşmenin ardından oluşturulan ikinci bağlayıcı uluslararası düzenleme olduğu,

Protokolün temel amacının, taraf devletlerdeki kişisel nitelikteki verilerin otomatik işleme tabi tutulması konusunda, denetleyici ve yetkili makamlar ile sınırışan veri akışlarına dair düzenlemelerin yapılması olduğu,

Protokole Avrupa Konseyi dışındaki ülkelerin de taraf olma imkânının bulunduğu, Protokole hâlihazırda 35 Avrupa Konseyi üyesi devlet ile Avrupa Konseyi dışından Uruguay olmak üzere toplam 36 devletin taraf olduğu, ülkemizin de aralarında bulunduğu 8 Avrupa Konseyi üyesi devletin ise hâlen imzacı olduğu,

Türkiye’nin, kişisel verilerin korunması ve bu alandaki yasal mevzuata uygunluğu denetleyecek yapıların oluşumuyla ilgili uluslararası düzenlemeleri takip ederek ulusal mevzuatını bu yönde geliştirdiği, 2010 yılında Anayasa’da yapılan değişikliklerle kişisel verilerin korunmasının ülkemizde anayasal bir hak hâline getirildiği,

Protokolün onaylanmasının, kişisel verilerin korunması alanında yürütülmekte olan millî mevzuat çalışmaları çerçevesinde ülkemizin Avrupa Konseyi bünyesinde oluşturulan ortak hukuk sistemine dahlini güçlendireceği, kişisel verilerin korunması alanında ortaya çıkabilecek insan hakları ihlallerinin önüne geçilmesine imkân tanıyacağı ve ülkemizin uluslararası saygınlığına katkıda bulunacağı,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Aksaray Milletvekili Mustafa Serdengeçti, Rize Milletvekili Hasan Karal, Karaman Milletvekili Recep Şeker ve Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
<i>Cemalettin Kani Torun</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>	<i>Hasan Basri Kurt</i>
Bursa	Antalya	Samsun
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Serdengeçti</i>	<i>Saadet Becerekli</i>	<i>Ziya Pir</i>
Aksaray	Batman	Diyarbakır
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Serkan Topal</i>	<i>Azmi Ekinci</i>
Hatay	Hatay	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Ravza Kavakcı Kan</i>	<i>Serap Yaşar</i>	<i>Recep Şeker</i>
İstanbul	İstanbul	Karaman
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Hasan Karal</i>	<i>Halil Özcan</i>
Rize	Rize	Şanlıurfa
	(Bu raporun özel sözcüsü)	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

KİŞİSEL VERİLERİN OTOMATİK İŞLEME TABİ TUTULMASI KARŞISINDA BİREYLERİN KORUNMASI SÖZLEŞMESİNE EK DENETLEYİCİ MAKAMLAR VE SINIRAŞAN VERİ AKIŞINA İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 8 Kasım 2001 tarihinde Strazburg’da imzalanan “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına İlişkin Protokol”ün beyanla birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

KİŞİSEL VERİLERİN OTOMATİK İŞLEME TABİ TUTULMASI KARŞISINDA BİREYLERİN KORUNMASI SÖZLEŞMESİNE EK DENETLEYİCİ MAKAMLAR VE SINIRAŞAN VERİ AKIŞINA İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

S. Ramazanoğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

M. Elitaş

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

L. Elvan

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozkır

Çevre ve Şehircilik Bakanı

F. G. Sarı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

M. Ünal

Millî Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

**Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin
Korunması Sözleşmesi'ne Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına
İlişkin Protokol**

Strazburg, 08.11.2001

Giriş

Strazburg'da 28 Ocak 1981 tarihinde imzaya açılan Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi'nin (bundan böyle "Sözleşme" olarak anılacaktır) tarafları;

Görevlerini tam bağımsızlıkla yerine getiren denetleyici makamların, kişisel verilerin işlenmesi karşısında bireylerin etkili şekilde korunmasının bir unsurunu teşkil ettiklerine kani olarak;

Toplular arasındaki bilgi akışının önemini göz önüne alarak;

Ulusal sınırlar arasında kişisel veri alışverişinin artmasıyla, insan haklarının ve temel özgürlüklerin ve özellikle de kişisel veri alışverişi karşısında özel hayatın gizliliği hakkının etkili şekilde korunmasını sağlamanın gerekliliğini göz önüne alarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1 – Denetleyici Makamlar

1 Taraf devletler, Sözleşme'nin II. ve III. bölümlerinde ve bu Protokol'de belirtilen ilkeleri uygulamaya koyan iç hukukundaki önlemlere uyulmasını sağlamakla yükümlü bir ya da daha fazla yetkili makam belirler.

2 a) Bu amaçla, sözkonusu makamlar soruşturma ve müdahale yetkilerinin yanı sıra, kanuni takibata dâhil olma ya da bu Protokol'ün 1. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen ilkeleri uygulamaya koyan iç hukuk hükümlerinin ihlallerini yetkili adli makamların dikkatine getirme yetkisine sahiptir.

b) Her denetleyici makam, yetkileri dahilinde, kişisel verilerin işlenmesi karşısında her kişinin haklarının ve temel özgürlüklerinin korunmasına dair taleplerini dinler.

3 Denetleyici makamlar görevlerini tam bağımsızlıkla yerine getirir.

4 Denetleyici makamların şikayetlere yol açan kararlarına mahkemeler yoluyla itiraz edilebilir.

5 IV. Bölüm hükümlerine uygun olarak ve Sözleşme'nin 13. maddesinin hükümlerine hâlel getirmeksizin, denetleyici makamlar görevlerinin yerine getirilmesinin gerektirdiği ölçüde, özellikle tüm faydalı bilgileri teati ederek birbirleriyle işbirliği yaparlar.

**MADDE 2 - Sözleşme Taraflarından Birinin Yetki Alanına Tabi Olmayan Bir
Alıcıya Sınıraşan Kişisel Veri Akışı**

1 Taraf devletler, Sözleşme'ye taraf olmayan bir devletin ya da kuruluşun yetki alanına

tabi bir alıcıya, yalnızca bu devletin ya da kuruluşun hedeflenen veri transferinin yeterli seviyede korunmasını garanti etmesi durumunda, kişisel veri transferi yapılmasını sağlar.

2 Bu Protokol'ün 2. maddesinin 1. fıkrasından derogasyon yoluyla taraflardan her biri:

a) iç hukukun:

- veri sahibinin belirli menfaatleri veya
- özellikle önemli kamu menfaatleri olmak üzere meşru üstün menfaatler nedeniyle öngörmesi veya

b) bilhassa akdi hükümlerden kaynaklanabilecek güvencelerin transferden sorumlu kontrolör tarafından sağlanması ve iç hukuka uygun olarak bunların yetkili makamlarca yeterli bulunması durumunda kişisel veri akışına müsaade edebilir.

MADDE 3 - Nihai Hükümler

- 1 Bu Protokol'ün 1. ve 2. maddelerinin hükümleri, taraflarca Sözleşme'ye ek maddeler olarak kabul edilir ve Sözleşme'nin tüm hükümleri buna göre uygulanır.
- 2 Bu Protokol, Sözleşme'nin İmzacı Devletlerinin imzasına açıktır. Koşulları uyarınca Sözleşme'ye katılmalarının ardından Avrupa Toplulukları bu Protokol'ü imzalayabilir. Bu Protokol, onaya, kabule veya uygun bulmaya tabidir. Bu Protokol'e İmzacı Taraf daha önce ya da eş zamanlı olarak Sözleşme'yi onaylamamış, kabul etmemiş ya da uygun bulmamış ya da Sözleşme'ye katılmamış ise bu Protokol'ü onaylayamaz, kabul edemez ya da uygun bulamaz. Bu Protokol'e ilişkin onay, kabul veya uygun bulma belgeleri, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilir.
- 3 a) Bu Protokol, beş İmzacı Tarafın 3. maddenin 2. fıkrası hükümleri uyarınca Protokol'e tabi olmak için rızalarını ifade ettikleri tarihi takip eden üç aylık sürenin dolmasını takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girer.

b) Daha sonradan Protokol'e bağlı olmak için rızasını ifade eden bir İmzacı Taraf bakımından Protokol; onay, kabul ya da uygun bulma belgesini tevdi etme tarihinden itibaren üç aylık sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girer.

- 4 a) Bu Protokol'ün yürürlüğe girmesinden sonra, Sözleşme'ye katılan herhangi bir Devlet Protokol'e de katılabilir.

b) Katılma, katılım belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edildiği tarihten sonraki üç aylık dönemin bitimini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

- 5 a) Taraflardan herhangi biri bu Protokol'ü Avrupa Konseyi Genel Sekreterine muhatap bir bildirim yoluyla herhangi bir tarihte feshedebilir.

b) Söz konusu fesih Avrupa Konseyi Genel Sekreterine atfedilen bildirimin kabul edilme tarihinden sonraki üç aylık sürenin dolmasını takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girer.

- 6 Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Konsey üyesi Devletlere, Avrupa Topluluklarına ve bu Protokol'e katılan her Devlete aşağıdakileri bildirir:

a) Her imzayı;

- b) Tevdi edilen her onay, kabul ve uygun bulma belgesini;
- c) Bu Protokol'ün 3. maddeye göre yürürlüğe girdiği her tarihi;
- d) Bu Protokol ile ilgili diğer her tür belge, bildirim ya da muhaberatı.

Yukarıdaki hususları tasdiklen, usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş aşağıda imzaları bulunanlar, bu Protokol'ü imzalamışlardır.

Avrupa Konseyi arşivinde saklanmak ve her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere İngilizce ve Fransızca tek nüsha halinde 8 Kasım 2001 tarihinde Strazburg'da düzenlenmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, her bir Avrupa Konseyi üye Devletine, Avrupa Topluluklarına ve Protokol'e katılmaya davet edilen her devlete onaylı nüshalarını gönderir.

**KİŞİSEL VERİLERİN OTOMATİK İŞLEME TABİ TUTULMASI KARŞISINDA
BİREYLERİN KORUNMASI SÖZLEŞMESİ'NE EK DENETLEYİCİ MAKAMLAR
VE SINIRAŞAN VERİ AKIŞINA İLİŞKİN PROTOKOL (ETS 181) İLE İLGİLİ
BEYAN**

Türkiye, "Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi'ne Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına İlişkin Protokol (ETS No. 181)" ün onaylamasının, hukukten geçerliliğı bulunmayan "Kıbrıs Cumhuriyeti'nin anılan Protokole taraf olan Güney Kıbrıs Rum Yönetimi tarafından temsil edildiğı iddiasının herhangi bir biçimde kabulü anlamına gelmeyeceğini ve Türkiye'ye sözde Kıbrıs Cumhuriyeti ile işbu Protokol kapsamında herhangi bir temasta bulunma yükümlölüğü getirmeyeceğini beyan eder.

Kıbrıs Cumhuriyeti, Ada'daki Kıbrıs Rum ve Türk halkları arasında ortaklık temeline dayandırılan uluslararası antlaşmalar uyarınca 1960 yılında kurulmuştur. Sözkonusu ortaklık Kıbrıs Rum tarafının 1963 yılında Kıbrıs Türk tarafını tüm devlet organlarından zorla uzaklaştırarak devleti hukuka aykırı bir şekilde ele geçirmesiyle ortadan kalkmıştır. Böylelikle 1963 yılından itibaren Ortaklık Devleti'nden dışlanan Kıbrıslı Türkler, kendi hudutları içerisinde örgütlenerek, devlet otoritesini, salahiyyetini ve egemenliğini icra etmektedir. Kıbrıslı Türkleri ve Kıbrıslı Rumları ortaklaşa ve dolayısıyla Kıbrıs'ı bir bütün olarak hukukten veya fiilen temsil etmeye yetkili tek bir makam mevcut değildir. Bu itibarla, Kıbrıslı Rumlar, kendileriyle eşit haklara sahip Kıbrıslı Türkler ya da bir bütün olarak Kıbrıs üzerinde yetki, salahiyyet veya egemenlik iddiasında bulunamazlar.

TBMM Basımevi - 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 278

**Cezaî Konularda Uluslararası Adlî İşbirliği
Kanunu Tasarısı (1/695) ve Adalet Komisyonu
Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/695 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Genel Gerekçesi4
- Madde Gerekçeleri6

• Alt Komisyon Raporu27

• Alt Komisyon Metni29

• Adalet Komisyonu Raporu42

• Muhalefet Şerhleri.....46

• Tasarı Metni56

• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....56

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1250-1104

24/3/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı’na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 21/3/2016 tarihinde kararlaştırılan “Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/695)	
ESAS	Adalet Komisyonu
TALİ	Avrupa Birliği Uyum Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Uluslararası adli işbirliği, bir devletin yetkili adli mercilerinin diğer bir devletin adli mercileri adına yerine getirdiği işlemlerin bütünü olarak tanımlanmaktadır. Cezaî konularda uluslararası adli işbirliği, temel olarak adli yardımlaşma (istinabe), suçluların iadesi (geri verme), soruşturma ve kovuşturmanın devri, infazın devri ve hükümlülerin nakli konularını kapsamaktadır.

Günümüzde toplumlararası sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkilerin yoğunlaşması ile teknolojik yeniliklerin ve özellikle bilişim sistemlerinin sağladığı kolaylıklar, sınıraşan suçların artışına ve bu alanda yeni suç türlerinin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu durum, suçun soruşturulmasını ve failin cezalandırılmasını zorlaştırdığından devletlerin adli alanda daha yoğun işbirliğinde bulunmalarını zorunlu kılmaktadır. Suç ve suçlularla daha etkin bir şekilde mücadele ihtiyacı, uluslararası adli işbirliği alanında, başta Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi çatısı altında olmak üzere, birçok milletlerarası andlaşmanın akdedilmesine yol açmıştır.

Ülkemiz, cezaî konularda uluslararası adli işbirliğinin öneminin bilincinde olarak, bu alanda Birleşmiş Milletlerin ve Avrupa Konseyinin hazırlamış olduğu, başta Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi, Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi, Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşme, Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi, Ceza

Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesi, Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşme, Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesi, Sınırşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, Psikotrop Maddeler Sözleşmesi, Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme ve Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi gibi birçok milletlerarası andlaşmaya taraf olmuştur.

Çok taraflı bu andlaşmalara ilaveten ülkemiz, Amerika Birleşik Devletleri, Fas, Hindistan, İran, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Kazakistan, Kırgızistan, Kuveyt, Mısır, Moğolistan, Özbekistan, Pakistan, Tacikistan, Tunus, Türkmenistan, Umman ve Ürdün başta olmak üzere pek çok ülkeyle cezaî konularda ikili adli işbirliği andlaşması imzalamıştır.

Anayasanın 90 ıncı maddesinin beşinci fıkrası gereğince, usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmünde olduğundan, bu belgeler iç hukukumuzda doğrudan hüküm doğurmaktadır.

Uluslararası adli işbirliği alanında zamanın koşullarına göre imzaladığımız birçok andlaşma bulunmakla birlikte, söz konusu andlaşma hükümlerinin yeterince açık olmaması veya hükümlerinin farklılık arz etmesi uygulamada çeşitli zorluklarla karşılaşılmasına veya zaman içinde farklı uygulamaların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir.

Mukayeseli hukuk incelendiğinde; uluslararası adli işbirliği alanında akdedilen andlaşmaların iç hukuka yansıtılmasını sağlamak ve uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların önüne geçebilmek amacıyla uluslararası adli işbirliği alanında müstakil kanunî düzenlemelerin hayata geçirildiği görülmektedir.

Buna karşın, iç hukukumuzda yer alan normatif düzenlemeler incelendiğinde, cezaî konularda uluslararası adli işbirliği alanını bütüncül olarak düzenleyen bir kanun bulunmamaktadır. Suçluların geri verilmesine ilişkin düzenleme, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesinde; hükümlülerin nakline ilişkin düzenleme ise 8/5/1984 tarihli ve 3002 sayılı Türk Vatandaşları Hakkında Yabancı Ülke Mahkemelerinden ve Yabancılar Hakkında Türk Mahkemelerinden Verilen Ceza Mahkumiyetlerinin İnfazına Dair Kanunda yer almaktadır. Bu düzenlemelerin dışında kanunlarımızda uluslararası adli işbirliğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Konuya ilişkin hükümler, farklı kanunlarda dağınık biçimde yer almakta, kanun düzenlemelerinde açıklık bulunmayan hususlarda, uygulamaya yol göstermek amacıyla çeşitli genelgeler çıkartmak suretiyle mevcut boşluklar giderilmeye çalışılmaktadır. Uluslararası adli işbirliği alanında özel bir kanunî düzenlemenin bulunmaması, uygulamada aksaklıklara sebep olabilmekte ve bu müessesesinin yeterince etkin kullanılamamasına yol açabilmektedir.

Tasarıyla, cezaî konularda uluslararası adli işbirliği alanında taraf olduğumuz milletlerarası andlaşma hükümlerinin iç hukukta uygulanmasının kolaylaştırılması ve konuyla ilgili dağınık mevzuat hükümlerinin bir araya toplanarak uygulayıcılara yol gösterilmesi amaçlanmaktadır.

Tasarıyla ayrıca, soruşturma veya kovuşturmanın devri ile rızaya dayalı iade usulü gibi mevzuatımızda daha önce düzenlenmemiş uluslararası adli işbirliği müesseselerine yer verilerek, bu konulara ilişkin mevzuat ihtiyacı da karşılanmaktadır.

Ülkemiz ile Avrupa Birliği arasında devam etmekte olan “Vize Serbestisi Diyalogu” süreci kapsamında “Vize Serbestisi Yol Haritasında yer alan ülkemize ait yükümlülükler arasında adli işbirliğine ilişkin hususlar da bulunmaktadır. Cezaî konularda uluslararası adli işbirliği alanında özel bir kanunî düzenleme yapılması, “Vize Serbestisi Diyalogu” sürecinin tamamlanması ve ülkemiz ile Avrupa Birliği arasında yürütülmekte olan üyelik hedeflerine ulaşılması ve bu çerçevede Birlik müktesebatının karşılanması açısından da önem taşımaktadır.

Uluslararası belgeler, mukayeseli hukuk örnekleri ve ülkemiz ihtiyaçları ışığında hazırlanan Tasarıyla, uluslararası düzeyde suçla mücadele ve suçluların yargılanması; ile cezalarının infazını sağlamak üzere cezaî konularda uluslararası adli işbirliğinin usul ve esaslarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle, Kanunun amaç ve kapsamı belirlenmektedir.

Kanunun amacı, cezaî konularda uluslararası adli işbirliğinin usul ve esaslarının düzenlenmesidir. Mevzuatımızda cezaî konularda uluslararası adli işbirliği alanını düzenleyen müstakil bir kanun bulunmamaktadır. Bu husus, uygulamada aksaklıklara sebep olabilmekte ve bu müessesesinin yeterince etkin kullanılmasına engel olmaktadır.

Cezaî konularda uluslararası adli işbirliği, temel olarak adli yardımlaşma, suçluların iadesi, soruşturma ve kovuşturmanın devri, infazın devri ve hükümlülerin nakli konularını kapsamaktadır. Kanunun kapsamı bu çerçevede belirlenmiş ve adli işbirliğinin usul ve esasları düzenlenmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Türkiye’nin taraf olduğu adli işbirliğine ilişkin milletlerarası andlaşmalar ile diğer kanun hükümlerinin saklı olduğu belirtilmektedir.

Madde 2- Maddeyle, Kanunda yer alan bazı kavramlar tanımlanmaktadır.

Madde 3- Tasarıyla Adalet Bakanlığı Merkezî Makam olarak belirlenmiş olup maddeyle, Merkezî Makamın görev ve yetkileri düzenlenmektedir. 29/3/1984 tarihli ve 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkındaki Kanunun 13/A maddesinde Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün görevleri arasında Merkezî Makam olarak yerine getirilecek faaliyetler düzenlenmiştir. Tasarıyla öngörülen yeni düzenlemeler karşısında, Merkezî Makamın görev alanı ve çerçevesinin yeniden belirlenmesi ihtiyacı doğmuştur.

Maddenin birinci fıkrasında, Merkezî Makamın, yabancı devletlerin adli işbirliği taleplerinin kabulü, Türk adli mercilerince yabancı devlet makamlarına gönderilecek taleplerin uygunluğu ve uygulanacak adli işbirliğinin türü ile izlenecek yöntem hakkında karar vermeye görevli ve yetkili olduğu belirtilmektedir. Merkezî Makam söz konusu görev ve yetkilerini milletlerarası andlaşmalarda yer alan hükümler ile müteakiliyet ilkesi çerçevesinde Kanunda ve ilgili kanunlarda yer alan düzenlemelere göre yerine getirecektir.

Uluslararası adli işbirliği taleplerinin değerlendirilmesinde müteakiliyet ilkesinin her zaman göz önünde tutulacağı birinci fıkra da belirtilmektedir. Yabancı bir devletle ülkemiz arasında adli işbirliği andlaşması bulunsun veya bulunmasın, bu ilke her zaman gözetilecektir. Maddenin ikinci fıkrasında, yabancı bir devlet ile ülkemiz arasında hukukî ve fiilî müteakiliyet bulunmaması halinde, adli işbirliği talebinin yerine getirilmesi, talep eden devletin Türkiye’nin aynı konuya ilişkin adli işbirliği taleplerini karşılamayı garanti etmesi şartına bağlanabilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, yabancı bir devletin adli işbirliği talebinin yerine getirilmesinde Merkezî Makam tarafından yabancı makamlardan teminat istenmesi veya yapılacak işlemin şarta bağlanması hususu düzenlenmektedir. Uygulamada, Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesinin 11 inci maddesinde yer alan düzenleme doğrultusunda, iade talebinde bulunulan ülkede ölüm cezası bulunması hâlinde, ilgili ülkeden bu cezanın infaz edilmeyeceğine dair yeterli teminat verilmesi talep edilmekte, teminat verilmediği takdirde iade talepleri reddedilmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, yabancı devletlerce ileri sürülen şartlar veya istenen teminatlara ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Buna göre, Merkezî Makamın, yargı yetkisine giren hususlar hariç olmak üzere, yabancı devletlerce ileri sürülen şartları kabul edebileceği veya istenen teminatı verebileceği, Merkezî Makamca kabul edilen şartlar veya verilen teminatların adli makamları bağlayıcı nitelikte olduğu düzenlenmektedir. Yargı yetkisine giren hususların hariç tutulduğu, fıkra metninde özellikle vurgulanmıştır. Dolayısıyla Merkezî Makam yargı yetkisine giren hususlarda şart kabul edemeyecek veya teminat veremeyecektir.

Maddenin beşinci fıkrasında, yabancı devletler tarafından yapılan adli işbirliği talebinin yerine getirilmesi nedeniyle tazminat ödenmesi durumunda, Merkezî Makamın ödenen tazminatı yabancı devletten talep edebileceği hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin altıncı fıkrasında, adli işbirliği talebine esas teşkil eden suçun ağırlığı ile talebin yerine getirilmesi için sarf edilecek emek, mesai ve masraf arasında açık orantısızlık bulunması veya talebin, yabancı bir devletin mutad olarak yerine getirmekten imtina ettiği işlemlere ilişkin olması hâlinde, Merkezî Makamın talebi geri çevirebileceği düzenlenmektedir. Yabancı bir devletin mutad olarak yerine getirmekten kaçındığı bir işleme ilişkin hazırlanan adli yardımlaşma evrakının, yabancı devlet diline tercüme ettirilmesi ve bu devlete ulaştırılmasıyla harcanacak gereksiz emek, mesai ve masrafin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 4- Düzenlemeyle, yabancı devletlerin adli işbirliği taleplerinin reddedilebileceği sebepler belirlenmektedir. Maddede belirtilen ret sebepleri, ülkemizin taraf olduğu 1950 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Cenevre Sözleşmesi ve diğer ilgili milletlerarası andlaşmalar dikkate alınarak düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer verilen “egemenlik hakları”, “millî güvenlik”, “kamu düzeni” ve “devletin diğer temel çıkarları” gibi ret sebepleri, uluslararası alanda tereddütsüz olarak kabul edilmektedir. Nitekim, ülkemizin taraf olduğu 1959 tarihli Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesinin 2 nci maddesinin (b) bendinde, uluslararası adli işbirliği taleplerinin reddine ilişkin düzenlemede aynı sebeplere yer verilmiştir.

Maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde, talebe konu fiilin sırf askerî suç, düşünce suçu, siyasî suç veya siyasî suçla bağlantılı bir suç olması hâlinde adli işbirliği talebinin reddedilebileceği hüküm altına alınmaktadır. Askerî suçların kapsamı dışında tutulduğu Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesinin 2 nci maddesinin (a) bendi ile Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesinin 3 üncü maddesi ve diğer ilgili milletlerarası andlaşmalarda siyasî suç veya siyasî suçla bağlantılı suçlar özel ret sebebi olarak kabul edilmektedir. Adli işbirliğinin bir türü olan suçluların iadesi yönünden bu ret sebebi, Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasında da düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasının (c) ve (ç) bentlerinde yer verilen ret sebepleri ise Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile temel hak ve özgürlüklere ilişkin diğer milletlerarası andlaşmalar dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Madde 5- Maddeyle, yabancı adlî yardım talepleri Türk adlî makamlarınca yerine getirilirken uygulanacak usul hükümleri belirlenmektedir. Buna göre, adlî işbirliği talepleri yerine getirilirken Kanunda ve diğer kanunlarda yer alan özel hükümler öncelikle uygulanacak, düzenleme bulunmayan hallerde ise 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine müracaat edilecektir. Türk adlî makamlarınca, ülkemizin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümlerini saklı tutan 1 inci maddenin üçüncü fıkrasının amir hükmü de gözetilecektir.

Madde 6- Maddede, adlî işbirliği kapsamında yabancı devlet tarafından temin edilen bilgi ve belgelerin işbirliği talebinin dışında kullanılabilmesinin koşulları “hususilik kuralı” temelinde belirlenmektedir. Bu çerçevede, maddenin birinci fıkrasında, yabancı devletten sağlanan bilgi ve belgelerin, kural olarak ancak adlî işbirliği talebine dayanak teşkil eden soruşturma veya kovuşturma ya da infaz işlemleri kapsamında kullanılabilceği, bu kapsam dışında kullanılabilmeleri için gönderen devletin izin vermesi gerektiği ifade edilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında ise birinci fıkradaki düzenlemenin istisnalarına yer verilerek, izne gerek bulunmayan haller belirlenmektedir. Fıkra düzenlemesiyle, talebe konu suçun hukukî vasfının değişmesi veya adlî işbirliği işleminden sonra yeni şüpheli veya sanıkların soruşturma veya kovuşturmayla dâhil edilmesi ya da talebe konu suçla ilgili bilgi ve belgelerin bu suçla bağlantılı olan hukuk davalarında kullanılmasının gerekli olması hallerinde izin aranmayacağı hükmüne bağlanmaktadır.

Madde 7- Cezaî konularda uluslararası adlî yardımlaşma süreci, ülkemizin taraf olduğu Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesi ve ikili andlaşmalarda genel hatlarıyla düzenlenmiştir. Konunun ayrıntıları, devletlerin iç mevzuatındaki düzenlemelere bırakılmıştır. Maddeyle, Türk adlî mercilerinin cezaî konulardaki adlî yardımlaşma taleplerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Cezaî konularda uluslararası adlî işbirliğinin, bir devletin yetkili adlî mercilerinin diğer bir devletin adlî mercileri adına yerine getirdiği işlemlerin tümünü kapsamı nedeniyle, maddenin birinci fıkrasında, Türk adlî mercilerinin soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması ya da verilen mahkûmiyet kararlarının yerine getirilmesi için ihtiyaç duyduğu her konuda yabancı devletten adlî yardımlaşma talebinde bulunabilmesini düzenlemektedir.

Birinci fıkranın (a) bendinde, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde adlî yardımlaşma talebinden önce, delillerin korunması amacıyla yabancı devletten geçici tedbirlerin alınmasının istenebileceği düzenlenmektedir. Böylelikle, adlî yardımlaşma talebinin yabancı adlî mercilere iletilmesi sürecinde delillerin kaybolmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Birinci fıkranın (b) bendinde, tebligata ilişkin adlî yardımlaşma taleplerindeki kısıtlayıcı veya zorlayıcı ihtarlarla ilgili düzenleme yapılmaktadır. Muhakeme sürecindeki kısıtlayıcı veya zorlayıcı tedbirler, devlet egemenliğinin bir sonucu olup, her devlet bunu kendi mülkî sınırları içerisinde kullanabilmektedir. Dolayısıyla tebliğ işlemini hangi devletin adlî mercii yapıyorsa, kısıtlayıcı veya zorlayıcı tedbirlerde de bu devlet adlî mercilerinin takdiri belirleyici olmaktadır. Nitekim, bazı devletlerce meşruhat ihtiva eden tebligat talepleri sırf bu nedenle yerine getirilmemektedir. Düzenlemeyle, Türk adlî mercileri tarafından hazırlanan tebligata ilişkin adlî yardımlaşma taleplerinde, kısıtlayıcı veya zorlayıcı tedbirlere yer verilmeyeceği belirtilerek, bu sorunun aşılması amaçlanmaktadır.

Birinci fıkranın (c) bendinde, Türk adlî mercilerinin, adlî yardımlaşma talebiyle birlikte gerekli görmesi hâlinde, işlemin yerine getirilmesi sırasında yabancı devlette hazır bulunma talebinde bulunabileceği düzenlenmektedir. Hazır bulunma yöntemiyle, soruşturma veya kovuşturma makamlarının, başka ülkede ifadeleri alınacak veya sorgusu yapılacak kişileri huzurlarında görmeleri, bunların tutum ve davranışlarını gözlemleyebilmeleri, imkân tanınan ölçüde yargısal işlemlere katılabilmeleri ve bu şekilde “doğrudan doğruyalık/yüz yüzelik” ilkesi gerekliliklerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Birinci fıkranın (ç) bendinde, yabancı devlet adlı mercilerinin, adli yardımlaşma talebini kendi hukukuna uygun olarak yerine getireceği ve yapılan işlemin Türk hukuku bakımından da geçerli sayılacağı düzenlenmiştir. Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesinin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında ve ülkemiz tarafından imzalanan ikili anlaşmalarda benzer düzenlemeler bulunmaktadır. Devletlerin farklı hukuk sistemlerinin bulunması sebebiyle, adli yardımlaşma talepleri, yardım istenen devletçe, ancak kendi mevzuatında öngörülen usullere uygun olarak yerine getirilebilmektedir. Bu durum, yapılan işlemin talep eden devlet hukuku bakımından da geçerli sayılmasını zorunlu kılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında ise mevcut bir ceza soruşturması veya kovuşturması sırasında Türk adli mercilerinin, yabancı bir devletin ceza soruşturması başlatmasına veya adli yardımlaşma talebinde bulunmasına neden olabilecek bilgileri öğrenmesi hâlinde, bu bilgilerin kendi soruşturmalarına veya kovuşturmalarına hâlel getirmemesi şartıyla ilgili devlete iletilmek üzere Merkezî Makama bildirebileceği düzenlenmektedir. Bu bildirimde, yabancı devletin talebi aranmamaktadır. Uluslararası adli işbirliğinde anlık bilgi paylaşımı olarak bilinen bu husus, Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesinin Ek 2 Protokol (CETS 182) 11 inci maddesinde yer almaktadır.

Madde 8- Maddeyle, yabancı adli mercilerin cezaî konulardaki adli yardımlaşma taleplerinin, Türk adli mercileri tarafından yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir.

Birinci fıkranın (a) bendinde, yabancı devlet adli yardımlaşma taleplerinin Türk hukukuna uygun olarak yerine getirileceği düzenlenmektedir. Yabancı devlet tarafından adli yardımlaşma talebinin yerine getirilmesinde özel bir usulün talep edilmesi hâlinde, bu usulün talepten önce belirtilmesi gerekir. Söz konusu özel usul, Türk hukukuna aykırı olmamak kaydıyla uygulanabilmektedir. Adli yardımlaşma taleplerinin, talep edilen devlet hukukuna göre yerine getirilebileceği hususu, Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesinin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında ve ülkemiz tarafından imzalanan ikili anlaşmalarda da yer almaktadır.

Birinci fıkranın (b) bendinde, Türk adli mercilerinin, yabancı adli yardımlaşma taleplerini kısmen veya tamamen reddetme ve gerek görülen hallerde ek bilgi veya belge talebinde bulunma yetkisi düzenlenmektedir. Adli yardımlaşmaya dayanak teşkil eden çok taraflı ve ikili milletlerarası anlaşmalarda veya Tasarının 4 üncü maddesinde yer verilen ret sebeplerinin varlığı hâlinde, adli yardımlaşma talepleri, Türk adli mercilerince gerekçe gösterilmek suretiyle kısmen veya tamamen reddedilebilir.

Birinci fıkranın (c) bendinde, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, adli yardımlaşma talebi iletilmeden önce yabancı devletin, delillerin korunması amacıyla geçici tedbirlerin alınmasını isteyebileceği düzenlenmektedir. Bu şekilde, adli yardımlaşma talebinin Türk adli mercilerine iletilmesi sürecinde delillerin kaybolmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Geçici tedbirler, Türk hukuku uyarınca incelenecek ve değerlendirilecektir. Ayrıca, yabancı devletin adli yardımlaşma talebinin, geçici tedbirin alındığı tarihten itibaren kırk gün içinde Merkezî Makama ulaşmaması hâlinde, geçici tedbirlerin yetkili makam veya merciler tarafından derhal kaldırılacağı belirtilerek, işlemlerin süruncemede kalmasının ve ilgililerin mağduriyetine sebebiyet verilmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Birinci fıkranın (ç) bendinde yapılan düzenlemeyle, yabancı adli mercilerce yürütülen ceza soruşturması veya kovuşturması çerçevesinde arama veya elkoyma isteklerini içeren adli yardımlaşma taleplerine konu olan suçun, iadeye elverişli suçlardan olması gerektiği belirtilmektedir. Söz konusu düzenleme yapılırken ülkemizin Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasına koyduğu çekince dikkate alınmaktadır. Bu çerçevede, adli yardımlaşmaya

konu fiilin ülkemizde ve talep eden devlette karşılıklı olarak suç olarak tanımlanmış olması ve bu suçun iadeye elverişli suçlardan olması şartları aranmaktadır. Düzenlemeyle ayrıca, talep üzerine elkonulan malvarlığı değerleri ile taşınmaz, hak ve alacaklarla ilgili olarak Türk adli mercilerinin yılda en az bir defa talep eden devletten tedbirin devamının istenip istenmediğine ilişkin bilgi talep edeceği düzenlenerek; cevap gelmemesi hâlinde ilgililerin mağduriyetine sebebiyet vermemek için tedbirin kaldırılmasına imkân sağlanmaktadır.

Birinci fıkranın (d) bendinde, yabancı bir devletten gelen tebligat talebinde, ilgilisi hakkında kısıtlayıcı veya zorlayıcı tedbir uygulanacağına ilişkin ihtar bulunması hâlinde, talebin reddedileceği düzenlenmektedir. Bu şekilde tebligat muhatabının, beklenmedik bir durumla karşılaşmaması, adli yardımlaşma talebinin, münhasıran tebligata konu istem kapsamında yerine getirilmesi, böylelikle hukukun evrensel ilkeleriyle bağdaşır bir adli yardımlaşmanın gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Birinci fıkrasının (e) bendinde, yabancı adli mercilerin gerekli görmesi hâlinde, adli yardımlaşma talebiyle birlikte işlemin yerine getirilmesi sırasında ülkemizde hazır bulunmayı isteyebileceği belirtilmektedir. Hazır bulunma yöntemiyle, soruşturma veya kovuşturma makamlarının, ülkemizde ifadeleri alınacak veya sorgusu yapılacak kişileri huzurlarında görmeleri, bunların tutum ve davranışlarını gözlemleyebilmeleri, imkân tanınan ölçüde yargısal işlemlere katılabilmeleri ve bu şekilde “doğrudan doğruyalık/yüz yüzelik” ilkesi gerekliliklerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Birinci fıkranın (f) bendinde ise kişi hakkında Türk mahkemelerince verilip kesinleşen bir mahkûmiyet veya beraat hükmü bulunması ya da suçun affa veya zamanaşımına uğramış olması hâlinde, aynı fiille ilgili olarak yabancı devletlerce yapılan adli yardımlaşma taleplerinin yerine getirilmeyebileceği düzenlenmektedir. Söz konusu hüküm, ceza hukukunun evrensel ilkelerinden olan “ne bis in idem” kuralının bir yansımasıdır.

Madde 9- Maddeyle, görüntülü ve sesli iletişim tekniklerinin uluslararası adli yardımlaşmada kullanılabilmesi imkânı düzenlenmektedir. Yargılama faaliyetlerinin temel önceliklerinden biri, usul ekonomisi dâhilinde davaların süratli ve en az giderle sonuçlandırılmasıdır. Bu husus, Anayasanın 141 inci maddesinin dördüncü fıkrasında; “Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir.” şeklinde belirtilmiştir.

Ceza Muhakemesi Kanununun 58 inci, 180 inci ve 196 ncı maddelerinde görüntü ve ses aktarma teknolojilerinin yargılama faaliyetlerinde kullanılmasına imkân sağlanmıştır. Düzenlemeyle, adli yardımlaşma taleplerinin gerek talep eden, gerekse talep edilen devlet olarak görüntülü ve sesli iletişim tekniği kullanılması yoluyla yerine getirilebilmesine imkân sağlanmaktadır. Maddenin birinci fıkrasında, ikinci ve üçüncü fıkralardan farklı olarak bu işlemlerin, yerine getiren devletin yetkili makam veya mercilerinin yönetimi altında ve bu devletin hukuku uyarınca yürütüleceği düzenlenmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, Türkiye ile yabancı devlet arasında milletlerarası andlaşmanın varlığı hâlinde, Türk adli mercileri tarafından yabancı makamlardan adli yardımlaşmanın görüntülü ve sesli iletişim tekniği kullanılmak suretiyle yerine getirilmesinin istenmesi durumunda, bu talebin Türk adli mercilerinin yönetimi altında ve Türk hukuku uyarınca yürütüleceği düzenlenmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Türkiye ile yabancı devlet arasında milletlerarası andlaşmanın varlığı hâlinde, yabancı adli merciler tarafından Türk adli mercilerinden adli yardımlaşma talebinin görüntülü ve sesli iletişim tekniği kullanılmak suretiyle yerine getirilmesinin istenmesi durumunda, bu talebin yabancı adli mercilerin yönetimi altında ve bu ülke hukuku uyarınca yürütüleceği düzenlenmektedir.

Birinci fıkrada, adli yardımlaşma talep edilen ülke hukuku uygulanmakta iken, ikinci ve üçüncü fıkralarda, iki ülke arasında milletlerarası bir andlaşmanın bulunması kaydıyla işlem, talep eden ülke yönetimi altında ve bu ülke hukukuna uygun olarak yerine getirilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, yabancı adli makamların taleplerinin yerine getirilmesi sırasında Türk adli mercilerinin hazır bulunacağı ve Türk hukukunun temel ilkelerinin ihlal edilmemesi hususunun gözetileceği hüküm altına alınmaktadır.

İkinci ve üçüncü fıkralar çerçevesinde adli yardımlaşma talebinin görüntülü ve sesli iletişim tekniği kullanılmak suretiyle yerine getirilmesine ilişkin daha detaylı düzenlemeler, Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesinin Ek 2 Protokolünün (CETS 182) 9 uncu maddesinde yer almaktadır.

Madde 10- Suçluların iadesi kavramı ve süreci, Türkiye'nin taraf olduğu Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi ve ikili sözleşmelerde genel hatlarıyla düzenlenmiştir. İade sürecine ilişkin gerçekleştirilecek işlemlerin ayrıntıları, devletlerin iç mevzuatındaki düzenlemelere bırakılmıştır.

Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesinde “iade” hususu “geri verme” şeklinde ifade edilerek, maddede sadece Türkiye’den yabancı devlete iade usulü düzenlenmiştir. Bununla birlikte mezkûr madde, iade kurumunun ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayamamaktadır. Bu durum uygulamada belirsizliklere ve farklılıklara neden olmaktadır.

Maddede, Türkiye’den yabancı devlete iade hususu düzenlenmektedir. Bu kapsamda, yabancı ülkede işlenen bir suç nedeniyle bu ülkenin adli mercileri tarafından yürütülen soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması ya da mahkûmiyet hükümlerinin infaz edilebilmesi amacıyla yapılacak iade konusu açıklanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, soruşturma veya kovuşturma aşamasında iadenin, hem talep eden devlet hem de Türk hukukuna göre üst sınırı bir yıl veya daha fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren suçlar bakımından mümkün olabileceği belirtilmektedir. Mahkûmiyet kararlarının infazı için yapılacak iade ise hükmolunan cezanın en az dört ay hürriyeti bağlayıcı bir ceza olması koşuluna tabi tutulmaktadır. İadesi istenen kişinin birden fazla suçün faili olması durumunda, bu suçlardan bazılarının cezasının belirtilen sürelerin altında kalması halinde dahi birlikte iadeye konu edilebileceği düzenlenmektedir. Söz konusu düzenleme Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi hükümleriyle uyumludur.

Maddenin üçüncü fıkrasında, aynı kişi hakkında birden fazla devlet tarafından eş zamanlı olarak nitelendirilebilecek iade talebinin bulunması halinde izlenecek usul belirlenmektedir. Bu kapsamda taleplerin öncelik sıralamasının; suçların ağırlığı, işlendiği yer, taleplerin geliş sırası, kişinin vatandaşlığı ve yeniden iade edilme ihtimali gibi şartlar göz önünde bulundurularak Merkezî Makam tarafından belirleneceği düzenlenmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesinin sekizinci fıkrasındaki mer’i hükme yer verilmektedir.

MADDE 11- Maddeyle, yabancı devletin iade talebinin kabul edilmeyeceği haller düzenlenmektedir.

Birinci fıkranın (a) bendinde, Anayasanın 38 inci maddesinin son fıkrasıyla uyumlu bir düzenleme yapılmaktadır. Aynı düzenleme Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesinde de yer almaktadır. Buna göre, Türkiye, Uluslararası Ceza Divanına üye olana kadar hiçbir şekilde vatandaşını başka bir ülkeye iade etmeyecektir. Bununla birlikte, yabancı devletin iade talebine konu eylemler nedeniyle Türkiye’de, bu kişi hakkında Türk Ceza Kanununun 11 inci maddesi hükmü uyarınca soruşturma başlatılabilecektir.

Birinci fıkranın (b) bendiyle, iade edilecek kişinin talep eden devlette ayrımcılığa maruz kalabileceği durumlara karşı, iadeye istisna getirilmektedir. İade hükümleri içeren pek çok uluslararası sözleşmede de yer alan bu düzenlemenin kaynağı, 1951 tarihli Mültecilerin Hukukî Durumuna Dair Cenevre Sözleşmesidir.

Birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendiyle, düşünce suçu, siyasî suç veya siyasî suçla bağlantılı suçların iadesi yasaklanmakta olup, Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle uyumlu bir düzenleme içermektedir. Siyasî suç nedeniyle iade talebinin reddedilmesi hususu, uluslararası alanda genel kabul görmüş ve birçok sözleşmede özel bir ret sebebi olarak yer almıştır.

Birinci fıkranın (c) bendinin (2) numaralı alt bendi, iadenin dayanağını teşkil eden fiilin, sırf askerî suç niteliğinde olmaması gerektiğini düzenlemektedir.

Birinci fıkranın (c) bendinin (3), (4) ve (5) numaralı alt bentlerinde yer alan ret sebepleri ise Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesinde düzenlenmiş haliyle aynen alınmıştır.

Birinci fıkranın (ç) bendinde, iade talebine konu eylemlere ilişkin Türkiye’de sonuçlanmış bir yargılama bulunması durumunda, “ne bis in idem” ilkesi gereğince yabancı devletin iade talebinin reddedileceği düzenlenmektedir.

Birinci fıkranın (d) bendinde, iade hâlinde talep eden devlette kişiye ölüm cezası veya insan onuru ile bağdaşmayan bir ceza uygulanabileceğine dair kuvvetli şüphe sebepleri mevcut ise, talebin kabul edilmeyeceği düzenlenmektedir. Ancak, bu nitelikteki bir cezanın infaz edilmeyeceği hususuna ilişkin, üçüncü fıkraya göre Türk makamlarının yeterli göreceği bir teminat verilmesi hâlinde talep kabul edilebilecektir. Bu konuda verilen teminatların yeterli olup olmadığının takdir yetkisi, Türk makamlarına ait olacaktır.

İkinci fıkrada, iade talebinin dayanağını teşkil eden fiilin bütün unsurları, özellikle işleniş şekli, suçun işlenişinde kullanılan araçların veya ortaya çıkan sonuçların ağırlığı dikkate alındığında, fiilin ceza hukukunu ilgilendiren boyutu siyasî niteliğine göre daha ağırsa, fiilin siyasî suç sayılamayacağı öngörülmektedir. Bir başka anlatımla, siyasî amaçlı şiddet içeriyorsa, örneğin bombalama, adam öldürme, yaralama gibi suçların unsurlarını taşıyorsa, siyasî suç değerlendirmesine dayalı olarak iadenin reddedilmesi mümkün olmayacaktır. İkinci fıkranın son cümlesinde soykırım ve insanlığa karşı suçların siyasî suç sayılamayacağı kabul edilmektedir.

Dördüncü fıkrada, Türkiye’de ikamet eden veya evlenmek suretiyle Türkiye’ye yerleşen ya da talep tarihinde onsekiz yaşından küçük olan iade talebine konu kişilerin, sosyal ve ekonomik bağları da dikkate alınarak, telafisi imkânsız bir zarar görmeleri veya aile birlikteliklerinin bozulması ya da yaşı küçük olan ilgilinin yabancı devlete intibakta zorlanması gibi durumlar dikkate alınarak, iade talebinin reddedilebilmesi imkânı getirilmektedir.

Madde 12- Maddeyle, iade ve sınır dışı edilme işlemleri arasındaki ilişki düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, iade süreci başlatılmadan önce ilgilinin sınır dışı edilme seçeneği saklı tutulmakta; ancak, iade süreci başlatıldıktan sonra Merkezî Makamın görüşü alınmadan kişinin sınır dışı edilemeyeceği hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, iade sürecinin olumsuz sonuçlanması hâlinde, iade talebine konu kişinin, Merkezî Makamın olumlu görüşü alınmadan iade talebi reddedilen devlete sınır dışı edilemeyeceği düzenlenmektedir.

Madde 13- Maddeyle, uygulama birliğinin sağlanması amacıyla iade taleplerinde ön incelemenin Merkezî Makam tarafından yapılması esas benimsenmektedir. İade talepleri, Merkezî Makam tarafından Türkiye’nin taraf olduğu ilgili milletlerarası andlaşma hükümleri, andlaşma bulunmaması durumunda uluslararası teamül ve karşılıklılık ilkesi ile kanun hükümlerine uygunluk açısından incelenecektir. Uygun bulunan iade evrakı yetkili adli mercilere gönderilecektir. İade evrakında eksiklik bulunması hâlinde, Merkezî Makam bu eksikliklerin giderilmesini yabancı devletten isteyebileceği gibi talebi reddetme yetkisine de sahip olacaktır.

Madde 14- Maddede, geçici tutuklama müessesesi ve şartları düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, yabancı devletin iade talebini iletmesinden önceki aşamada, iade talebine konu olabilecek bir suç işlendiğinin kabulü için kuvvetli şüphe bulunması şartıyla, kişinin geçici olarak tutuklanabileceği hüküm altına alınmaktadır. Bu işlem yapılırken Türkiye’nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümleri ile mütakabiliyet ilkesi gözetilecektir. Madde kapsamındaki kuvvetli şüphenin temel dayanağını, yabancı makamlar tarafından iletilecek yakalama müzakeresi oluşturacaktır. Kişinin eylemlerini açıklayan ve yabancı adli mercilerce düzenlenen yakalama müzakeresine istinaden, yabancı devletin talebi ve Merkezî Makamın uygun bulması üzerine, iadesi talep edilecek kişi geçici olarak tutuklanabilecektir. Düzenlemeyle, talep eden devletle aramızda herhangi bir milletlerarası andlaşma bulunmaması hâlinde, geçici tutuklama işlemlerinin mütakabiliyet çerçevesinde yapılabilmesi mümkün kılınmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, Türk Ceza Kanununun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi kapsamına giren bir suç işlediği yönünde kuvvetli şüphe bulunan kişinin, yabancı devletin talebine bağlı olmaksızın iade amacıyla geçici olarak tutuklanabileceği düzenlenmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, geçici tutuklanması talep edilen kişinin, Türkiye’de bulunduğu yerin bilinmemesi hâlinde takip edilecek usul gösterilmektedir. Buna göre, yakalanıp hâkim önüne çıkartılan kişinin, Tasarıyla düzenlenmesi öngörülen rızaya dayalı iade usulünden yararlanma imkânı ile bunun hukukî sonuçları hakkında da bilgilendirilmesi hükme bağlanmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, geçici tutuklama süresinin sınırının hangi kriterlere göre belirleneceği; beşinci fıkrasında ise geçici tutuklama yerine adli kontrol kararı verilebilmesi imkânı düzenlenmektedir. Her iki tedbirle de kişinin kaçmasının önlenmesi amaçlandığından, adli kontrol tedbirlerinin tercihi durumunda, Ceza Muhakemesi Kanununun 109 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan “yurt dışına çıkamamak” ve “Hâkim tarafından belirlenen yerlere, belirtilen süreler içinde düzenli olarak başvurmak” tedbirleri önem taşıyacaktır.

Geçici tutuklama süresi, talep eden devlete, iade evrakı ile ilgili belgelerin resmî yollardan ülkemize iletilmesi imkânını vermektedir. Maddenin altıncı fıkrasında, bu süre içinde iade evrakı iletilmediğinde, geçici tutuklama ya da adli kontrol kararının kaldırılması hususu düzenlenmektedir. Bununla birlikte, iade evrakının daha sonra ulaşması hâlinde kişinin kaçmasını engelleyecek koruma tedbirlerine başvurulmasının mümkün olduğu düzenlemeyle hüküm altına alınmaktadır.

Madde 15- Maddeyle, Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesindeki hükme benzer bir düzenlemeyle, iade talebinin hukukî olarak değerlendirilmesini ve iade yargılamasını yapacak mahkeme belirlenmektedir. Maddenin birinci fıkrasında bu görev, kişinin bulunduğu yer ağır ceza mahkemesine verilmektedir. Kişinin bulunduğu yerin belli olmaması hâlinde, yetki karmaşasına ve işlemlerin yavaş ilerlemesine sebebiyet vermemek amacıyla Ankara ağır ceza mahkemesinin yetkisi kabul edilmektedir. Ankara ağır ceza mahkemesine verilen bu yetkiyle, suç işleyen kişi hakkında, iadenin sağlanması amacıyla en kısa zamanda yakalama emri çıkarılması için gerekli adli işlemlerin yapılması amaçlanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, Merkezî Makam tarafından uygun bulunan iade evrakının, kişinin bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına iletilmesi üzerine, yabancı devletin iade talebi hakkında karar verilmesi amacıyla, ağır ceza mahkemesinden talepte bulunulması hususu düzenlenmektedir.

Madde 16- Maddeyle, iade sürecinde başvurulabilecek koruma tedbirleri bakımından Ceza Muhakemesi Kanununa atıf yapılmaktadır.

Maddenin birinci fıkrasında, ağır ceza mahkemesince, iade evrakının ulaşmasından itibaren iade sürecinin her aşamasında ve kişi yabancı devlet makamlarına teslim edilinceye kadar, koruma tedbirlerine karar verilebileceği hükme bağlanmaktadır. Ülkemizin suçlu iadesi alanında en çok uyguladığı milletlerarası andlaşma olan Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesinin 1 inci maddesinde suçlu iadesi yükümlülüğüne ilişkin hüküm bulunmakta olup; ülkemizin taraf olduğu diğer sözleşmelerde de aynı şekilde suçlu iadesi yükümlülüğü getirilmiştir. Bu çerçevede, ülkemizde yakalanan ve iadesi talep edilen kişi hakkında devam eden iade sürecinde ilgilinin kaçmasını önlemek amacıyla öncelikle tutuklama tedbirine başvurulmasına ihtiyaç bulunmaktadır. İade sürecinde başvurulacak olan koruma tedbirleri içinde, tutuklamanın diğer tedbirlere nazaran önem ve öncelik taşıdığı maddenin diğer fıkralarından da anlaşılmaktadır. Mahkemenin “iade talebinin kabul edilebilir olduğuna” dair karar vermesine rağmen, iadesi talep edilen kişiyi adli kontrol altında serbest bırakması, devam eden iade süreci içinde kişinin Türkiye dışına kaçması ve bu nedenle iade talebinin konusuz kalması uygulamada rastlanabilen sorunlardan biridir. Ancak kişinin uzun süreden beri Türkiye’de ikamet etmesi ve belli bir iş sahibi olması gibi güçlü sosyal ve ekonomik bağları dikkate alınarak, tutuklama dışında diğer tedbirlere başvurulması da mahkemenin takdirinde olacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, yabancı devlet makamlarına teslim edilinceye kadar, iade süreci içinde tutuklu olan kişinin tutukluluk durumunun, Ceza Muhakemesi Kanununun 108 inci maddesi uyarınca ağır ceza mahkemesince en geç otuzar günlük sürelerle incelenmesi hükme bağlanmaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, mahkemenin iade talebinin kabul edilebilirliğine ilişkin kararının kesinleşmesinden itibaren bir yıl içinde 19 uncu maddeye göre, iadenin gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceği hususunda bir karar verilmemesi hâlinde, kişi hakkında verilen koruma tedbirlerinin kaldırılacağı düzenlenmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrasında ise iade tutuklamasına bir sınırlama getirilerek, iadesi talep edilen kişinin hürriyetinin kısıtlanmasının, talebe konu suç için öngörülen ceza miktarı veya infaz edilecek ceza süresi ile orantılı olması gerektiği düzenlenmektedir. Başka bir anlatımla, kişinin iade amacıyla tutuklu kalabileceği azami sürenin, yabancı mahkûmiyet kararında yer alan cezanın ya da soruşturma veya kovuşturma konusu olan suçtan dolayı alabileceği cezanın muhtemel infaz süresini aşmaması gerekmektedir.

Madde 17- Maddeyle, iade talebine rıza gösteren kişinin bir an önce talep eden yabancı devlete teslim edilmesini amaçlayan rızaya dayalı iade usulü düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, bu usulün uygulanmasında temel şart olarak kişinin iadeye rıza göstermesi aranmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasına göre ağır ceza mahkemesince, iadesi talep edilen kişiye, Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen haklarıyla birlikte rızaya dayalı iadenin mahiyeti ve hukukî sonuçlarının anlatılması gerekmektedir. Bu çerçevede, Ceza Muhakemesi Kanununun 147 nci maddesinde yer alan hakları hatırlatıldıktan sonra kişiye, rızaya dayalı iadenin mahiyeti ve iadeye rıza gösterilmesinin hukukî sonuçlarının anlatılması, bu aşamadan sonra rızaya dayalı iade usulünü kabul edip etmediğinin sorulması öngörülmektedir. Kişinin iadeye rıza göstermesi, ağır ceza mahkemesi tarafından duruşma tutanağına geçirilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, mahkemenin, kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmesi üzerine talep eden devlet tarafından iletilen iade evrakım inceleyerek iadenin kabul edilebilir olup olmadığına karar vereceği düzenlenmektedir. Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesine Ek 3 Nolu Protokolün 2 nci maddesine göre imzaya dayalı iade için, olağan iade usulünde arananlardan daha az belge talep edilmektedir. Sözleşmenin açıklayıcı raporunda, devletlerin 2 nci maddeye karşı iade evrakının bütününi isteme şeklinde çekince koyabileceği ve iade evrakının tamamını isteyebileceği belirtilmiştir. Bu bağlamda, Türkiye insan hakları standartları bakımından farklı ülkelerden talep almakta veya bu taleplerin bazılarında şahıslar hakkında kırbaç, kısas veya ölüm cezası gibi cezaların uygulanabileceğine ilişkin açıklamalar bulunmaktadır. Bu nedenle iade evrakının tamamının istenmesi önem arz etmektedir. Ayrıca, iade evrakının tümünün talep eden devlet tarafından iletilmesi, mahkemenin rızaya dayalı iade konusunda değerlendirmesini de etkileyebilecektir. Kişi iadeye rıza gösterse bile mahkeme, talebe konu suçun siyasî suç oluşturduğuna veya şahıs iade edildiği takdirde kötü muameleye maruz kalacağına ilişkin somut olguların bulunduğu ya da iade talebinin uluslararası raporlarda ağır insan hakları ihlalleri olan ülkelere geldiği durumlarda talebin kabul edilebilir olmadığına karar verebilecektir. Bir başka deyişle, iadesi talep edilen kişi tarafından iadenin kabul edilmesi, mahkemenin yabancı devletin talebi hakkında olumlu karar vermesini gerektirmeyecektir. Mahkeme iade talebi hakkında karar verirken ister rızaya dayalı iade usulünü uygulasin ister normal iade usulünü uygulasin, iade için aranan koşulları değerlendirmesi gerekmektedir. Mahkemenin rızaya dayalı iade usulünü uygulayarak verdiği iadenin kabul edilebilir olduğuna ilişkin kararına karşı, Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen süre içinde itiraz edilebilecektir. Karara itiraz edilmemesi veya itiraz sonucu kararın kesinleşmesi hâlinde iade evrakının Merkezî Makama iletileceği hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, rızaya dayalı iade usulünün uygulanması sonucu verilen iade kararının yerine getirilip getirilmemesi hususundaki Merkezî Makamın takdir yetkisi düzenlenmektedir.

Madde 18- Maddeyle, iade yargılamasının usulü düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, iade talebine konu kişinin, rızaya dayalı iade usulünün uygulanmasını kabul etmemesi hâlinde, normal iade sürecinin başlayacağı ve ağır ceza mahkemesince, Kanun ile ülkemizin taraf olduğu milletlerarası andlaşmalar çerçevesinde iade talebinin tüm yönleriyle incelenerek, talep hakkında olumlu ya da olumsuz bir karar verileceği düzenlenmektedir. Karar verildikten sonra kesinleşmesi beklenmeksizin bir örneğinin derhal Merkezî Makama iletilmesi gerekmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, yabancı devletten iletilen iade evrakının yetersiz olması nedeniyle talep hakkında bir karar verilememesi hâlinde, ağır ceza mahkemesinin ek bilgi ve belge talep edebileceği düzenlenmektedir. Ağır ceza mahkemesi bu talebini, yabancı devlete iletmek üzere, Merkezî Makama gönderecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, iade talebine konu suçun mağdurunun, şikâyetçisinin, katılanının, malen sorumlu olan kişinin veya iade talebinde bulunan devletin, iade yargılamasında taraf olamayacağı ve katılma talebinde bulunamayacağı düzenlenmektedir. İade yargılaması, delil değerlendirme ve suçun sübutuna ilişkin bir yargılama olmadığı için katılmaya imkân verilmemektedir. Ancak, talep eden taraf devletin büyükelçilik ve konsolosluk yetkilileri ile bunların vekillerinin, davaya taraf olarak katılma hakları bulunmamakla birlikte, ağır ceza mahkemesinde yapılacak aleni duruşmaları takip etmeleri önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, mahkemenin iade konusundaki kararına karşı temyiz kanun yoluna başvuru hakkı düzenlenmektedir. Bu hak, Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen süre ve usullere göre kullanılabilir. Yargıtay, bu başvuruları üç ay içinde sonuçlandıracaktır.,

Madde 19- Maddenin birinci fıkrasında, ağır ceza mahkemesinin vermiş olduğu “iade talebinin kabul edilebilir olduğuna dair karar kesinleştikten sonra bu karara istinaden yabancı devletin iade talebinin yerine getirilip getirilmemesi konusundaki takdir yetkisi düzenlenmektedir. İade kararının yerine getirilmesi, Dışişleri ve İçişleri Bakanlıklarının görüşü alınarak Adalet Bakanının teklifi ve Başbakanın onayına bağlı tutulmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında yer alan düzenlemeyle, Merkezî Makamın, iade talebinin kabul veya ret edildiğini, ilgili devlete ve iade edilmesi istenen kişiye bildirmesi gerekmektedir. Fıkra da yer alan “iadenin reddedilmesi” ibaresinden; mahkemenin iade talebinin reddine dair verdiği karar ile mahkemenin iade talebinin kabul edilebilir olduğuna dair kararı üzerine Başbakanın bu kararı yerine getirmeme kararının anlaşılması gerekir. İade talebinin reddi hâlinde, iade talebine konu kişi hakkındaki koruma tedbirlerinin de ivedilikle kaldırılması gerekmektedir.

Madde 20- Maddenin birinci fıkrasında, yabancı devletin iade talebine ilişkin adli ve idarî süreçlerin tamamlanmasını takiben Merkezî Makamın, kişinin teslimini ilgili bakanlıklarla işbirliği hâlinde gerçekleştireceği düzenlenmektedir. Uygulamada, iade sürecine ilişkin işlemler tamamlandığında, kişiyi teslim almaya gelecek yabancı devlet görevlilerine ve teslim tarihine ilişkin bilgi, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıkları vasıtasıyla yabancı devletten talep edilmektedir. Genellikle, iadesi talep edilen kişinin teslimi havalimanı sınır kapılarında gerçekleştirilmektedir. Bu durum, deniz veya kara sınır kapılarında teslimi engel teşkil etmemektedir. Diğer yandan, iade sürecinde, yabancı devlet makamlarına teslim amacıyla, kişi hakkında tutuklama dışında 16 ncı maddenin birinci fıkrası uyarınca bir koruma tedbiri de uygulanabilir. İadesi talep edilen kişinin çocuk olması durumunda teslimin, pedagog, psikolog veya çocuk gelişimcisi gibi bir uzman nezaretinde yapılması gerekmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, iadesi talep edilen kişinin talep eden devlet ile belirlenen tarihte, haklı bir neden olmaksızın teslim alınmamasının sonuçları düzenlenmektedir. Belirlenen tarihten itibaren otuz gün içinde kişinin teslim alınmaması durumunda, bu sürenin sonunda kişi hakkındaki koruma tedbirlerinin kaldırılacağı hükme bağlanmaktadır. Yapılacak iade işlemlerinin gerçekleştirme koşulları dikkate alınarak sürenin üst sınırı otuz gün olarak belirlenmiştir. Haklı neden kavramıyla, kişilerin ya da devletlerin elinde olmayan, kontrol dışı gelişen olaylar kastedilmektedir. Sel ve deprem gibi tabiat olayları ya da teknik aksaklıklar gibi durumlar haklı neden kavramına örnek olarak gösterilebilir. Haklı bir nedenin varlığı hâlinde, Merkezî Makamın ilgili devletle ikinci bir teslim tarihi belirlemesi mümkündür.

Maddenin üçüncü fıkrasında, iadesine karar verilen kişi hakkında başka bir suç nedeniyle devam etmekte olan bir ceza soruşturması veya kovuşturması bulunması ya da hükmolunmuş bir hapis cezasının infazının gerekmesi hallerinde, Merkezî Makam tarafından resen teslimin ertelenmesine karar verilebilmesi hükme bağlanmaktadır. Aynı şekilde, kişinin seyahate engel teşkil eden hastalığı, teslimin ertelenmesine neden olabilecektir. Kişi, talep eden devlete iade edildiği takdirde, ülkemizde hakkında yapılan soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması veya verilen hapis cezasının infazı için adli yardımlaşma veya iade sürecinin işletilmesi gerekmektedir. Kişinin adli yardımlaşma yoluyla ifadesinin alınması veya sorgusunun yapılması ya da hakkında verilen cezanın infazı amacıyla iadesinin talep edilmesi usul ekonomisine aykırı olacaktır. Zira bu durum, adli ve idarî makamların gereksiz mesaisine ve ek maliyetlere yol açacaktır. Bu nedenle, hakkında soruşturma, kovuşturma veya hükmolunmuş hapis cezası bulunan kişinin tesliminin ertelenmesine karar verilebilmesi öngörülmektedir. Fıkradaki şartlardan birinin varlığı hâlinde, Merkezî Makamın teslimin ertelenmesine ilişkin vereceği kararın, ivedilikle ilgili devlete ve iadesi talep edilen kişiye bildirilmesi gerekmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, iade talebine konu suç bakımından ispat aracı olarak yararlı görülen veya suçun işlenmesiyle elde edilen ve kişi yakalandığında üzerinde ele geçen ya da daha sonra ortaya çıkan eşyanın talep eden devlete teslim edilebileceği öngörülmektedir. Yabancı devletin talebine konu kişinin herhangi bir nedenle iadesinin gerçekleşmemesi hâlinde dâhi eşyanın teslimi mümkün kılınmaktadır.

Maddenin beşinci fıkrasında, yabancı devlet tarafından iadesi talep edilen eşyanın, Türkiye’deki bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında suç delili olarak kabul edilmesi durumunda soruşturma ya da kovuşturma sonuçlanana kadar eşyanın tesliminin ertelenmesi imkânı getirilmektedir.

Maddenin altıncı fıkrasında, teslimi talep edilen eşyanın iyiniyetli üçüncü kişilere ait olduğunun tespit edilmesi hâlinde, eşyanın hiçbir şekilde yabancı devlete teslim edilmeyeceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde 21- Maddenin birinci fıkrasında, mevzuatımıza göre iade koşullarının varlığının bulunması şartıyla yabancı bir devletten başka bir devlete iade edilen kişinin Türkiye’den transit geçişine izin verilmesine ilişkin düzenleme yer almaktadır. İade sürecinin bir boyutu olarak transit geçiş kavramı birçok milletlerarası andlaşmada yer almaktadır. Coğrafi konumundan dolayı ülkemize sıklıkla iade amaçlı “transit geçiş” talepleri iletiliyor olmasından dolayı böyle bir düzenlemeye gerek duyulmaktadır. Transit geçiş talebi değerlendirilirken, iade taleplerine ilişkin şartlar göz önünde tutulmaktadır. Bu nedenle, transit geçiş talebinde bulunan devlet ile ülkemiz arasındaki andlaşma ve Kanun hükümleri gereğince, ülkemize transit geçiş talebini içeren evrakın iletilmesi gerekmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, yabancı devlet tarafından yapılan transit geçiş taleplerinin Merkezî Makam tarafından karara bağlanacağı düzenlenmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, transit geçiş sırasında, kişinin hürriyetinin yirmidört saatten fazla kısıtlanmasını gerektiren hastalık, doğal afet, teknik sorunlar ve sair sebeplerin ortaya çıkması hâlinde, hürriyetten yoksunluğun usul hukuku itibarıyla dayanaksız kalmamasını teminen yapılacak geçici tutuklamanın usulü ve süresi düzenlenmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, transit geçişin durdurulabileceği haller belirlenmektedir.

Maddenin beşinci fıkrasında ise maddede yer alan transit geçiş hükümlerinin, hükümlü nakillerinde de uygun olduğu ölçüde uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 22- Maddenin birinci fıkrasında, Türk adli mercileri tarafından, ülkemizde işlenmiş bir suç sebebiyle, soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılabilmesi veya hükmolunan bir cezanın infazının sağlanması amacıyla yurtdışında bulunan şüpheli, sanık veya hükümlünün ülkemize iadesinin talep edilmesine ilişkin hükümler yer almaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı kişinin iadesinin istenebileceği düzenlenmektedir. Kesinleşmiş mahkûmiyet kararının infazı için ise en az dört ay hapis cezasının bulunması gerekmektedir. Ancak, iade talebinde bulunulan kişinin birden fazla suçu bulunması hâlinde, bunlardan bazılarının cezası belirtilen sürelerin altında olsa dahi birlikte iadeye konu edilebilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Türk adli mercilerinden gelen iade taleplerinin şekil ve içerik açısından, Türkiye’nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma ve Kanun hükümlerine uygunluğunu denetlemek amacıyla Merkezî Makama ön inceleme yetkisi verilmektedir. Bu bağlamda Merkezî Makam, infaz mevzuatına göre ceza infaz kurumunda geçirilecek süreyi dikkate alarak kişi ve kamu yararı dengesi yönünden açık bir orantısızlık ortaya çıkması halinde iade yoluna başvurulmasının uygun

olmadığına karar verebilecektir. Bununla birlikte, fıkra, iadenin gerçekleşmesi hâlinde, Türkiye’nin millî güvenliğinin veya uluslararası ilişkilerinin zarar görme ihtimalinin bulunması hali, iade talebinin reddedilebileceği diğer bir sebep olarak düzenlenmektedir. Bu durumda da Merkezî Makam, iade talebini yabancı devlete iletmeksizin doğrudan adlî mercilere geri gönderebilecektir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, iade sürecinin bir parçası olan ve Tasarının diğer maddeleriyle düzenlenen transit geçiş ve eşyaların teslimine ilişkin hükümlerin, uygun olduğu ölçüde Türkiye’nin iade taleplerinde de uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 23- Maddede, Türkiye’de yürütülen bir soruşturma veya kovuşturmanın yabancı bir devlete devredilmesi ile yabancı devlet adlî mercilerince yürütülen soruşturma ve kovuşturmanın Türk adlî mercilerince devralmasına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

Maddenin birinci fıkrasında, Türkiye’nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı milletlerarası andlaşmaların varlığı hâlinde Anayasanın 90 ncı maddesine atfen, milletlerarası andlaşmalar ile Kanun hükümlerinin birlikte uygulanacağı belirtilmektedir. Özellikle, Ceza Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesi göz önünde bulundurulması gereken çok taraflı andlaşmaların başında gelmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında ise Türkiye’nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı milletlerarası andlaşmanın bulunmaması hâlinde uluslararası hukukun temel ilkelerinden olan “mütekabiliyet” prensibi gözetilmek suretiyle, Kanun hükümlerine göre soruşturma ve kovuşturmanın devri işlemlerinin gerçekleştirileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 24- Maddede, Türkiye’de yürütülen bir soruşturma veya kovuşturmanın yabancı devlet adlî mercilerine devredilmesine ilişkin genel esaslar düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, Türkiye’deki bir soruşturma veya kovuşturmanın hangi hallerde devredilebileceği, Ceza Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin 8 inci maddesi esas alınarak belirlenmiştir. Fıkra, belirtilen tahdidi hallerin varlığına bağlı olarak, Türk adlî mercilerince devir kararı verilebilecektir.

Soruşturmanın veya kovuşturmanın yabancı devlete devredilebilmesi için, devre konu suçun üst sınırının bir yıl veya daha fazla hapis cezası olması gerekmektedir.

Soruşturma veya kovuşturmalar;

a) Şüpheli veya sanığın yabancı devletin vatandaşı olması nedeniyle Türkiye’de hazır bulundurulamaması veya adlî yardımlaşma yoluyla savunmasının alınamaması,

b) Türk vatandaşı olan şüpheli veya sanığın yabancı devlette mutad olarak bulunması veya delillerin bu devlette olması nedeniyle devrin, gerçeğin ortaya çıkarılmasına imkân vermesi,

hallerinde devredilebilecektir. Örneğin, İsveç vatandaşı iki turistin Antalya’da bulundukları sırada birbirlerine karşı işledikleri suçtan dolayı yapılan soruşturma veya kovuşturmanın, bu kişilerin yabancı ülkede bulunması nedeniyle sonuçlandırılmaması halinde soruşturma veya kovuşturmanın devredilebilmesi imkânı tanınmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, devir talebi ve buna ilişkin izlenecek usul düzenlenmektedir. Buna göre, yabancı devlete devir talebinde bulunulmadan önce, adlî mercilerce devrin mümkün olup olmadığı hususunda Merkezî Makamdan olumlu görüş alınması gerekmektedir. Maddede, usul ekonomisi mülâhazasıyla, resmi bir devir talebinin yapılmasından önce, Merkezî Makam aracılığıyla devir imkânı bulunup bulunmadığının ilgili devletin de tutumu öğrenilmek suretiyle araştırılması öngörülmektedir. Böylelikle, gereksiz yere ya da çok erken bir aşamada soruşturma ve kovuşturmanın devri talebinden doğabilecek sakıncaların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Merkezî Makam, adlî mercilerin talebi üzerine Türkiye’nin taraf olduğu milletlerarası andlaşmalar ve ilgili yabancı devlet uygulamalarını göz önünde bulundurmak suretiyle devir talebini değerlendirecektir.

Merkezî Makamın olumlu görüşü üzerine, adli mercilerce hazırlanacak devir talebine, yabancı devletin değerlendirmesine sunulmak üzere soruşturma veya kovuşturma dosyasının bir sureti ve yabancı devletin istemi hâlinde, evrakın tercümesi eklenecektir. Ancak, delil niteliğindeki eşyalar, kaybolma ve delil özelliğini yitirme ihtimaline binaen, ilgili devlet tarafından soruşturma veya kovuşturmaya başlanılmasından sonra ve istem üzerine bu devlete iletilecektir. Ceza Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin 15 inci maddesinde de aynı hüküm yer almaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, soruşturma aşamasında, devir talebinin yabancı devlet tarafından kabul edilmesi hâlinde Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinde belirtilen şartlardan bağımsız olarak kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verileceği düzenlenmektedir. Diğer bir anlatımla, fıkra da öngörülen açık düzenleme karşısında, Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinde öngörülen şartların bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilecektir. Aynı şekilde, Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesine bağlanan sonuçlar, bu madde açısından dikkate alınmayacaktır. Bu durumda soruşturmanın devralınmasından sonra, yabancı devlette kamu davasının açılması halinde kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilecektir. Fıkranın son cümlesinde ise yabancı devlette kamu davası açılmaması hâlinde savcılık tarafından, yargılama yetkisinin kullanılması çerçevesinde yabancı devlet kararının gerekçesi değerlendirilmek suretiyle soruşturmaya devam edilebileceği hükme bağlanmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, üçüncü fıkra ya paralel şekilde kovuşturma aşamasında devir talebinin yabancı devlet tarafından kabul edilmesi üzerine yapılacak işlemler gösterilmektedir. Buna göre yabancı devlet, devir talebini kabul ettiği takdirde, Türk mahkemelerince durma kararı verilecektir. Yabancı devletteki yargılama sonucunda sanık hakkında mahkûmiyet kararı verilmesi durumunda düşme kararı verilecek; mahkûmiyet kararı dışında bir karar verilmesi durumunda ise Türk mahkemelerince yargı yetkisinin kullanılması çerçevesinde yabancı devlet mahkemesinin kararının gerekçesi değerlendirilerek kovuşturmaya devam edilebilecektir.

Maddenin beşinci fıkrasında, üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen durumlara ek olarak, yabancı devlet tarafından devir talebinin kabul edilmesinden sonra, hangi hallerde Türk adli mercilerince soruşturmaya veya kovuşturmaya devam edileceğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Buna göre, yabancı devletin soruşturma veya kovuşturmanın devrinin kabulüne ilişkin kararından vazgeçtiğini bildirmesi veya devredilen soruşturma veya kovuşturmanın sağlıklı şekilde yürütülmediğinin Merkezî Makamca adli mercilere bildirilmesi hâlinde soruşturma veya kovuşturmanın yürütülmesine karar verilecektir.

Maddenin altıncı fıkrasında, devir talebinden önce veya talep esnasında ilgili devletten, elkoyma ve tutuklama dahil bütün koruma tedbirlerine başvurulmasının istenebileceği düzenlenmektedir. Ceza Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin 27 nci maddesinde devir talebinden önce, sadece geçici tutuklama tedbiri öngörülmüş iken, maddeyle diğer koruma tedbirlerinin de istenebilmesi mümkün hale getirilmektedir. Uluslararası adli işbirliği hükümleri uyarınca, adli yardımlaşma talebi kural olarak, talep edilen devletin hukukuna göre yerine getirilmektedir. Bu esas, geçici koruma tedbiri talepleri için de geçerli olacaktır.

Madde 25- Maddede, yabancı devlet adli mercilerince yürütülen bir soruşturma veya kovuşturmanın Türk adli mercilerince devralınmasına ilişkin genel esaslar düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrası, Ceza Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin 11 inci maddesinde yer alan düzenlemelere benzer koşulları içermektedir. Fıkra da, öncelikle Türk hukukuna göre zamanaşımına veya affa uğramamış ve üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suç nedeniyle yabancı devlette yürütülen soruşturma veya kovuşturmanın devralınabileceği

düzenlenmektedir. Hapis cezasının sınırı belirlenirken soruşturma veya kovuşturmanın yabancı devlete devredilmesine ilişkin 24 üncü madde dikkate alınmıştır. Maddede, devir talebinin kabulüne ilişkin öncelikli şartlar belirlenmektedir. Bununla birlikte, değinilen ön şartların varlığına rağmen, fıkra da yer alan (a), (b), (c) ve (ç) bentlerindeki hallerden herhangi birinin varlığı hâlinde devir talebi kabul edilmeyecektir.

Maddenin ikinci fıkrasında, yabancı devletlerce yapılan soruşturma ve kovuşturma devri taleplerinin yerine getirilmesinde yetki ve usule ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Merkezî Makamın uygun görmesi üzerine devir talebinin kabulü sonrasında ilgili Cumhuriyet başsavcılığı tarafından talebe konu suç hakkında soruşturma başlatılacağı hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasında ise devir talebinde bulunan yabancı devlet hukukuna göre başlatılan soruşturma veya kovuşturma esnasında elde edilen delillerin Türk hukuku bakımından da geçerli olacağı belirtilmektedir. Düzenlemeyle, delillerin geçerliliği konusunda uluslararası alanda kabul görmüş kurallardan delilin elde edildiği yer hukukuna uygunluğu prensibi maddeye yansıtılmaktadır.

Madde 26- İnfaz devri, ceza hukuku alanında milletlerarası işbirliğinin ileri bir adımını teşkil etmektedir. İnfaz devrinin temelinde, ülkelerin yabancı ülke mahkemelerinin kararlarına ulusal mahkemelerin kararları gibi değer tanımları düşüncesi bulunmaktadır.

Yabancı devlet mahkemelerince verilen mahkûmiyet kararlarının Türkiye’de infazının düzenlendiği maddenin ilk fıkrasında, infaz devrinin koşulları belirlenmektedir. Bu çerçevede, öncelikle hükümlünün Türkiye’de bulunma zorunluluğu öngörülerek kararların infazının mümkün olması amaçlanmaktadır. Hükümlünün Türkiye’de bulunması; geçici bir nedenle ülkemizde bulunması değil, ikamet, iş ya da sosyal bağlara dayalı bir irtibat anlamına gelmektedir. Birinci fıkranın (b) bendinde, infazın devralınması için yabancı devlet mahkemesince verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması koşulu düzenlenmektedir. Uluslararası hukuk ve başta Anayasa olmak üzere iç hukukumuz gereğince “suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılamaz” ilkesine istinaden ancak kesinleşen mahkûmiyet kararlarının infazı devralınabilecektir. Fıkranın (c) bendinde ise tarafı bulunduğumuz Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesinin 4 üncü ve 6 ncı maddeleriyle uyumlu olarak, mahkûmiyet kararına konu fiilin Türk hukukuna göre suç teşkil etmesi ve zamanaşımına uğramamış olması gerektiği hüküm altına alınmaktadır. Fıkranın (ç) bendiyle, merkezi makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça, infazı devralınacak hürriyeti bağlayıcı cezanın, talep tarihi itibarıyla, ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı aylık bir ceza olması gerektiği hükme bağlanmaktadır. Böylelikle, infaz edilecek hürriyeti bağlayıcı cezanın belirli bir süreden az olması durumunda Türk Hukukuna göre uygulanma ihtimali doğan denetimli serbestlik veya alternatif infaz usulleri gibi cezanın infaz kurumunda yerine getirilmesi imkânını ortadan kaldıran ve devir amacına da uygun düşmeyen sonuçların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Birinci fıkranın son bendinde ise Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesiyle uyumlu olarak, infazın devralınması, aynı suçtan dolayı Türkiye’de soruşturma veya kovuşturma yapılmamış olması koşuluna bağlanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, devir talebinde bulunan devletten istenecek belgeler gösterilmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, devir talebinin Merkezî Makam tarafından değerlendirilmesi düzenlenmektedir. Merkezî Makam, gerek önceki fıkralarda düzenlenen koşullara, gerekse genel hükümlere bağlı olarak talebin reddine karar verebilecektir. Bu düzenleme tarafı olduğumuz Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesiyle de uyumlu olup uluslararası adli işbirliğinin, hukukî boyutunun yanında siyasi ve uluslararası ilişkiler boyutu nedeniyle böyle bir değerlendirme yetkisi zarurî görülmektedir. Bu çerçevede, Türkiye’nin millî güvenliği ile temel çıkarları da değerlendirme yapılırken göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, infazın devralınmasından önceki süreçte, koruma tedbirlerine başvuru imkân ve koşulları düzenlenmektedir. Devrin öngörülebildiği durumlarda infazı sağlamak amacıyla koruma tedbirlerine başvurulabilmesi, öncelikle infazı devredecek yabancı makamın talebini gerektirmektedir. Yine, uluslararası adli işbirliğinin çok boyutlu mahiyeti ve sonuçları gözetilerek, talebin uygunluğunu değerlendirme yetkisi verilen Merkezî Makamın uygun görüşü aranmaktadır. Bu koşullara bağlı olarak, adli merciler tarafından, mahkûmiyete konu suç, ceza miktarı ve şahsın kaçma şüphesi dikkate alınarak, geçici tutuklamaya ilişkin madde çerçevesinde karar verilebilmesi imkânı getirilmektedir.

Maddenin beşinci fıkrasında, infazın devrine ilişkin talebin değerlendirileceği adli merci ile değerlendirme usulü düzenlenmektedir. Buna göre talep, uyarılama kararı verilmesi için Ankara ağır ceza mahkemesine gönderilecektir. Mevcut uygulamanın da bu doğrultuda olduğu gözetilerek, maddede Ankara ağır ceza mahkemesinin görevli olarak tayin edilmesi suretiyle, uluslararası boyutu bulunan devir işlemleri bakımından uzmanlaşmanın ve uygulama birliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Düzenlemeyle, Türk kanunlarına göre yapılacak değerlendirilme neticesinde, yabancı devlet mahkemesince verilen mahkûmiyet kararında sübutu kabul edilen fiile, Türk kanunlarına göre verilmesi gereken cezanın tayini, bununla birlikte, uyarılama kararında belirlenecek cezanın, yabancı mahkeme kararında tayin edilen ceza süresini geçememesi öngörülmektedir. Böylelikle, hükümlünün talebine bağlı olmayan devir işlemi nedeniyle herhangi bir mağduriyetin engellenmesi amaçlanmaktadır. Düzenlemeyle ayrıca, talebin kısa sürede karara bağlanmasını teminen, uyarılama kararının verileceği süre de düzenlenmekte, uyarılama kararlarına karşı kanun yoluna başvuru imkânı ile ağır ceza mahkemesinin koruma tedbirleri hakkında karar verme yetkisi de hükme bağlanmaktadır.

Maddenin son fıkrasıyla, uyarılama kararının, talep eden devlete bildirilmek üzere Merkezî Makama gönderileceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde 27- Maddeyle, infaz devrinin ülkemizce kabulü ve verilen uyarılama kararının devir talep eden devlet tarafından uygun bulunması üzerine infazın başlaması ve yürütülmesine ilişkin süreç düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında yabancı devletin infazı Türkiye’ye devretmesi sonrasında bu durumun uyarılama kararını veren mahkemeye bildirileceği ve bu mahkemenin infazın başlaması için Cumhuriyet savcılığına kararı göndereceği belirtilmiştir. Ayrıca, mahkemenin bu kararı Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne de göndereceği ifade edilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, uyarılama kararında olduğu gibi infazın da Türk hukukuna göre gerçekleştirilmesi esası kabul edilmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, mahkûmiyetin esasına etki edecek, adil yargılanma hakkının ihlali, kararda değişikliğe neden olabilecek nitelikte yeni delil ortaya çıkması veya hükme esas alınan delillerin sahteliğinin anlaşılması gibi durumlar bakımından yapılacak taleplerin, infazı devreden devlet mahkemelerine yöneltilmesi kabul edilmektedir. Keza, yabancı devlet mahkemesi tarafından önceki kararda değişikliğe gidildiği takdirde, Türkiye’de infazı istenen yeni karar da Türk hukukuna göre ilgili mahkemece değerlendirilecek ve uyarlanacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, hükmün verildiği devlette veya Türkiye’de genel veya özel af kabul edilmesi ya da suç ve cezayı ortadan kaldıran veya hafifleten bir sebebin ortaya çıkması hâlinde, uyarılama kararını veren ağır ceza mahkemesince hükümlünün hukuki durumunun, yeniden ele alınarak karara bağlanması esası benimsenmektedir.

Maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yapılan düzenlemelerle, esasa ilişkin talepler bakımından devir talep eden ülkelerin egemenlik haklarına bağlı yargı yetkisi korunmakta; ancak, diğer hallerde ülkemiz adli mercileri tarafından değerlendirme yapılmasına imkân tanınarak, hükümlünün özgürlüğünün haksız yere kısıtlanmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 28- Maddeyle, Türk mahkemeleri tarafından verilen mahkûmiyet kararlarının yabancı devlette infazının koşulları düzenlenmektedir. Yabancı devlete infaz devri için öncelikle hükümlünün, infazın devredileceği devlette bulunması ve bu devletin vatandaşı olması ya da bu devlet ile güçlü sosyal bağlarının bulunması gerekmektedir. İnfaz devrinin diğer koşulları ise yabancı devlet mahkemeleri tarafından verilen mahkûmiyet kararlarının ülkemizde infazına ilişkin 26 ncı madde ile uyumlu olarak düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasıyla uygulamada karşılaşılan önemli bir sorunun çözümü amacıyla denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak infaz edilecek cezaların da infaz devrine konu olabileceği hüküm altına alınmaktadır. Böylelikle, başka bir devletin vatandaşı olan, Türk veya yabancı uyruklu olmakla birlikte, yabancı bir ülkeyle güçlü sosyal ve ekonomik bağları bulunup şahsî hali ülkemizde uzun süre bulunmasına elverişli olmayan hükümlülerin de infaz devri yoluyla mahkûmiyetlerini yabancı ülkede tamamlayabilmeleri amaçlanmaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, devir talebinin infaz işlemlerinin yürütülmesine engel olmayacağı belirtilerek, yabancı devlette infaz başlayana kadar, ülkemiz adli mercilerinin yetkisinin devam edeceği ve infaz için gerekli işlemlerin gerçekleştirilebileceği vurgulanmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, uluslararası adli işbirliğinin hukuki olduğu kadar siyasi ve uluslararası ilişkileri ilgilendiren boyutları nedeniyle infaz devrine ilişkin Merkezî Makamın değerlendirme yetkisi düzenlenmekte; ceza adaletinin amaçlarına hizmet etmeyeceği veya Türkiye'nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceği değerlendirilen taleplerin Merkezî Makam tarafından reddedilmesi öngörülmektedir. Bu çerçevede, örneğin, infazının devri talep olunan cezanın, yabancı ülke adli mercileri tarafından farklı usullerle veya sürelerle infaz edileceği anlaşıldığında ve bu farklılığın ceza adaletine uygun düşmeyeceği değerlendirildiğinde talep reddedilecektir.

Maddenin beşinci fıkrasında, devir talebinde bulunulan devlete iletilecek belgeler gösterilmektedir. Fıkarda belirtilen belgeler sınırlayıcı nitelikte olmayıp, belirtilenler dışında, Merkezî Makam veya yabancı makamlar tarafından gerekli görülecek diğer bilgi ve belgelerin de iletilmesi mümkün bulunmaktadır.

Maddenin son fıkrasında, infazın devredilebilmesi için, devrin yapılacağı yabancı devletten infaz usulü, süresi ve sürecine dair bilgi istenmesi, gelen bilgilere göre Merkezî Makamın uygun görüşüyle adli merciler tarafından talebin geri alınabilmesi imkânı düzenlenmektedir.

Madde 29- Maddede, yabancı devlette infazın sonuçları düzenlenmektedir. Merkezî Makam tarafından edinilen infaz süreciyle ilgili bilgilerin ulusal adli mercilere iletilmesi öngörülmekte; ayrıca, hükmün yabancı devlet tarafından tamamen infaz edilmesi veya infaz kabiliyetini kısmen ya da tamamen kaybetmesi durumunda doğacak hukukî sonuç belirlenmektedir. Yabancı devletin kararı infaz etmemesi veya edememesi hâlinde infaz işlemlerine Türkiye'de devam edileceği de maddede hüküm altına alınmaktadır.

Madde 30- Hükümlü nakli; hükümlünün, mahkûmiyet kararının verildiği devlette infazına başlanılan hürriyeti bağlayıcı cezasının bakiye kısmının, diğer bir devlette infazı için her iki devletin anlaşması ve hükümlünün rızası çerçevesinde o devlete gönderilmesi sürecidir.

Maddede, Türkiye’ye yapılan hükümlü nakli işlemlerinin hangi şartlara ve usule göre yerine getirileceğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca Tasarıyla yürürlükten kaldırılması öngörülen 3002 sayılı Kanundan farklı olarak, Türk vatandaşlarının Türkiye’ye nakillerinin yanı sıra Türkiye ile güçlü sosyal bağları bulunan yabancıların da nakillerine ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir. Düzenlemeyle; sınıraşan sosyal nüfus hareketlerinin önemli ölçüde fazlalaşması, uluslararası ticari ilişkilerin yoğunlaşması, çifte vatandaşlık uygulamalarının ve yabancı evliliklerin artması gibi gerçekler gözeticiler, hükümlü naklinden beklenen sosyal rehabilitasyon ve ekonomik faydanın sınırları genişletilmektedir.

Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşme ile uyumlu olarak maddenin birinci fıkrasında nakil için şartlar, ikinci fıkrasında ise gerekli belgeler sayılmaktadır.

Birinci fıkranın (a) bendiyle, Türk vatandaşı olan hükümlüler yanında, vatandaşlık bağı bulunmamakla birlikte Türkiye ile güçlü sosyal bağları bulunan kişilerin de ülkemize nakline imkân sağlanmaktadır.

Birinci fıkranın (b) bendinde, hükümlü veya kanunî temsilcisi tarafından nakle rıza gösterilmiş olması aranmaktadır. Rıza vermesi gerekli kişinin bunu, kendi isteğiyle ve hukuki sonuçlarını tümüyle bilerek yapması ve kabul etmesi gerekmektedir. Hükümlünün kısıtlı ya da çocuk olması durumunda, vasi veya velisinin talebi üzerine nakil işlemlerine başlanabilecektir.

Birinci fıkranın (c) ve (ç) bentlerinde, hükümlü hakkında yabancı devlette verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması ve mahkûmiyet kararına konu fiilin Türk hukukuna göre suç teşkil etmesi şartı aranmaktadır. Bu şartlar, hükümlü nakli işlemlerinin başlatılabilmesi için gereklidir.

Birinci fıkranın (d) bendinde, hükümlünün yerine getirmesi gereken bakiye en az altı ay hapis cezasının bulunması aranmakta, ancak istisnâ hallerde her iki devletin merkezi makamlarının anlaşması durumunda, mahkûmiyet süresinin altı aydan daha az olması hâlinde de nakil mümkün hale getirilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, Türkiye’ye nakil için başvuruda bulunan hükümlünün, Kanunda belirtilen nakil şartlarını taşıyıp taşımadığının incelenmesi için hangi belgelerin talep edileceği düzenlenmektedir. Bu belgeler, yabancı devlet tarafından sağlanmadan nakil işlemleri yerine getirilmeyecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Merkezî Makamın nakil talebini ret yetkisi ve koşulları düzenlenmektedir.

Maddenin son fıkrasında ise nakil talebine ilişkin şartlar gerçekleştiğinde ve evrak ikmal edildiğinde, talebin Adalet Bakanının onayına sunulacağı ve nakle ilişkin son kararı Adalet Bakanının vereceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 31- Maddeyle, Türkiye’ye nakline karar verilen hükümlünün cezasının infazına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, nakline karar verilen hükümlünün, ceza infaz kurumunda geçireceği sürenin kendisine ve yabancı devlete bildirilmesi zorunluluğu getirilmektedir. Uygulamada, yabancı devlet, hükümlünün ceza infaz kurumunda geçireceği süreyi yetersiz bulup, nakle muvafakat vermeyebilmektedir. Nakil işlemlerinin devam edebilmesi için, söz konusu bildirimin yapılması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bildirim yapıldıktan sonra, yabancı devletin nakli kabul etmesi üzerine, hükümlü Türkiye’ye getirilerek, maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şekilde infaza devam edilmek üzere nakil dosyası ile birlikte Cumhuriyet başsavcılığına teslim edilecektir. Hükümlüyü teslim alan Cumhuriyet başsavcılığı, infazına başlanan karara ilişkin bilgileri Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirmek zorunda olup, bu düzenlemeyle nakli gerçekleşen hükümlüye ait kayıtların sağlıklı bir şekilde tutulması ve takibi amaçlanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, hükümlü hakkında yabancı devlet mahkemeleri tarafından verilen mahkûmiyet kararının, herhangi bir ek karar veya uyarılama kararı alınmadan Türk kanunlarına göre infaz edileceği düzenlenmektedir. Düzenleme yapılırken, Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşmenin “İnfaz devamı” başlıklı 10 uncu maddesindeki ilkeler benimsenmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla, mahkûmiyetin esasına ilişkin talepleri değerlendirme yetkisinin, Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşmeyle uyumlu olarak, mahkûmiyet kararını veren yabancı devlet mahkemesine aidiyeti benimsenmektedir. Bir başka deyişle, Türk mahkemelerinin mahkûmiyetin esasına ilişkin talepleri değerlendirme yetkisi bulunmamaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, naklin gerçekleşmesinden sonra bakiye cezanın infazı sırasında, gerek yabancı devlette, gerekse Türkiye’de cezanın veya cezaya konu olan suçun genel af, özel af veya cezayı ortadan kaldıran veya hafifleten nedenlerle değişmesi hâlinde hükümlünün bu durumdan istifade edip etmeyeceği hususunun bulunduğu yer ağır ceza mahkemesince karara bağlanacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 32- Maddeyle, Türkiye’den yabancı devlete yapılacak hükümlü nakli işlemlerinin usulü ve şartları düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasının (a) bendiyle, Tasarıyla yürürlükten kaldırılması öngörülen 3002 sayılı Kanundan farklı olarak, yabancı uyruklu şahısların uyruğu bulunduğu yabancı devlete nakillerinin yanı sıra, uyruğa bakılmaksızın güçlü sosyal bağlarının bulunduğu yabancı devletlere nakillerine de imkân getirilmektedir. Böylelikle yabancı bir ülkeyle güçlü sosyal bağları olan bir Türk vatandaşının, Türkiye’den bu devlete nakli mümkün hale getirilmektedir. Örnek olarak Almanya’da doğup büyüyen ve ailesi bu ülkede bulunan Türk vatandaşı bir hükümlünün, talebi olması ve Alman makamlarının kabulü hâlinde, Almanya’ya nakli gerçekleştirilebilecektir.

Birinci fıkranın (b) bendinde, hükümlünün ya da kanunî temsilcinin rızasıyla nakil işlemlerinin başlatılabileceği düzenlenmektedir.

Birinci fıkranın (c) ve (ç) bentlerinde, hükümlü hakkında Türkiye’de verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması ve mahkûmiyet kararına konu fiilin nakli istenen yabancı devlet hukukuna göre suç teşkil etmesi şartının aranacağı hükme bağlanmaktadır.

Birinci fıkranın (d) bendinde, hükümlünün yerine getirmesi gereken bakiye en az altı aylık hapis cezasının bulunması aranmakta ancak, istisnâî hâllerde her iki devletin merkezi makamlarının anlaşması durumunda, daha az süreli mahkûmiyet hükümlerinin infazı amacıyla da nakil mümkün hale getirilmektedir.

Birinci fıkranın (e) bendinde, nakil talebinde bulunan hükümlü hakkında başka bir suçtan dolayı Türkiye’de soruşturma veya kovuşturma bulunmaması şartı öngörülmektedir. Düzenlemeyle, başka bir suçtan dolayı ülkemizde adli takibat altında olanların, nakil yoluyla ülkemizden ayrılmasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, yabancı devlete nakil talebinde bulunan hükümlüyle ilgili olarak, nakil şartlarının incelenebilmesi için yabancı devlete iletilecek belgeler düzenlenmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Merkezî Makamın nakil talebini ret yetkisi ve dayanakları gösterilmektedir. Nakil talebinin, hükümlünün sosyal rehabilitasyonuna katkı sağlamayacağı, ceza adaletinin amaçlarına hizmet etmeyeceği veya Türkiye’nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceği hususlarında yapılacak değerlendirmenin Merkezî Makama ait olduğu belirtilmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla, hükümlü hakkında hapis cezası ile birlikte para cezasına hükmedilmesi hâlinde, nakil için öncelikle para cezasının ödenmiş olması şartı getirilmektedir. Bununla birlikte, para cezasının ödenememesi hâlinde izlenecek infaz usulü gösterilerek, ödenmeyen para cezalarının tek başına hükümlü nakline engel olmasının önüne geçilmektedir.

Maddenin beşinci fıkrasında, nakil talebinin kabul edilebilmesi için talebe konu mahkûmiyet kararında hükmedilen yargılama giderlerinin ödenmesi koşulu aranmakla birlikte, hükümlünün yargılama giderini ödeyemeyecek durumda olduğunun tespit edilmesi hâlinde, yargılama gideri ödenmeksizin de nakline karar verilebileceği düzenlenmektedir. Böylelikle, yüksek bir meblağa ulaşmayan yargılama giderinin ödenmemesi durumunun hükümlü nakline engel olmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin altıncı fıkrasında, hükümlünün nakline karar verilebilmesi için naklin yapılacağı yabancı devletten hükümlünün ceza infaz kurumlarında kalacağı süre ve infazın nasıl yapılacağının bildirilmesinin istenmesi ve bu bilginin hükümlüye tebliğ edilmesi hususu düzenlenmektedir.

Maddenin yedinci fıkrasında ise Türk mahkemelerince hükümlü hakkında verilen hapis cezasının bakiye kısmının, hükümlünün nakil talebinde bulunduğu yabancı devlette yerine getirilmesi talebine yabancı devletin muvafakat vermesi hâlinde, hükümlünün nakline nihai olarak Adalet Bakanının karar vereceği düzenlenmektedir.

Madde 33- Maddeyle, hükümlünün yabancı devlete nakli ve bu devlette infazın sonuçları düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, naklin gerçekleşmesinden sonra, infaz sırasında ortaya çıkacak özel durumlar ile infazın tamamlanması ve hükümlünün firarına ilişkin bilgilerin yabancı devletten istenmesi düzenlenmektedir. Düzenlemeyle, Merkezî Makam aracılığıyla yabancı devletten temin edilen bilgilerin, mahkûmiyet kararını veren mahkemeye iletilmesi öngörülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, yabancı devlette infazın tamamlanması veya infaz kabiliyetini kısmen veya tamamen kaybetmesi hallerinin doğuracağı sonuçlar hükme bağlanmaktadır. Bu fıkra, Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşmenin 8 inci, 12 nci ve 14 üncü maddelerine uyumlu olarak düzenlenmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında ise, naklin gerçekleşmesinden sonra yabancı devletin nakil konusu mahkûmiyet hükmünü infaz edememesi hâlinde, infaz işlemlerine Türkiye’de devam edileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 34- Maddeyle, uluslararası adli işbirliği taleplerinin yerine getirilmesi sırasında yapılan giderlerin hangi devlet tarafından karşılanacağı belirlenmektedir. Buna göre giderler, merkezî makamların aksine bir mutabakatı bulunmaması hâlinde, yerine getiren devlet tarafından karşılanacaktır.

Soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması amacıyla iade talebinde bulunulması hâlinde, talebin yerine getirilmesi için yapılan masraflar, yargılama giderlerinden sayılacak ve suçüstü ödeneğinden karşılanacaktır. Mahkûmiyet kararlarının infazı amacıyla iade talebinde bulunulması hâlinde ise talebin yerine getirilmesi için yapılan masraflar, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre hükümlüden tahsil edilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında ise hükümlünün bulunduğu yabancı devletten Türkiye'ye nakli için yapılacak masrafların hükümlü tarafından karşılanacağı belirtilmektedir. Söz konusu masraflar hükümlü veya onun adına herhangi bir kişi tarafından Adalet Bakanlığınca bu maksatla açılan hesaba yatırılacaktır. Hükümlünün nakil masraflarını karşılayamayacak durumda olduğunun tespit edilmesi halinde mahkûm olunan suçun niteliği, naklin kamusal yararı, kişinin bulunduğu devletteki cezaevi koşulları, infazı gereken bakiye cezanın süresi gibi hususlar gözönünde bulundurularak nakil masraflarının Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanabileceği düzenlenmektedir.

Madde 35- Maddeyle, Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliklerin Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulması öngörülmektedir. Zira Tasarıda, uluslararası adli yardımlaşmayla ilgili ayrıntılı hükümlere yer verilmesi yanında, ikincil mevzuata bırakılan konular da bulunmaktadır.

Madde 36- Maddeyle, Tasarıda yer alan düzenlemeler doğrultusunda uygulama kabiliyeti kalmayan bazı hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır.

2080 sayılı Ceza Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanması ve Uygulanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi ile 2081 sayılı Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesinin Onaylanması ve Uygulanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları ile 5 inci maddesi Tasarıda yer alan hükümler doğrultusunda yürürlükten kaldırılmaktadır.

Tasarıda yer alan infazın devri ve hükümlülerin nakline ilişkin hükümler karşısında 3002 sayılı Türk Vatandaşları Hakkında Yabancı Ülke Mahkemelerinden ve Yabancılar Hakkında Türk Mahkemelerinden Verilen Ceza Mahkûmiyetlerinin İnfazına Dair Kanun yürürlükten kaldırılmaktadır.

İade konusunda Tasarıda ayrıntılı düzenlemelere yer verilmesi nedeniyle Türk Ceza Kanununun “Geri verme” başlıklı 18 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 37- Yürürlük maddesidir.

Madde 38- Yürütme maddesidir.

Alt Komisyon Raporu

4/4/2016

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

“Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı (1/695)” 25/3/2016 tarihinde esas Komisyon olarak Komisyonumuza ve tali komisyon olarak Avrupa Birliği Uyum Komisyonuna havale edilmiştir. Tasarı, Ankara Milletvekili ve Adalet Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya başkanlığında gerçekleştirilen Komisyonumuzun 5’inci toplantısında görüşülmüştür. Toplantıya Hükümeti temsilen Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ile Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Türkiye Barolar Birliği temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Durmuş Tezcan katılmıştır. Tasarı detaylı incelenebilmesi amacıyla dokuz üyeden oluşan Alt Komisyonumuza havale edilmiştir.

Alt Komisyon görüşmelerinde fikir ve görüşlerini almak üzere ,Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Türkiye Barolar Birliği temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Durmuş Tezcan ve İstanbul Şehir Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Mahmut Koca toplantıya çağırılmıştır.

Tasarı, Alt Komisyonumuzun 4/4/2016 tarihli toplantısında görüşülmüştür. Toplantıya Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Türkiye Barolar Birliği temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Durmuş Tezcan ve İstanbul Şehir Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Mahmut Koca katılmıştır.

Müzakereler esnasında Tasarı hakkında dile getirilen itirazlar şöyledir:

Tasarının başta 3’üncü maddesi olmak üzere birçok maddesinde Merkezî Makama (Adalet Bakanlığı) geniş görev ve yetkiler verilmektedir. Ancak mezkûr Makamın bahse konu görevleri ifa ederken veya yetkileri kullanırken herhangi bir biçimde hukuka aykırı işlem tesis etmesi durumunda bu işlemlerin akıbetinin ne olacağı konusunda Tasarıda herhangi bir hükme yer verilmemesi bir eksiklik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tasarının 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca Türkiye’nin egemenlik hakları, millî güvenliği, kamu düzeni veya diğer temel çıkarlarının ihlal edilmesi durumunda yabancı devletlerin adli işbirliği taleplerinin reddedilebilecek olması, salt bu nedenlere bağlı olarak adli işbirliği taleplerinin yerine getirilmemesi sonucunu doğurabilecektir.

Cinsel tercihlerin, ilgilinin işkence veya kötü muameleye maruz bırakılması yönünden bir etken olması durumunda ret nedeni sayılabilmesi amacıyla Tasarının 11’inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde gerekli değişikliğin yapılması uygun olacaktır.

Tasarı hakkında ileri sürülen tüm görüşler, bir bütün halinde Alt Komisyonumuz tarafından değerlendirilmiş ve aşağıda belirtilen neticelere ulaşılmıştır:

Her ne kadar Merkezî Makamın görevlerini ifa ederken veya yetkilerini kullanırken herhangi bir biçimde hukuka aykırı işlem tesis etmesi durumunda bu işlemlerin akıbetinin ne olacağı konusunda Tasarıda herhangi bir hükme yer verilmediği ileri sürülmüşse de bu konuda hukukumuz bakımından herhangi eksiklik mevzubahis değildir. Anayasanın 125’inci maddesindeki “İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.” hükmü karşısında bu şekilde bir eksiklikten bahsetmek mümkün değildir.

Türkiye'nin egemenlik hakları, millî güvenliği, kamu düzeni veya diğer temel çıkarlarının ihlal edilmesi durumunda yabancı devletlerin adli işbirliği taleplerinin reddedilebilecek olmasına imkân tanıyan Tasarının 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, egemenlik haklarının bir tezahürüdür. Kaldı ki, bu kapsamda taraf olduğumuz Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesinin 2'nci maddesinin (b) bendindeki hüküm de bu kapsamda kendisinden adli yardımlaşma talep edilen devlete bu nedenlere dayanarak talebi reddetme imkânı vermektedir¹.

Alt Komisyonumuz, yapılan görüşmeler neticesinde Tasarırı cezaî konularda uluslararası adli işbirliği bakımından iç hukukumuzda sistematik bir bütünlük sağlanması bakımından olumlu görmüştür.

Yapılan görüşmeler sırasında maddeler üzerinde yapılan kabuller aşağıdaki gibidir:

Tasarının 1 ilâ 38'inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarı hem imla kuralları hem de kanun yapım tekniği bakımından redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz Komisyon Başkanlığına saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>Hakkı Köylü</i>	<i>Necati Yılmaz</i>	<i>Mahmut Poyrazlı</i>
Kastamonu	Ankara	Balıkesir
	(Muhalefet şerhim vardır)	
Üye	Üye	Üye
<i>Namık Havutça</i>	<i>Sabri Öztürk</i>	<i>İsmail Faruk Aksu</i>
Balıkesir	Giresun	İstanbul
(Muhalefet şerhim vardır)		
Üye	Üye	Üye
<i>Serap Yaşar</i>	<i>Mahmut Atilla Kaya</i>	<i>Bedia Özgökçe Ertan</i>
İstanbul	İzmir	Van
		(Muhalefet şerhimiz vardır)

¹ “Madde 2: Adli yardımlaşma aşağıdaki hallerde reddedilebilir:

a) Talebin ilişkin olduğu suçlar, kendisinden yardım istenen Tarafça, siyasi suçlarla veya siyasi suçlarla murtabat suçlarla veya mali suçlarla ilgili sayılıyorsa,

b) Kendisinden yardım istenilen Taraf, talebin yerine getirilmesinin memleketinin egemenlik, güvenlik, kamu düzeni veya diğer öz çıkarlarına halel getirecek nitelikte görüyorsa,”

Resmi Gazete, 16/10/1968, 13028.

ALT KOMİSYON METNİ
CEZAÎ KONULARDA ULUSLARARASI ADLÎ İŞBİRLİĞİ KANUNU TASARISI
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, cezaî konularda uluslararası adlî işbirliğinin usul ve esaslarını düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, yabancı devletlerle cezaî konularda yapılacak adlî işbirliğini kapsar.

(3) Türkiye'nin taraf olduğu adlî işbirliğine ilişkin milletlerarası andlaşmalar ile diğer kanun hükümleri saklıdır.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Adlî merci: Mahkeme, hâkimlik ve savcılıklar ile kanunla istisnaî olarak ceza soruşturması yapma yetkisi verilen diğer makamları, devletlerin milletlerarası andlaşmalara yaptıkları beyanlarda belirttikleri mercileri,

b) Merkezî Makam: Adalet Bakanlığını,

c) Uluslararası adlî işbirliği: Cezaî konularda bir devletin adlî mercilerinin diğer bir devletin adlî mercileri adına yerine getirdiği işlemleri, ifade eder.

Merkezî Makamın görev ve yetkileri

MADDE 3- (1) Merkezî Makamın görev ve yetkileri şunlardır:

a) Taraf olunan milletlerarası andlaşmalar veya mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde, yabancı devletlerin adlî işbirliği taleplerinin kabulü ile Türk adlî mercilerinin yapacağı işbirliği taleplerinin uygunluğu konusunda karar vermek.

b) Uygulanacak adlî işbirliğinin türü ve izlenecek yöntem konusunda karar vermek.

c) Adlî işbirliği kapsamında devletlerce talep edilen bilgi ve belgelerin kullanılmasına muvafakat vermek, bunların kullanılmasını sınırlandırmak, teminat veya şarta bağlamak.

(2) Yabancı devlet ile Türkiye arasında hukukî ve fiilî mütekabiliyet bulunmaması halinde, adlî işbirliği talebinin yerine getirilmesi, talep eden devletin Türkiye'nin aynı konuya ilişkin adlî işbirliği taleplerini karşılamayı garanti etmesi şartına bağlanabilir.

(3) Yabancı bir devletin adlî işbirliği talebinin yerine getirilmesi, Merkezî Makam tarafından şarta veya teminata bağlanabilir.

(4) Merkezî Makam, yargı yetkisine giren hususlar hariç olmak üzere, devletlerce ileri sürülen şartları kabul edebilir veya istenen teminatı verebilir. Merkezî Makamca kabul edilen şartlar veya verilen teminatlar adlî mercileri bağlayıcı niteliktedir.

(5) Adlî işbirliği taleplerinin yerine getirilmesi nedeniyle tazminat ödenmesi durumunda, Merkezî Makam ödenen tazminatı ilgili devletten talep edebilir.

(6) Adlî işbirliği talebine esas teşkil eden suçun ağırlığı ile talebin yerine getirilmesi için sarf edilecek emek, mesai ve masraf arasında açık orantısızlık bulunması veya bir devletin mutad olarak yerine getirmekten imtina ettiği işlemlere ilişkin olması hâlinde, Merkezî Makam talebi geri çevirebilir.

Adli işbirliği taleplerinin reddi

MADDE 4- (1) Yabancı devletlerin adli işbirliği talepleri;

a) Türkiye'nin egemenlik hakları, millî güvenliği, kamu düzeni veya diğer temel çıkarlarının ihlal edilmesi,

b) Talebe konu fiilin sırf askerî suç, düşünce suçu, siyasî suç veya siyasî suçla bağlantılı bir suç olması,

c) Talebe konu kişinin ırkı, etnik kökeni, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasî görüşleri nedeniyle bir soruşturma veya kovuşturmaya maruz bırakılacağına veya cezalandırılacağına ya da işkence veya kötü muameleye maruz kalacağına dair inandırıcı nedenlerin bulunması,

ç) Talepte bulunan devlette savunma hakkına ilişkin temel güvencelerin bulunmaması, hallerinde reddedilebilir.

Usul hükümlerinin uygulanması

MADDE 5- (1) Adli işbirliği talepleri yerine getirilirken, bu Kanunda ve diğer kanunlarda düzenleme bulunmayan hallerde, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uygulanır.

Bilgi ve belgelerin kullanılması

MADDE 6- (1) Adli işbirliği kapsamında gelen bilgi ve belgeler, gönderen devlet izin vermedikçe, talebe konu olan soruşturma veya kovuşturma ya da infaz işlemleri dışında kullanılamaz.

(2) Aşağıdaki hallerde izin şartı aranmaz:

a) Talebe konu suçun hukukî vasfının değişmesi.

b) Adli işbirliği işleminden sonra ortaya çıkan yeni şüpheli veya sanıkların soruşturma ya da kovuşturmaya dâhil edilmesi.

c) Talebe konu suçla ilgili bilgi ve belgelerin, bu suçla bağlantılı olan hukuk davalarında gerekli olması.

İKİNCİ BÖLÜM

Adli Yardımlaşma

Türk adli mercilerinin talepleri

MADDE 7- (1) Adli merciler, soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması ya da verilen mahkûmiyet kararlarının yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan konularda adli yardımlaşma talebinde bulunabilir. Bu durumda aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde adli yardımlaşma talebinden önce delillerin korunması amacıyla geçici tedbirlerin alınması istenebilir.

b) Tebligata ilişkin adli yardımlaşma taleplerinde, kısıtlayıcı veya zorlayıcı tedbir uygulanacağına ilişkin ihtarlar yer verilmez.

c) Adli yardımlaşma talebine konu işlemin yerine getirilmesi sırasında hazır bulunma talebinde bulunulabilir.

ç) Adli yardımlaşma talebi kapsamında ilgili devletin iç hukukuna uygun olarak yerine getirdiği işlemler, Türk hukuku bakımından da geçerli sayılır.

(2) Adli mercilerce, yürütülen bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında başka bir devletin ceza soruşturması başlatmasına neden olabilecek bilgilerin öğrenilmesi hâlinde, talep olmaksızın bu bilgiler, ilgili devlete iletilmek üzere Merkezî Makama bildirilebilir.

Yabancı adli mercilerin talepleri

MADDE 8- (1) Adli yardımlaşma talepleri hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

- a) Talepler, Türk hukukuna uygun olarak yerine getirilir. Özel bir usulün talep edilmesi hâlinde, Türk hukukuna aykırı olmadığı takdirde, talep bu usule uygun olarak yerine getirilebilir.
- b) Türk adli mercileri, talepleri kısmen veya tamamen reddedebilir ya da gerek görülen hallerde ek bilgi veya belge isteyebilir.
- c) Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, adli yardımlaşma talebi iletilmeden önce delillerin korunması amacıyla geçici tedbirler alınabilir. Geçici tedbirin alındığı tarihten itibaren kırk gün içinde adli yardımlaşma talebinin Merkezî Makama ulaşmaması hâlinde tedbir, yetkili makam veya merciler tarafından derhal kaldırılır.
- ç) Arama veya elkoyma talebinde bulunulması hâlinde, talebin konusu olan suçun iadeye elverişli bir suç olması gerekir. Talep üzerine elkonulan malvarlığı değerleri ile taşınmaz, hak ve alacaklarla ilgili olarak Türk adli mercileri yılda en az bir defa talep eden devletten tedbirin devamının istenip istenmediğine ilişkin bilgi ister.
- d) Tebligata ilişkin adli yardımlaşma talebinde kısıtlayıcı veya zorlayıcı tedbir uygulanacağına ilişkin ihtar bulunması hâlinde talep reddedilir.
- e) Adli yardımlaşma talebine konu işlemin yerine getirilmesi sırasında yabancı adli merciler, Türk adli mercileri önünde hazır bulunma talebinde bulunabilir. Talep, uygun görülmesi hâlinde yerine getirilir.
- f) Kişi hakkında Türk mahkemelerince verilen mahkûmiyet veya beraat hükmü bulunması ya da suçun affa veya zamanaşımına uğramış olması hâlinde, aynı fiile ilişkin adli yardımlaşma talepleri yerine getirilmeyebilir.

Görüntülü ve sesli iletişim tekniğiyle adli yardımlaşma

MADDE 9- (1) Adli yardımlaşma talebinin yerine getirilmesinde görüntülü ve sesli iletişim tekniğinin kullanılması istenebilir. Bu işlemler, yerine getiren devletin yetkili makam veya mercilerinin yönetimi altında ve bu devletin hukuku uyarınca yürütülür.

(2) Türk adli mercileri tarafından adli yardımlaşma talebinin görüntülü ve sesli iletişim tekniği kullanılmak suretiyle yerine getirilmesinin istenmesi hâlinde, milletlerarası andlaşmalarda hüküm bulunması kaydıyla işlem, Türk adli mercilerinin yönetimi altında ve Türk hukuku uyarınca yürütülür.

(3) Yabancı devlet tarafından adli yardımlaşma talebinin görüntülü ve sesli iletişim tekniği kullanılmak suretiyle yerine getirilmesinin istenmesi hâlinde, milletlerarası andlaşmalarda hüküm bulunması kaydıyla işlem, talep eden devletin adli mercilerinin yönetimi altında ve bu devletin hukuku uyarınca yürütülür. Bu işlem sırasında Türk adli mercileri hazır bulunur ve Türk hukukunun temel ilkelerinin ihlal edilmemesi gözetilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İade

Türkiye'den yabancı devlete iade

MADDE 10- (1) Yabancı ülkede işlenen bir suç nedeniyle hakkında adli merciler tarafından ceza soruşturması veya kovuşturması başlatılan ya da mahkûmiyet kararı verilen bir yabancı, talep üzerine, soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılabilmesi ya da hükmedilen cezanın infazı amacıyla talep eden devlete iade edilebilir.

(2) Talep eden devlet hukuku ile Türk hukukuna göre, soruşturma veya kovuşturma aşamasında üst sınırı bir yıl veya daha fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren suçlardan dolayı iade talebi kabul edilebilir. Kesinleşmiş mahkûmiyet kararları bakımından iade talebinin kabul edilebilmesi için hükmolunan cezanın en az dört ay hürriyeti bağlayıcı ceza olması gerekir. İadesi istenen kişinin birden fazla suçu bulunması hâlinde, bunlardan bazılarının cezası belirtilen sürelerin altında olsa dahi birlikte iadeye konu edilebilir.

(3) Aynı kişi hakkında birden fazla devlet tarafından iade talebinde bulunulması hâlinde, suçların ağırlığı ve işlendiği yer, taleplerin geliş sırası, kişinin vatandaşlığı ve yeniden iade edilme ihtimali gibi şartlar dikkate alınarak, iade taleplerinden hangisinin öncelikli olarak işleme alınacağı Merkezî Makam tarafından belirlenir.

(4) İade halinde, kişi ancak iade kararına dayanak teşkil eden suçlardan dolayı yargılanabilir veya mahkûm olduğu ceza infaz edilebilir.

İadenin kabul edilemeyeceği haller

MADDE 11- (1) Aşağıda sayılan hallerde iade talebi kabul edilmez:

a) Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere, iadesi talep edilen kişinin Türk vatandaşı olması.

b) İadesi talep edilen kişinin ırkı, etnik kökeni, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasî görüşleri nedeniyle bir soruşturma veya kovuşturmayla maruz bırakılacağına veya cezalandırılacağına ya da işkence veya kötü muameleye maruz kalacağına dair kuvvetli şüphe sebeplerinin bulunması.

c) İade talebine esas teşkil eden fiilin;

1) Düşünce suçu, siyasî suç veya siyasî suçla bağlantılı bir suç niteliğinde olması,

2) Sırf askerî suç niteliğinde olması,

3) Türkiye Devletinin güvenliğine karşı, Türkiye Devletinin veya bir Türk vatandaşının ya da Türk kanunlarına göre kurulmuş bir tüzel kişinin zararına işlenmesi,

4) Türkiye'nin yargılama yetkisine giren bir suç olması,

5) Zamanaşımı veya affa uğramış olması.

ç) İadesi talep edilen kişi hakkında, talebe konu fiil nedeniyle daha önce Türkiye'de beraat veya mahkûmiyet kararı verilmiş olması.

d) İade talebinin, ölüm cezası veya insan onuru ile bağdaşmayan bir ceza gerektiren suçlara ilişkin olması.

(2) Birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamındaki iade talebinin dayanağını teşkil eden fiilin bütün unsurları, özellikle işleniş şekli, suçun işlenişinde kullanılan araçların veya ortaya çıkan sonuçların ağırlığı dikkate alınarak, fiil siyasî suç olarak kabul edilmeyebilir. Soykırım ve insanlığa karşı suçlar, siyasî suç olarak kabul edilmez.

(3) Birinci fıkranın (d) bendinde, cezanın niteliğine ilişkin bir ret sebebinin varlığı hâlinde, talep eden devlet tarafından, öngörülen cezanın infaz edilmeyeceğine dair yeterli teminat verilmesi hâlinde, iade talebi kabul edilebilir.

(4) İadesi talep edilen kişinin, talep tarihinde onsekiz yaşını doldurmamış olması, uzun zamandan beri Türkiye'de bulunuyor olması veya evli bulunması gibi kişisel halleri nedeniyle, iadenin kişinin kendisini veya ailesini, fiilin ağırlığı ile orantısız şekilde mağdur edecek olması durumunda iade talebi kabul edilmeyebilir.

İade ve sınır dışı ilişkisi

MADDE 12- (1) Yabancı, iade sürecinde Merkezî Makamın görüşü alınmadan sınır dışı edilemez.

(2) Yabancı, Merkezî Makamın görüşü alınmadan iade talebi reddedilen devlete sınır dışı edilemez.

Merkezî Makamın incelemesi

MADDE 13- (1) Merkezî Makam, iade taleplerini inceleyerek, lüzum görmesi hâlinde ek bilgi ve belge talebinde bulunabilir ve gerekli şartları taşımayan talepleri reddeder.

(2) Gerekli şartları taşıyan talepler, yetkili ağır ceza mahkemesi nezdindeki Cumhuriyet başsavcılığına iletilir.

Geçici tutuklama

MADDE 14- (1) İade talebine konu olabilecek bir suçun işlendiğinin kabulü için kuvvetli şüphe bulunması hâlinde, iade talebinin Merkezî Makama ulaşmasından önce, Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümleri veya mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde, ilgili devletin talebi ve Merkezî Makamın uygun bulması üzerine kişi geçici olarak tutuklanabilir.

(2) İade talebine konu olabilecek ve 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi kapsamına giren bir suç işlediği yönünde kuvvetli şüphe bulunan kişi, ilgili devletin talebi aranmaksızın geçici olarak tutuklanabilir.

(3) İlgili devletin geçici tutuklama talebi, Merkezî Makam tarafından iade amacıyla yakalanması ve Cumhuriyet başsavcılığına sevkî için İçişleri Bakanlığına gönderilir. Yakalanan kişi, geçici tutuklama hususunda karar vermek üzere en geç yirmidört saat içinde sulh ceza hâkimi önüne çıkarılır. Sulh ceza hâkimi geçici tutuklanması talep edilen kişiye, rızaya dayalı iade imkânı ile bunun hukukî sonuçları hakkında bilgi verdikten sonra talep hakkında karar verir.

(4) Geçici tutuklama süresi ilgili milletlerarası andlaşma hükümlerine göre belirlenir. Mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde kişi, en fazla kırk gün geçici tutuklu kalabilir.

(5) Geçici tutuklama yerine kişinin kaçmasına engel olacak şekilde Ceza Muhakemesi Kanununun 109 uncu maddesi uyarınca adli kontrol kararı verilebilir.

(6) İlgili devlet tarafından dördüncü fıkrada belirtilen süre içinde iade evrakının iletilmemesi hâlinde geçici tutuklama veya adli kontrol kararı kaldırılır. Bu durum, iade talebinin alınmasından sonra iade amacıyla koruma tedbirleri uygulanmasına engel teşkil etmez.

Görev ve yetki

MADDE 15- (1) İade talebi hakkında karar vermeye, kişinin bulunduğu yer ağır ceza mahkemesi yetkilidir. Kişinin bulunduğu yer belli değilse, Ankara ağır ceza mahkemesi yetkilidir.

(2) Cumhuriyet başsavcılığı, iade talebine ilişkin karar vermek üzere ağır ceza mahkemesinden talepte bulunur.

İade amacıyla koruma tedbirlerinin uygulanması

MADDE 16- (1) Ağır ceza mahkemesi iade sürecinin her aşamasında iadesi talep edilen kişi hakkında Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uyarınca koruma tedbirlerine karar verebilir.

(2) İade sürecinde kişinin tutuklanması durumunda teslimi kadar geçen süre içindeki tutukluluk durumu, ağır ceza mahkemesince en geç otuzar günlük sürelerle incelenir.

(3) Ağır ceza mahkemesinin iade talebinin kabulüne ilişkin kararının kesinleşmesinden itibaren bir yıl içinde 19 uncu maddeye göre iade kararı verilmemesi hâlinde kişi hakkındaki koruma tedbirleri kaldırılır.

(4) Toplam tutukluluk süresi, kişinin iade talebine konu suçtan dolayı alabileceği veya mahkûm olduğu cezanın infaz süresini geçemez.

Rızaya dayalı iade usulü

MADDE 17- (1) Kişi, iadeye rıza göstermesi hâlinde normal iade usulü uygulanmadan talep eden devlete iade edilebilir.

(2) Ağır ceza mahkemesince kişiye, Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen haklarıyla birlikte rızaya dayalı iadenin mahiyeti ve hukukî sonuçları anlatılır. Kişiye rızaya dayalı iade usulünü kabul edip etmediği sorulur.

(3) Mahkeme, kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmesi üzerine bu Kanun ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümlerine göre iade talebinin kabul edilebilir olup olmadığına karar verir. Bu karara karşı itiraz yoluna başvurulabilir. Kararın kesinleşmesi hâlinde iade evrakı Merkezî Makama iletilir.

(4) Rızaya dayalı iade usulü uygulanarak verilen iade kararının yerine getirilmesi, Merkezî Makamın onayına bağlıdır.

İade yargılaması

MADDE 18- (1) Kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmemesi hâlinde mahkeme, iade şartlarını bu Kanun ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümlerine göre inceleyerek iade talebinin kabul edilebilir olup olmadığına karar verir.

(2) Talep eden devlet tarafından iletilen belgelerin yeterli görülmemesi hâlinde mahkeme, uygun bir süre içinde ek bilgi ve belgelerin gönderilmesini isteyebilir.

(3) İade yargılamasında katılma talebinde bulunulamaz.

(4) Mahkemenin kararına karşı temyiz yoluna başvurulabilir. Yargıtay bu başvuruları üç ay içinde sonuçlandırır. Kararın kesinleşmesi hâlinde iade evrakı karar ile birlikte Merkezî Makama iletilir.

İade kararı

MADDE 19- (1) Ağır ceza mahkemesince iade talebinin kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi halinde, bu kararın yerine getirilmesi, Dışişleri ve İçişleri bakanlıklarının görüşü alınarak Adalet Bakanının teklifi ve Başbakanın onayına bağlıdır.

(2) Merkezî Makam iade talebinin kabul veya ret edildiğini, talep eden devlete ve iadesi talep edilen kişiye bildirir.

Teslim

MADDE 20- (1) İadesine karar verilen kişinin teslim işlemleri, ilgili bakanlıklarla işbirliği hâlinde yürütülür.

(2) İadesine karar verilen kişinin talep eden devlet makamları ile kararlaştırılan tarihte haklı bir neden olmaksızın teslim alınmaması hâlinde, bu tarihten itibaren otuz gün sonra mahkemece kişi hakkında verilen koruma tedbirleri kaldırılır.

(3) İadesine karar verilen kişi hakkında, başka bir suç nedeniyle Türkiye'de ceza soruşturması veya kovuşturması ya da infazı gerekli bir hapis cezası bulunması veya kişinin seyahat edebilecek durumda olmaması hâlinde, Merkezî Makam tarafından teslimin ertelenmesine karar verilebilir. Bu karar, kişiye ve talep eden devlete bildirilir.

(4) İade talebine konu suç bakımından ispat aracı olarak yararlı görülen veya suçun işlenmesiyle elde edilen ve kişi yakalandığında üzerinde ele geçen ya da daha sonra ortaya çıkan eşya, talep eden devlete teslim edilebilir. İadesi talep edilen kişinin ölümü, kaçması veya benzer sebeplerle iade hakkında bir karar verilememesi hâlinde de eşyanın teslimi gerçekleştirilebilir.

(5) Türkiye'de yürütülmekte olan bir soruşturma veya kovuşturma bakımından zorunlu olduğu takdirde eşyanın teslimi ertelenebilir.

(6) İyiniyetli üçüncü kişilere ait eşyanın teslim talepleri yerine getirilmez.

Transit geçiş kararı

MADDE 21- (1) Türk hukuku açısından iade koşullarının bulunması hâlinde, bir devlet tarafından başka bir devlete iadesine karar verilen kişinin Türkiye’den transit geçişine izin verilebilir.

(2) Transit geçiş talebi, Merkezî Makam tarafından değerlendirilir ve verilen karar, talep eden devletin yetkili makamına bildirilir.

(3) Transit geçişin yirmidört saatten fazla sürmesi ve bu nedenle kişinin hürriyetinin kısıtlanması ihtiyacının ortaya çıkması durumunda, sulh ceza hâkimince transit geçişin sağlanması amacıyla yedi günü geçmemek üzere geçici tutuklama kararı verilebilir.

(4) Transit geçiş talebinin reddini gerektiren nedenlerin ortaya çıkması veya kişinin transit geçiş sırasında resen soruşturma yapılmasını gerektirecek bir suç işlemesi hâlinde transit geçiş durdurulabilir.

(5) Bir devletten başka bir devlete gerçekleştirilecek hükümlü nakilleri ile ilgili olarak Türkiye üzerinden yapılacak transit geçişler hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

Türkiye’nin iade talepleri ve şartları

MADDE 22- (1) Soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılabilmesi ya da verilen mahkûmiyet kararlarının infazı amacıyla yabancı bir ülkede bulunan ve hakkında yakalama emri veya tutuklama kararı verilen kişinin Türkiye’ye iadesi, adli merciler tarafından istenebilir.

(2) Üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kişinin iadesi talep edilebilir. Kesinleşmiş mahkûmiyet kararları bakımından iade talebinde bulunulabilmesi için hükmolunan hapis cezasının en az dört ay olması gerekir. İadesi istenen kişinin birden fazla suçlu bulunması hâlinde, bunlardan bazılarının cezası belirtilen sürelerin altında olsa dahi birlikte iadeye konu edilebilir.

(3) Merkezî Makam tarafından uygun görülmesi hâlinde talep, yabancı devlete iletilir. Ancak, aşağıdaki durumlarda Merkezî Makam iade talebini yabancı devlete iletmeden reddedebilir:

a) Talebin, iade için gerekli şartları taşımaması.

b) Ceza infaz kurumlarında geçirilecek süre dikkate alındığında, iade yoluna başvurulmasının kişi yararları ve kamu yararı arasında açık bir orantısızlığa sebep olması.

c) Türkiye’nin millî güvenliğinin veya uluslararası ilişkilerinin zarar görme ihtimalinin bulunması.

(4) Türkiye’ye iadesine karar verilen kişinin üçüncü ülkelerden transit geçişi ve teslim konusunda, uygun olduğu ölçüde 20 nci ve 21 inci maddelerde yer alan hükümler uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Soruşturma veya Kovuşturmanın Devri

Soruşturmanın veya kovuşturmanın devri

MADDE 23- (1) Bu Kanun ve taraf olunan milletlerarası andlaşmalar çerçevesinde, Türkiye’de işlenen suçlarla ilgili yürütölen soruşturma veya kovuşturmalar yabancı devletlere devredilebilir; yabancı devletlerde işlenen suçlarla ilgili yürütölen soruşturma veya kovuşturmalar devralınabilir.

(2) Milletlerarası andlaşma bulunmaması hâlinde, mütekabiliyet ilkesi esas alınarak bu Kanun çerçevesinde soruşturma veya kovuşturmalar devredilebilir veya devralınabilir.

Soruşturmanın veya kovuşturmanın yabancı devlete devredilmesi

MADDE 24- (1) Üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yürütölen soruşturma veya kovuşturmalar;

a) Şüpheli veya sanığın yabancı devletin vatandaşı olması nedeniyle Türkiye’de hazır bulundurulamaması veya adli yardımlaşma yoluyla savunmasının alınamaması,

b) Türk vatandaşı olan şüpheli veya sanığın yabancı devlette mutad olarak bulunması veya delillerin bu devlette olması nedeniyle devrin, gerçeğin ortaya çıkarılmasına imkân vermesi,

hallerinde devredilebilir.

(2) Soruşturma veya kovuşturmanın devri adli merciler tarafından talep edilir. Merkezî Makamın olumlu görüşü üzerine talep, ilgili devlete iletilir. Bu işlem, soruşturma veya kovuşturmanın yürütülmesine engel değildir. Devir talebine, soruşturma veya kovuşturma dosyasının bir sureti ve gerekli olduğunda tercümesi eklenir. Devir talebinin kabul edilmesi ve istem üzerine delil niteliğindeki eşyalar da iletilir.

(3) Soruşturmanın devri talebinin kabul edilmesi üzerine, Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinde düzenlenen koşullara ve sonuçlarına bakılmaksızın kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilir. Şüpheli hakkında yabancı adli merci tarafından dava açılması durumunda kovuşturmaya yer olmadığına karar verilir. Dava açılmaması hâlinde, buna ilişkin kararın gerekçesi değerlendirilmek suretiyle soruşturmaya devam edilebilir.

(4) Kovuşturmanın devri talebinin kabul edilmesi üzerine durma kararı verilir. Sanık hakkında yabancı adli merci tarafından mahkûmiyet kararı verilmesi durumunda düşme kararı verilir. Mahkûmiyet kararı dışında bir karar verilmesi durumunda, buna ilişkin kararın gerekçesi değerlendirilmek suretiyle kovuşturmaya devam edilebilir.

(5) Yabancı devletin soruşturma veya kovuşturmanın devrinin kabulüne ilişkin karardan vazgeçtiğini bildirmesi veya devredilen soruşturma veya kovuşturmanın sağlıklı bir şekilde yürütülmediğinin Merkezî Makamca adli mercie bildirilmesi hâlinde soruşturma veya kovuşturmanın yürütülmesine karar verilir.

(6) Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde soruşturma veya kovuşturmanın devri talebiyle birlikte veya öncesinde, talep edilen devlet makamlarından elkoyma ve tutuklama dâhil bütün geçici tedbirlerin alınması istenebilir.

Soruşturma veya kovuşturmanın devralınması

MADDE 25- (1) Yurtdışında işlenen ve Türk hukukuna göre zamanaşımına veya affa uğramamış, üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suç nedeniyle yabancı bir devlette yürütülen soruşturma veya kovuşturmalar devralınabilir. Ancak;

a) Kişi Türkiye’de mutad olarak bulunmuyorsa,

b) Kişi Türk vatandaşı değilse,

c) Suç, talep eden devletin sınırları dışında işlenmişse,

ç) Devir talebine konu fiil nedeniyle kişi daha önce Türkiye’de yargılanmışsa, devir talebi kabul edilmez.

(2) Merkezî Makamın uygun görmesi üzerine soruşturmanın veya kovuşturmanın devrine ilişkin talep, yetkili Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığı soruşturma veya kovuşturmanın devrine konu olan suça ilişkin soruşturma başlatır ve sonucuna göre işlem yapar.

(3) Talepte bulunan yabancı devlet mevzuatına göre yapılmış soruşturma veya kovuşturma işlemleri ve elde edilen deliller Türk hukuku bakımından geçerli sayılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İnfaz Devri

İnfazın devralınması

MADDE 26- (1) Yabancı devlet mahkemeleri tarafından verilen mahkûmiyet kararları aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde Türkiye’de infaz edilebilir:

- a) Hükümlünün Türkiye’de bulunması.
- b) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.
- c) Mahkûmiyet kararına konu fiilin Türk hukukuna göre suç teşkil etmesi ve zamanaşımına uğramamış olması.
- ç) Hürriyeti bağlayıcı cezalar için, merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hürriyeti bağlayıcı cezasının bulunması.

d) Aynı suçtan dolayı Türkiye’de soruşturma veya kovuşturma yapılmamış olması.

(2) İnfazın devri talebinde bulunulması hâlinde, yabancı devlet makamlarından;

- a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,
 - b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,
 - c) İnfazı gereken bakiye cezaı gösteren belge,
 - ç) Talebin değerlendirilmesi için gerekli görülebilecek diğer bilgi ve belgeler,
 - d) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkrafta belirtilen belgelerin tercümeleri,
- talep edilir.

(3) Devir koşullarının bulunmadığının tespit edilmesi veya devrin Türkiye’nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, devir talebi Merkezî Makam tarafından reddedilir.

(4) İnfazın devrine ilişkin talep alınmadan önce mahkûmiyete konu suç, ceza miktarı ve şahsın kaçma şüphesi dikkate alınarak, yabancı devletin istemi ve Merkezî Makamın olumlu görüşü üzerine 14 üncü madde uyarınca koruma tedbirlerine karar verilebilir.

(5) İnfazın devrine ilişkin talep, Türk hukukuna göre uyarlama kararı verilmesi için Ankara ağır ceza mahkemesine gönderilir. Mahkemece onbeş gün içinde, yabancı devlette verilen mahkûmiyet kararında sübutu kabul edilen fiile, Türk kanunlarına göre verilmesi gereken ceza tayin olunur. Bu suretle belirlenen ceza, yabancı mahkeme kararında tayin edilmiş ceza süresini geçemez. Uyarlama kararına karşı itiraz kanun yoluna başvurulabilir. Ağır ceza mahkemesi koruma tedbirleri hakkında da karar vermeye yetkilidir.

(6) Uyarlama kararı, talep eden devlet makamlarına bildirilmek üzere Merkezî Makama gönderilir.

Türkiye’de infaz

MADDE 27- (1) Yabancı devletin infazı devretmesi üzerine durum, uyarlama kararını veren mahkemeye bildirilir. Mahkeme infaza başlanması için kararı Cumhuriyet başsavcılığına gönderir. Mahkeme ayrıca kararı Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirir.

(2) Ağır ceza mahkemesince verilen mahkûmiyet kararı Türk kanunlarına göre infaz edilir.

(3) Mahkûmiyetin esasına taallûk eden talepler, hükmün esası hakkında karar veren devlet mahkemelerine yapılabilir, verilen kararlar ağır ceza mahkemesince yeniden uyarlanır.

(4) İnfaz sırasında, hükmün verildiği devlette veya Türkiye’de genel veya özel af kabul edilmesi ya da suç ve cezayı ortadan kaldıran veya hafifleten bir sebebin ortaya çıkması hâlinde hükümlünün hukukî durumu uyarlama kararını veren ağır ceza mahkemesince karara bağlanır.

İnfazın devredilmesi

MADDE 28- (1) Aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde, Cumhuriyet başsavcılığınca, Türk mahkemeleri tarafından verilen mahkûmiyet kararlarının yabancı devlette infaz edilmesi talep edilebilir:

- a) İnfazın devredileceği devlette bulunan hükümlünün, bu devletin vatandaşı olması veya bu devlet ile güçlü sosyal bağlarının bulunması.
- b) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.
- c) Mahkûmiyet kararına konu fiilin yabancı devlet hukukuna göre suç teşkil etmesi.
- ç) Hapis cezaları için, merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hapis cezasının bulunması.
- d) Merkezî Makamın olumlu görüşünün bulunması.

(2) Cezaları denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak infaz edilen hükümlülerin cezaları devredilebilir.

(3) İnfazın devri talebinde bulunulması infaz işlemlerinin yürütülmesine engel değildir.

(4) Devrin, ceza adaletinin amaçlarına hizmet etmeyeceğinin veya Türkiye'nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, devir talebi Merkezî Makam tarafından reddedilir.

(5) Yabancı devlet makamlarına;

- a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,
- b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,
- c) İnfazı gereken bakiye cezayı gösteren belge,
- ç) Talebin değerlendirilmesi için gerekli görülebilecek diğer bilgi ve belgeler,
- d) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkrafta belirtilen belgelerin tercümeleri, gönderilir.

(6) İnfazın devredilebilmesi için devrin yapılacağı devletten infazın nasıl yapılacağının bildirilmesi istenir. Gelen bilgilere göre devir talebi, Merkezî Makamın uygun görüşüyle Cumhuriyet başsavcılığınca geri alınabilir.

Yabancı devlette infazın sonuçları

MADDE 29- (1) Merkezî Makam, yabancı devletten infaz sırasında ortaya çıkacak özel durumlar ile infazın tamamlanması veya hükümlünün firarı gibi önemli bilgileri bildirmesini ister. Merkezî Makama ulaşan bilgiler, Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

(2) Kararın tamamen infaz edilmesi veya infaz kabiliyetini kısmen veya tamamen kaybetmesi, Türk hukuku bakımından da aynı sonuçları doğurur.

(3) Yabancı devletin kararı infaz etmemesi veya edememesi hâlinde infaz işlemlerine Türkiye'de devam edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Hükümlü Nakli

Türkiye'ye hükümlü nakli

MADDE 30- (1) Yabancı devlet mahkemeleri tarafından hakkında mahkûmiyet kararı verilen ve ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü, aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde cezanın infazı amacıyla Türkiye'ye nakledilebilir:

- a) Hükümlünün Türk vatandaşı olması veya Türkiye ile güçlü sosyal bağlarının bulunması.
- b) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin rıza göstermesi.
- c) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.

ç) Mahkûmiyet kararına konu fiilin Türk hukukuna göre suç teşkil etmesi.

d) Merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça, talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hapis cezasının bulunması.

(2) Hükümlü, kanunî temsilcisi veya yakını tarafından Türkiye'ye nakil talebinde bulunulması hâlinde, yabancı devlet makamlarından;

a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,

b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,

c) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin nakle rıza gösterdiğine dair belge,

ç) İnfazı gereken cezayı gösteren belge,

d) Gerekli görüldüğü takdirde, hükümlünün sağlık durumunu gösteren tıbbî raporlar ile hastalığı varsa tedavisine ilişkin tavsiyeleri içeren belgeler,

e) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkra da belirtilen belgelerin tercümeleri, talep edilir.

(3) Nakil koşullarının bulunmadığının, naklin, hükümlünün sosyal rehabilitasyonuna katkı sağlamayacağının, ceza adaletinin amaçlarına hizmet etmeyeceğinin veya Türkiye'nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, nakil talebi Merkezî Makam tarafından reddedilebilir.

(4) Hükümlülerin nakline Adalet Bakanı karar verir.

Türkiye'de infaz

MADDE 31- (1) Hükümlünün nakline karar verilmesi üzerine, ceza infaz kurumlarında kalacağı süre hükümlüye ve yabancı makamlara bildirilir. Yabancı devlet ile hükümlünün, nakli kabul etmesi üzerine, hükümlü Türkiye'ye getirilir. Hükümlü, nakil dosyası ile birlikte Cumhuriyet başsavcılığına teslim edilir. Cumhuriyet başsavcılığı, infazına başlanan karara ilişkin bilgileri Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirir.

(2) Hükümlü hakkında verilen mahkûmiyet kararı Türk kanunlarına göre infaz edilir.

(3) Mahkûmiyetin esasına taallûk eden talepler, hükmün esası hakkında karar veren devlet mahkemelerine yapılabilir; verilen kararlar ikinci fıkra uyarınca infaz edilir.

(4) İnfaz sırasında, hükmün verildiği devlette veya Türkiye'de genel veya özel af kabul edilmesi ya da suç veya cezayı ortadan kaldıran veya hafifleten bir sebebin ortaya çıkması hâlinde hükümlünün hukukî durumu hakkında bulunduğu yer ağır ceza mahkemesince karar verilir.

Türkiye'den hükümlü nakli

MADDE 32- (1) Türk mahkemeleri tarafından hakkında mahkûmiyet kararı verilen ve ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü, aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde cezanın infazı amacıyla yabancı devlete nakledilebilir:

a) Hükümlünün nakledileceği devletin vatandaşı olması veya bu devlet ile güçlü sosyal bağlarının bulunması.

b) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin rıza göstermesi.

c) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.

ç) Mahkûmiyet kararına konu fiilin nakli istenen devlet hukukuna göre suç teşkil etmesi.

d) Merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça, talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hapis cezasının bulunması.

e) Hükümlü hakkında başka bir suçtan dolayı, Türkiye'de bir soruşturma veya kovuşturma bulunmaması.

(2) Hükümlü, kanunî temsilcisi veya yakını tarafından Türkiye’den başka bir devlete nakil talebinde bulunulması hâlinde, bu devlet makamlarına;

a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,

b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,

c) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin nakle rıza gösterdiğine dair belge,

ç) İnfazı gereken bakiye cezayı gösteren belge,

d) Gerekli görüldüğü takdirde, hükümlünün sağlık durumunu gösteren tıbbî raporlar ile hastalığı varsa tedavisine ilişkin tavsiyeleri içeren belgeler,

e) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkrafta belirtilen belgelerin tercümeleri, gönderilir.

(3) Nakil koşullarının bulunmadığının, naklin, hükümlünün sosyal rehabilitasyonuna katkı sağlamayacağının, ceza adaletinin amaçlarına hizmet etmeyeceğinin veya Türkiye’nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, nakil talebi Merkezî Makam tarafından reddedilebilir.

(4) Hükümlünün hapis cezası ile birlikte adli para cezasının bulunması hâlinde, nakle karar verilebilmesi için adli para cezasının ödenmesi gerekir. Adli para cezasının ödenmemesi hâlinde, ödenmeyen kısma karşılık gelen gün miktarı hapis cezasına çevrilir. Hükümlünün Türkiye’de infaz edilen cezası, öncelikle adli para cezasından çevrilen hapis cezasına mahsup edilir. Hükümlünün ceza infaz kurumunda kaldığı süre adli para cezasından çevrilen hapis cezasını karşılamadığı takdirde infazı gereken bakiye, hapis cezasına eklenir. Bulunan ceza miktarı yabancı devlete bildirilir ve kabul edilmesi hâlinde nakle karar verilebilir.

(5) Nakil talebinin kabul edilebilmesi için yargılama giderlerinin ödenmiş olması gerekir. Ancak, hükümlünün yargılama giderlerini ödeyebilecek durumda olmadığının anlaşılması hâlinde, yargılama giderleri ödenmeden de nakle karar verilebilir.

(6) Hükümlünün nakline karar verilebilmesi için naklin yapılacağı devletten hükümlünün ceza infaz kurumunda kalacağı süre ve infazın nasıl yapılacağının bildirilmesi istenir. Bu bilgi hükümlüye tebliğ edilir.

(7) Yabancı devletin muvafakat vermesi üzerine hükümlünün nakline Adalet Bakanı karar verir.

Yabancı devlette infazın sonuçları

MADDE 33- (1) Merkezî Makam yabancı devletten infaz sırasında ortaya çıkacak özel durumlar ile infazın tamamlanması ve hükümlünün firarına ilişkin bilgileri bildirmesini ister. Merkezî Makama ulaşan bilgiler, kararı veren mahkemeye bildirilir.

(2) Kararın yabancı devlet tarafından tamamen infaz edilmesi veya infaz kabiliyetini kısmen veya tamamen kaybetmesi, Türk hukuku bakımından da aynı sonuçları doğurur.

(3) Yabancı devletin kararı infaz edememesi hâlinde infaz işlemlerine Türkiye’de devam edilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Masraflar

MADDE 34- (1) Bu Kanun uyarınca yapılan adli işbirliği taleplerinin yerine getirilmesine ilişkin giderler, merkezî makamların aksine bir mutabakatı bulunmaması hâlinde, yerine getiren devlet tarafından karşılanır.

(2) Soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması amacıyla iade talebinde bulunulması hâlinde, talebin yerine getirilmesi için yapılan masraflar, yargılama giderlerinden sayılır. Mahkûmiyet kararlarının infazı amacıyla iade talebinde bulunulması hâlinde, talebin yerine getirilmesi için yapılan masrafların, ödendiği tarihten tahsil edildiği tarihe kadar geçen süreye 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında hesaplanacak faiz ile birlikte bir ay içinde ödenmesi gerektiği iade talep eden Cumhuriyet başsavcılığı tarafından hükümlüye bildirilir. Bu süre içinde ödeme yapılmaması hâlinde, bu alacaklar 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığınca ilgili vergi dairesine bildirilir.

(3) Hükümlünün bulunduğu devletten Türkiye'ye nakli için gerekli masraflar, hükümlü tarafından karşılanır. Söz konusu masraflar, hükümlü veya onun adına herhangi bir kişi tarafından Adalet Bakanlığınca bu maksatla açılan bir hesaba yatırılır. Hükümlünün nakil masraflarını karşılayacak durumda olmadığının tespit edilmesi hâlinde, mahkûm olunan suçun niteliği, naklin kamusal yararı, kişinin bulunduğu devletteki cezaevi koşulları, infazı gereken bakiye cezanın süresi gibi hususlar göz önüne alınarak, nakil masrafları, Adalet Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanabilir. Nakil masraflarından görevlilere ilişkin olanların hesabı, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Yönetmelik

MADDE 35- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulur.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 36- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla;

a) 1/3/1977 tarihli ve 2080 sayılı Ceza Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanması ve Uygulanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi,

b) 1/3/1977 tarihli ve 2081 sayılı Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesinin Onaylanması ve Uygulanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları ile 5 inci maddesi,

c) 8/5/1984 tarihli ve 3002 sayılı Türk Vatandaşları Hakkında Yabancı Ülke Mahkemelerinden ve Yabancılar Hakkında Türk Mahkemelerinden Verilen Ceza Mahkumiyetlerinin İnfazına Dair Kanun,

ç) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesi,
yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 37- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

7/4/2016

Esas No: 1/695

Karar No: 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Cezaî Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı (1/695)” 25/3/2016 tarihinde esas Komisyon olarak Komisyonumuza ve tali komisyon olarak Avrupa Birliği Uyum Komisyonuna havale edilmiştir. Tasarı, Ankara Milletvekili ve Adalet Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya başkanlığında gerçekleştirilen Komisyonumuzun 5’inci toplantısında görüşülmüştür. Toplantıya Hükümeti temsilen Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ile Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Türkiye Barolar Birliği temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Durmuş Tezcan katılmıştır. Tasarı detaylı incelenebilmesi amacıyla dokuz üyeden oluşan Alt Komisyona havale edilmiştir.

Tasarı, Alt Komisyonun 4/4/2016 tarihli toplantısında görüşülmüştür. Toplantıya Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye Barolar Birliği temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Durmuş Tezcan ve İstanbul Şehir Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Mahmut Koca katılmıştır.

Alt Komisyon tarafından tanzim edilen rapor 4/4/2016 tarihinde Komisyonumuza tevdi edilmiştir.

Komisyonumuz, 6/4/2016 tarihli toplantısında Alt Komisyon tarafından tanzim edilen rapor ve metin üzerinden görüşmelerine devam etmiştir. Toplantıya Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye Barolar Birliği temsilcileri ile İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Durmuş Tezcan katılmıştır. Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır. İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Giresun Milletvekili Sabri Öztürk özel sözcü seçilmişlerdir.

Tasarı ile ilgili olarak Alt Komisyon toplantısında ifade edilen ve Alt Komisyon tarafından tanzim edilen rapora yansıyan itirazlar, genel olarak Komisyonumuzda da tekrarlanmıştır. Bu bağlamda müzakereler esnasında Tasarının geneli ve maddeleri hakkında dile getirilen itirazlar şöyledir:

Tasarının başta 3’üncü maddesi olmak üzere birçok maddesinde Merkezî Makama (Adalet Bakanlığı) geniş görev ve yetkiler verilmektedir. Ancak Merkezî Makamın bahse konu görevleri ifa ederken veya yetkileri kullanırken herhangi bir biçimde hukuka aykırı işlem tesis etmesi durumunda bu işlemlerin akıbetinin ne olacağı konusunda Tasarıda herhangi bir hükme yer verilmemesi bir eksiklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer taraftan yine 3’üncü madde başta olmak üzere birçok konuda Merkezî Makama verilen görev ve yetkiler, niteliği itibarıyla yargı organları tarafından yerine getirilmesi gereken işlemlerle iç içe girmiş vaziyette olduğundan, ilerleyen aşamalarda bu kapsamda görev ve yetki uyumsuzluklarının çıkmasına neden olunabilecektir.

Tasarının 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca Türkiye’nin egemenlik hakları, millî güvenliği, kamu düzeni veya diğer temel çıkarlarının ihlal edilmesi durumunda yabancı devletlerin adli iş birliği taleplerinin reddedilebilecek olması, salt bu nedenlere bağlı olarak adli iş birliği taleplerinin yerine getirilmemesi sonucunu doğurabilecektir.

Cinsel tercihlerin, ilgilinin işkence veya kötü muameleye maruz bırakılması yönünden bir etken olması durumunda ret nedeni sayılabilmesi amacıyla Tasarının 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde ve 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde gerekli değişikliklerin yapılması uygun olacaktır.

Tasarının 10'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında iade taleplerinden hangisinin öncelikli olarak işleme alınacağına dair şartlar, müphem ve subjektif kavramlarla açıklandığından, bunların yerine objektif kavramlara yer verilerek keyfiliğin önüne geçilmesi uygun olacaktır.

Tasarı hakkında ileri sürülen tüm görüşler, Komisyonumuzca değerlendirilmek suretiyle aşağıda belirtilen neticelere ulaşılmıştır:

İç hukukumuzda yer alan normatif düzenlemeler incelendiğinde, cezaî konularda uluslararası adlî iş birliği alanını sistematik olarak düzenleyen bir kanun bulunmamaktadır. Suçluların geri verilmesine ilişkin düzenleme, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 18'inci maddesinde; hükümlülerin nakline ilişkin düzenleme ise 8/5/1984 tarihli ve 3002 sayılı Türk Vatandaşları Hakkında Yabancı Ülke Mahkemelerinden ve Yabancılar Hakkında Türk Mahkemelerinden Verilen Ceza Mahkumiyetlerinin İnfazına Dair Kanunda yer almaktadır. Bu düzenlemelerin dışında iç hukukumuzda uluslararası adlî iş birliğine ilişkin herhangi bir kanuni düzenleme bulunmamaktadır. Tasarı iç hukukumuzda kısmen yer alan ve sistematik bütünlük arz etmeyen hükümlerin bir araya toplanması amacına yöneliktir. Bu kapsamda Komisyonumuz, cezaî konularda uluslararası adlî iş birliği bakımından iç hukukumuzda sistematik bir bütünlük sağlanması amacına yönelik Tasarıyı olumlu bir gelişme olarak telakki etmiştir.

Türkiye'nin egemenlik hakları, millî güvenliği, kamu düzeni veya diğer temel çıkarlarının ihlal edilmesi durumunda yabancı devletlerin adlî iş birliği taleplerinin reddedilebilmesine imkân tanıyan Tasarının 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, egemenlik haklarının bir tezahürüdür. Kaldı ki, bu kapsamda taraf olduğumuz Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesinin 2'nci maddesinin (b) bendindeki hüküm de bu kapsamda kendisinden adli yardımlaşma talep edilen devlete bu nedenlere dayanarak talebi reddetme imkânı vermektedir.¹

Her ne kadar Merkezî Makamın görevlerini ifa ederken veya yetkilerini kullanırken herhangi bir biçimde hukuka aykırı işlem tesis etmesi durumunda bu işlemlerin akıbetinin ne olacağı konusunda Tasarıda herhangi bir hükme yer verilmediği ileri sürülmüşse de bu konuda hukukumuz bakımından herhangi eksiklik mevzubahis değildir. Anayasanın 125'inci maddesindeki “İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.” hükmü karşısında bu şekilde bir eksiklikten bahsetmek mümkün değildir. Diğer taraftan Merkezî Makam ile yargı organları arasında herhangi bir görev veya yetki uyumsuzluğunun çıkması da söz konusu değildir. Zira Tasarı sistematığı içerisinde hangi konuların yargı organları hangi konuların ise Merkezî Makamın görev ve yetkisinde bulunduğu açıkça düzenlenmiş ve kimi durumlarda da “yargı yetkisine giren hususlar hariç olmak üzere” şeklinde hüküm ile bu konu, şüpheye yer vermeyecek biçimde açıklığa kavuşturulmuştur. Bir diğer ifadeyle yargı yetkisine giren konularda Merkezî Makamın herhangi bir tasarrufta bulunması mümkün değildir.

¹ “Madde 2: Adli yardımlaşma aşağıdaki hallerde reddedilebilir:

a) Talebin ilişkin olduğu suçlar; kendisinden yardım istenen Tarafça, siyasi suçlarla veya siyasi suçlarla murtabı suçlarla veya malî suçlarla ilgili sayılıyorsa,

b) Kendisinden yardım istenilen Taraf, talebin yerine getirilmesinin memleketinin egemenlik, güvenlik, kamu düzeni veya diğer öz çıkarlarına hâlel getirecek nitelikte görüyorsa,”

Resmi Gazete, 16/10/1968, 13028.

Her ne kadar Tasarının 10'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen şartların müphem ve subjektif olduğu belirtilmişse de Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesinin 17'nci maddesinde² benzer şartlara yer verilmek suretiyle bu konuda taraf devletlere iade konusunda farklı seçenekleri tetkik ve takdir imkânı sağlanmıştır. Bu kapsamda Tasarı hükmü uluslararası ceza hukuku verileriyle uyumludur.

Yapılan görüşmeler sırasında maddeler üzerinde yapılan değişiklik ve kabuller aşağıdaki gibidir:

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 1'inci ve 2'nci maddeleri (Tasarının 1'inci ve 2'nci maddeleri) aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 3'üncü maddesi (Tasarının 3'üncü maddesi), Merkezî Makamın gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünü alabilmesi hususuna açıklık getirilmesi amacıyla yedinci fıkra eklenmek suretiyle değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 4 ilâ 22'nci maddeleri (Tasarının 4 ilâ 22'nci maddeleri) aynen kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 23'üncü maddesi (Tasarının 23'üncü maddesi); soruşturma veya kovuşturmaların devri imkânı sadece suçun işlendiği yerle sınırlı tutulduğundan, Sözleşme ile uyumlu hale getirilebilmesi ve kapsamının genişletilmesi amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen metnin 24 ilâ 38'inci maddeleri (Tasarının 24 ilâ 38'inci maddeleri) aynen kabul edilmiştir.

Tasarı, oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Tasarının maddeleri görüşmeler sırasında ve yapılan değişiklikler doğrultusunda redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>Hakkı Köylü</i>	<i>Serap Yaşar</i>
Ankara	Kastamonu	İstanbul
Kâtip	Üye	Üye
<i>Adnan Boynukara</i>	<i>Ali Özkaya</i>	<i>Necati Yılmaz</i>
Adıyaman	Afyonkarahisar	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü, son oylamada bulunamadı)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Mahmut Poyrazlı</i>	<i>Namık Havutça</i>	<i>Yılmaz Tunç</i>
Balıkesir	Balıkesir	Bartın
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	

²“Taleplerin taaddüdü

Madde 17- Birçok Devlet tarafından aynı fiilden veya değişik fiillerden dolayı aynı esnada iade talebedildiği takdirde, kendisinden iade talebedilen Taraf bütün şeraiti ve bilhassa suçların ağırlık nispeti ve ika edildikleri yeri, taleplerin müteakıl tarihlerini, istenen şahsın milliyetini ve bilâhara başka bir Devlete iade imkânını nazarı itibara alarak karar verecektir.”

Üye <i>Mizgin Irgat</i> Bitlis (Toplantıya katılamadı)	Üye <i>Hakan Çavuşoğlu</i> Bursa	Üye <i>Cahit Özkan</i> Denizli
Üye <i>Cemal Okan Yüksel</i> Eskişehir (Muhalefet şerhi eklidir, son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Mehmet Gökdağ</i> Gaziantep (Muhalefet şerhi eklidir, son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Sabri Öztürk</i> Giresun (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Celal Adan</i> İstanbul (Muhalefet şerhi eklidir, son oylamada bulunamadı)	Üye <i>İsmail Faruk Aksu</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Zeynel Emre</i> İstanbul (Muhalefet şerhi eklidir, son oylamada bulunamadı)
Üye <i>Mahmut Atilla Kaya</i> İzmir	Üye <i>Veysi Kaynak</i> Kahramanmaraş	Üye <i>Ömer Süha Aldan</i> Muğla (Muhalefet şerhim vardır)
Üye <i>Murat Göktürk</i> Nevşehir (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Hilmi Bilgin</i> Sivas	Üye <i>İbrahim Halil Yıldız</i> Şanlıurfa
Üye <i>Aycan İrmez</i> Şırnak (Toplantıya katılamadı)	Üye <i>Bedia Özgökçe Ertan</i> Van (Muhalefet şerhimiz vardır)	

MUHALEFET ŞERHİ

1/695 esas sayılı Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'nın esas komisyon raporu ve çoğunluk görüşüne karşı Cumhuriyet Halk Partisi komisyon üyeleri olarak muhalefet şerhimiz aşağıda arz edilmiştir.

KANUN TASARISININ MADDELERİ ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞLERİMİZ

Türkiye Büyük Millet Meclisinde son yıllarda yargı paketi adı altında sunulan tasarı ve tekliflerin içeriğinde yargı mevzuatına yönelik gerekliliğin dışında konjonktürel olguyu esas alan değişiklikler göze çarpmaktadır. Avrupa birliği vize muafiyeti noktasında alelacele getirilen taslak ve tasarılar teknik anlamda birçok alanı ve konuyu içinde barındırmakla birlikte üzerinde uzun görüşme ve çalışmaların yapılması gereklilik arz etmektedir. Ama yürütmenin bu tasarıda olduğu gibi gelen birçok önemli yasal düzenlemede "oldu bitti" mantığını gütmesi, hukuk devleti ilkesini zedelemektedir.

Bu yaratılan olgu hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayan, yargı ve Parlamente'ye da güveni giderek ortadan kaldıran sonuçlar yaratmaktadır

Kanun Tasarısının gerekçesinde de belirtildiği üzere, Avrupa Birliği Vize Serbestliği için öngörülen şartlardan birisi de Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği ile ilgili müstakil bir düzenleme yapılmasıdır. Tasarıyla ilgili yapılan teknik çalışmalar neticesinde esas itibari ile yasal düzenlemenin ilk halinde bütün itibariyle 200 maddeden fazla olduğu ama Adalet Komisyonuna getirilen taslakta 38 madde ile sınırlandırıldığı görülmektedir. Yürütme organının amacı kanunla düzenlenmesi gereken fakat komisyona getirilmeyen 170 dolayındaki maddeyi yönetmeliklere indirgeyerek parlamente'den kaçırmasıdır.

Bu uygulamayla Yürütme, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Yüce Türk Milletinden aldığı yetkiyi ve Anayasa'nın 7. maddesinde yasama yetkisinin TBMM'ce kullanılacağı ve devredilemeyeceği yükümlülüklerini gasp etmektedir.

Bilindiği üzere, Anayasa Mahkemesi birçok kararında, "kanunla düzenleme ilkesine" atıf yaparken, aynı zamanda yasama yetkisinin TBMM'ye ait olduğunu ve bu yetkinin devredilemeyeceğini öngören Anayasa'nın 7. maddesi ve hukuk devletine ilişkin 2. maddesini esas alarak değerlendirme yapmaktadır.

Egemenliğin bir yansıması olan cezalandırma yetkisi, söz konusu devletin egemenlik alanı ile sınırlı olup, bir devletin başka bir egemen devletin ülkesinde bu yetkiyi kullanması söz konusu değildir. Uluslararası hukuk, hiçbir devlete başka bir devletin ülkesinde ceza kovuşturma yetkisi vermemektedir.

Bir devletin başka bir devletin egemenlik alanında ceza kovuşturması yapması egemenlik yetkisine müdahale oluşturduğu için, ancak bu konuda ikili veya çok taraflı sözleşmelerde açık bir düzenleme var ise, bir başka devlette kovuşturma yapılabilir. Bu yöndeki bazı düzenlemeler Schengen Uygulama anlaşmasında yer almaktadır.

Bu Kanun Tasarısının gerekçesinde de belirtildiği üzere, Avrupa Birliği Vize Serbestliği demek Schengen uygulamasının bu yasal düzenlemeyle ülkemizi kapsamı anlamını taşımaktadır ki bu şu anlamı gelmektedir; Anılan anlaşmaya taraf devletler, egemenlik yetkilerinden feragat etmek suretiyle anlaşmaya taraf bir başka devlete, o devletin ülkesinde belirli koşullar altında sınır ötesi observasyon ve sıcak takip olanağına sahip bulunmaktadır. Bu denli önem arz eden konuların adalet komisyonuna ve meclise getirilmeyerek adalet bakanlığı tarafından yönetmeliklerle düzenlenmesi de ayrı bir vahamet konusudur.

Cezai konularda uluslararası işbirliği gibi önemli bir konuda ülkenin hangi işlemleri, ne şekilde, hangi şartlarla, hangi sınırlar içinde işbirliği kapsamına alacağını yasama yetkisini kullanan TBMM'nin belirlemesi gerekmektedir. Yönetmeliğe bırakılacak hususların ise teknik konulardan ibaret olması gerekmektedir.

Bu kural karşısında, Anayasa'da yasa ile düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir. Yürütmenin düzenleme yetkisi, sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetkidir. Bu nedenle Anayasa'da öngörülen ayrık durumlar dışında, yasalarla düzenlenmemiş bir alanda, yasa ile yürütmeye genel nitelikte kural koyma yetkisi verilemez. Yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir yasa kuralının Anayasa'nın 7. maddesine uygun olabilmesi için temel ilkeleri koyması, çerçeveyi çizmesi, sınırsız, belirsiz, geniş bir alanı yönetimin düzenlemesine bırakmaması gerekir. Temel kuralları koymadan, ölçüsünü belirlemeden ve sınırı çizmeden yürütmeye düzenleme yetkisi veren kural, Anayasa'nın 7. maddesine aykırı düşer" (Anayasa Mahkemesi, T. 06.07.1993, E. 93/5, K. 93/25; T. 01.06.2003, E. 2001/346, K. 2003/63)

Ayrıca, Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Avrupa Sözleşmesi'nde (CİKAYAS) olan "Delil, dosya ve belgelerin gönderilmesi" hükmü, yasa tasarısında bulunmadığından adli yardımlaşma talepleri kapsamında belge talep edildiğinde, müstakil mevzuatımızda buna ilişkin bir düzenleme olmaması nedeniyle reddedilebileceği düşünülmektedir. CİKAYAS'ta yer alan, "Tanık ve bilirkişilerin ifade vermesi", "Tanık ve bilirkişinin yabancı devletin adli makamları önüne bizzat çıkması", "Tanık sıfatıyla veya yüzleştirilmek amacıyla tutuklunun geçici nakli" ve "Bağışıklık/ Hususiyet İlkesi" tasarıda bulunmamaktadır.

Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi'nde (SİDAS) yer alan "Hususilik İlkesi" de tasarıda bulunmamaktadır.

Tasarının 2. maddesinde Adalet Bakanlığı, "merkezi makam" olarak tanımlanmış olup, pek çok maddede merkezi makama yetkiler ve görevler verildiği görülmektedir. Ancak bu görev ve yetkilerin, örneğin 3. maddenin 4. fıkrasında olduğu gibi, yargı mercilerinin de

üstünde konumlanmayı gerektirecek amir hükümler içermesi gözetildiğinde bu durumun siyasi bir makam olan Adalet Bakanlığı'nın yargı mercilerinin üstünde konumlandırılması sonucunu yaratmaktadır. Bu durum açıkça "Güçler Ayrılığı" ilkesine aykırı bir durumdur. Kuşkusuz ki devletlerin diğer devletlerle ilişkilerinde egemenlik haklarını gözetme kaygısıyla bazı işlemlerde yürütme organına yetki tanınması doğal gibi görüle de bu durum yargının görev alanına doğrudan müdahaleyi gerektirici nitelikte de olmalıdır.

Kaldı ki her ne kadar idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolu açık olmakla Adalet Bakanlığı'nın tasarruflarının yargısal denetime sahip olacağı düşünülse de sonuçta çok az kişinin bildiği bir uluslararası yazışma faaliyetinin yargı önüne götürülmesi zor görülmektedir. Yine, HSYK'nın Başkanı konumundaki bir Bakanın olumsuz kararlarına karşı HSYK'ya tabi yargı mensuplarının karşı çıkması da konjoktürel olarak uzak bir olasılıktır.

Anayasa'mızın 138. maddesinin 2. fıkrası, " Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelerin ve Hakimlerin emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz." biçimindedir. Dolayısıyla "merkezi makam"ın yargı merci adına taahhüde girmesi ve bunun yargı merciini bağlaması, Anayasa'nın 138. maddesine aykırı olacaktır.

3. maddenin 4. fıkrasında "Merkezi makam diye kabul edilen şartlar veya verilen teminatlar adli mercileri bağlar." biçimindeki amir hükmün yargı mercilerince dikkate alınır' şeklindeki önerimizin kabul görmemesi, "merkezi makam"ın mahkemeler üzerinde otorite kurmasına yol açacaktır.

Tasarının 11. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde "cinsel kimliğin iade edilmeme nedeni olarak gösterilmemesi" doğru olmamıştır. Zira pek çok ülkede cinsel eğilim haksız muamele nedeni olarak gösterilmektedir. Yine savaş suçunun "siyasi suç" olarak kabul edilmemesi de uzun vadede ülkemizi uluslararası alanda güç duruma düşürebilecektir.

22. maddede, "merkezi makam"a yani Adalet Bakanlığı'na iade taleplerini reddetme konusunda soyut ve geniş bir takdir yetkisi tanınması keyfiliğe neden olabilecektir. Keza, aynı durum infazın devrinde de söz konusudur.

Tasarının 30. maddesinde yer alan "Türkiye'ye hükümlü naklinin" bir anlamda soyut yetki ile Adalet Bakanlığı'na bırakılması, infazını memleket toprağında geçirmek isteyen Türk vatandaşlarının hakkını açıkça sınırlandıran bir girişimdir. Cezasını Türkiye'de geçirmek isteyen her Türk vatandaşına ülke toprağı açık olmalıdır.

Bu çerçevede, Cezai Konularda Uluslararası İşbirliği Kanun Tasarısı ile temel ilkelerin konulması, çerçevenin çizilmesi, sınırsız, belirsiz ve geniş bir alanın idarenin düzenlemesine bırakılmaması gerekmektedir. Oysa bu alanda taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler çerçevesinde Tasarı incelendiğinde, Uluslararası Sözleşmelerde temel olan bazı hususların Tasarıda düzenlenmediği görülmektedir.

Tasarının “Yönetmelik” başlıklı 35.maddesinde yer alan “Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulur” şeklindeki hüküm ile idarenin Kanunda düzenlenmeyen birçok hususu yönetmelik ile düzenleyeceği düşünülmektedir ki bu durum kanunilik ilkesine aykırıdır.

Çeşitli sivil toplum örgütlerine, barolara, odalara ve kamu kurumlarına gönderilen taslak metin 200 maddeden ibaret olmasına karşın, bu tasarı 38 maddeden ibarettir. Bu anlamda, mesleki görüşme trafiğinden çekinilerek daha az bir maddeyle tasarının Meclis’ten geçirilmeye çalışıldığı açıktır. Lakin, bu kaygıdan hareketle tasarı ile pek çok olasılık kapsam dışı bırakılmaktadır. Keza, 36. madde ile kaldırılan kanun ve maddeler gözetildiğinde bunun istinabe işlemlerinde olumsuz sonuçlar yaratabileceği düşünülmektedir. Bu eksikliğin yönetmelik çıkarılarak giderilmeye çalışılması ise “Kanunilik” ilkesine aykırılık teşkil edileceği gibi keyfiliğe yol açacaktır.

Yukarıda ayrıntılı şekilde açıklanan nedenlerle Yasa teklifine ve Adalet Komisyonu raporuna karşıyız.

Ömer Süha Aldan
Muğla

Namık Havutça
Balıkesir

Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Necati Yılmaz
Ankara

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Zeynel Emre
İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye, cezai konularda adli işbirliğine ilişkin çok sayıda uluslararası sözleşmenin ve ikili anlaşmanın tarafıdır. Bu sözleşmelerin ve anlaşmaların etkin bir şekilde uygulanması için, buradaki ilkelerin bir araya getirildiği bir çerçeve yasanın çıkarılması şarttır. 1/695 esas sayılı Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısının genel olarak şimdiye kadar taraf olduğumuz sözleşmelerdeki genel hükümleri içermekle birlikte, aşağıdaki noktalarda eksik kaldığı görülmektedir:

- 4. Maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ile 11. Maddenin birinci fıkrasının b bendinde sıralanan ayrımcılık temelleri arasında cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği yer almamaktadır. İran, Arap Emirlikleri gibi ülkelerde eşcinselliğin suç olduğu bilinmektedir. Bu durumda, söz konusu ülkelerin yurttaşı olan LGBTİ'leri korumak adına, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ifadelerinin de kanun tasarısına eklenmesi gerekir.
- Yine 11. Maddenin ikinci fıkrasında, iade talebinin reddinin istisnası olarak sunulan suçlar arasında savaş suçuna yer verilmemiştir. Roma Statüsü'ne taraf olmadığımız için Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin yetkisini tanımıyor olmamız, savaş suçu işlemiş kişileri koruyacağımız anlamına gelmemektedir. Savaş suçlarının korunmaması ve iadesinin önüne geçilmemesi için fıkra da savaş suçunun da insanlığa karşı suçların yanında açıkça belirtilmesi gerekir.
- Tasarının 14. Maddesinin dördüncü fıkrası, geçici tutuklama süresinin en fazla 40 gün olduğu belirtilmektedir. Birçok maddesinde Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) hükümleri geçerli olan kanunda, geçici tutuklama süresinin 30 günden 40 güne çıkarılmasının nedeni anlaşılmamaktadır. CMK ile uyum göstermesi ve ileride adli makamlarda oluşabilecek karışıklıkların önlenmesi için iade talebine konu olan kişilerin geçici tutuklanma süresi azami 30 gün olmalıdır.
- Kanun tasarısının on yedinci maddesinin Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi'ne ek 3 No'lu protokolün hükümleriyle tam uyumlu olmadığı görülmektedir. Örneğin, yabancı kişiye, ihtiyaç duyduğunda avukat ve tercüman ayarlanması konusundaki bir düzenleme CMK'da yer alsa da, bütün mahkemelerde yaygın bir hale gelmesi için bu uygulamanın bu bölümde de detaylıca belirtilmesi gerekir. 22 Mart'ta imzaladığımız bu protokolü ileride onaylayacağımız düşünülürse, bu noktaların tekrar değerlendirilip ileride oluşabilecek çelişkileri önlemek adına protokolle tam uyum sağlanmalıdır.
- Tasarının 19. maddesinde iade kararının yerine getirilmesi Başbakan'ın kararına bağlı hale getirilmiştir. Eskiden Bakanlar Kurulu'nun yetkisi kapsamında olan iade kararının tek kişiye bağlanması, demokrasideki çoğulculuk ilkesi açısından uygulamayı geriye götürmektedir.
- Hem merkezi makam olan Adalet Bakanlığı hem de Başbakan'ın mahkemelerin karar vereceği adli işbirliği talepleriyle ilgili son sözü söyleyecek olması, hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden olan "hukukun üstünlüğü" ilkesiyle çelişmektedir. Adli meselelerde yürütmenin yargıya müdahalesinin önüne geçmek amacıyla mevcut

tasarıda Bakanlara verilen yetkiler asgari düzeye indirilmesi şarttır. Ayrıca, bu makamların adli işbirliği ve iadeye ilişkin kararlarının hukuka aykırılığı durumunda, kararların denetimi için başvurulacak itiraz yolunun 3. ve 19. maddelerde açıkça belirtilmesi gerekir.

- Türkiye'nin iade talepleri ve şartlarını düzenleyen 22. Maddenin üçüncü fıkrasının (c) bendinde, milli güvenliğin ve uluslararası ilişkilerin zarar görme ihtimalinin bulunması halinde Adalet Bakanlığı'nın iade talebini yabancı devlete iletmeyeceği belirtilmektedir. Türkiye'nin, suç işlediği iddiasıyla birinin iadesini istemesinin milli güvenliğe nasıl zarar vereceği anlaşılamamıştır. Komisyon toplantısında bu hükmün istisnai bir hüküm olduğu ve şimdiye kadar böyle bir vakaya denk gelinmediği Adalet Bakanlığı tarafından belirtilmiştir. Gerçekleşme olasılığı bu kadar düşük ise, siyasi mercilerin yargıya yön vermesine neden olabilecek ve yargı egemenliğini olumsuz etkileyecek bu düzenlemenin kanunda yer almasına da gerek yoktur.
- Bu tasarının, sadece Avrupa Birliği ile yürütülen vize serbestisi görüşmelerinin koşullarının yerine getirilmesi için alelacele kanunlaştırılması, tasarının ilgili taraflara danışılarak detaylıca incelenmesini engellemekte ve meclisin yasama yetkisini güçsüzleştirmektedir.

Tüm bu nedenlerle 1/695 esas sayılı Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısının bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumu bildiririm.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

MUHALEFET ŞERHİ

1/695 Esas numaralı Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı'na ilişkin Adalet Komisyonu muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

31 Mart 2016 tarihinde Adalet Komisyonunda görüşülerek alt komisyona havale edilmiş olan Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı 4 Nisan 2016 tarihinde alt komisyonda görüşülmüş ancak değiştirilmeden aynen kabul edilmiştir. Tasarı 6 Nisan 2016 tarihinde Adalet Komisyonunda tekrar görüşülmüş ve bazı değişikliklerle kabul edilmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Tasarının bütününe ilişkin çekincelerimiz ile uygulamada karşılaşılabilecek problemleri gidermek ve Tasarırı iyileştirmek adına tespit ettiğimiz hususlarla ilgili verdiğimiz önergelere bir kısmı kabul görmüş ve bazı sorunların komisyon aşamasında giderilmesi sağlanmıştır.

TASARININ GENELİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMEMİZ

Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı içeriği daha önce ikili anlaşmalar ve bir kısım kanunlarla iç hukukumuzda kısmen var olmakla birlikte, bunları kodifike eden bu alanda kapsamlı bir düzenlemedir. Özel nitelikli konuları ve hukukumuza ilk defa girecek bazı kavramları da içermektedir.

Günümüz dünyasındaki gelişmeler, örgütlü suçlar için de elverişli bir ortam oluşturmaktadır. Özellikle terörizm, finansal suçlar ve kitle imha silahlarının yayılması gibi tehlikeler, milli güvenlik açısından ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Bu gelişmelerin sonucu olarak suçlar da küreselleşmektedir.

Bu nedenle devletler açısından sınır aşan örgütlü suçlarla mücadele büyük önem arz etmektedir. Özellikle finansal kurumlara, bankalara yönelik siber saldırıların yapıldığı ülke ile bu eylemi yapanların bulunduğu ülke çoğu zaman farklıdır. Ülkelerin internet sitelerine, devletin bilgilerine ulaşmak için yapılan siber saldırılarda da eylemi yapanın yaşadığı ve eylemini yaptığı ülke de çoğu zaman farklıdır. Yurt dışında yaşayan milyonlarca vatandaşımız ile Türkiye'nin uzun yıllardan beri terörle mücadelesi de dikkate alındığında, ülkemiz açısından bu alanda uluslararası işbirliğinin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu tür problemlerle mücadelede etkinlik sağlanması, suçun ve suçluların yakalanması için ülkelerarasında işbirliği şarttır.

Kuşkusuz, yeryüzünde hiçbir ülke suçlular için bir sığınma yeri olmamalıdır ve tüm ülkelerin özellikle terörle mücadele konusunda olmak üzere suçlarla mücadele konusunda işbirliği yapması zorunludur.

Aksi takdirde, Ankara'daki patlama Paris'tekinden daha az lanetleniyorsa, Orta Doğu'daki insanların ölümü Avrupa'dakilerden daha önemsiz ve sıradan görülüyorsa, normal karşılıklı tepki verilmiyorsa, bu anlayışla terörizme karşı uluslararası düzeyde etkili bir işbirliğinin yapılabilmesi de mümkün olmayacaktır.

Devletlerin uluslararası adli işbirliğinde öncelikle anayasal düzenlemelerle birlikte uluslararası anlaşmalar ve ulusal hukuk kurallarını uyumlaştırması ve iç hukukta da buna uygun düzenlemeler yapması gerekmektedir. Sonrasında, kanunların uygulanması ile ilgili diğer birimlerin operasyonel yapıları, eylem ve prosedürleri belirlenmelidir.

Uluslararası adli işbirliği çerçevesinde, suçlunun suç işlediği ülkeye getirilerek yargılama sürecinin tamamlanması veya hakkında verilmiş cezanın infazının yerine getirilmesi için failin geri getirilmesi önemlidir. Ülkemizde suça karışıp yurtdışına kaçanlar ya da yurtdışında suça karışıp ülkemize gelenlerin yakalanmasında ve yargılanmasında uluslararası işbirliği kaçınılmazdır.

Bu çerçevede Türkiye bugüne kadar uluslararası adli işbirliği alanında diğer ülkelerle çok sayıda ikili ve çok taraflı sözleşmeye imza atmıştır.

Tasarı ile uluslararası adli işbirliği alanında zamanın şartlarına göre imzalanmış olan anlaşma hükümlerinin uygulamada farklılıklara sebep olmasının önüne geçilmesinin amaçlandığı belirtilmektedir.

Devletler arasındaki adli işbirliği kapsamında, suçluların iadesi, kovuşturma ve soruşturmanın devredilmesi, infazın devredilmesi ve hükümlünün nakli konuları tek bir kanuni düzenleme çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu konuların her birine dair Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar mevcut bulunduğu için, kanun tasarısında sevk edilen düzenlemelerin bahse konu anlaşmalara uygunluğunun tesis edilmesi önem taşımaktadır. Aksi ihtimalde, Anayasanın 90. maddesi hükmü gereği, görüşülen kanun tasarısının yasallaşması halinde hukuki değerden mahrum kalması gibi bir sonuç ortaya çıkabilecektir.

Ayrıca, taraf olduğumuz milletlerarası antlaşma hükümlerinin iç hukukta uygulanmasının kolaylaştırılması, dağınık mevzuatın toplanması, kovuşturma ve soruşturmanın devri ile rızaya dayalı iade usulü gibi mevzuatımızda yer almayan hususların düzenlenmesi, uluslararası düzeyde suça mücadele ve suçluların yargılanması ile cezaların infazını sağlamak üzere cezai konularda uluslararası adli işbirliğinin usul ve esaslarının belirlenmesi ve çeşitli ülkelerle bu alanda yapılmış olan ikili anlaşmaların içeriklerin ve diğer benzer hususların kodifike edilmesi de tasarı ile öngörülmektedir.

TASARININ MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMEMİZ

1. ve 2. maddelerde amaç, kapsam ve tanımlar düzenlenmiştir. Tasarı amacı itibarıyla uluslararası adli işbirliği alanında diğer ülkelerle zamanın şartlarına göre imzalanmış olan antlaşma hükümlerinin uygulamada farklılıklara yol açmasının önüne geçmeyi hedefleyen bir kodifikasyon düzenlemesi olarak görülmektedir. Tasarı ile bugüne kadar bu konuda yapılmış olan ikili ve çok taraflı antlaşmalar saklı tutulmaktadır. Bu durumda da her ne kadar Tasarının amacı arasında zamanın şartlarına göre düzenlenen hükümlerin uyumlaştırılması olsa da zamanın şartlarına göre yapılan bugün ise bazı farklılıklar arz eden hususların birleştirilmesi mümkün olamayacaktır.

3. Maddede Merkezi Makamın görev ve yetkileri düzenlenmektedir. Merkezi Makam olarak Adalet Bakanlığının tespiti işlerin hızlı yürütmesine katkı sağlayabilecektir. Ancak, bu yetkinin tek başına Bakanlıkta olması alınacak kararların güvenlik, dış politika, siyaset, sosyal ve ekonomik hususlarla da ilgili olması nedeniyle bir Bakanlığı aşabilecek düzeydedir.

Diğer taraftan "Merkezi Makam" olarak Adalet Bakanlığı yargı alanına girenler dışında tüm işlere yetkili kılınmıştır. Ancak, "Yargı yetkisine giren hususlar" sınırı nasıl belirlenecektir, belli değildir. 4, 5 ve 6. Maddelerde adli işbirliğinin reddi, usul hükümleri ve bilgi ve belgelerin kullanımı düzenlenmektedir. 4. Maddede her ne kadar egemenlik

haklarından söz edilse de ülke ve millet bütünlüğü gibi milli güvenliğe ilişkin vurguların da maddede yapılması yerinde olacaktır. Ayrıca, devletin "diğer temel çıkarların ihlaline" ilişkin cümlesinde bu kapsama giren hususlara açıklık kazandırılması gerekli görölmektedir.

Tasarının 22. maddesinde ise, yabancı ülkede bulunan bir kişinin Türkiye'ye iadesine ilişkin talep ve şartlar düzenlenmiştir. Maddede adli mercilerin, soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması ya da mahkûmiyet kararının infazı için yabancı ülkede bulunan ve hakkında yakalama veya tutuklama kararı verilen kişilerin iadesini isteyebileceği ifade edilmiştir. Bunun dışında madde gerekçesinde bir kişinin Türkiye'ye iadesine "ülkemizde işlenmiş bir suç sebebiyle" başvurulacağı dile getirilmiştir. Uygulamada doğabilecek tereddütleri engellemek bakımından gerekçe ile madde arasında çelişki görüntüsünün açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Tasarının "İnfazın Devralınması" başlıklı 26. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde, yabancı devletçe verilen mahkûmiyet kararının Türkiye'de infaz edilebilmesi için "Hükümlünün Türkiye'de bulunması" şartı getirilmiştir. Öte yandan Tasarının "İnfazın Devredilmesi" başlıklı 28. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde ise bu defa Türkiye'de verilen mahkûmiyet kararının yabancı devletçe infaz edilebilmesi için "İnfazın devredileceği devlette bulunan hükümlünün bu devletin vatandaşı olması veya bu devletle güçlü sosyal bağlarının bulunması" şartı getirilmiştir.

Oysa "Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesinin" 5 (a) maddesi uyarınca, infazın devri için, "hükümlünün mutad olarak diğer devlette (infazı gerçekleştirecek devlette) oturması" şartı getirilmiştir. Uluslararası hukukta "mutad mesken" unsurunun, bir ülkede "bulunma" kadar hafif veya bir ülkenin "vatandaşı olma" kadar ağır bir şart olmadığı nazara alındığında, Tasarıdaki bu maddelerinin, bahse konu uluslararası sözleşmeyle uyumlu olmadığı görölmektedir.

Diğer yandan "güçlü sosyal bağlar" çerçevesinin de belirgin hale getirilerek ne anlatılmak istendiğinin ifade edilmesi uygulamada birlik açısından önemli görölmektedir.

Tasarının "İnfazın Devralınması" başlıklı 26. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinde, yabancı devletçe verilen mahkûmiyet kararının Türkiye'de infaz edilebilmesi için "Aynı suçtan dolayı Türkiye'de soruşturma ve kovuşturma yapılmamış olması" şartı getirilmiştir.

Buna karşılık Türkiye'de verilen mahkûmiyet kararının yabancı devletçe infaz edilebilmesi bakımından Tasarının "İnfazın Devredilmesi" başlıklı 28. maddesinde benzer nitelikte bir şart yer verilmemiştir.

Belirtilmelidir ki "Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesinin" 6 (e) maddesi, infazı yerine getirmesi istenilen devlette "ilgili eylemin kovuşturma konusu yapılmış olmasını" infaz talebinin reddi gerekçesi olarak kabul etmiştir. Bu itibarla, bahse konu uluslararası sözleşmeyle uygunluk açısından, Tasarının 28. maddesine "Aynı suçtan dolayı infazı gerçekleştirecek yabancı devlette soruşturma ve kovuşturma yapılmamış olması" şartı getirilmesi yerinde olacaktır.

Tasarının 26. ve 28. maddelerinde infazın devrini talep yetkisi, zımnen de olsa, "mahkûmiyet hükmünü veren devlete" verilmiştir. Bir diğer ifadeyle, anılan maddelerin tamamının lafzına bakıldığında, kanun koyucunun bunu murat ettiği anlaşılmaktadır. Ancak

söz konusu hükme mezkûr maddelerde sarahaten yer verilmesi, ilerleyen safhada doğabilecek tereddütlerin önlenmesi bakımından faydalı olacaktır.

Tasarının "Türkiye'ye Hükümlü Nakli" başlıklı 30. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde; "Hükümlünün Türk vatandaşı olması veya Türkiye ile güçlü sosyal bağlarının bulunması", yabancı devlette hüküm giymiş bir kişinin Türkiye'ye nakli için bir şart olarak kabul edilmiştir. Benzer şekilde Tasarının "Türkiye'den Hükümlü Nakli" başlıklı 32. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde de; "Hükümlünün nakledileceği devletin vatandaşı olması veya bu devlet ile güçlü sosyal bağlarının bulunması", bu defa Türkiye'de hüküm giymiş bir kişinin yabancı devlete nakli için bir şart olarak kabul edilmiştir.

Buna karşılık, "Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesinin" 1(a) maddesi uyarınca; bir hükümlünün nakli ancak "hüküm yerine getiren devletin uyuşu işe" gerçekleştirilebilecektir. Bu itibarla Tasarının 30 ve 32. maddelerinde geçen "... ile güçlü sosyal bağlarının bulunması" ibaresi söz konusu uluslararası sözleşmeyle uyumlu bulunmamaktadır.

"Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesinin" 2/2 ve 2/3 maddelerinde, hükümlünün nakledilmeyi isteyebileceği belirtildikten sonra, naklin "hüküm veren veya naklin yapılacağı devlet tarafından" talep edilebileceği ifade edilmiştir. Tasarının 30. ve 32. maddelerinin lafzından benzer bir neticeye ulaşmak mümkün olsa da, söz konusu maddelerde talep mercilerinin açıkça gösterilmesi yerinde olacaktır.

Diğer yandan, Tasarının 31. Maddesinin 4. Fıkrasında bulunan "infaz sırasında, hükümün verildiği devlette veya Türkiye'de genel veya özel af kabul edilmesi ya da suç ve cezayı ortadan kaldıran veya hafifleten bir sebebin ortaya çıkması hâlinde hükümlünün hukukî durumu hakkında bulunduğu yer ağır ceza mahkemesince karar verilir" hükümü ile Yabancı devlette hüküm giymiş olanların Türkiye'ye iadesi talep edilerek bu madde uyarınca "yeni bir sebep ve durum" ortaya çıktığı iddia edilerek hüküm hafifletilebilecek veya ortadan kaldırılabilir.

Tasarının bütününe bakıldığında, diğer ülkelerde barındırılan terör örgütü militanlarının ülkemize iadesi ile bölücülerin bu ülkelerde yuvalanmasının önüne geçilebilecek bir ilave mekanizma görülmemektedir. Aksine, kişi yararına durum nedeniyle avantajlı olan yerde kalmasının bir hak haline getirilmesi söz konusu olmaktadır.

SONUÇ

Adalet Komisyonunda kabul edilen 1/695 Esas numaralı Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu Tasarısı ülkelerin suçlular için birer sığınma yeri olmasının önüne geçilmesi bakımından olumlu hususlar içermekle birlikte Tasarının geneline ve maddelerine ilişkin olarak yukarıda yer verdiğimiz tespitler ve çekinceler doğrultusunda belirtilen hususlar düzeltilmeden, bu şekli ile yasalaşmasına karşı olduğumuzu bilgilerinize arz ederiz.

Celal Adan
İstanbul

İsmail Faruk Aksu
İstanbul

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

CEZAÎ KONULARDA ULUSLARARASI ADLÎ İŞBİRLİĞİ KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, cezaî konularda uluslararası adlî işbirliğinin usul ve esaslarını düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, yabancı devletlerle cezaî konularda yapılacak adlî işbirliğini kapsar.

(3) Türkiye'nin taraf olduğu adlî işbirliğine ilişkin milletlerarası andlaşmalar ile diğer kanun hükümleri saklıdır.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Adlî merci: Mahkeme, hâkimlik ve savcılıklar ile kanunla istisnâî olarak ceza soruşturması yapma yetkisi verilen diğer makamları, devletlerin milletlerarası andlaşmalara yaptıkları beyanlarda belirttikleri mercileri,

b) Merkezî Makam: Adalet Bakanlığını,

c) Uluslararası adlî işbirliği: Cezaî konularda bir devletin adlî mercilerinin diğer bir devletin adlî mercileri adına yerine getirdiği işlemleri, ifade eder.

Merkezî Makamın görev ve yetkileri

MADDE 3- (1) Merkezî Makamın görev ve yetkileri şunlardır.

a) Taraf olunan milletlerarası andlaşmalar veya mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde, yabancı devletlerin adlî işbirliği taleplerinin kabulü ile Türk adlî mercilerinin yapacağı işbirliği taleplerinin uygunluğu konusunda karar vermek.

b) Uygulanacak adlî işbirliğinin türü ve izlenecek yöntem konusunda karar vermek.

c) Adlî işbirliği kapsamında devletlerce talep edilen bilgi ve belgelerin kullanılmasına muvafakat vermek, bunların kullanılmasını sınırlandırmak, teminat veya şarta bağlamak.

(2) Yabancı devlet ile Türkiye arasında hukukî ve fiilî mütekabiliyet bulunmaması

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

CEZAÎ KONULARDA ULUSLARARASI ADLÎ İŞBİRLİĞİ KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, cezaî konularda uluslararası adlî iş birliğinin usul ve esaslarını düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, yabancı devletlerle cezaî konularda yapılacak adlî iş birliğini kapsar.

(3) Türkiye'nin taraf olduğu adlî iş birliğine ilişkin milletlerarası andlaşmalar ile diğer kanun hükümleri saklıdır.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Adlî merci: Mahkeme, hâkimlik ve savcılıklar ile kanunla istisnâî olarak ceza soruşturması yapma yetkisi verilen diğer makamları, devletlerin milletlerarası andlaşmalara yaptıkları beyanlarda belirttikleri mercileri,

b) Merkezî Makam: Adalet Bakanlığını,

c) Uluslararası adlî iş birliği: Cezaî konularda bir devletin adlî mercilerinin diğer bir devletin adlî mercileri adına yerine getirdiği işlemleri, ifade eder.

Merkezî Makamın görev ve yetkileri

MADDE 3- (1) Merkezî Makamın görev ve yetkileri şunlardır:

a) Taraf olunan milletlerarası andlaşmalar veya mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde, yabancı devletlerin adlî iş birliği taleplerinin kabulü ile Türk adlî mercilerinin yapacağı iş birliği taleplerinin uygunluğu konusunda karar vermek.

b) Uygulanacak adlî iş birliğinin türü ve izlenecek yöntem konusunda karar vermek.

c) Adlî iş birliği kapsamında devletlerce talep edilen bilgi ve belgelerin kullanılmasına muvafakat vermek, bunların kullanılmasını sınırlandırmak, teminat veya şarta bağlamak.

(2) Yabancı devlet ile Türkiye arasında hukukî ve fiilî mütekabiliyet bulunmaması

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

hâlinde, adlî işbirliği talebinin yerine getirilmesi, talep eden devletin Türkiye'nin aynı konuya ilişkin adlî işbirliği taleplerini karşılamayı garanti etmesi şartına bağlanabilir.

(3) Yabancı bir devletin adlî işbirliği talebinin yerine getirilmesi, Merkezî Makam tarafından şarta veya teminata bağlanabilir.

(4) Merkezî Makam, yargı yetkisine giren hususlar hariç olmak üzere, devletlerce ileri sürülen şartları kabul edebilir veya istenen teminatı verebilir. Merkezî Makamca kabul edilen şartlar veya verilen teminatlar adlî mercileri bağlayıcı niteliktedir.

(5) Adlî işbirliği taleplerinin yerine getirilmesi nedeniyle tazminat ödenmesi durumunda, Merkezî Makam ödenen tazminatı ilgili devletten talep edebilir.

(6) Adlî işbirliği talebine esas teşkil eden suçun ağırlığı ile talebin yerine getirilmesi için sarf edilecek emek, mesai ve masraf arasında açık orantısızlık bulunması veya bir devletin mutad olarak yerine getirmekten imtina ettiği işlemlere ilişkin olması hâlinde, Merkezî Makam talebi geri çevirebilir.

Adlî işbirliği taleplerinin reddi

MADDE 4- (1) Yabancı devletlerin adlî işbirliği talepleri;

a) Türkiye'nin egemenlik hakları, millî güvenliği, kamu düzeni veya diğer temel çıkarlarının ihlal edilmesi,

b) Talebe konu fiilin sırf askerî suç, düşünce suçu, siyasî suç veya siyasî suçla bağlantılı bir suç olması,

c) Talebe konu kişinin ırkı, etnik kökeni, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasî görüşleri nedeniyle bir soruşturma veya kovuşturmayaya maruz bırakılacağına veya cezalandırılacağına ya da işkence veya kötü muameleyle maruz kalacağına dair inandırıcı nedenlerin bulunması,

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

hâlinde, adlî işbirliği talebinin yerine getirilmesi, talep eden devletin Türkiye'nin aynı konuya ilişkin adlî işbirliği taleplerini karşılamayı garanti etmesi şartına bağlanabilir.

(3) Yabancı bir devletin adlî işbirliği talebinin yerine getirilmesi, Merkezî Makam tarafından şarta veya teminata bağlanabilir.

(4) Merkezî Makam, yargı yetkisine giren hususlar hariç olmak üzere, devletlerce ileri sürülen şartları kabul edebilir veya istenen teminatı verebilir. Merkezî Makamca kabul edilen şartlar veya verilen teminatlar adlî mercileri bağlar.

(5) Adlî işbirliği taleplerinin yerine getirilmesi nedeniyle tazminat ödenmesi durumunda, Merkezî Makam ödenen tazminatı ilgili devletten talep edebilir.

(6) Adlî işbirliği talebine esas teşkil eden suçun ağırlığı ile talebin yerine getirilmesi için sarf edilecek emek, mesai ve masraf arasında açık orantısızlık bulunması veya bir devletin mutad olarak yerine getirmekten imtina ettiği işlemlere ilişkin olması hâlinde, Merkezî Makam talebi geri çevirebilir.

(7) Merkezî Makam, bu Kanun kapsamında yabancı devletlerle yapacağı işlemlerde gerektiğinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünü alabilir.

Adlî işbirliği taleplerinin reddi

MADDE 4- (1) Yabancı devletlerin adlî işbirliği talepleri;

a) Türkiye'nin egemenlik hakları, millî güvenliği, kamu düzeni veya diğer temel çıkarlarının ihlal edilmesi,

b) Talebe konu fiilin sırf askerî suç, düşünce suçu, siyasî suç veya siyasî suçla bağlantılı bir suç olması,

c) Talebe konu kişinin ırkı, etnik kökeni, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasî görüşleri nedeniyle bir soruşturma veya kovuşturmayaya maruz bırakılacağına veya cezalandırılacağına ya da işkence veya kötü muameleyle maruz kalacağına dair inandırıcı nedenlerin bulunması,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ç) Talepte bulunan devlette savunma hakkına ilişkin temel güvencelerin bulunmaması, hâllerinde reddedilebilir.

Usul hükümlerinin uygulanması

MADDE 5- (1) Adli işbirliği talepleri yerine getirilirken, bu Kanunda ve diğer kanunlarda düzenleme bulunmayan hâllerde, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun hükümleri uygulanır.

Bilgi ve belgelerin kullanılması

MADDE 6- (1) Adli işbirliği kapsamında gelen bilgi ve belgeler, gönderen devlet izin vermedikçe, talebe konu olan soruşturma veya kovuşturma ya da infaz işlemleri dışında kullanılamaz.

(2) Aşağıdaki hâllerde izin şartı aranmaz.

a) Talebe konu suçun hukukî vasfının değişmesi.

b) Adli işbirliği işleminden sonra ortaya çıkan yeni şüpheli veya sanıkların soruşturma ya da kovuşturmaya dâhil edilmesi.

c) Talebe konu suçla ilgili bilgi ve belgelerin, bu suçla bağlantılı olan hukuk davalarında gerekli olması.

İKİNCİ BÖLÜM

Adli Yardımlaşma

Türk adli mercilerinin talepleri

MADDE 7- (1) Adli merciler, soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması ya da verilen mahkûmiyet kararlarının yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan konularda adli yardımlaşma talebinde bulunabilir. Bu durumda aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde adli yardımlaşma talebinden önce delillerin korunması amacıyla geçici tedbirlerin alınması istenebilir.

b) Tebligata ilişkin adli yardımlaşma taleplerinde, kısıtlayıcı veya zorlayıcı tedbir uygulanacağına ilişkin ihtarlar yer verilmez.

c) Adli yardımlaşma talebine konu işlemin yerine getirilmesi sırasında hazır bulunma talebinde bulunulabilir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ç) Talepte bulunan devlette savunma hakkına ilişkin temel güvencelerin bulunmaması, hâllerinde reddedilebilir.

Usul hükümlerinin uygulanması

MADDE 5- (1) Adli işbirliği talepleri yerine getirilirken, bu Kanunda ve diğer kanunlarda hüküm bulunmayan hâllerde, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uygulanır.

Bilgi ve belgelerin kullanılması

MADDE 6- (1) Adli işbirliği kapsamında gelen bilgi ve belgeler, gönderen devlet izin vermedikçe, talebe konu olan soruşturma veya kovuşturma ya da infaz işlemleri dışında kullanılamaz.

(2) Aşağıdaki hâllerde izin şartı aranmaz:

a) Talebe konu suçun hukukî vasfının değişmesi.

b) Adli işbirliği işleminden sonra ortaya çıkan yeni şüpheli veya sanıkların soruşturma ya da kovuşturmaya dâhil edilmesi.

c) Talebe konu suçla ilgili bilgi ve belgelerin, bu suçla bağlantılı olan hukuk davalarında gerekli olması.

İKİNCİ BÖLÜM

Adli Yardımlaşma

Türk adli mercilerinin talepleri

MADDE 7- (1) Adli merciler, soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması ya da verilen mahkûmiyet kararlarının yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan konularda adli yardımlaşma talebinde bulunabilir. Bu durumda aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde adli yardımlaşma talebinden önce delillerin korunması amacıyla geçici tedbirlerin alınması istenebilir.

b) Tebligata ilişkin adli yardımlaşma taleplerinde, kısıtlayıcı veya zorlayıcı tedbir uygulanacağına ilişkin ihtarlar yer verilmez.

c) Adli yardımlaşma talebine konu işlemin yerine getirilmesi sırasında hazır bulunma talebinde bulunulabilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ç) Adli yardımlaşma talebi kapsamında ilgili devletin iç hukukuna uygun olarak yerine getirdiği işlemler, Türk hukuku bakımından da geçerli sayılır.

(2) Adli mercilerce, yürütülen bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında başka bir devletin ceza soruşturması başlatmasına neden olabilecek bilgilerin öğrenilmesi hâlinde, talep olmaksızın bu bilgiler, ilgili devlete iletilmek üzere Merkezî Makama bildirilebilir.

Yabancı adli mercilerin talepleri

MADDE 8- (1) Adli yardımlaşma talepleri hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Talepler, Türk hukukuna uygun olarak yerine getirilir. Özel bir usulün talep edilmesi hâlinde, Türk hukukuna aykırı olmadığı takdirde, talep bu usule uygun olarak yerine getirilebilir.

b) Türk adli mercileri, talepleri kısmen veya tamamen reddedebilir ya da gerek görülen hâllerde ek bilgi veya belge isteyebilir.

c) Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, adli yardımlaşma talebi iletilmeden önce delillerin korunması amacıyla geçici tedbirler alınabilir. Geçici tedbirin alındığı tarihten itibaren kırk gün içinde adli yardımlaşma talebinin Merkezî Makama ulaşmaması hâlinde tedbir, yetkili makam veya merciler tarafından derhâl kaldırılır.

ç) Arama veya elkoyma talebinde bulunulması hâlinde, talebin konusu olan suçun iadeye elverişli bir suç olması gerekir. Talep üzerine elkonulan malvarlığı değerleri ile taşınmaz, hak ve alacaklarla ilgili olarak Türk adli mercileri yılda en az bir defa talep eden devletten tedbirin devamının istenip istenmediğine ilişkin bilgi ister.

d) Tebligata ilişkin adli yardımlaşma talebinde kısıtlayıcı veya zorlayıcı tedbir uygulanacağına ilişkin ihtar bulunması hâlinde talep reddedilir.

e) Adli yardımlaşma talebine konu işlemin yerine getirilmesi sırasında yabancı adli merciler, Türk adli mercileri önünde hazır bulunma talebinde bulunabilir. Talep, uygun görülmesi hâlinde yerine getirilir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ç) Adli yardımlaşma talebi kapsamında ilgili devletin iç hukukuna uygun olarak yerine getirdiği işlemler, Türk hukuku bakımından da geçerli sayılır.

(2) Adli mercilerce, yürütülen bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında başka bir devletin ceza soruşturması başlatmasına neden olabilecek bilgilerin öğrenilmesi hâlinde, talep olmaksızın bu bilgiler, ilgili devlete gönderilmek üzere Merkezî Makama bildirilebilir.

Yabancı adli mercilerin talepleri

MADDE 8- (1) Adli yardımlaşma talepleri hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Talepler, Türk hukukuna uygun olarak yerine getirilir. Özel bir usulün talep edilmesi hâlinde, Türk hukukuna aykırı olmadığı takdirde, talep bu usule uygun olarak yerine getirilebilir.

b) Türk adli mercileri, talepleri kısmen veya tamamen reddedebilir ya da gerek görülen hâllerde ek bilgi veya belge isteyebilir.

c) Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, adli yardımlaşma talebi gönderilmeden önce delillerin korunması amacıyla geçici tedbirler alınabilir. Geçici tedbirin alındığı tarihten itibaren kırk gün içinde adli yardımlaşma talebinin Merkezî Makama ulaşmaması hâlinde tedbir, yetkili makam veya merciler tarafından derhâl kaldırılır.

ç) Arama veya elkoyma talebinde bulunulması hâlinde, talebin konusu olan suçun iadeye elverişli bir suç olması gerekir. Talep üzerine elkonulan malvarlığı değerleri ile taşınmaz, hak ve alacaklarla ilgili olarak Türk adli mercileri yılda en az bir defa talep eden devletten tedbirin devamının istenip istenmediğine ilişkin bilgi ister.

d) Tebligata ilişkin adli yardımlaşma talebinde kısıtlayıcı veya zorlayıcı tedbir uygulanacağına ilişkin ihtar bulunması hâlinde talep reddedilir.

e) Adli yardımlaşma talebine konu işlemin yerine getirilmesi sırasında yabancı adli merciler, Türk adli mercileri önünde hazır bulunma talebinde bulunabilir. Talep, uygun görülmesi hâlinde yerine getirilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

f) Kişi hakkında Türk mahkemelerince verilen mahkûmiyet veya beraat hükmü bulunması ya da suçun affa veya zamanaşımına uğramış olması hâlinde, aynı fiile ilişkin adli yardımlaşma talepleri yerine getirilmeyebilir.

Görüntülü ve sesli iletişim tekniğiyle adli yardımlaşma

MADDE 9- (1) Adli yardımlaşma talebinin yerine getirilmesinde görüntülü ve sesli iletişim tekniğinin kullanılması istenebilir. Bu işlemler, yerine getiren devletin yetkili makam veya mercilerinin yönetimi altında ve bu devletin hukuku uyarınca yürütülür.

(2) Türk adli mercileri tarafından adli yardımlaşma talebinin görüntülü ve sesli iletişim tekniği kullanılmak suretiyle yerine getirilmesinin istenmesi hâlinde, milletlerarası anlaşmalarda hüküm bulunması kaydıyla işlem, Türk adli mercilerinin yönetimi altında ve Türk hukuku uyarınca yürütülür.

(3) Yabancı devlet tarafından adli yardımlaşma talebinin görüntülü ve sesli iletişim tekniği kullanılmak suretiyle yerine getirilmesinin istenmesi hâlinde, milletlerarası anlaşmalarda hüküm bulunması kaydıyla işlem, talep eden devletin adli mercilerinin yönetimi altında ve bu devletin hukuku uyarınca yürütülür. Bu işlem sırasında Türk adli mercileri hazır bulunur ve Türk hukukunun temel ilkelerinin ihlal edilmemesi gözetilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İade

Türkiye'den yabancı devlete iade

MADDE 10- (1) Yabancı ülkede işlenen bir suç nedeniyle hakkında adli merciler tarafından ceza soruşturması veya kovuşturması başlatılan ya da mahkûmiyet kararı verilen bir yabancı, talep üzerine, soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılabilmesi ya da hükmedilen cezanın infazı amacıyla talep eden devlete iade edilebilir.

(2) Talep eden devlet hukuku ile Türk hukukuna göre, soruşturma veya kovuşturma

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

f) Kişi hakkında Türk mahkemelerince verilen mahkûmiyet veya beraat hükmü bulunması ya da suçun affa veya zamanaşımına uğramış olması hâlinde, aynı fiile ilişkin adli yardımlaşma talepleri yerine getirilmeyebilir.

Görüntülü ve sesli iletişim tekniğiyle adli yardımlaşma

MADDE 9- (1) Adli yardımlaşma talebinin yerine getirilmesinde görüntülü ve sesli iletişim tekniğinin kullanılması istenebilir. Bu işlemler, yerine getiren devletin yetkili makam veya mercilerinin yönetimi altında ve bu devletin hukuku uyarınca yürütülür.

(2) Türk adli mercileri tarafından adli yardımlaşma talebinin görüntülü ve sesli iletişim tekniği kullanılmak suretiyle yerine getirilmesinin istenmesi hâlinde, milletlerarası anlaşmalarda hüküm bulunması kaydıyla işlem, Türk adli mercilerinin yönetimi altında ve Türk hukuku uyarınca yürütülür.

(3) Yabancı devlet tarafından adli yardımlaşma talebinin görüntülü ve sesli iletişim tekniği kullanılmak suretiyle yerine getirilmesinin istenmesi hâlinde, milletlerarası anlaşmalarda hüküm bulunması kaydıyla işlem, talep eden devletin adli mercilerinin yönetimi altında ve bu devletin hukuku uyarınca yürütülür. Bu işlem sırasında Türk adli mercileri hazır bulunur ve Türk hukukunun temel ilkelerinin ihlal edilmemesi gözetilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İade

Türkiye'den yabancı devlete iade

MADDE 10- (1) Yabancı ülkede işlenen bir suç nedeniyle hakkında adli merciler tarafından ceza soruşturması veya kovuşturması başlatılan ya da mahkûmiyet kararı verilen bir yabancı, talep üzerine, soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılabilmesi ya da hükmedilen cezanın infazı amacıyla talep eden devlete iade edilebilir.

(2) Talep eden devlet hukuku ile Türk hukukuna göre, soruşturma veya kovuşturma

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

aşamasında üst sınırı bir yıl veya daha fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren suçlardan dolayı iade talebi kabul edilebilir. Kesinleşmiş mahkûmiyet kararları bakımından iade talebinin kabul edilebilmesi için hükmolunan cezanın en az dört ay hürriyeti bağlayıcı ceza olması gerekir. İadesi istenen kişinin birden fazla suçu bulunması hâlinde, bunlardan bazılarının cezası belirtilen sürelerin altında olsa dahi birlikte iadeye konu edilebilir.

(3) Aynı kişi hakkında birden fazla devlet tarafından iade talebinde bulunulması hâlinde, suçların ağırlığı ve işlendiği yer, taleplerin geliş sırası, kişinin vatandaşlığı ve yeniden iade edilme ihtimali gibi şartlar dikkate alınarak, iade taleplerinden hangisinin öncelikli olarak işleme alınacağı Merkezî Makam tarafından belirlenir.

(4) İade halinde, kişi ancak iade kararına dayanak teşkil eden suçlardan dolayı yargılanabilir veya mahkûm olduğu ceza infaz edilebilir.

İadenin kabul edilemeyeceği haller

MADDE 11- (1) Aşağıda sayılan hallerde iade talebi kabul edilmez.

a) Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere, iadesi talep edilen kişinin Türk vatandaşı olması.

b) İadesi talep edilen kişinin ırkı, etnik kökeni, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi görüşleri nedeniyle bir soruşturma veya kovuşturmayla maruz bırakılacağına veya cezalandırılacağına ya da işkence veya kötü muameleye maruz kalacağına dair kuvvetli şüphe sebeplerinin bulunması.

c) İade talebine esas teşkil eden fiilin;

1) Düşünce suçu, siyasi suç veya siyasi suçla bağlantılı bir suç niteliğinde olması,

2) Sırf askerî suç niteliğinde olması,

3) Türkiye Devletinin güvenliğine karşı, Türkiye Devletinin veya bir Türk vatandaşının ya da Türk kanunlarına göre kurulmuş bir tüzel kişinin zararına işlenmesi,

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

aşamasında üst sınırı bir yıl veya daha fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren suçlardan dolayı iade talebi kabul edilebilir. Kesinleşmiş mahkûmiyet kararları bakımından iade talebinin kabul edilebilmesi için hükmolunan cezanın en az dört ay hürriyeti bağlayıcı ceza olması gerekir. İadesi istenen kişinin birden fazla suçu bulunması hâlinde, bunlardan bazılarının cezası belirtilen sürelerin altında olsa dahi birlikte iadeye konu edilebilir.

(3) Aynı kişi hakkında birden fazla devlet tarafından iade talebinde bulunulması hâlinde, suçların ağırlığı ve işlendiği yer, taleplerin geliş sırası, kişinin vatandaşlığı ve yeniden iade edilme ihtimali gibi şartlar dikkate alınarak, iade taleplerinden hangisinin öncelikli olarak işleme alınacağı Merkezî Makam tarafından belirlenir.

(4) İade hâlinde, kişi ancak iade kararına dayanak teşkil eden suçlardan dolayı yargılanabilir veya mahkûm olduğu ceza infaz edilebilir.

İadenin kabul edilemeyeceği hâller

MADDE 11- (1) Aşağıda sayılan hâllerde iade talebi kabul edilmez:

a) Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere, iadesi talep edilen kişinin Türk vatandaşı olması.

b) İadesi talep edilen kişinin ırkı, etnik kökeni, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi görüşleri nedeniyle bir soruşturma veya kovuşturmayla maruz bırakılacağına veya cezalandırılacağına ya da işkence veya kötü muameleye maruz kalacağına dair kuvvetli şüphe sebeplerinin bulunması.

c) İade talebine esas teşkil eden fiilin;

1) Düşünce suçu, siyasi suç veya siyasi suçla bağlantılı bir suç niteliğinde olması,

2) Sırf askerî suç niteliğinde olması,

3) Türkiye Devletinin güvenliğine karşı, Türkiye Devletinin veya bir Türk vatandaşının ya da Türk kanunlarına göre kurulmuş bir tüzel kişinin zararına işlenmesi,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

4) Türkiye'nin yargılama yetkisine giren bir suç olması,

5) Zamanaşımı veya affa uğramış olması.

ç) İadesi talep edilen kişi hakkında, talebe konu fiil nedeniyle daha önce Türkiye'de beraat veya mahkûmiyet kararı verilmiş olması.

d) İade talebinin, ölüm cezası veya insan onuru ile bağdaşmayan bir ceza gerektiren suçlara ilişkin olması.

(2) Birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamındaki iade talebinin dayanağını teşkil eden fiilin bütün unsurları, özellikle işleniş şekli, suçun işlenişinde kullanılan araçların veya ortaya çıkan sonuçların ağırlığı dikkate alınarak, fiil siyasî suç olarak kabul edilmeyebilir. Soykırım ve insanlığa karşı suçlar, siyasî suç olarak kabul edilmez.

(3) Birinci fıkranın (d) bendinde, cezanın niteliğine ilişkin bir ret sebebinin varlığı hâlinde, talep eden devlet tarafından, öngörülen cezanın infaz edilmeyeceğine dair yeterli teminat verilmesi hâlinde, iade talebi kabul edilebilir.

(4) İadesi talep edilen kişinin, talep tarihinde onsekiz yaşını doldurmamış olması, uzun zamandan beri Türkiye'de bulunuyor olması veya evli bulunması gibi kişisel halleri nedeniyle, iadenin kişinin kendisini veya ailesini, fiilin ağırlığı ile orantısız şekilde mağdur edecek olması durumunda iade talebi kabul edilmeyebilir.

İade ve sınır dışı ilişkisi

MADDE 12- (1) Yabancı, iade sürecinde Merkezî Makamın görüşü alınmadan sınır dışı edilemez.

(2) Yabancı, Merkezî Makamın görüşü alınmadan iade talebi reddedilen devlete sınır dışı edilemez.

Merkezî Makamın incelemesi

MADDE 13- (1) Merkezî Makam, iade taleplerini inceleyerek, lüzum görmesi hâlinde ek bilgi ve belge talebinde bulunabilir ve gerekli şartları taşımayan talepleri reddeder.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

4) Türkiye'nin yargılama yetkisine giren bir suç olması,

5) Zamanaşımı veya affa uğramış olması.

ç) İadesi talep edilen kişi hakkında, talebe konu fiil nedeniyle daha önce Türkiye'de beraat veya mahkûmiyet kararı verilmiş olması.

d) İade talebinin, ölüm cezası veya insan onuru ile bağdaşmayan bir ceza gerektiren suçlara ilişkin olması.

(2) Birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamındaki iade talebinin dayanağını teşkil eden fiilin bütün unsurları, özellikle işleniş şekli, suçun işlenişinde kullanılan araçların veya ortaya çıkan sonuçların ağırlığı dikkate alınarak, fiil siyasî suç olarak kabul edilmeyebilir. Soykırım ve insanlığa karşı suçlar, siyasî suç olarak kabul edilmez.

(3) Birinci fıkranın (d) bendinde, cezanın niteliğine ilişkin bir ret sebebinin varlığı hâlinde, talep eden devlet tarafından, öngörülen cezanın infaz edilmeyeceğine dair yeterli teminat verilmesi hâlinde, iade talebi kabul edilebilir.

(4) İadesi talep edilen kişinin, talep tarihinde onsekiz yaşını doldurmamış olması, uzun zamandan beri Türkiye'de bulunuyor olması veya evli bulunması gibi kişisel halleri nedeniyle, iadenin kişinin kendisini veya ailesini, fiilin ağırlığı ile orantısız şekilde mağdur edecek olması durumunda iade talebi kabul edilmeyebilir.

İade ve sınır dışı ilişkisi

MADDE 12- (1) Yabancı, iade sürecinde Merkezî Makamın görüşü alınmadan sınır dışı edilemez.

(2) Yabancı, Merkezî Makamın görüşü alınmadan iade talebi reddedilen devlete sınır dışı edilemez.

Merkezî Makamın incelemesi

MADDE 13- (1) Merkezî Makam, iade taleplerini inceleyerek, lüzum görmesi hâlinde ek bilgi ve belge talebinde bulunabilir ve gerekli şartları taşımayan talepleri reddeder.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(2) Gerekli şartları taşıyan talepler, yetkili ağır ceza mahkemesi nezdindeki Cumhuriyet başsavcılığına iletilir.

Geçici tutuklama

MADDE 14- (1) İade talebine konu olabilecek bir suçun işlendiğinin kabulü için kuvvetli şüphe bulunması hâlinde, iade talebinin Merkezî Makama ulaşmasından önce, Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümleri veya mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde, ilgili devletin talebi ve Merkezî Makamın uygun bulması üzerine kişi geçici olarak tutuklanabilir.

(2) İade talebine konu olabilecek ve 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi kapsamına giren bir suç işlediği yönünde kuvvetli şüphe bulunan kişi, ilgili devletin talebi aranmaksızın geçici olarak tutuklanabilir.

(3) İlgili devletin geçici tutuklama talebi, Merkezî Makam tarafından iade amacıyla yakalanması ve Cumhuriyet başsavcılığına sevkî için İçişleri Bakanlığına gönderilir. Yakalanan kişi, geçici tutuklama hususunda karar vermek üzere en geç yirmidört saat içinde sulh ceza hâkimi önüne çıkarılır. Sulh ceza hâkimi geçici tutuklanması talep edilen kişiye, rızaya dayalı iade imkânı ile bunun hukukî sonuçları hakkında bilgi verdikten sonra talep hakkında karar verir.

(4) Geçici tutuklama süresi ilgili milletlerarası andlaşma hükümlerine göre belirlenir. Mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde kişi, en fazla kırk gün geçici tutuklu kalabilir.

(5) Geçici tutuklama yerine kişinin kaçmasına engel olacak şekilde Ceza Muhakemesi Kanununun 109 uncu maddesi uyarınca adli kontrol kararı verilebilir.

(6) İlgili devlet tarafından dördüncü fıkra da belirtilen süre içinde iade evrakının iletilmemesi hâlinde geçici tutuklama veya adli kontrol kararı kaldırılır. Bu durum, iade talebinin alınmasından sonra iade amacıyla koruma tedbirleri uygulanmasına engel teşkil etmez.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(2) Gerekli şartları taşıyan talepler, yetkili ağır ceza mahkemesi nezdindeki Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Geçici tutuklama

MADDE 14- (1) İade talebine konu olabilecek bir suçun işlendiğinin kabulü için kuvvetli şüphe bulunması hâlinde, iade talebinin Merkezî Makama ulaşmasından önce, Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümleri veya mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde, ilgili devletin talebi ve Merkezî Makamın uygun bulması üzerine kişi geçici olarak tutuklanabilir.

(2) İade talebine konu olabilecek ve 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi kapsamına giren bir suç işlediği yönünde kuvvetli şüphe bulunan kişi, ilgili devletin talebi aranmaksızın geçici olarak tutuklanabilir.

(3) İlgili devletin geçici tutuklama talebi, Merkezî Makam tarafından iade amacıyla yakalanması ve Cumhuriyet başsavcılığına sevkî için İçişleri Bakanlığına gönderilir. Yakalanan kişi, geçici tutuklama hususunda karar vermek üzere en geç yirmidört saat içinde sulh ceza hâkimi önüne çıkarılır. Sulh ceza hâkimi geçici tutuklanması talep edilen kişiye, rızaya dayalı iade imkânı ile bunun hukukî sonuçları hakkında bilgi verdikten sonra talep hakkında karar verir.

(4) Geçici tutuklama süresi ilgili milletlerarası andlaşma hükümlerine göre belirlenir. Mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde kişi, en fazla kırk gün geçici tutuklu kalabilir.

(5) Geçici tutuklama yerine kişinin kaçmasına engel olacak şekilde Ceza Muhakemesi Kanununun 109 uncu maddesi uyarınca adli kontrol kararı verilebilir.

(6) İlgili devlet tarafından dördüncü fıkra da belirtilen süre içinde iade evrakının gönderilmemesi hâlinde geçici tutuklama veya adli kontrol kararı kaldırılır. Bu durum, iade talebinin alınmasından sonra iade amacıyla koruma tedbirleri uygulanmasına engel teşkil etmez.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Görev ve yetki

MADDE 15- (1) İade talebi hakkında karar vermeye, kişinin bulunduğu yer ağır ceza mahkemesi yetkilidir. Kişinin bulunduğu yer belli değilse, Ankara ağır ceza mahkemesi yetkilidir.

(2) Cumhuriyet başsavcılığı, iade talebine ilişkin karar vermek üzere ağır ceza mahkemesinden talepte bulunur.

İade amacıyla koruma tedbirlerinin uygulanması

MADDE 16- (1) Ağır ceza mahkemesi iade sürecinin her aşamasında iadesi talep edilen kişi hakkında Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uyarınca koruma tedbirlerine karar verebilir.

(2) İade sürecinde kişinin tutuklanması durumunda teslimine kadar geçen süre içindeki tutukluluk durumu, ağır ceza mahkemesince en geç otuzar günlük sürelerle incelenir.

(3) Ağır ceza mahkemesinin iade talebinin kabulüne ilişkin kararının kesinleşmesinden itibaren bir yıl içinde 19 uncu maddeye göre iade kararı verilmemesi hâlinde kişi hakkındaki koruma tedbirleri kaldırılır.

(4) Toplam tutukluluk süresi, kişinin iade talebine konu suçtan dolayı alabileceği veya mahkûm olduğu cezanın infaz süresini geçemez.

Rızaya dayalı iade usulü

MADDE 17- (1) Kişi, iadeye rıza göstermesi hâlinde normal iade usulü uygulanmadan talep eden devlete iade edilebilir.

(2) Ağır ceza mahkemesince kişiye, Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen haklarıyla birlikte rızaya dayalı iadenin mahiyeti ve hukukî sonuçları anlatılır. Kişiye rızaya dayalı iade usulünü kabul edip etmediği sorulur.

(3) Mahkeme, kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmesi üzerine bu Kanun ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümlerine göre iade talebinin kabul edilebilir olup olmadığına karar verir. Bu karara karşı itiraz yoluna başvurulabilir. Kararın kesinleşmesi hâlinde iade evrakı Merkezî Makama iletilir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Görev ve yetki

MADDE 15- (1) İade talebi hakkında karar vermeye, kişinin bulunduğu yer ağır ceza mahkemesi yetkilidir. Kişinin bulunduğu yer belli değilse, Ankara ağır ceza mahkemesi yetkilidir.

(2) Cumhuriyet başsavcılığı, iade talebine ilişkin karar vermek üzere ağır ceza mahkemesinden talepte bulunur.

İade amacıyla koruma tedbirlerinin uygulanması

MADDE 16- (1) Ağır ceza mahkemesi iade sürecinin her aşamasında iadesi talep edilen kişi hakkında Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uyarınca koruma tedbirlerine karar verebilir.

(2) İade sürecinde kişinin tutuklanması durumunda teslimine kadar geçen süre içindeki tutukluluk durumu, ağır ceza mahkemesince en geç otuzar günlük sürelerle incelenir.

(3) Ağır ceza mahkemesinin iade talebinin kabulüne ilişkin kararının kesinleşmesinden itibaren bir yıl içinde 19 uncu maddeye göre iade kararı verilmemesi hâlinde kişi hakkındaki koruma tedbirleri kaldırılır.

(4) Toplam tutukluluk süresi, kişinin iade talebine konu suçtan dolayı alabileceği veya mahkûm olduğu cezanın infaz süresini geçemez.

Rızaya dayalı iade usulü

MADDE 17- (1) Kişi, iadeye rıza göstermesi hâlinde normal iade usulü uygulanmadan talep eden devlete iade edilebilir.

(2) Ağır ceza mahkemesince kişiye, Ceza Muhakemesi Kanununda belirtilen haklarıyla birlikte rızaya dayalı iadenin mahiyeti ve hukukî sonuçları anlatılır. Kişiye rızaya dayalı iade usulünü kabul edip etmediği sorulur.

(3) Mahkeme, kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmesi üzerine bu Kanun ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümlerine göre iade talebinin kabul edilebilir olup olmadığına karar verir. Bu karara karşı itiraz yoluna başvurulabilir. Kararın kesinleşmesi hâlinde iade evrakı Merkezî Makama gönderilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(4) Rızaya dayalı iade usulü uygulanarak verilen iade kararının yerine getirilmesi, Merkezî Makamın onayına bağlıdır.

İade yargılaması

MADDE 18- (1) Kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmemesi hâlinde mahkeme, iade şartlarını bu Kanun ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümlerine göre inceleyerek iade talebinin kabul edilebilir olup olmadığına karar verir.

(2) Talep eden devlet tarafından iletilen belgelerin yeterli görülmemesi hâlinde mahkeme, uygun bir süre içinde ek bilgi ve belgelerin gönderilmesini isteyebilir.

(3) İade yargılamasında katılma talebinde bulunulamaz.

(4) Mahkemenin kararına karşı temyiz yoluna başvurulabilir. Yargıtay bu başvuruları üç ay içinde sonuçlandırır. Kararın kesinleşmesi hâlinde iade evrakı karar ile birlikte Merkezî Makama iletilir.

İade kararı

MADDE 19- (1) Ağır ceza mahkemesince iade talebinin kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi halinde, bu kararın yerine getirilmesi, Dışişleri ve İçişleri Bakanlıklarının görüşü alınarak Adalet Bakanının teklifi ve Başbakanın onayına bağlıdır.

(2) Merkezî Makam iade talebinin kabul veya ret edildiğini, talep eden devlete ve iadesi talep edilen kişiye bildirir.

Teslim

MADDE 20- (1) İadesine karar verilen kişinin teslim işlemleri, ilgili bakanlıklarla işbirliği hâlinde yürütülür.

(2) İadesine karar verilen kişinin talep eden devlet makamları ile kararlaştırılan tarihte haklı bir neden olmaksızın teslim alınmaması hâlinde, bu tarihten itibaren otuz gün sonra mahkemece kişi hakkında verilen koruma tedbirleri kaldırılır.

(3) İadesine karar verilen kişi hakkında, başka bir suç nedeniyle Türkiye'de ceza

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(4) Rızaya dayalı iade usulü uygulanarak verilen iade kararının yerine getirilmesi, Merkezî Makamın onayına bağlıdır.

İade yargılaması

MADDE 18- (1) Kişinin rızaya dayalı iade usulünü kabul etmemesi hâlinde mahkeme, iade şartlarını bu Kanun ve Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşma hükümlerine göre inceleyerek iade talebinin kabul edilebilir olup olmadığına karar verir.

(2) Talep eden devlet tarafından gönderilen belgelerin yeterli görülmemesi hâlinde mahkeme, uygun bir süre içinde ek bilgi ve belgelerin gönderilmesini isteyebilir.

(3) İade yargılamasında katılma talebinde bulunulamaz.

(4) Mahkemenin kararına karşı temyiz yoluna başvurulabilir. Yargıtay bu başvuruları üç ay içinde sonuçlandırır. Kararın kesinleşmesi hâlinde iade evrakı karar ile birlikte Merkezî Makama gönderilir.

İade kararı

MADDE 19- (1) Ağır ceza mahkemesince iade talebinin kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi halinde, bu kararın yerine getirilmesi, Dışişleri ve İçişleri bakanlıklarının görüşü alınarak Adalet Bakanının teklifi ve Başbakanın onayına bağlıdır.

(2) Merkezî Makam iade talebinin kabul veya ret edildiğini, talep eden devlete ve iadesi talep edilen kişiye bildirir.

Teslim

MADDE 20- (1) İadesine karar verilen kişinin teslim işlemleri, ilgili bakanlıklarla işbirliği hâlinde yürütülür.

(2) İadesine karar verilen kişinin talep eden devlet makamları ile kararlaştırılan tarihte haklı bir neden olmaksızın teslim alınmaması hâlinde, bu tarihten itibaren otuz gün sonra mahkemece kişi hakkında verilen koruma tedbirleri kaldırılır.

(3) İadesine karar verilen kişi hakkında, başka bir suç nedeniyle Türkiye'de ceza soruşturması

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

soruşturması veya kovuşturması ya da infazı gerekli bir hapis cezası bulunması veya kişinin seyahat edebilecek durumda olmaması hâlinde, Merkezî Makam tarafından teslimin ertelenmesine karar verilebilir. Bu karar, kişiye ve talep eden devlete bildirilir.

(4) İade talebine konu suç bakımından ispat aracı olarak yararlı görülen veya suçun işlenmesiyle elde edilen ve kişi yakalandığında üzerinde ele geçen ya da daha sonra ortaya çıkan eşya, talep eden devlete teslim edilebilir. İadesi talep edilen kişinin ölümü, kaçması veya benzer sebeplerle iade hakkında bir karar verilememesi hâlinde de eşyanın teslimi gerçekleştirilebilir.

(5) Türkiye’de yürütülmekte olan bir soruşturma veya kovuşturma bakımından zorunlu olduğu takdirde eşyanın teslimi ertelenebilir.

(6) İyi niyetli üçüncü kişilere ait eşyanın teslim talepleri yerine getirilmez.

Transit geçiş kararı

MADDE 21- (1) Türk hukuku açısından iade koşullarının bulunması hâlinde, bir devlet tarafından başka bir devlete iadesine karar verilen kişinin Türkiye’den transit geçişine izin verilebilir.

(2) Transit geçiş talebi, Merkezî Makam tarafından değerlendirilir ve verilen karar, talep eden devletin yetkili makamına bildirilir.

(3) Transit geçişin yirmidört saatten fazla sürmesi ve bu nedenle kişinin hürriyetinin kısıtlanması ihtiyacının ortaya çıkması durumunda, sulh ceza hâkimince transit geçişin sağlanması amacıyla yedi günü geçmemek üzere geçici tutuklama kararı verilebilir.

(4) Transit geçiş talebinin reddini gerektiren nedenlerin ortaya çıkması veya kişinin transit geçiş sırasında resen soruşturma yapılmasını gerektirecek bir suç işlemesi hâlinde transit geçiş durdurulabilir.

(5) Bir devletten başka bir devlete gerçekleştirilecek hükümlü nakilleri ile ilgili olarak Türkiye üzerinden yapılacak transit geçişler hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

veya kovuşturması ya da infazı gerekli bir hapis cezası bulunması veya kişinin seyahat edebilecek durumda olmaması hâlinde, Merkezî Makam tarafından teslimin ertelenmesine karar verilebilir. Bu karar, kişiye ve talep eden devlete bildirilir.

(4) İade talebine konu suç bakımından ispat aracı olarak yararlı görülen veya suçun işlenmesiyle elde edilen ve kişi yakalandığında üzerinde ele geçen ya da daha sonra ortaya çıkan eşya, talep eden devlete teslim edilebilir. İadesi talep edilen kişinin ölümü, kaçması veya benzer sebeplerle iade hakkında bir karar verilememesi hâlinde de eşyanın teslimi gerçekleştirilebilir.

(5) Türkiye’de yürütülmekte olan bir soruşturma veya kovuşturma bakımından zorunlu olduğu takdirde eşyanın teslimi ertelenebilir.

(6) İyiniyetli üçüncü kişilere ait eşyanın teslim talepleri yerine getirilmez.

Transit geçiş kararı

MADDE 21- (1) Türk hukuku açısından iade koşullarının bulunması hâlinde, bir devlet tarafından başka bir devlete iadesine karar verilen kişinin Türkiye’den transit geçişine izin verilebilir.

(2) Transit geçiş talebi, Merkezî Makam tarafından değerlendirilir ve verilen karar, talep eden devletin yetkili makamına bildirilir.

(3) Transit geçişin yirmidört saatten fazla sürmesi ve bu nedenle kişinin hürriyetinin kısıtlanması ihtiyacının ortaya çıkması durumunda, sulh ceza hâkimince transit geçişin sağlanması amacıyla yedi günü geçmemek üzere geçici tutuklama kararı verilebilir.

(4) Transit geçiş talebinin reddini gerektiren nedenlerin ortaya çıkması veya kişinin transit geçiş sırasında resen soruşturma yapılmasını gerektirecek bir suç işlemesi hâlinde transit geçiş durdurulabilir.

(5) Bir devletten başka bir devlete gerçekleştirilecek hükümlü nakilleri ile ilgili olarak Türkiye üzerinden yapılacak transit geçişler hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Türkiye'nin iade talepleri ve şartları

MADDE 22- (1) Soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılabilmesi ya da verilen mahkûmiyet kararlarının infazı amacıyla yabancı bir ülkede bulunan ve hakkında yakalama emri veya tutuklama kararı verilen kişinin Türkiye'ye iadesi, adli merciler tarafından istenebilir.

(2) Üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kişinin iadesi talep edilebilir. Kesinleşmiş mahkûmiyet kararları bakımından iade talebinde bulunulabilmesi için hükmolunan hapis cezasının en az dört ay olması gerekir. İadesi istenen kişinin birden fazla suç bulunması hâlinde, bunlardan bazılarının cezası belirtilen sürelerin altında olsa dahi birlikte iadeye konu edilebilir.

(3) Merkezî Makam tarafından uygun görülmesi hâlinde talep, yabancı devlete iletilir. Ancak, aşağıdaki durumlarda Merkezî Makam iade talebini yabancı devlete iletmeden reddedebilir.

a) Talebin, iade için gerekli şartları taşı-maması.

b) Ceza infaz kurumlarında geçirilecek süre dikkate alındığında, iade yoluna başvurulmasının kişi yararı ve kamu yararı arasında açık bir orantısızlığa sebep olması.

c) Türkiye'nin millî güvenliğinin veya ulus-lararası ilişkilerinin zarar görme ihtimalinin bulunması.

(4) Türkiye'ye iadesine karar verilen kişi-nin üçüncü ülkelerden transit geçişi ve teslim konusunda, uygun olduğu ölçüde 20 nci ve 21 inci maddelerde yer alan hükümler uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Soruşturma veya Kovuşturmanın Devri

Soruşturmanın veya kovuşturmanın devri

MADDE 23- (1) Bu Kanun ve taraf olunan milletlerarası andlaşmalar çerçevesinde, Türkiye'de işlenen suçlarla ilgili yürütülen soruşturma veya kovuşturmalar yabancı devletlere devredilebilir; yabancı devletlerde işlenen suçlarla ilgili yürütülen soruşturma veya kovuşturmalar devralınabilir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Türkiye'nin iade talepleri ve şartları

MADDE 22- (1) Soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılabilmesi ya da verilen mahkûmiyet kararlarının infazı amacıyla yabancı bir ülkede bulunan ve hakkında yakalama emri veya tutuklama kararı verilen kişinin Türkiye'ye iadesi, adli merciler tarafından istenebilir.

(2) Üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kişinin iadesi talep edilebilir. Kesinleşmiş mahkûmiyet kararları bakımından iade talebinde bulunulabilmesi için hükmolunan hapis cezasının en az dört ay olması gerekir. İadesi istenen kişinin birden fazla suç bulunması hâlinde, bunlardan bazılarının cezası belirtilen sürelerin altında olsa dahi birlikte iadeye konu edilebilir.

(3) Merkezî Makam tarafından uygun görülmesi hâlinde talep, yabancı devlete gönderilir. Ancak, aşağıdaki durumlarda Merkezî Makam iade talebini yabancı devlete göndermeden reddedebilir:

a) Talebin, iade için gerekli şartları taşı-maması.

b) Ceza infaz kurumlarında geçirilecek süre dikkate alındığında, iade yoluna başvurulmasının kişi yararı ve kamu yararı arasında açık bir orantısızlığa sebep olması.

c) Türkiye'nin millî güvenliğinin veya ulus-lararası ilişkilerinin zarar görme ihtimalinin bulunması.

(4) Türkiye'ye iadesine karar verilen kişi-nin üçüncü ülkelerden transit geçişi ve teslim konusunda, uygun olduğu ölçüde 20 nci ve 21 inci maddelerde yer alan hükümler uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Soruşturma veya Kovuşturmanın Devri

Soruşturmanın veya kovuşturmanın devri

MADDE 23- (1) Bu Kanun ve taraf olunan milletlerarası andlaşmalar çerçevesinde, işlenen suçlarla ilgili Türkiye'de yürütülen soruşturma veya kovuşturmalar yabancı devletlere devredilebilir; yabancı devletlerde işlenen suçlarla ilgili yürütülen soruşturma veya kovuşturmalar devralınabilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(2) Milletlerarası andlaşma bulunmaması hâlinde, mütekabiliyet ilkesi esas alınarak bu Kanun çerçevesinde soruşturma veya kovuşturmalar devredilebilir veya devralınabilir.

Soruşturmanın veya kovuşturmanın yabancı devlete devredilmesi

MADDE 24- (1) Üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yürütülen soruşturma veya kovuşturmalar;

a) Şüpheli veya sanığın yabancı devletin vatandaşı olması nedeniyle Türkiye’de hazır bulundurulamaması veya adlî yardımlaşma yoluyla savunmasının alınamaması,

b) Türk vatandaşı olan şüpheli veya sanığın yabancı devlette mutad olarak bulunması veya delillerin bu devlette olması nedeniyle devrin, gerçeğin ortaya çıkarılmasına imkân vermesi, hâllerinde devredilebilir.

(2) Soruşturma veya kovuşturmanın devri adlî merciler tarafından talep edilir. Merkezî Makamın olumlu görüşü üzerine talep, ilgili devlete iletilir. Bu işlem, soruşturma veya kovuşturmanın yürütülmesine engel değildir. Devir talebine, soruşturma veya kovuşturma dosyasının bir sureti ve gerekli olduğunda tercümesi eklenir. Devir talebinin kabul edilmesi ve istem üzerine delil niteliğindeki eşyalar da iletilir.

(3) Soruşturmanın devri talebinin kabul edilmesi üzerine, Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinde düzenlenen koşullara ve sonuçlarına bakılmaksızın kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilir. Şüpheli hakkında yabancı adlî merci tarafından dava açılması durumunda kovuşturmaya yer olmadığına karar verilir. Dava açılmaması hâlinde, buna ilişkin kararın gerekçesi değerlendirilmek suretiyle soruşturmaya devam edilebilir.

(4) Kovuşturmanın devri talebinin kabul edilmesi üzerine durma kararı verilir. Sanık hakkında yabancı adlî merci tarafından mahkûmiyet kararı verilmesi durumunda

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(2) Milletlerarası andlaşma bulunmaması hâlinde, mütekabiliyet ilkesi esas alınarak bu Kanun çerçevesinde soruşturma veya kovuşturmalar devredilebilir veya devralınabilir.

Soruşturmanın veya kovuşturmanın yabancı devlete devredilmesi

MADDE 24- (1) Üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yürütülen soruşturma veya kovuşturmalar;

a) Şüpheli veya sanığın yabancı devletin vatandaşı olması nedeniyle Türkiye’de hazır bulundurulamaması veya adlî yardımlaşma yoluyla savunmasının alınamaması,

b) Türk vatandaşı olan şüpheli veya sanığın yabancı devlette mutad olarak bulunması veya delillerin bu devlette olması nedeniyle devrin, gerçeğin ortaya çıkarılmasına imkân vermesi, hâllerinde devredilebilir.

(2) Soruşturma veya kovuşturmanın devri adlî merciler tarafından talep edilir. Merkezî Makamın olumlu görüşü üzerine talep, ilgili devlete gönderilir. Bu işlem, soruşturma veya kovuşturmanın yürütülmesine engel değildir. Devir talebine, soruşturma veya kovuşturma dosyasının bir sureti ve gerekli olduğunda tercümesi eklenir. Devir talebinin kabul edilmesi ve istem üzerine delil niteliğindeki eşyalar da gönderilir.

(3) Soruşturmanın devri talebinin kabul edilmesi üzerine, Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinde düzenlenen koşullara ve sonuçlarına bakılmaksızın kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilir. Şüpheli hakkında yabancı adlî merci tarafından dava açılması durumunda kovuşturmaya yer olmadığına karar verilir. Dava açılmaması hâlinde, buna ilişkin kararın gerekçesi değerlendirilmek suretiyle soruşturmaya devam edilebilir.

(4) Kovuşturmanın devri talebinin kabul edilmesi üzerine durma kararı verilir. Sanık hakkında yabancı adlî merci tarafından mahkûmiyet kararı verilmesi durumunda düşme kararı verilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

düşme kararı verilir. Mahkûmiyet kararı dışında bir karar verilmesi durumunda, buna ilişkin kararın gerekçesi değerlendirilmek suretiyle kovuşturmaya devam edilebilir.

(5) Yabancı devletin soruşturma veya kovuşturmanın devrinin kabulüne ilişkin karardan vazgeçtiğini bildirmesi veya devredilen soruşturma veya kovuşturmanın sağlıklı bir şekilde yürütülmediğinin Merkezî Makamca adlî mercie bildirilmesi hâlinde soruşturma veya kovuşturmanın yürütülmesine karar verilir.

(6) Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde soruşturma veya kovuşturmanın devri talebiyle birlikte veya öncesinde, talep edilen devlet makamlarından elkoyma ve tutuklama dâhil bütün geçici tedbirlerin alınması istenebilir.

Soruşturma veya kovuşturmanın devralınması

MADDE 25- (1) Yurtdışında işlenen ve

Türk hukukuna göre zamanaşımına veya affa uğramamış, üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suç nedeniyle yabancı bir devlette yürütülen soruşturma veya kovuşturmalar devralınabilir. Ancak;

a) Kişi Türkiye’de mutad olarak bulunmuyorsa,

b) Kişi Türk vatandaşı değilse,

c) Suç, talep eden devletin sınırları dışında işlenmişse,

ç) Devir talebine konu fiil nedeniyle kişi daha önce Türkiye’de yargılanmışsa, devir talebi kabul edilmez.

(2) Merkezî Makamın uygun görmesi üzerine soruşturmanın veya kovuşturmanın devrine ilişkin talep, yetkili Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığı soruşturma veya kovuşturmanın devrine konu olan suçla ilişkin soruşturma başlatır ve sonucuna göre işlem yapar.

(3) Talepte bulunan yabancı devlet mevzuatına göre yapılmış soruşturma veya kovuşturma işlemleri ve elde edilen deliller Türk hukuku bakımından geçerli sayılır.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Mahkûmiyet kararı dışında bir karar verilmesi durumunda, buna ilişkin kararın gerekçesi değerlendirilmek suretiyle kovuşturmaya devam edilebilir.

(5) Yabancı devletin soruşturma veya kovuşturmanın devrinin kabulüne ilişkin karardan vazgeçtiğini bildirmesi veya devredilen soruşturma veya kovuşturmanın sağlıklı bir şekilde yürütülmediğinin Merkezî Makamca adlî mercie bildirilmesi hâlinde soruşturma veya kovuşturmanın yürütülmesine karar verilir.

(6) Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde soruşturma veya kovuşturmanın devri talebiyle birlikte veya öncesinde, talep edilen devlet makamlarından elkoyma ve tutuklama dâhil bütün geçici tedbirlerin alınması istenebilir.

Soruşturma veya kovuşturmanın devralınması

MADDE 25- (1) Yurtdışında işlenen ve

Türk hukukuna göre zamanaşımına veya affa uğramamış, üst sınırı bir yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suç nedeniyle yabancı bir devlette yürütülen soruşturma veya kovuşturmalar devralınabilir. Ancak;

a) Kişi Türkiye’de mutad olarak bulunmuyorsa,

b) Kişi Türk vatandaşı değilse,

c) Suç, talep eden devletin sınırları dışında işlenmişse,

ç) Devir talebine konu fiil nedeniyle kişi daha önce Türkiye’de yargılanmışsa, devir talebi kabul edilmez.

(2) Merkezî Makamın uygun görmesi üzerine soruşturmanın veya kovuşturmanın devrine ilişkin talep, yetkili Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığı soruşturma veya kovuşturmanın devrine konu olan suçla ilişkin soruşturma başlatır ve sonucuna göre işlem yapar.

(3) Talepte bulunan yabancı devlet mevzuatına göre yapılmış soruşturma veya kovuşturma işlemleri ve elde edilen deliller Türk hukuku bakımından geçerli sayılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

BEŞİNCİ BÖLÜM

İnfaz Devri

İnfazın devralınması

MADDE 26- (1) Yabancı devlet mahkemeleri tarafından verilen mahkûmiyet kararları aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde Türkiye’de infaz edilebilir.

- a) Hükümlünün Türkiye’de bulunması.
- b) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.
- c) Mahkûmiyet kararına konu fiilin Türk hukukuna göre suç teşkil etmesi ve zamanaşımına uğramamış olması.

ç) Hürriyeti bağlayıcı cezalar için, merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hürriyeti bağlayıcı cezasının bulunması.

d) Aynı suçtan dolayı Türkiye’de soruşturma veya kovuşturma yapılmamış olması.

(2) İnfazın devri talebinde bulunulması hâlinde, yabancı devlet makamlarından;

- a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,
- b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,

c) İnfazı gereken bakiye cezayı gösteren belge,

ç) Talebin değerlendirilmesi için gerekli görülebilecek diğer bilgi ve belgeler,

d) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkrafta belirtilen belgelerin tercümeleri, talep edilir.

(3) Devir koşullarının bulunmadığının tespit edilmesi veya devrin Türkiye’nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, devir talebi Merkezî Makam tarafından reddedilir.

(4) İnfazın devrine ilişkin talep alınmadan önce mahkûmiyete konu suç, ceza miktarı ve şahsın kaçma şüphesi dikkate alınarak, yabancı devletin istemi ve Merkezî Makamın olumlu görüşü üzerine 14 üncü madde uyarınca koruma tedbirlerine karar verilebilir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

BEŞİNCİ BÖLÜM

İnfazın Devri

İnfazın devralınması

MADDE 26- (1) Yabancı devlet mahkemeleri tarafından verilen mahkûmiyet kararları aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde Türkiye’de infaz edilebilir:

- a) Hükümlünün Türkiye’de bulunması.
- b) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.
- c) Mahkûmiyet kararına konu fiilin Türk hukukuna göre suç teşkil etmesi ve zamanaşımına uğramamış olması.

ç) Hürriyeti bağlayıcı cezalar için, merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hürriyeti bağlayıcı cezasının bulunması.

d) Aynı suçtan dolayı Türkiye’de soruşturma veya kovuşturma yapılmamış olması.

(2) İnfazın devri talebinde bulunulması hâlinde, yabancı devlet makamlarından;

- a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,
- b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,

c) İnfazı gereken bakiye cezayı gösteren belge,

ç) Talebin değerlendirilmesi için gerekli görülebilecek diğer bilgi ve belgeler,

d) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkrafta belirtilen belgelerin tercümeleri, talep edilir.

(3) Devir koşullarının bulunmadığının tespit edilmesi veya devrin Türkiye’nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, devir talebi Merkezî Makam tarafından reddedilir.

(4) İnfazın devrine ilişkin talep alınmadan önce mahkûmiyete konu suç, ceza miktarı ve şahsın kaçma şüphesi dikkate alınarak, yabancı devletin istemi ve Merkezî Makamın olumlu görüşü üzerine 14 üncü madde uyarınca koruma tedbirlerine karar verilebilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(5) İnfazın devrine ilişkin talep, Türk hukukuna göre uyarlama kararı verilmesi için Ankara ağır ceza mahkemesine gönderilir. Mahkemece onbeş gün içinde, yabancı devlette verilen mahkûmiyet kararında sübutu kabul edilen fiile, Türk kanunlarına göre verilmesi gereken ceza tayin olunur. Bu suretle belirlenen ceza, yabancı mahkeme kararında tayin edilmiş ceza süresini geçemez. Uyarlama kararına karşı itiraz kanun yoluna başvurulabilir. Ağır ceza mahkemesi koruma tedbirleri hakkında da karar vermeye yetkilidir.

(6) Uyarlama kararı, talep eden devlet makamlarına bildirilmek üzere Merkezî Makama gönderilir.

Türkiye’de infaz

MADDE 27- (1) Yabancı devletin infazı devretmesi üzerine durum, uyarlama kararını veren mahkemeye bildirilir. Mahkeme infaza başlanması için kararı Cumhuriyet başsavcılığına gönderir. Mahkeme ayrıca kararı Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirir.

(2) Ağır ceza mahkemesince verilen mahkûmiyet kararı Türk kanunlarına göre infaz edilir.

(3) Mahkûmiyetin esasına taallûk eden talepler, hükmün esası hakkında karar veren devlet mahkemelerine yapılabilir, verilen kararlar ağır ceza mahkemesince yeniden uyarlanır.

(4) İnfaz sırasında, hükmün verildiği devlette veya Türkiye’de genel veya özel af kabul edilmesi ya da suç ve cezayı ortadan kaldıran veya hafifleten bir sebebin ortaya çıkması hâlinde hükümlünün hukukî durumu uyarlama kararını veren ağır ceza mahkemesince karara bağlanır.

İnfazın devredilmesi

MADDE 28- (1) Aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde, Cumhuriyet başsavcılığınca, Türk mahkemeleri tarafından verilen mahkûmiyet kararlarının yabancı devlette infaz edilmesi talep edilebilir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(5) İnfazın devrine ilişkin talep, Türk hukukuna göre uyarlama kararı verilmesi için Ankara ağır ceza mahkemesine gönderilir. Mahkemece on beş gün içinde, yabancı devlette verilen mahkûmiyet kararında sübutu kabul edilen fiile, Türk kanunlarına göre verilmesi gereken ceza tayin olunur. Bu suretle belirlenen ceza, yabancı mahkeme kararında tayin edilmiş ceza süresini geçemez. Uyarlama kararına karşı itiraz kanun yoluna başvurulabilir. Ağır ceza mahkemesi koruma tedbirleri hakkında da karar vermeye yetkilidir.

(6) Uyarlama kararı, talep eden devlet makamlarına bildirilmek üzere Merkezî Makama gönderilir.

Türkiye’de infaz

MADDE 27- (1) Yabancı devletin infazı devretmesi üzerine durum, uyarlama kararını veren mahkemeye bildirilir. Mahkeme infaza başlanması için kararı Cumhuriyet başsavcılığına gönderir. Mahkeme ayrıca kararı Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirir.

(2) Ağır ceza mahkemesince verilen mahkûmiyet kararı Türk kanunlarına göre infaz edilir.

(3) Mahkûmiyetin esasına taallûk eden talepler, hükmün esası hakkında karar veren devlet mahkemelerine yapılabilir, verilen kararlar ağır ceza mahkemesince yeniden uyarlanır.

(4) İnfaz sırasında, hükmün verildiği devlette veya Türkiye’de genel veya özel af kabul edilmesi ya da suç ve cezayı ortadan kaldıran veya hafifleten bir sebebin ortaya çıkması hâlinde hükümlünün hukukî durumu uyarlama kararını veren ağır ceza mahkemesince karara bağlanır.

İnfazın devredilmesi

MADDE 28- (1) Aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde, Cumhuriyet başsavcılığınca, Türk mahkemeleri tarafından verilen mahkûmiyet kararlarının yabancı devlette infaz edilmesi talep edilebilir:

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

a) İnfazın devredileceği devlette bulunan hükümlünün, bu devletin vatandaşı olması veya bu devlet ile güçlü sosyal bağlarının bulunması.

b) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.

c) Mahkûmiyet kararına konu fiilin yabancı devlet hukukuna göre suç teşkil etmesi.

ç) Hapis cezaları için, merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hapis cezasının bulunması.

d) Merkezî Makamın olumlu görüşünün bulunması.

(2) Cezaları denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak infaz edilen hükümlülerin cezaları devredilebilir.

(3) İnfazın devri talebinde bulunulması infaz işlemlerinin yürütülmesine engel değildir.

(4) Devrin, ceza adaletinin amaçlarına hizmet etmeyeceğinin veya Türkiye'nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, devir talebi Merkezî Makam tarafından reddedilir.

(5) Yabancı devlet makamlarına;

a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,

b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,

c) İnfazı gereken bakiye cezayı gösteren belge,

ç) Talebin değerlendirilmesi için gerekli görülebilecek diğer bilgi ve belgeler,

d) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkrafta belirtilen belgelerin tercümeleri, gönderilir.

(6) İnfazın devredilebilmesi için devrin yapılacağı devletten infazın nasıl yapılacağını bildirilmesi istenir. Gelen bilgilere göre devir talebi, Merkezî Makamın uygun görüşüyle Cumhuriyet başsavcılığınca geri alınabilir.

Yabancı devlette infazın sonuçları

MADDE 29- (1) Merkezî Makam, yabancı devletten infaz sırasında ortaya çıkacak özel durumlar ile infazın tamamlanması

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

a) İnfazın devredileceği devlette bulunan hükümlünün, bu devletin vatandaşı olması veya bu devlet ile güçlü sosyal bağlarının bulunması.

b) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.

c) Mahkûmiyet kararına konu fiilin yabancı devlet hukukuna göre suç teşkil etmesi.

ç) Hapis cezaları için, merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hapis cezasının bulunması.

d) Merkezî Makamın olumlu görüşünün bulunması.

(2) Cezaları denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak infaz edilen hükümlülerin cezaları devredilebilir.

(3) İnfazın devri talebinde bulunulması infaz işlemlerinin yürütülmesine engel değildir.

(4) Devrin, ceza adaletinin amaçlarına hizmet etmeyeceğinin veya Türkiye'nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, devir talebi Merkezî Makam tarafından reddedilir.

(5) Yabancı devlet makamlarına;

a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,

b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,

c) İnfazı gereken bakiye cezayı gösteren belge,

ç) Talebin değerlendirilmesi için gerekli görülebilecek diğer bilgi ve belgeler,

d) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkrafta belirtilen belgelerin tercümeleri, gönderilir.

(6) İnfazın devredilebilmesi için devrin yapılacağı devletten infazın nasıl yapılacağını bildirilmesi istenir. Gelen bilgilere göre devir talebi, Merkezî Makamın uygun görüşüyle Cumhuriyet başsavcılığınca geri alınabilir.

Yabancı devlette infazın sonuçları

MADDE 29- (1) Merkezî Makam, yabancı devletten infaz sırasında ortaya çıkacak özel durumlar ile infazın tamamlanması

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

veya hükümlünün firarı gibi önemli bilgileri bildirmesini ister. Merkezî Makama ulaşan bilgiler, Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

(2) Kararın tamamen infaz edilmesi veya infaz kabiliyetini kısmen veya tamamen kaybetmesi, Türk hukuku bakımından da aynı sonuçları doğurur.

(3) Yabancı devletin kararı infaz etmemesi veya edememesi hâlinde infaz işlemlerine Türkiye’de devam edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Hükümlü Nakli

Türkiye’ye hükümlü nakli

MADDE 30- (1) Yabancı devlet mahkemeleri tarafından hakkında mahkûmiyet kararı verilen ve ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü, aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde cezanın infazı amacıyla Türkiye’ye nakledilebilir.

a) Hükümlünün Türk vatandaşı olması veya Türkiye ile güçlü sosyal bağlarının bulunması.

b) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin rıza göstermesi.

c) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.

ç) Mahkûmiyet kararına konu fiilin Türk hukukuna göre suç teşkil etmesi.

d) Merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça, talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hapis cezasının bulunması.

(2) Hükümlü, kanunî temsilcisi veya yakını tarafından Türkiye’ye nakil talebinde bulunulması hâlinde, yabancı devlet makamlarından;

a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,

b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,

c) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin nakle rıza gösterdiğine dair belge,

ç) İnfazı gereken cezayı gösteren belge,

d) Gerekli görüldüğü takdirde, hükümlünün sağlık durumunu gösteren tıbbî raporlar ile hastalığı varsa tedavisine ilişkin tavsiyeleri içeren belgeler,

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

veya hükümlünün firarı gibi önemli bilgileri bildirmesini ister. Merkezî Makama ulaşan bilgiler, Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

(2) Kararın tamamen infaz edilmesi veya infaz kabiliyetini kısmen veya tamamen kaybetmesi, Türk hukuku bakımından da aynı sonuçları doğurur.

(3) Yabancı devletin kararı infaz etmemesi veya edememesi hâlinde infaz işlemlerine Türkiye’de devam edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Hükümlü Nakli

Türkiye’ye hükümlü nakli

MADDE 30- (1) Yabancı devlet mahkemeleri tarafından hakkında mahkûmiyet kararı verilen ve ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü, aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde cezanın infazı amacıyla Türkiye’ye nakledilebilir:

a) Hükümlünün Türk vatandaşı olması veya Türkiye ile güçlü sosyal bağlarının bulunması.

b) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin rıza göstermesi.

c) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.

ç) Mahkûmiyet kararına konu fiilin Türk hukukuna göre suç teşkil etmesi.

d) Merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça, talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hapis cezasının bulunması.

(2) Hükümlü, kanunî temsilcisi veya yakını tarafından Türkiye’ye nakil talebinde bulunulması hâlinde, yabancı devlet makamlarından;

a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,

b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,

c) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin nakle rıza gösterdiğine dair belge,

ç) İnfazı gereken cezayı gösteren belge,

d) Gerekli görüldüğü takdirde, hükümlünün sağlık durumunu gösteren tıbbî raporlar ile hastalığı varsa tedavisine ilişkin tavsiyeleri içeren belgeler,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

e) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkra da belirtilen belgelerin tercümeleri, talep edilir.

(3) Nakil koşullarının bulunmadığının, naklin, hükümlünün sosyal rehabilitasyonuna katkı sağlamayacağını, ceza adaletinin amaçlarına hizmet etmeyeceğinin veya Türkiye'nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, nakil talebi Merkezi Makam tarafından reddedilebilir.

(4) Hükümlülerin nakline Adalet Bakanı karar verir.

Türkiye’de infaz

MADDE 31- (1) Hükümlünün nakline karar verilmesi üzerine, ceza infaz kurumlarında kalacağı süre hükümlüye ve yabancı makamlara bildirilir. Yabancı devlet ile hükümlünün, nakli kabul etmesi üzerine, hükümlü Türkiye’ye getirilir. Hükümlü, nakil dosyası ile birlikte Cumhuriyet başsavcılığına teslim edilir. Cumhuriyet başsavcılığı, infazına başlanan karara ilişkin bilgileri Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirir.

(2) Hükümlü hakkında verilen mahkûmiyet kararı Türk kanunlarına göre infaz edilir.

(3) Mahkûmiyetin esasına taallük eden talepler, hükmün esası hakkında karar veren devlet mahkemelerine yapılabilir; verilen kararlar ikinci fıkra uyarınca infaz edilir.

(4) İnfaz sırasında, hükmün verildiği devlette veya Türkiye’de genel veya özel af kabul edilmesi ya da suç veya cezayı ortadan kaldıran veya hafifleten bir sebebin ortaya çıkması hâlinde hükümlünün hukukî durumu hakkında bulunduğu yer ağır ceza mahkemesince karar verilir.

Türkiye’den hükümlü nakli

MADDE 32- (1) Türk mahkemeleri tarafından hakkında mahkûmiyet kararı verilen ve ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü, aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde cezanın infazı amacıyla yabancı devlete nakledilebilir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

e) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkra da belirtilen belgelerin tercümeleri, talep edilir.

(3) Nakil koşullarının bulunmadığının, naklin, hükümlünün sosyal rehabilitasyonuna katkı sağlamayacağını, ceza adaletinin amaçlarına hizmet etmeyeceğinin veya Türkiye'nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, nakil talebi Merkezi Makam tarafından reddedilebilir.

(4) Hükümlülerin nakline Adalet Bakanı karar verir.

Türkiye’de infaz

MADDE 31- (1) Hükümlünün nakline karar verilmesi üzerine, ceza infaz kurumlarında kalacağı süre hükümlüye ve yabancı makamlara bildirilir. Yabancı devlet ile hükümlünün, nakli kabul etmesi üzerine, hükümlü Türkiye’ye getirilir. Hükümlü, nakil dosyası ile birlikte Cumhuriyet başsavcılığına teslim edilir. Cumhuriyet başsavcılığı, infazına başlanan karara ilişkin bilgileri Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirir.

(2) Hükümlü hakkında verilen mahkûmiyet kararı Türk kanunlarına göre infaz edilir.

(3) Mahkûmiyetin esasına taallük eden talepler, hükmün esası hakkında karar veren devlet mahkemelerine yapılabilir; verilen kararlar ikinci fıkra uyarınca infaz edilir.

(4) İnfaz sırasında, hükmün verildiği devlette veya Türkiye’de genel veya özel af kabul edilmesi ya da suç veya cezayı ortadan kaldıran veya hafifleten bir sebebin ortaya çıkması hâlinde hükümlünün hukukî durumu hakkında bulunduğu yer ağır ceza mahkemesince karar verilir.

Türkiye’den hükümlü nakli

MADDE 32- (1) Türk mahkemeleri tarafından hakkında mahkûmiyet kararı verilen ve ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü, aşağıdaki koşulların birlikte bulunması hâlinde cezanın infazı amacıyla yabancı devlete nakledilebilir:

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

a) Hükümlünün nakledileceği devletin vatandaşı olması veya bu devlet ile güçlü sosyal bağlarının bulunması.

b) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin rıza göstermesi.

c) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.

ç) Mahkûmiyet kararına konu fiilin nakli istenen devlet hukukuna göre suç teşkil etmesi.

d) Merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça, talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hapis cezasının bulunması.

e) Hükümlü hakkında başka bir suçtan dolayı, Türkiye’de bir soruşturma veya kovuşturma bulunmaması.

(2) Hükümlü, kanunî temsilcisi veya yakını tarafından Türkiye’den başka bir devlete nakil talebinde bulunulması hâlinde, bu devlet makamlarına;

a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,

b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,

c) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin nakle rıza gösterdiğine dair belge,

ç) İnfazı gereken bakiye cezayı gösteren belge,

d) Gerekli görüldüğü takdirde, hükümlünün sağlık durumunu gösteren tıbbî raporlar ile hastalığı varsa tedavisine ilişkin tavsiyeleri içeren belgeler,

e) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkra da belirtilen belgelerin tercümeleri, gönderilir.

(3) Nakil koşullarının bulunmadığının, naklin, hükümlünün sosyal rehabilitasyonuna katkı sağlamayacağının, ceza adaletinin amaçlarına hizmet etmeyeceğinin veya Türkiye’nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, nakil talebi Merkezî Makam tarafından reddedilebilir.

(4) Hükümlünün hapis cezası ile birlikte adli para cezasının bulunması hâlinde, nakle karar

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

a) Hükümlünün nakledileceği devletin vatandaşı olması veya bu devlet ile güçlü sosyal bağlarının bulunması.

b) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin rıza göstermesi.

c) Mahkûmiyet kararının kesinleşmiş olması.

ç) Mahkûmiyet kararına konu fiilin nakli istenen devlet hukukuna göre suç teşkil etmesi.

d) Merkezî makamlarca aksi kararlaştırılmadıkça, talep tarihinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda infazı gereken en az altı ay hapis cezasının bulunması.

e) Hükümlü hakkında başka bir suçtan dolayı, Türkiye’de bir soruşturma veya kovuşturma bulunmaması.

(2) Hükümlü, kanunî temsilcisi veya yakını tarafından Türkiye’den başka bir devlete nakil talebinde bulunulması hâlinde, bu devlet makamlarına;

a) Mahkûmiyet kararının onaylı sureti,

b) Hükme esas alınan kanun maddelerinin metni,

c) Hükümlünün veya kanunî temsilcisinin nakle rıza gösterdiğine dair belge,

ç) İnfazı gereken bakiye cezayı gösteren belge,

d) Gerekli görüldüğü takdirde, hükümlünün sağlık durumunu gösteren tıbbî raporlar ile hastalığı varsa tedavisine ilişkin tavsiyeleri içeren belgeler,

e) Gerekli görüldüğü takdirde bu fıkra da belirtilen belgelerin tercümeleri, gönderilir.

(3) Nakil koşullarının bulunmadığının, naklin, hükümlünün sosyal rehabilitasyonuna katkı sağlamayacağının, ceza adaletinin amaçlarına hizmet etmeyeceğinin veya Türkiye’nin millî güvenliği ile temel çıkarlarına uygun düşmeyeceğinin anlaşılması hâlinde, nakil talebi Merkezî Makam tarafından reddedilebilir.

(4) Hükümlünün hapis cezası ile birlikte adli para cezasının bulunması hâlinde, nakle karar

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

verilebilmesi için adli para cezasının ödenmesi gerekir. Adli para cezasının ödenmemesi hâlinde, ödenmeyen kısma karşılık gelen gün miktarı hapis cezasına çevrilir. Hükümlünün Türkiye’de infaz edilen cezası, öncelikle adli para cezasından çevrilen hapis cezasına mahsup edilir. Hükümlünün ceza infaz kurumunda kaldığı süre adli para cezasından çevrilen hapis cezasını karşılamadığı takdirde infazı gereken bakiye, hapis cezasına eklenir. Bulunan ceza miktarı yabancı devlete bildirilir ve kabul edilmesi hâlinde nakle karar verilebilir.

(5) Nakil talebinin kabul edilebilmesi için yargılama giderlerinin ödenmiş olması gerekir. Ancak, hükümlünün yargılama giderlerini ödeyebilecek durumda olmadığının anlaşılması hâlinde, yargılama giderleri ödenmeden de nakle karar verilebilir.

(6) Hükümlünün nakline karar verilebilmesi için naklin yapılacağı devletten hükümlünün ceza infaz kurumunda kalacağı süre ve infazın nasıl yapılacağının bildirilmesi istenir. Bu bilgi hükümlüye tebliğ edilir.

(7) Yabancı devletin muvafakat vermesi üzerine hükümlünün nakline Adalet Bakanı karar verir.

Yabancı devlette infazın sonuçları

MADDE 33- (1) Merkezî Makam yabancı devletten infaz sırasında ortaya çıkacak özel durumlar ile infazın tamamlanması ve hükümlünün firarına ilişkin bilgileri bildirmesini ister. Merkezî Makama ulaşan bilgiler, kararı veren mahkemeye bildirilir.

(2) Kararın yabancı devlet tarafından tamamen infaz edilmesi veya infaz kabiliyetini kısmen veya tamamen kaybetmesi, Türk hukuku bakımından da aynı sonuçları doğurur.

(3) Yabancı devletin kararı infaz edememesi hâlinde infaz işlemlerine Türkiye’de devam edilir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

verilebilmesi için adli para cezasının ödenmesi gerekir. Adli para cezasının ödenmemesi hâlinde, ödenmeyen kısma karşılık gelen gün miktarı hapis cezasına çevrilir. Hükümlünün Türkiye’de infaz edilen cezası, öncelikle adli para cezasından çevrilen hapis cezasına mahsup edilir. Hükümlünün ceza infaz kurumunda kaldığı süre adli para cezasından çevrilen hapis cezasını karşılamadığı takdirde infazı gereken bakiye, hapis cezasına eklenir. Bulunan ceza miktarı yabancı devlete bildirilir ve kabul edilmesi hâlinde nakle karar verilebilir.

(5) Nakil talebinin kabul edilebilmesi için yargılama giderlerinin ödenmiş olması gerekir. Ancak, hükümlünün yargılama giderlerini ödeyebilecek durumda olmadığının anlaşılması hâlinde, yargılama giderleri ödenmeden de nakle karar verilebilir.

(6) Hükümlünün nakline karar verilebilmesi için naklin yapılacağı devletten hükümlünün ceza infaz kurumunda kalacağı süre ve infazın nasıl yapılacağının bildirilmesi istenir. Bu bilgi hükümlüye tebliğ edilir.

(7) Yabancı devletin muvafakat vermesi üzerine hükümlünün nakline Adalet Bakanı karar verir.

Yabancı devlette infazın sonuçları

MADDE 33- (1) Merkezî Makam yabancı devletten infaz sırasında ortaya çıkacak özel durumlar ile infazın tamamlanması ve hükümlünün firarına ilişkin bilgileri bildirmesini ister. Merkezî Makama ulaşan bilgiler, kararı veren mahkemeye bildirilir.

(2) Kararın yabancı devlet tarafından tamamen infaz edilmesi veya infaz kabiliyetini kısmen veya tamamen kaybetmesi, Türk hukuku bakımından da aynı sonuçları doğurur.

(3) Yabancı devletin kararı infaz edememesi hâlinde infaz işlemlerine Türkiye’de devam edilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Masraflar

MADDE 34- (1) Bu Kanun uyarınca yapılan adli işbirliği taleplerinin yerine getirilmesine ilişkin giderler, merkezî makamların aksine bir mutabakatı bulunmaması hâlinde, yerine getiren devlet tarafından karşılanır.

(2) Soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması amacıyla iade talebinde bulunulması hâlinde, talebin yerine getirilmesi için yapılan masraflar, yargılama giderlerinden sayılır. Mahkûmiyet kararlarının infazı amacıyla iade talebinde bulunulması hâlinde, talebin yerine getirilmesi için yapılan masrafların, ödendiği tarihten tahsil edildiği tarihe kadar geçen süreye 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında hesaplanacak faiz ile birlikte bir ay içinde ödenmesi gerektiği iade talep eden Cumhuriyet başsavcılığı tarafından hükümlüye bildirilir. Bu süre içinde ödeme yapılmaması hâlinde, bu alacaklar 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığınca ilgili vergi dairesine bildirilir.

(3) Hükümlünün bulunduğu devletten Türkiye'ye nakli için gerekli masraflar, hükümlü tarafından karşılanır. Söz konusu masraflar, hükümlü veya onun adına herhangi bir kişi tarafından Adalet Bakanlığınca bu maksatla açılan bir hesaba yatırılır. Hükümlünün nakil masraflarını karşılayacak durumda olmadığına tespit edilmesi hâlinde, mahkûm olunan suçun niteliği, naklin kamusal yararı, kişinin bulunduğu devletteki cezaevi koşulları, infazı gereken bakiye cezanın süresi gibi hususlar göz önüne alınarak, nakil masrafları, Adalet Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanabilir. Nakil masraflarından görevlilere ilişkin olanların hesabı, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Yönetmelik

MADDE 35- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulur.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Masraflar

MADDE 34- (1) Bu Kanun uyarınca yapılan adli iş birliği taleplerinin yerine getirilmesine ilişkin giderler, merkezî makamların aksine bir mutabakatı bulunmaması hâlinde, yerine getiren devlet tarafından karşılanır.

(2) Soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması amacıyla iade talebinde bulunulması hâlinde, talebin yerine getirilmesi için yapılan masraflar, yargılama giderlerinden sayılır. Mahkûmiyet kararlarının infazı amacıyla iade talebinde bulunulması hâlinde, talebin yerine getirilmesi için yapılan masrafların, ödendiği tarihten tahsil edildiği tarihe kadar geçen süreye 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranında hesaplanacak faiz ile birlikte bir ay içinde ödenmesi gerektiği iade talep eden Cumhuriyet başsavcılığı tarafından hükümlüye bildirilir. Bu süre içinde ödeme yapılmaması hâlinde, bu alacaklar Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığınca ilgili vergi dairesine bildirilir.

(3) Hükümlünün bulunduğu devletten Türkiye'ye nakli için gerekli masraflar, hükümlü tarafından karşılanır. Söz konusu masraflar, hükümlü veya onun adına herhangi bir kişi tarafından Adalet Bakanlığınca bu maksatla açılan bir hesaba yatırılır. Hükümlünün nakil masraflarını karşılayacak durumda olmadığına tespit edilmesi hâlinde, mahkûm olunan suçun niteliği, naklin kamusal yararı, kişinin bulunduğu devletteki cezaevi koşulları, infazı gereken bakiye cezanın süresi gibi hususlar göz önüne alınarak, nakil masrafları, Adalet Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanabilir. Nakil masraflarından görevlilere ilişkin olanların hesabı, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Yönetmelik

MADDE 35- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 36- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinde;

a) 1/3/1977 tarihli ve 2080 sayılı Ceza Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesi'nin Onaylanması ve Uygulanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi,

b) 1/3/1977 tarihli ve 2081 sayılı Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesinin Onaylanması ve Uygulanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları ile 5 inci maddesi,

c) 8/5/1984 tarihli ve 3002 sayılı Türk Vatandaşları Hakkında Yabancı Ülke Mahkemelerinden ve Yabancılar Hakkında Türk Mahkemelerinden Verilen Ceza Mahkumiyetlerinin İnfazına Dair Kanun,

ç) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesi, yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 37- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

S. Ramazanoğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

M. Elitaş

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

L. Elvan

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozkır

Çevre ve Şehircilik Bakanı

F. G. Sarı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

M. Ünal

Millî Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 36- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla;

a) 1/3/1977 tarihli ve 2080 sayılı Ceza Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanması ve Uygulanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi,

b) 1/3/1977 tarihli ve 2081 sayılı Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesinin Onaylanması ve Uygulanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları ile 5 inci maddesi,

c) 8/5/1984 tarihli ve 3002 sayılı Türk Vatandaşları Hakkında Yabancı Ülke Mahkemelerinden ve Yabancılar Hakkında Türk Mahkemelerinden Verilen Ceza Mahkumiyetlerinin İnfazına Dair Kanun,

ç) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesi, yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 37- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu